ENA 2,5 DIN

Poštarina plaćena u gotovu

74

GLASNIK

Srca Isusova i Marijina

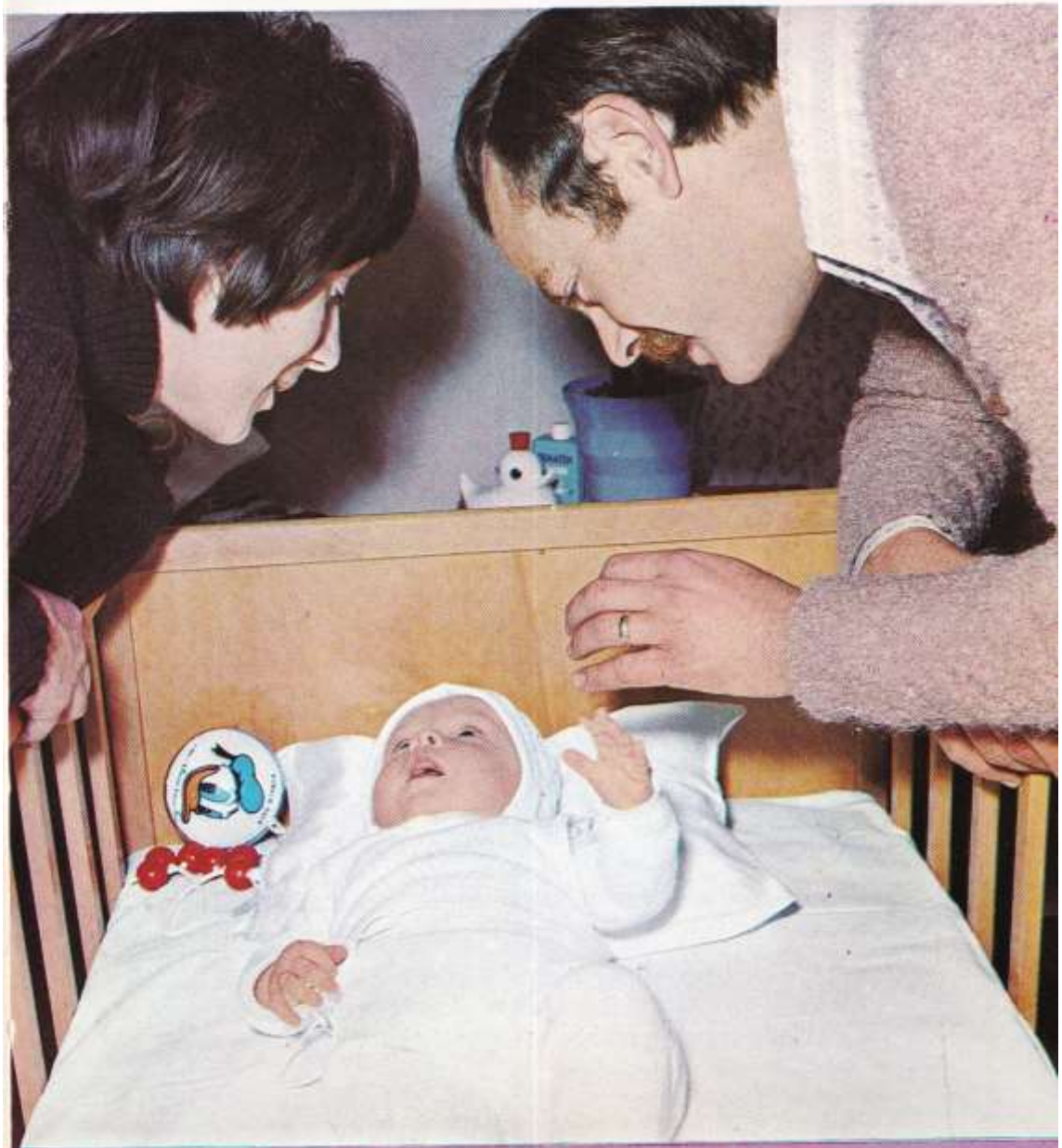

Dijete je ljubav među nama

Sretan Božić
i blagoslovljenu
Novu godinu
svim čitaocima,
pretplatnicima,
povjerenicima i
dobročiniteljima
želi
Uredništvo i uprava
GLASNIKA
Srca Isusova i Marijina

»Dijete nam se rodilo - Sina dobismo - Na plećima mu je vlast.«

Iz Božićne Ulazne pjesme (Iz. 9,6)

On, Riječ Božja nevidljiva u čudesnom otajstvu Božića
pojavio se vidljiv među nama i rođen prije svih vremena,
poče živjeti u vremenu, da sve propalo pridigne,
i tako obnovi narušenu cjelinu svijeta,
a čovjeka izgubljena nanovo pozove u kraljevstvo svoje.

Predslovlje Rođenja
Gospodnjega, II.

GLASNIK

Srca Isusova i Marijina

SIJEČANJ 1974., GODINA 65. BROJ 1.

CIJENJENI ČITAOCI

Dok budete čitali ovaj broj Glasnika, navršit će se 300 godina kako je, na blagdan sv. Ivana apostola 1673. godine, Gospodin Isus prvom objavom skromnoj redovnici samostana u Paray-le-Monialu, sestri Margareti M. Alacoque, potvrdio da mu je draga pobožnost njegovoj ljubavi koju simbolizira plameno Srce na grudima čiji je bok bio otvoren vojnikovim kopljem mržnje u Golgotskoj drami raspetog Boga.

Prije 85 godina (1889.) veliki papa Lav XIII., na smiraju 19. stoljeća, napisao je u Apostolskom pismu »Benigno«: »Ništa toliko Gospodin Isus ne želi, koliko da se oganj ljubavi, kojim izgara Njegovo vlastito Srce, rasplamsa u srcima svih ljudi...«

Tri godine kasnije sarajevski svećenik Franjo Venhuda, u plemenitoj želji da glas o Kristovoj ljubavi uđe i u srca našega naroda, tiska u Brnu prvi broj Glasnika Srca Isusova na hrvatskom jeziku.

Ove će se godine navršiti 80 godina otkako su 1894. godine naši isusovci preuzeli Glasnik pod svoje pokroviteljstvo da bi ga uređivali do današnjeg dana ne imajući drugih namjera nego istraživati nepresušno vrelo mudrosti Božje i želje Božanske ljubavi prenositi preko stranica Glasnika u domove hrvatskoga puka.

U Vašoj je ruci prvi broj 65. godišta ovoga Glasnika. U našim stranama to predstavlja nemalu rijetkost.

Želja nam je da u ovoj Jubilarnoj godini Glasnik bude ugledan i rado viđen gost u vašoj kući. Koliko smo uspjeli, prosudit ćete vi, dragi čitatelji. Svaka vaša riječ i primjedba bit će nam draga i korisna.

Stojeći na stanovištu da ljubav u svojoj naravi nikad ne može zastarjeti, upozorujemo na riječi pokoncilskog pape Pavla VI: »Čini nam se najzgodnije da se štovanje Presvetog Srca, koje je kod nekih —žalosni govorimo— ponešto popustilo, sve više oživi i da tu pobožnost i štovanje svi smatraju izvrsnim i okušanim oblikom prave pobožnosti, koja se u ovo vrijeme, naročito prema propisima II. Vatikanskoga sabora, traži prema Isusu Kristu, Kralju i središtu sviju srdaca...«

Upravo to se događa po Glasniku: SRCE ISUSOVO U VAŠU KUĆU!

Uredništvo

Sadržaj:

4 — Dva pogleda, Pavao Žanić, biskup
6 — Poštovanje — čista ljubav, Marko Stanić
7 — Vratite mi moj bor! — Pišta
8 — Šestine: trista godina župe
9 — Crkva je sakramenat, Rudolf Brajčić
10 — Četrnaesto stoljeće požuruje rokove, Predrag Belić
12 — Jedno stado i jedan pastir, Ivan Kukula DI
14 — Odgajamo li pravilno? — Ivan Fuček
16 — Radost zbog života, Pero Bulat
20 — Ja sam ponosan, Feliks Višnjić
22 — Dijete — otac odrasla čovjeka, Josip Weissgerber
24 — Bog je postao dijete — zašto? Antun Weissgerber
26 — Najljepše na svijetu
28 — Brat Ilija na pravom mjestu, Tonči Trstenjak
32 — Istinska ekumenska suradnja, Josip Antolović
33 — Misijske misli uz blagdan Bogojavljenja, Juraj Gusić
35 — Ublažujem bijedu po selima, Ante Gabrić
36 — Misijsko djelovanje s. Edigne, Zvonko Majić
37 — Pismo iz Litete, Emica Verlić
Vijesti iz Crkve, Josip Badalić
Katnica na ruševini ljubavi, T.Trstenjak

Fotografije na omotu: Ivan Knafeljc

DVA POGLEDA

Piše: Pavao Žanić, biskup

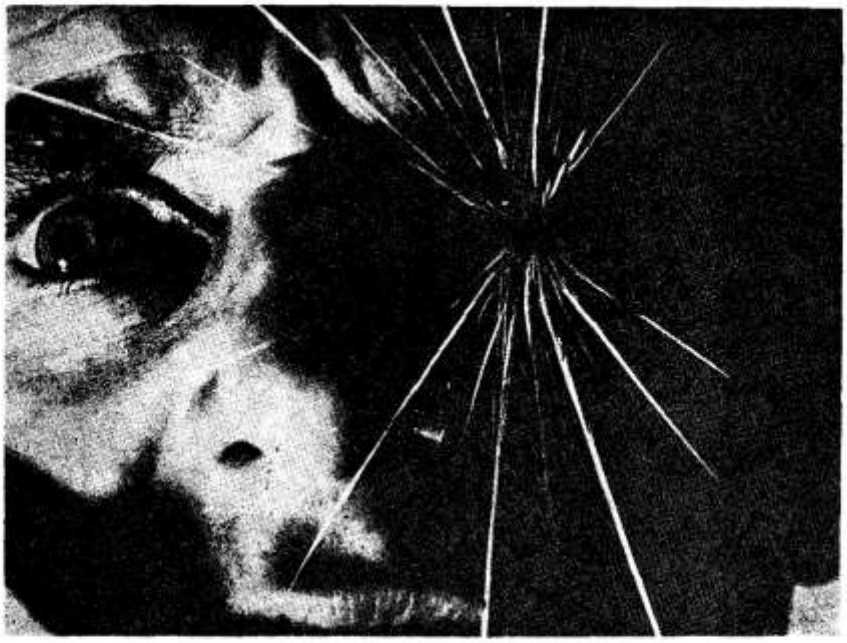

Neke prigode i časovi u životu prisiljavaju nas da bacimo ozbiljan pogled na svoj život. Svršetak stare i početak nove godine vrlo je zgodna prilika za pogled u prošlost i za pogled u budućnost. Ako to iskreno učinimo, otkrit ćemo u sebi — bar mi vjernici — ona dva zakona o kojima govori sv. Pavao. Osjetit ćemo u duši glas onih dvaju propovjednika iz evanđelja, Krista na gori i sotone u pustinji.

Gledajući prema natrag, na minulu godinu i na cijeli svoj život, vjernik i nehotice mjeri svoj život mjerilom osam blaženstava i Isusova govora na gori.

— Doživio sam neke uspjehe. Bilo je pohvala, laskanja, osjećaja gordosti ljudske... ali »hvala ljudska — voda je vrh pijeska«, i što mi to sve skupa vrijedi? Blago meni za ono kad sam svladao samodopadnost, oholost, kad sam tražio slavu Božju, a ne moju. Blago meni kad sam kao ograničeno biće osjećao da mi Bog treba, da bez Njega ne mogu ništa spasonosna učiniti, da je Bog sve moje...

— Bilo je veselja do ludovanja, prigoda i slavlja... Ali, kako je to malo trajalo i kako je malo utjehe u duši ostalo pri pomisli na bijedne i gladne... A znao sam i strpljivo križ nositi, s tužnima tugovati, žalosne tješiti, a to i danas dušu smiruje i, blago meni, to će me tješiti.

— Znao sam planuti zbog »nepravde« i do stropa skakati protestirajući... Danas sumnjam u opravdanost svojih protesta. Sjećam se kao da sam katkada uspio mirno podnijeti nepravdu, klevetu, okrenuti i drugi obraz, prepustiti i kabanicu, ne ratovati... I čini mi se da sam tada bio sličniji Isusu.

— Često sam pokazao, i to hrabro, tko sam i što sam, nisam se dao gaziti. Ali čini mi se da sam mnogo više topline i radosti širio kad sam opraštao. Blago meni za ono kad sam bio milosrdan, jer će milosrdni milosrđe postići.

— Bunio sam se protiv tvrdoće Božjega zakona u VI. zapovijedi i protiv Crkve, koja ne vidi i ne shvaća raspoloženje modernog čovjeka, kojemu »ne sjedi«, ne odgovara »tvrdi govor« o čistoći i o odricanju. Oči su tražile užitak, sjetila ludovala, ali osta samo »miris lešine«... A kako je duši slatka uspomena na svladanu napast, izbjegnute grešne prigode, svladane pogibeljne poglede, grešne porive strasti... Čvrsto vjerujem da će čisti Boga vidjeti.

— Mnogo puta sam se »opravdano« ljutio na Boga što šuti, zašto nas je zapustio, što pušta da pravedni trpe, a grešnici uživaju... I bio sam zbog toga tužan. Nisam shvaćao da su misli Božje i putovi Božji uzvišeniji od mojih koliko nebo od zemlje. A nisam smio biti takav. Sada vidim da Bog sve zna bolje od mene, zna što je dobro za moje vremenito i vječno spasenje. Kad bi Bog uvijek odmah kažnjavao grijeh, poludjeli bismo od straha i postali ropske sluge, a ne Božja djeca. Kad bi Bog uvijek odmah nagrađivao dobro, služili bismo mu iz koristoljublja, a ne iz ljubavi. Kad bi molitva bila kao bankovna knjižica, možda bi pred oltarom molili oni kojih tamo nikada nema, a plemenite duše bježale bi od te »burze«... Ne, ne! Blago meni što je Bog šutio i što se nije za mene osvećivao. On vidi u tajnosti... Ovo brzo prolazi... A moja je plaća velika na nebesima.

Ima pravo Isus. On je iznad vremena. On stoji u svojoj vječnosti i iz nje gleda i kad »sjedi na gori« i govori pod vidom vječnosti. To je prava istina o mom životu i mojoj sudbini. I, kako ja to lijepo sada shvaćam! Eto, gledajući natrag, ja sam pravi evanđeoski čovjek.

Pa dobro, da prihvatim to kao program za slijedeću godinu?

E, ali sada nastupa onaj drugi propovjednik, napredan, suvremen, human, nacifran... Koji čovjeka sažaljava, shvaća.

— Ne budi lud, iskoristi svoje vrijeme i svoje energije. Ti si sposoban i kamenje u kruh pretvoriti. Jedi, pij, živi... Naužij se života, naslada... Sve je to za čovjeka...

— Što si se skrio u pustinju? Uskoči u vrtlog života, postani slavan, pogledaj pred sobom športaše, glumce i glumice, pjevače manekenke, sve to živi u tebi... Baci se na rizik! Gazi, grizi, naprijed! Tko će više više, tko će dalje to bolje!

— Sve ćeš imati ako odbaciš »skrupule«, ako padneš i pokloniš se mamoni. Čovjek vrijedi onoliko koliko ima, ljudi se mjere po odijelu, džepu, automobilu, stanu, položaju...

To su dva pogleda! Kad gledam unatrag, lako prihvaćam Isusov govor na gori. Kad pak gledam naprijed, mojim ušima i sjetilima više godi onaj drugi propovjednik. »Jadan ti sam ja! Tko će me izbaviti od ovoga tijela podložna ovoj smrti... Ja sam po sebi umom služim zakonu Božjem, a tijelom zakonu grijeha.« (Rim. 7,24-25)

SAD SMO MI NA REDU!

Drugi narodi, čiji sinovi rade na širenju Kraljevstva Božjeg u Zambiji, pomogli su svojim misionarima graditi crkve kao svoj poklon siromašnoj zambijskoj Crkvi.

I sinovi našega naroda već više godina rade u Zambiji. I oni bi željeli učiniti nešto slično. No potrebna im je vaša pomoć. — Na slici je skica crkve koju Hrvati kane sagraditi u Mumbwi. — Da li će se ta zamisao ostvariti? — ovisi o svima nama. — Možda će i Vaš dinar biti ugrađen u temelje naše crkve u Zambiji?! — Ako se na to odlučite, evo Vam adresa: Stjepan Dilber (rođeni brat misionara Ilije Dilbera) Jordanovac 110. — 41001 Zagreb pp. 169.

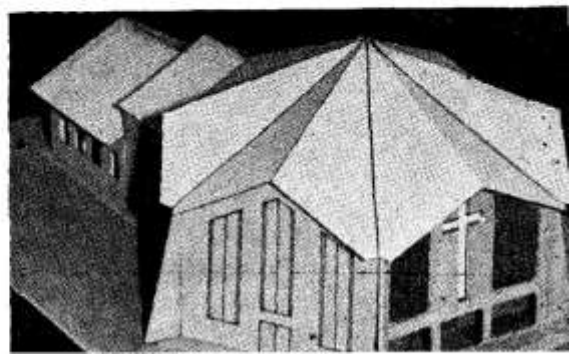

Piše: Marko Stanić

POŠTOVANJE - ČISTA LJUBAV

— Hej, prijatelju, počekaj, što juriš?

— Evo me, što želiš?

— Želim da se više ne vrzaš oko moje sestre. Da je pustiš na miru. Nije ona djevojka za »zabavu«. Zapamti, ona je moja sestra.

— Dobro... A sada ja tebi imam nešto reći. Zapravo, nešto te upitati. Sve one djevojke koje su dosad prošle kroz tvoje ruke — poznam ja tebe dobro »ptičice« — da nisu možda i one nečije sestre!? I ako se ti smiješ »zabavljati s tuđim sestrama, zašto se ja ne bih smio zabavljati s tvojom...?!

Prezirno ga ošinu pogledom, podrugljivo se nasmije, okrenu mu leđa i ode.

Ostao je zabezeknut. Morao je priznati: mladić ga je oborio jednim udarcem.

Vratio se zamišljen kući. A bila je večer. Pošao je na počinak, ali usnuti nije mogao. Prevrtao se. Ustajao. Hodao po sobi. Pušio. Htio na svaki način zaspati, ali san nikako na oči. Misli ga zaokupile. One od kojih je tolike godine bježao.

— Točno. Svaka je djevojka nečija sestra. I kći. I svaka će, više-manje, sutra biti nečija djevojka i žena. Bi li meni bilo pravo da netko postupa s djevojkom, koju ja danas možda i ne poznam, a sutra bi mogla biti i moja djevojka i žena — onako kako ja postupam s tolikim djevojkama!? I kad budem u srednjim godinama života i budem imao svoju kćerku, bi li mi bilo pravo, da se ovaj ili onaj mladić s njom »zabavlja«?!

Nešto se u njemu trzalo, ali trgnuti se nije mogao. Sve što je doživljavao kroz toliko godina postalo je dio njega samoga, njegova životna potreba.

Nikako se nije mogao smiriti. Konačno je ipak, izmoren, pred zoru zaspao.

Ustao je kasno. Osjećao se utučen. Ni svježi zrak nije mu mnogo pornogao.

Zatim protekoše dani. Nije htio misliti na doživljaj one večeri. I opet je bilo sve po starom. Ali pravog mira nije više bilo u njemu. »Ako ti smiješ — zašto ne bih smio i ja?!« — odzvanjalo mu često u ušima.

***

U djetinjstvu je bio i ministrant. Roditelji su ga lijepo odgajali. Sve je bilo dobro do kasnijih dječačkih godina. Onda su mu dopale ruku knjige koje je pažljivo skrivao pred roditeljima. Pa listovi s bestidnim slikama. Počeo je gledati svakakve filmove. Družiti se sa iskvarenim drugovima... Počeo zanemarivati crkvu... I došlo je što je moralo doći: Bilo vedro — pa se naoblači; bilo dobro — pa se izopači.

Roditelji su opažali da se s njim nešto zbiva. Znali su ga, kad bi mu našli koju sumnjivu knjigu, i ukoriti: Tko svašta jede — pokvari želudac; tko svašta čita — pokvari dušu. Ali da ga temeljito uzmu u ruke, za to nisu imali vremena. Oboje su bili namješteni, a onda: društvene obveze, posjeti, zabave... zaokupili ih potpuno.

Tako je mogao rasti sasvim slobodno i živjeti kako mu se prohtjelo.

Kad je postao mladić, utrtim stazama sve je išlo još »sigurnije.« I sada je tu — gdje jest.

***

Od one kobne večeri, koliko god se trudio da na nju ne misli, nije mogao ne misliti. Bio je svjestan da njegov stav nije pravilan i njegovi postupci nisu pošteni.

Počeo je opet ići u crkvu. Ponekad. U satima kad u crkvi nije bilo mnogo ljudi. Molio nije. Ostajao bi na dnu crkve ili sjeo u neku klupu i samo motrio.

Osjećao je dobro da ga jedino »kirurški zahvat« može spasiti, ali nije mu se bilo lako na nj odlučiti. Sve je bilo dobro do — prve prigode. Uvjeravao je sebe: Čuvaj se prigode — prigode beru jagode... I opet — srljao u prigode.

***

Približavali se božićni dani... Donosili sobom draga sjećanja na božićne dane djetinjstva i njihovu čistu radost... Kako je onda bilo lijepo... I srce mu se počelo mekšati...

Na Božić je pošao na večernju Misu i nakon Mise približio se jaslicama. Zagledao se u drage likove i dugo ih motrio. Dijete širi ručice, Majka ga blaženo gleda, a jedan se divni čovjek uz njih, s njima, sliva u neodoljiv sklad...

Počeo je tiho šaptati: Dom... dom... Ljepota doma... u nj vodi — čista ljubav... A za čistu ljubav potrebno je najprije — poštovanje...

Trgnuo se... Okrenuo prema ispovjedaonici. Na njoj je gorjelo svjetlo, znak: ispovjednik je unutra. Odlučno je zakoracao i — spustio se na koljena...

Vratite mi moj bor!

Bilo je to, bar za mene, već prilično davno. Imao sam možda četiri ili pet godina. Božić je već bio poodavno prošao. I Tri kralja su bila iza nas.

Jedne večeri sjedio sam u sobi gdje je bilo božićno drvce i šutke promatrao roditelje kako ga skidaju. Nestajale su u kutijama sve one predivne sitnice koje su me toliko oduševljavale koje sam tako često i tako dugo promatrao, upravo upijao očima. Jer — nije to bilo obično drvce. Bilo je to božićno drvce. Drvce, koje mi je Isus donio.

Kakvo pravo imaju tata i mama da mi ga oduzimaju kad ga je Isus meni donio? Ne njima.

I grane su počeli lomiti. I tim su granama naložili vatru. Ostalo je tek ono osnovno deblo. Tata ga je odnio u kuhinju s namjerom da ga baci u vatru. Ne, tako nešto ja nisam mogao shvatiti. Ni prihvatiti. Skočio sam i odjurio iz sobe. Tren nakon toga, već sam se vratio držeći svojim slabim ručicama to deblo govoreći:

»Vratite mi moj bor!«

Da, to je bila moja prva spoznaja prolaznosti. Ono što je prošlo, više se ne vraća. Treba živjeti dalje.

Prošle godine, u uobičajeno vrijeme za skidanje božićnog drvca u našoj obitelji, ja sam bio taj koji je skidao ukrase, spremao ih u kutije, lomio grane... I nije bilo nikoga tko bi plakao i tražio svoj bor natrag. Jer — sazrelo je u meni da Božić nije samo ono drvce puno svjetla i bljeska.

Shvatio sam da je smisao Božića što treba da neprestano traje u čovjeku i da živi iz njega. Da čovjek u sve dane mora ostvarivati Božić svoga života.

Jednog ću dana biti otac. Jednog će dana, jedne godine Tri kralja već biti iza nas. I jedno će moje dijete biti u četvrtoj ili petoj godini. U sobi će stajati božićno drvce. Moje će dijete uživati u njemu. Što li ću tada ja učiniti? Hoću li moći oduzeti svome djetetu drvce koje je Isus njemu donio?

PIŠTA

Izašao... i opet pošao k jaslicama... a od jaslica k živim jaslicama — Isusu u svetohraništu...

... Pun snage koracao je crkvom prema izlazu. Usne su mu na svakom koraku ponavljale: Poštovanje — čista ljubav... poštovanje — čista ljubav... Ako hoćeš dobru ženu — poštuj svaku djevojku! Poštuj! Poštuj! Poštuj!...

Izašao je — drugi čovjek. Duboko uzdahnu večernji zrak i sretan kao nikad, radosnim korakom pohiti u svoj roditeljski dom...

Božić je... Ali tebi, mladiću: Sretan — Uskrs!!...

ŠESTINE: TRISTA GODINA ŽUPE

Mladi i poduzetni župnik u Šestinama pokraj Zagreba vlč. Ivan Čuček sve je učinio kako bi se što dostojnije proslavio značajni jubilej.

U kratko vrijeme obnovio je župsku crkvu, proširio dvorane za vjeronauk, iznutra popravio župski stan. No pobrinuo se i za duhovni preporod toga lijepoga kraja podno Medvednice.

Od 4. do 11. XI. održao je svete misije u župnoj crkvi. Narod se lijepo odazivao Božjem glasu, koji je upućivan preko misionara o. Stjepana Katulića i o. Pere Bulata. Misionari su bili osobito zadovoljni mladima, koji su imali svoj poseban program svaki dan u osam sati navečer.

Vrhunac proslave bio je u nedjelju 11. studenog. Premda su prije podne muškarci i mali svoj poseban program, a mladići i djevojke u 20 sati navečer susret s našim katoličkim laicima, ipak je golemo mnoštvo svijeta dočekalo zagrebačkog nadbiskupa dra Franju Kuharića i njegova pomoćnog biskupa o. Miju Škvorca, koji su sa 15 svećenika održali svečanu koncelebraciju. Nadbiskup je u propovijedi povezao prošlost, sadašnjost i budućnost Šestina po Kristu i Njegovoj svetoj Majci.

Izdane su i prigodne sličice. Na njima su napisane sadržajne i značajne riječi o ulozi župe u jednom kraju: »Najveća je zadaća na svijetu učiniti čovjeka dobrim! Naša župska zajednica to kroz stoljeća čini: jer u njoj struji Kristova snaga i ljubav Majke Crkve«.

OTAJSTVO CRKVE

Piše: Rudolf Brajčić

CRKVA JE SAKRAMENAT

Prije Sabora nismo ni u jednom katekizmu mogli naći da je Crkva sakramenat. Znali smo za sedam velikih obreda Crkve, koje nazivamo sakramentima. Crkva nije obred pa nam nije padalo na pamet da je nazivamo sakramentom. Zaboravljali smo da su sakramenti čini Crkve, njezina djela, u kojima i po kojima se ona očituje. Kad su pak čini i djela sakramentalni, onda je i ona sakramentalna.

Znak i oruđe spasenja — to je sakramenat. To je i Crkva, Božji rod. Božji narod, koji se kao zajednica ljubavi sakuplja na euharistijsko slavlje, da slavi Boga, znak je cijelom čovječanstvu da je Bog na zemlji prisutan i da djeluje. Kršćani, sabrani u ime onoga koga je Otac poslao, svojim djelima, međusobnim saobraćajem u ljubavi, navlastito žrtvom, posvećuju svijet. Oni su sakramenat. Svaki kršćanin u milosti, koji se rukovodi svijetlom Duha te s ljubavlju pristupa k ljudima i svojim poslovima, znak je i izvor spasenja.

Crkva je po Saboru (koncilu) znak i oruđe najužeg sjedinjenja s Bogom. Po sakramentu Crkve Otac proteže na nas očinstvo, kojim se odnosi prema svome Sinu. Hoće da, živeći životom njegova Sina, obučeni u nj i preoblikovani u nj, budemo također njegova djeca. Dublje nas nije mogao propustiti u svoju misao i u svoje očinsko srce. Nije nam mogao podijeliti veće vrijednosti u svojim očima od ove da nas gleda jedino kroz svog ljubljenoga Sina. To navlastito čini kad se okupimo oko euharistijskog stola.

Sabor veže jedinstvo cijelog ljudskog roda također kao učinak sakramenta Crkve. Po Crkvi čovječanstvo dolazi do svog vrhunskog jedinstva. Ovo ne valja gledati odvojeno od našeg sjedinjenja s Bogom, nego ga treba upravo u tom sjedinjenju naći i u njemu otkriti njegovu narav. Po Očevoj zamisli svaki je pojedinac darovan cijelom čovječanstvu kao brat i svaki prima dar ostalih, primajući ih od Oca kao braću. Nitko ne pripada sebi, a svi pripadaju drugima, jer svi pripadaju Ocu. Otac nas je htio nositi u svom srcu kao članove svoje obitelji, u kojoj su svi članovi darovani jedni drugima u ljubavi. Danas čovječanstvo postaje svjesnije svoga jedinstva, iako kroz suprotnosti i lomove, prema njemu teži kao prema žuđenoj meti i svojim društvenim i svojim tehničkim i svojim kulturnim naporima. Sabor je htio upravo danas upozoriti kako sva služba bližnjem i sva nastojanja da se postigne mir silaze s Očeva srca.

Sve je to nadahnuto. Sve to pripada prvoj misli o nama. Ona se u svijetu pomalo ostvaruje uz pomoć nevidljive snage položene u vidljivu Crkvu. I zato s pravom Sabor naziva Crkvu sakramentom čovječanstva.

Piše: Predrag Bellć

Četrnaesto stoljeće požuruje rokove

Prema buli pape Bonifacija VIII. sveta se godina imala slaviti svake stote godine pa je takav drugi jubilej trebalo da bude tek 1400. godine. Ipak se on održao već pola stoljeća ranije, tj. 1350. Kako je došlo do toga?

PETRARCA

AVIGNONSKO »SUŽANJSTVO«

Pod pritiskom francuskih kraljeva pape četrnaestoga stoljeća stolovali su blizu 70 godina u Avignonu (1309—1377.). Istina, to se u prvi mah nije ni činilo nečim osobito neobičnim, jer je već u drugoj polovini XII. stoljeća petnaest papa upravljalo Crkvom iz rezidencija izvan Rima.

No doskora se pokazala i velika razlika: dok su, naime, oni pape XIII. stoljeća stolovali izvan Rima, ipak je to bilo u Italiji — dakle blizu ili bar ne odviše daleko od crkvene prijestolnice — grad Avignon nalazio se tada u napuljskoj tzv. »enklavi«, a usred teritorija francuske kraljevine.

Kako su avignonski pape živjeli »samo u enklavi« usred Južne Francuske, neposredna blizina francuske kraljevine negativno se odražavala na crkvenu politiku i na samu upravu Crkve. Veliku većinu kardinalskoga zbora zaista su činili Francuzi, pa su zato istoj narodnosti odreda pripadali i svi tadašnji pape...

PAPU U RIM!

U isto vrijeme, ne treba se čuditi, Rim je u svakom pogledu sve više propadao. Sasvim je razumljivo da su s vremenom najbolji elementi u Katoličkoj Crkvi na razne načine — molitvom, pismima, usmenim nagovaranjima — stali nastojati da se papinstvo vrati u Rim.

Tako je krajem godine 1342. dakle trideset i treće avginonske godine — stiglo u Avignon poslanstvo Rimljana, u kome su bili, među ostalima, od visokoga plemstva po jedan predstavnik obitelji Colonna i Orsini, a od pučana glasoviti narodni vođa Cola di Rienzo. Ovaj je svojim govorničkim talentom i žarkim rodoljubljem Rimljanina crtao prvosvećeniku čudoredni i materijalni pad Rima bez papinstva. Poslanstvo je kumilo i zaklinjalo novoga papu Klementa VI. (1342—520), da se udostoji vratiti u Vječni grad i **skratiti jubilejski rok** od 100 na samo 50 godina.

Papa-Francuz pristao je na ovo drugo, ali ne i na ono prvo.

Nemojmo ipak misliti da su pri skraćivanju jubilejskoga roka igrali glavnu ulogu domoljubni razlozi Rimljana. Duhovno dobro vjernika bilo je ono prvo zbog čega je sveta godina zakazana već za 1350. godinu namjesto za 1400.

To se vidi i iz latinske pjesme, koju je tom prilikom ispjevao najveći tadanji pjesnik katoličkog svijeta Francesco Petrarca i koji je u to vrijeme živio baš u Avignonu. Evo glavnih misli:

Udovica Roma (to je latinski i talijanski izraz za grad Rim) počela je starjeti čekajući zaručnika (jasan poziv papi da se vrati).

Dalje Petrarca zamamno riše privlačnosti Vječnoga grada za SVAKOGA kršćanina. Napokon, ljudski život je kratak: »Živimo i umiremo u tren oka.« Drugim riječima, to znači isto što i: »Tko će dočekati jubilej ako slijedeći dolazi istom poslije sto godina?!«

Pa i u Starom Zavjetu bio je u Židova od Boga određeni običaj da se jubileji, tj. milosne godine praštanja i oslobađanja, slave svake pedesete godine: »Odbaci svaki strah pa daj da se grijesi svijeta ponište, krivci oslobode, okovi raskinu!«

Te općekatoličke **razloge** Klement VI. **prihvatio je i u**nio ih u bulu »**Unigenitus Dei** Filius«, kojom najavljuje drugu svetu godinu. Bula ima nadnevak 27. siječnja 1343., ali je, začudo, objavljena istom u kolovozu 1349.!

JE LI TO RIM?!

Jubilej 1350. bio je jedina sveta godina u Rimu koja se slavila bez tjelesne nazočnosti rimskoga pape! Ali »duhovno« je ovaj bio prisutan preko dvojice kardinala zastupnika — jednog Francuza i jednog Talijana. Ovaj je drugi — Annibale da Ceccano — u Rimu napravio reda, svladao nasilnike... ali i ozlovoljio Rimljane jer je skratio boravak stranaca u Vječnom gradu.

Tada je Rim bio počašćen i ugledom i brojem hodočasnika.

Ne smijemo smetnuti s uma da je tek minula ona strašna kuga od godine 1348. do 1350, za koju smatraju da je pokosila jednu trećinu stanovništva Evrope. Ona je ostavila i svoje strašne tragove u Rimu.

Sv. Brigita Švedska došla je tom zgodom prvi put u Rim, koji je na nju načinio najgori dojam: Ona je željela promatrati grad zlatom popločenih ulica i kanala s krvlju mučenika (kako je zamišljala prema jednom svome »viđenju«), a kad tamo — ugledavši ono 20.000 stanovnika što su milili jadnim uličicama kraj Tibera i podno oštećenih spomenika, uskliknula je, okrenuvši se svom duhovnom vođi: »Magistre Petre, je li tooo Rim?!«

Doista je godine 1349. godine strašan potres bio srušio ili bar jako oštetio glavne spomenike grada. Srušilo se nekoliko kula, bazilika sv. Pavla se razvalila, a ona sv. Ivana Lateranskog izgubila je krov.

I Petrarca je stigao, kako veli u više pisama, s jednim jedinim ciljem: da duhovno napreduje pohađajući svete bazilike.

I naš ugarsko-hrvatski kralj Laoš (Ludovik) Prvi Veliki (1342-1382.) s velikom je pobožnošću pohađao bazilike. Kod sv. Petra ostavio je svotu od 4.000 zlatnih škuda.

Teško je, štono riječ, »pod gotov groš« uzeti statistike suvremenih pisaca o broju hodočasnika. Jedan čak piše da je »cijelo kršćanstvo« te godine bilo u Rimu. Drugi — već umjereniji, a zato i vjerodostojniji — računa da je svaki dan dolazilo prosječno 5.000 stranaca, hodočasnika.

I OPET: VERONIKIN RUBAC

»Romari« su bili puni straha Božjega i čeznuli za oproštenjem, očišćenjem i duševnim mirom! A privlačio ih je — baš kao i ono pola stoljeća ranije, u Danteovo doba — tzv. »Veronikin rubac«, što se svake nedjelje izlagao u bazilici sv. Petra, gdje bi svom pobožnošću pjevali himan Ivana XXII.:

»Zdravo sveti Obrazu
Našeg Spasitelja!
Na kome se blista lik
Božanskoga sjaja
Utisnut u tkaninu
Presniježne bjeline!«

MARIJA U DUŠOBRIŽNIŠTVU

»Marijina prisutnost u evangelizaciji Božjeg naroda« bila je tema XIII. međunarodnog tjedna Marijinih studija, koji je održan nedavno u Marijinu svetištu u Loretu.

Organizatori ovoga susreta uzeli su u obzir da se Marija nalazi usred povijesti spasenja. Ustanovili su da je ona uvijek igrala posebnu ulogu u otkupljenju čovječanstva. Htjeli su u prvom redu probuditi svijest kod svećenika, redovnika, redovnica i svjetovnjaka — kod svih onih koji su djelotvorni na pastoralnom području — da je Marijina prisutnost i danas potrebna u naviještanju Evanđelja kod Božjeg puka.

Različiti teolozi i mariolozi iznijeli su svoja zapažanja o ulozi Marije u evangelizaciji Božjeg naroda kroz povijest. Ta su svoja opažanja poduprli također istraživanjima na teološkom polju.

REDOVNICE U EGIPTU

Egipat je poznat kao zemlja islama. Ali ondje ima prilično mnogo kršćana. U toj se zemlji danas bavi apostolatom 1.500 redovnica iz 32 kongregacije različitih narodnosti. Najveći dio radi u Kairu, zatim u Aleksandriji, te u drugim manjim mjestima u dolini Nila.

Gotovo 350 sestara jesu Egipćanke, a ostale su najvećim dijelom Talijanke. Odgoj, prosvjetni rad i službe po bolnicama glavno su područje apostolskoga djelovanja tih redovnica. U njihovim školama odgaja se 45.000 učenika. Sestre vode 58 dispanzera i 15 bolnica.

NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Piše: Ivan Kukula D. I.

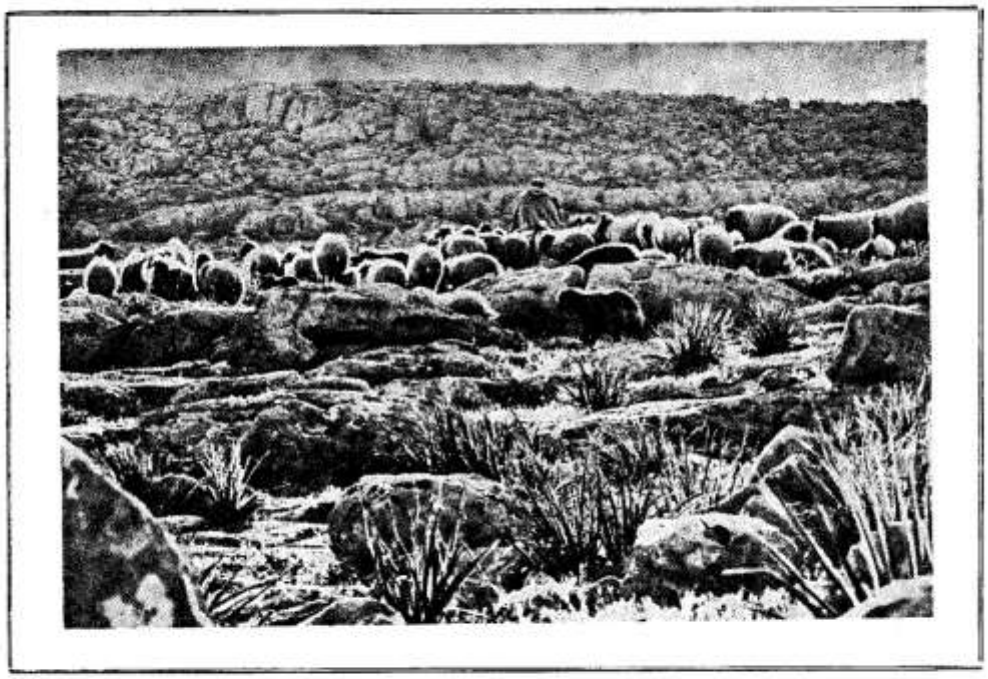

Jedno stado i jedan pastir

Činjenica je da je Gospodin Isus osnovao samo jednu Crkvu. U prispodobi o Dobrom Pastiru govori o jednom stadu i o jednom pastiru: »Ja sam pastir dobri... Imam i drugih ovaca, koje nisu iz ovog ovčinjaka; i njih mi treba dovesti; one će čuti glas moj, te će biti jedno stado i jedan pastir« (Iv. 10, 14-16). Svetom Petru, prvaku apostolskom, govori o jednoj Crkvi: »A ja tebi kažem: Ti si Petar-Stijena, i na toj stijeni sagradit ću Crkvu svoju, i vrata pakla neće je nadvladati« (Mt 16, 18).

Na Zadnjoj Večeri, u velikosvećeničkoj molitvi, dirljivo moli za jedinstvo među onima »koje mu je Otac dao«: »Ja sam im predao slavu koju si ti meni dao, da budu jedno kao što smo mi jedno — ja u njima, a ti u meni — da postanu potpuno jedno, da svijet upozna da si me ti poslao« (Iv. 17, 22-23).

Kao što je činjenica da je Gospodin ustanovio samo jednu Crkvu, tako je i žalosna činjenica da postoje mnoge kršćanske sljedbe, koje su međusobno odijeljene. Svaka od njih za sebe tvrdi da je upravo ona prava Kristova Crkva. No jasno je da među njima samo jedna može biti prava.

Pretpostavljamo da je svima nama, koji smo kršteni stalo do toga da se što prije ispuni vruća molitva Gospodinova na Zadnjoj Večeri. No čim na to pomislimo, odmah nam dolaze na pamet i zapreke koje sprečavaju željno očekivano ujedinjenje. One izgledaju neprohodne poput gorostasne Himalaje ili nepremostive poput kakvog jezovitog ponora. Ako gledamo na ljudsku slabost i ograničenost, reći ćemo da je ujedinjenje svih kršćana u jednoj Kristovoj ovčarnici nemoguća stvar, da se uzalud trude oni koji oko toga nastoje. Na našu poteškoću odgovorio bi Gospodin istim riječima kojima je riješio poteškoću apostola o spasavanju bogataša: »Ljudima je ovo nemoguće, ali kod Boga je sve moguće« (Mt. 19, 26).

Božje djelo

Nema sumnje da će djelo ujedinjenja biti Božje djelo. Ne samo zato što ono nadvisuje ljudske snage nego i stoga što to i sama

narav Crkve zahtijeva. Crkva je, naime, Otajstveno Tijelo Kristovo, kojemu je glava Krist u nebeskoj slavi: »On je glava tijela Crkve« (Kološ. 1, 18). Gospodin nije samo počasna glava Crkve nego stvarna i djelotvorna, on stalno posreduje za svoju Crkvu kod Nebeskog Oca. Tako nas uči sv. Ivan Apostol: »Djeco moja, ovo vam pišem da ne počinite grijeha. Ali ako tko i počini grijeh, imamo zagovornika kod Oca: Isusa Krista, pravednika« (I. Iv. 2, 1). Isus je zagovornik svoje Crkve u općem smislu, pa zacijelo tu službu vrši i u pogledu ujedinjenja svih kršćana.

Sv. Pavao prikazuje odnos Crkve kao tijela prema Kristu kao glavi, kao odnos glave prema tijelu u ljudskom organizmu. A nije li glava najodličniji dio tijela, koji ujedinjuje udove u jedno ljudsko tijelo i upravlja cijelim tijelom? Tako na Isusa, kao glavu Crkve, spada i najvažniji zadatak u ujedinjivanju svih kršćana, u jednoj ovčarnici, pod vodstvom jednog pastira.

Nismo, dakle, mi ljudi, pa ni najviši predstavnici pojedinih kršćanskih sljedbi, zajedno s najuvaženijim bogoslovima, oni koji će provesti sveto ujedinjenje. To će izvesti naša Glava, Gospodin Isus, u zajednici s Duhom Svetim.

Naša suradnja

Ali Gospodin traži i u toj stvari, koja mu je toliko na srcu, našu suradnju. Čini nam se kao da na nju čeka. On hoće da sveto ujedinjenje bude i naše djelo. Ali da u njemu uzmognemo sudjelovati, mora i nama biti na srcu ta velika nakana našega Gospodina. Svaki kršćanin, pripadao on bilo kojoj kršćanskoj sljedbi, ako nepristrano i sabrano pročita 17. poglavlje Ivanova Evanđelja, neće moći ostati ravnodušan prema Gospodinovim mislima i nakanama. Sve nas mora boljeti i žalostiti što su toliki kršćani međusobno odijeljeni, što se ne razumiju, možda se čak i mrze. A morali bi zajedničkim silama širiti Božje Kraljevstvo na zemlji. Razdijeljeno kršćanstvo nema onoliko milosnih i radnih snaga, ni moralnog ugleda među nekršćanima, koliko bi ih imalo kad bi bilo ujedinjeno. Poznata je stvar da je ugledni Indijac Mahatma Gandi (umro 1948.) veoma cijenio kršćanstvo. Neko je vrijeme mislio i na krštenje, ali ga je upravo razdvojenost među kršćanima odvratila od tog nauma. Često je čitao sveta Evanđelja, a najradije se zadržavao kod »Osam blaženstva« (Mt. 5, 1-12). Pod utjecajem tih Gospodinovih riječi odlučio je da se u borbi za oslobođenje Indije, koju je on s uspjehom vodio, neće služiti nasilnim sredstvima.

Računa se da danas ima na Zemlji više od tri i pol milijarde ljudstva. Od toga jedna milijarda i 85 milijuna pripada kršćanskim sljedbama. To znači: 30,2% od cjelokupnog pučanstva. Katoličkoj Crkvi pripada 655 milijuna; protestanata ima 280 milijuna, pravoslavnih 152 milijuna. (Podaci su iz god. 1970., a preuzeti su iz »Radosne vijesti«, br. 11. — 1973., str. 20.).

Svjetska molitvena osmina

Prva suradnja je molitva. Moleći se za ujedinjenje, slijedimo primjer samoga Otkupitelja i odazivamo se čestim pozivima svete Crkve. Smisao naše molitve je ovaj: neka milost Duha Svetoga potakne srca kršćana da iskreno teže za istinom, da je ustrajno traže i radosna srca prihvate.

Priložimo svoj prinos toj velikoj molitvenoj vojni kršćanskog svijeta! Pospješimo ostvarenje Gospodinova proročanstva o jednom ovčinjaku i jednom pastiru! Priključimo se svjetskoj molitvenoj osmini za jedinstvo kršćana, koja se po cijelom svijetu obavlja od 18. do 25. siječnja! »Mnogo može molitva pravednika ako je žarka« (Jak. 5, 16).

SVEĆENIK U 103. GODINI ŽIVOTA

Najstariji belgijski svećenik Julien Sterckx proslavio je 19. rujna svoj 103. rođendan. Dušobrižničku službu ostavio je pred šest godina, te se povukao u kuću Mater Dei (Majka Božja) u Louvainu. Osamdesetu godišnjicu svećeničkoga ređenja proslavio je 27. kolovaza. Tom je zgodom svečana proslava održana u Louvainu pod vodstvom kardinala Suenensa, u prisutnosti mnogobrojnih svećenika iz okolice.

FILM O PATRU PIJU

U Austriji se prikazuje film o talijanskom svetom, posebnim milostima obdarenom, kapucinu Patru Piju iz mjesta San Giovani Rotondo. Gledalac iz Linza piše o tome filmu ovako:

»Nisam otišao s predstave razočaran. Duboko me se dojmilo kad sam čuo i svojim očima gledao kako Pater Pijo s dubokim počitanjem čita svetu Misu, moli krunicu, pokorava se Svetom Ocu i poglavarima, još na smrtnoj postelji ispovijeda se i obnavlja vjernost koju je jednoć zavjetovao Bogu i Redu... Sagradio je veliku modernu bolnicu, preuzimao na se boli mnogih koji su tu tražili pomoć. I kod toga je ipak ostao radostan i prirodan čovjek. To bi moralo navesti i »progresiste« na zaključak: »Taj je čovjek služio Bogu i ljudima! Bar ja sam ostavio kino duševno preporođen i osvježen iza okrepljive kupelji. Taj film pruža, čini mi se, posebnu priliku da se vjerski duh oživi i preporodi.«

Badalić Josip

PITANJE MJESECA

Odgajamo li pravilno?

Odgovara prof. moralne teologije Ivan Fuček

— Ja sam kćerka prilično imućne službeničke obitelji. Sad mi je petnaesta. Sama sam uz roditelje. Ni otac ni majka nemaju za me vremena, osim da mi drže »propovijedi« o tome kako moram biti prvi đak u razredu i kako ne smijem osramotiti našu obitelj. Ne puštaju me ni u kakvo društvo, ni na vjeronauk, osim na Misu i s Mise ravno kući. Od dosade sam počela pohađati glazbenu školu, ne toliko iz želje za glazbom koliko da pobjegnem od kuće. Kad mi roditelji govore kako su se oni nekada odgajali u vjeri i čudoređu, a sada ih gledam kako se ne slažu, kako su sebični, kako se odnose prema meni, tada je opasnost da takav nesnosan život raskinem, pa dogodilo se što mu drago.

Možete li reći koju riječ roditeljima kako da se ponesu prema meni? Da nađu malo više vremena za svoju kćerku?

... moli Lela

I tebi samoj imao bih štogod reći, no odgovorit ću na tvoju molbu. Ali načelno, dajući time smjernice i drugim roditeljima. Hoćeš li se usuditi zamoliti roditelje da to pročitaju?

Nema sumnje: roditeljski odgoj je izvanredno važan i bitan za skladan uzrast osobnosti njihova djeteta. Svi se stručnjaci slažu da njihovi nedostaci, iznad svega roditeljska nemarnost, stvaraju nezadovoljnu djecu. Takvi roditelji gube autoritet, pospješuju dječju nervozu. Štoviše, nerijetko su krivci što se djeca pretvoriše u kriminalce. A kasnije su takvi roditeljski nedostaci uzroci nesazrelih ličnosti, često previše seksualno naglašenih ili čak opsjednutih, nesposobnih da se uključe u zadatke ljudske zajednice.

Prije svega, ispravan roditeljski odgoj danas bi morao izbjeći veoma raširenu opasnost: **roditelji se ne bi smjeli toliko udaljavati i odalečivati** od svoje obitelji. Mnogi današnji roditelji ne nalaze se u svojoj obitelji ne samo zato jer im je radno mjesto udaljeno, nego jer im je i duh daleko od kuće: u nekom njihovom društvu, u novostima ili prekomjernim obvezama i zabavama... Dom se — u najboljem slučaju — pretvara u svratište, gdje se još spava i hrani, ali gdje se više ne živi srcem i dušom.

Među ispravnim svojstvima današnjeg dobroga odgoja u kršćanskoj obitelji valja svakako naglasiti i slijedeće:

1. Cjelokupan obiteljski odgoj treba da se odvija u toplom ozračju međusobne LJUBAVI i SLOGE. Samo u zdravom osjećaju ljubavi raste i razvija se zdrava ljudska osobnost. Obitelj treba da je oaza mira, osvježenja, osobnoga susreta, međusobne pripadnosti, koja se to više ostvaruje što se više jedno drugome otvara, što je prisniji taj odnos »ja« prema »ti« svih članova.

2. Svako dijete treba postupno voditi prema neovisnosti vlastitog, i unutrašnjeg i vanjskog života. Ljudsko očinstvo i majčinstvo nije nešto u sebi nezavisno. Naprotiv, to su vrednote koje pomažu djetetu da pronađe svoj vlastiti put, poziv i zadaću što je ima pred Bogom i pred svojim narodom i da pomalo na odgovoran način shvati kako će je ipuniti. Stoga roditeljski osjećaj, koji je u početku

bitno autoritativan, treba da se pomalo pretvori u prijateljstvo i u suradnju. Takav stav traži od roditelja odricanje od onoga što su mogli provoditi s malom i manjom djecom. Oni moraju shvatiti da se od djece valja pomalo u tome odijeliti s punim poštivanjem njihove slobode.

3. Važno je naglasiti da roditelji ne smiju gušiti poduzetnost djeteta. Ona je prvi i nenadoknadiv činilac dobre samoizgradnje. U djetetu treba razvijati osobni i duboki vlastiti odnos prema Bogu i bližnjemu. Roditelji moraju pomoći djetetu da ono otkrije samo sebe: svoje slabosti, svoje dobre strane. Treba u njemu probuditi odgovornost i pobuditi ga na slobodan odgovor Božjoj milosti. Treba ga pritjeloviti crkvenoj i društvenoj zajednici, ali nipošto prisilno, nego više, kao samo po sebi razumljivo. U svijetu u kome se kršćanske uredbe slabo vide, sve je više potrebno razvijati kršćansku svijest i vlastitu odgovornost; cjelokupan odgoj sve više temeljiti na unutrašnjim neprolaznim vrijednostima kao što su milost, sakramenti, molitva.

4. S time u vezi treba reći da odgojiteljski rad u obitelji nije samo posao oca i majke, nego upravo svih članova. Djeca (braća i sestre) odgajaju se međusobno s odgovornošću jednih prema drugima. Osobito je težak slučaj kad je u obitelji samo jedinac ili jedinica. Brojna ili brojnija obitelj ima više izgleda za dobar odgoj negoli ona s jednim ili s dvoje djece. U brojnijoj obitelji dijete lako shvaća da mora ljubiti druge, da im mora činiti male usluge, da se mora koječega odreći za ljubav drugih. Mora oprostiti, treba pomalo i onima najmanjima u obitelji povjeravati neke dužnosti. Tako se najbolje njeguju društvene vrline, koje su uvjet snalaženja u svakoj zajednici.

Odgoj treba razvijati prema zakonitosti normalnog rasta. Vrijeme radi svoje. Mi ne smijemo kasniti, ali moramo biti i veoma strpljivi. Na taj će način prirodno doći do toga da se u djetetu razvije osjećaj i potreba kako bi se uključilo u društvo i na sebe preuzelo ozbiljne zadatke života. Na taj će način primiti i svjetlo što da izabere kao životni put i na kojem području da ostvari svoju ljubav prema drugima: da li u bračnom životu ili u djevičanstvu, da li u ovom ili u onom zvanju ...

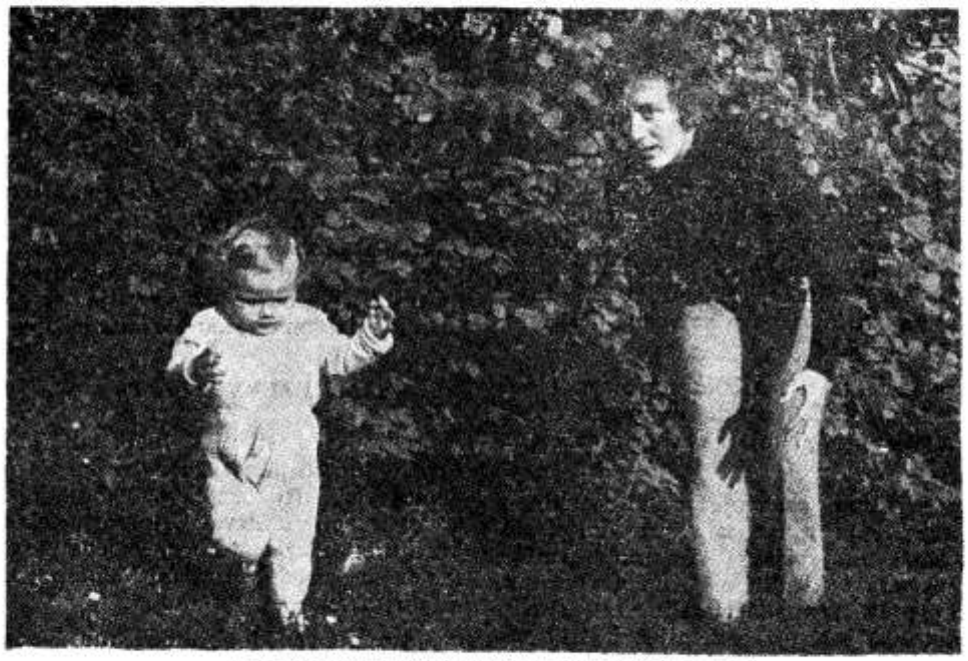

MALI KORAK ZA NJEGA A VELIKI ZA NJEGOVU MAMU

RADOST ZBOG ŽIVOTA

Piše: Pero Bulat

Vole li Hrvati djecu?

Poznati naš stručnjak dr Stipe Šuvar nedavno je napisao riječi o kojima bismo trebali svi dobro promisliti:

»Kretanje nataliteta, mortaliteta, fertiliteta i prirodnoga priraštaja ukupnog, a posebno seoskog stanovništva u Hrvatskoj, danas već izaziva ozbiljnu zabrinutost.«

Treba da znamo što znači »natalitet«. Pod tim pojmom obično razumijevamo broj rođene djece. On se izriče u odnosu prema tisuću stanovnika. Na primjer, kažemo: u SR Hrvatskoj je natalitet 13,7. Znači da se na tisuću stanovnika rodilo nešto manje od 14 djece.

»Mortalitet« označuje smrtnost. I ona se redovito izriče u odnosu prema tisuću stanovnika. Na primjer: u SR Hrvatskoj iznosi 10,2.

»Fertilitet« označuje općenito plodnost jednoga kraja ili naroda. A prirodni priraštaj znači onaj višak (ili manjak) između mortaliteta i nataliteta. Drugim riječima: ako je u SR Hrvatskoj natalitet 13,7, a mortalitet 10,2 onda je godišnji priraštaj stanovnika u SR Hrvatskoj 3,5 na tisuću stanovnika.

I sada: ugledan i upućen čovjek tvrdi da je taj prirodni priraštaj kod nas, osobito pak na selima, takav da svi moramo o njemu povesti ozbiljnu brigu. Zašto?

»Hrvatska ima ne samo najniži natalitet i prirodni priraštaj u usporedbi s ostalim republikama i pokrajinama u Jugoslaviji, nego po tome gotovo prednjači u Evropi i u svijetu.«

U Evropi postoji samo jedan ili drugi narod koji se više boji djece nego mi. Štoviše, i na čitavom svijetu smo među prvima u strahu od djece. Struja života kod nas je smanjena do skrajnosti, tako da se može reći kako jedva teče. Dubina dječjeg oka i ljepota dječje duše kao da više ne osvajaju srca naših majki i ne oduševljavaju naše očeve! Možemo čak reći da se stvara prava mržnja prema djeci. Svi se naši problemi — i ekonomski, i društveni, i odgojiteljski, pa i vjerski, pa problemi zaposlenja, rješavaju jednim potezom: samo što manje djece!

NEMA REZERVI ŽIVOTA

Isti pisac nastavlja: »Jedna od vrlo značajnih dimenzija (tj. oznaka) nepovoljne demografske (tj. brojčanog stanja pučanstva) situacije u Hrvatskoj, što je također, kuriozitet (tj. začuđujuće), ogleda se u tome da su prirodni priraštaj i natalitet znatno niži u selu nego u gradu.

Svagdje vrijedi obratno: grad je poznat po tome što ne pogoduje razvoju brojnih obitelji, dok su sela redovito plodnija životom. I često se događa da sela popunjavaju gubitke gradova, nadoknađuju rezerve ži-

vota, da su rezervoari životnoga obnavljanja jednog naroda. Dr Šuvar upozorava da se mi ne možemo uzdati u prirodnu obnoviteljsku ulogu naših sela. U mnogim krajevima sela su slabija nego gradovi. Sigurno, postoje za to različiti uzroci. Među njima nije najmanji ono preseljavanje, prelijevanje pučanstva iz sela u gradove, čemu smo svi svjedoci.

»Od ukupno 6.736 samostalnih naselja u Hrvatskoj u 4.538 naselja smanjio se broj stanovnika od 1953. do 1961. godine... Pritisak stanovništva na samo oko 150 naselja u republici izraz je činjenice da u oko 6.500 ostalih naselja nema adekvatnih (odgovarajućih) mogućnosti.«

Da li je to sve skupa i očit znak da Hrvati ne vole djecu? Pogledajmo i drugu stranu medalje!

S djetetom pod srcem

Na pitanje: može li se reći da mi ne volimo djecu, tražio sam odgovor kod jedne gradske obitelji. Imaju dobar stan, pristojno zarađuju, krasan auto stoji im pred kućom. I sada očekuju — peto dijete. Odgovara majka, koja to peto čedo nosi pod svojim srcem.

POVRATAK PRVOJ LJUBAVI

— Sadašnja trudnoća ima za mene nešto posebno. Iako sam svaku proživljavala svjesno i duboko, ova me nekako snažnije zaokupljuje. Ona je došla samo zbog mene. Naime, ja sam osjetila sada, u ovim godinama, kao neku životnu krizu. Neko neraspoloženje. Nisam bila sasvim zadovoljna. Kao da nisam posve iskorištena. Djeca su već pomalo ponarasla, pišu svoju zadaću, više me tako ne trebaju. Neovisnija su. Muž radi svoj posao, ima vlastit način života, zanimanja, nastupa i razgovora. Osjetila sam kako mi nešto izmiče, što mislim da još ne bi smjelo nestati u našoj ljubavi... Tako se u meni složilo — primit ću još jedno dijete. I odluka je bila isključivo moja: odlučila sam se svjesno i promišljeno za peto dijete.

Ova se žena htjela ponovo susresti sa svojim mužem po tom djetetu. Osvježiti svoje simpatije, pomladiti svoju ljubav. Vratiti se nekako na početak svoga bračnoga života. To zvuči veoma privlačivo za mnoge bračne drugove. Da li je to i uspjela?

— Ja doživljavam buđenje djeteta pod svojim srcem, njegovo micanje, njegovo »ritanje«, kao obnavljanje svojih prvih mjeseci ljubavi sa svojim mužem. To me dijete upravo jako vraća mužu. Prije su nas posao brige i druga djeca nekako udaljivali, a sada kudikamo više vremena želim provesti s njime. Želim se nekako nasloniti na nj. Očekujem njegov glas. Prepoznajem zvuk njegova automobila. Eto, sad mi je u kući kudikamo potrebniji i draži. Proživljavamo opetovanje naše prve ljubavi... I, budite uvjereni, osjećam da se isplatilo cijenom novoga života kupiti to veliko blago naše prve ljubavi...

NJIHOVE DUHOVNE VJEŽBE

Ta je ljubav sada sigurno duševnija, osobnija, sadržajnija, zrelija nego prije. Drukčije se pruža i daje nego inače.

— Ovo me dijete nekako usredotočuje prema meni, prema mojoj nutrini. Prema razmišljanju. Smirenija sam, jer sam sabranija, jer sam više kod sebe i u sebi. I, dok sam kroz tih devet mjeseci nošenja tako smirenija okrenutija prema unutra osjećam da sam više usmjerena i prema svome mužu. Tako proživljavanje djeteta koje nosim zapravo je slično obavljanju duhovnih vježbi. U njima se na poseban način vraćam k sebi, k svome mužu i k svome Bogu. Doživljavam takav preokret, tako uravnoteženje naših odnosa kao u danima najveće sabranosti za vrijeme duhovnih obnova.

ŠANSA ŽIVOTA

A što proživljava u to vrijeme mladi muž, čovjek najboljih godina života?

— Ja imam djecu jer volim ljude. Volim djecu jer želim nekome svome pružiti mogućnost da živi, da mu život bude lijep i da bude sretan u životu. S njima doživljujem svoju puninu, svoj smisao života, kad ih vidim sretne pokraj mene. I to ne samo jedno, nego upravo i više njih. Znam da sam najmoćniji, najjači, najveći upravo sa svojom djecom, jer sam uvjeren da nema ništa uzvišenije nego stvoriti novoga čovjeka. Što više o tom razmišljam, sve to

više doživljujem kao nešto fantastično veliko: moja djeca su sasvim nešto novo. I nitko neće nikad stvoriti takva stvorenja kakva stvaramo moja žena i ja. Kakva je to šansa života, vidim tek onda kad se zagledam u oči svojega dragoga sinčića ili u duboke zjenice svojih krasnih djevojčica! Ne možemo zamisliti svoj život bez ovoga četvrtoga. A takav nezamjenjiv postat će i peti... Mislim da pred roditeljskom veličinom i ljubavlju, koju dajem i primam, sva druga životna vrednovanja spadaju u drugi i treći red. Sve što u životu učinim, pljeva je prema vrijednosti moje djece.

Čovjek se kojiput zapita ima li na svijetu puno dobrih i plemenitih ljudi. Najviše ćete ih naći među očevima i majkama brojne djece. Oni se oplemene do takvih visina ljepote, i ljudske i kršćanske, svjesno živeći s onima o kojima Krist veli: »Ako ne postanete kao djeca, nećete ući u kraljevstvo nebesko.«

DIJETE IMA MAJKU »U DŽEPU«

Vratimo se opet onoj ženi! Njezina razmišljanja usredotočena su prije svega na muža i na njezin vlastiti unutrašnji svijet. Oslobođenje iz jedne životne krize rodit će ovo dijete. Neće li to dijete ostati nezapaženo, nedoživljeno, neljubljeno?

— Kod mene zapravo dolazi do prvog doživljavanja djeteta, do buđenja one MOJE ljubavi prema tome djetetu, prigodom prvog hranjenja, dojenja. Kad ono osjeti doticaj sa mnom, kad doživi gutljaj majčina mlijeka, ono se okreće za tim ugođajem za tim mirisom i vrti svoju glavicu i svoj vratić prema meni. To, u jednom času, stvara bujicu ljubavi prema istome djetetu. Porod, rast i kasniji odgoj znače puno, ali za mene je taj prvi doticaj najsnažniji i najjači. On me odjedanput promijeni. Onda sam ja njegova, on mene ima u »džepu«. Liječnici kažu da one majke koje same porode dijete pa ga olako ostave negdje u kakvim vratima, mogu to redovito činiti, iako su majke, jer nijedanput nisu podojile svoje dijete. Ono ih još nije sasvim osvojilo. Tek po tom doticaju i susretu dijete predobije posvema svoju majku. To vam je tajna snaga toga maloga crvića, koji na taj način osvaja svoje roditelje...

Kako divna razmišljanja mladih roditelja! To nije svjetska literatura ni umjetnost. To je naš život. Naša stvarnost. Izražaj iskonske dubine naših duša i srdaca prema djeci...

Struje života različito teku

Područje SR Hrvatske nije istovrsno u odlikama kretanja prirodnoga toka života. Postoje u tom prilično velike razlike. Zaustavit ćemo se ovdje na užim područjima naše republike u razdoblju do 1961. do 1969. godine.

Već 1961. godine opažalo se da postoje područja s razmjerno visokim priraštajima i područja vrlo niskoga prirasta, pa i prirodnoga pada stanovništva.

U područja visokoga prirasta (stopa iznad 15 na 1.000 stanovnika) 1961. godine ulaze: Dalmatinska zagora, područje Korduna i Istočne Slavonije. U područjima niskog prirodnog prirasta (stopa ispod 5 na 1.000 stanovnika) nalazili su se već 1961. godine neki otoci.

Dok je 1968. godine bilo u Hrvatskoj 17 općina — odnosno 16,3% od ukupnoga broja — s prirodnim padom stanovništva, samo godinu dana kasnije, a to znači 1969. godine, njihov broj se podvostručio. Odnosno, u 34 općine, ili 32,7% od ukupnog broja općina, zabilježen je višak umrlih nad rođenim.

PRIMORSKO-LIČKO PODRUČJE

Najslabiji porast stanovništva pokazuje kod nas u ovom razdoblju upravo primorsko-lička regija.

Lika je 1969. godine, imala manje stanovnika nego 1961. Istra je porasla samo za 2,8%, i to zahvaljujući prije svega useljavanju u Pulu, dok je u šest od deset općina Istre 1969. godine bilo manje stanovnika nego 1961. godine. To su: Buje, Buzet, Labin, Pazin, Poreč i Rovinj.

U kvarnersko-goranskom kraju porast od 7% prije svega dolazi od priliva stanovništva u Rijeku. Ako iz toga kraja izdvojimo općinu Rijeka, u kojoj je od 1961. do 1969. godine zabilježen porast stanoništva od 22%, a taj je trostruko veći od prirodnoga prirasta

DIJETE TREBA POVRH SVEGA LJUBAVI!

ovoga kraja, izlazi da to područje ima 1969 godine oko 5% MANJE stanovnika nego 1961

SREDNJOHRVATSKO PODRUCJE

Nešto bolje od primorsko-ličkog područja stoji stanovništvo srednje Hrvatske, koja, zahvaljujući Zagrebu, jakom useljeničkom središtu, ima viši porast stanovništva od prirodnoga prirasta.

Utjecaj priliva stanovništva u Zagrebu na stopu porasta stanovništva vidljiv je iz usporedbe s ostalim krajevima toga područja. Ako iz njega izdvojimo Zagreb, izlazi da je od 1961. do 1969. godine stanovništvo ovdje stajalo na istoj razini. Uistinu je poraslo tek za 0,3%.

Nadalje treba naglasiti da u srednjohrvatskom području, a to znači uglavnom u nadbiskupiji zagrebačkoj, žarište opadanja pučanstva više nije samo u bilogorsko-podravskom kraju, već je ta zaraza zahvatila i zagrebački i zagorsko-međimurski kraj. A oni su u razdoblju prije prvog, pa i drugog, svjetskog rata slovili kao visoko natalitetni. To vrijedi osobito za Hrvatsko zagorje.

U ovim krajevima nalazimo velik broj općina u kojima je, neovisno o ekonomskom useljavanju, broj stanovnika bio 1969. godine manji nego 1961. godine. U zagrebačkom kraju to su općine Donja Stubica, Dugo Selo, Jastrebarsko, Klanjec, Krapina, Zelina, Duga Resa, Zlatar, Bistrica, Ozalj, Vojnić, Vrginmost.

U zagorsko-podravskom kraju to su općine Ivanec, Ludbreg i Novi Marof

SLAVONIJA

Pred primorsko-ličkim i srednjohrvatskim područjima po jačini porasta stanovništva nalazi se Slavonija.

Valja spomenuti da je ovo područje nakon rata bilo obećana zemlja za mnoge useljenike. To vrijedi osobito za istočnu Slavoniju. I zato je viša stopa porasta stanovništva u spomenutom razdoblju uvjetovana razmjerno visokim stopama stanovništva općina u koje se više useljavalo (Osijek, Đakovo, Vinkovar).

DALMACIJA

Područje najjačeg porasta stanovništva u SR Hrvatskoj još uvijek je područje Dalmacije. U njoj, međutim, postoje najveće

razlike u kretanju stope porasta stanovništva u SR Hrvatskoj.

Općine najjačeg porasta jesu Split i Makarska, a pad broja stanovnika imaju općine Brač, Vrgorac, Hvar, Korčula, Lastovo i Vis.

Osim toga, ovo područje ima još jednu značajku: to je pojava visokoga prirasta, ali s malenim porastom broja stanovnika. To je posljedica iseljavanja. To su jaka iseljenička područja, iz kojih se stanovništvo seli prema većim gradskim središtima (kao što su Split i Zadar), ili izvan ovog područja, pa također i u inozemstvo. Na primjer, u općini Drniš negativan učinak iseljavanja penje se i do 68% od prirodnog prirasta. U općini Imotski on dostiže i do 62%, u općini Obrovac je oko 62%, a u općini Sinj i 72%.

SLABLJENJE ENERGIJE ŽIVOTA

Ovaj kratak osvrt na prirodni porast pojedinih naših područja pokazuje razmjere velike razlike u stopi prirodnoga prirasta između pojedinih općina. Međutim, pritom se mora naglasiti da je prosječna stopa prirodnoga prirasta u SR Hrvatskoj vrlo niska te dalje pada. To znači:

— da se razina do sada najviših stopa prirasta i stopa nataliteta smanjuje;

— da se povećava broj općina s negativnim prirastom;

— da se sve više osjeća i utjecaj vanjske iseljeničke struje.

Za budućnost tih područja bit će sudbonosno koliko će i tko će se iseljavati iz tih područja, bilo u druge naše krajeve, bilo u inozemstvo. Baš gdje je najveći natalitet, najveće je i iseljavanje.

Hrvati ipak, čini se, ne vole djecu. Ali i opet pogledajmo medalje s druge strane!

Ja sam ponosan

— Da, ja sam ponosan! — tako meni jednoga dana pri dolasku u župski ured reče veselo Ante.

— Čime se ponosiš, Ante? Da li time što je tvoj otac birvaktile — nekada bio seoski glavar? Ili možda zbog toga što imaš dosta njemačkih maraka, koje si zaradio u tuđem svijetu? Da nisi kupio auto? Vidim, nosiš na ramenu i fotografski aparat. Da nisi zbog toga veoma ponosan? Kažu neki:

Ante se voli »praviti«. Možda se »praviš« važan. Ponos može biti i bolestan i zdrav. Bolestan je ponos — oholost. Zdrav je ponos — krepost.

— Moj oče, nadam se da je u ovom slučaju kod mene pravi ponos. Ponosan sam na mirnu savjest! Nikad čovjek ne može biti tako veseo i ponosan kao kad je čiste savjesti! Imanje, novac, namještaj... Sve to zadaje brige i muke... A mirna savjest čovjeka nosi poput letilice na Mjesec.

— Ante, dosta pripovijesti! Karte na stol! O čemu se radi? Govori otvoreno! Okani se zagonetke!

— Eto javljam vam, rodilo mi se deveto dijete. Nisam nikad slušao one koji su mi govorili da sam zaostao... Uvijek sam im odgovorio da su zaostali oni i da ne znaju živjeti. Zar nisu zaostali oni koji oru zemlju i kopaju svoje vrtove i nikad im ništa ne rodi: ni zemlja ni vrtovi. I to zato jer bacaju otrov da ništa ne bi niklo. Ili, ako što nikne, pale vatru da to izgori... Znao sam reći kako je Bog sve stvorio da se množi na svijetu. Tako je i s čovjekom. U Starom

zavjetu čitam da je bio blagoslov Božji imati puno djece. To mora uvijek vrijediti. Koji imaju jedno ili dva djeteta, a neće ih više, kad im braco i seka umru ili poginu, potpuno polude, izbezumljeni hodaju. Svakoga krive, pa i Boga. A sami su krivi, jer nisu prirodno i pošteno živjeli u braku... Nikad se nisam bojao da će mi djeca biti gladna. Da i nisam otišao na rad u tuđu zemlju, ja bih radio i poštenim radom zarađivao bih kruh svojoj djeci. Nisam nikad Boga zaboravio. Tako su me učili roditelji. U kući se stalno obavlja zajednička večernja molitva. Nekad preporuke iza Gospina pozdrava, a nekad ružarje. Daleko mi je do crkve bilo ići, ali nisam nikad izostao iz lijenosti. Uvijek opremim iz kuće sve k Misi, samo ostanu oni koji moraju ostati. U kući mi je križ Isusov i svete slike uz križ. Kad je teško, treba pogledati na nj i na probodeno Srce Isusovo. Kad je Isus za me nosio križ, kako da onda ja ne nosim svoj križ da se spasim? Djecu sam slao redovito na vjeronauk. Čim bude vrijeme za prvu ispovijed, pričest, krizmu, to treba na vrijeme izvršiti. Tražim djeci i kumove koji su vjernici na djelu. Ne smijem se previše hvaliti. Oholost ne valja. Samo je Bog dobar. Znam grešnik sam. Nisam dobar. Ali uzdam se u Boga: ako budem Njemu vjeran, budem li živio po vjeri, pa ako i posrnem, imam koga zovnuti u pomoć. Isus će mi pomoći. On će sigurno primiti onoga muža i ženu koji su mu bili vjerni pri rađanju i odgoju djece. Pa, kako onda ne bih bio ponosan...?

— Ante, koliko je tebi zapravo godina?

— Rođen sam 1932. Oženjen 1957. baš na Novu godinu. Ako se i »pokockamo« žena i ja, nismo dugo u zavadi. Ne smije sunce zaći nad našom srdžbom. Moramo paziti na strpljivost, jer djeca dobro gledaju kakvi smo mi... Ponosan sam! Eno sina Nikole. Rođen 1957. Eno Valerije — 1958. Eno Marije — 1960. Eno Jadranke — 1962. Eno Kate — 1964. Eno Ane — 1966. Eno Stanislave — 1967. Eno Terezije — 1971. I evo Andrije 1973.

Dugo bi Ante pripovjedao, ali mora se žuriti, jer treba natrag u Njemačku na posao. Zatražio je i blagoslov za sretan put.

Don Feliks Višnjić

Nema sumnje mi volimo djecu

Ako se naš čovjek preda onom NAŠEM VLASTITOM osjećaju; ako sačuva svoju osobnost i samostalnost i ne podlegne utjecaju ljudskoga obzira, nema sumnje da je u nama iskonska duboka ljubav prema djeci veoma jaka. Jača možda nego u drugih naroda.

No, tu svoju samostalnost značaja, taj svjestan čin vlastite slobode i povjerenja u samoga sebe najbolje nam može dati ono Božje Djetešce, koje se razvilo u punu i snažnu ličnost, kakve nije bilo na svijetu.

Nama je potreban duh Isusova Srca da naše obitelji opet uzljube djecu!

»Za vrijeme rata nas je bilo šest vojnika na jednom brodiću — pripovijeda mi moj dobar poznanik s jednog dalmatinskog otoka. Ugledali smo dječaka od deset godina i sasvim malu curicu. Siromašni, neoprani, gladni. A sami, bez roditelja. Ratna siročad. Kapetan mi kaže:

— Hoćeš li me od srca, ne preko volje, nego od srca poslušati što ću ti sada zapovjediti?

— Razumije se, kapetane!

— Daj ih operi, daj ih nahrani i obuci!

Ali kao svoje.

— Vrlo rado!

To sam i učinio. Oprao sam noge sasvim crne od nečistoće, našao sam nešto u što ću ih obući. Nisam pušač pa sam imao nešto čokolade, konzervi također. Sve sam im dao što god je bilo za njih među nama vojnicima.

— A zašto ste to učinili?

— Već onda za vrijeme rata, dok sam bio mlad, volio sam djecu. I sada ih volim i zato mislim da ih nemam previše kad ih imam petero. Ali i danas, kad vidim da je koje dijete željno ribe, imam svoj vlastiti brod, uvijek dadnem. Badava. Jedino da djetetu želju ispunim.

— Kako se osjećate u kući?

— Sad nam je kuća kao prazna, jer su samo još dvojica kod kuće. Ostali su po školama ili već rade. Najmlađi nam je donio život i veselje. Pomladio sam se kad sam ga dobio. Mi nemamo sada zapravo što raditi kod kuće, jer imamo samo njih dvoje. Da nemamo najmanjega, koji je bio osuđen na smrt i koga su neki liječnici proglasili nepoželjnim za majku, sad ne bismo znali zašto živimo...

VELIKE MUDROSTI MALIH

Teta Marija pita: Djeco, tko je najljepši i najbolji u vašoj kući?

Njih dvoje upravo ispod stola obavljaju neki »važan« svoj posao. Ali pitanje su dobro razumjeli. Marica gurne sekicu ispod stola i šapne joj da je teta mogla vrlo dobro čuti:

—Ti reci mama, a ja ću reći tata!

* * *

Malj toga dana nije htio ručati. Neće jesti, jer nije gladan, premda inače ima uvijek dobar apetit u to vrijeme. Ja ga pitam:

— Pa zar ti želiš umrijeti od gladi?

— On diže glavicu i kaže: Pa što onda? Ja hoću ići dragome Bogu!

DIJETE - OTAC ODRASLA ČOVJEKA

Piše: Josip Weissgerber, psiholog

— Čudna je to tvrdnja: dijete, a u isto vrijeme otac? I to odrasla čovjeka! Zar nije istina obratno: otac i majka, uz Božje sudjelovanje, stvaraju dijete?

Ipak se odgojno i psihološki može reći da je dijete »starije« od tog istog djeteta kad postane odrastao čovjek: to što je ono doživjelo u ranim danima, starije je i dublje u čovjeku od onoga što kasnije doživljava. I zato se među odgojiteljima kaže — što čudno zvuči — da je dijete otac odrasla čovjeka.

ŽIVA BIBLIOTEKA

— Suvremena je psihologija — nauka o duši i duševnim pojavama — ustanovila da čovjek ništa ne zaboravlja.

I opet čudna tvrdnja! Svi će đaci reći da to nije istina, jer oni neprestano zaboravljaju što uče i vrlo mučno nauče školske predmete, dok lako zapamte i zaborave sve rezultate nedjeljnih nogometnih utakmica.

Svejedno ostajemo pri tvrdnji da čovjek nikad ništa »ne zaboravlja«, ništa ne nestaje od onoga što je ikad od najranijih dana doživio. Samo je taj, u živa tkiva mozga uskladišteni sadržaj, zatrpan i pokriven novim doživljajima. On ipak ostaje ondje zapisan kao u kakvoj živoj biblioteci.

Nikad se mi ne možemo vratiti u prijašnje dane, nego svaki dan od jutra do mraka tkamo novo tkivo doživljaja te smo svaki dan navečer — htjeli-ne htjeli — nešto drukčiji nego što smo bili ujutro. Ne možemo zaustaviti iglu svoje budne svijesti, koja uvijek nešto misli i »pregruntava«. Možemo donekle upravljati svojim unutrašnjim doživljajima, ali zaustaviti ih ne možemo. Kao da se vozimo na motoru koji ne

možemo zaustaviti, osim malo udesiti brzinu, nego samo odlučujemo smjer kretanja svojih misli.

Kad razmišljamo o svojoj prošlosti, onda i opet tkamo novo tkivo uspomena prema starim doživljajima i zato baš doživljujemo uspomenu kao uspomenu.

SMISAO LIJEČENJA DUŠE

— Ne možemo se vratiti u stara tkiva prošlosti pa ih izmijeniti. Onda se ne bismo toga više sjećali kao prošloga.

Sposobni smo jedino izatkati novo tkivo, bolje i ljepše, i na temelju novog odgoja osloboditi se starih navika te tako promijenili svoje ponašanje. Mi gradimo uvijek budućnost, nova tkiva. Ali na temelju živih starih zapisa, koji svi zajedno neprestano, makar ih se pojedinačno i ne sjećamo, obojavaju naše osjećaje strahom, nesigurnošću, bijesom i ogorčenošću. Bude li novo bolje tkivo snažno i dugoročno izatkano, postat ćemo sposobni da se oslobodimo starih tuga i mržnja.

U tom slučaju se sastoji sve duševno liječenje, sva askeza i molitva da postanemo iz dana u dan bolji. Najraniji doživljaji prvih triju godina djetinjstva mogu promijeniti pravilan rad tzv. afektivnog (čustvenoga) mozga, pa su u najnovije vrijeme nađeni lijekovi koji tome pomažu. Duševni bolesnik takve vrste mora ih čitav život bar u malim količinama uzimati.

ZANIMLJIVA »USTEDA VREMENA«

— Kako je ustanovljeno da mi zapravo nikad ništa ne zaboravljamo?

Prvi su to naslutili liječnici koji su se bavili duševnim bolesnicima. Nakon duga postupka najedanput je na javu izašao neki davni »zaboravljeni«, zapravo samo zatrpani, doživljaj, koji je prouzročio smetnje.

Na primjer, djevojka nije mogla piti vodu iz čaše, ne znajući zašto. Oslobodila se te smetnje istom kad se ustanovilo da je kao malo dijete htjela piti vodu iz čaše, a pas je s druge strane isto tako htio do vode; ona ga se uplašila, pa je duševni strah ostao trajno i priječio joj kasnije da pije vodu iz čaše.

Psiholozi su vrlo finom metodom »uštede vremena« ustanovili da ono što smo nekad čuli ili naučili, premda nam se čini da smo potpuno zaboravili, ipak u mnogo kraćem roku nanovo naučimo. Tako je jedan psiholog opetovao svome djetetu u kolijevci grčke stihove iz »Ilijade«. Kasnije, kad je taj dečko počeo učiti grčki u klasičnoj gimnaziji, davao mu je da uči napamet pojedine stihove iz »Ilijade«: one koje mu je negda sricao u kolijevku i druge, koje nije. Ustanovio je da je dijete negda diktirane stihove mnogo brže naučilo.

Engleski učenjak Herbert Thurston proučavao je što doživljavaju utopljenici. Neki, kako su prestali disati i srce im je stalo, nisu mogli od sebe dati nikakva znaka, a ipak su sve čuli i pamtili što se oko njih zbivalo. Kad su ih umjetnim disanjem vratili u život, pričali su da im je sav prošli život sinuo kao u slici do posljednjih pojedinosti. Jedan od njih izgubio je svoju štednu knjižicu, pa nije mogao podići svoj novac; u tom se stanju točno sjetio kamo je zametnuo tu knjižicu i našao ju je.

DJETETU TREBA LJUBAVI

— Sve, dakle, u nama ostavlja neizbrisiv trag. Dijete je odgojno otac odrasla čovjeka.

A mi mislimo da je dovoljno dati djetetu hranu, odjeću i stan, a drugo da nije važno. Dijete treba od vremena do vremena hrane, no više od svega materijalnog, neprestano treba ljubavi, dobrote, odgoja. Svaki doživljaj ostaje neizbrisiv u njemu. Stoga se nemojte čuditi što ima tako mnogo i sve više nesretnih ljudi, duboko ogorčenih, plašljivih i nepovjerljivih. Onda se oni propiju, psuju te muče i sebe i svu okolinu.

Nipošto ne bismo htjeli da naša djeca budu nesretna kao odrasli ljudi našom krivnjom! I mnoge naše nevolje vuku korijen iz daleke prošlosti našeg djetinjstva. Oboje nas stoga zanima, i da sebe oslobodimo tereta prošlosti, i da svoju djecu ne opteretimo olovnim nebom i nesavladivom tugom.

U Glasniku nizat će se članci o odgoju djece od najranijeg djetinjstva, za svakoga korisni. Za početak zapamtimo: čovjek zapravo ništa potpuno ne zaboravlja i zato je dijete otac odrasla čovjeka

BOG JE POSTAO DIJETE - ZAŠTO?

Piše: Antun Weissgerber

Po Kristu prozvani su njegovi učenici kršćanima najprije u Antiohiji, pa zatim diljem svijeta. No, mnogi današnji kršćani ne poznaju Krista. Zato ova rubrika želi da upoznava naše čitatelje s veličinom Onoga kome sam Bog govori: »Ti si Sin moj, danas Te rodih!« (Ps. 2,7).

Jest: pitanje je na mjestu — zašto je Bog postao baš dijete? Nije li drukčije mogao doći na svijet? Sigurno je imao svoje jake razloge...

Danas nam je tako prirodno da se naša dječica blistavim očima zagledaju u kipić Božanskoga Djeteta što leži u jaslama. U doba kad je Krist došao, nije bilo tako. Bog liku djeteta bijaše mnogim Židovima nešto neshvatljivo, a mnogim poganima sablažnjivo. Židovi očekivahu slavnoga Mesiju na oblacima nebeskim, a pogani smatrahu svoje bogove sretnicima koji nemaju posla sa zemnim smrtnicima.

Crkveni pisci prvih stoljeća trude se da objasne tajnu Kristova djetinjstva tajnom Božje ljubavi, koja se ponizila do dna ljudske slabosti da nas uzdigne do vrha božanske blaženosti. To Božje poniženje nazivaju silaženjem — synkatabasis — da bude s nama i da nas spasi dižući nas k sebi. Postade nam »u svemu sličan, osim u grijehu«, pa i u rađanju, i u djetinjoj dobi, i u rastu od kolijevke do groba.

1. OBJAVA TAJNOVITIH BOŽANSKIH VRHUNACA

Upoznajmo tu tajnu Kristova djetinjstva, koja nam mnogo govori! Upoznajmo razloge koji ga ponukaše da se djetetom rodio. Jedni očituju najviše vrhunce naše vjere, a drugi zrcale kristalnu čistoću i ljepotu kršćanskoga ideala.

SINA DOBISMO

Krist se rodio kao dijete da nam objavi svoje božansko rađanje od Oca kroz ljudsko rađanje iz Majke.

Rađanjem u vremenu očituje nam ono tajnovito rađanje odvijeka iz Oca u vječnosti. Vidljivim rađanjem u tijelu objavljuje nam nevidljivo rađanje u Božanstvu. Vječni Jedinorođenac Očev posta jedinorođenac Djevičin. Dvostruko je Sin, dvaput je rođen. Iz Očeva krila kao Riječ, Slika, Sjaj, Bog od Boga, Svjetlo od Svjetla... Iz Marijina krila kao maleno ljudsko čedo. »Dijete nam se rodilo, Sina dobismo!«, kliče iz proročke daljine Izaija kao vjesnik Kristova rođenja na zemlji.

POSINJENI PO SINU

Krist se rodio kao dijete da nas učini Božjom djecom.

Postao je ljudskim sinom da nas učini Božjim sinovima. Ocu nas je posinio, sebi pobratio, po Duhu posvetio. Velika tajna našeg pobožanstvenjenja počiva na velikoj tajni Božjeg počovječenja u Kristu, i to po rađanju: On se rodi u tijelu da se mi rodimo u Duhu Svetom. Što je on po biti svoje osobe — Sin — to nama želi darovati po milosti: »Da se sinovi Božji zovemo i budemo.« I tako postadosmo »dionici božanske naravi«, »baštinici Boga i subaštinici Kristovi«, pozvani u suživot s Bogom, u zagrljaj Očev kao sinovi u Sinu — posinjeni po Sinu. I zato je On trebao da postane ljudskim djetetom — Sinom Čovječjim, da nam to omogući.

UVJET PREPOROĐENJA

Krist se rodio kao dijete da se rađanjem uključi u Adamovu obitelj.

Samo tako mogao je postati jedan od nas, član našeg roda, da nas zastupa pred Bogom kao Glava ljudskog roda i Veliki svećenik čovječanstva. Da nas otkupi, morao je preuzeti

naše grijehe, iako sam bez grijeha, a to učini postavši rađanjem član grešne Adamove obitelji. Da postane Svećenikom, morao je postati jedan od nas, jer se »svaki svećenik od ljudi uzima i za ljude postavlja u onome što spada na Boga« (Hb. 5, 1).

Bit je svećeničke službe zastupati narod pred Bogom. No zato treba narodu pripadati, a to čini rađanje. Da postane Glava Crkve, morao je postati iste naravi s udovima, organski povezan s ljudima — po rađanju. Dakle, rađanje Sina Čovječjega pretpostavka je da mjesto nas i za nas zadovolji za grijehe te u nas izlije svoj život kao Glava u udove.

Visoke su to tajne na vrhuncima objavljene vjere. Nije dosta čuti ih, treba i razmatrati o njima. To su ona veličajna djela Božja po kojima smo spašeni i uzdignuti u Božanske sfere. Iako nam je razum slab da prodre u te visine, mi smo doista u njih pozvani. Isusov porod za nas je preporod, poziv na nov život u visinu. Isusovo rođenje svim je ljudima na spasenje.

2. OBJAVA VRIJEDNOSTI DJETETA

Čudorednu pokvarenost ljudi na zemlji Krist je htio obnoviti najprije primjerom svog života, pa onda riječima svog propovijedanja. Primjer njegova djetinjstva velika je pouka o vrijednosti djeteta.

PO DJECI SE DUŠA LIJEČI

Trebalo je ljudima pokazati, koliko blago krije u sebi djetinja duša.

Ona je najmilija slika Božja među nama, grijehom još nepokvarena Božja umjetnina. Krist se upravo zaljubio u ljepotu djetinjeg srca. Nas starije opominje da se ugledamo u njih malene: »Ako ponovo ne postanete kao mala djeca, sigurno nećete ući u kraljevstvo nebesko. Dakle, najveći je u kraljevstvu nebeskom onaj koji se ponizi kao ovo malo dijete« (Mt 18, 3-4).

Kad bismo imali srca nevina i bezazlena, ponizna pred Bogom i otvorena primanju vjere, kakva su srca naših malenih, ne bi nam bilo teško ni prihvatiti Božje zapovijedi. Ne traži Bog da budemo neuki i nespretni kao djeca, nego kao djeca daleko od oholosti i zloće. »Ne budite više djeca po razboritosti, već po zloći budite djeca, a po razboritosti budite zreli ljudi« (1. Kor. 14, 20), tumači nam sv. Pavao Isusovu pouku o djeci.

Kako li se začudiše apostoli kad im Isus stavi dijete za primjer. Ljudi rade obrnuto: starije stavljaju za primjer djeci. Nažalost, mnogi od starijih morali bi se stidjeti pred čistom, iskrenom, poniznom djetinjom dušom. Zato veliki pisac Dostojevski napisa značajne riječi: »Po djeci se duša liječi.« Mnogi stariji morao bi priznati: moje dijete brže prašta uvrede nego ja, bolje sluša nego ja Boga, ne grabi tako lakomo kao ja, ne mari za požude koje mene podbadaju. Zapravo, stariji nauče djecu zlu, koje ona ne bi nikad smislila.

PO DJECI KRIST MEĐU NAMA

Trebalo je vratiti ljudsko dostojanstvo djetetu, jer je ono bilo ugroženo u starom poganstvu, kao što je ugroženo i u novome, ovom, našega vremena.

Pogani u doba Isusova poroda gledali su na dijete kao na stvar. Nad njim je otac imao apsolutnu vlast života i smrti. Mogao je dijete ubiti i da ne odgovara za to nikakvoj vlasti. Predavao bi ga robovima na odgoj da se njime ne gnjavi. Kržljavu djecu izlagali su u gore i šume, kako to i danas čine pogani u nekim zemljama. A što je najgore, ubijahu nerođenu djecu upravo hametice, tako da su baš u Isusovo vrijeme tu strašnu praksu Rimljani poprimili sebi na propast. Velika carstva starog svijeta izumriješe od toga grijeha.

Bijeg od djeteta jednaka je bolest i novog poganstva, jer nema svijesti o ljudskom dostojanstvu u svakom čedu, o nepovredivosti prava osobe u djetetu.

Krist je htio popraviti to stanje postavši djetetom i pozivajući nas da u svakom djetetu gledamo njega: »Tko primi radi mene jedno malo dijete, kao što je ovo, Mene prima« (Mt 18, 5). I još više: »Zaista, kažem vam, Meni ste učinili koliko ste učinili jednomu od ove moje najmanje braće« (Mt 25, 40). Kako bi kršćanski roditelji radosnije primali djecu kad bi mislili na to da čine Isusu što djeci svojoj čine! Kako bi se kršćani više žrtvovali za napuštenu i gladnu djecu po svijetu kad bi bili svjesni da to čine samom Kristu!

BRANITELJ I UZOR MALIH

Evo nas pred najbolnijom Kristovom riječju u obranu djece: »Ako tko na grijeh navede jednog od ovih malenih koji vjeruju u me, bolje bi mu bilo da mu objese o vrat mlinski kamen, što ga okreće magare, i da utone u dno mora« (Mt 18, 6).

Strašno je mnogo sablaznitelja malenih i u današnjem svijetu: oni koji truju mlade duše otrovom psovki; oni koji napuniše svijet bestidnošću slika i predstava; oni koji ih od mala uče kriminalu ili prepuštaju ulici da ih odgaja i sablazni. »Jao svijetu zbog sablazni!« zavapio je Isus. Njima će na Sudnji dan biti strašno teško.

Upravo time što je postao maleno dijete kao i oni, naša će djeca divno shvatiti da je Isus postao njihov Prijatelj i Uzor.

Rastao je »i napredovao u mudrosti, dobi i milosti pred Bogom i ljudima« (Lk 2, 52). Tako je iskreno slušao roditelje u Nazaretu, dok nije odrastao za vlastito poslanje Učitelja i Spasitelja svijeta. Posvetio je onaj veliki zakon prirode da se sve veliko razvija iz malena: od sjemena do stabla, od djeteta do odrasla čovjeka, od sricanja slova do mudre znanosti, od prvih vježbi do vještine stručnjaka, od rane djetinje kreposti do velike kršćanske **mudrosti.**

SVA DJECA SVIJETA KRISTU

Božanski Prijatelj zbog ovih razloga je postao dijete. Ali On također i zove svu djecu k sebi: »Pustite dječicu i nemojte im priječiti da dođu k Meni, jer takvima pripada kraljevstvo nebesko« (Mt 19, 14).

Eto najsvetije brige svih nas starijih, roditelja i svećenika, redovnica i redovnika: naše mališane voditi Kristu — dragom Prijatelju i Spasitelju sve djece na svijetu.

NAJLJEPŠE NA SVIJETU

Kaplja rose šapnu rujnoj zori:
— Rujna zoro, hajde progovori:
Što najljepše Bog na svijetu stvori?
Je li sunce što vječito gori,
Il' su zvijezde što se nebom šeću,
Il' leptiri na šarenom cvijeću?
Je li snaga u muškim grudima,
Il, je bratska ljubav među ljudima,
Il' bogatstvo, il' zemaljsko slavlje,
Ili radost il' čelično zdravlje,
Il' poj ptica što šume veseli,
Il' drug dobar što ga svaki želi,
Il' osmjesi materini lijepi,
Ili nada koja duše krijepi?
Nasmija se čarna zora rujna,
A slavuji pjesmama osuše:
— Ništa ljepše od djetinje duše!

Nazodna

BRAT ILIJA NA PRAVOM MJESTU

Priredio: Tonči Trstenjak

Isusovac brat Ilija Dilber, koji je kao četrdesetogodišnjak prije šest i po godina otišao u Zambiju (srednja Afrika) da ondje svoje sposobnosti i svoj život stavi u službu siromašne i malobrojne tamošnje Crkve, boravio je nekoliko mjeseci u domovini. Revni misionar nije ni na odmoru mirovao, već je obilazio Hrvatsku i Bosnu, držeći predavanja o zambijskoj Crkvi i o svom misionarskom radu. Njegovi dijapozitivi i živa vatrena riječ misionara s iskustvom i srcem svagdje su pobudivali opravdano oduševljenje. Misijski duh, koji se od početka dugogodišnjeg izlaženja našeg »Glasnika« uvijek osjećao na njegovim stranicama, brat Ilija je neumorno sijao svojom živom riječju. Prije nego će ponovo otputovati onamo u žarku Afriku, zamolili smo ga da za čitaoce našeg »Glasnika Srca Isusova i Marijina« iznese svoje poglede i svoja iskustva o misijskom radu u Zambiji, o svojim dojmovima za boravka u domovini te o svom životnom putu koji ga je doveo u Družbu Isusovu i odveo u daleku Zambiju. Vrlo otvoren razgovor trajao je preko sat i pola, a mi ga donosimo u ponešto skraćenoj verziji, ne izostavljajući ništa bitno i zanimljivo.

— Ja sam radostan i preradostan u svom misionarskom poslu. Dok sam bio u domovini, pa bilo na kom poslu, uvijek sam ovako razmišljao: »Hm, opet prođe jedna godina. Moj Ilija, opet si stariji.« Uvijek sam imao dojam da nisam na pravom mjestu. Vrijeme mi je prolazilo

vrlo brzo i ja sam neodoljivo osjećao da nešto zauvijek gubim. Stalo mi je do svakog dana, iskoristio ga ili ne, taj dojam gubljenja nečega u životu, dojam da mi nešto manjka, nije me ostavljao.

A sada? Sad i ne brojim dane. Sad mi je svejedno bio ja stariji deset godina ili ne. Volio bih da budem što dulje u životnoj formi da bih mogao biti što korisniji i što više učiniti za siromašnu Crkvu Zambije. Eto, napokon sam našao ono što mi je toliko godina manjkalo. Radostan sam i osjećam iz dna duše i srca da sam na pravom mjestu.

Redovničko zvanje na putu za Fojnicu

— Što me privuklo u redovnički stalež? Kad sada o tome razmišljam, ne mogu vjerovati da u prilikama u kakvima sam bio ja 1945. godine nešto takva može mladom čovjeku udariti u glavu: prolaznost svega. Bio sam mlad i zdrav, svršio vojsku u devetnaestoj godini, bio u ratu.

Vrativši se kući nakon rata morao sam se odlučiti: lijevo, desno, naprijed, nazad... kud? Proganjala me misao o prolaznosti svega i uvijek sam nesvjesno postavljao sebi pitanja »A što onda?... A onda?« A bilo mi je vrijeme da napokon nekamo krenem, da se negdje skrasim.

Mi smo bili kršćanska obitelj, gdje se uvijek čitala katolička štampa, a osobito »Glasnik Srca Isusova i Marijina« i »Katoličke misije«. Prekapajući tako jednom po hrpi tih časopisa, naletio sam slučajno na prilično neuglednu knjižicu, čiji me naslov veoma zainteresirao: »Želiš li svoju sreću?« Pisca se više ne mogu sjetiti, ali znam da je bio isusovac. Taj sam dan trebao nešto otići u Fojnicu. Uzeo sam sa sobom tu knjižicu u namjeri da je putem čitam. Na svakih nekoliko kilometara sjeo bih u kakav grm uz cestu i s velikom znatiželjom, kako se ono kaže, gutao sam sve što je unutra pisalo. Opisivao se tu svećenički i redovnički stalež. Kad sam dočitao, rekoh sam sebi: »Moj Ilija, to je ono pravo!« I odluka je pala: idem u redovnike!

„Ženo moja nisi li ti štogod zgriješila u životu"

— Kad sam stvorio odluku da idem isusovcima, rekoh to svom ocu i zatražih od njega pristanak. Ali otac ni čuti takva šta. Nije mi dopustio jer me je htio imati uza se. Nas smo tri brata u isusovcima a jedna nam je sestra redovnica, franjevka, i nikome otac nije dopustio jer nas je previše volio i sve htio zadržati za sebe. Ali Bog je ipak bio jači od njega.

Prvo je u redovnički stalež otišla sestra, onda ja, a nakon mene još dva brata. Još dvije sestre i dva brata ostadoše kod kuće, poudadoše se i poženiše. Tako eto, četvero ostade ocu, a četvero nas ode u Božju službu.

Kad je, dakle, otac osjetio da se mi polako osipamo, silom nas htjede zadržati. Što sve nije poduzimao! Mog mlađeg brata Stipu je iz Dubrovnika vratio kući uz pomoć milicije jer još nije bio punoljetan. Ali Stipo je kasnije svejedno došao u Družbu i bio jedini od svih nas koga je otac ispratio.

Jedne večeri, dok sam se ja pretvarao da spavam, on je upitao moju pokojnu mamu: »Ženo moja, nisi li ti štogod zgriješila u životu što nam se djeca tako osipaju?«

Na dan za koji sam ja njemu rekao da odlazim u redovnike on se izgubio nekamo iz kuće plačući kao malo dijete. Meni je bilo strašno pri duši što mu to nanosi toliku bol jer sam ga veoma volio, ali sam onda samom sebi rekao: »Ilija, sada ti ne preostaje drugo, nego zgrabi ono što imaš i idi!« Uzeo sam ono nešto svojih stvari, strpao to u dva kovčega, prijekim putem izišao na cestu da me tkogod ne bi sreo, na cesti me pokupio neki kamion i ja odoh u Sarajevo. Nisam se javio ni majci, ni braći, ni sestrama, nikome.

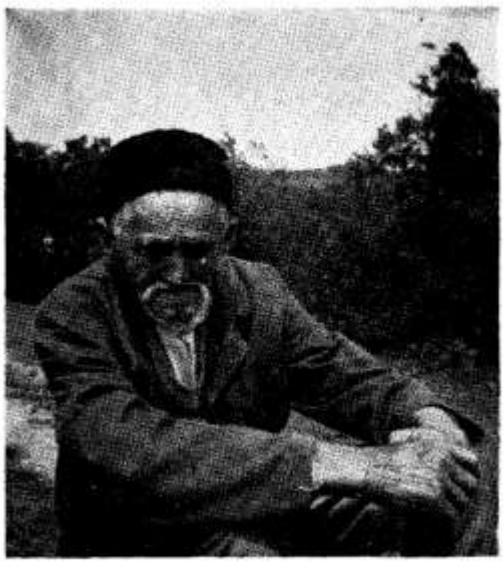

NIKOLA, OTAC BR. ILIJE

U Sarajevu sam isusovcima došao potpuno nenajavljen. Ondašnji rektor O. Ferenčić primio me i kad sam mu ispričao što je na stvari, upitao me: »A što otac, neće li se protiviti?« — »Ne pitaj«, rekoh, »pa ja sam punoljetan.«

Sada, kad sam se nakon mnogo godina vratio kući, sastali smo se sva braća i sestre. Bilo je lijepo i dirljivo. Stari otac bio je najsretniji što nas je opet jednom vidio sve ovako sakupljene. No bio je i tužan što smo se ponovo morali razići svaki na svoj posao.

Dvadeset godina do Zambije

— Čim sam stupio u novicijat Družbe Isusove u Zagrebu 1946. godine, poslao sam molbu da me pošalju u misije. Tada je naša misija bila u Indiji. Ali poratne prilike i proglašenje nezavisnosti Indije, koja je svim strancima zabranila ulaz, spriječili su me da već tada odem u misije. Pomirio sam se s time da ću ostati kod kuće, no srce mi svejedno nije bilo na mjestu.

Radio sam kasnije kao pomoćnik na mnogim župama od Osijeka pa do otoka Mljeta. Katehizirao sam djecu i to me je donekle zadovoljavalo. Od pustog čekanja da se otvori put za misije u meni se sve više gasila i nada i želja.

Bio sam premješten u Dječačko sjemenište u Zagrebu i tu sam nastradao. Palo mi željezo na nogu i zdrobilo je. Ležeći dugo vrijeme u krevetu, imao sam napretek vremena za molitvu, razmišljanje i za čitanje. Bilo je to vrijeme kada su prvi misionari krenuli u Zambiju.

Jednom prije nego sam doživio nesreću, vozio sam slučajno nekamo o. Provincijala. Bio je to p. Fuček. Za vrijeme vožnje on me odjednom upita: »Brate Ilija, mislite li vi na misije? Biste li htjeli u misije?« Nato mu ja rekoh: »Nekada sam htio u misije, no više ne mislim na to.«

Nakon duge »debate« s Gospodinom, dok sam ležao bolestan, odlučio sam da se ponovo javim za rad u misijama. Dok sam čekao odgovor na svoju molbu od o. Generala, tjedni su mi se činili dugi kao mjeseci. Napokon je odgovor stigao i tko sretniji od mene?! Prošlo je upravo dvadeset godina od moje prve molbe i ja sam mogao pakovati kovčege. Prvo su me poslali na Maltu da učim engleski, a odatle sam otputovao u Zambiju, gdje sam našao mir i smisao svoga života. Sada mogu iskreno kazati da mi je srce na mjestu.

Čistilište i izbavljenje

— Kad sam došao u Zambiju, imao sam pravo čistilište. Bože mi oprosti, već sam se gotovo spremio natrag u domovinu. Prvo me uništavala nesnosna klima, a drugo, oni tamo nisu vjerovali u neke moje sposobnosti pa su mi dali da obrađujem nekakav vrt. Temperatura je ponekad u hladu znala narasti i do 40 stupnjeva C. Neprestano sam samo pio vodu, a znojio se danju i noću. Vrlo sam oslabio i gotovo malaksao. Uskoro se nisam osjećao sposobnim ni za kakav rad. Vukao sam se naokolo kao prebijena mačka i nikako nisam mogao dokučiti čemu ostati i dalje u toj nesnosnoj Africi, dok u Zagrebu imam posla, gdje bi i te kako bio koristan Crkvi. Nikome se u domovini nisam usudio javiti u kakvom sam stanju.

No tada se dogodio preokret. Tamo gdje sam radio nije bila uvedena elektrika pa sam ja to uredio na svoju ruku. Vidjevši da se razumijem u električnu struju, pozvali su me poglavari u misijsku postaju Kassisi da ondje uvedem elektriku. Tu je bila mnogo umjerenija klima pa sam se tjelesno brzo oporavljao. Osjećao sam se sve korisnijim na poslu za Crkvu u Zambiji, a malo pomalo stekao i ugled vrlo dobrog i solidnog majstora.

Elektrifikacija misijskih postaja, škola, raznih crkvenih ustanova i zavoda diljem nadbiskupije Lusaka posao je koji mi oduzima 95% vremena. No da se razumijemo: nema tamo električnih vodova iz centrala, nego ja svugdje montiram generatore za proizvodnju elektroenergije i odatle izvodim linije te obavljam instalaterske radove. Ondje me smatraju pravim stručnjakom za taj posao.

Imam skupinu mladih radnika koji kod mene uče zanat, a nakon tri godine polažu državni ispit da bi dobili kvalifikaciju. Ja se, dakako, brinem i za njihov kršćanski odgoj jer oni su stalno na putu sa mnom. Često putujemo s posla na posao i nekoliko stotina kilometara kroz džungle i bespuća. Imam poluteretni auto, kojim vozim materijal i radnike. Posla ima toliko da sam godinu dana unaprijed »rasprodan«.

Električar ili vjeroučitelj

— Vjerujte mi, ja sam napokon našao ono što sam toliko tražio, a što u domovini nisam uspio pronaći: da kao misionar pomažem jednom narodu na njegovu putu u progres, da svoje sile što korisnije upotrijebim za dobro Crkve i tamošnjeg siromašnog puka. Treba ih mnogo čemu naučiti jer oni su siromašni, ne zato što ne bi imali prirodnih bogatstava, nego zato što nemaju znanja i kvalificiranih sila koje bi to bogatstvo znale iskoristiti. I nadbiskup Lusake vrlo je zadovoljan sa mnom.

Kad sam odlazio u misije, moja je želja bila da izravno radim na katehizaciji, poučavanju i sl. Trebalo mi je vremena dok sam shvatio u čemu je zapravo bit misionarskog poziva u današnjim mladim afričkim državama. Kada sam to napokon shvatio i osvjedočio se vlastitim iskustvom, onda su pale mnoge moje iluzije. Misionar nije samo zato došao onamo da propovijeda i da dijeli sakramente, nego i da aktivno radi na kulturnom, ekonomskom i privrednom uzdizanju onog svijeta. To od misionara traži i tamošnja država, a i pravedna ljubav. Državne vlasti nikad nam nisu pravile poteškoće u evangelizaciji, nego nam, štoviše, pomažu. Dijeljenje sakramenata i propovijedanje ja bih u misijskim prilikama stavio u isti rang s radom na sveukupnom uzdizanju domorodaca. Krist i prosperitet moraju ići ruku pod ruku!

Imao sam prilike osvjedočiti se kako mnogi kršćani imaju iskrivljen pojam o misijama i o nama misionarima, smatrajući da je misijski posao samo propovijedanje i polijevanje krsnom vodom. Možda je tome kriva i naša katolička štampa, koja s tog važnog područja djelatnosti naše Crkve premalo i prešutno izvještava. Časne sestre i braća imaju i te kako važno i nezamjenjivo mjesto u misijama.

Kad bi neki majstor tamo radio onaj posao koji sada radim ja, domaća bi ga Crkva morala i te kako skupo platiti. Ja sam došao do slijedećeg zaključka: Nijedan misionar stranac, bio on kako sposoban i svet čovjek, kad bi dobro poznavao urođeničke jezike, ne bi mogao tako uspješno poučavati Evanđelje i naviještati kršćanstvo, i raditi sav onaj posao koji spada u vjerske usluge, kao što to može i de facto radi domaći katehist, domorodac, kome je samo to posao. Mi u Zambiji imamo lijepi broj katehista koje za to posebno školujemo i onda ih plaćamo jer oni imaju svoju obitelj i od toga žive. Vidite sada u čemu je stvar: kad bi netko drugi bio tamo na mom mjestu, Crkva bi ga morala platiti što iznosi plaća 7 do 8 takovih katehista. Dakle odgovorite sami, što je tu veća slava Božja?

Da mi sada reknu: »Brate Ilija, znaš dva urođenička jezika, imaš sposobnosti da katehiziraš. Želiš li biti vjeroučitelj ili kao i do sada električar?« Kod mene ne bi bilo dileme, ostao bih ono što sam i sada: električar.

Grijesi kolonijalizma

Općenito uzevši, Afrikanci imaju mnogo loših iskustava s bijelim čovjekom. Svaki bijelac ih još i danas neodoljivo podsjeća na vremena kolonijalizma, kada su Afrikanci bili nevjerojatno grubo izrabljivani i ponižavani kao manje vrijedni ljudi. Kolonijalizam je ostavio i nešto dobra u Africi, ali je nanio mnogo više zla. Toga mi bijeli misionari uvijek moramo biti svjesni i o tome voditi računa. Nas tamo i ne zovu misionarima već strancima. Ipak se ne može kazati da nas ne vole, ta mi im činimo toliko dobra i pomažemo gdje stignemo. Ipak imamo dojam da smo nužno zlo, članovi nepoželjne i sve omrznutije rase. Jaz nepovjerenja između nas i domorodaca, što su ga iskopali vjekovi kolonijalne vladavine, nepremostiv je.

Čim dijete u Zambiji pođe u školu, prvo mu utuve u malu glavicu kako su ih bijeli kolonizatori izrabljivali i ponižavali. Tu se već rađa neka antipatija prema nama, odnosno prema našoj rasi, nepovjerenje manje više svugdje prisutno.

Ipak domaći svijet nas misionare donekle i simpatizira. Često to ovisi o iskustvu koje su stekli iz doba kolonijalizma. Kršćanstvo se prihvaća kao nešto sasvim prirodno i nemam dojam da bi ga smatrali evropskim importom. Dakako da je želja domaće Crkve, kako je to sada svugdje u svijetu, da liturgiju i druge oblike kršćanskog života što više afrikaniziraju.

Plodovi apostolskog rada i nastojanja su tamo vidljiviji i opipljiviji nego na Starom kontinentu gdje je kršćanstvo prastara stvar. Obilazeći sada domovinom naišao sam na mjesta i krajeve gdje mi se neodoljivo nametalo pitanje: »Zašto toliki svećenici i časne sestre tu gube vrijeme na mrtvoj straži, kad su dolje vrata kraljevstvu Božjem širom otvorena i svaka sila bi bila i te kako dragocjena i dobro došla?« Premda smo mi dolje »stranci«, ipak smo i te kako potrebni i domaća bi Crkva teško bez nas izlazila na kraj. Domaći je kler još uvijek malobrojan a da bi mogao uzeti sve u svoje ruke.

Nastavit će se . . .

PORAST ZVANJA U BRAZILIJI

Nadbiskup Londrine Geraldo Fernandez Bijos izjavio je pred biskupima savezne države Parana da u Braziliji ima danas više svećeničkih zvanja nego ikada. Nakon zastoja od tri godine, više se ne može govoriti o krizi svećeničkoga naraštaja. Sada nije prva briga povećati broj kandidata, nego prije svega tako ih odgojiti da što bolje odgovore v e l i k i m potrebama Crkve tih krajeva.

MISIJSKA NAKANA AM

ISTINSKA EKUMENSKA SURADNJA

Piše: Josip Antolović

ONI SU NAŠLI ZAJEDNIČKI JEZIK

Zašto ova nakana baš u siječnju? — Zato jer se u tom mjesecu slavi svjetska molitvena osmina, koja nam stavlja pred oči pitanje ekumenizma, međusobnog zbližavanja kršćanskih nesjedinjenih zajednica. Put do potpunog jedinstva svih kršćana u vjeri čini se da je još vrlo dug. Zato oni koji nastoje oko kršćanskog jedinstva traže bar jedinstvo u djelovanju. I tu je riječ o zajedničkom djelovanju, koje nema neposredno i pod svakim vidikom vezu s vjerom, ali ipak se obazire na one čudoredne vrednote koje su zajedničke svim kršćanskim vjeroispovijestima.

Naša misijska nakana nabraja tri područja na kojima bi se mogla i morala plodno razvijati ta ekumenska suradnja. Sva tri područja od velike su važnosti u životu suvremenoga svijeta i Crkve.

1. Suradnja u odgoju

Iako u odgoju vjerska izgradnja ima veliko značenje, ipak postoje i mnogi drugi sastavni dijelovi odgoja, koji s vjerom nemaju nikakve veze ili se nje tiču samo izdaleka. To je fizički odgoj, naobrazba u čitanju, pisanju, računanju, učenju stranih jezika, ili u umjetnosti. Postoje i elementi odgoja koji su zajednički svim kršćanskim vjeroispovjestima, ljubav prema bližnjemu, karitativan rad, odgoj za istinoljubivost, za zajedničku molitvu. U tim slučajevima, svakako, uvijek valja paziti da posebna vjerska izobrazba, bilo u školama, bilo u crkvi, bilo na drugome mjestu, pruža odgajanicima čitav sadržaj vjere i da ih također uvodi u vjersku praksu.

2. Suradnja u društvenoj pomoći

Na tome području postoji mnogo načina zajedničke plodne suradnje.

To je iskusio talijanski misionar Aurelio Cannizzaro. Dugo godina djelovao je na otočju Mentawai u Indoneziji, gdje su ljudi još do nedavna živjeli vrlo primitivno, u pravom kamenom dobu, nesposobni da sami upale vatru, izloženi bolestima. U svojoj knjizi »S primitivcima Mentawaia« on piše: »Iz ljubavi prema istini i iz zahvalnosti moram kazati da su nam protestantska i muslimanska braća uvijek od srca spremno pritjecala u pomoć i odavala priznanje našoj djelatnosti. Uostalom, očevidno je da Crkva želi pružiti socijalnu pomoć svima i svagdje, bez obzira na različitost vjeroispovijesti.«

I to je posve logično, jer je svaki čovjek naš bližnji, a osobito siromasi, bolesnici, starci i svi oni koji se nalaze u nečovječnim prilikama. Svi su oni potrebni posebne kršćanske ljubavi, koja može doći od onih koji se diče kršćanskim imenom, pa makar i ne bili katolici. Znamo da smo danas u ekumenizmu toliko dozreli da npr. socijalnu djelatnost našega oca Gabrića potpomažu ne samo katolici već i protestantske karitativne organizacije. A dakako da je takav rad

odlično sredstvo međusobnog razumijevanja i zbližavanja.

3. Suradnja u sredstvima društvenoga priopćivanja

I tu je velika mogućnost suradnje, služeći se zajedničkim televizijskim i radio-programima, zatim tiskom. Dakako da treba uvijek brižno izbjegavati i najmanju pomutnju u iznošenju čiste katoličke nauke. Na tom području možemo zabilježiti već lijepe rezultate suradnje. U Južnoj Africi je npr. osnovana ekumenska tiskovna agencija, u Kamerunu ekumenski obavještajni centar; sličnih inicijativa ima u Hong Kongu. U Togu, Zairu, Hong Kongu, Indiji postoje zajedničke istraživačke grupe, koje, usredotočene na evanđeosku poruku, proučavaju probleme razvoja, obitelji, odgoja, nastave, žene itd. U Katangi katolički misionar o. Charles van der Staeten vodi centar za razvoj sela uz suradnju metodističke ratarske politehničke škole. U Zambiji je nedaleko Lusake g. 1972. utemeljen ekumenski centar za izobrazbu u poljodjelstvu. Valja pozdraviti i ekumenski duh Sestara Duha Svetoga u centru za izobrazbu žena u Yaoundeu, koji traži suradnju dobronamjernih svećenika i pastora katoličkih i protestantskih laika.

Takav put rada zacrtao je i II. Vatikanski sabor u Dekretu o misijskoj djelatnosti Crkve, kad naučava: »Koliko dopuštaju vjerske prilike, neka se ekumenska akcija tako promiče da, isključivši svaki oblik nehaja i smutnje, kao i nezdravog rivalstva, katolici bratski surađuju s rastavljenom braćom, prema normama Dekreta o ekumenizmu, zajedničkim, ukoliko ga ima, ispovijedanjem vjere u Boga i u Isusa Krista pred poganima i sudjelovanjem na socijalnom i tehničkom, kao i na kulturnom i vjerskom polju. Neka surađuju navlastito radi Krista, svoga zajedničkog Gospodina. Njegovo Ime neka ih okuplja! Neka se ova suradnja uspostavi ne samo među privatnim osobama nego prema ocjeni mjesnog Ordinarija također među Crkvama ili crkvenim zajednicama i njihovim pothvatima« (broj 15). To je, eto, put koji Duh Sveti poziva danas sve kršćane.

MISIJSKE MISLI UZ BLAGDAN BOGOJAVLJENJA

Rijetko je koji blagdan u svojim liturgijskim tekstovima tako ispunjen misijskom idejom kao što je to blagdan Bogojavljenja. To se vidi i u misnom obrascu i u svećeničkom časoslovu.

Misnu zbornu molitvu Crkva započinje riječima: »Gospodine, ti si na današnji dan po zvijezdi prethodnici objavio narodima svoga Jedinorođenca . . .« U prvom čitanju Iz Starog zavjeta čita se iz proroka Izaije: »Ustani, zasini, Jeruzaleme, jer dolazi svjetlost tvoja, i slava Gospodnja sviće nad tobom! Jer, gle, zemlju tmina pokriva i mrak narode. A tebe Gospodin obasjava, i Slava se njegova javlja nad tobom. K tvojoj svjetlosti koračaju narodi, i kraljevi k sjaju tvoje zore« (Iz 60, 1-3).

Iz Poslanice sv. Pavla Apostola Efežanima uzet je ovaj odlomak: »Zacijelo ste čuli za raspoređbu Božje milosti koja je dana za vas: objavom mi je obznanjeno Otajstvo . . . Ono je sada u Duhu objavljeno svetim Kristovim apostolima i prorocima: da su pogani subaštinici i sudionici obećanja u Kristu Isusu po Evanđelju« (Ef 3, 2-3 i 5-6).

U svećeničkom časoslovu misijska se ideja još više ističe. Prije svega već su sami psalmi puni tih misli. A u kratkom čitanju šestog časa čitamo iz Izaije proroka: »Gospodin mi reče: Premalo je da mi budeš sluga, da podigneš plemena Jakovljeva i vratiš Ostatak Izraelov, nego ću te postaviti za svjetlost narodima, da spas moj doneseš do nakraj zemlje« (Iz 49,6).

U službi čitanja kao drugo čitanje uzeta je jedna od propovijedi pape svetog Lava Velikoga. Tu taj sveti papa govori: »Milosrdna Božja providnost, pošto je odlučila u punini vremena priteći u pomoć palom svijetu, izvršila je spasenje svih naroda u Kristu . . . Poučeni ovim otajstvom Božanske milosti slavimo dan naših prvina: početak poziva poganskih naroda . . . Kako se to ostvarilo spoznali smo kad je zvijezda potakla trojicu Mudraca u njihovu dalekom kraju i dovela ih da upoznaju i da se poklone Kralju neba i zemlje.

Posrednička služba zvijezde vodilje potiče nas da se ugledamo u njezinu ulogu i da, koliko možemo, više služimo ovoj milosti koja sve pozivlje Kristu. U tom nastojanju morate svi jedni drugima pomoći na taj način da u Božjem kraljevstvu, u koje se dolazi pravom vjerom i dobrim djelima, svijetlite kao djeca svjetlosti.«

Drugim riječima: svi kršćani su dužni raditi za spas drugih ljudi, i to molitvom, žrtvom, dobrim primjerom života i onim dobrima koja im je Bog dao na raspolaganje.

A da nam Crkva što zornije dočara uzvišenost misionarskog poziva, uzima za kratko čitanje u jutarnjim pohvalama Izaijine riječi: »Kakc su ljupke po gorama noge glasonoše radosti koji oglašava mir, nosi sreću i naviješta spasenje, govoreći Sionu: Bog tvoj kraljuje!« (Iz 52,7).

Kad je, dakle, već sama Crkva taj veliki blagdan prožela misijskom idejom, onda ga i mi nastojmo u tom duhu proslaviti. I ne samo taj blagdan, nego neka zvijezda naše vjere i naše ljubavi svijetli našoj poganskoj braći cijeli naš život. Jer ima li išta ljepše i uzvišenije od toga: svijetliti drugima da u našem svjetlu nađu svoga Stvoritelja i put do svoje vremenite i vječne sreće?!

Svijet nas traži, vrijeme zove, braća ljudi pateć mole. Tko da se ne odazove?! Budimo svjetlo gdje je tama, usred svijeta ljubav vrela!

Eto to je poruka blagdana Bogojavljenja!

Juraj Gusić

MOLITVA ZA GLADNE

Gledajući oko sebe izgladnjele ljude, napose djecu i starce, a osjećajući se nemoćan da svima utaži glad i ublaži bijedu, otac je Gabrić potresen napisao ovu molitvu:

Kruh naš svagdanji daj nam danas!

Isuse, podijelio sam evo s troje siromašne dječice svoju večeru: malo riže i nešto sprženog povrća.

Moleći zahvalnu molitvu, sjetio sam se onih koji večeras neće jesti, koji ni ovo malo riže neće imati. Svi kao da su preda mnom, svi ti gladni milijuni čitavog svijeta, gladni tijelom, gladni dušom. Oh, kako bih rado dao svoj obrok, kako bih sve rado nahranio djelotvornom svojom ljubavlju, kao što si ono Ti učinio, kad si nad gladnim mnoštvom izrekao one vječno divne i utješne riječi: »Žao mi je naroda!« i kad si ih nahranio — one tisuće — da ne sustanu na putu života.

I mene, Isuse, danas srce boli za malu Fatehu, koja je jutros pružala suhe ručice i tepajući na majčinom krilu govorila: »Ma, ma, mama, gladna sam...« Boli me srce za nju, boli i za njezinu gladnu majku, čije suze govorahu više nego ikakve riječi. Ali i za tolike milijune majki i očeva, kojima plač gladne djece para roditeljska srca.

Srce me boli za mladim učenikom Anondom. S malom je torbicom došao prositi riže. Već je mnogo dana gladan. Ne može više ni u školu.

Muči me bol za starcem Mukhundom, koji je kao malo dijete prosio nešto riže za Tvoju ljubav. I on je gladan, nije već dva dana ništa jeo.

A ja sam, Isuse, i toga dana, i prijašnjeg dana jeo. I zastidio sam se svoje sebičnosti.

O Svevišnji, daj mi snage i jakosti da mogu biti jedan srcem i dušom s ovom svojom gladnom braćom i sestrama! Ne otkidati sebi samo od usta što mi je suvišno, nego i ono što mi je potrebno. O daj mi muževnu snagu s njima i gladovati! Osjećati boli glada i ujedno radost žrtve.

Ja vjerujem da ću ovom žrtvom i Tvojom božanskom milošću moći dati i maloj Fatehi i njezinoj majci čašicu mlijeka, mladom Anondu obrok riže i starcu Mukhundu komad kruha. I po Tvojoj i mojoj žrtvi i ljubavi svijet će biti ljepši i sretniji. Amen.

INDIJA

Ublažujem bijedu po selima

Otac Gabrić revno obilazi sela svoje prostrane misije, u zadnje vrijeme napose sela starosjedilaca novoobraćenika. U tim selima već gradi i kapelice doduše skromne, ali za kršćanski život tih ljudi veoma važne. Ovdje opisuje jedan od tih svojih pohoda.

Dragi prijatelji misija!

Evo me opet na putovanju. Ovaj put sam počeo sa selom Kolahazrom. Pomalo me trese groznica. Mislio sam: »Na mladu, pa će zarasti!« Ali nije. Kako epidemija ospica vlada posvuda, sestre su mi savjetovale da se cijepim. To je, međutim, okrenulo na groznicu, pa je ruka natekla i nekako pomodrila. A tijelo ko vatra, da o vanjskoj vrućini i ne govorim, bilo je preko 42 stupnja.

Katehist Mihovil me čekao u Panikhaliju. Tu je u blizini pet novih sela. To je jedan od najsiromašnijih predjela naše misije. Koliba do kolibe, bijeda do bijede. O putovima bolje da i ne govorim.Ali tu su srca, tu je dobra volja.

Sjeli smo s glavarima sela. Nema smisla jadikovati, valja graditi, raditi, valja se snaći i u najtežim prilikama. Najprije smo uredili sve za odgoj djece. Mnogi ne idu u školu. Nemaju knjiga, nemaju odijela. Ali kod nekih nije bilo ni volje. Djeca ko djeca: radije se igraju. Mladići su preuzeli dužnost da popišu imena djece i da vide kome što treba.

Druga velika briga je voda u selu. I za svakog privatno i za cijelo selo. Kolibe su uz presušnu rijeku. Kad bi oni svaki uz svoju kolibu mogli iskopati mali ribnjak, to bi bila velika pomoć: i koliba bi bila na suhom za vrijeme kišnog doba, i u ribnjaku bi mogli gojiti nešto ribe.

Iz Amerike sam dobio nešto pšenice. Sjeli smo svi zajedno, napravili smo račune i vidio sam da će se s tom pšenicom moći iskopati 40 malih ribnjaka. Radit će cijelo selo. Za svoj će rad dobivati dnevno tri kilograma pšenice.

Kojeg li veselja! Želja se njihovih srdaca ispunila. I selo će ljepše izgledati, a i oni će u ove teške dane dobiti hrane. Hvala Bogu, hvala dragim velikodušnim dobrotvorima na tom krasnom daru!

Nakon toga smo zajednički pohodili seoske bolesnike. I zdravima je teško, a kako je onda tek bolesnicima, osobito maloj dječici. U mnogim kolibama vladaju ospice. A kako oni žive

JEDNA OD NAŠIH OBITELJI PRED SVOJOM KOLIBOM

zajedno u malim kolibama, bolest se širi. Državni je doktor već došao, i koji su zdravi, bili su cijepljeni. Svi očekujemo dobru kišu, jer će onda bolest popustiti.

Neke smo teže bolesnike poslali u našu bolnicu u Basanti. To je jedina bolnica u ovim krajevima. U njoj radi naša sestra Silvina. Tu ona djelom propovijeda živo Evanđelje, propovijeda Kristovu ljubav.

Brinući se za te bolesnike, ja sam zaboravio na svoju groznicu.

Oko tri sata popodne stigli smo u Boersing, zadnje selo. Posvuda vlada bijeda, pa nisam htio da se za mene posebno pripravi hrana. Cijelo selo posti, postit ću i ja s njima. Moram priznati, bio sam prilično slab. Od ranog jutra pješačim od sela do sela. No dobri se Isus pobrinuo, pa kad smo prolazili uz kolibu udovice Horidasi, ona nas je pozvala da joj blagoslovim kolibu i sina joj jedinca, koji se pripravlja za ispit u školi. Za katehistu Mihovila i za mene je pripravila dvije čašice mlijeka i dva jaja. Mi smo to, međutim, bratski podijelili s dječicom koja se skupila sa svih strana. Malo, no od srca dano, pa smo svi bili sretni i zadovoljni. A meni kao da je od velike sreće i groznica malo popustila...

Preporučujem Vam u molitve i žrtve te naše siročane i sebe da im mognem što više pomoći u ovoj bijedi.

Odani Vam u Srcu Božanskom

o. Ante Gabrić

MISIJSKO DJELOVANJE S. EDIGNE

Priredio: Zvonko Majić

U prosinačkom broju Glasnika donijeli smo kratki prikaz kako je sestra Edigna Benić, naša misionarka u Indiji, ostvarila svoje redovničko i misionarsko zvanje. U ovom kratkom prikazu upoznat ćemo u glavnim crtama njezin rad u misijama kroz 36 godina. I ovdje ona odgovara na pitanja što joj ih je postavio naš pučki misionar otac Zvonimir Majić, isusovac.

— Kad ste, časna sestro, otputovali u misije u Indiju?

— U misije sam pošla u veljači 1937. Putovala sam parobrodom preko Sredozemnog mora, Sueskog kanala, Crvenog mora i Indijskog oceana. Putovanje je trajalo 14 dana. U grad Bombay smo stigli 4. ožujka 1937. Zatim smo odavle putovale još dva dana do naše centralne misije.

— Kako ste se snašli na tom novom terenu?

— Nisam imala vremena misliti kako ću se snaći. Odmah su me dali u jednu bolnicu, i to za kužne bolesti. Nije to kužna bolnica kao ovdje na Zelenom brijegu. Kad sam stigla tamo, u tom je kraju strašno harala kuga. Premda nisam znala još ni engleski ni hindu jezik, ipak su me stavili u tu bolnicu. Tu je prije mene bila sestra, koja se brzo razbolila i morala je otići. Tako sam ja preuzela bolničarsku službu u toj bolnici. Molila sam šefa bolnice da tu službu dade dvjema engleskim bolničarkama, civilkama. No on nije htio na to pristati. Kazala sam mu da ne mogu vršiti tu službu, kad ne znam jezika. On mi je odgovorio: »Ili znate ili ne znate, ova je služba Vaša!«

On je studirao u Njemačkoj pa je još nešto znao njemački.

Kako nisam mogla razgovarati s ljudima, cijeli sam dan pisala na njemačkom razna pitanja i odgovore, koji redovito dolaze u bolnici. To sam onda svaku večer nosila u grad da mi sestre to prevedu na engleski i hindu jezik. Tako sam ta dva jezika za tri mjeseca mogla već prilično govoriti.

U toj sam bolnici morala raditi i po danu i po noći. Više sam puta večernju molitvu obavljala u ponoć. Tu su ljudi strašno umirali. Jednom sam ostavila bolnicu u 11 sati u noći. Kad sam izmolila večernju molitvu, pošla sam još jednom pogledati u bolnicu. Došla sam u jednu sobu. Tu je vladala mrtva tišina. Dođem k jednom bolesniku — mrtav; dođem k drugom — mrtav. Isto tako je bilo s trećim i četvrtim. Četiri u jednoj sobi. A nije prošlo ni pola sata kako sam ih ostavila.

U toj sam bolnici radila tri godine, ali samo u zimsko doba, kad je zaraza dolazila.

— Jeste li se bojali zaraze?

— Nisam, jer nisam imala vremena da se bojim. A snagu mi je davala Kristova ljubav. Da nije toga bilo, ja ne bih mogla izdržati. No svaka sam tri mjeseca dobivala injekciju protiv zaraze. To su strašne injekcije. Više sam puta mislila, da je to zadnja, ali nije bila. Nakon tri godine liječnik je zamolio državu da smije dezinficirati cijeli grad, i on je to učinio 1939. godine. Tako je uginulo mnoštvo štakora, koji prenose tu bolest.

Oni ljeti žive vani, dok se zimi uvlače u kolibe. Stoga i ta bolest počinje u to vrijeme harati. I tek što kuga prestane, započne harati kolera. Tako ljudi neprestano stradaju. Kolera hara ljeti, u kišno doba. I mnoge ona spremi prerano u vječnost. Osim toga, u to doba i velike zmije izlaze van, pa i od njih mnogi stradaju.

— Kakav je dalje bio Vaš rad nakon te tri godine?

— Ja sam inostranka, i stoga mi država nije priznala moje diplome. Morala sam položiti ispit na engleskoj školi. Taj sam ispit položila i onda sam radila 33 godine u državnim bolnicama. Kroz to su se vrijeme promijenila tri ili četiri svećenika misionara. U jednoj bolnici, gdje sam radila 11 godina, nije bilo sedam godina svećenika. Misionari dolaze iz isusovačkog kolegija, koji je od bolnice udaljen sedam kilometara. Onda su dolazili svake nedjelje i imali svetu misu u župnoj crkvi.

U toj misijskoj postaji imala sam na brizi 6 malih dječaka. Pobrinula sam se i za njihovu prehranu i za kršćansku pouku. Nakon sedam godina došao je svećenik i preuzeo brigu za tu djecu. Ja sam ih kroz tih sedam godina svake subote okupala i ošišala, a odijelca sam im šivala od raznih krpa što sam ih našla i oprala.

— A koji Vam je, sestro, bio najdraži i najradosniji događaj u misijama?

— Više sam puta imala sreću da pokrstim malu djecu. Kad god sam koje takvo dijete pokrstila, onda sam s veseljem uskliknula: »Sad će opet jedna duša više kroz svu vječnost slaviti Gospodina Boga!«

To je, eto, za mene bila najveća sreća. I radi toga za mene nije ni jedna žrtva bila prevelika. Više sam puta išla dvadeset i više km da pokrstim kojeg umirućeg.

— *Sestro, Vi ste u godinama. Zašto ne biste ostali sada u domovini?*

— Ja moram poganima pokazati Križ, da nas oni ne bi na Sudnjem danu optužili: »Nismo imali prilike da postanemo kršćani!« Sad imaju priliku, pa će i sami odgovarati... — Moram ići! Više se puta dogodi da ti ljudi, kad nas vide da nosimo križ, otvoreno priznaju da mi nismo nešto veliko.

Jednom sam čekala vlak na nekom velikom kolodvoru. Pritsupila su mi dva studenta i zamolila me da im pripazim na stvari, jer da oni idu u grad. Rekla sam, da ću pripaziti, ali ako se na vrijeme ne vrate, ja ću stvari ostaviti i poći kad moj vlak stigne. Odletjeli su i došli su uistinu na vrijeme. Onda sam ih upitala: »Kako ste se usudili meni povjeriti svoje stvari, ta ja sam inostranka, a ovdje ima toliko vaših ljudi?!« Odgovorili su mi: »Mi nemamo povjerenja u svakoga. Kad smo izdaleka vidjeli križ na Vašim grudima, onda smo rekli da ćemo Vama povjeriti svoje stvari, jer ljudi koji nose križ na grudima nisu nas nikada prevarili. A što ste rekli da ćete nam stvari ostaviti, ako se na vrijeme ne vratimo, znali smo da Vi to ne biste učinili!«

I na kraju je sestra Edigna zaželjela da se probude u domovini nova misionarska zvanja, koja će nastaviti tamo gdje stari misionari i misionarke završe. Nadamo se da će se ta njezina želja i ispuniti.

ZAMBIJA

PISMO IZ LITETE

Iako će naša laička misionarka Emica Verlić biti već u domovini, kad budete u Glasniku čitali ovo njezino pismo, ipak je dobro da ga objavimo, jer većina prijatelja misija, neće imati prilike da čuju živu riječ te naše misionarke. Ona će proboraviti u domovini oko tri mjeseca na odmoru, da se onda ponovo vrati na svoj apostolski posao među svojim dragim gubavcima. Tko će joj kroz to vrijeme željeti pomoći neka svoj prilog pošalje na urednika ove misijske rubrike. A evo što nam ona piše.

U Isusu dragi moji dobročinitelji!

Najprije Vam se u ime svojih dragih gubavaca od srca zahvaljujem na svoj duhovnoj i materijalnoj pomoći. Da, velika hvala onima koji su mi iz Njemačke poslali prilično odjeće. Najveće veselje donijela je dječja odjeća, jer za djecu od države ne dobijemo ništa, a ovdje ih imamo 16, od kojih je troje bolesno, tj. imaju gubu. Ostalih 13 su zdravi, ali su uz majke, jer su one gubave i ovdje su na liječenju.

Mnogi će od Vas pomisliti: zašto dopuštamo da dijete bude uz gubavu majku? Ta, i ono će se zaraziti! No to je stoga što i dijete uz majku bolje napreduje i razvija se, a i majka se mnogo lakše uz svoje dijete oporavlja.

Kod njih nema poljubaca ni milovanja. Kroz ove tri godine što sam ovdje još nisam vidjela da bi koja majka poljubila svoje dijete ili ono nju, a ipak su tako povezani da ne mogu biti jedno bez drugoga. Oni se ljube srcem i dušom.

Dolazi nam Božić. Pred očima će nam biti Majka i Dijete. Dijete, koje će nam dati svoju Majku da bude i naša majka. Željela bih da mi, Njezina djeca, budemo čvrsto povezani ljubavlju uz tu Majku, jer samo uz Nju će napredovati naš duhovni život, kao što svoju majku jedino može napredovati afričko dijete. I neka nas ljubav prema toj nebeskoj Majci potakne da ljubimo i drugu Njezinu djecu djelom i životom, pa i ovu bolesnu, patničku djecu u dalekoj Africi.

U tom duhu želim Vam svima sretan Božić i blagoslovljenu Novu 1974. godinu!

Odana Vam u Božanskom Srcu
s. Emica Verlić

Svi naši bengalski, zambijski i zairski misionari i misionarke žele svojim prijateljima i dobročiniteljima SRETAN BOŽIĆ i BLAGOSLOVLJENU NOVU 1974. GODINU. Ujedno od srca zahvaljuju na svim primljenim darovima i duhovnoj pomoći tijekom prošle godine. I ubuduće računaju na pomoć i podršku iz domovine.

ZAHVALNICE

ZAHVALJUJEM SE PRESVETOM SRCU ISUSOVU I BEZGRESNOM SRCU MARIJINU . . .

... za sretan uspjeh operacije. — D. M.
... sv. Josipu i svim Zaštitnicima koji su me sačuvali od smrti, a mojoj djeci podijelili zdravlje. — Jelka Novaković, Pučišće.
... i sluzi Božjem Petru Barbariću za primljene milosti i ozdravljenje sina — V. Jakobušić, Makoše.
... na svim primljenim milostima i uspješnoj operaciji. — Bara Pavlečić, Golubinci.
... sv. Tereziji od Djeteta Isusa i dušama u čistilištu. — Sofija iz Petrovaradina.
... i svetim Zaštitnicima, što su mi izmolili snage da se smijem uputiti na operaciju i što mi je operacija sretno uspjela. — Šimun Čuturić, Rastovača.
... što sam ozdravila i za sve druge milosti. — Majka M. C., Vinkovci.
... i svim svetim Zaštitnicima na primljenim milostima. — J. L., Vukanovci.
... i ostalim Zaštitnicima na primljenoj milosti. — N. N., Rijeka.
... i svim svetim na ozdravljenju mome i moga muža. — Manda Popović, Podgradina.
... majci Klaudiji i svim mojim Zaštitnicima koji su mi udijelili željenu milost. Biskupu Langu za ozdravljenje. — Marija Borković.
... na ispunjenim molitvama. — N. N., Križevci.
... na uslišanoj molbi. — M. B.
... za sretno ozdravljenje od teškoga preloma desne ruke. — A. A., Potok.
... i svetim zaštitnicima za primljene milosti. — Lj. J., Brinje.
... na uslišanoj molitvi. S. M., Zenica.
... i sv. Antunu za ozdravljenje moje djece i na svim primljenim milostima. — Petar Gašparić, Lecifi.
... i svetim Zaštitnicima na uspjeloj operaciji. — Pavica Abičić, Šljivoševci.
... i svetim Zaštitnicima što nam se sin sretno vratio kući. S. S. G.
... za sretno ozdravljenje. — Kata Novaković, Severin.
... sv. Josipu i Petru Barbariću na uslišanoj molitvi. — Nada Ružić, Varaždin.
... na uslišanoj molitvi. — S. E.
... sv. Nikoli Taveliću i Petru Barbariću što su mi pomogli u nevolji. — P. F., Pješivac.
... i svetim Zaštitnicima na mnogim primljenim milostima. — Vera Krpelnik, Mihovljan.
... na uslišanoj molitvi. — A. O. Zagreb
... na primljenoj pomoći za ozdravljenje. — Đuro Benčak, Našice.
... i svima Svetima na primljenoj milosti. — V. M., Hvar.
... sv. Nikoli Taveliću i bl. Ozani Kotorskoj na ozdravljenju moga unuka. — Ana Martičević, Vareš.
... i sv. Mariji Goretti za izbavljenje moje prijateljice iz velike tjeskobe. — Ivanka T., Resnik.
... sv. Valentinu i svima svetima na uslišanoj molbi. — K. K., Zagreb.
... na svim dobročinstvima koja sam do sada primila. Marija M., Sarajevo.
... za nove velike milosti. — M. B., Kamnik.
... i sv. Nikoli Taveliću na milostima. — R. P., Jesenice.
... i sv. zaštitnicima na čudesnom ozdravljenju moje kćerke od teške bolesti. — F. M., Donja Stubica.
... na primljenim milostima. — S. A., Mrkopalj.
... i svojim nebeskim Zaštitnicima na mnogim milostima. — I. M. Bos. Gradiška.
... na primljenim milostima. — Eva Mirković i Ana Janković, Ruščica.

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI!

Zahvaljujem Majci Klaudiji ...
... što me je neočekivano spasila od velikih materijalnih gubitaka. — N. N., Zagreb.
... što mi je pomogla da nastavim školovanje. — Učenica iz okolice Varaždina.
... što mi je pomogla da sretno položim ispit iz matematike. — O. F., Zagreb.
... što sam dobila ključeve od svoga stana. N. N.
... što sam pronašla svoj bicikl. — M. S. Varaždinka.
... za bezbrojne milosti, Ksenia Laboš, Zagreb.
... što je na čudesan način riješeno pitanje osiguranja moje starosti. — M. R., Osijek.

Preporučam se prosv. Srcu Isusovu i Marijinu i sv. Zaštitnicima za pomoć u mojoj velikoj potrebi. — N. K., Đurđevac.
Preporučujem se Srcu Isusovu i bl. Gospi da mi pomognu ispuniti veliku molbu. — Djevojka Blagica, Hercegovina.

IZLOG KNJIGA

Tomo Vereš: **FILOZOFSKO- TEOLOŠKI DIJALOG S MARXOM,** veoma je vrijedno djelo, koje će mnogo koristiti onima koji žele upoznati kakav je odnos kršćanstva prema marksizmu. Knjiga je ukusno opremljena, a cijena joj je 45 dinara.

Josip Antolović: **POD OPANCIMA U NEBO.** To je životopis našeg uzor-mladića Petra Barbarića, na čijoj beatifikaciji radi pisac te knjige. Knjiga je bogato opremljena s mnogo slika. Cijena joj je 40 dinara.

Sredinom siječnja izlazi iz tiska knjiga Jurja Gusića: **S GOSPOM K VRHUNCIMA.** Tu autor u 33 poglavlja pokazuje u prvom redu mladima, i onima u svijetu i onima u samostanu, sjemeništu ili bogosloviji Gospu kao uzor kako se izgrađuje kršćanski značaj. Knjiga će veoma dobro doći i kao svibanjsko čitanje. To je inače nastavak na knjigu **VRHUNCI ZOVU,** što ju je napisao isti autor kao putokaz mladima na putu izgradnje značaja.

Cijena će biti naknadno javljena.

Božidar Nagy: **PLANINAR STANKO.** To je kratak životopis mladića koji je izrastao na zagrebačkom asfaltu, a ujedno je bio zaljubljen u planinske vrhunce. I kroz sav životni metež što ga sa sobom donosi grad on je sačuvao čisto srce i vedrinu duha. Kad je bio na putu ostvarenja svog životnog ideala tragično stradava u jednoj prometnoj nesreći. — Cijena je knjige 20 dinara.

Sve navedene knjige naručuju se na adresu: Rudolf Breber, Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp. 699.

Vilim Nuk: **CRKVENI PRIRUČNIK** za rimokatoličke župe grada Zagreba i okolice. Cijena 17 dinara. Narudžbe: HKD sv. Ćirila i Metoda, Tomislavov trg 21, 41000 Zagreb.

U Sarajevu su franjevci izdali kalendar: **»DOBRI PASTIR«** za 1974. godinu. S ovim kalendarom započinju obradivati temu: Deset Božjih zapovijedi. Ove godine obrađene su teme: o putovima kako doći do spoznaje Boga, o načinu slavljenja i klanjanja Bogu, o molitvi. Kalendar je ukusno opremljen. Uz knjigu kalendara priložen je i džepni kalendar. Sva tri zajedno stoje 15 dinara. Narudžbe: »Dobri Pastir« — 71000 Sarajevo, Obala 39.

IZ MOJE BILJEŽNICE

Piše: T. Trstenjak

KATNICA NA RUŠEVINI LJUBAVI

Željeznička stanica. Motorni je vlak čekao vrijeme da krene, dok su putnici, uglavnom radnici što se vraćaju s božićnih praznika na svoja radna mjesta negdje u Njemačkoj ili u Austriji, bez žurbe zauzimali svoja mjesta.

Iz »Prometnog ureda« izišao je prometnik s crvenom kapom da dadne znak za polazak. Odjednom strahovit dječji vrisak propara ustajalu mirnoću provincijske željeznike postaje, projuri poput munje kroz vagone vlaka, zabadajući se svom žestinom svoje tragične tonalnosti u iznenađena srca putnika i izgubi se negdje u plavičastom nebu siječanjskoga popodneva. Zapljuskivao nas je i gasio se da bi ponovo dojurio još većom žestinom poput pjenušavih morskih valova što ih snažni jugo razbija o kamenite hridine obala. Na svim prozorima izniklo je mnoštvo radoznalih glava. Mlada majka silom je gurnula iz svog naručja dvogodišnje dijete na ruke nekoj ženi, a dijete je vriskalo, očajnički se otimajući, pružajući majušne ručice majci što je uskakivala u vagon. Vlak je krenuo polako, kližući iz stanice, a vrisak mališana pomalo se gubio nadjačan ritmičkim kloparanjem čeličnih kotača našeg vlaka.

U vagonu je nastao neugodni tajac. Svak je zbrajao svoje rastanke i svoje boli i tragedije. Otvorila su se vrata i u naš kupe ušla je uplakana mlada majka u pratnji muža, koji je uzalud pokušavao igrati ulogu tješitelja. Suputnica što mi je sjedila nasuprot nagnula se prema meni: »Oboje rade u Njemačkoj,« reče mi šaptom, »a grade kuću na kat. Vraćaju se s božićnih praznika. Dijete im čuva ona žena.«

I nehotice se sjetih svog djetinjstva ispunjenog ljubavlju i brigom roditelja, koji su morali ulagati mnogo truda i brige da bi oko mene stvorili atmosferu topline i sigurnosti doma, kako bi jednom bio sretan i koristan čovjek. Žalio sam to malo biće što je tako rano i na tako bolan način bilo lišeno jedne spasonosne iluzije od koje žive sva djeca ovoga svijeta, od koje je raslo i naše djetinjstvo, iluzije da je čitav svijet sretan, da se sve okreće oko nas, da smo mi mali prinčevi što svojim smješkom tjeraju cvijeće da raste. I danas nam taj period našeg života daje snage da lakše i bezbolnije podnosimo terete kojima obiluje život starijih.

Na prvim koracima ovom našom »lijepom otrovnom planetom« (O. Fallaci) to malo nedužno biće mora osjetiti najubojitiji otrov iz obilnog arsenala zloće nagomilane u čovjeku: nedostatak ljubavi, uskraćivanje hrane od koje bi se cijelog života morala hraniti njegova osoba. Neću ovdje citirati psihoanalitičara, ali svatko imalo mudar mora doći do strašnog zaključka da će to dijete i tolika druga djeca koja se nalaze u sličnim situacijama, a takvih nije malen broj, postati duševni invalid, nestabilna i patnička osoba, kojoj nikakav psihijatar neće pronaći lijeka. Ne, neće mu koristiti ni zidanica na kat jer je bila građena na ruševinama one iste ljubavi od koje je trebalo da se gradi njegova osobnost.

Kad prolazeći našim gradovima i selima gledam tolike nove zidanice što nikoše poput gljiva nakon kiše, sagrađene uglavnom devizama zarađenim s one strane državne međe, imajući na umu teške drame, tragedije duha i tijela koje su uzidane u njih i zazidane crvenom opekom, imam dojam da su to zapravo ta naša Potemkinova sela, što iza lijepih fasada skrivaju svu našu gastrabeitersku bijedu i jad.

Dijete je utjelovljenje ljubavi muža i žene i njihov trajan spomenik. Uskraćujući majčinsku i roditeljsku ljubav plodu svoje ljubavi zbog kuće na kat, roditelji zapravo ubijaju sami svoju ljubav i umjesto mira i sreće u novoj katnici doživljavaju svoje osobno rasulo, nesreću i tragediju. Samo, tada je već prekasno i za alarm. Zar nije netko pametno zaključio: »Glavna je bolest našega svijeta pomanjkanje ljubavi«? Možda bi ponekad bilo bolje da vaša kuća ne bude na kat!

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. — Uredničko vijeće: Josip Antolović, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Ivan Knafelje, Rudolf Koprek, Antun Trstenjak. — Odgovorni urednik: Miro Jurić, Palmotićeva 31, 41001 ZAGREB, pp. 699. Tel. 441-636. — Tisak »Plamen« Slavonski Brod, Omladinska 24. — 1974. Izvanjski omot: Grafički zavod Hrvatske. — Cijena pojedinog broja 2,50 Din. — Godišnja pretplata 30 Din. Skupne narudžbe od deset primjeraka na više dobivaju deset posto popusta. — Novac pretplate šaljite poštanskom uplatnicom: Uprava Glasnika, 41001 Zagreb, pp. 699. — Suradnju šaljite na istu adresu Uredništvu Glasnika. — Rukopise ne vraćamo.

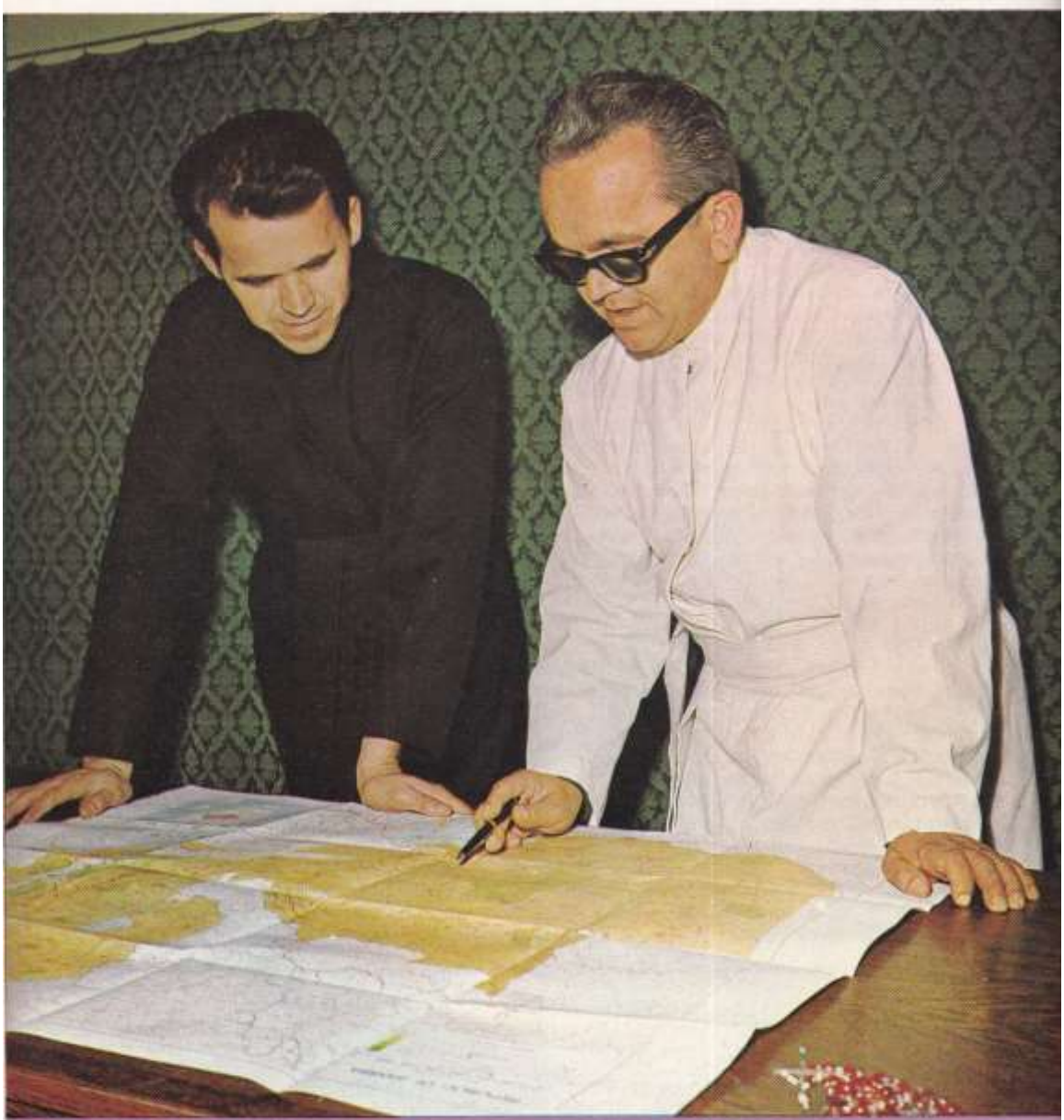

Brat Ilija Dilber, misionar u Zambiji, pokazuje svome bratu Stipi, također isusovcu, svoju novu domovinu u srcu Afrike.

NA 2,5 DIN

Poštarina plaćena u gotovu

GLASNIK

Srca Isusova i Marijina

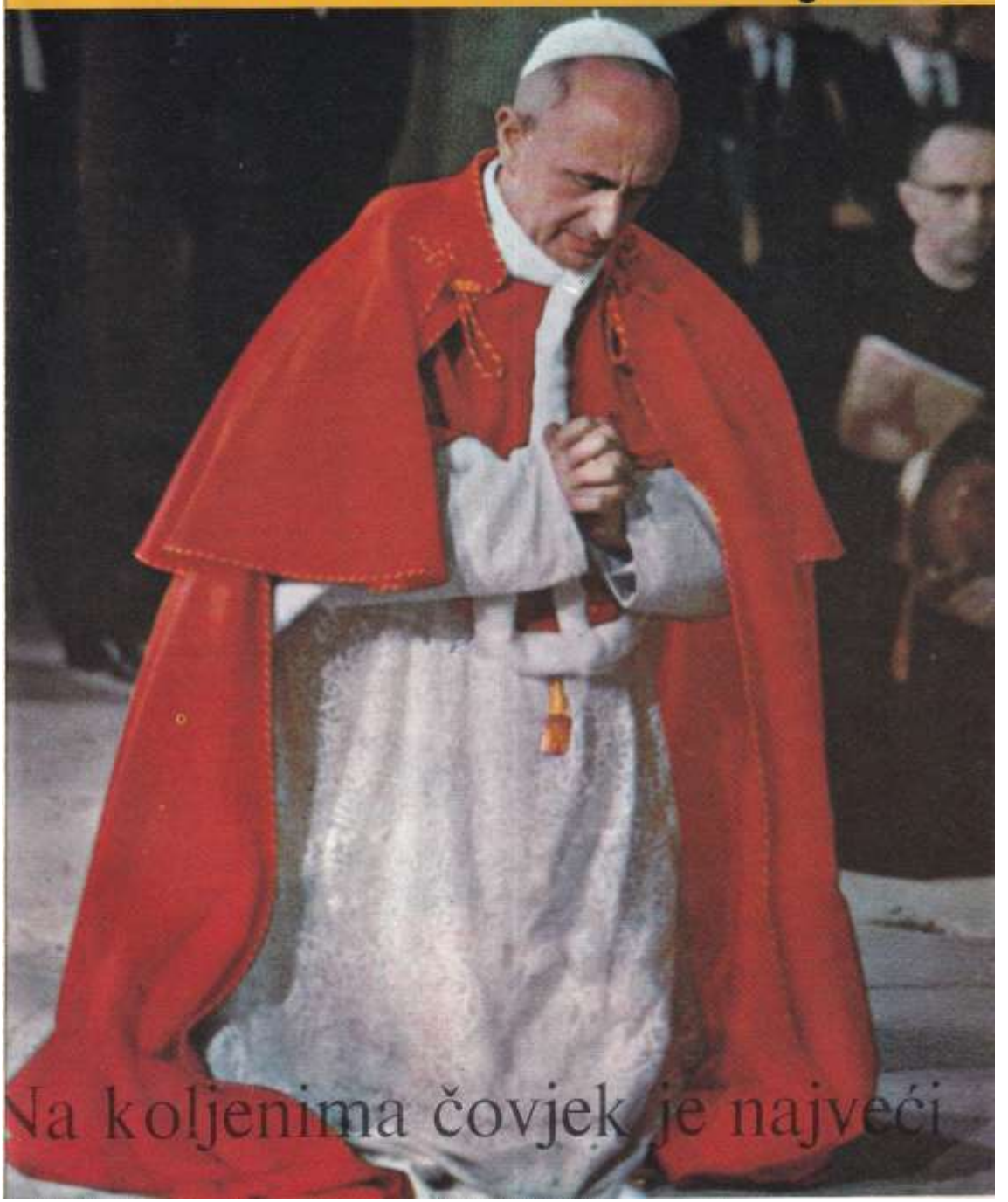

Na koljenima čovjek je najveći

11. veljače
UKAZANJE U LURDU

U Lurdu Djeva djevojčici smjernoj
Milo se javi, osokoli plašnu,
Ustima svetim bezgrješno joj otkri
Svoje začeće.

Pećino sretna, slavna s pojavljenja
Gospodnje Majke! Spiljo posvećena,
Koja protekla obilnim si vrelom
Vode života!

Smiluj se, Djevo, našim nevoljama,
Jačaj nas svagda u svakome trudu,
Tužnima slatku radost nam izmoli
Vječnog života.

(Himan)

»DJEVICA MARIJA, koja je po anđelovu navještenju primila u srce i u tijelo Božju Riječ i svijetu donijela Život, priznaje se i časti kao prava Majka Boga i Spasitelja.

Na uzvišen način otkupljena, s obzirom na zasluge svoga Sina, s Njim je sjedinjena tijesnom i nerazrješivom vezom.

Odlikovana je velikom ulogom i dostojanstvom da bude Majka Božjega Sina, i zato premila kći Oca i svetište Duha Svetoga.

Po kojem daru odlične milosti daleko nadvisuje sve druge stvorove, nebeske i zemaljske.«

II. Vatik. Sabor

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

VELJAČA 1974., GODINA 65. BROJ 2

RIJEČ UREDNIŠTVA

Glasnikova tema mjeseca veljače posvećena je molitvi. Ta Glasnik se Srca Isusova i Marijina i rodio iz molitvenog apostolata u Francuskoj te postao njegovo glasilo. Kako se Apostolat molitve brzo proširio i izvan Francuske na svu kuglu zemaljsku, tako je i Glasnik ulazio u kršćanski svijet.

Godine 1892. došao je i k nama i započeo širiti apostolat molitve kao najodličniji oblik pobožnosti Srcu Isusovu. Vjerno je donosio svaki mjesec tumačenje papinskih nakana na koje su članovi Apostolata moltve prikazivali božanskom Srcu Isusovu — po Bezgrešnom Srcu Marijinu — sve svoje molitve, djela i patnje.

Drugi Vatikanski sabor, želeći obnovu Crkve u cjelini i u pojedinim dijelovima, preporučio je povratak na izvore.

Zato se i Apostolat molitve i njegovo glasilo moraju vratiti na svoje izvore. Oni su kratko sažeti, a Crkva ih je odobrila u najnovijim statutima.

Obnovljeno ruho Glasnikovo neće biti simbol udaljivanja od njegovih svijetlih tradicija, nego će nastojati da nas sve više i jače privuče izvornom programu Apostolata molitve.

Uvjereni smo da ćemo tako i ostvariti onaj cilj za kojim ide Sveta godina, ali i najviše pridonijeti cjelovitoj obnovi Crkve u našim krajevima.

Uredništvo

Fotografija na posljednjoj strani omota: Franjo Šnajder: ZORA

SADRŽAJ

SVJEDOČANSTVO KRŠĆANSKE LJUBAVI, Ivan Kukula DI . . . 44
RODITELJI SU TREBALI IZABRATI, Pišta 46
DOBRI SU MUŠKARCI DOSADNI, Marko Stanić 47
SVJETLO NA TAMNOM GLOBUSU, Antun Weissgerber 48
NA KOLJENIMA ČOVJEK JE NAJVEĆI, Pero Bulat 50
VISOKA ŠKOLA MOLITVE, Josip Badalić 55
ZAJEDNIČKI MOLITI U KUĆI — — KAKO?, Ivan Fuček 56
82 DANA POSTA, Ante Jakin, . . 58
JE LI VAM ŽAO »SREBRNI« MISNICI? 59
CRKVA — SVJETLO KRISTOVO, Rudolf Brajčić 60
DOK RAZDIRAHU NEŠIVENU HALJINU KRISTOVU? P. Belić . . 61
NESUDENI OFICIR SLAVI DIJAMANTNU MISU 63
BRAT ILIJA NA PRAVOM MJESTU T. Trstenjak 64
KRISTOVA LJUBAV – LIJEK PROTIV SVAKE DISKRIMINACIJE? Josip Antolović 68
POZADINSKI MISIONARI J. Gusić 69
IZBAČEN NA CESTU, Silvana Mužić 72
IMAM VEĆ 689 GUBAVACA, S. Ivana Stakor 72
NAŠI KRŠĆANI VEOMA ŠTUJU GOSPU, S. Sofija Novotny . . 73
DVA DOGAĐAJA 70
VIJESTI IZ CRKVE, J. Badalić ZAHVALNICE 74
IZLOG KNJIGA 74
TEK CIGANČIĆ NEKI, T. Trstenjak 75

SVJEDOČANSTVO KRŠĆANSKE LJUBAVI

Piše: Ivan Kukula D. I.

Češće se mjesečne nakane Apostolata molitve vraćaju na zapovijed ljubavi prema Bogu i bližnjemu. To je razumljivo, jer je upravo ova zapovijed prva i najveća. Ništa ne može biti preče i važnije za čovjeka od njegovih odnosa prema svome Stvoritelju i subratu. Obdržavanje zapovijedi ljubavi također je neoprostiv uvjet za postignuće vječnog života.

NAJUZVIŠENIJA KREPOST

Kad je bogati mladić upitao Gospodina što mu valja činiti da bi zadobio vječni život, Gospodin mu je odgovorio: »Drži zapovijedi.« (Mt 19,18) Ako je obdržanje svih zapovijedi uvjet za spasenje, onda to u prvom redu vrijedi za zapovijed ljubavi, jer o njoj ovisi »sav zakon i proroci.« (Mt 22,40)

Ova je zapovijed temeljni zakon i u međunarodnim odnosima. Zar je moguće riješiti tolike međunarodne sporove, bilo političke, bilo društvene i ekonomske, bez ljubavi prema čovjeku, koja se temelji na ljubavi prema Bogu? Moguće je »zataškati« strahom i oružjem, ali smiriti i riješiti nikako!

I NAJUGROŽENIJA

No ta zapovijed ljubavi slabom čovjeku često je teška, a vlastitim snagama i neostvariva.

Prirođena oholost, samosvijest, neuredna težnja za neovisnošću — sprečavaju ljubav prema Bogu; a škrtost, sebičnost, lakomost za materijalnim dobrima i pohlepa za sjetilnim užicima, priječe djelotvornu ljubav prema bližnjemu.

Od sklonosti na te neuređnosti nitko nije izuzet, pa ni onaj koji se češće pričešćuje i redovito moli. Svaki pojedinac mora te sklonosti stalno nadzirati te jakim motivima strpljivo i ustrajno suzbijati i ispravljati.

BOG JE PRIJE LJUBIO NAS

Kršćani su već po svom kršćanskom pozivu obavezni da tu zapovijed svim srcem obdržavaju. Nije li upravo krsni zavjet svečana obveza na tu ljubav?

Kad kršćanin ljubi Gospodina i svoga subrata, onda samo odgovara onoj ljubavi kojom nas je Nebeski Otac odvijeka volio. Na tu činjenicu, koja je već uključena u cijelom djelu otkupljenja, još izričito upozorava sveti Ivan: »U ovome se sastoji ljubav Božja: nismo mi ljubili Boga, nego je on ljubio nas i poslao Sina svoga kao pomirnicu za naše grijehe« (I. Iv. 4,10)

Te su riječi današnjem čovjeku neshvatljive i tuđe. Ne zato što bi bile izrečene nepristupačnim jezikom, pa bi ih trebalo prilagoditi načinu mišljenja i izražavanja suvremenog čovjeka, nego što se današnji čovjek toliko udaljio od Boga i Božjih misli da ga ništa svrhunaravna ne zanima.

Sv. Pismo govori o IZGUBLJENOM čovjeku, kojega je Otkupitelj i Spasitelj opet našao i izmirio s Nebeskim Ocem. Za modernog čovjeka čovjek nije nikad bio IZGUBLJEN, nego samo manje razvijen. Ali uvijek je bio u napretku i u progresu. On je sam sebe »našao« i vlastitim snagama se digao do današnjeg razvoja, a istim će se snagama i dalje nalaziti i razvijati do sve većeg savršenstva.

Otkupitelj i Spasitelj je modernom čovjeku posve suvišan, jer je on sam sebi »otkupitelj« i »spasitelj.« I zato nema ljubavi u svijetu.

SVJEDOČANSTVO ZA KRISTA

Cijelo kršćanstvo polazi sa stanovišta da je čovjek stvoren na sliku i priliku Božju, te određen za vječni život. Iz Objave Božje znamo, a toj Objavi svim srcem vjerujemo, da je čovjek svojom slobodnom voljom upao u grijeh i u grješno stanje. Iz njega se nije mogao sam otkupiti i spasiti, kao što ni mrtvac ne može samoga sebe oživjeti. Bez Otkupitelja i Spasitelja ne bismo ponovno zadobili izgubljenu milost, posinaštvo Božje i pravo na nebo.

A Otkupitelja i Spasitelja poslala nam je »ljubav Božja prevelika«.

Kada, dakle, ispunjujemo zapovijed ljubavi, onda samo prihvaćamo onu ljubav, koja je nas prije ljubila. U toj ljubavi uključena je i ljubav prema bližnjemu, jer »tko ne ljubi brata svojega koga vidi, ne može ljubiti Boga koga ne vidi«. I tu zapovijed imamo od njega: »Tko ljubi Boga, da ljubi i brata svojega.«

Ljubav prema Bogu i bližnjemu tako je povezana s kršćanskim životnim pozivom i sa samim kršćanskim značajem da se ne može u pravom kršćaninu sakriti. Ali, nažalost, kod mnogih kršćana te ljubavi nema, pa se, prema tome, ne može ni očitovati.

POTREBNO JE »ČUDO« LJUBAVI

Jedan ugledni katolički bogoslov piše o suvremenim prilikama ovako: »Današnji čovjek nadvisuje sva prijašnja pokoljenja u tehničkim i organizacijskim mogućnostima. Naše društvo ne raspolaže samo tehničkim sredstvima, koja su potrebna za prehranu cijelog čovječanstva, nego i za svestrani napredak svih ljudi i svih naroda.

Uza sve to naš je svijet ugrožen novim ratovima, starim i novim oblicima tlačenja, iskorištavanja i gladovanja. Današnjem svijetu nedostaje »čudo« ljubavi koja je znak i svjedočanstvo vjere i iskrenog pouzdanja u Boga« (Haering).

Molitelji Apostolata molitve prikazivat će ovog mjeseca Božanskom Srcu svoje molitve da se to »čudo« ljubavi što prije ostvari u svijetu.

UMRO JE PIONIR SUVREMENE KATEHEZE U HRVATA
O. STANKO WEISSGERBER DI

(Vinkovci 14. siječnja 1924. — + Zagreb, 12. siječnja 1974.)

Katolička javnost Hrvatske bila je ovih dana iznenađena viješću da je nenadano u pedesetoj godini umro o. Stanko Weissgerber, isusovac, pionir suvremene katehetske nastave u Hrvatskoj, pisac brojnih udžbenika za vjeronaučnu nastavu, organizator i pokretač brojnih skupova posvećenih unapređenju katehetske nastave u nas; uz pokojnog oca Jovića bio je organizator sustavnog rada na obnovi hrvatskih obitelji i njegov nasljednik u tom apostolatu. O. Stanko je jedan od organizatora Obiteljskog instituta kod Filozofsko-teološkog instituta u Zagrebu; također pisac brojnih članaka u našem katoličkom tisku iz područja katehetike, pastorala i svećeničke duhovnosti, vrlo angažiran pastoralni radnik i kateheta, profesor i dugogodišnji vođa mlađih isusovaca.

S ocem Stankom Družba Isusova u Hrvatskoj izgubila je jednog od najmarljivijih i najzaslužnijih svojih članova. Umro je u jeku svoje mnogobrojne aktivnosti, klonuo sred posla na pisanju vjeronaučnog udžbenika za mladež.

Gospodin mu bio obilna nagrada u vječnosti!

CLIFFORD STANTON KAO DJEČAK

RODITELJI SU TREBALI IZABRATI

Mladi Clifford Stanton Heinz III. sjedio je 7. rujna 1965. godine kraj telefona, redom nazivajući svoje četiri prijateljice. I svakoj je, kao nešto prirodno, javljao da će se ubiti. Vrhunac života koji je živio nije mogao biti ništa drugo nego smrt...

C. S. Heinz III. bio je mladić — bogat, jak, lijep, ali izgubljen i nesretan. Imao je vrlo imućne roditelje, koji se nisu voljeli. Oni ni njega nikako nisu na pravi način voljeli.

I dok je još bio dijete, jednoga dana ga je njegova majka Elizabeta Bald uzela sa sobom i odvela iz kuće njegova oca. Od tada je u njemu počela nezaustavljivo rasti mržnja prema vlastitom ocu.

Bio je središnji lik u procesu za rastavu braka svojih roditelja. Njegov život je postao i žrtva toga procesa. Sudac koji je vodio parnicu Cliffordovih roditelja nije se mogao odlučiti da li dijete dodijeliti ocu ili majci:

— Takva žena ne može biti majka! I takav čovjek ne može biti otac — rekao je.

... Tog rujanskoga popodneva četiri puta je preko telefona obnovio: »Nikad se još nisam tako osjećao kao danas. Psihoterapeuti mi ne mogu pomoći. Dosađujem se do smrti. Htio bih se samo oprostiti, draga, jer cu se danas ubiti.«

Ubrzo nakon toga sve četiri sjedile su u njegovom luksuznom apartmanu silno uzbuđene, ali i donekle smirene, jer su ga našle živa.

— Ti si nas lijepo uplašio, Cliff. Ti si nas dobro prevario, zar ne? — rekla je jedna od njih.

I te riječi bile su one koje su zaključile njegov život. Pošto im je, naime, ispričao sav besmisao svoga života i ispratio ih na odlasku, ubio se. Našli su ga mrtvog na kuhinjskom podu, oblivenog krvlju.

***

Posljednje što je u životu učinio bilo je oproštajno pismo naslovljeno na njegova oca. A to je pismo bilo puno mržnje. Zašto? Pa on mu je dao sve?

Kad su ga odijelili od roditelja, jedina njegova veza s njima bio je novac, kojim su ga zasipavali, međusobno se natječući tko će dati više. Da bi bilo bolje ZASIPAVATI GA LJUBAVLJU, na to oni nisu mislili.

Imao je svega. Ali nije mogao naći ništa što bi mu nešto značilo. Bio je prezasićen ispraznošću života koji mu je bio nametnut. Bio je slobodan — ako biti odbačen znači slobodan. Sve što je postojalo imalo je za nj samo trenutni smisao. Zgrabiti, zagristi, ispljunuti, odbaciti, pa ići dalje. I tako iz dana u dan... Iz čina u čin...

Njegovi roditelji nastavili su svojim vlastitim putovima. Putovima koje su oni, svaki za sebe, smatrali svojim jedinim, pravim uspjehom. A onoga koji je uistinu bio jedini uspjeh u njihovu životu — njihov sin — ubrzo, gotovo u trenu su iz smisla prevratili u besmisao. Oni nisu u njemu

gledali čovjeka, mladića kojemu je potrebna ljubav, mladića koji želi živjeti, radovati se.

Ako želiš da ti auto ide, napuni rezervoar benzinom. To su oni nastojali primijeniti i kod svoga sina. Jedino što nisu znali da je »benzin« ljudskog života ljubav, a ne novac. I zatrpavši njegov život novcem, onemogućili su rast klice koja je u sebi nosila ljubav, koja je željela dati se, živjeti iz njega.

***

U parnici za rastavu braka Cliffordov otac je tražio pravo na dijete, izjavivši da ga njegova žena uopće nije željela:

— Ona je željela jedno španjolsko kuče-psića. Htjela je dijete pobaciti. Pokušala ga je ubiti, kad je imao šest mjeseci — navodio je svoje argumente g. Heinz.

Njegova mu je žena, opet, predbacivala da ju je tukao jahaćim bičem, da ju je varao s drugim ženama... I tako je to išlo unedogled.

U toj sredini Cliffu je bilo nemoguće da ostvari smisao života. Ta za to bi trebao biti nadčovjek! A to se od djeteta nikako ne može očekivati. Od prvih svojih koraka koračao je u blatu. I više se nije mogao izvući.

One koji su ga prvi pratili u životu, one koji su ga rodili, nije mogao voljeti. Ta — oni su ga svojom međusobnom mržnjom naučili samo mrziti. On nije imao djetinjstva. Nije imao mladosti. Ni života. Njegovo trajanje bila je Kalvarija. Samo što on nije, kao Krist, podnio teret križa. Nije, naime, mogao pojmiti da to (podnijeti teret križa) ima smisao. Ta kako i bi — kad je za nj život bio samo neodređeno razdoblje između rođenja i smrti. A takvim su mu život prikazali njegovi roditelji svojim načinom življenja.

***

Da, takav život je bio besmislen. Takav život bio je ubojica. Samo što je konačan udarac prepustio Cliffu. To nije bio njegov izbor. Ta on nije ni imao mogućnosti izbora. Njegovi roditelji su izabrali...

No pitanje ostaje otvoreno: jesu li oni uistinu IZABRALI? Nije li i njima zapravo takav život nametnula uživalačka i potrošačka okolina?

Danas treba znati izabrati svoj put. Najbolji je put betlehemske obitelji. U njoj je središte dijete, koje je Put, Istina i Život.

PIŠTA

Dobri su muškarci dosadni

— Dobri su muškarci dosadni!

Tako je rekla jedna mlada djevojka u Galsworthyevu romanu »Saga o Forsyteima«. A tako misle i govore mlade **djevojke.**

— Što će mi muškarac za kojega govore da je dobar!? Ne volim mladića previše mekana, previše nježna, preosjećajna. Mladića koji se skanjuje da me čvrsto prihvati. Hoću mladića, pravog muškarca! Čvrstog, odlučnog. Kad me prihvati, nek mi kosti pucaju...

***

Mlada je **žena** zanosno govorila:

— Moj je Dragan neobično dobar, nježan, u svemu mi ugađa. Samo misli kako bi me obradovao. Kako me samo pogleda kad ode iz kuće i kad se vrati kući... Meni je s njim lijepo. Sigurna sam: nijedna žena neće namreškati površinu njegove lijepe duše. Jer ja sam njegovo — sve. Tako sam sretna.

No ponekad me malo smeta ta njegova prevelika nježnost. Mi žene nekako više volimo da je muž, kako mi to kažemo, pravi muškarac. Ali kad čujem kako su toliki muževi koji su »pravi« muškarci doista »pravi« gdje im to samo uspije pokazati, onda sam sretna i presretna što je moj Dragan »dobar«.

***

Druga se mlada žena s dubokom boli u duši tužila:

Uvijek sam željela za muža »pravog« muškarca. I dobila sam ga. Pravi moj tip. Visok, crnomanjast, lijepo građen. Vatrena pogleda. Čvrstog stiska.

U početku je bilo lijepo. Ali kratko je to trajalo. Osjetila sam da s njim nešto nije u redu. Pročitala sam mu iz očiju da je u njegov život ušla druga žena. I rekla sam mu to otvoreno. Nije se branio. Značajno me pogledao i rekao: Tebi ne uskraćujem ništa! Ni u kojem smislu! Moraš shvatiti da ti ne možeš biti jedina žena u mom životu. Moje — sve. Mi »pravi« muškarci, ili nažalost ili nasreću, često smo takvi...

***

— Dobri su muškarci dosadni!

Recimo da je tako. Pa kad bi i bili malo dosadni, oni su najčešće **vjerni.** A zar je to malo?!

Marko Stanić

SVJETLO NA TAMNOM GLOBUSU

Piše: Antun Weissgerber

Kad je, prorok, starac Šimun navijestio Krista kao svjetlo naroda, bio je jeka proročkih navještaja iz davnih davnina, i to pred vratima samog ispunjenja. Kralj se već rodio. Sunce je već izašlo. Svjetlo svijeta već je zasinulo prvim najvjernijim dušama izabranoga naroda da rasvijetli sve narode svijeta.

JA SAM SVJETLO SVIJETA

Trebalo je čekati još 30 godina skrovita života u Nazaretu da se Sunce s visina objavi Izraelu i svemu svijetu. Kad se pojavilo na obalama Jordana, kad je Krstitelj objavio »Janje koje oduzima grijeh svijeta«, brzo su iskrene duše osjetile sjaj i toplinu njegovih zraka. I počeše se oko njega sakupljati učenici da se naužiju božanskoga sjaja i topline Krista-Sunca. Poput planeta kružili su oko njega pritegnuti silom njegove ljubavi i sjajem njegove nauke.

Sam Isus bio je svjestan da ga Otac šalje kao svjetlo svega svijeta: »Ja sam svjetlo svijeta. Tko mene slijedi, sigurno neće ići u tami, nego će imati svjetlo koje vodi u život.« (Iv. 8,12).

Isus zna da njegovo svjetlo neće svi primiti. Kazuje Nikodemu u noćnom razgovoru i razlog zašto mnogi odbijaju to svjetlo: »Svatko tko čini zlo, mrzi svjetlo i ne dolazi k svjetlu, da se ne otkriju njegova djela. Onaj koji radi pošteno dolazi k svjetlu da bi se očitovalo kako su njegova djela u Bogu učinjena.«

Pri kraju života, na samu Cvjetnicu, Isus opominje narod: »Još je malo vremena svjetlo među vama. Hodite dok imate svjetlo da vas ne bi osvojila tama. Tko ide u tami, ne zna kamo ide. Dok imate svjetlo, vjerujte u svjetlo, da budete sinovi svjetla!«

Naskoro je to svjetlo — protjerano od ljudske zlobe — zašlo u grobnu tminu da slavno uskrsne na vječnu pobjedu. Mnogi u Izraelu odbaciše Sunce-Krista pa je i njih Krist morao odbaciti od svog kraljevstva: »Mnogi će doći s istoka i sa zapada te sjesti za stol s Abrahamom, Izakom i Jakobom u kraljevstvu nebeskom, dok će sinovi kraljevstva biti bačeni u krajnju tamu, gdje će biti plač i škrgut zubi« (Mt 8,1-12).

CRKVA GA ODRAZUJE

Kad je Krist odlazio k Ocu, prije nego će uzaći na nebo, poslao je svoju Crkvu da raznese njegovo svjetlo među sve narode propovijedajući evanđelje svakom stvorenju. Kao što je Krist darovan svim narodima, tako je i Crkva kao njegovo kraljevstvo poslana svim narodima da ih sve učini učenicima Kralja istine.

Po Crkvi Bog poziva narode »iz tame u svoje divno svjetlo«, da postanu »svi sinovi svjetla i sinovi dana«.

Crkva je svjetlo svijeta propovijedanjem Kristove spasonosne nauke i neprevarljivim učenjem svog Učiteljstva kome Krist po Duhu istine obećaje upućenost u svu istinu, a Petru kao poglavici posebnu čvrstoću vjere da u vjeri utvrđuje svoju braću. No sve je svjetlo u Crkvi tek primljeno od Božje Objave.

Izvorno je svjetlo Krist, a Crkva ga samo odrazuje, razglašuje, ostvaruje, tumači i čuva. I ona, poput Krstitelja, samo svjedoči za svjetlo. »Bit ćete mi svjedoci u Jeruzalemu, u svoj Judeji, u Samariji, i do na kraj zemlje!« (Dj. 1,8)

KRŠĆANI — SINOVI DANA

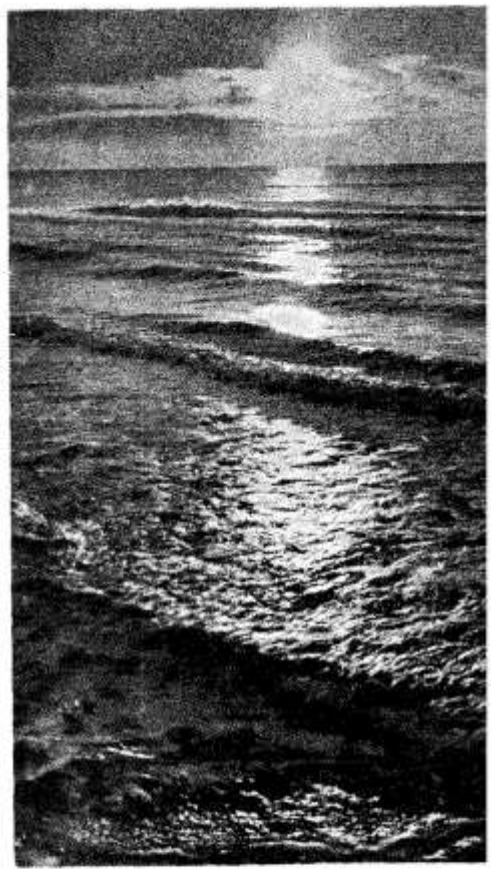

Isus je rekao učenicima: »Vi ste svjetlo svijeta!« U prvom redu svjedočenjem primjera — »da vide vaša djela ljubavi te slave vašega nebeskoga Oca«.

A onda i naviještanjem riječi Božje: »Što vam kažem u tami, recite na svjetlu; što čujete u skrovitosti, propovijedajte na krovovima!«

Napokon i svojim trpljenjem u progonima radi Krista da budu svima na svjedočanstvo.

Sveti Pavao najglasnije od svih apostola traži od Kristovih vjernika da budu svjetlo u svijetu: »Svucimo dakle djela tame, a obucimo se u oružje svjetla!« (Rim. 13,12) »Da, nekoć ste bili tama, ali ste sada svjetlo u Gospodinu. Živite kao djeca svjetla. A plod svjetla sastoji se u svakoj vrsti dobrote, pravednosti i istine.« (Ef. 5,8—9).

Koliki su današnji krštenici bili prestali biti svjetlo Kristovo u svijetu! Napredak vjere ovisi o svjedočanstvu života, a nazadak vjere, kad zatajimo to svjedočanstvo. Zato i mnogi izvan Crkve ne mogu prepoznati u njoj Krista ni Božje kraljevstvo, jer toliki kršćani svojim životom »pravo lice Boga i religije radije skrivaju nego otkrivaju« (GS 19).

STARIJI BRAT U ODSUTNOSTI OCA

O pitanju koliko je papino prvenstvo zapreka za ekumenski razgovor raspravlja poznati rimski stručnjak za istočne Crkve prof. Vilim de Vries, isusovac. On piše: »Na katoličkoj strani raste sve više razumijevanje za to kako je pravoslavnim Crkvama veoma teško prihvatiti papin primat u onom obliku kako se on provodi na Zapadu. Očekivati da ga istočnjaci priznaju, ljudski govoreći, nema izgleda.«

Prof. de Vries predlaže da se u vezi s time točno istraži što je u današnjem vršenju primata utemeljeno uistinu na božanskom pravu, a što je — sasvim zakonito — uvedeno ljudskim pravom.

Unatoč tome javlja se kod pravoslavaca sve jače razumijevanje za pravilno shvaćeno papinstvo. Tako su članovi libanonskoga pravoslavnoga pokreta mladeži, govoreći o primatu i o nezabludivosti pape, došli do ovih zaključaka:

1. Među biskupima papa je kao stariji brat u odsutnosti oca.

2. Pape su usta Crkve i episkopata.

Vrlo zanimljiva zapažanja mladeži koja više osjetom nego razumskim razglabanjem nalazi smjer prema kome bi se moglo kretati...

NIJEDAN KATOLIK

Od 350 poslanika u švedskom parlamentu svi su pripadnici luteranske Crkve osim dvanaestorice, koji pripadaju drugim sektama, te 36 njih koji nisu ni u jednoj vjerskoj zajednici. U parlamentu nema nijednoga katolika, jer ih je u čitavoj zemlji veoma malo. U zadnje vrijeme onamo dolazi mnogo naših radnika. Kako će ta hladna okolica djelovati na njihov vjerski život, nije teško predvidjeti.

GLASNIKOVA TEMA

NA KOLJENIMA ČOVJEK JE NAJVEĆI

Piše: Pero Bulat

Neshvatljivo protivurječje

Postoji jedna velika tajna u upravljanju Božje Providnosti svijetom. Tajna, koja ujedno potresa umom i srcem.

— Zašto je tako malen broj izabranih? Zašto je tako slab učinak Utjelovljenja, krvavoga znoja i smrti Sina Božjega?

Kako da protumačimo tu stanovitu neplodnost Kristove krvi, koja je sva istekla za nas, kada znamo da bi i jedna kapljica te krvi bila preobilna za spasenje svijeta?

Tako se pita o. Henry Remière, francuski isusovac, u svojoj knjizi »Apostolat molitve«. No to je i naše pitanje. Naglasimo ga još jače!

— Ma kako je moguće da je Gospodin Bog, koji je tako darežljiv, brižljiv i za ptice nebeske i za poljsko cvijeće, tako škrt i bezosjećajan za čovjeka? Ta jedino njemu kao da uskraćuje dovoljno izdašne hrane vječne istine i nepomućene nade. Kao da se za nj najmanje brine. Kao da mu nije mnogo stalo do čovjeka i do njegove vremenite i, osobito, vječne sreće?

Jest! Treba priznati: postoji potresno protivljenje. S jedne strane to žalosno stanje duša, a s druge strane ona divna mjesta Sv. Pisma koja nam govore o očinskoj Božjoj dobroti, o Božjem Sinu, kojega je ljubav k dušama domamila na taj svijet i prikovala uz križ.

Sveti Pavao ide do srži stvari

Vjera pruža na ta pitanja odgovor. Ovaj je ujedno spasonosan i plodan.

On će biti podloga našega razmišljanja. Bit će temelj zgrade koju kanimo podignuti. Taj ćemo odgovor lako razabrati iz riječi sv. Pavla:

»Tako PRIJE SVEGA molim da se upravljaju PROSNJE, MOLITVE, zazivi, zahvaljivanja za sve ljude... To je dobro i ugodno pred Bogom Spasiteljem našim, koji HOĆE da se SVI LJUDI SPASE i dođu do potpune spoznaje istine. Jer — jedan je Bog, jedan je i posrednik između Boga i ljudi: čovjek Isus Krist koji dade samog sebe kao otkup mjesto sviju« (I Tim. 2,1-4)

DRHTAJ PAVLOVA SRCA

Ove riječi uključuju tri istine:

1. Svrha Apostolova! On hoće da se vjernici mole za spasenje svih ljudi.

2. Nalaže im tu dužnost kao »prije svega«. Nalaže im to nadasve uporno. Njegov »molim« poprima posebnu toplinu i žar.

3. Također želi da to bude molitva svakoga našeg dana. Opetovane prošnje, ponavljane molbe, zagovori, zahvaljivanja.

Ne osjećamo li kako Pavlov duh traži slične riječi, bojeći se da samo jedna riječ ne bi pobudila u nama odviše slabo i tijesno poimanje te velike molitvene dužnosti? Mnogo mu je stalo do toga da se shvati i da ga dobro shvatimo i razumijemo.

Nije Bog kriv

Ako je, dakle taj jadan svijet ogreznuo u močvaru grijeha i propasti i ako se u tom glibu guši, to nikako nije i ne može biti u nacrtu Boga ljubavi i milosrđa. U nama se mora sve pobuniti i moramo najoštrije reagirati na pomisao da bi Gospodin Bog mogao uskratiti svojim razumnim stvorovima potrebna sredstva spasenja.

Kalvin se, na primjer, usudio postaviti tvrdnju da je Gospodin Bog osudio velik broj ljudi na vječne muke jednostavno zato jer je tako htio. Jasnije bismo rekli — jer mu se tako prohtjelo. Ali takvu hulu najodlučnije odbijaju zdrav razum i osjećaj. Toga su hulitelja napali i sami njegovi učenici.

Kada, naime, Bog stvara, onda stvorenju određuje i svrhu dostojnu samoga Stvoritelja, a koja je i u potpunom skladu s naravnim težnjama razumnog stvorenja. Zaista, Bog ne bi bio neizmjerno mudar, ni neiskazano dobar, kad onim razumnim stvorovima koji svim svojim bićem teže za Neizmjernim ne bi dao mogućnosti da to Neizmjerno Dobro doista u punini i postignu. A kada bi Gospodin upravo nekako prisilio ljude da griješe, oni ne bi bili odgovorni za svoj zao život. Bog bi snosio krivnju. I on bi u tom času prestao biti najsvjetliji i najpravedniji. On ne bi više bio Bog i grijeh više ne bi bio grijeh. Uostalom, čitavo je Evanđelje jak i uvjerljiv izraz te božanske volje za spasenjem svih ljudi.

UPITNIK STRASI

Ali ovo Apostolova još ne razuzlava naš čvor. Upitnik još uvjek strši. Pitanja se i opet postavljaju:

— Pa tko je zapravo onda odgovoran? Na koga pada teret krivnje za tolike grijehe ovoga nesretnoga svijeta i zbog vječne propasti tolikih duša?

Odgovor se nameće, a otkrivaju ga Apostolove riječi: To je čovječja, ljudska SLOBODA!

Bog je zapovjedio suncu da grije, kiši da pada i natapa zemlju, biljci da se razvija. I sunce sije, kiša pada, biljke se razvijaju. Sva ta stvorenja slijepo, i na mig, slušaju, jer drugačije ne znaju niti drugačije mogu.

A jedino je čovjek slobodan. I ta se povlastica najsudbonosnije očituje baš u tom prijateljskom ili neprijateljskom stavu prema Gospodinu Bogu.

Nije li Isus Krist poduzeo sve da spasi svoga nesretnoga učenika Judu iz Kariota? — Prijatelju, što dolaziš? Zar ćeš poljupcem izdati Sina čovječjega?

Dakle, udarao je ravno u srce. Pokušao je spasiti izdajicu. Ali napadaj Sina Božjega odlučno je odbijen. Juda se obranio slobodom. Sigurno, Juda neće tim groznim ispadom nimalo umanjiti slave Božje, a niti će nauditi našem spasenju. Božja će mudrost i sada pobjedonosno slaviti slavlje. Međutim, Juda je ipak izmijenio Božji plan, koji je bio izrađen osobno za nj.

ŠIROKA PRIMJENA

Sveti Augustin bi ovako protumačio Apostolove riječi: »Istina je da Bog želi spasenje svih ljudi. Istina je, Božja je volja da ljudi spoznaju istinu i da joj se pokore, ali je također istina da ta volja ne gazi i ne uništava ljudsku slobodu.«

Svatko će prije ili kasnije u odsudnom času začuti Božji poziv. Ali hoće li se tom pozivu oglušiti ili će ga najspremnije poslušati, o tom odlučuje pojedinac. Svi će doživjeti dan spasenja, ali neće ga svi doživjeti sebi na spasenje. Svi će osjetiti kako ih Božja sila vuče k sebi, ali svi se neće dati dovući do Gospodina. Sunce

je zasjalo i još uvijek sja. Zato se ne može uvažiti izgovor onih koji bi htjeli baciti krivnju na noć i mrak.

Još uvijek nismo zadovoljni

Moramo MOLITI za svu svoju braću ljude, jer Bog hoće da se svi spase. Izvršenje spasiteljske Božje volje i Njegova milosrđa nad zalutalima ne ovisi samo o njihovu slobodnom sudjelovanju nego i o revnosti, o molitvama i naporima onih koji su već na putu spasenja.

To je zadnje tumačenje zašto je svijet danas u tako bijednu stanju. Ta je tajna njegova spasa i budućnosti. To su shvatili i osnivači Apostolata molitve.

Izvori su mali

Godine 1842. došao je novi duhovnik u skolastikat Družbe Isusove u Vals u Francuskoj. Otac Franjo Gautrelet bio je trijezan, sređen čovjek, ljubio je Presveto Srce, a ujedno je bio i velika apostolska duša. Kako je u molitvi našao najsnažnije sredstvo da sebi izdovolji apostolsku dušu, težio je svim srcem da i apostolski žar mladih bogoslova svede prije svega na molitveno polje.

Potaknut tom željom izrekao je u kućnoj pouci na dan sv. Franje Ksavera 3. prosinca 1844. ove misli:

»Apostoli smo po zvanju, ali to isto možemo postati i djelom. Za tu je svrhu dovoljno da dadnemo misionarima, izmučenim svakakvim križevima u nevjerničkim zemljama svoje molitve, svoja djela, svoje žrtve. To su jake snage koje jačaju njihov duh da mogu ustrajati na svom križnom putu.

Možemo biti apostoli vatrenom riječi, svetim djelima, ali iznad svega — molitvom.

Dok se Jozua na ravnici borio, Mojsije je na gori molio. Pa iako ni nama nije dano da ulažemo svoje snage, da prolijevamo svoju krv, da se znojimo na bojnim poljanama, ipak ne smijemo misliti da smo u manjem smislu apostoli. Samo ako molimo. Naša molitva, naša dobra djela, naše pokore imaju veliku snagu. Slične su streljivu, bez kojega nema rata, a ni pobjede.

Ujedinimo se, dakle, u ovoj apostolskoj svrsi. Nagomilajmo i povećajmo svojim molitvama i plodonosnim djelima apostolat naše subraće i tako ćemo i sami biti pravi apostoli, a ujedno učestvovati u njihovim uspjesima i nagradi.«

BUJICA MOLITVE U CRKVI

Zrno je bilo bačeno na dobru zemlju. Dvjesta izabranih mladih duša razumjelo je svoga duhovnika. S najvećim oduševljenjem i žarom prihvatili su se ideje apostolata MOLITVOM. Otada svaki mjesec obilazi od ruke do ruke mali letak na kom su napisane apostolske nakane za koje će se oni moliti i žrtvovati. U njima su navedeni svi problemi Katoličke Crkve. U početku ih je sastavljao sam o. Gautrelet.

To je klica onoga što svake godine čini Papa: sastavlja svoje papinske nakane, jer On najbolje poznaje potrebe cijele Crkve, i šalje ih katoličkom svijetu da se ljudi za njih mole i žrtvuju.

Ideja počinje polako izlaziti iz Valsa i ulaziti u različite zajednice i kongregacije da bi nakon kratkog vremena ušla u sklop cijelokupnoga disanja Crkve. S vremenom se do 40 milijuna katolika povezalo u takvoj zajedničkoj molitvi. To je danas snažna bujica Božje milosti, koja natapa suhe misijske krajeve, koja čisti zrak pokvarenosti u zemljama starih kršćanskih tra-

dicija. Da nema te bujice, u Crkvi bi nešto bitno nedostajalo.

Već je Leon XIII., papa socijalnih vidika, pisao: »Apostolat molitve je tako lijepo djelo i ujedinjuje skrajnju plodnost s tolikom jednostavnošću da uistinu zaslužuje zaštitu crkvenoga autoriteta. Raširen ne samo po Francuskoj, nego i u Njemačkoj, Švicarskoj, u jednoj i drugoj Americi, u Indiji, Kini, pa i u Oceaniji, Apostolat molitve se u potpunom smislu riječi može nazvati KATOLIČKI. Mi uvelike želimo da kler i puk upoznaju i kušaju, te uzljube taj apostolat. Naša je želja da SVI ŽUPNICI i upravitelji pobožnih udruženja nastoje ugraditi to djelo u svoje župe i organizacije.«

Zaboravljeni zakon svemira

Da bismo to mogli razumjeti, moramo se bezuvjetno osvrnuti na jedan temeljni zakon. Kako god nerazumljiv i zaogrnut tamom u sebi, on je temelj cijeloga ljudskoga društva. Štoviše, i jedino prihvatljivo tumačenje osnovnih problema vrhunaravnoga svijeta.

To je, nazovimo ga tim imenom, zakon MEĐUSOBNE OVISNOSTI.

Razum nas uči da je Bog prvi i sveopći uzrok svega što postoji i što se zbiva u svijetu, da se nijedan atom ne može maknuti ako ga On ne pokrene.

A ipak, kamo god bacimo pogled, naše oči ne mogu otkriti nijedan trag neposrednog djelovanja Stvoriteljeva. Svuda tjelesa djeluju jedno na drugo. Sunce privlači zemlju. Ona pak sa svoje strane privlači sve što se nalazi na njezinoj površini. Voda hrani biljke, a one opet čovjeka. Svjetlo ga osvjetljuje, voda ga osvježuje, oganj ga grije.

I tako Bog sve radi, a opet ništa ne čini sam. Njegovo djelovanje, koje bi, bez sumnje, bilo posve dostatno da postigne sve, prepušta to sudjelovanju svojih stvorova. To vrijedi za cijelu prirodu, pa i za ljudsko društvo, jer ono i nije drugo nego zajedništvo slobodnih bića, koja su obvezana na međusobno potpomaganje. Taj zakon međusobne ovisnosti razlog je naše veličine i slave.

ALI I ODGOVORNOSTI

Ali ta naša moć da možemo slobodno surađivati u Božjemu planu na potpomaganju zajednice donosi sa sobom i tu moć da to možemo i zanemariti.

Tu leži uzrok naše tragedije.

Ako svijet još nije kršćanski, ako su toliki narodi mogli tek jedva nešto osjetiti plodove Otkupljenja, to nije zato što bi oni bili po Božjim planovima odijeljeni i isključeni od te gozbe koja je pripravljena za sve ljude, nego zato što oni koji su bili prvi pozvani na nju nisu dovoljno požrtvovno nastojali da bi sreću, koju su sami uživali, pribavili svojoj manje sretnoj braći. Nisu dovoljno ozbiljno shvatili onu riječ koja sadržava sve naše dužnosti: »Bog je povjerio svakom čovjeku brigu za svoga bližnjega.«

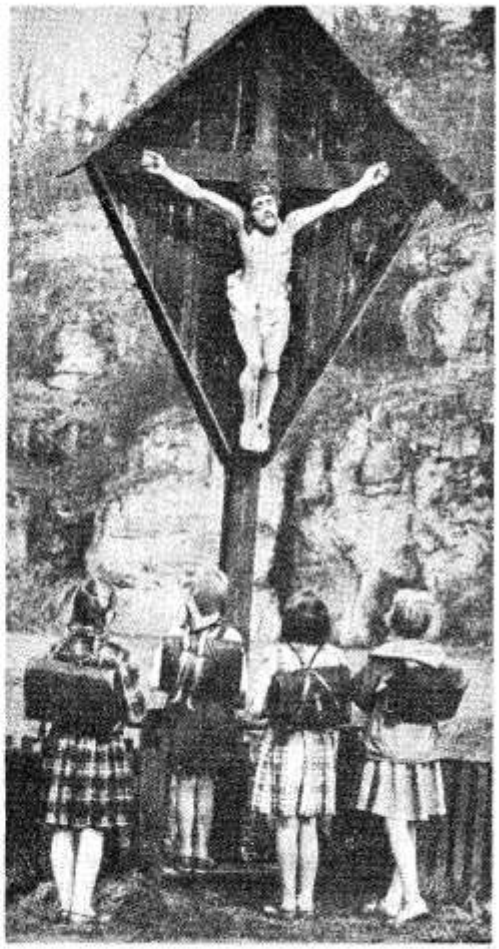

LUTER I KALVIN

Uzmimo trojicu ili četvoricu onih ljudi čiji je utjecaj na sudbinu svijeta bio silno moćan i ujedno strašno poguban: Arije, Luther, Kalvin i Voltaire.

— Kako bi svijet izgledao da su ti ljudi stavili u službu čovječanstva one talente i onaj utjecaj koji su na nesreću obeščastili šireći zabludu?!

Zamislimo Luthera kako prolazi Njemačkom i kako silnom snagom svoje moćne mašte, svom svojom žarkom dušom, privlači silnom svojom riječi, budi narode iz sna, kako podiže kler iz njegova neznanja i zaostalosti te svuda diže javni moral pravom dubokom reformom. Ukratko: kako izvršuje svoje poslanje u 16. vijeku kao što je to radio sv. Franjo Asiški u 12. vijeku.

Predstavimo sebi isto tako u Francuskoj i u Engleskoj Kalvina i Henrika VIII. kako, kao Dominik i novi Ljudevit Sveti, rade za te iste ideale i služe se sredstvima koja su imali na raspolaganju za pobjedu dobra i istine.

Koliki uspjeh i procvat Crkve i kolika bi to bila snaga za nju da može dovesti u svoje krilo sve one nove narode koje su svaki dan otkrivali neustrašivi mornari.

CRKVA JE TO SHVATILA

Možda nismo ni slutili da smo oboružani tolikom moći, ili da smo svi pozvani da postanemo pomoćnici i suradnici svoga Boga, kako bi se s Njega skinula ljaga da je On kriv za bijedu današnjega svijeta.

Ipak nema ništa stvarnije od velikoga apostolskoga zvanja molitve, koje je nedjeljivo od zvanja kršćanina.

Crkva je toga uvijek bila svjesna.

Zato nije nikad prestala isticati i poticati na veliku dužnost molitve i surađivanja s Bogom. Ona to ne bi mogla zanemariti, a da time ne bi izdala svoje poslanje u najbitnijoj stvari. Ona je generacijama svoje djece javljala tu Apostolovu poruku i neprestano ih poticala žarkim molbama da — mole.

U svojem krilu odnjihala je velik pokret zajedničke molitve Srcu Isusovu na nakanu Kristova Namjesnika. U njemu se milijuni svaki dan združuju, prikazujući sve što trpe, rade i mole, za obraćenje svijeta i u zadovoljštinu za grijehe ljudi.

Glasnik Srca Isusova je nosilac toga gibanja i toga duha kod nas. Zato on ima značajno mjesto u životu Crkve, a trebao bi da se nalazi na stolu u svakoj katoličkoj obitelji.

NAJBLIŽI KATOLIČKOM SHVAĆANJU

Anglikanska crkvena zajednica ima oko 50 milijuna vjernika i uvijek je najbliža katoličkom shvaćanju. Imala je velik utjecaj na ekumensko držanje. Nikad nije prekinula razgovore s Katoličkom Crkvom.

Između 1921. i 1926. godine vodili su se privatni ekumenski razgovori o sjedinjenju između engleskog lorda Halifaxa i belgijskog kardinala Merciera. Do sjedinjenja nije došlo, ali su postavljeni mostovi, koji su uvelike pomogli zbližavanju poslije Drugog vatikanskog koncila.

Posljednjih godina je međunarodna teološka komisija proučavala nauku o presvetoj Euharistiji. Krajem 1970. objavljena je zajednička izjava. Na opće iznenađenje ona je glasila: »Članovi komisije došli su do uvjerenja da se u bitnim točkama u nauci o Euharistiji slažemo.« Taj je dokumenat u Rimu, doduše, prihvaćen »oprezno«, ali njegove tvrdnje u biti nisu opovrgnute.

Brzo nakon toga došlo je i drugo iznenađenje. Ista je zajednička komisija izjavila da je i u najbolnijoj točki, tj. u pitanju svećeničke službe i ređenja, došlo do suglasnosti.

O tom je izrađena zajednička isprava. No ona će se objaviti istom onda kad bude uručena crkvenom vodstvu jedne i druge strane. Komisija je dala izjavu za tisak u kojoj se kaže da će sadašnji postignuti sporazumi biti »od velikoga značenja za buduće odnose među obim Crkvama«. Katoličkoj Crkvi olakšat će priznanje anglikanskog svećeničkog ređenja. Pa i za pravoslavne Crkve ta će isprava imati također potpuno nove poglede i posljedice.

EKUMENSKO SREDIŠTE ZA POMOĆ

Budisti, katolici i protestanti otvorili su u Sajgonu (Južni Vijetnam) centar za socijalne usluge, odgoj i liječničku pomoć. Ta nakana dovela je i do prihvaćanja razgovora među sve tri vjerske skupine, kao i do teološkog dijaloga između katolika i protestanata.

Josip Badalić

OPATIJA, DOM DUHOVNIH VJEŽBI

VISOKA ŠKOLA MOLITVE

Nema sumnje da je molitva najvažnije umijeće života. Ali u kojoj školi se ona može naučiti? Kako steći visoke molitvene kvalifikacije i doći do specijalizacije na tom području?

Takvo visoko učilište molitve kod nas postoji u Opatiji, u Rakovčevoj ulici 12. Ondje je podignut Dom duhovnih vježbi. Vode ga oci Isusovci već nekoliko godina.

Tu je 1973. godine svršilo — uz ostale — svoje duhovne vježbe i specijaliziralo se u molitvi i 135 svećenika. I to iz svih naših krajeva i biskupija od Korčule i Hvara, Sombora i Beograda do Pule i Kotora.

Oni dođoše da uče moliti onamo kamo drugi idu uživati u morskoj klimi i u južnom raslinstvu, kojim Opatija veoma obiluje. U svako godišnje doba je čarobna, i po svemu poznata, zbog izvanredno zdravog podneblja i ljepote svoga zelenila i cvijeća.

A isusovačka kuća, u kojoj se obavljaju duhovne vježbe, nalazi se na veoma lijepom položaju. Razmjerno u tišini. Pokraj veličanstvene crkve, u kojoj se — uz građevinsku ljepotu i veličinu — dade duboko razmišljati i roniti u Božje dubine.

Tijekom 1973. godine održano je 10 tečajeva za svećenike. U onima prije ljeta bilo je manje od 10 sudionika u svakom, a poslije praznika, od kolovoza do listopada, bilo je najavljeno uvijek preko 20 svećenika. I po desetak je bilo odbijeno, jer nije bilo mjesta. A ide se za tim da svaki sudionik ima svoju sobu.

Duhovne vježbe vodili su stručnjaci u Božjim znanostima, kao i oni iz dušobrižničke prakse. U njima se prije svega ide za unutrašnjom obnovom duha. Za to treba mira i sabranosti, te se sve uz razmišljanje i molitvu provodilo u povučenosti i šutnji. Mnogi su svećenici sami izjavili kako žele obaviti prave dukovne vježbe u šutnji, jer za razgovor i raspravljanje čitava je godina na raspolaganju.

Kuća je otvorena i drugim skupinama i pojedincima. Muškim i ženskim. Dakako, prema dogovoru s upravom kuće. Upravo se radi na tome da se kuća preuredi, kako bi Dom duhovnih vježbi mogao raditi preko cijele godine, a ne samo za ljetnih i jesenskih mjeseci. Kad to bude gotovo, ta visoka škola molitve u Opatiji postat će još važnije učilište u našoj zemlji. To je osobito važno u ovoj Svetoj godini, u kojoj se ide za obraćenjem pojedinaca i obitelji, kao temeljem cjelokupne obnove Crkve.

Josip Badalić

Zajednički moliti u kući - kako?

Odgovara prof. moralne teologije Ivan Fuček

— Ja sam u drugom razredu srednje škole. Jedna seka se upravo zaposlila, a druga je počela studirati. U kući dolazi do napetosti između nas i roditelja zbog raznih stvari, no u zadnje vrijeme najviše zbog zajedničke molitve navečer. Oni rijetko s nama mole, dok mi moramo opetovati očenaše na razne — uvijek iste — nakane. Strašno nam je dosadna ta molitva. Ali mi se često, da ne bi došlo do svađe s roditeljima, pravimo kao da molimo. Meni je teško jer osjećam da sam počeo mrziti roditelje, koji mi se sada čine zaista primitivni. Vidim da se sve više razvijam u farizeja. Pred roditeljima glumim i ja i moje seke. Oni nikako ne popuštaju i ne uviđaju.

Što vi mislite o tome? Možete li nam kazati koju riječ?

Davor

Imam dojam da su vas roditelji nastojali lijepo odgojiti. Ipak nisu na vrijeme bili dovoljno gibljivi. Do napetosti nije smjelo dolaziti u tako svetoj stvari. Da što temeljitije odgovorim na pitanje, koje ne muči samo tebe nego i mnoge mlade ondje gdje se još zajednički u obiteljima moli, držat ću se nekog redoslijeda.

1. Što treba **načelno** misliti o zajedničkoj obiteljskoj molitvi? — Koncil je i ovdje otvoren i jasan: »Ako roditelji prednjače primjerom i zajedničkom obiteljskom molitvom, djeca će, i svi koji žive u krugu obitelji, lakše naći put čovječnosti, spasenja i svetosti. Supruzi će pak, u svom dostojanstvu i zadaći očinstva i majčinstva, brižno ispunjavati dužnosti odgoja, osobito vjerskoga, što u prvom redu na njih spada«. (GS 48)

Budući da je obitelj utemeljena na sakramentu ženidbe, snagom istog sakramenta primila je i zadaću da u Crkvi promiče bogoštovlje. Posredništvom sakramenta ženidbe Krist sjedinjuje muža i ženu da oni tim načinom izraze svoje odano štovanje Bogu. »Tamo gdje je samo jedno tijelo treba da je i samo jedan duh: supružnici zajedno mole... međusobno se poučavaju, međusobno jedno drugo potiču, međusobno se podnose.« (Tertulijan) A kad bračni par preraste u obitelj, i molitva supružnika preraste u obiteljsku molitvu. Velik cilj plodnosti kršćanske obitelji treba da bude u podizanju i u odgoju »klanjalaca u duhu i istini«, da na našem planetu ne zamre štovanje pravoga Boga. Radi toga djeca — sinovi i kćeri — treba da se pridruže molitvi svojih roditelja, kao na rodnom stablu cvijeće i plodovi. Obiteljska je molitva, stoga, plemenita, prvotna i temeljna aktivnost kršćanske obitelji. U tom smislu treba shvatiti i glasovitu riječ sv. Augustina da otac ima na neki način ulogu biskupa u svojoj obitelji.

2. Stariji ljudi svjedoče da je baš takva zajednička obiteljska molitva u njihovoj mladosti na njih **odlično utjecala.** To su bili najdragocjeniji trenuci njihova vjerskog života. Dobro odgojena djeca imaju čak i potrebu za takvom zajedničkom molitvom i draga im je sve tamo do dvanaeste godine. U godinama sazrijevanja dolazi do krize i u takvoj zajedničkoj molitvi. Osjećaju se teškoće, mladi je žele odbaciti jer im ponajviše ne izgleda da su pri tome iskreni. Čini im se kao da glume i da se farizejski izražavaju. Srce im teži za drugim, a oni još uvijek zadržavaju neku dječju, kako je doživljavaju, vježbu, koje se počinju stidjeti. I u najboljim obiteljima danas je to redovit slučaj. Odrasla djeca šutljiva su i rezervirana pred takvom molitvom. To je doba kad se ona žele posve osloboditi od obitelji i njenih obreda. Kako da roditelji postupaju s djecom u toj fazi razvoja?

3. Bilo bi neodgovorno od njih da dignu ruke od svega. Koncil uči drukčije: »Svakoj obitelji — budući da je ona društvo koje ima vlastito i iskonsko pravo — pripada pravo da slobodno uređuje svoj vjerski život u kući pod ravnanjem roditelja.« (DH 5) Bilo bi nerazborito siliti odraslu djecu, jer ista koncilska deklaracija kaže da »ljudska osoba ima pravo na vjersku slobodu. Takva se sloboda sastoji u tome što svi ljudi moraju biti slobodni od pritiska bilo pojedinaca bilo društvenih skupina ili bilo koje ljudske vlasti.« (DH 2) Znači, i roditeljske. Nužno je, dakle, da ih shvatimo, osobito kad je više djece različite dobi. Budimo s njima strpljivi, potičimo ih prijateljski — ne silom. S njima treba da vodimo di-

OBITELJ JE CRKVA U MALOM

jalog, uživljavajmo se u njihove razloge. Blago ih i smireno savjetujmo. Od roditelja se traži fin odgojni osjećaj u postupku, da silovitim nastupima djecu konačno ne odbiju, nego da ih odgoje u slobodne i odgovorne osobe. Veoma je važno naglasiti roditeljima da neće postići željena cilja propisima i bilo kakvim prisiljavanjem, nego dijalogom, uvjerenjem.

4. Osim dijaloga roditelja s odraslom djecom nužno je da roditelji pružaju PRIMJER izgrađenih i zrelih vjernika. Mi druge pomažemo više onim što činimo ili izostavljavamo negoli onim što govorimo. Jedino sredstvo da roditelji poučе djecu u molitvi jest u tome da oni kao prvi s s njima predmole. Ali ne smiju se moliti više zbog toga jer djeci treba »dati dobar primjer«, nego iz uvjerenja i potrebe. Odgajajući, roditelji treba da sami sebe uvijek dalje odgajaju.

5. Nalazimo se zaista u novim vremenima koja traže NOVE SVJEŽE OBLIKE obiteljske zajedničke molitve. Ponavljanje uvijek istih molitava, pa bilo to i očenaša, ne privlači. Zašto se tih 5 ili 10 minuta večernje molitve ne bi pokušali ostvariti neki elementi kakve susrećemo u obnovljenoj liturgiji riječi? Zašto ne bismo počeli s minutom šutnje i pribiranja? Zašto se, nakon toga, ne bi otvorila Biblija i pročitala neka misao objave? Zašto se nad tim ne bi obiteljska zajednica malo zamislila i izrekla glasno »molitvu vjernika«: svaki član da kaže svoju molitvu srca? Zašto, na kraju, ne bi otac ili netko od starije braće završio nekom gotovom liturgijskom molitvom ili je izrekao vlastitim riječima koje je sada stvorio na temelju biblijskih misli?

Zašto ne bismo, na takav ili sličan način, otvorili nove putove našoj obiteljskoj molitvi? Ona bi, tako svježa i obnovljena, bila ponovno kadra da zahvati srca naše djece, pa i one odrasle! Oni bi, i kao odrasli ljudi, doživljavali molitvu kao nešto što ih najdublje izgrađuje i cjelovito ispunja.

VELIKE MUDROSTI MALIH

ZEKO I MRKVA

Sinčić donosi gumenoga zeku i želi ga pokazati baki. U sobi je striko, pa ga zapita, šaleći se:

— Kako to da tvoj zeko jede mrkvu koja nije prava?

A mali odvraća: Joj, što si čudan! Pa zar ne vidiš da ni zeko nije pravi!?«

ŽUPNIK BORIS GOMBAROVIC SA KRSNIM MOMCIMA IZ BROĐANACA

82 dana posta

U svojoj prekrasnoj knjižici »Tri temelja duhovnoga života« učitelj duhovnoga života, **isusove** M. Meschler veli: »Organizirati molitvu znači organizirati vjeru... Moli i traži sve što god hoćeš! Dođi k meni kad zaželiš! Pristupi najavljen ili nenajavljen, uvijek ćeš mi dobro doći. I sve što imam, pa i ja sam, stojim ti na raspolaganje.«

Razumije se da pisac ovdje stavlja riječi u usta našem Božanskom Spasitelju.

Vođen tom vjerom u snagu i jakost molitve, organizirao je mladi župnik Boris Gombarović **pučke misije u Brođancima** pokraj Valpova. On je znao da mu župa već 50 godina nije slušala misionare. Bio je svjestan velikih i teških potreba čitavoga onoga kraja. I zato je na Lurdsku Gospu 11. veljače 1972. svijet pozvao na molitvu i pokoru za uspjeh misija. Stvar je dobro protumačio, a ljudi su se pokrenuli.

Mnogi su se svaki dan molili Duhu Svetom za uspjeh misija. Na istu nakanu jedna je osoba postila 82 dana. Povećao se broj svakodnevnih pričesti, krunica se žarko molila po kućama, svibanjske i listopadske pobožnosti brojnije su posjećivane...

— Ja sam obavila pobožnost križnoga puta 15 puta, pripovijeda jedna osoba, držala sam 20 dana post i nemrs, a krunicu sam molila 200 dana.

Čime je urodila tolika molitva? Uvelike i ugodno je iznenadila i samoga župnika i oce misionare I. Loinu i Zv. Majića. Svaki dan na svakoj misi dupkom puna crkva. Samo se govorilo o misijskim propovijedima. Prava čudesa milosti Božje.

Vjernici su posebno poslušali misionare te su — nakon misija — u velikom broju počeli obavljati prve petke i prve subote, da tako dadu zadovoljštinu Srcu Isusovu i Marijinu. Žrtvovali su se i uredili crkvu izvana, stavili betonsku ogradu s ulice, u crkvu unijeli nove klupe itd. Pokazuju veliku odanost i ljubav prema vrijednom župniku. Ministranti se upravo natječu u vršenju liturgijskih obreda. Možete li vjerovati da ih svaki dan sedam dolazi na ministriranje?

Uistinu je imao pravo isti pisac Meschler kad je rekao: »Molitvom možemo sve postići, pa i ono najteže: izmjenu svojih misli i osjećaja.«

Ante Jakin

NAŠA PREDIVNA NARODNA NOŠNJA ČESTO UZVELIČA SLAVLJE MISIJSKIH DANA

Je li vam žao „srebrni" misnici?

Ta skupina mladomisnika, koja je 1948. godine primila na sebe red svetoga svećeništva, mnogo je obećavala.

O. Aleksandar Barbalić, umjetnički nadareni Primorac, o. Radogost Grafenauer, snažan i energičan Gorenc iz Slovenije, o. Filip Johler, živa vatra iz Bačke, o. Adam Periškić, preodređeni misionar za Bengaliju, i o. Mijo Škvorc, nada Provincije.

Nakon 25 godina opet su se zajednički našli oko Božjega oltara, baš na blagdan sv. Kate 1973. godine u skromnoj crkvici na Jordanovcu, da uz lijepo pjevanje bogoslovskog zbora pogledaju svoju životnu bilancu. Puni zahvalnosti Bogu što su sačuvali sveto zvanje, pogledali su prevaljeni put. I što su vidjeli?

— Ne može se reći da nisu u životu mnogo učinili i postigli. Jedan je, štoviše, postao biskup. Drugi je vrijedan pastoralni radnik u Osijeku, treći lijepo radi u Sloveniji, pošto je veći dio svog svećeničkog staža proveo u Hrvatskoj, četvrti je uvelike zaslužan za naše redovnice u inozemstvu, a peti je od svih voljen i uvijek dobrodošao župnik u Zagrebu.

No da li je to ono o čemu su mladi sanjali?

Odgovara njihov propovjednik o. I. Kozelj: »Uvjeren sam da ćete jednodušno i bez oklijevanja reći: Ne, nije nam žao! Nije nam žao što smo se u proljeće svoga života, u onim burnim danima zaljubljivanja, dali namamiti od Vječne Ljubavi: što smo se svjesno odlučili i u onim prilikama slobodno izabrali svećeničko zvanje i poslanje.

NAPROTIV! Ne može biti divnijega poziva i ljepšega poslanja, nego sudjelovati na tom djelu. I zato radosnim i zahvalnim srcem govorite s Psalmistom: »Gospodin mi je baština i kalež... On u ruci drži moju sudbinu... Vrlo mi je mila baština moja«.

Nitko se ne može vratiti natrag u svoju prošlost, nego svi idemo polako naprijed. Tako i naši »srebromisnici«! Oni su i danas generacija koja obećava. Oni će i danas izletjeti iz tihe isusovačke zajednice da svima donesu bogatstvo Kristove ljubavi. Svaki na svom mjestu. Radeći i trošeći svoje snage. Do volje Božje.

BISKUP SLAVLJENIK O. MIJO ŠKVORC U SJENI KRIŽA

— A odmor? Penzija? — Ha! Sada nemaju vremena misliti na to. Uostalom, njima je osigurana najbolja penzija: Lijepo nebo! I svima onima koji ustraju...

ZAJEDNIČKI OČENAŠ NAKON 25 GODINA OSOBNOGA PREDANJA OCU

CRKVA — SVJETLO KRISTOVO

Piše: Rudelf Brajčić

Početne riječi »Krist, svjetlo naroda«, kojima započinje saborska dogmatska konstitucija o Crkvi, pokazuju da Sabor gleda na Crkvu u uskoj vezi s Kristom.

Taj programatski početak nadahnuo je sam Ivan XXIII. Govoreći preko radija svim vjernicima svijeta 11. rujna 1962., on je kazao da je smisao Sabora i glavni razlog njegova sazivanja osvijetliti Kristovim svjetlom, što sja s cijele Crkve, sve narode: »Na poklik liturgije: »Svjetlo Kristovo«, sa svih krajeva zemlje Crkva odgovara: »Bogu hvala!« Bogu hvala kao da želi reći: Da, svjetlo Kristovo, svjetlo Crkve, svjetlo naroda.«

Izvor je svjetla Krist. I Crkva ne želi zauzeti njegovo mjesto. Ona samo sa svoga lica odražava Kristovo svjetlo: »A mi svi, koji otkrivena lica odrazujemo kao ogledalo slavu Gospodnju, preobražavamo se u tu istu sliku uvijek sve slavniju, jer dolazi od Gospodina, od Duha.« (2 Kor 3,18). U prvoj rečenici Konstitucije nema ni traga svađi, a ona ipak na vrlo fin način sadržava odgovor na zamjerke, osobito nekih protestanata. Taj je odgovor mogao biti tako fin, jer niče iz gledanja na Crkvu kao na otajstvo u kojem ne postoji Krist po Crkvi, nego Crkva po Kristu.

»Crkva se ne predaje zadovoljstvu nad samom sobom«, kazao je Pavao VI. pri otvaranju 3. zasjedanja Sabora, »nije neprozirna koprena, nije sama sebi svrhom. Naprotiv, Crkva živo želi da bude sva Kristova, sva u Kristu i sva za Krista.« Da naglase ovisnost Crkve o Kristu, sveti oci su je uspoređivali s mjesecom, koji sav svoj sjaj ima od sunca.

Crkva kao Kristovo svjetlo ne smije ostati u skrovitosti. Ona sadržava velika djela Božja i njegovu slavu u našoj ljudskoj povijesti. Ova mora biti osvijetljena svjetlom te Božje slave. A velika djela Božja u toj povijesti moraju donijeti svoj povijesni plod i tako pokazati svoje povijesne rezultate.

Predmet crkvenog propovijedanja je svjetlo Kristovo, veliko otajstvo spasenja, radosna vijest, Evanđelje. Taj predmet nisu nikakve političke doktrine, ekonomski planovi, znanstveni pohvati. Ipak i oni pripadaju pod svjetlo Evanđelja, da se održe u čistoći bez prljavštine i da se prožmu Kristom, kako bismo se po njima mogli spasiti.

Crkva je svjetlo Kristovo koje obasjava sve narode. Stoga ona želi navijestiti Evanđelje svakom stvoru. Ona nije za se, kao ni Krist, niti je za pojedince i njihovo posvećenje u odsječenosti od ostalih i nepovezanosti s njima. Ona je, kao i Krist, za čovjeka i za čovječanstvo kao cjelinu, iz kojega se Očevim zovom i čovjekovim odgovorom oblikuje nova cjelina, Božji narod kao zajednica.

Piše: Predrag Belić

Dok razdirahu nešivenu haljinu Kristovu

Sasvim bi dosljedno bilo da, po skraćenom jubilejskom roku od pedeset godina, treća sveta godina u Katoličkoj Crkvi bude točno na kraju četrnaestoga stoljeća, tj. u 1400. godini.

Ali je isti vijek i opet nestrpljivo pomakao rok. I to ne, kako bismo možda očekivali, na polovinu polovine stoljeća — dakle za 25 godina — nego petnaest samo godina kasnije tj. u 1390. godinu. Zašto baš onda?

TREĆI JUBILEJ NA POČETKU VELIKOG ZAPADNOG RASKOLA

Ustanovio ga je 1389., u svojoj posljednjoj godini vladavine, zakoniti papa Urban VI (1378-1389). Naglašujem z a k o n i t i, jer je zajedno s tzv. Rimskom »obedijencijom« (doslovno: poslušnošću, tj. onih koji se pokoravaju) postojala i raskolnička, avinjonska obedijencija protupape Klementa VII (1378-1394.).

To je ono žalosno vrijeme zapadnog raskola (1378--1417.) — neusporedivo teže vrijeme od avinjonskoga »sužanjstva«. Kršćanstvo je bilo podijeljeno ne samo na Istok i na Zapad (još od sredine XI stoljeća) nego su i u samom katoličkom svijetu bila dva pape: rimski i avinjonski. A kroz šest godina postojao je čak i treći, pizanski.

Predugo bi bilo da opisujemo kako je došlo i do povratka papinstva u Rim i do toga raskola. Dosta je da znamo kako je Urban VI. namjeravao tom svetom godinom učvrstiti ugled zakonitog pape u Rimu i tako vratiti jedinstvo Crkvi, pa je proglasio jubilej za 1390.

Jedan od razloga zašto je za čitavo desetljeće ubrzao treći jubilej izrazio je Urban VI. ovako: »Mnogi ljudi ne dožive ni pedest godina, jer ljudski je život kratak!«

Urban se nije mogao pozivati ni na 10 ni na 50 godina razmaka od prošloga jubileja, pa je — davši Kristovim godinama prednost pred stotim obljetnicama staroga grčko-rimskog brojenja — na uspomenu 33 godine Kristova zemaljskoga života, odredio jednogodišnje razdoblje duhovne obnove katoličkog svijeta. Slijedeći bi jubilej, prema tome, imao pasti 1423. godine. (To znači 1390 + 33.)

Novost je bila i u tome što je sada trebalo pohoditi sve četiri velike bazilike Rima: sv. Petra i sv. Pavla (još od 1300.), sv. Ivana Lateranskog (od 1350.) i Sv. Marije Velike od 1390.

Kako je Urban VI. u godini saziva umro, njegovu je ideju prihvatio mladi 35-godišnji njegov nasljednik Napuljac Pietro Tomacelli, koji se prozvao Bonifacije IX. (1389-1404.). Ljetopisi govore da je veoma mnogo hodočasnika dolazilo iz Njemačke, Ugarske i Poljske, dakle iz rimske obedijencije. Osobito su revni bili Česi. Jedan od njih piše o tome: »Htio sam tražiti milost Gospoda našeg Isusa Krista u svetištu dragog svetog Petra u Rimu...« I češki kralj Vaclav je te svete godine hodočastio u Rim.

JUBILEJSKA GODINA IZVAN RIMA

Ali kako svi vejrnici nisu mogli na tako daleko i pogibeljno putovanje - pomislimo samo na Engleze i Irce koji su također pripadali rimskoj obedijenciji - a htjeli su postići iste duhovne blagodati, papa Bonifacije IX. uveo je jednu novost u dotadašnji svetogodišnji sustav. Svetu godinu proširio je i na one vjernike koji su bilo kako spriječeni da hodočaste u Vječni grad.

I oni su dobivali jubilejski oprost sve do 1393. godine uključno, uz iste uvjete kao i pravi »romari«, samo bi morali pohoditi neka određena svetišta u svojoj domovini. Tako je, na primjer, u Liègeu (č. Liežu) trebalo hodočastiti u četiri određene crkve svaki dan kroz cijeli mjesec i osim toga dati milostinju jednaku troškovima putovanja u Rim.

Tom je zgodom u Češkoj postigao jubilejski oprost i glasoviti propovjednik Jan Hus. Samo, on je kasnije, teško povrijeđen sablaznima visokoga klera, kao i njegov duhovni otac i imenjak Englez John Wiclef, nažalost načinio pretjerani zaključak i počeo napadati, što više, i poricati svu organizaciju i vidljivu stranu Crkve, da napokon svrši onako kako je morao svršiti po zakonima ondašnjega društva.

ČETVRTA SVETA GODINA 1400.

Vjernici avinjonske obedijencije — u prvom redu Francuzi i Škoti — jedva su što i znali o jubileju 1390. Oni su na temelju staroga sistema, stali godine 1400. kretati prema Vječnom gradu, i to bez obzira na to što im njihov avinjonski »papa« nije u tom smislu izdao nikakva dokumenta, dok je francuski kralj Karlo VI. svojim podanicima čak izričito branio rimsko hodočašće.

Njima su se pridruživali i redovi hodočasnika rim-

ske obedijencije, kojih također nije pozivao Bonifacije IX., ali im se nije ni protivio. I zbog toga je on dosad jedini papa u povijesti Crkve koji je slavio dvije redovite jubilejske godine (1390. i 1400).

Što je kretalo te mase u Rim? Što ih je na putu i na cilju, unatoč različitim obedijencijama, sjedinjivalo?

Osim oproštenja vlastitih grijeha vodila ih je zajednička ljubav prema istoj svetoj Majci Crkvi, koja je toliko trpjela zbog razdora svoje djece. Ljudi su mislili da s godinom 1400. dolazi Sudnji dan! Položaj u tadanjoj Crkvi bio je neusporedivo teži negoli ikad ranije. Istina, znalo se i prije događati da koji car svrgne zakonitoga papu i svima nametne protupapu. Ali sada se međusobno izopaćivala iz Crkve sama »sveta vlast«, jer to upravo znači grčki izraz hijerarhija: kardinali, biskupi, svećenici... I dok stado zavođahu vuci a ne pastiri u propast, i dok sebičnjaci svih kategorija — prema potresnoj slici koju sv. Ciprijan primjenjuje na rasklonike — razdirahu nešivenu Kristovu haljinu, dotle je mali, dobri, pobožni i vjerni narod Božji čeznuo i vapio i molio za praštanjem, mirom, jedinstvom, Božjom milošću i zagovorom svetih mučenika, osobito apostolskih prvaka u središtu katolicizma — u gradu na Tiberu.

DUGE POVORKE

Kako su otprilike bili obučeni hodočasnici 1400. godine, prikazuje nam ovdje reproducirani crtež, što ga je načinio slikar epohe Lippo del Maso. Hodočasnik je eto obučen u tuniku s kapucom, oko vrata mu je velika krunica, a u ruci štap o kome visi posudica za vodu. Preko ramena nabacio je bisage (od bis-saccus-»dvovreća«?), gdje nosi sve potrepštine za prehranu, konak, pobožnost.

LIPPO DEL MASO: HODOČASNIK (15. ST.)

No bilo je i drukčijih inačica i krojeva hodočasničkih odijela, koja su se prodavala čak u specijaliziranim trgovinama. Kasni je srednji vijek poznavao hodočasnike-snobove, koji su nosili simbole pohođenih svetišta npr. palmu za Jeruzalem, ključeve za Rim, »školjku sv. Jakoba« za Santiago de Compostela... neka se vidi i zna kamo su to sve oni hodočastili! Baš kao što i danas turisti slične taštine ostavljaju naljepnice hotela na svojim automobilima i kovčezima.

Ali takva duha nisu bili oni »BIJELI« (dealbati, bianchi i sl.), kako je narod, baš zbog njihova bijelog pokorničkog odijela, nazivao »romare« iz godine 1400.

Potresno je bilo gledati »bijele« i »flagelante« (bičevaoce), kako u dugim povorkama pobožno stupaju iz Provanse, sjeverne Italije, Njemačke i drugih zemalja pjevajući putem »Stabat Mater« (Staše plačuć tužna Mati) i druge pobožne pjesme ili klikčući iz dna duše: »Mir! Mir! Mir!« »Milosrđe, Gospode!« i slično, da se poslije na tu nakanu opet i opet stanu po leđima nemilo bičevati.

Mislim da je među »bijelima« bilo i naših pređa, koji su ionako pripadali rimskoj obedijenciji. Istina, u tadašnjem Rimu još nije bio sagrađen gostinjac

sv. Jeronima — tek 1453. poklonit će papa Nikola V. zemljište hrvatskoj bratovštini, da na njoj sagradi gostinjac i bolnicu — ali bratovština je već postojala i brinula se za Hrvate, tradicionalne poklonike, od pamtivijeka, rimskih svetinja.

USPJEH SVETE GODINE

Ne, »bijeli« nisu polazili na rimsko hodočašće kao snobovi-turisti! Oni su bili pravi pokornici za svoje grijehe i za grijehe u tadašnjem kršćanstvu, a prije svega za grijeh raskola. Oni su prihvatili glasovitu riječ apostola Pavla Kološanima — a ja bih se usudio dodati da je to upravo bio teološki ključ one jubilarne godine: »Dopunjujem na svome tijelu nedostatak Kristovih muka za njegovo tijelo, koje je Crkva.« (Kol. 1,24)

Napokon je godine 1417. došlo do likvidacije zapadnoga raskola. Božja je milost slavila slavlje nad ljudskom sebičnošću i zločom. A to je upravo i svrha svake milosne, jubilejske godine. ●

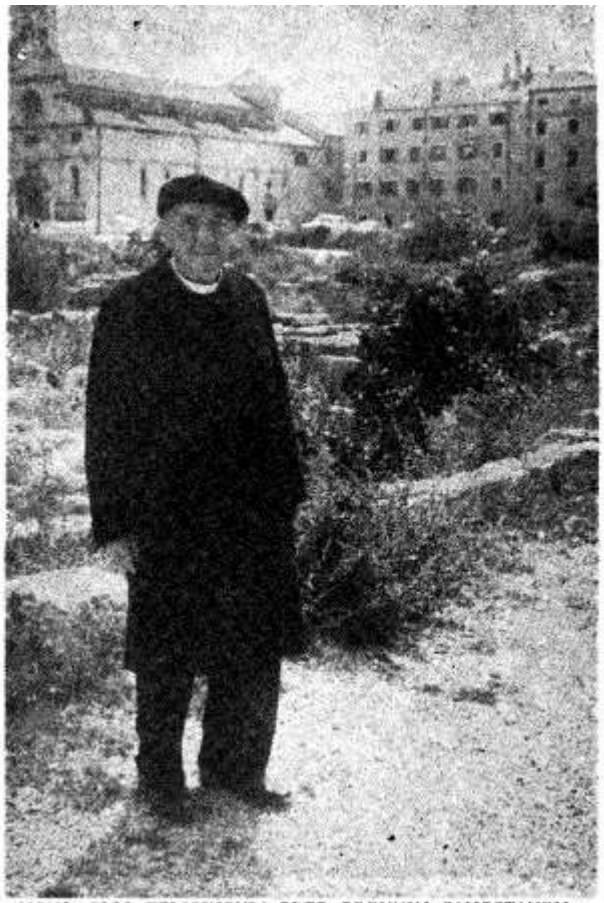

MONS. JOSO FELICINOVIC PRED DREVNIM SAMOSTANOM BENEDIKTINKI I NJIHOVOM CRKVOM SV. MARIJE U ZADRU GDJE JE I PRIKAZAO SVOJU DIJAMANTNU MISU

NESUĐENI OFICIR SLAVI DIJAMANTNU MISU

Kao mlad čovjek želio je postati vojnik, časnik. Učio je u Grazu, u kadetskoj školi. Namjeravao je služiti narodu sabljom i puškom poput sv. Ignacija. Bez sumnje, časno zvanje i još uvijek potrebno.

No Bog je imao s mladim Josom Felicinovićem (rodio se u Zadru 14. veljače 1889.) drukčije namje. Uzeo ga je u svoju službu. A Joso nije znao što znači opirati se Božjem pozivu. Postao je svećenik, ostavio sablju i pušku, uzeo novo oružje: križ, krunicu, Evanđelje.

Prošlo je točno 60 godina... Don Joso se nije iznevjerio Bogu. Ljubio ga je i vršio vjerno njegove zapovijedi. Ljubio je Crkvu u njezinoj biti i u njezinim strukturama. Živio je životom katoličkog čovjeka, stavivši u službu Crkve sve svoje sposobnosti. U Zadru je osnovao mjesečnik »Zora«, a u Šibeniku je izdavao tjednik »Katolik«. Osnovao je i uređivao »Hrvatsku kršćansku demokratsku knjižnicu« i pisao priručnike za mladež.

Radio je i za čovjeka. Za prošlog rata spasio je od smrtne kazne 25 osuđenika i oslobodio zatvora više od 150 ljudi. Osnovao je u Pagu pučku kuhinju, koja je dijelila svakog dana besplatno 700 obroka potrebnima. Zato ga narod Paga, u kojem je najviše djelovao te gdje i sada živi, veoma cijeni i uzvraća ljubav za ljubav.

Dijamantnu svetu misu proslavio je na dan Bezgrješne u Zadru, u benediktinskoj crkvi Svete Marije. Po njegovoj izričitoj želii nije bilo svijeta — po koji najbliži prijatelj i redovnička zajednica.

Neka dragi i dobri svećar bude primjer mladom naraštaju i neka nam izmoli mnogo dobrih svećenika i redovnika!

I. R.

BRAT ILIJA NA PRAVOM MJESTU (II)

Priredio: Tonči Trstenjak

U prvom dijelu razgovora s br. Ilijom Dilberom misionarom u Zambiji saznali smo kako je tekao njegov put do redovničkog i misionarskog poziva, kako je došlo do ostvarenja njegovih mladenačkih sanja, kako se osjećao u svojim prvim danima u Zambiji i kako se snašao i napokon našao na pravom mjestu, u pozivu koji je ostvarenje njegovih sanja i životnih ambicija.

Vrlo su zanimljiva i slijedeća zapažanja br. Ilije Dilbera.

Novi su kršćani kao biljke

— Ne bi trebalo nasjedati plitkoj propagandi kako dolje svijet čezne za pokrštenjem, pa samo treba da netko dođe i polije ih sv. vodom po glavi. Treba i tamo dobro zapeti, orati tvrdu njivu u onoj pustinji poganstva, ustrajno poučavati, ne gubeći glavu i pouzdanje, bdjeti nad obraćenicima, privikavati ih novom načinu života, na koji oni nisu navikli. Mnogo je znoja potrebno proliti dok se od pogana napravi kršćanin, od krštenog katolik životom i uvjerenjem. To je kao s biljkom koju morate, kad je zasadite, zalijevati i bdjeti nad njom da se ne osuši.

Pri prelasku u Katoličku Crkvu oni nemaju nikakvih probitaka. Mi smo sami tamo vrlo siromašni i k nama novi kršćani uglavnom dolaze zbog uvjerenja i religioznog iskustva. Subotari i tzv. Svjedoci Jehove mame ih darovima koje im šalju bogati Amerikanci. To je njihov način pribavljanja novih članova.

Katekumenat traje u Zambiji i do dvije godine. Kad se katehist, odnosno misionar osvjedoči da je netko dovoljno poučen i spreman za krštenje, tek onda se krsti. Inače je Afrikanac u biti vrlo religiozan pa je ateizam tamo, rekao bih, gotovo nepoznata stvar. Dakako, ima iznimaka, a osobito to vrijedi za one koji su se vratili sa studija u Evropi, premda i oni u većini, kod kuće ponovo počnu prakticirati kršćanstvo.

Veliki duh i mali dusi

— Pogani tamo vjeruju u jednog velikog i jakog duha, najvećeg i najjačeg, i u mnoštvo malih duhova, dobrih i zlih. Zli donose bolest pa ih treba tjerati ili udobrovoljiti da bi bolesnik ozdravio ili da bi prestala neka nesreća. Pred duhovima predaka imaju velik strah.

Na temelju tih osnovnih vjerovanja razvili su se raznoliki plemenski običaji žrtvovanja i drugih religioznih manifestacija, a sve one imaju svrhu da se otjeraju zli i udobrovolje dobri. Svaki je obred popraćen određenim plesom. Pri žrtvovanju se dobro jede i pije. Zapravo, sve što je imalo značajnije u životu: rođenje, bolesti, zaruke, vjenčanja, pa i sama smrt, popraćuje se plesom.

Kad umre poglavica, ne sahranjuju ga ponegdje po dva tjedna, dok se ne izvrše svi običaji i propisi koji su za takvu priliku određeni. Mrtvo tijelo poglavice za to vrijeme leži izloženo pa se na suncu raspada, šireći oko sebe nesnosan zadah.

Ima kod tih obreda i vrlo sumnjivih običaja i plesova, osobito kod tzv. inicijacije ili uvođenja mladića u društvo starijih, proglašenja

PONOVO NA OKUPU: BRAĆA I SESTRE DILBER SA SVOJIM OCEM. BR. ILIJA U SREDINI U BIJELOM TALARU.

za punoljetnog. Crkva nastoji, koliko je god moguće, da to svojim članovima zabrani, ali postoji jak otpor plemenskih poglavara, pa čak i državne vlasti. Država te običaje smatra svojim kulturnim blagom.

Ipak, moderan tempo života što pomalo ulazi među njih, a osobito gradovi koji vrlo bujaju, sve više rastaču plemena i obitelji. Tako i običaji vezani uz pleme ili veliku obiteljsku zadrugu. Život u gradovima potpuno je evropski.

Hrvati će graditi crkvu

— Prije nego sam krenuo u domovinu, posavjetovao sam se tamo s drugim misionarima u što bismo upotrijebili novac što će ga meni dati ljudi u ime pomoći za našu misiju. Svi smo bili jednodušni u tome da bismo i mi Hrvati trebali da u Zambiji nešto sagradimo, kao što su to učinili misionari drugih nacionalnosti koji tamo rade, kao poklon zambijskoj Crkvi. I braća Slovenci, koji s nama tamo najbliskije surađuju, već su mnogo toga sagradili i učinili u ime Slovenaca. Mi Hrvati sagradili smo dosada samo jednu manju kuću za stanovanje katehiste i dotjerali kuću u misijskoj postaji Mumbwa za stanovanje misionara. Sazrela je, dakle, među nama misao da u toj istoj misijskoj postaji, koja nema crkve, sagradimo crkvu u čast Kristu Kralju kao svoj prilog zambijskim katolicima. Mumbwa je mali gradić s mogućnošću da se razvije u veći grad i treba mu crkva veličine oko 30 puta 20 metara. Kad smo u svojoj namjeri obavijestili nadbiskupa i provincijala, oba su se vrlo obradovali i dali svoj blagoslov za taj naš pothvat.

Na svom putu po domovini održao sam oko 60 predavanja, popraćenih dijapozitivima iz života nas misionara i zambijske Crkve. Obišao sam domovinu od Boke Kotorske, preko Mljeta i Bosne pa do Varaždina i Osijeka. Svugdje sam naišao na ljude koji su me vrlo srdačno primili i s velikim zanimanjem slušali. Kod mnogih svećenika, župnika, opazio sam jaku misijsku svijest, što me osobito razveselilo. Ideja o gradnji crkve u Zambiji svugdje je naišla na odobravanje pa sam dobivao i konkretnu pomoć, a i obećanje da će, u slučaju ako počnemo raditi u Mumbwi, rado pomoći kako bismo radove priveli kraju. Osobito sam lijepo bio primljen u Sarajevu, gdje je moja predavanja organizirao sam urednik misijskog časopisa »Radosna vijest« vlč. dr. Zvonimir Boatić

Sveta Crkva = misionarska Crkva

— Uzevši općenito, svagdje u katoličkom svijetu osjeća se opadanje misijske svijesti i misijskog duha među svećenicima, redovnicima i, sukladno tome, među pukom. Ima tome više razloga, u koje ja neću zalaziti. No naglašavam da ti razlozi ni izdaleka nisu takvi da bi mogli umiriti naše savjesti. Nije li širenje Evanđelja dužnost na koju nas je Krist obvezao? Zar je sav kršćanski apostolat ispunjen samo time što nastoji očuvati kršćanstvo ondje gdje je ono postojalo već stoljećima? Koji tako misle, slič-

ni su onom lijenom slugi o kojem nam Krist priča kako je svoj talenat zakopao u zemlju umjesto da ga dadne u promet i da bude koristan. Kršćanska nam je dužnost da blago koje posjedujemo, zahvaljujući tome što se tamo prije nekoliko stoljeća neki misionar mučio naviještajući Evanđelje našim djedovima, da to blago ne skrivamo i ne pretvaramo u evropski privilegij, nego da ga prenesemo i novom svijetu, onima koji nisu bili sretni da dosad saznaju za nj. Prigovor koji se često čuje, da imamo dovoljno misija i kod kuće, samo je primitivan pokušaj da se umiri savjest.

Nas je Hrvata u odnosu prema broju svećenika, redovnika i redovnica i s obzirom na druge kršćanske narode, neobično malen postotak u misijama. To je pomalo i sramota, a pomalo i naša pogreška, jer dok Crkva u Hrvatskoj ne bude dovoljno misijska, ona neće biti ni dovoljno sveta, a to znači ni dovoljno apostolska i uspješna.

Mi u Zambiji trebamo časnih sestara. Ima ih iz mnogih naroda, ali iz Hrvatske ne možemo dobiti ni jednu. A ja sam u domovini imao prilike vidjeti toliko samostana i kongregacija, s brojnim članstvom, da jednostavno ne mogu shvatiti zašto i njih ne bi bilo u misijama. Pitam se: hoće li nam Gospodin biti milosrdan kad smo mi toliki egoisti i samoživci?

Doživio sam i to da mi jedan student bogoslovlje, u zavodu koji je donedavno bio upravo rasadište misionara, kaže uz odobravanje drugih svojih kolega: »Mi vas misionare volimo, i molimo se za vas, imamo za vas i simpatije, ali ne želimo u misije!«

Tko je tome krivac? Možda je tome kriva trenutna psihološka situacija uvjetovana teškim i donekle nesređenim stanjem u našoj zambijskoj misiji. Ali ako netko kani u misije, onda mora biti spreman i na velike žrtve i odricanja, a zaboraviti svaki komfor i slične ugodnosti na koje smo se mi navikli poput malograđana, malih buržuja. No i tu se pretjeruje kad se misli i govori da su to takve žrtve da čovjek mora biti velik heroj.

Zambija je svima otvorena i ona prima rado misionare. Nitko ne može biti opravdan time da ga ne puštaju ili ne primaju. Samo, tko dolazi, neka se otarasi, koliko je moguće, svih iluzija da će tamo stvarati svoju karijeru i provoditi svoje željice. Mi misionari samo smo kotači u mehanizmu domaće Crkve. Vodstvo moramo prepustiti domorocima, jer to je njihova zemlja, a kad se jednom dogodi ono što se nedavno zbilo u drugim afričkim državama, tj. da nas stranče više ne žele, domaća Crkva mora biti dovoljno pripremljena da sama preuzme na sebe sav teret. Ako smo pak onamo došli s čistom namjerom da što više pomognemo, onda nam neće biti teško. Što sami ne budemo mogli napraviti zbog nečije nesposobnosti, to će Gospodin već nadoknaditi svojom milošću.

Do viđenja 1980!

— Na kraju mogu vam s radošću u srcu reći da sam svagdje u domovini bio toliko srdačno primljen da je to nemoguće riječima iskazati. Nisam to očekivao pa me je ovo to ugodnije iznenadilo. Brojni radosni trenuci što sam ih doživljavao tijekom ovih nekoliko mjeseci u susretima sa svećenicima, redovnicima i narodom bit će mi snaga i poticaj za daljnji misionarski rad. Hvala svima i Gospodin svima naplatio u valuti koju moljac ne izjeda niti rđa ne nagriza!

Ako ostanem živ i zdrav, vidjet ćemo se opet negdje 1980. Brzo će to proći. Kad sam sada, nakon šest i po godina provedenih u Zambiji, pakovao kovčege za domovinu, sam sebi nisam mogao vjerovati kako je to brzo prošlo.

Do viđenja u 1980!

KADA ĆE POĆETI OVAKVE SLIKE STIZATI SA GRADNJE CRKVE KRISTA KRALJA U MUMBWI? OVISI I O TEBI, DRAGI ČITAOCE

Svoj prilog možete poslati na adresu: Stipo Dilber, Jordanovac 110, 41001 Zagreb pp. 169

Što će biti s tvojim životom?

Mladi prijatelju, ako si pročitao reportažu o č. bratu Iliji, mogao si se uvjeriti da se tu radi o životu koji je ispunjen smislom, zadovoljstvom i srećom. Ukoliko te zanima još nešto o tom staležu, evo ti nekoliko informacija od njegova mladoga subrata.

Ako netko ne osjeća poziva za svećeništvo, a želi dati svome životu vječnu vrijednost te ga iskoristiti da na poseban način svoju osobnost izgradi po uzoru Isusa Krista u aktivnom radu za braću ljude, ima priliku da to ostvari ako stupi za brata pomoćnika u Družbi Isusovoj.

Tko su braća pomoćnici?

Oni su prije svega redovnici, isusovci. Oni zaista ravnopravno s isusovcima-svećenicima dijele istu narav Reda, koji nosi obilježje Kristova samoizgrađivanja i apostolata. Zato čitav život braće pomoćnika ima apostolsku vrijednost, jer su dionici svega onoga što Red radi za Božju slavu.

Braća pomoćnici su ljudi koji su se slobodno i dragovoljno odrekli službe u svijetu. Odrekli su se svoje obitelji, živeći u poslušnosti samo zato da slobodnije služe Bogu i svome narodu, pa i čitavome čovječanstvu. Pogotovo ako otiđu kao misionari u strane krajeve.

Kako, konkretno, izgleda život i rad braće pomoćnika? To ćemo saznati ako pročitamo samo nekoliko riječi o njihovu dnevnom redu.

Najvažnije je da to budu muževi povezani s Bogom, radeći za Njega ono što im Providnost dodijeli. Svaki dan kroz jedan sat razgovoraju s Bogom u molitvi. Često ispituju svoju savjest i čitaju duhovno štivo. Svaki dan prisustvuju svetoj Misnoj žrtvi i s Kristom se povezuju u svetoj Pričesti. Poslije susreta s Kristom odilaze na posao da bi mogli biti korisni za tijelo Družbe i za braću ljude. Uz posao, ima, naravno, i odmora i veselja.

Samo nešto o poslu časne braće pomoćnika!

Ako znaju koji zanat, to je velika prednost. No nije važno to poznavati da bi netko postao dobar brat pomoćnik. Mnogi su naučili vrijedan zanat u Redu. Tako imamo vrsnih električara, kuhara, krojača, vrtlara, ekonoma, šofera. Ja radim u upravi Glasnika Srca Isusova.

Ako želiš još nešto saznati o braći pomoćnicima, slobodno mi se javi na Uredništvo Glasnika. U današnje moderno vrijeme, koje ne smiruje čovjeka, možda netko od čitalaca osjeća milost Kristova poziva. Isplati se te prolaznosti zamijeniti s Raspetim i siromašnim Kristom, koji naplaćuje obilno i u sadašnjem i u budućem životu. On je doista neugasivi plamen koji vječno sja.

Ivica Pakrac, isusovac

Č. BRAT IVAN PAKRAC (PRVI S LIJEVA) SA SVOJA DVA STARIJA BRATA JOSIPOM I DRAGOM

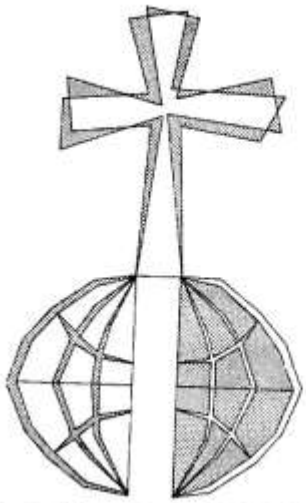

MISIJE

Uređuje: Juraj Gusić

MISIJSKA NAKANA ÁM

KRISTOVA LJUBAV - LIJEK PROTIV SVAKE DISKRIMINACIJE

Radi se o diskriminaciji. Latinska je to riječ, a znači ograničavanje tuđeg prava, stavljanje u obespravljeni položaj nekoga zbog toga što pripada drugoj rasi ili klasi.

Iako se naše vrijeme ponosi kao najnaprednije u povijesti, iako ima i Organizaciju ujedinjenih naroda s poveljom čovjekovih prava, ipak nije uspjelo ukloniti različite vrste diskriminacije, pa jedni, jači i bogatiji, potiskuju druge i ne daju im da ostvare svoja ljudska prava. Svaka diskriminacija veliko je zlo i nepravda, jer je napad na dostojanstvo ljudske osobe i njezina neotuđiva prava.

Naša misijska nakana spominje dva uzroka diskriminacije: rasu i vjeru.

RASNA DISKRIMINACIJA

Neki provode diskriminaciju prema ljudima zbog boje njihove kože, tijela, zbog drugačijeg jezika, tjelesnih i umnih osobina, zbog drugačije kulture, zbog siromaštva, slabosti, povijesti itd.

U svim svojim oblicima takva je diskriminacija neopravdana. Čovjek nije bitno čovjek po boji kože ili po nekim tjelesnim svojstvima, ili što govori ovim ili onim jezikom, ili što pripada ovom ili onom narodu. Čovjek je bitno čovjek po tome što ima tijelo i dušu i što je osoba. A kao takav ima svoja neotuđiva prava, u koja nitko ne smije dirati.

Već bi bilo vrijeme da jedanput svi shvate tu temeljnu istinu ljudskog društva i da nitko nikoga ne omalovažava niti ne prezire zbog onoga što mu je prirođeno i u čemu ne snosi nikakve krivnje. Štoviše, trebali bismo već shvatiti da kao ljudi činimo jednu veliku ljudsku obitelj i da nas različite — bilo tjelesne, bilo duševne, bilo kulturne, bilo jezične — razlike mogu samo obogatiti. Dopustimo svakome čovjeku da može mirno živjeti i očitovati se u svojoj rasi, u svojem narodu, u svojoj kulturi, u svome jeziku!

VJERSKA DISKRIMINACIJA

Ni vjera ne smije biti uzrok diskriminacije. Nikoga ne smijemo prezirati ili omalovažavati zbog toga što vjeruje, ili ne vjeruje, ili što pripada ovoj ili onoj vjeri. U toj stvari nas je odlično poučio II. vatikanski sabor u Deklaraciji o vjerskoj slobodi:

»Ovaj Vatikanski sabor izjavljuje da ljudska osoba ima pravo na vjersku slobodu. Takva se sloboda sastoji u tome što svi ljudi moraju biti slobodni od pritisaka bilo pojedinaca bilo društvenih skupina ili bilo koje ljudske vlasti. I to tako da u vjerskoj stvari nitko ne bude pri-

moravan raditi protiv svoje savjesti, ni sprečavan da radi po svojoj savjesti, privatno i javno, bilo sam, bilo udružen s drugima, unutar dužnih granica« (Deklaracija o vjerskoj slobodi, br. 2)

NA DNU — MRŽNJA I OHOLOST

Na dnu svake diskriminacije stoje uvijek oholost i mržnja. Pretjerano isticanje i cijenjenje sebe, vlastitih svojstava, svoje moći, bogatstva, povijesti vlastitoga naroda — lako uzrokuju preziranje drugih. Ograničenost duha zasljepljuje čovjeka te postaje nesposoban da vidi što dobra u drugom, štoviše, dovodi ga i do proganjanja onih koji ne primaju njegovo shvaćanje i njegovo mišljenje.

Ljudi se u zajednici obično lakše i više podaju srdžbi i mržnji. Kad, na primjer, netko omalovažava, prezire, tlači, iskorištava, progoni njihovu zajednicu, lakše plane, nego kada to čini njemu samome. Isto se tako lakše podaju mržnji na čitave — bilo narodne, bilo klasne, bilo rasne zajednice nego na pojedince koji njima pripadaju. Stoga se pod utjecajem nepravedne diskriminacije običavaju činiti i najveća zlodjela. O tome nam povijest pruža mnogo žalosnih primjera.

JEDU ZAJEDNO — TAKO U LJUBAVI RJEŠAVAJU RASNU DISKRIMINACIJU

LIJEK — KRISTOVA LJUBAV

Mi kršćani vjerujemo da je najbolji lijek protiv bilo koje diskriminacije upravo Kristova ljubav.

Zato će biti potrebno da sami živimo u toj ljubavi, da u njoj susrećemo, poštivamo, pomažemo i ljubimo jedan drugoga i sve ljude. A kao apostoli molitve ovaj mjesec i molimo da Kristova ljubav uspije ukloniti među ljudima svaku nepravdu i da mjesto nje nastupi prava bratska sloga i povezanost. **JOSIP ANTOLOVIĆ**

POZADINSKI MISIONARI

Krist Gospodin je na nekoliko mjesta u Evanđelju naglasio potrebu molitve za širenje svoga kraljestva na zemlji. U Očenašu stavlja nam svima u usta kao drugu prošnju za koju ćemo vapiti k Bogu »Dođi kraljevstvo tvoje!« A kad je jednom zgodom promatrao mnoštvo naroda, reče učenicima: Žetva je velika, a radnika je malo. Zato molite gospodara žetve da pošalje radnike u svoju žetvu!«

Ova misao, da sva Crkva mora molitvom suradivati u širenju Evanđelja, pratila je Crkvu kroz cijelu njezinu povijest. I svi veli... misionari ujedno su bili i ljudi molitve nastojeći po njoj isprositi tolikim dušama obraćenje, a drugima ustrajnost u vjeri. I svi pravi kršćani uvijek su njegovali apostolsku molitvu i u svome osobnom i u obiteljskom životu. Mnogi od njih su se nadahnjivali takvim duhom na liturgijskoj molitvi Crkve, koja je sva prožeta baš tim apostolskim, misijskim oznakama.

Zašto se ljudi danas tako malo zanimaju za misije? Nije li možda krivnja i na tome što im se nije otkrivala ta misijska oznaka liturgijske molitve Crkve?! Toliko se puta u crkvi može čuti u propovijedima kakvi moraju biti pojedini vjernici u odnosu prema sebi, prema svojima kod kuće, prema župskoj zajednici. Osuđuju se ove i one mane. Ali često treba čekati cijelu godinu dana da svane Misijska nedjelja, pa da se nešto čuje i o misijama. A Isus Krist nam u svakoj svetoj misi stavlja u usta molitvu prije svete pričesti »Oče, ... dođi kraljevstvo tvoje...« On nas s Crkvom svojom upravo sili da se ne zatvorimo u uske granice svoje župe, nego da podignemo pogled i prema onima kojima još nije svanulo sunce Kristova Evanđelja,

Liturgijska molitva morala bi naučiti i svećenike i redovnike i redovnice i vjernike svjetovnjake da i u svome osobnom susretu s Bogom u osobnoj molitvi otvore širom svoje srce

za sve potrebe Crkve, napose za Kristovu želju »Dođi kraljevstvo Tvoje, Gospodine!« Misijska misao morala bi pratiti i molitvu naših obitelji. Kad bi roditelji znali prema Kristovu savjetu podići oči i pogledati »kako je žetva velika i kako je poslenika malo«, onda bi iz dubine duše i srca zajedno sa svojom djecom molili: »Gospodaru žetve, pošalji poslenike u žetvu svoju!« I već ta ustrajna molitva koju bi ponavljali roditelji zajedno s djecom, u mnogoj bi obitelji urodila konkretnim plodom — kojim duhovnim zvanjem među djecom. Možda bi se tu rodilo i koje izrazito misionarsko zvanje.

U želji da ispunimo što više Kristovu zapovijed da molimo Gospodara žetve za poslenike na Božjoj njivi, prije nekoliko godina smo započeli s pokretom »MISIONARA MOLITVE I ŽRTVE«. Nismo učinili ništa novo, jer su već prije prošlog rata postojali MALI MISIONARI. Promijenili smo ime da na taj način naglasimo kako na taj sveti posao nisu pozvana samo djeca, nego svi vjernici.

Naši misionari veoma mnogo očekuju od tih pozadinskih misionara molitve i žrtve, dapače im je ta duhovna pomoć važnija negoli materijalna. Čvrsto su uvjereni da se duše za Boga osvajaju prije svega pomoću Božje milosti. A nju treba isprositi. Pomozimo im dakle i mi svojom molitvom. Postanimo Misionarima molitve i žrtve.

Juraj Gusić

INDIJA

DVA DOGAĐAJA

PRIJE 30 GODINA P. GABRIĆ JE ZAREĐEN ZA SVEĆENIKA

Ovaj put nam otac Gabrić javlja o proslavi svoje tridesetgodišnjice svećeničkog ređenja, koju je proslavio na blagdan Gospina prikazanja u hramu, 21. studenog 1973. A onda odmah zatim pripovijeda o nesreći koja ga je zadesila 24. studenog, kad je skoro izgubio život. Pismo je pisano u tri navrata: 21., 26. i 30. studenog. Prva dva dijela pisao je u Basantiju, dok je treći dio napisao u bolnici u Kalkuti, kamo je bio prevezen na liječenje.

Basanti, 21. 11. 1973.

Dragi moji prijatelji i dobročinitelji!

Dočekao sam i ovaj sretan dan tridesetgodišnjice svoga svećeničkog ređenja — bdijući! Vratio sam se iz sela, uhvatila me nekakva glavobolja, metkovska glava samo da ne eksplodira! Zbilja se nije moglo spavati, pa sam sjeo i molio se. Bila je to zahvalna molitva za trideset godina Gospodinove neizmjerne ljubavi, za nebrojene milosti, — ali valjalo je sa svetim Jerom i skrušeno moliti: Dobri Isuse, Ti znaš da sam — Dalmatinac!!!

Spomenuo sam se svih svojih dragih, dakako najprije onih najdražih pod čempresima grobija sv. Ivana u Metkoviću: oca i majke, fra Leonarda, fra Joze, fra Frane, čiji me je primjer vukao k oltaru crkve svetog Ilije, zatim nezaboravnih dragih otaca u sjemeništu u Travniku: o. Hormana, o. Zeca i tolikih drugih, zatim

svoje braće, sestara, rodbine, tolikih dragih prijatelja... Kao da su svi oko mene bili zajedno u ljubavi oltara. U zahvalnoj molitvi za njih osjetio sam i njihov blagoslov, i bio sam siguran da ću uz njihovu i Gospodinovu ljubav i blagoslov ostati vjeran i Njemu i njima. I ruke kao da su mi se same od sebe raširile i uz suzu zahvalnicu prošaptah onu krasnu molitvu: »Molite, braćo, da moja i vaša žrtva bude ugodna Bogu Ocu svemogućemu!«

Bože moj, koje li sreće u našem svećeničkom životu! Raj, brate, raj već na ovoj zemlji...

Posebno sam se, dakako, molio za naše mlade na putu k oltaru, da i oni ostanu vjerni i sretni u vjernosti sve do — Kalvarije.

Nastavljam 26. 11. 1973.

Svetkovina je svetog Ivana Berchmansa. Misli mi lete u dragi Travnik, na Bašbunar. Sveti Ivan je bio zaštitnik Malog sjemeništa. Nezaboravni su to i sretni dani...

Morao sam u sela i odande u grad Kalkutu da tamo prosim za svoje bijednike. I na povratku Ante skoro — nastradao. Ja živo vjerujem da me opet spasila moja draga majka iz neba.

Bilo je to baš pred njezin imendan, svetu Katarinu, u subotu 24. studenog pred večer. Upravo smo natovarili jednu ladu na Gangesu s hranom i robom što sam u gradu naprosio. Na starom pristaništu u Canningu bila je velika rupa. Vidio sam je dok smo išli prema ladi, i obišao je. Kad sam se vraćao od lađe, oko mene se skupila čitava hrpa ljudi. Svatko nešto moli. Kušam svakome reći koju riječ. Oni idu s dvije strane, a ja sredinom, i odjednom — Ante nestalo!!! Betonski razbijeni zid s jedne strane, a ispod željezne skele. Udarac je bio takav da sam se skoro onesvijestio. Desna mi je strana skoro do kostiju izrezana na kamenu, lijeva noga dolje rasječena na željeznoj »šini«.

Pravo je čudo da sam ravno upao, pa je glava ostala i na ramenu i — čitava! Za što sam se uhvatio, kako sam se u jednu minutu već izvukao, ne pitajte me... Mislio sam na majčin imendan, i uvjeren sam da me je ona spasila. Majko, hvala Ti od svega srca!

Ljudi su se strašno preplašili. Da ne bude gore, ja sam se kao pravi Metkovac junački držao — pokazujući na glavu da je čitava. No drugdje je peklo, baš dobro peklo. Znao sam da pod kožom nemam baš puno, no da su kosti tako blizu koži, to ipak nisam znao...

U jednoj su mi ljekarni pružili prvu pomoć: nešto joda i detola, i onda šepajući dovukao sam se do lađe na Gangesu. U Basanti sam stigao oko osam sati navečer.

Dobra sestra Silvina i ostale sestre odmah su očistile i povezale rane, pokucale su po glavi, no nigdje nije napukla, dale su mi injekciju. I tu je bila muka, jer je teško na bakalaru davati injekcije.

Sutradan je bila nedjelja, blagdan Krista Kralja, a i spomendan majčinog imendana. Nikako nisam htio taj dan ispustiti Misu. I uz pomoć Božju i majčin blagoslov sretno je svršila i sveta Misa i propovijed i sve ostalo. Moji dobri župljani združili su se sa mnom prikazavši zahvalnu svetu Misu. Ja sam im spomenuo kako je danas imendan moje pokojne majke i kako me sigurno ona spasila. A dakako i neprestane molitve tolikih prijatelja misija. Hvala Vam svima od srca!

Nastavljam u Kalkuti, 30. 11. 1973.

Svršavam pismo u Kalkuti. Dobri, otac Provincija! — koji je pohodio prije kratkog vremena našu domovinu — dočuo je o mojoj »zgodi i nezgodi« i poslao tri svećenika s malim školskim autobusom na drugu stranu Gangesa da me prevezu u Kalkutu. Oni su mislili da će me naći povezana kao — Lazara, a kad tamo misijska je postaja bila puna ljudi iz udaljenih sela i ja već zaposlen kao obično. No poslušnost je poslušnost. Uputismo se dakle mi oko pet sati popodne po onom razrovanom putu. Haj, haj... Ja si sve mislim: Ante moj, preživio si onu rupu na pristaništu u Canningu. Ako preživiš ovaj puta, dajem ti — stotinu godina. I — preživio sam, kako vidite. Pa eto: tko živ, tko zdrav do — 2015 godine.

Samo se nadam da me neće pod ključ u bolnicu metnuti. Božić je pred vratima, sva bih sela još jednom htio pohoditi. Ovamo sam donio barem pisma, da ih odavle mognem poslati dobročiniteljima i prijateljima misija.

Puno, puno pozdrava i preporuka u molitve

Vaš o. Ante

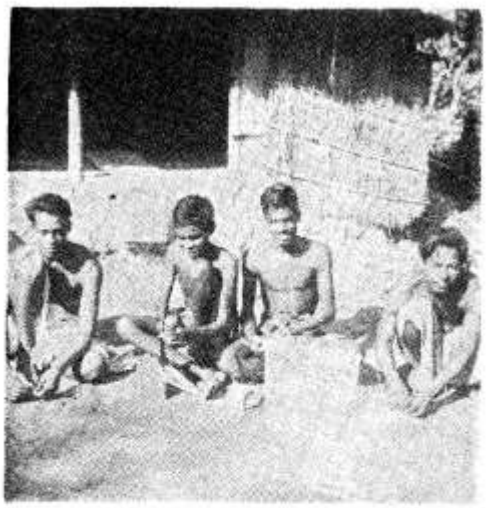

RIBARI PRED KOLIBOM PLETU KOSARE ZA LOVLJENJE RIBA

IZBAČEN NA CESTU

Naša misionarka sestra Silvina Mužić piše iz Basantija. Ovaj put opisuje potresan događaj koji se zbio između Basantija i sela Kalidange.

Dragi prijatelji i dobročinitelji!

Prije nekoliko tjedana sam Vam pisala o svome posjetu bolesnicima u selu Ranigoru. Sad Vam ponovo pišem o jednom drugom događaju.

Prije kratkog vremena došla su nam dva studenta javiti da između sela Kalidange i Basantija leži na putu jedan veoma bolestan čovjek, i to već tri dana i noći.

Taj čovjek je radio u Kalidangi, ali kad je obolio, bacili su ga na put. Dali su mu samo komadić kruha, koji on nije mogao ni u ruci držati, a kamoli da bi ga mogao jesti. A baš se to zbilo u rujnu, kad ovdje pada kiša dan i noć. Možete si zamisliti u kakvom je stanju bio taj siromah.

Čim su nam spomenuti studenti javili za njega, mi smo odmah poslali po njega. Donijeli su ga u našu bolnicu ovdje u Basantiju. Tu smo ga okupali i obukli, dali smo mu lijek i jesti.

Kad se nakon nekoliko dana malo oporavio, kazao nam je da ima majku, ženu i troje male djece, ali oni su daleko i uopće ne znaju gdje se on nalazi. Bio je bolestan na jetrima. Bolest je već bila u zadnjem stupnju. No kad se malo bolje osjećao, kazao nam je, da kad ozdravi namjerava ostati ovdje kod nas. Želi biti bolničar. Po vjeri je bio musliman.

Bolest mu je ponovo krenula nagore. Nakon dva tjedna Bog ga je riješio svih njegovih bolesti i bijede, pozvao ga je k sebi. Ta čistilište je imao ovdje na zemlji...

Molite se za nas i naše siromahe da nam svima Gospodin pomogne!

Sve Vas pozdravlja u Isusu odana Vam

S. Silvina Mužić

— — —

Spominjući u svom pismu nesreću koju je doživio Otac Gabrić piše:

Naš je Otac Gabrić doživio nesreću u Canningu, kad su tovarili u lađu darove iz Amerike. Kako otac Ante nikada ne hoda nego samo trči, na mostu gdje su manjkale dvije daske, a on to nije opazio, propao je skroz i jako si je ozlijedio noge i leđa. Pravo je čudo što mu se samo to dogodilo, jer je veoma lako mogao izgubiti život... Po jednoj strani to je dobro došlo, jer sada mora malo počivati kod kuće.

Imam već 689 gubavaca

Iz Indije se nakon dulje stanke ponovo javlja sestra Ivana Stakor, koja se posvetila brizi i njezi gubavaca u mjestu Pradhar Nagar, koje se nalazi na obroncima Himalaje.

Pradhan Nagar, 3. studenog 1973.

Dragi prijatelji i dobročinitelji!

Moj posao se iz dana u dan sve više povećava. U tome mi pomaže i Vaša pomoć bilo ona što mi je pružate molitvama i žrtvama bilo ona u darovima. Od sveg Vam srca zahvaljujem na svemu tome. Neka Vam Gospodin obilno naplati tu Vašu velikodušnost!

Zima je nagle došla, pa ljudi nisu bili spremni da je dočekaju. Dok je bilo toplo, mogli su biti odjeveni u lako odijelo, no sada je ovdje veoma hladno. Mi se ovdje nalazimo na obroncima Himalaje, pa je dosta jaka zima. Vašom ću pomoću nastojati mnogima ublažiti bijedu.

Sada imam trokolicu. Darovao mi ju je vlč. Vladimir Stanković i njegov otac. To mi veoma dobro dolazi, jer se i sama mogu lakše kretati, a i ovu sirotinju mogu lakše prevesti u bolnicu.

Uvjerena sam da dragi Bog veoma voli sirotinju, kad tolike dobre duše nadahnjuje da joj pomažu.

Sada već imam na brizi 689 gubavaca. Pomišljam na to da otvorim malu bolnicu za one najbolesnije, koji više ne mogu hodati, a nitko se drugi nema za njih brinuti.

Dragi prijatelji, ne zaboravite tu moju sirotinju ni ubuduće u svojim molitvama i žrtvama, a koliko Vam je moguće pomozite im i kojim malim prilogom. Znajte, onaj Isus, koji je rekao: »Što god ste učinili jednome od moje najmanje braće, meni ste učinili!«, naplatit će Vam stostruko i ovdje i u vječnosti.

Neka Vas dragi Spasitelj i Njegova sveta Majka sve blagoslove!

Sve Vas srdačno pozdravlja u Isusu odana

S. Ivana Stakor

S. IVANA RAZGOVARA S JEDNIM SLIJEPIM SIROMAHOM

ZAIR

Naši kršćani veoma štuju Gospu

Iz Zaira se javlja sestra Sofija Novotny. Pisala je u listopadu prošle godine, ali je pismo dugo bilo na putu, pa je stiglo tek za ovaj broj Glasnika.

Malemba, 30. 10. 1973.

Dragi prijatelji misija!

Evo me opet da Vam progovorim nešto o našoj misijskoj postaji, o našim kršćanima i njihovu vjerskom životu.

U ovom mjesecu listopadu, posvećenom Gospi svete Krunice, vjernici su se pokazali posebno revni u našoj župi. Misijska postaja ima već dugo lurdsku spilju. Tijekom listopada skupljao se prilično velik broj kršćana svake večeri da tu mole krunicu i pjevaju Gospine pjesme.

Taj intenzivni kršćanski život zasluga je Marijine Legije, koja veoma uspješno djeluje na cijelom području naše misijske postaje. Kako već znate, u Zairu su ukinuta sva kršćanska omladinska društva, no hvala Bogu, Marijina je Legija preživjela buru.

Kod naših kršćana, koji pripadaju plemenu Baluba, pobožnost je prema Majci Božjoj živa i duboka, jer u plemenu se veoma cijeni i poštiva materinstvo, a majku Poglavice posebno svi časte počevši od samog Poglavice.

Naša misijska postaja je osnovana 1912. godine. Osnovali su je oci Duha Svetoga. Kad je teren bio malo pripravljen, misionari su pozvali sestre, Kćeri Križa iz Liège-a. Kaže se da misijska postaja bez sestara hoda samo na jednoj nozi. Godine 1924. sestre su počele svoj rad u školi i u bolnici.

Duhovne potrebe naše misije su goleme. Trebalo bi svećenika misionara za pastoralni rad, trebalo bi mladih kvalificiranih misionarki. Mlade države, koje su zadobile nezavisnost, ne traže od misionara i od Crkve samo vjeru, nego i pomoć za ekonomski razvitak. Treba im stručnjaka, jer ih sami nemaju. Ako Crkva odgovori njihovim težnjama, onda će za nju biti mjesta na afričkom kontinentu.

Eto, malo sam Vam povukla zastor da barem nešto vidite koje se nade i želje afričke Crkve iza njega sakrivaju.

Molite se za nas i naš rad ovdje da ispunimo očekivanja te mjesne Crkve. Ujedno Vam od srca hvala u moje ime, u ime sestre Miriam i sestre Anke Luketić na materijalnoj pomoći.

Preporučujemo se i ubuduće Vašoj dobroti i ljubavi.

Sve Vas srdačno pozdravlja u Isusu odana

s. Sofija Novotny

ZAHVALNICE

ZAHVALJUJEM SE PRESVETOM SRCU ISUSOVU I BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU...

... i sv. Anti na primljenim milostima. — A. V. B. O.
... na primljenim milostima. — Marica Božić, Vareš
... i o. Leopoldu Mandiću na uslišanoj molitvi. — Zahvalna štovateljica Dragica
... i o. Leopoldu Mandiću za uspješno zaposlenje moje kćerke. — L. A., Zagreb
... za zdravlje. — N. N., Sušak
... za primljene milosti. — Slava Iverović, Popovača
... i sv. Tereziji za moje ozdravljenje. — Liza Živković, Pridvorje
... i o. Anti Antiću za primljene milosti. — P. B., Split
... i dr. Ivanu Merzu na primljenim milostima u raznim zgodama života. — Lucija Pupić-Jović
... i svetim Zaštitnicima na primljenim milostima. — N. N., Kaniška Iva
... i svetim Zaštitnicima od kojih sam primila mnoge milosti. — Milica Soldo (Bajanova), D. Crnač
... i Ivanu XXIII na uslišanoj molbi. — S. Eufemija K. S. M. I.
... bl. Augustinu Kažotiću i svim svecima za uslišane molitve i ozdravljenje, za sreću u obitelji. — Glavač, Zgb.
... i Papi Ivanu na poboljšanju moje teške bolesti i pomoći i na mnogim milostima. — Barica Lipić, Zagreb
... sv. Nikoli Taveliću i sv. Tereziji od malog Isusa za sretnu operaciju. — Janja Knežević, Vrpolje
... na dobročanstvima kojima su me pratili. Posebno na uspješnom školovanju mojega djeteta. — K. Rumešić, Lun, otok Pag
... Ivanu 23., svima Svetima, napose kard. Alojziju Stepincu za udijeljenje milosti. — Ivan i Regina Blažević, Sunger
... i kard. Stepincu za zdravlje svog brata Antuna. — D. V., Novi Marof
... o. Leopoldu Mandiću, kard. Stepincu i ostalim sv. Zaštitnicima, što su nam pomogli u teškim časovima. — M. J., Zagreb
... sv. Kuzmi i Dalmanu i dušama u čistilištu na uspjeloj operaciji i drugim primljenim milostima. — V. L., Martinšćica (otok Cres)
... što su mi unuke dobro prošle u školi. — G. K. Đ.
... i m. Klaudiji za stvari koje je neočekivano brzo pronašla. — S. Vijenac Barilović, Sl. Brod
... i m. Klaudiji za pomoć na svakom koraku. — N. N., Oroslavlje
... i m. Klaudiji za izvanredno zacijeljenje slomljene noge svoga oca. — Vjera Ostojić, Varaždin
... na ozdravljenju od teške srčane bolesti. — Dragica Brlek, Lepoglava
... za milost što mi se muž prije smrti ispovijedio. — Marija Kukec, Pušinovec
... i sv. Zaštitnicima za sretnu operaciju i za zdravlje. — Marija Takač, Legrad
... za sve prebrođene nesreće u životnom vihoru. — Jedna majka — baka, Sidonija, Zagreb
... za pomoć u zdravlju, za crkveno vjenčanje moje kćerke i za ostale milosti. — Ante Čargonja, Rijeka
... za premnoge milosti. — Anica Kruder, Valpovo
... na ozdravljenju. — Marija Hulenić, Zagreb
... sv. Nikoli Taveliću, sv. Antunu i sv. Leonardu na milostima. — Franjica Muhvić, Mali Lug, Gerovo
... na milostima i uslišanim molbama. — N. N., Dužice, Hercegovina
... na uslišanoj molitvi. — N. N., Dužice, Hercegovina
... preporučujem se da sretno porodim dijete. — Marica Cindrić, Staro Topolje.
... za sretan porod, za obraćenje sina i za sve primljene milosti. — Anka Matušić, Staro Topolje
... i sv. Antunu na uslišanim molitvama. — Neda J., Pitomača
... i sv. Nikoli Taveliću na uspješnom liječenju svojega djeteta. Spreman sam sa svoje strane to dijete posvetiti službi Božjoj i za dobro našega naroda i Crkve Božje. — M. P., Hrasno, Hercegovina
... i sv. Judi Tadeju za udijeljenu milost. — N. N.
... na primljenim milostima. — Anica Miljević, Privlaka
... preporučujem svog unuka za dobar uspjeh u školi. — R. M. P.
... sv. Josipu i sv. Antunu na primljenim milostima. — Zahvalna majka
... i sv. Nikoli Taveliću na primljenim milostima. — Ivica Ružička, Golobrdci
... Ivanu XXIII., Kardinalu i ostalim zagovornicima na primljenim milostima. — I. M., Mrkopalj
... i svim Zaštitnicima za uslišane molitve. — C. A. T., Lovran

IZLOG KNJIGA

ORIJAŠ KRŠĆANSTVA

Napisao Yves Ivonides (Ivon Čuk) Str. 196. Izdavač Hrvatsko književno društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb 1973, Cijena 40 d.

Orijaš kršćanstva je sveti Pavao apostol. Nema boljega životopisa o tom velikom čovjeku nego onaj što ga napisa Josip Hozner. Knjiga se još može dobiti kod R. Brebera, Zagreb, Palmotićeva 33.

Međutim, Holzner je opširan, znanstven, čovjek goleme teološke i klasične naobrazbe. Takvo mu je i djelo. Zato ga prosječan čitatelj teško svladava i usvaja. Našem poznatom javnom radniku i piscu Ivonu Čuku, konventualcu-franjevcu, učinilo se korisnim da ga »prepjeva«, čvršće poveže, jednostavnije prikaže, kako bi se i naši prosječni kršćanski čitatelji mogli susresti s Pavlovom izuzetnom ličnošću. Jer, Pavao je magnet koji privlači, otkriće koje zanosi, život koji oživljuje.

Autor je u tome savršeno uspio. Pravi je užitak uzeti tu lijepo opremljenu knjigu u ruke i zadupsti se u zanimljivo izlaganje puno dinamike i sadržaja. Svima toplo preporučujemo ovu — jednu od najuspjelijih knjiga što su u zadnje vrijeme izišle na našem književnom tržištu.

KRŠNI ZAVIČAJ

— informativni zbornik za vjerska pitanja. Izdavač: Katolički župski ured 79465 DRINOVCI, Hercegovina. Cijena 10 d. Za inozemstvo dvostruko.

... za primljene milosti. — A. Orčić, Subotica.
... sv. Nikoli Taveliću za primljene milosti. — Marija Šoštarić, Brodski Stupnik.
... sv. Josipu i sv. Anti na primljenoj milosti. — Kata Matošević, Slav. Brod.
... i svetim Zaštitnicima na uslišanoj molitvi. — A. T., Popovača.
... o. Leopoldu Mandiću, sv. Nikoli Taveliću i sv. Josipu na primljenim milostima, Dobrila Carić, Svirče na Hvaru.
... sv. Nikoli Taveliću, sv. Bernardici i Ivanu XXIII za zdravlje svojih jedanaestero djece i 21 unuče. — Marija Božić Ilina.
... sv. Nikoli Taveliću i bl. Maksimilijanu Kolbe za mir i pomirenje u kući. — Zahvalna Podravka.

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE U NJIHOVU ZAŠTITU.

IZ MOJE BILJEŽNICE

Piše: T. Trstenjak

Tek cigančić neki!

Vrlo prometna zagrebačka ulica. Maglovito i prohladno zimsko nedjeljno poslijepodne, vrijeme kad ljudi sjede pred malim ekranima promatrajući sportska natjecanja i prelistavaju tjednu štampu, dok izvana dopire potmuli tutanj tramvaja i automobila. Sasvim obično dosadno poslijepodne sivih nedjelja, koje kao da su rezervirane za sjetne misli o dalekim sunčanim livadama i davno već izgubljenim licima, poslijepodne u kojem nam iz najdubljih pretinaca srca izviruju male tajne što čine dio naše osobnosti, tajne koje tako ljubomorno čuvamo od radoznalih pogleda u strahu da bi nam ih netko mogao oskvrniti ili ukrasti i tako nam oduzeti dio života. Tajne koje su nama drage poput kakve dražesne porculanske figurice što svojom vitkošću i diskretnim bojama razbija monotoniju sobnog inventara.

Odjednom lomljava, cviljenje automobilskih guma, kratak, slabašan krik i tup udarac, dovoljno oštar da probije tanke zidove naših stambenih košnica postrojenih uz vječno nemirnu gradsku prometnicu i da nas neugodno prene iz sanjarenja u toploj sobi s plavičastim bljeskom fluorescentnog ekrana.

Na susjednim zgradama žurno se otvaraju prozori načičkani raščupanim glavama i radoznalim očima. Iz okolnih veža istrčava dječurlija i leti prema crvenom »Prinzu« što se ispriječio po cesti bez prednjeg stakla, čije su se krhotine razletjele u tisućama sjajnih komadića bljeskajući se na crnom sagu asfalta. Muškarci što su izletjeli iz svojih vozila sagibaju se pred »Prinzom«, baveći se oko nečega što još nismo mogli vidjeti. Nekoliko žena također se našlo na mjestu događaja te zabrinuto mašu glavama i prijete se radoznaloj dječurliji koja zabezeknuto iz pristojne udaljenosti promatra prizor.

Iz crne limuzine koja se zaustavila na suprotnoj strani ceste izašla je otmjena dama ogrnuta skupocjenom bundom i žurno krenula prema gomili koja se natisnula oko »Prinza«. Ljudi su se instinktivno razmakli, a dama je bez riječi nekoliko trenutaka promatrala prizor. Na asfaltu je ležalo slabašno dječje tijelo čije su noge bile obuvene u gumene čizmice, a koščate ruke što su se od vremena do vremena trzale u polaganom ritmu agonije virile su gotovo do lakta iz pretijesnog pohabanog koputića. Krv koja je polagano tekla iz ustiju i ušiju dječaka skupljala se u maloj udubini asfalta i pušila se na hladnome zimskom zraku. Zluradi smiješak zaigra u kutovima njegovanih usana dame što je promatrala prizor i dok se vraćala prema limuzini, iz koje ju je promatrao radoznao muškarac, reče:

— Ma ništa! Tek neki cigančić. Ja sam mislila da je štogod gore. To im i treba kad se vješaju za tramvaje!

I dok se limuzina gubila u maglovitom predvečerju, ljudi su, ne vjerujući ušima što su slušale te bogohulne riječi, kretali u svoje tople stanove. Jedan auto je odjurio s dječakom u bolnicu.

Što da pomislimo, nego da rasizam još uvijek živi među nama i s nama. Ljudi se dijele na stotine načina zbog stotinu sitnica, za koje uglavnom nemaju sami nikakve zasluge. Viore se zastave svih boja da bi se još jače naglasile razlike. Strpali smo se ili su nas strpali u klubove, čije dresove nosimo kao svoje vlastito prokletstvo i svoje prividno zadovoljstvo. Svi smo mi kibici opijeni pićem mitomanskih sablasti što rastavljaju vjerne i nevjerne, lijepe i ružne... Svi smo mi ponekad kao ta dama što je tako radosno uzviknula: »Ah, cigančić neki!« Ili možda nije tako? A i kad se okupljamo, nije to zbog ljubavi, nego zbog interesa, i to nakon tolikih stoljeća kako je veliki Pavao iz Tarza poručio Galaćanima i svima nama: »Svi koji ste u Kristu kršteni Krista ste obukli. Nema tu više ni Židova ni Grka; nema više ni roba ni slobodnjaka; nema više ni muškog ni ženskog, jer ste svi samo jedno u Kristu Isusu.«

Kršćanska ljubav ne poznaje razlike. U njoj ima dovoljno mjesta za sve, jer Bog neće suditi po dresu i zastavi koju nosimo, nego po ljubavi na koju smo pozvani.

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. — Uredničko vijeće: Josip Antolović, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Ivan Knafelić, Rudolf Koprek, Antun Trstenjak — Odgovorni urednik: Miro Jurić, Palmotićeva 31, 41001 ZAGREB, pp. 699, Tel. 441-636. — Tisak »Plamen« Slavonski Brod, Omladinska 24. — 1974. Izvanjski omot: Grafički zavod Hrvatske. — Cijena pojedinog broja 2,50 Din. — Godišnja pretplata 30 Din. Skupne narudžbe od deset primjeraka na više dobivaju deset posto popusta. — Novac pretplate šaljite poštanskom uplatnicom: Uprava Glasnika, 41001 Zagreb, pp. 699. — Suradnju šaljite na istu adresu Uredništvu Glasnika. — Rukopise ne vraćamo.

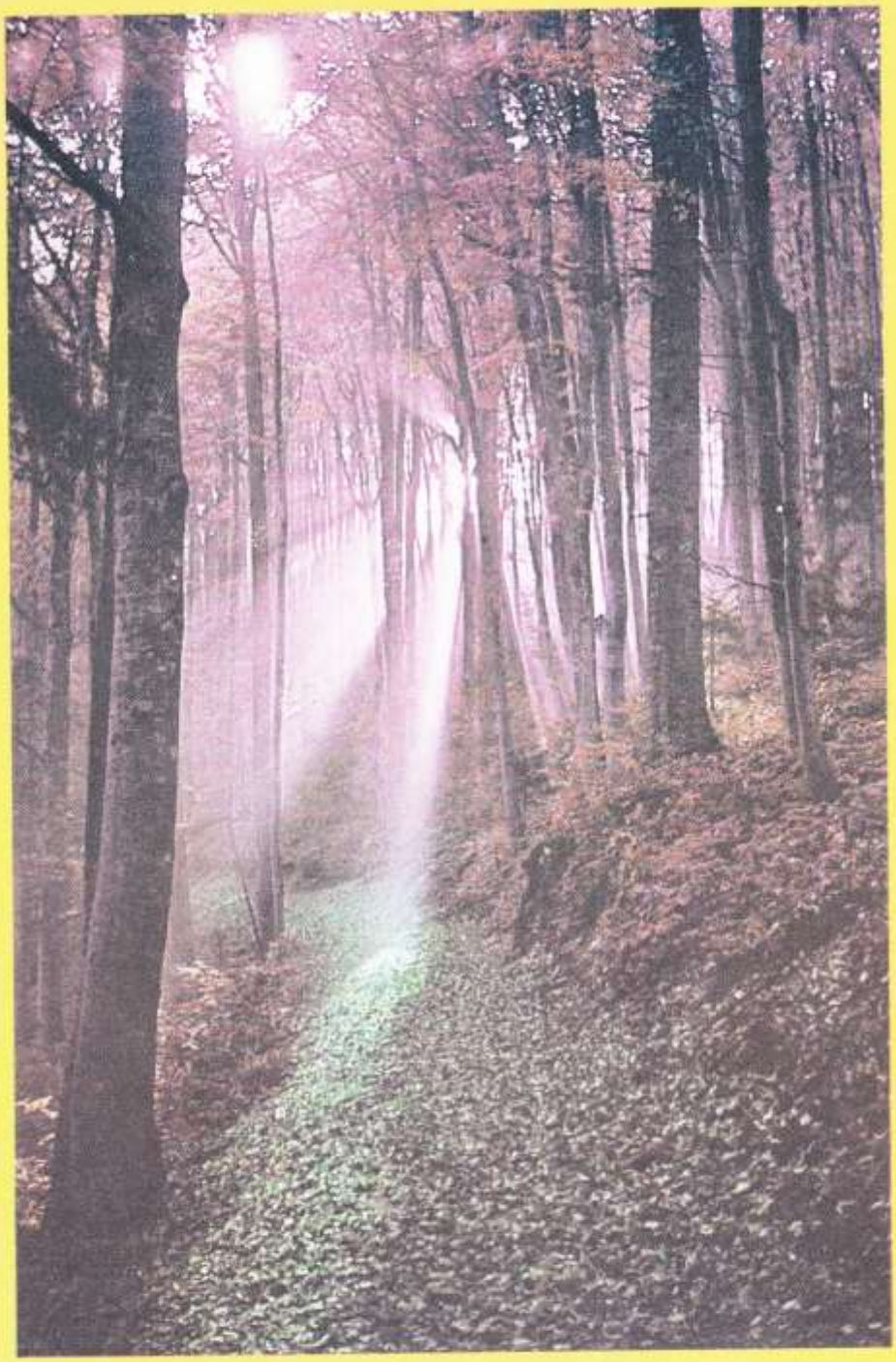

O Zoro sunca glasnice, što javljaš naše spasenje,
U mračnoj noći, Djevice, tvoj narod tebe zaziva!
U rosi ti si jedina, dok suho je okolo,
Ni kap te opet ne kvasi, dok cijela zemlja mokra je!

CIJENA 2,5 DIN

Poštarina plaćena u gotovu

GLASNIK

Srca Isusova i Marijina

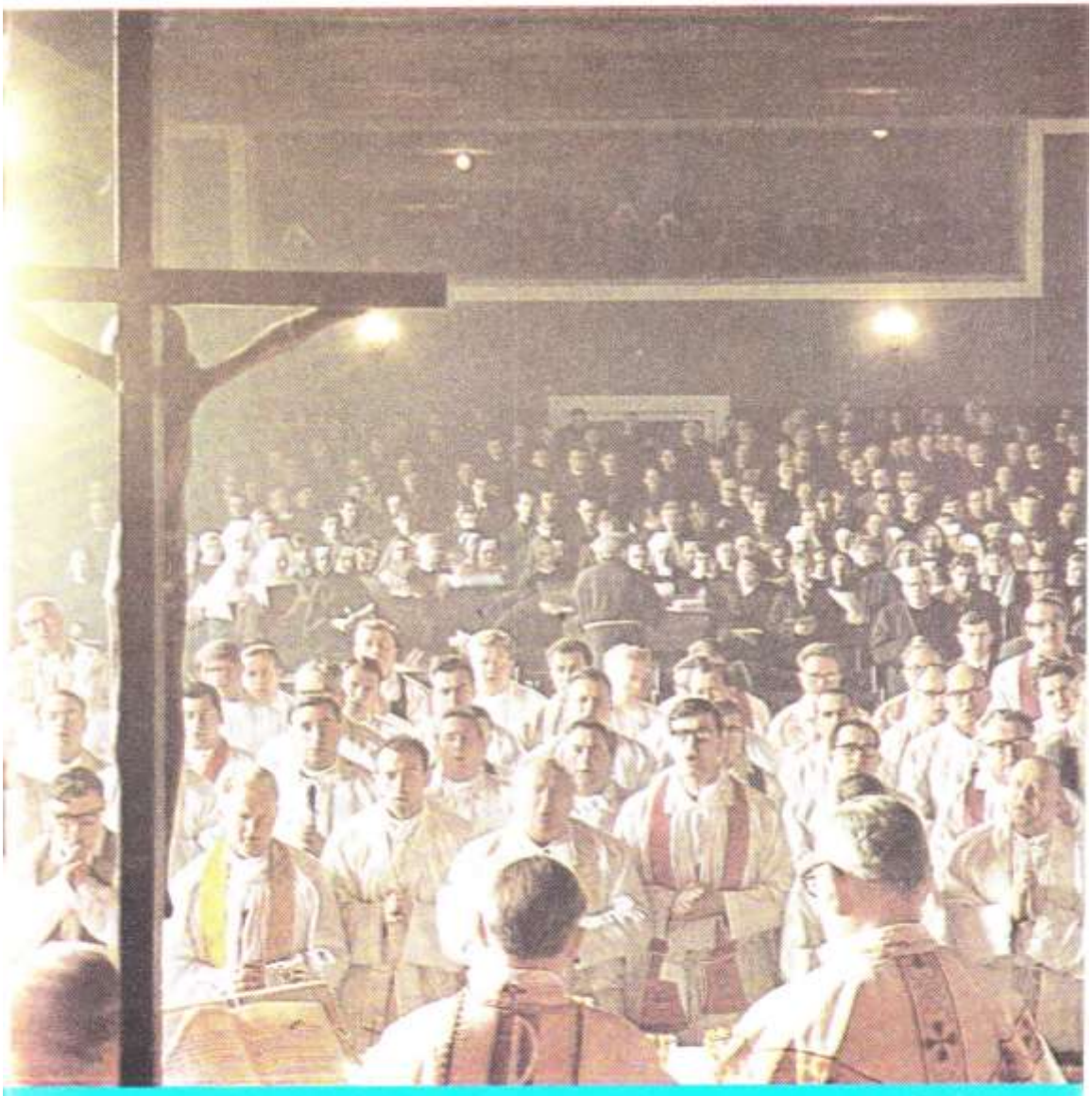

Zavlada Bog sa drveta

25. ožujka
BLAGOVIJEST

Od andela skupa svih
I od sviju pravednih
Milosti je punija,
Krepošću zaslužnija
Sveta Djeva Marija.

Stan ovakav ubavi
Sinu Otac pripravi:
Bjelja neg na gori snijeg
Dirnu Duha Gospodnjeg
Sveta Djeva Marija.

Cvijete, Božjim Srcem tkan,
Jedini neokaljan,
Sama Bogu na svem tom
Hvališ hvalom dostojnom,
Sveta Djevo Marijo!

Milan Pavelić

Ti si, Djevice, čula da ćeš začeti i roditi Sina, ne po čovjeku, nego po Duhu Svetom. Anđeo sada očekuje Tvoj odgovor. I mi, Gospo, očekujemo riječ smilovanja, mi, koje jadne pritišće osuda.

I s pravom, jer o Tvome odgovoru ovisi utjeha jadnika, otkupljenje sužnja, oslobođenje osuđenika, i konačno spas sve Adamove djece.

Djevice, odgovori brzo! Odgovori riječ i primi Riječ. Izgovori svoju riječ i primi Božju Riječ... Što oklijevaš, što se plašiš? Djevice blažena, otvori Srce vjeri, usne pristanku, krilo Stvoritelju! Eto željno očekivani od svih naroda kuca vani na vratima. Ustani, potrči, otvori! I Ona reče: »Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi Tvojoj!«

Iz govora sv. Bernarda o NAVJEŠTENJU

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

OŽUJAK 1974., GODINA 65. BROJ 3

RIJEČ UREDNIŠTVA

Davno nekad, u Bretanji, kaže legenda, progutalo je more jednu crkvu pokraj obale i ona počiva u dubinama. No, jednom u godini, kad je voda silno tiha i providna, u ranu zoru, ona se polako diže s dna. Raste. Izranja, izlazi na površinu. I kako se sve više pomalja iz mora, iz nje se čuju neodređeni glasovi.

A kad ispliva potpuno i zaustavi se blistava i dostojanstvena — zvona svečano zabruje. Svi glasovi postaju jasni. I svi se ti glasovi stapaju u uzvišenom skladu.

Malo kasnije, katedrala se počne pomalo spuštati u more. Glasovi su sve tiši, jeka orgulja je sve prigušenija. Katedrala tone sve dublje, dok je more opet ne prekrije. I nad njom se slegne duboka, ravnodušna, oceanska tišina vode.

I čovječanstvo bi trebalo da bude veličanstveni hram, divna Crkva, koja bi poput zaručnice stajala pred svojim Bogom i ljubila ga tako da »mnoge vode ne mogu ugasiti ljubav, niti je rijeke potopiti«.

Narodne i župske zajednice određene su i pozvane ne samo da se po njima stvaraju središta kulture, nego da se »u njima prikazuje žrtva od istoka sunca do zapada«, jer je Bog toga najdostojniji.

Čovjek pojedinac treba da otkrije božansku ljepotu — sliku koja je grijehom potamnjela i potonula negdje u dubinama — da je uvijek mogu drugi gledati i zanijeti se njezinim sjajem.

Tek po OBRAĆENJU dolazi se do toga!

Sveta Godina je čas milosti da se svi dignemo iz dubine sebičnosti, nesloge, psovke, bludnosti, u božanske visine te trajno zapjevamo onu veličanstvenu himnu stvorenih, otkupljenih i posvećenih, po kojoj možemo zadiviti čitav svemir i dati mu pravi smisao.

Ali ne smijemo nikada zaboraviti: obraćenje, obnova je - djelo otkupljenja. A otkupljenje duša postizava se prije svega — po KRIŽU. Zavlada Bog sa drveta!

SADRŽAJ

NAPRIJED, NE NATRAG, Pavao Žanić, biskup 80
ŽIVOT JE MENI BIO KRIST, Pero Bulat 82
ODGOJ SVEĆENIČKIH KANDIDATA, Ivan Kukula DI 89
CRKVA JE OD OCA, Rudolf Brajčić 91
KAD HUMANIZAM I RENESANSA OSVOJIŠE RIM, Predrag Belić . . . 92
BLAGOSLOVLJEN NOVI DOM BOŽJE KULTURE, Franjo Ivanušec . . . 94
KAKAV SMISAO IMA ISPOVIJED?, Ivan Fuček 96
VIDIO SAM SRETNU OBITELJ, Marko Cvitkušić 98
PRIGOVORI CRKVI, Josip Badalić . 100
»Augustine BLAŽENI, PRESVETA ZVIJEZDO HRVATSKA!« V. Pribanić 100
KUŠNJA, Stjepan Džalto 101
GOSPODINE, UMNOŽI BROJ MISIONARA!, Josip Antolović 104
APOSTOLSKA POKORA, Juraj Gusić 105
BOŽIĆNI RUČAK, S. Ivana Stakor 105
MAJKA TEREZIJA GOVORILA BOGOSLOVIMA, Slavko Pavin 106
SVE ŠTO IMAM TEBI DAJEM, Ante Gabrić 107
IZ POVIJESTI ZAMBIJSKE MISIJE, Benedikt Fostač 108
POMOGLA SAM SIROTINJI, S. Anka Luketić 109
PENZIJA ZA BRATA ILIJU, Tonči Trstenjak 111

Fotografija na prvoj stranici omota:
Alfred Šnajder: KONCELEBRACIJA

NAPRIJED, NE NATRAG

Piše: Pavao Žanić, biskup

»Tko stavlja ruke na plug i okreće se natrag, nije mene dostojan« (Lk. 9, 62).

To je Isusov poziv »prema naprijed« u duhovnom životu, »prema gore«, za »uvijek više«. Isus je — jer je savršen psiholog — i idealist i realist. Njegovi pozivi imaju božansku mudrost i snagu, polaze sa svemirskih i vječnih vidika i razmjera, a upravljeni su ljudima, slabim ljudskim bićima. Zato za smrtnog zemaljskog čovjeka u prvi čas zvuče nestvarno, moglo bi se reći i okrutno. »Budite savršeni kao što je savršen vaš Otac nebeski.« Ako je za spas duše potrebno, izvadi sebi oko, odsijeci ruku, nogu; odreci se sebe; uzmi križ svoj svakog dana; ljubi i neprijatelje; ako te tko udari po jednom obrazu, okreni mu i drugi; oprosti bližnjemu bezbroj puta; ne smiješ ljubiti oca ili majku ili ženu više nego mene; prodaj sve što imaš i podaj siromasima i slijedi mene; ako se ti mene odričeš pred ljudima, i ja ću se tebe odreći pred mojim Ocem . . .

Kako je visok taj ideal, kako je težak put na koji nas Krist poziva!

To je istina, ali samo takav poziv mogao je stvarati svece. To je poziv na svetost, na zanos, na idealizam i na veliku duhovnu borbu, na put prema savršen-

stvu. Ali ipak, nije li takav poziv prevelik zahtjev, promašaj, pucanj u prazno, jednostavno neostvariv, pa zato i besmislen?

Američki bogataš Carnegie bio je kao mladić siromašak, a kasnije je postao veliki biznismen. Napisao je knjigu »Psihologija uspjeha«. Tu je htio pokazati kako se može postati velik, bogat, slavan. Knjiga je amerikanizam, upravljena je »sinovima ovoga svijeta«, ali i »sinovi svjetla« mogu iz nje mnogo naučiti. Carnegie među ostalima upravlja mladima jedan savjet: na putu u život postavite sebi visok ideal. Ne očekujte da će vam on sam pasti u krilo, niti nestvarno da ćete ga jeftino postići. Upregnite sve svoje sile i jurišajte hrabro da postignete visoki cilj. Ako i ne postignete ono što biste htjeli, visoki ideal, vi ćete ipak postići mnogo.

Tako je i nama Isus postavio visoki ideal duhovnih vrednota, vremenitih i vječnih, i pozvao nas na osvajanje tog ideala. To je trajna borba protiv trostruke požude, duhovni uspon, život milosti, širenje blage vijesti spasenja, djela ljubavi i milosrđa... To je velika oranica u kojoj svaki od nas ima svoju brazdu, svoj dio koji mora obraditi.

* * *

Ima nešto posebno važno u Kristovu pozivu na duhovnu borbu, a to je trajni pogled prema naprijed, prema još neizoranoj ledini, prema onima koji su nam daleko odmakli, prema uzorima koji nas pozivaju i privlače. Tamo, naprijed je On, Isus Krist, najsavršeniji uzor, savršen kao Otac nebeski. Tamo naprijed je Ona, koja jedina nije pomrsila Božje planove, sva čista, sva lijepa presveta Djevica. Tamo naprijed su naši sveci, heroji kreposti, uzori za svako vrijeme, za svakog čovjeka. Tamo naprijed su oni kojima nikad nije dosta, koje je otjerala bol što nisu još bolji.

I za njih smo mi, slabići, kolebljivci, lijenjivci, neodlučni.... Gledamo njivu koju moramo orati, svoje zaduženje, kolebamo se i okrećemo tražeći izlaz, isprike, kao ono pozvani na gozbu. Tako se okrećemo natrag, gledamo napuštene brazde, vidimo one koji u svojoj »razboritosti« nagrizaju svaki idealizam, vidimo i one koji su izdali i napustili borbu i posao. Za sve to našli su mnogo lijepih i učeno obrazloženih isprika, ideal Kristov pretvorili su u limunadu, u ono što više nikoga ne može oduševiti. Okrećući se natrag, čujmo »mudrost« koja u našoj slabosti nalazi saveznika: »pa ne traži Bog baš toliko od nas«, »pa što to treba«, »ne treba ni u čemu pretjerivati«... Iza sebe vidimo neiščupani korov, neobrađene njive na kojima Božje sjeme ugiba na jedan ili na drugi način i ne donosi ploda. Tko se okreće natrag, »nije mene dostojan«.

Ne okreći se natrag! Upravi svoj pogled prema naprijed, prema gore. Tamo su brazde zalivene krvlju i znojem, izorane i zasijane uz post i molitvu, tamo su oni kojima nikada nije bilo dosta. Sveti Vinko Paulski nakon bezbrojnih i dubokih brazda na njivi Gospodnjoj, pred smrt žali jer »nije ništa vrijedna učinio«. Sv. Franjo Ksaverski umire bolestan od čežnje da nakon Indije i Japana preore i zasije i Kinu. Arški župnik Vianey, pošto je sve učinio za obraćenje Arsa, bježi da nešto dobra učini za spas svoje duše.

Ne okreći se natrag! Ne gledaj na račundžije, kolebljivce, polovičnjake, Ako ih susretneš na putu života, ne daj da ti oni budu uzori. Kršćanstvo živi od svetaca, od primjera svataca, a trpi sablazni slabića.

* * *

Exempla trahunt, primjeri privlače. Nažalost, sablazni djeluju još jače. Koliko su zla učinile sablazni! Sv. Augustin je u pravom smislu rekao: »Ako su toliki mogli zašto ne bi i ti, Augustine?« — i otišao za primjerom svetaca. Ali koliko ih je otišlo za onima koji su bili sablazan? Jednom mi jedan pijanica reče: »Pa zar ne znate da su svi genijalni i veliki ljudi bili pijanice?« Eto, on je od genijalnih ljudi naučio samo piti.

Danas je suvremeno okretati se natrag, »hrabro« iznositi sablazni i omalovažavati svece, pa sve to nazvati »progres-napredak«. U Crkvi su pravi progresisti samo sveci koji su daleko pred nama. Oni se nisu okretali natrag. Oni su stavili ruku na plug i znali samo za naprijed, nikad natrag.

ŽIVOT JE MENI BIO KRIST

Piše: Pero Bulat

Otac Stanko Weissgerber, isusovac, bio je čovjek koji se utrkivao sa smrću.

Ta je utrka počela onda kada je Stanko saznao da je neizlječivo bolestan. Već prije godinu dana liječnici su klimali glavom i morali mu izvaditi jedno oko zbog toga što se zgrušavala krv. Osim toga, i bubrezi su bili uništeni. Liječnici mu davahu — jednu, dvije, tri godine života.

Kad je Stanko postao svjestan svoga stanja, upro je sve snage da svome narodu dade ono što je nosio u bogatoj, talentiranoj duši. Dan i noć je radio. Još dan prije smrti rekao mi je da ove godine misli izdati tri knjige vjeronauka za mladež; da misli napisati doktorsku disertaciju i sudjelovati u izradi knjige o spremanju za brak.

Ali smrt ga je iznenadila. Našla ga je kao Božjega vojnika: u punom zamahu i radu.

Smrt je iznenadila ne samo njega nego i nas. Iskreno nam je žao što se i nad njim ostvarila neka naša sudbina da nam katolički javni radnici razmjerno mladi odilaze na drugi svijet. Počevši od Merza, Čepulića, Šćetinca, o. Zorislava drugih... Koliko toga bi o. Stanko učinio da je imao pred sobom još 20, 10, pet godina života! Ali i ovako to je bio pun i prepun život.

VELIK I SVET IZAZOV

Veličanstven mu je bio sprovod. Uz trojicu biskupa, mnoštvo svećenika, redovnika i redovnica, zapažen je znatan broj katoličkih laika. Onih poznatih i onih nepoznatih. Na sprovodu je biskup o. Mijo Škvorc u nekoliko riječi mnogo rekao:

»Na jučerašnji dan, 14. siječnja, točno prije pola vijeka, herojska majka, ovdje prisutna, rodila je svoga najmlađega, trećeg sina. Sedam tjedana iza toga u miru Božjeg Srca ostavio je nju i obitelj tata Franjo. Stanko na svijetu nije nikada vidio oca. Ali je Stanko na svijetu imao više majki i Nebeskog Oca.

Ovo drago dijete, koje je iz vinkovačkog kraja bacilo sjajan trag sve do naše metropole, do našega dragoga Zagreba, danas je ovdje nama velik i sveti IZAZOV, izazov na dobrotu i milost Božju.

Svršio je srednje škole u Travniku i 1942. g. ušao u novicijat Družbe Isusove,

Možda će vas začuditi naslov? Zar zaista i danas ima ljudi za koje bi vrijedile riječi što ih je sveti Pavao o sebi izrekao? No, pročitajte ove retke i sudite...

zaljubio se u svetu Crkvu svom dušom. Za svećenika je bio zaređen 1952. godine, a 1961. položio je posljednje redovničke zavjete. U prošlu subotu završio je svoj neobično plodan život. Kakav je to bio život?

Ja bih mu na tome gotovo zavidio, kad bi zavist bila krepost. Kao svećenik, kao član Družbe Isusove, otkrivao je Božje misli s ovim svijetom i želio je potpunoma razdati svoje srce onima kojima je potrebno.«

Pošto je biskup Škvorc istakao tri stvari koje su ispunile život dobroga oca Stanka — ljubav prema siromasima, ljubav prema mladima i prema našim kršćanskim obiteljima — govornik je zaključio:

»Ako sada na kraju moramo reći jednu tajnu koja je zračila iz tvoga srca, to je, osim euharistijske, bila i tajna MARIJANSKA. On je imao ovdje na svijetu mamu herojsku i patnicu, on je imao i Majku nebesku. S Njom je tako familijarno živio da je za sve nas mlade njegove prijatelje u skolastikatu, i kasnije svećenike i suradnike u životu, to bio velik primjer. Stanko, to što si nam približavao uvijek Majku Mariju, to je tebe sada približilo Bogu i stavilo te na Srce Majke Božje...

I sada, u ovoj vjeri, nadi, ljubavi i poštivanju, nakon molitava, zapjevajmo onu našu pjesmu koja nam je uvijek utjeha u životu — »Zdravo Djevo.«

Zaista: na kraju sprovoda odjeknula je marijanska pjesma. Pjevali su je svi tako gromko da je ona prodirala daleko izvan Mirogoja, penjala se uz brežuljke Zagrebačke gore, prema Gospinu zamku na Sljemenu, kamo je otac Stanko rado hodočastio, i uspela se do Marijinoga nebeskog prijestolja. Stanko će je nastaviti pjevati blizu Nje, moleći je za sve ono što je u toj pjesmi naglašeno. Usrdno će se zauzimati za one kojima je Ona Kraljica i Majka, da nam postane i naša Zora zlata...

Među ostalima pjevala su i njegova dva rođena brata: isusovci oci Antun i Josip. A pjevala, da, pjevala je, ne samo plakala, i njegova zemaljska majka. Otvorila je usne i hvalila Mariju, hvalila Boga što joj je dopustio da bude majka tako velikoga sina.

NAŠAO SAM JE KAKO MOLI KRUNICU

Učinio sam ono što biste i vi učinili na mom mjestu: zaputio sam se nakon nekoliko dana do Stankove mame! Zanimalo me ovo: kako je ona uspjela spremiti svoje dijete da se može razviti u takvoga velikana duha i srca?

Otvorila mi je vrata Stankova najmlađa tetka, umjetnica divnih goblena, kojima je ukrasila svoj stan. Mama je za stolom sjedila i prebirala krunicu.

— Upravo sam je završila. Molim uvijek za njih, a sada na poseban način za svoga najmlađeg, koji je već gore...

Život je ostavio svoje tragove na ovoj 80-godišnjoj gospođi, koja je kao mlada učiteljica ostala — iza očeve i majčine smrti — sama sa šestero mlađe braće i sestara, koja ih je sve podigla na noge. Zatim je odgojila tri sina svećenika i isusovca. A kvalitetnim učiteljskim radom zadivila je sve one koji su je poznavali.

— Kad je Stanku bilo pet godina, počela je mama, jednog proljetnog i lijepog dana, igrao se sa svojom braćom u prostranom dvorištu. Oko četiri i po sata poslije podne dođe Stanko k meni u kuhinju, stane u kut između kuhinjskih i sobnih vratiju, protrlja oči svojim malim debelim ručicama, pa progovori:

— Mama, tako sam pospan, mogao bih spavati do Sudnjeg dana!

I kad sam ga vidjela kako leži na odru, mirno i blaženo, kao da spava, sjetila sam se tih njegovih riječi i prva misao bila mi je:

— Sine moj, evo sada spavaš i spavat ćeš do Sudnjeg dana... Zaslužio si svoj odmor...

NJIHOV KRIŽNI PUT

»Za njihovu Mladu Misu dala sam za svu trojicu načiniti križ s Isusovom glavom. Dolje sam dala urezati riječi: »Život je meni Krist.« I sada, kad pogledam sliku i fotografiju Stanka na odru, lijepo vidim taj križ, a Stanko počiva pod njim.

Njemu je uistinu Krist bio život, jer je ispunjavao njegovo srce i dušu, bio je pokretač koji ga je uvijek vodio naprijed.«

— Moja djeca su jako doživljavala Veliki tjedan i muku Isusovu. Nastojala sam ih voditi na takozvane »lamentacije«. Proživljavala su ih na svoj poseban, dječji način. Kroz nekoliko dana unaprijed spremali su šibe, šarali ih i veselo nosili u crkvu, jedva čekajući čas kad je trebalo udarati šibama po klupama na uspomenu Isusova bičevanja.

Bio je baš Veliki četvrtak. Moja djeca bila su u dvorištu, igrajući se, a ja sam spremala uskrsne kolače sa svojom sestrom. Iznenada čujem kako Stanko plače. Kažem sestri:

— Idi i pogledaj što se to dešava među njima!

Ona je otišla i doskora se vrati sa suzama u očima. Samo mi domahne i dade znak rukom: — Dođi i vidi!

Stale smo iza jednog stupa i gledale smo. Moja tri sina napraviše od štapova za ruže križ i taj križ natovariše na Stankova leđa. On je kao Isus uprtio križ na sebe. Sav se prignuo, uozbiljio i teško vukao svoje noge kao da je golemim teretom opterećen. A druga dva njegova starija brata, Tonča i Joško, udaraju, tuku, lupaju, pljuju po njemu i bacaju prašinu. Sve čine kao što su činili i »pravi« Židovi. Jedan je u ruci držao komad užeta, a drugi šibu. A kad je Stanko dobio malo jači udarac, onda je počeo moleći cviliti:

— Nemojte tako jako, nemojte tako!

Oni su mu odgovarali, jer su znali to vrlo dobro iz vjeronauka i iz moga pripovijedanja:

— Šuti, Isus je šuteći trpio... Podnesi sve strpljivo kao Isus. Inače ne vrijedi.

Stanko, koji je mogao puno izdržati, bolno je cvilio i dalje:

— Pa nisam ja pjavi (pravi), nemojte tako jako! Nisam ja pjavi.

Otišle smo ganute tim prizorom i mogu reći da je to simbolika Stankova života. Bio je čovjek križa i patnje. I zbog unutrašnje bolesti, koju je navukao napornim radom i siromašnim životom — kroz dvije godine u Oborovu spavao je na klupi i pokrivao se plahtama i crkvenim rubljem, pod glavom je imao jastučić na koji se stavlja misna knjiga — a još više zbog svoga teškoga napornoga rada, jer nije štedio sebe, nego je davao a da nije brojio, borio se a da nije gledao na rane...

LJUBAV PREMA SVEĆENIČKOM ZVANJU DAJE MAJKA

Dok sam razgovarao s tom ženom, osjetio sam priliku: ovdje mogu mnogo naučiti. Ta će žena znati odgovoriti na mnoga pitanja života. Zato sam nastojao da od nje saznam tajnu kako je ona odgojila svoju djecu, da su sva trojica postali isusovci i svećenici.

— Ja današnji život, današnji odgoj djece, gledam samo iz prikrajka, jer nisam već dugo u toku događaja. Ali konstatiram da današnja majka kao da više nije sposobna žrtvovati se za djecu. Ona puno naglašava: »Pa i ja imam pravo da budem sretna...«

A to njezino pravo, kako vidim, sastoji se u tom da traži svoju vlastitu udobnost.

Prvi je razlog pomanjkanja svećeničkih zvanja što su zatajile majke. A zatajile su jer imaju premalo djece. Dragi Bog ne otima majkama djecu. On ih rado prima, kada ih majke daruju Njemu. Ali ne otima ih. Rijedak je slučaj da dragi Bog nenadano pozove djecu iz takvih obitelji koje ne osjećaju sa svećenikom. Ako i pozove, takva zvanja znaju biti vrlo problematična, jer nisu u korijenu ucijepljena. Ljubav prema svećeništvu treba da majka usadi u srce svoga djeteta.

— Kako? Na koji način ste to činili?

— Prva mi je bila misao: od čistoga naraštaja možemo očekivati buduće svećenike. I u čisto srce Bog dragi rado stavi svećeničko zvanje. Ne isključujući apsolutno druge, ja sam pazila da mi se djeca ne pokvare i ne druže s pokvarenim drugovima. Kad god su doveli kojega dječaka i pitali za dozvolu da se s njime mogu igrati, ja sam im uvijek odgovorila: Smijete, dok ne izrekne ružnu riječ... A čim je izrekao ružnu riječ, odmah sam nastojala ukloniti ga iz naše sredine. Oni su već i sami bili osjetljivi na to...

PREMA SIROMASIMA

Biskup Škvorc je naglasio kao prvu oznaku Stankovu ljubav prema narodu, prema čovjeku. Rekao je za Stanka: »Dao se ljudima, prije svega onima za koje nitko ne mari. Sirotama i grešnicima. Sjećam se koliko puta je znao reći: »Vi-

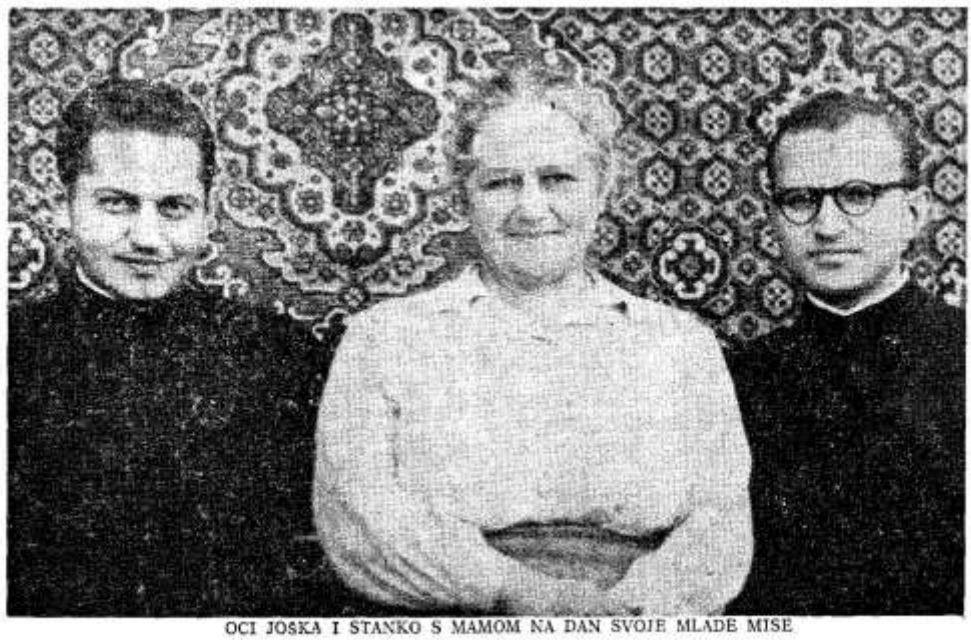

OCI JOŠKA I STANKO S MAMOM NA DAN SVOJE MLADE MISE

O. STANKO
U RAZGOVORU SA ZAGREBAČKIM KATEHETAMA

diš, ovdje nemaju kruha, tamo bi se trebalo malo zaletjeti.« A o grešnicima je razmišljao svaki dan. Da li je mama sudjelovala u tom usađivanju ljubavi prema bližnjemu?

— Upravo to sam nastojala od najranijih godina: probuditi ljubav prema siromasima. Milostinju sam dijelila preko njihovih ruku. Svaki put je bio slijedeći na redu.

— Jučer si bio ti, danas ću ja dati!

Tako su se izmjenjivali. Jednoga dana dotrči do mene Stanko, kad sam se vraćala iz škole, pruži pismo i zaviče: — Samo da znaš kakvo smo pismo dobili danas!

Pogledala sam ga. Bilo je od preč. Kralika, župnika u Rastičevu na Kupresu. Ta je župa vrlo siromašna. Svećenik je pisao svima njima: »Čujem da želite biti misionari. Kad to želite postati, možete već sada trenirati za to. Hajde, pobrinite se, skupa s vašom majkom, i poduzmite nešto da skupite čime biste pomogli ovom siromašnom narodu.«

Dali smo se zajednički na posao. Oni su u ono vrijeme skupili 300 dinara i skupa sa mnom našli kipove svetaca, svetohranište i crkvenog ruha. Sve smo onda poslali u Bosnu. A moja su djeca osjetila sreću i dužnost pomagati bližnjemu. Osobito siromasima.

ULOGA MISIONARA

— Vi ste na sprovodu pjevali pjesmu »Zdravo Djevo« s ostalim narodom. Izgleda da je i vama ta pjesma posebno draga, kao što je bila i pobožnost Gospi jedna od oznaka našega pokojnoga Stanka.

— Najviše sam nastojala da u njihovim srcima probudim ljubav prema Gospi i prema Srcu Isusovu. Zato smo svake nedjelje svi išli na svetu Pričest. A izmalena sam ih učila moliti se Gospi za zvanje, jer sam se sjetila riječi moje pokojne majke, da dječje molitve prodiru nebesa. Moja djeca su sama sebi izmolila svećeničko i redovničko zvanje u najnježnijoj dobi. To je moje najdublje uvjerenje. Prve njihove molitve bile su za zvanje.

— Sjećate li se koje njihove dječje takve molitve?

— Kako da ne?! »Dragi Isuse, daj da mi tri mala brata postanemo tri brata svećenika, isusovca i misionara.«

— Sveta krunica je bila sigurno molitva Vaše djece?

— Da vam pravo kažem: nismo molili cijelu krunicu, jer ih nisam htjela zamarati, nego samo po desetku krunice. Ali smo osobito molili strelovite molitve. Razne molitvice Anđelu čuvaru, Gospi i Srcu Isusovu. Išli smo redovito na svibanjske pobožnosti. Običnim danom djeca su ministrirala na svetoj misi i s mise su išla ravno u školu. Tako su oni imali stalan kontakt s crkvom. Bili su previše živi za duge molitve. Ja sam njima radije pričala lijepe stvari iz Biblije, ili iz kojeg časopisa, glasnika. A kad su već išli u školu, onda su i sami čitali. Uvijek sam se brinula da se u kući nađu dobre knjige i dobri časopisi. Osobito časopisi iz života misionara u Africi, Aziji, napose

pak hrvatskih misionara, isusovaca. Misionari i katoličke misije odigrali su veliku ulogu u Stankovu životu. Naučili su ga velikodušnosti i žrtvi.

TI SI PREODREĐEN ZA ISUSOVCA

Nema sumnje da je Stanko svim srcem volio Družbu Isusovu, da je sazrio u toj izabranoj četi koja se daje na raspolaganje Crkvi baš ondje gdje vladaju najveće potrebe. A naše su najveće potrebe, po njegovom shvaćanju, bile potrebe naših obitelji i naših mladih. I tu je ljubav majka usadila u njegovo biće.

— Dok sam studirala na preparandi ji da postanem učiteljica, stupila sam u Marijinu kongregaciju i ondje upoznala pokojnoga Oca Strižića. Moj muž bio je također duhovno dijete toga umnog i trijeznog čovjeka. Zadnji posjet mome mužu prije njegove smrti učinio je otac Foretić. Došao mu je javiti da je preveden iz Akademika Minor u Akademikų Maior — to znači iz Marijine kongrega cije studenata u Marijinu kongregaciju intelektualaca. Usput je vidio maloga Stanka, koji se upravo rodio. Kad je čuo da se zove Stanko, onda je rekao:

— E, ti si preodređen za isusovca!

P. Strižić nas je posjećivao za života moga muža i kasnije, te je bio vrlo veseo kad je čuo da ih spremam za isusovačko zvanje. Jedanput mi je rekao:

— Nemojte se previše razočarati ako koji od njih ne postane isusovac.

— Velečasni, rekoh, to mi još nikad nije palo na pamet. Ja s takvom sigurnošću očekujem da će svi postati isusovci da se nimalo ne bojim razočaranja.

Ali nikad ih nisam prisiljavala. Oni su znali da sebi svoj život sami biraju. Znala sam im govoriti:

— Vi ćete svoj život proživljavati, a mama svoj život već privodi kraju. Moje zvanje je bilo da vas rodim i odgojim, a svoje zvanje vi ćete sami sebi odabrati.

Kad su dvojica starijih maturirali, onda sam ih zapitala: — No djeco, na što sada mislite?

Odgovorili su mi: — Mama, idemo u novicijat.

— A da li samo zato što ja to želim?

— Ne, mama! I da nam braniš, mi bismo išli.

Bila sam sretna. Ja sam svoju djecu s velikim veseljem od Božje ruke primila. Nije bilo onda djece koja se žele ili ne žele. Imala sam poseban osjećaj, kad sam osjetila da ću roditi dijete. Govorila sam: »Dragi Bože, Ti imaš povjerenja kad mi šalješ djecu. Daj mi snage da to povjerenje i ispunim da ih odgojim onako kako Ti to želiš!« Ja sam se svakom svom djetetu veselila prije nego se rodilo. I kad se jedan rodio kao dječak, pa drugi, onda sam baš željela Stanka. I tada sam posebno molila: »Dragi Bože, daj mi još jednoga dječaka pa da budu tri tvoja svećenika, jedan Bogu Ocu, drugi Bogu Sinu, a treći Bogu Duhu Svetom na čast i slavu posvećeni.« I dragi Bog mi je dao to moje malo trojstvo.

Gledam tu ženu. Stanko je prije 30 godina položio maturu. Sva trojica su je ostavili i otišli u isusovce. Nije li je samoća razočarala? Nije li se pokajala što je svu trojicu dala Bogu, a nijednoga sebi zadržala?

— Živjela sam zato da smognem sredstava kako bih plaćala za njihovo školovanje i dala sve što im treba. A uz to sam imala i svoje sestre i brata. Sve sam ih podigla na noge. Ja sam mnogo đaka poučavala. Imala sam uspjeha i Božjega blagoslova, jer sam radila svom dušom, savjesno, a to je bilo, uz moju plaću, izvor sredstava da sam ih mogla školovati. Kasnije, kad su se odijelili od mene, ja sam govorila Bogu o njima. Za njih sam se neprestano Bogu molila: »Ti si mi ih dao, Gospodine, Tebi ih vraćam . . .« Tako je moj život imao uvijek velik smisao. S njima sam živjela osobito povezana otkako su postali svećenici. Sve što su radili, to je bio i moj posao. Ja sam ga molitvom nadopunjavala . . .

ĐAKOVO JE DOBILO NOVOGA BISKUPA

U subotu 9. veljače konačno je procurila vijest — koja se već dugo očekivala — da je Sveta Stolica imenovala Msgra Ćirila Kosa novim đakovačkim biskupom.

Rođen je prije 54 godine. Sin seljačkih roditelja koji su se u Slavoniju doselili iz Hrvatskoga Zagorja. Kao mladi svećenik radio je dugo vremena na župi Trnjani pokraj Slav. Broda. Postavši duhovnik bogoslova očitovao je izvanrednu marljivost u spremanju duhovnoga štiva za buduće svećenike. U ono doba nismo još imali na hrvatskom jeziku znatan broj modernije duhovne literature, pa je Msgr Kos sam prevodio, ciklostilom umnažao i pružao hranu za duše mladima. Treba priznati da je znao izabrati takva djela koja su se odlikovala čistoćom nauke i ljepotom sadržaja.

U zadnje vrijeme bio je tajnik biskupije, đakovački kanonik, pa za vrijeme bolesti pokojnoga biskupa Msgra Stjepana Bauerleina, i generalni vikar. Iza njegove smrti izabran je i za kapitularnog vikara, upravitelja biskupije.

Brojnim zadovoljnim čestitarima — vjernicima i svećenicima — priključuje se i Uredništvo Glasnika Srca Isusova i Marijina. Želimo mu obilje Božjega blagoslova. A neka ga štiti i ona Gospa, koja ga je čuvala u teškim časovima njegova života, i na koju, znamo, uvijek računa.

Uredništvo

Nova crkva u Zagrebu?!

Župa Presvetog Trojstva Spansko - Novo Prečko na zapadnoj periferiji Zagreba uz autoput za Ljubljanu osnovana je prije 7 godina i djeluje u skučenim adaptiranim prostorijama jedne obiteljske kuće. Novim urbanističkim planom predviđeno je rušenje svih obiteljskih kuća na tom mikrorajonu zbog gradnje stambenih višekatnica. Planom rušenja zahvaćen je i dosadašnji pastoralni centar župe. Zbog toga je gradska skupština Zagreba na svom zasjedanju 25. prosinca 1973. odobrila preseljenje župnih prostorija i crkve na drugu lokaciju unutar naselja Novo Prečko. Gradnja novih prostorija župnog ureda i crkve Presvetog Trojstva stajat će vjerojatno prilično novaca pa župnik o. Adam Periškić apelira i na čitatelje Glasnika da pomognu svojim prilogom taj pothvat. Adresa: Rkt župni ured, Tavankutska 1, 41090 Vrapče.

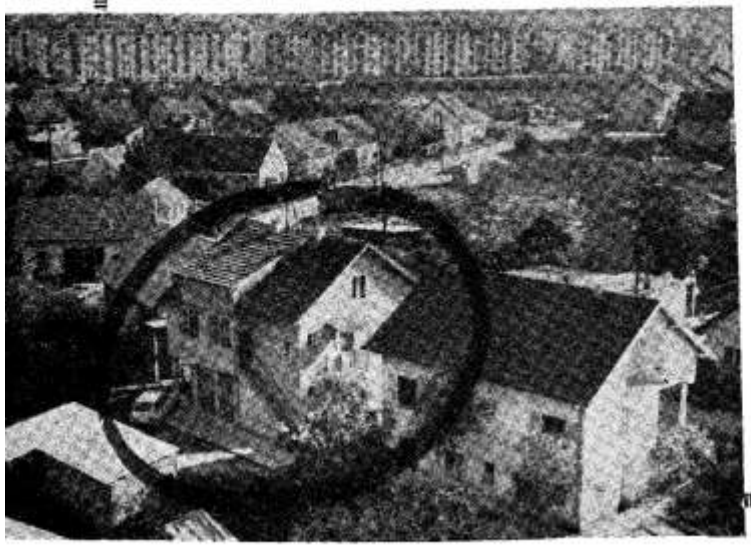

Na slici u krugu je sadašnja kuća u čijem se prizemlju nalazi crkva a na katu stan i župni ured Spansko. U pozadini se naziru zgrade naselja Novo Prečko gdje će se preseliti i sagraditi nove prostorije župe.

Odgoj svećeničkih kandidata

Sretni smo što imamo dostatan broj dječačkih i bogoslovnih sjemeništa. Ona su nam donedavna bila pretijesna, nisu mogla primiti sve mladiće koji su se javljali da budu primljeni za svećeničke kandidate. Zato je zadnjih godina sagrađeno nekoliko novih dječačkih sjemeništa, a planirana je i gradnja bogoslovnog sjemeništa u Zagrebu.

Međutim, broj svećeničkih kandidata znatno se umanjio pa je otpala potreba da se gradi novo sjemenište.

No to je aktuelnija naša nakana da se molimo za dobar odgoj svećeničkih pripravnika kako bi bar ovi, koji su danas u sjemeništima, ustrajali na putu prema svećeništvu. Što se više umanjuje broj zvanja, to više treba nastojati oko kakvoće: jedan dobro odgojeni svećenički kandidat znači više nego nekoliko površno spremljenih.

MOLIMO ZA SJEMENIŠNE ODGOJITELJE

Kad nas papa potiče da se molimo na predloženu nakanu, onda nam u prvom redu preporučuje same sjemenišne odgojitelje i profesore naših škola i bogoslovija. I oni su ljudi koji mogu popustiti u revnosti ili pasti u napast da svoj odgovorni posao obavljaju više po vlastitom nahođenju negoli prema smjernicama i odredbama crkvene vlasti.

Ako je korisno i potrebno da se stalno molimo za svoje duhovne pastire, za biskupe, pa i za samog Svetog Oca — da, za njega još najviše, jer mu zbog položaja u Crkvi i zbog teške odgovornosti najviše treba molitvene pomoći! — onda nas ne smije iznenaditi ako se preporučuju u molitve sjemenišni odgojitelji kao i profesori bogoslovije. Sjemenišni odgojitelji i nastavnici imat će to više Božjega blagoslova i uspjeha u radu što se više budu držali crkvenog vodstva. Svi će nam oni biti zahvalni budemo li ih, u smislu naše mjesečne nakane, pomagali svojim molitvama.

MOLIMO ZA SVEĆENIČKE KANDIDATE

Mjesečna nakana o kojoj govorimo, odnosi se također i na same kandidate svećeničkog zvanja, bilo da se još nalaze u dječačkim sjemeništima, bilo da se već u bogoslovijama neposredno pripravljaju za svećeništvo. Sav napor u poslu odgojitelja i učitelja urodit će slabim uspjehom ako se sami kandidati ne budu spremno predali njihovu vodstvu te svim srcem prionuli uz posao oko samoodgoja, uz pomoć onih koje im je Providnost dala da ih vode. Što je koje zvanje uzvišenije i sudbonosnije, ono zahtijeva ozbiljniju i solidniju pripravu. Želiš li sagraditi visoku kuću, moraš to dublje temelje postavi-

ti — duhovito primjećuje sv. Augustin. Svećeničko zvanje visoka je duhovna zgrada: Svećenik mora biti drugo Isusovo »Ja«; treba da bude učitelj i vođa Božjega naroda; da bude »sol zemlje«, »svjetlo svijeta«, »grad na gori« (Mt 5,13-14). Sve to bez opoziva, doživotno. Za takvo zvanje traže se solidne kreposti i temeljito znanje. No do toga se dolazi samo mnogogodišnjim, ozbiljnim i ustrajnim radom, i u duhovnom životu i u naukama. Takav se rad ne može ni zamisliti bez vodstva odgojitelja i učitelja.

O nužnoj suradnji svećeničkih pripravnika sa sjemenišnim poglavarima i učiteljima često je u zadnjim godinama govorio Sveti Otac — zacijelo zato što je ta suradnja u našim danima napose važna. Nikad se naime, nije toliko naglašavala sloboda što je odgojitelj treba da ostavi mladićima koje odgaja, ako ih želi pravilno odgojiti. Danas kao da prevladava odgojno načelo da se nikome ne smije ništa nalagati, nego svatko treba da se sam pod vlastitom odgovornošću odluči kako će koju stvar izvršiti. No tim je načelom veoma uskolebana nužna ovisnost svećeničkih kandidata od svojih odgojitelja, odnosno, oslabljen je odgojiteljev utjecaj na kandidate koji su mu povjereni.

Sveti Otac u svojim poukama mudro spaja primjerenu slobodu s nužnom podložnošću. U duhovnom nagovoru, održanom 10. listopada 1973. u rimskom zavodu Germanikumu, govorio je Sveti Otac također i o slobodi koju treba ostaviti svećeničkom kandidatu da bi se mogla razvijati zrela osobnost i svijest odgovornosti, ali je i nadodao da danas ima takvih odgojitelja, koji bi htjeli dokinuti sve propise i pravila te gojencima ostaviti punu slobodu, pouzdavajući se u naravnu dobrotu i zaboravljajući na posljedice istočnoga grijeha. Papa doslovno kaže: »Zacijelo, mladić treba da bude odgajan za slobodu, ali pravu slobodu treba najprije steći. A da je mladić - kandidat svećeničkog zvanja postigne, nužna su mu i vanjska pomagala. Kao što je štetna potpuna povučenost u odgoju, tako je isto štetan samoodgoj bez dodatne odgojiteljeve pomoći. Stoga se disciplina u sjemeništima treba da smatra — kako uči II. vatikanski koncil »ne samo djelotvornom zaštitom zajedničkog života i međusobne ljubavi, već nužnim dijelom cjelokupnog odgoja u svrhu postizavanja vlasti nad samim sobom, za razvoj temeljitije zrelosti osobe« (Optatam totius, br. 11).

Uslijed nagle promjene u shvaćanju osobne slobode i isticanja suodgovornosti porasle su poteškoće u odgojnom radu uopće: odgojitelji danas mnogo teže ispunjavaju svoju odgojiteljsku dužnost, a podložnici se mnogo teže podvrgavaju vodstvu odgojitelja. Upravo zato je vrlo korisna molitva na nakanu da se sjemenišni odgoj pravilno razvija.

ČINJENICA KOJA ZABRINJUJE: KANDIDATA SVE MANJE

Kad govorimo o našim sjemeništima, ne možemo odvratiti pogled od činjenice da je zadnjih godina veoma opao broj kandidata za svećeničko zvanje. Ne samo kod nas nego i općenito po svijetu. Proces opadanja traje već dulje vrijeme, ali je zadnjih godina veoma ojačao. Statistički podaci otkrivaju nam pravo stanje stvari. God. 1966. bilo je na svijetu nešto više od 485 milijuna katolika. U toj godini bilo je u cijeloj Crkvi 5.523 mladomisnika, a umrla su 4.372 svećenika. Prirast je još uvijek bio značajan: 1.151 svećenik. Ali iz godine u godinu, dok je stalno rastao broj katolika, umanjivao se broj novozaređenih. Već godine 1970. bila su samo 4.063 mladomisnika, a u istoj godini umrla su 4.532 svećenika, dok je broj katolika porastao na 526 miljiuna. U slijedećim godinama razmjer između zaređenih i umrlih bivao je sve veći.

U tom je razdoblju i mnogo mladih svećenika napustilo svećeničko zvanje i odabralo svjetovno. Statistički podaci govore, da je u roku od sedam godina — od 1966. do 1972. oko 14.000 svećenika napustilo zvanje. Ta nas činjenica još više uvjerava kako je nužna i korisna molitva za naša sjemeništa, kao i za sjemeništa po cijelom svijetu, da se u njima što potpunije odgoje svećenički kandidati u duhu II. vatikanskog koncila i na temelju odredaba i smjernica nadležne crkvene vlasti.

Ivan Kukula D. I.

CRKVA JE OD OCA

Piše: Rudolf Brajčić

Kao što su stvaranje i Krist odozgo, tako je i Crkva odozgo, a ne odozdo. Mnogi smatraju Krista običnim čovjekom, jednim među mnogima. Zapravo, po načinu kako je taj čovjek, koji je u svemu nama sličan, ostvaren, posve se razlikuje od nas, jer Kristova ljudska narav postoji u osobi Božjega Sina. I Crkva je kao organizacija jednaka svim ljudskim organizacijama, navlastito vjerskim zajednicama. Ona se od njih svojom organizacijom ne razlikuje ni u čemu, kao što se Krist kao čovjek ni u čemu ne razlikuje od ostalih ljudi. Ipak je nedopustivo reći da je Crkva slobodno udruženje vjernika za međusobno pomaganje i zajedničko djelovanje kao što su ostala društva, da je izrasla iz praktične nužde sumišljenika, jer nijedno ljudsko zajedništvo ne može postojati bez organizacije. Iako slična ostalim ljudskim organizacijama, ona se načinom kojim je ostvarena od njih posve razlikuje, jer postoji i stoji u Isusu Kristu, nosiocu vrhunaravnog spasenja.

Kao takva nije plod čovjekovih želja i sanja, ni učinak čovjekovih oblikovnih društvenih snaga. Ona dolazi odozgo, od Onoga od kojega dolazi Krist i njegovo spasenje.

»Ona nije crkva mitskih bogova stvorenih na zemlji, nego Crkva jednog živog Boga, koju je On zamislio i oblikovao. Ona nije jedna od zemaljskih pojava u svijetu i povijesti, nego tvorevina koja nadilazi svijest i povijest. Stoga je povijesni razvoj ne može pomesti niti bitno u njezinoj jezgri i temeljnoj strukturi izmijeniti. Hoće li postojati ili neće, izmiče odluci čovjeka, čak i njezinoj vlastitoj odluci. Ona postoji jer Bog hoće i kako hoće. Njezin život može, dakle, teći samo u poslušnosti Bogu. Neposlušnost Bogu ne može Crkvu razoriti nego samo njezin život na ovom ili onom mjestu, u ovoj ili onoj zemlji zakočiti ili uništiti«. (Schmaus)

A kad kažemo da je Crkva od Boga, onda mislimo na trojedinoga Boga. Njezin je praizvor »Vječni Otac« koji je one koji vjeruju u Krista odlučio sazvati u svetu Crkvu. Zato se Crkva u Novom zavjetu najčešće zove »Crkvom Božjom«, što znači »Crkvom Očevom«.

Očeva odluka o sazivanju ljudi u svetu Crkvu izvire iz ljubavi, koja traje od vječnosti.

Prije stvaranja bilo je razdoblje koje mi ne možemo izraziti ljudskim jezikom, jer pripada Božjoj vječnosti, razdoblje u kojem je Otac promatrao one koji još nisu postojali, ali koji su već stajali pred Njegovim očima, jer ih je On izabrao za svoju djecu. Od tada mi smo nošeni u Očevu srcu. Zato su prema Sv. pismu kršćani »izabranici Očevi« (Rim 8,33); Otac ih bira kao što se bira zaručnik ili zaručnica (1 Kor. 1); Otac ih zove, snubi za svoju kuću, zove za svoj stol, u svoje kraljevstvo. Nad njima lebdi »Očev zov«.

Piše: Predrag Belić

Kad humanizam i renesansa osvojiše Rim

Papa Martin V (1417-1431.) živo je pregnuo da obnovi crkveno osjećanje poslije velikoga raskola. Tome je imao služiti i jubilej 1425., peta sveta godina. Na žalost, našlo se čak na papinskom dvoru ljudi koji se nisu veselili brojnim hodočasnicima. Ali tko zna da je XV. stoljeće vrijeme kada je Rim bio pod utjecajem ne samo reformnih svetaca nego također i humanista, tj. obnovitelja starorimske kulture, a s njome zajedno i poganskoga duha, taj se neće odviše čuditi, a još će se manje sablažnjavati nad izjavom što ju je dao Firentinac Poggio Bracciolini, koji je kao svjetovnjak bio tajnik raznih papa gotovo čitave prve polovine stoljeća. On se, u vezi s jubilejom 1425. godine u jednom pismu tuži kako Rim preplaviše »barbari« (tj. Netalijani) i cijeli Grad zagadiše...

Same je Rimljane na jubilej pripravljao još godinu dana ranije snažni propovjednik i veliki svetac franjevac Bernardin iz Siene. Bilo je mnogo obraćenja. Jedan je dokaz tome i prizor što se 21. lipnja 1424. mogao vidjeti na Campidogliu: javno zapaljenje veliku lomaču od samih gizdavih nakita i praznovjernih predmeta.

»Zlatna godina« počela je na Badnjak 1449. svečanim otvaranjem tzv. »svetih vratiju« u Lateranskoj bazilici. Ima povjesničara koji misle da je ceremonija otvorenja postojala već za prve godine, ali je sasvim zajamčena u petoj svetoj godini pod Martinom V. u 1425. g.

Opet su potekle rijeke hodočasnika u Vječni Grad. Pobožnost i pokorničko raspoloženje bilo je već pripravljeno ratnim nevoljama na Zapadu, kugom i sve većom turskom opasnošću. Španjolski povjesničar, sada već pokojni Pedro de Leturia o tome piše doslovno: »Činilo se da kršćanstvo poslije tamne noći raskola i teških časova koje je prošao Vječni Grad, sada promatra u Rimu ružičastu zoru, u čijem se svjetlu krunio sjajni lik Namjesnika Kristova. Dolažahu da postignu potpuno oproštenje, da počaste grobove apostola i slavne relikvije, da promatraju spomenike Antike, jer — ne smije se zaboraviti — već su se ispoljavale humanističke sklonosti, ali također dolažahu — osobito neki biskupi — i zato da klečeći pred papom priznaju svoje koncilijarističke zablude i očituju svoje čvrsto pristajanje uz Petrovu katedru.«

Suvremenik događaja i povjesničar Siene Augustin Dathus ovako nabraja narodnosti romara 1450.: »Francuzi, Njemci, Španjolci, Portugalci, Grci Armenci, Dalmatinci i Talijani...« Razlikujući tako jasno dvije posljednje narodnosti, iz konteksta je očito da pod imenom »Dalmatinci« pisac misli samo na Hrvate. A svi su oni pjevali himne u svojim jezicima: dakle, jezik »Dalmatinaca« nije jezik Talijana, drugim riječima 1450. Italijom se orila naša pjesma.

A Nikola V. nije bio prvi papa koji je slušao kako Hrvati svojim jezikom slave Boga. Da ne govorimo o Danteovim suvremenicima, vratimo se na kraj XII. stoljeća. Znamo, naime, iz povijesnih izvora da su naši stari još godine 1177. u Zad-

PAPA NIKOLA V.

ru pjevali »slavenski«, tj. hrvatski, dočekujući ondje papu Aleksandra III, koji je upravo putovao u Mletke na izmirenje s carem Fridrikom I. Barbarosom.

Nažalost, nisu sačuvani podaci koje su to oni hrvatske pjesme pjevali, ni onda ni u svetoj 1450. godini. Veoma bi nas zadužio onaj povjesničar glazbe i književnosti kome bi pošlo za rukom da baci više svjetla na našu kulturno-religioznu povijest pod tim vidikom.

Prema jednom zapisu Eneje Silvija Piccolominija, budućega pape Pija II, kroz rimske je crkve dnevno prolazilo 40.000 ljudi. Premda povjesničari misle da je to veoma pretjeran podatak, ipak stoji da je broj pobožnika sviju naroda i jezika morao biti izvanredan — svakako veći negoli u ijednoj dotadašnjoj svetoj godini.

Kuga, koja je već harala drugdje u Italiji, prodrla je u svibnju i lipnju i u Rim te pokosila ondje mnogu žrtvu. U jesen je prestala pa je opet porastao broj hodočasnika.

Nije samo bezimeni puk sudjelovao na jubilejskim svečanostima. Spomenimo u prvom redu samoga papu Nikolu V., koji je i pješice i bosonog išao do određenih svetišta, dok su mnogi imućniji romari znali te razmake prevaliti na konju. U Rim je stigao mladi napuljski knez Ferrante sa suprugom i u bazilikama ostavio bogate darove. Isto tako austrijski nadvojvoda Albert, poljski povjesničar Jan Dlugoš, latinska pjesnikinja iz Verone Isotta Nogarola te glasoviti flamanski slikar Roger van der Weyden. U svojim slikama, što ih je radio poslije hodočašća 1450. ovaj odaje talijanske utjecaje: očito da Rimom i Italijom nije prolazio stalno oborenih očiju.

Jedan dio hodočasničkih darova Nikola V. iskoristio je za izgradnju crkvi i drugih zgrada, kao i za nabavu grčkih i latinskih knjiga, odnosno za bezbrojne prepisivače najstarijih i najvažnijih rukopisa. Tome se nije čuditi jer se nalazimo u srcu humanizma i renesanse.

Takvim potezom papa je praktički pokazao onu Pavlovu »pobožnost je za sve korisna«, iako bismo mi danas s duljim povijesnim vidikom više voljeli da su ta materijalna sredstva išla u korist duhovne i strogo teološko-znanstvene izobrazbe i obnove mlađega klera. Drugim riječima: da je Nikola V. kojom srećom unaprijed pretekao za čitavo stoljeće odluke Tridentskoga sabora glede osnivanja sjemeništa! Iz njih bi onda mogli izlaziti preporoditelji Božjeg naroda i tako spriječiti novi razdor kršćanstva u XVI. stoljeću.

OSIJEK - VIŠNJEVAC
23. 12. 1973.

BLAGOSLOVLJEN BOŽJE

Piše: Franjo Ivanušec

PREČ. G. ĆIRIL KOS POSVEĆUJE NOVU CRKVU U VISNJEVCU

— Najljepši betlehem svetoj Obitelji pripravio je Višnjevac! — uzviknuo je preč. Ćiro Kos, generalni vikar đakovačke biskupije, blagoslivajući novu crkvu uoči Badnjaka, 23. prosinca 1973.

— Takva crkva u ovo vrijeme pravo je čudo! —kliknuo je o. Petar Galauner, provincijal hrvatske provincije Družbe Isusove, prisustvujući svečanosti blagoslova.

— Zajednica Božjeg naroda, okupljena danas ispred ove nove crkve, osjeća se sretnom, jer dobro zna koliko je za nas, mlade i stare, velike i male, zdrave i bolesne, žive pa i mrtve, dobit i korist od ovog novog svetišta, u kojem ćemo se sada skupljati pred Bogom i Božjom Majkom — zanosno izreče mladost prigodom blagoslova toga novoga doma Božje kulture.

Sličan utisak ostao je i u srcima one tisuće vjernika sabranih oko svojih svećenika koji su zahvaljivali Bogu i Gospi.

»Jer će pod ovim krovom Veliki Netko prebivati,

Zidovi novi će tako čitavo Nebo sakrivati!«

I tako je novo naselje VIŠNJEVAC — oko 6.000 stanovnika — nanizano uz cestu koja izbija iz Osijeka na zapad, darovalo betlehemskom Djetešcu za Božić novi, dostojniji stan. U tu prostranu crkvu može stati tisuću vjernika.

Župa Višnjevac otvorena je 1968. godine bri-

»NAJLJEPSI BETLEHEM SV. OBITE

NOVI DOM KULTURE

BOŽJI NAROD ISPUNIO JE BOŽJI DOM

gom pokojnoga biskupa Stjepana Baüerleina i povjerena ocima isusovcima. Prvi župnik i organizator gradnje postao je o. Stanko Haramija. Ove godine skromno smo proslavili jubilej pete godišnjice župe.

Služba Božja i sva ostala djelatnost obavljala se u jednoj katnici u središtu prostora pred crkvom.

Prije toga vremena odlazili su pobožni vjernici ovog kraja — uglavnom doseljenici iz Bosne, Hercegovine i Dalmacije — na službu Božju čak u Osijek. A u samom naselju, pred rat zvanom Adolfovac, stoji još i danas kapelica skrivena među visokim topolama. U njoj je bio Gospin kip s djetetom Isusom, kome su Osječani rado hodočastili o Maloj Gospi. Od vremena do vremena obavljala se tu i služba Božja. Taj kip dobio je svoje mjesto i u novoj crkvi. U župi cvate pobožnost prema Fatimskoj Gospi, osobito u danima fatimskih ukazanja.

Temeljni kamen nove crkve blagoslovljen je prije tri godine. I taj blagoslov, rekli bismo, gotovo je čudesno djelovao. Brigom okretnoga župnika, koji je obijao mnoge pragove čak i u inozemstvu, velikodušnošću dobročinitelja i doprinosom vjernika rasla je pred nama moderna zgrada, pružajući se 35 m u duljinu, 12 u širinu i visinu dvokatnice.

Staneš li pred pročelje, vidiš na gornjem dijelu stotine raznobojnih križića upletenih jedne u druge. Oni su simboli našeg života.

Uđeš li u nutrinu, osvaja te prostrano svetište s velikim križem: pobjedničkim znakom našega Spasitelja. Svjetlo obilno prodire kroz mnoštvo staklenih cigala s jedne i s druge strane gornjeg dijela crkve. Na samu crkvu nadovezuje se župni stan sa svim potrebnim prostorijama pastorizacije.

S otvaranjem crkve brige — i novčane! — još ne prestaju. Toranj još uvijek stoji samo u nacrtu. Isusovi udovi ove zime osjećaju hladnoću u crkvi. Dakle, još ne valja skrstiti ruke.

PRIPRAVIO JE VISNJEVAC!»

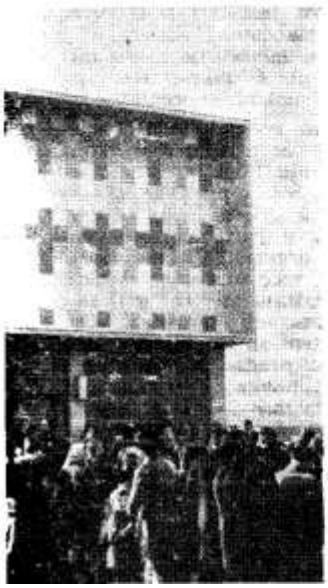

koji je smisao ispovijedi?

Odgovara prof. moralne teologije Ivan Fuček

— Nedavno sam doživio velik smijeh od drugova iz razreda kad su čuli da se ja još ispovijedam. Mama me često tjera na ispovijed. Iako idem onamo, meni zaista nije jasno zašto bih se morao ispovijedati nekom svećeniku? Čini mi se veoma jeftinim, mehaničkim i magičkim, kleknuti u ispovjedaonicu, »odverglati« grijehe i dobiti odrješenje s pokorom od nekoliko očenaša, dok se u sebi zapravo ništa ne mijenjam.

Ivo

Prije svega, nisi osamljen u takvom načinu mišljenja. Često čujemo iste prigovore. Dobro je da si ih postavio. Pokušat ćemo ih ukratko raščiniti...

Drugovi te ismijehuju što se »još« ispovijedaš! Ako su ateisti, ne čudi se! Ako su pak i sami vjernici, to je znak stanovite krize ispovijedi, koja se danas u Crkvi osjeća. Stoga je i Koncil smatrao potrebnim narediti: »Neka se prerade obredi i obrasci pokore da jasnije izražavaju narav i učinak sakramenta« (SC 72).

Dok očekujemo obnovu obreda, sadašnji način privatne ispovijedi, koja je inače u praksi kroz duga stoljeća, mnogima, osobito mladima, čini poteškoće. Mladi u nekim zemljama pristupaju Pričesti a da se nisu ispovjedili. Zar zaista i ne griješe? Daj Bože... Ili im pojam grijeha više nije jasan? Svakako, takvi više ne smatraju da Pričest moraju vezati s ispovijedi, da im ona bude propusnica ili »pasoš« — kako se izražavaju — za Pričest.

Ne vide dovoljno da se ispovijed sastoji zapravo u ljudskom i božanskom dijalogu, od srca k srcu, koji postaje sredstvo spasenja.

Ivo, nisi li i ti u istim poteškoćama? Kažeš: »... meni zaista nije jasno zašto bih se morao ispovijedati nekom svećeniku.«

Zar se ispovijedaš čovjeku? Ne priznaješ li svoju krivnju Bogu preko čovjeka? Svaki put kad se dižeš iz grijeha, Bog se kao otac u Isusu zauzeto spušta prema tebi. Isus, Božji Sin, reče uzetome: »Sinko, opraštaju ti se grijesi!« Slično veli i grešnici: »Oprošteni su ti grijesi!« Istu vlast predao je apostolima i njihovim nasljednicima do danas: »Zaista, kažem vam: što god svežete na zemlji bit će svezano i na nebesima i što god razrije-

šite na zemlji, bit će razrješeno i na nebesima.« A na oproštaju od svijeta i od apostola Isus je rekao: »Kao što je mene poslao Otac, tako i ja šaljem vas... Primite Duha Svetoga! Kojima oprostite grijehe, oprošteni su im; kojima zadržite, zadržani su im.«

Tako je, dakle, KRISTOVA ustanova da se moramo ispovijedati službeniku Crkve, ili, točnije rečeno, moramo se ispovijedati Crkvi.

Veliš da »jeftino, mehanički i magički« primaš odrješenje, dok se u sebi zapravo ništa ne mijenjaš. Oproštenje grijeha neopozivo traži promjenu, nov život, novoga čovjeka, obraćeni život. A obraćenje je odvraćanje od svakoga bezakonja, - napuštanje tame i laži, prestanak nanošenja nepravde Bogu. To je promjena mišljenja, promjena mentaliteta, povratak iz progonstva grijeha u domovinu milosti, ponovno uspostavljanje potpunog prijateljstva s Bogom u Savezu ljubavi kao dijete s Ocem. Obraćeni će čovjek, možda, još dugo bolovati, nastavljati, učvršćivati ga novim obraćenjima. Tada se neće dešavati da baš ništa ne postaneš bolji. Jesi li već pokušao doživjeti potpuno obraćenje, odlučni temeljni izbor za dobro u korjenitom odvraćanju od zla i onoga što u zlo navodi? A obraćenje treba da se zbiljski dogodi prije ispovijedi. Nemoj to zaboraviti!

Ipak, treba jasno reći da i nakon obraćenja svatko ostaje svoj psihološki tip sa svojim dobrim i lošim karakteristikama. I dalje će se pojavljivati iste napasti, ti ćeš se i dalje boriti s istim manama, čak i na isti način. No to te ne smije obeshrabriti jer je to normalno stanje svakog »obraćenog čovjeka«. Borbom i naporom samo produbljuješ svoje obraćenje.

Na kraju da se osvrnem na ono »tjeranje« s mamine strane. Jasno, sedamnaestogodišnjak, dvadesetgodišnjak ima svoju drugu »vjersku slobodu« negoli onaj od sedam ili četrnaest godina. Mlad se čovjek progresivno »oslobađa«. Ipak, takav mamin način ne mora biti poticaj na srdžbu, na teško protivljenje, na osjećaj poniženja, jer može biti zov da osobno s uvjerenjem prihvatiš praksu česte ispovijedi, uvjeren u njenu neizmjernu korist.

Sveta ispovijed treba da postane nešto intimno tvoje, ne nešto što ti se izvana nameće, bilo crkvenim zakonom, bilo maminim dosađivanjem. Zreo kršćanin sve slične izvanjske poticaje pretvara u svoje osobno uvjerenje, koje prihvaća svjesno, slobodno, radosno s punom odgovornošću.

Svi se čude: — Zar tako velika djevojčica da se hrani iz »flašice«?

Ni tati nije lako. On mora stići nahraniti mezimicu i pročitati svježi izvještaj s utakmice Jugoslavija — Španjolska.

Piše: Marko Cvitkušić

Vidio sam sretnu obitelj

Slavonsko selo. Udaljeno šest kilometara od grada. Ovamo me je dovelo pismo. Onako kako znaju napisati seljani: mirno i tiho, široko kao što se pišu romani, kao što je ova slavonska zemlja, beskrajno mirna i zelena, umivena plavetnilom neba, okupana u oblacima koji po nebeskoj pučini plove u nepovrat.

U tom selu živi obitelj Vlade i Zorke N. i njihovih osmero žive djece, jedno drugom sve do uha.

— Znao sam da ćete doći, ali mislio sam da će to biti sutra. Veselim se vašem dolasku — dočekuje nas otac Vlado, malo zbunjeno, ali obradovan našim dolaskom. Stižu i djeca: mladići i djevojke kojima treba uskoro ići u svatove. Iako smo vidjeli samo dio potomstva, imali smo mnogo toga vidjeti. Djeca čvrsta kao onaj hercegovački krš u kome se rodiše njihovi djedovi i pradjedovi, ti ponosni seljaci vični patnji. Ali vjerni Bogu i njegovim zapovijedima.

Čovjek je to srednjeg rasta, izrazito muškaračkog lica, zaodjeven roditeljskom ozbiljnošću i životnim iskustvom. Sjedio je mirno za stolom i pričao o sebi i o svojim ukućanima bez prenemaganja, bez povišenog tona, stvarno i široko.

— A što da vam pričam o svojim patnjama i stradanjima? O tome ne govorim nikome. Ne vridi mi. To samo Bog zna kako sam se probijao kroz život da othranim tih svojih osmero maksuma, od kojih su neki danas, hvala Bogu, već na svojim nogama.

— Vi ste rodom iz Hercegovine? Zanima me kako ste došli iz kršne Hercegovine u ravnu Slavoniju?

— Ja sam rodom iz Sovića u Hercegovini. Kao dječak od dvi godine odselio sam se s roditeljima u Bošnu. Svoj rodni kraj nisam ni zapamtio, pogotovo kuću u kojoj sam rođen. Ondje sam proveo dječačko doba, a tu sam se i oženio. Godine 1957. odlazim sa ženom i djecom u Slavoniju. Ovdje smo kupili kuću, malu, ali svima dragu. Imali smo, važno je, krov nad glavom. Danas imamo veću i ljepšu, lipo sam se sredio otkako radim u Austriji, ali više ne mogu pošteno raditi otkako sam bio u bolnici.

I priču nastavlja otac Vlado o onim ratnim godinama kad je dobio tu strašnu bolest.

— Otkako sam došao iz bolnice, više i ne mogu raditi onako kako sam nekada radio. Živci su mi sasvim oslabili, a kad radim, osjećam silan umor. A nije ni čudo! Ratne godine prometnuo sam preko glave u tuđoj zemlji, u Njemačkoj...

DVIJE OSNOVNE ZAPOVIJEDI

— U Austriji radim već osam, devet godina. Plaća tamo nije baš pofaljena, ali mora se. Dok sam bio zdraviji, radio sam i preko radnog vremena, no sada ne radim kako treba ni ono određeno vrijeme. Zbog toga su me htjeli otpustiti, ali sam ja stari radnik u ovoj firmi pa ne mogu.

I opet, kao i inače, vraćaju mu se misli na djecu, na obitelj. S njima on živi, na njih on misli.

— Dvi kćeri i dva sina rade u Švicarskoj. Stariji sin Jozo skoro će u vojsku. Stalno im pišem: Dico draga, molite se Bogu! Veliko je zlo zavladalo u ovom svitu. Pazite na svoje poštenje. Svit se odmetnuo od Boga i njegovih zapovidi, i ja sam uvjeren da ovom svitu neće duljiti Božja kazna. Stalno toj dici govorim da se mole Bogu, ali, brate, slabo slušaju. Ja sam dobar boj bojevao, ali to čeka i njih. Život nema prema nikome samilosti, okrutan je i grub. Govorio sam im da koje ode u samostan ili u sjemenište. Pa neće. Treba da ih Bog pozove, džabe je što ja govorim. Bog je onaj koji sebi poziva.

Kako je samo lipo viditi časnu sestru ili svećenika u reverendi! To su svete osobe u kojima živi Bog. Dok bude njih, bit će i vire u našem narodu. Ali ako ne bude dice u obitelji, neće biti ni svećenika ni časnih sestara. Danas je moda: jedno ili dvoje i dosta! Tako je većinom ovdi u Slavoniji... Ako me netko smatra pobožnjakom, neka me smatra. Ja znam svoje i moram biti ustrajan. Moram tu svoju dicu nasvitovati da se Boga boje i da ljube bližnjega. Pa to su dvi osnovne zapovidi naše svete Crkve...

MAJKA ZORKA: DICA SU RADOST

— Stari stalno govori da je njegovo kratko. Ja njemu kažem: Ma, nemoj o tome govoriti više! Još ćeš ti doživit da se ta dica požene i poudaju. A on veli da valja ići.

Tako prihvaća majka ove obitelji, koja je svojim rukama tu djecu hranila i mnoge noći nad njima probdjela.

— Prošli smo mnoge teškoće. Plaća mala, dice mnogo, ali smo stalno mislili na Boga, i u dobru i u zlu. Molimo se Bogu i uvik idemo u crkvu. Stari uvik dici govori, jer ko se moli i Bog njega neće zaboravit... Sada vidim da su dica radost. Ma ja sam sretna kad ih gledam veće i manje, kad su kod kuće i kad mi iz tuđine pišu. A nisam se bojala rađati. Uvik sam rekla: Bože, daj mi snage i kriposti. Pitaju me da li bi još rodila? Pa bi', ako je Božja volja. S kim god dođem u razgovor, svaki mi kaže: ko bi rekao da si toliko rodila. Ko reko — ne reko, ja sam ih rodila!

DJECA ŽELJENA I LJUBLJENA

A djeca?

Dvije kćeri i dva sina su u Švicarskoj. Otac Vlado je skoro preko cijele godine u Austriji. Tako neke nismo ni vidjeli. Ružica i Janja bile su na livadi uz svinje. Divne male glavice plavih kosica i svijetlih očiju, u čijim žilama struji ista krv njihovih predaka. Djeca su to željna i ljubljena.

Hercegovino, zemljo kršnih pređa, tvoji sinovi diljem svijeta pronose tvoje ime, ostaju u svijetu s tobom ponosni, vjerni tebi i tvome imenu.

A ti, Slavonijo, zemljo plemenita, kažu da ostaješ pusta. Kroz burnu povijest stotinama godina pronosili su tvoju slavu svojim kostima i krvlju. Majko plemenita, ne puštaj svoju djecu! Zar ti nisi kolijevka naroda? Zar da ostaneš bez života, bez kršćana katolika? Vjerujem da nećeš sve dok tvojim stazama bude kročila noga obitelji kakva je ova — Vlade i Zorke.

MALI SLAVONSKI AMERIKANCI

Došla nam je slika iz daleke Amerike od dobre majke, a sada bake ovih malih unučića. Sve ih je baka poslagala na krevet pod sliku Srca Isusova, kome je njihova obitelj posvećena.

S naših slavonskih ravnica potjerala ih je potreba u tudi svijet, ali nisu zaboravili domovinu ni vjeru Isusovu. Novim naraštajem žele obogatiti Crkvu u svijetu, novim pokoljenjem vjere žele napuniti nebo. A kad budu porasli, bit će od njih cijeli zbor slavuja da zapjevaju u svojoj crkvi na Božju slavu i diku rodu svom.

Zasad samo gledaju radosnim očima malu Viktoriju, maločas krštenu, koja leži u sredini među njima.

PRIGOVORI CRKVI

U proglasu za Svetu godinu Papa je pozvao na pomirenje s Bogom i s ljudima.

No, u jednom nagovoru iznio je Papa kako je mislio prije svega na pomirenje u samoj Katoličkoj Crkvi, pomirenje »s onom djecom Crkve koja nisu, doduše, izjavila svoj prekid s Crkvom, ali žive u neobičnom vladanju prema njoj: hoće da budu još u zajedništvu s Crkvom — i dao Bog da to uistinu jesu — ali u stavu kritiziranja, oporbe, svojeglavoga izbora, i još slobodnijeg prigovaranja.«

Taj dvoličan stav, nastavio je Papa, brane neki »razlozima koje samo po sebi valja pozdraviti, naime nakanom da poprave neke žalosne ljudske i sumnjive strane, odnosno da podignu kulturu i duhovnost Crkve, ili je dovedu u sklad s promjenama vremena. Ali te zahvate oni prisvajaju sebi s toliko samovolje i uporn sti da, možda i ne opažajući, rasklimavaju, dapače i lome ne samo ono »pravno« nego i duhovno zajedništvo s kojima žele biti povezani.«

»Oni pile pod sobom granu životvornog stabla koje ih je držalo.«

J. Badalić

»Augustine blaženi - presvijetla zvijezdo hrvatska!«

To su prva dva stiha popularne pjesme što se od davnina pjeva u dominikanskoj crkvi u Trogiru u čast slavnog Trogiranina blaženoga Augustina Kažotića, biskupa i dominikanca.

Pjesmu je u novije vrijeme uglazbio za četveroglasni zbor naš poznati glazbenik don Miho Demović, profesor glazbe i umjetnosti u Biskupskom sjemeništu u Dubrovniku, koje je prošle godine na treću nedjelju Došašća 16. prosinca u crkvi svetog Ignacija proslavio 650-godišnjicu Augustinove svete smrti. Svečana akademija sjemeništaraca iza Euharistijskog slavlja počela je spomenutom pjesmom, koja se smatra himnom bl. Augustina.

Ova je akademija bila odaziv na Papin poziv upravljen našim hodočasnicima na Augustinov grob prošle godine: »Ovdje vas pred svima potičemo« — rekao je Pavao VI. u generalnoj audijenciji 22. kolovoza u Castel Gandolfu — »da vam uvijek bude na pameti i pred očima davni lik uzornoga katoličkog života blaženog Augustina Kažotića. Njegov je primjer propovjednika i biskupa i danas i te kako suvremen zbog žive revnosti i zbog onoga što je pretrpio u službi Crkve i za obranu iste Crkve. To je i danas suvremeno, zar ne?«

Vladimir Pribanić

KVARTET DUBROVAČKOG SJEMENIŠTA UZVELIČAO JE PROSLAVU BLAŽENOG AUGUSTINA KAŽOTIĆA

Piše: Stjepan Džalto

kušnja

Mato Javor, isušen od ljetne žege, nije mogao večerati. Samo je nadušak ispio pokinjaču vrele šljivovice i legao na meku slamnjaču. Razdragana srca, malo od šljivovice, a više od svršena posla, sanjario je:

»Jopet je ispalo dobro. Mislio sam da će biti teže. Post joj njezin, tribo bi minjati tu kosu. Ova je skroz-naskroz izlizana. Ali odkud? Di su pare? More još ova. Bože zdravlje, rano ću, prije zore, bezbeli, sredit guju. Poklepat ću je i dobro naoštriti, pa neka onda sklizne! Prljuga je to, oštra i suha trava, mogla bi. Isušena ko glad, ali slatka kod med. To su najbolje trave, ali teške za kositi. Samo kosa sklizne...«

I san ga je svladao. Sanjao je otvorenih usta o sutrašnjem danu, kad će, makar u poodmakloj dobi, pokazati svoju snagu i vještinu u kosidbi.

»Džabe, ljudi, džabe«, sanjao je, »Mato Javor, niti stari niti gubi snagu. Briše li, briše. Svejedno što je prljuga, on nju ko brico Mulinu bradu. Samo mane i nje nesta. Džabe ljudi, taj ne stari i ne gubi snagu« — sve je kroz san čuo kako selo priča o njemu.

* * *

I dok je Mato Javor sanjao na mekoj postelji, dotle je njegov sin, bogoslov prve godine na zagrebačkom bogoslovnom fakultetu, sanjario nad seoskim krovovima.

Poželio se mira, poželio se tihe noći obasjane mjesečinom, pa se uspeo na brežuljak iznad sela s kojeg se moglo vidjeti selo. Utonulo u san, selo je spavalo. Ljeti selo rano zaspe da se rano probudi. Umor ga uspava, i mnogima je umor večera, a motika ili kosa uspavanka. I psi su spavali. Samo su žabe kreketale dolje u Jovića bari. Polegle na žabokrečinu, pjevale su svaka svoju pjesmu, a opet svi su se glasovi spajali u jednu melodiju, koja je odzvanjala u tihoj ljetnoj noći, kao večernji zvon.. Nevidljivi, a prisutni Dirigent prirode, dirigirao je i tim glasovima, koji su razbijali seosku idilu, ali je nisu remetili. U zanosu tihe ljetne noći njihov se glas topio u tišinu koja nuka na razmišljanje o velikim, nadzemaljskim stvarima...

»Bože, divne noći!« — ushićeno je uskliknuo i zagledao se u zvjezdano nebo. »Tko smije kazati da je sve ovo nastalo samo od sebe? Glupost! Dekadenca razuma, poimanja, shvaćanja, volje i pameti. Ništa, ne može nastati samo od sebe. Što god biva, od drugoga biva.«

Divio se beskrajnim zvijezdama, tajanstvenom nebu, uzdizao ruke da zagrli svemir, toliko mu se činio blizak, njegov, kao dar Boga čovjeku.

* * *

To je ushićenje naglo buknulo iz njegove duše, a još brže splasnulo. Čim je oborio pogled na zemlju, na čađave krovove svog sela, odmah mu se srce ohladilo od metafizičkog zanosa. Nisu to bile zvijezde, ti stari seoski krovovi, umorni i trošni, koji su pokrivali i skrivali svašta, a najviše ljudsku bijedu, koja bi se ponekad znala uspeti i na krovove!

»Čudan je život, Bože!« Sada je počeo misliti o životu školski i sporo. »Neshvatljiv! Lakše je shvatiti visine nego nizine. Lakše je dokučiti Nebo i Boga nego zemlju i čovjeka. Samo malo pameti i dobre volje i eto ti spoznaje o opstojnosti Božjoj, ali što je bivovanje naše?! Tko sam ja, kuda idem i kamo ću stići? Zašto sam na svijetu? Svaki je čovjek svoj svijet, svoju sudbinu nosi, svoju patnju, i nitko nije sretan...«

Razmišljao je sasma školski i nespretno. Pogled mu je lutao po krovovima i ustavio se na Ibrahimovu napola srušenu krovu. Nikad ne bi znao što se pod tim krovom događa da danas nije sreo u seoskoj mesnici malog Ismeta, sina Ibrahimova. Dotrčao mali u mesnicu bez duše, zadihan i uplakan: Tražio je »na veresiju« deset deka bravetine:

— Majka hasta, (bolesna) pa poželila bravetine, šmrčući molilo je dijete.

— A di su pare? upitao je prljavi mesar.

— Reko babo na veresiju, sada nema.

— Neće ih nikada ni imati. Babo ti je propalica, pijandura, treba ga ubiti — nabrajao je mesar, a dijete je jecalo od plača.

— Majka mi je plaho (jako) hasta, smoglo je dijete snage da opet zamoli.

— Je li plaho? više posprdno, nego sažalno priupitao je mesar.

— Plaho! Dina (vjere) mi, plaho!

— Hoću njoj, dobra ti je i poštena, a tvog babu propalicu i pijanicu trebalo bi objesiti...

Nije dijete slušalo krvlju pošpricanog čovjeka. Čim je zgrabilo meso, ustrčalo je bosonogo i gologlavo kao da bježi pred vucima: sretno i radosno kao da majci nosi zdravlje.

»Kako malo treba čovjeku da bude sretan, a nema ni toga malo!« — razmišljao je bogoslov pod mjesečinom, sjetivši se toga događaja, pa se još jače zagledao u taj Ibrahimov krov. A krov jadniji od svih seoskih krovova izgledao je veličanstven obasjan mjesečinom. Orah se nadvio nad njim, a kroz orahove grane šarala ga mjesečina, pa se činilo da je pokriven zlatnim, a ne trulim šindrama. I noć je dobra, jer skriva seosku bijedu...

* * *

S krova na krov klizio je pogled mladog studenta teologije, prodirao i odgonetao tajne ispod krovova. Sve dok se nije ustavio na Snježinu krovu. U početku mu je pogled bludio bojažljivo, oprezno i stidljivo po krovu, ali se u tili čas spusti kroz čađavi krov u malu, bijelim okrečenu sobu, gdje je Snježa, vedra i jedra, mlada i čedna, počivala.

Malo prije, dok su mu oči plovile visokim nebom, od zvijezde do zvijezde, u glavi su mu živjele velike i plemenite misli: »Uzvišen je svećenički poziv«, mislio je. »Pomagati čovjeku, pokazivati mu Boga, Nebo, tješiti ga u ovoj suznoj dolini, to je smisao i uzvišen zadatak svećenika. Divno je biti svećenik. Najdivnije što može biti. I samo svećenik može donijeti utjehu pod ove siromašne krovove...« Tako je mislio ovog časa. A sada mu ona zarobi misli...

»Kako je to sve čudno i smiješno«, razmišljao je. — »Više smiješno nego čudno. Samo ne znam zbog čega mi je sve ovo smiješno. Ili ovo, što se sa mnom događa, ili što se sve ovo skupa ne može spojiti? Gdje je tu nesporazum, u čemu je grijeh?«

Počeše ga grešne misli lomiti i on im se potpuno predade, svladaše ga. I te iste noći stvori odluku da on, Mato, sin Javora, ne može biti svećenik: — Ne mogu! Nemam zvanja. Od svećenika se traži velika žrtva, a ja sam slabić... Uostalom, mogu Bogu služiti i kao dobar katolik. Mogu vjeri, Crkvi i svom narodu pomoći i kao laik. To je i Koncil naglasio...

S tim mislima napusti mjesečinu, ali još jednom baci pogled na Snježin krov. Tu mu se ustavi i — utrnu.

* * *

Pod krovom staroga Mate Javora uvijek je vladala tiha radost, jer se uvijek u poteškoćama pouzdavao u Boga. Bilo je mnogo teških trenutaka u njegovu životu, kad se ta radost pretvarala u težak bol, ali samo časovito. Čim bi se sabrao, došao k sebi, nemir bi se pretvarao u mir. »Nek se vrši Božja volja«, bilo je sve što bi rekao. Najteži su mu bili časovi kad su mu djeca umirala. A umrlo ih je devetero. Čim bi se rodilo, već bi umrlo, a troje ih je rodila Janja mrtvih.

— Bog dao, Bog uzeo — u bolu bi šaputao molitvu, sve dok se ne bi smirio. Janja, njegova žena, nije imala toliko snage. Isušila se od plača, postala je šutljiva kao tuga.

Jednoga dana sreo je stari Mato Javor nekog putnika namjernika, koji mu reče da se preporuči Presvetom Trojstvu i da sam učini trojstvo. Naime, čim mu se rodi prvo dijete, da mu da svoje ime, ako bude muško. A ako bude žensko, onda Janjino. I neka s tim imenom nađe i krsnog kuma.

I tako mu se ubrzo rodi muško dijete, baš ovaj Mato bogoslov. Njega otac preporuči Bogu i u duši učini zavjet da će ga dati u sjemenište. To je bila više želja nego zavjet,

ali kada je mali sam odlučio da pođe onamo, tada je zapravo učinio zavjet. Tog je dana zavladala potpuna sreća i radost i u Matinoj duši i pod Matinim krovom. I žena mu se oporavila, a on se potpuno pomladio. Postao je rumen i snažan kao kad je bio momak. Ta se mladost i snaga još jače isticala preko praznika, kad bi mu dijete stiglo kući. Tad bi radio za dvojicu i kosio za trojicu. A kosidbe je bilo dosta.

»Imenu Božjem slava«, uvijek bi rekao naoštrivši kosu. A kada bi brus stavio u vodir, prije nego bi zamahnuo po otkosu, krisnuo bi, da ga čuje i vidi sin kako radosno kosi:

— Svaki posao veselo radim, radostan sam i kad sam bolestan, dok god vidim svoje dijete živo i zdravo i dok mi ide onamo...

A kad bi mu netko, ko usput, dobacio: — Blago tebi, Mato, imat ćeš sina svećenika! — od radosti srce bi mu se smijalo. Sve se moglo vidjeti kako se od smijeha trese kroz lanenu košulju i suknenu đoku. Svaki praznici bili su za Matu Javora sve radosniji i radosniji, što mu se sin više bližio oltaru.

* * *

A što sada?

Primijetio je otac na sinovu licu od te noći neku zabrinutost i smušenost. Malo je govorio, rijetko bi jeo i nikada u kući. Stalno nekud oko Snježine kuće. Otac nije ni slutio što se u sinovu srcu događavalo. I, kad je selo počelo nešto zuckati, on je mislio da su to obične seoske priče. Selo uvijek zavidi, ogovara i kleveće. Njegov zavjet se mora ispuniti. On, taj njegov sin, mora biti samo Božji, i ničiji više. Devet anđelaka i deseti svećenik, to je dar, najveći đar Bogu od jednog slabašnog čovjeka. I stari Mato Javor nije slušao priče sela, samo je molio. Molio je ponajviše Presveto Trojstvo:

»Trojedini i Jedini, usliši želju moju! Čovjek je samo jak i ispunjava svoju volju ako je u skladu s tvojom. Moja je volja da mi sin postane svećenik. Ako je i tvoja volja, onda i njegovu volju usmjeri. Jedini u Trojedinom.«

Molio je i dan i noć. Nasred livade znao bi odložiti kosu i moliti. Sunce bi ga, ono ilinsko, peklo, iz njega cijedilo znoj, sušilo ga i ispijalo, a on bi jednako molio: »Trojedini...«

I što se Mato Javor više molio, Mato Javor, sin, sve se više motao oko Snježine kuće, a selo otvoreno govorilo o njegovoj ženidbi:

— Ženi se, jašta!

— Već se i sudbeno vjenčao, jašta!

— I jest prokleto to naše selo, iz njega nikada svećenika!

I svašta se pričalo po selu. Došlo je do ušiju majke Janje. A ona je samo plakala i opet se počela sušiti.

— Ne slušaj selo, bona. Moli! Selo izmišlja — tješio bi je muž, a ona se svejednako sušila.

* * *

Kako završi ova borba mladenačkog srca i roditeljske molitve?

Svršili praznici. Rano jesenje jutro, rosno i prohladno, povoljno za kosidbu otave, probudilo je Matu Javora, oca, u prve prijetlove. Poranio da isprati sina i da onda s britkom novom kosom obrije luku. Na stanici poljubio je sin oca prije polaska i rekao:

»Oče, oprosti. Ovih praznika prebrodio sam veliku kušnju. Đavao je kao ričući lav, gleda i traži koga bi proždro. I moje je zvanje htio uništiti. Hvala Trojedinom i jednom nevinom i plemenitom srcu da nisam skrenuo s puta!«

Stari Mato Javor suznim očima poljubi sina i požuri u luku da kosi otavu. Ali kad se odmaknuo nekoliko koraka od sina, nasmijano je uzviknuo:

»Sinko, da se čovjek ojača, potrebna je kušnja!«

IZLOG KNJIGA

Juraj Gusić: S GOSPOM K VRHUNCIMA, Zagreb 1974. Naručuje se: Rudolf Breber, Palmotićeva 33, Zagreb. Autor u 33 poglavlja na 256 stranica pokazuje Gospu kao uzor kako se izgraduje kršćanski značaj. Knjiga će veoma dobro doći za čitanje i propovijedanje u mjesecu svibnju. Cijena je 30 ND.

Juraj Jurjević: ČOVJEK, Zagreb 1973. Izdao Filozofsko-teološki Institut Družbe Isusove u Zagrebu, Jordanovac 110. Na 584 stranice izvorna i sadržajna studija o čovjeku, ali pisana pristupačnim stilom svakome. Cijena 125 ND. Oprema knjige je izvanredno uspjela.

Božidar Nagy: PRIJATELJ MLADIH — IVAN MERZ, Zagreb 1974. Izdavač: Postulatura Ivana Merza, Zagreb, Palmotićeva 33. Na 132 stranice vrlo uspjelo prikazan lik mladoga Dr Merza mladima. Odlikuje se zbog toga jer Dr Merz najviše sam govori preko svoga divnoga Dnevnika. Cijena 17 ND.

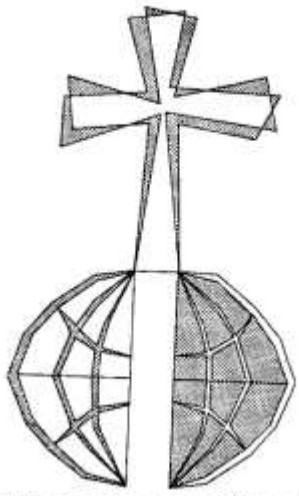

MISIJE

Uređuje: Juraj Gusić

MISIJSKA NAKANA AM

Gospodine, umnoži broj misionara

U ovoj misijskoj nakani Apostolata molitve govori se o prilično složenom i teškom pitanju misijske djelatnosti Crkve.

Postoji, naime, raskorak između rasta kršćanskih zajednica u misijama i broja misionara, osobito svećenika. S time je povezan problem: kako što pametnije iskoristiti i rasporediti one misionarske sile koje postoje?

Istina je, moramo priznati da je misijska djelatnost Crkve uvijek bolovala od nestašice svećenika. Žetva je uvijek mnogo veća od broja žetelaca. Toj nestašici misionara posljednji Pape nastojali su doskočiti odgojem domaćega klera u misijama. To je u nekim zemljama prilično i uspjelo. Možda je najbolja situacija stvorena u Indiji.

Ali danas je kriza svećenika misionara posebno oštra. Sve je manji broj svećeničkih zvanja i u samim »kršćanskim« narodima. A kad je sve manji broj svećenika, onda je i sve manji broj misionara.

No nije svagdje ista situacija. Događa se da su misionari nerazmjerno podijeljeni. Negdje ih ima premalo, a drugdje bi se lako moglo raditi i s manjim brojem. Danas valja u svemu smišljeno raditi, pa bi isto tako trebalo biti i u raspoređivanju svećenika.

Kao najpametnije rješenje predlaže se raspoređivanje misionara prema broju vjernika. Ali također valja imati na pameti i slijedeće: zajednicama koje daju velike nade rasta, makar trenutno i brojčano bile malene, valja dati dostatan broj dušobrižnika. Takvo rješenje u teoriji je posve jasno i opravdano, samo kad ga valja primijeniti u praksi, onda nastaju najrazličitije poteškoće, koje mnogo toga ometu.

Poteškoće se rađaju s obzirom na različite domaće jezike, običaje života, suprotnosti između raznih naroda ili plemena. Često pridolazi i ljudski element, što neki žele da budu poslani u bolje misije, na lakše položaje, a na neka mjesta nikome se ne da ići.

Lijep primjer prave misionarske nesebičnosti i krajnje požrtvovnosti dao je nadbiskup Lusake, isusovac Adam Kozlowiecki, koji se odrekao nadbiskupske stolice u korist domaćeg sina Zambijca, a sam pošao kao običan misionar u najsiromašniju misijsku postaju. Kad bi Crkva imala danas mnogo takvih požrtvovnih ljudi, otpale bi mnoge poteškoće.

Kad je jesenas posjetio našu hrvatsku isusovačku provinciju generalni asistent Reda o. Calvez, izrazio je nadu da će naš narod, koji ima duboku vjeru, davati Crkvi misionare. To Crkva od nas danas najviše očekuje. Dok ovaj mjesec molimo da se poveća broj svećenika-misionara, za sve veće potrebe Crkve i njezinih misija, molimo također i za to da bi se nade i očekivanja koje se stavljaju na našu domaću Crkvu također ispunila.

Josip Antolović

APOSTOLSKA POKORA

Cijela je korizma obilježena pokorom. No u toj pokori mogli bismo prilično lako raspoznati dvije različite pokore: onu koja je potrebna za naše vlastito obraćenje i posvećenje, i onu kojom zaslužujemo spasenje mnogim drugim dušama. Ova druga pokora dolazi više do izražaja pri kraju korizme, napose u Velikom tjednu, kad nam Crkva stavlja pred oči Kristovu otkupiteljsku žrtvu na križu. Da je doista tako, potvrđuju nam i obredi Velikog petka, kad Crkva pred uzdignutim Gospodnjim križem u svojoj molitvi primjenjuje plodove križa na sve ljude: na kršćane, Židove, pogane i sve one koji još ne poznaju ili ne priznaju Boga.

U tome nam može i mora poslužiti kao uzor sveti Pavao apostol, koji je za sebe napisao: »Nalazim veselje u patnjama koje podnosim za vas i tako u svom tijelu dopunjujem što nedostaje Kristovim mukama, za njegovo tijelo, koje je Crkva... Krist, nada slave, jest među vama...« (Kol 1, 24 i 27)

Poput apostola Pavla sve su velike duše spoznale i u život provele tu veliku istinu: da su Božje kraljevstvo ovdje na zemlji pomagale izgrađivati prije svega svojim žrtvama. Nije li na takvu pokoru pozivala svijet Gospa u Lurdu i Fatimi?! U Lurdu ona preko male Bernardice dovikuje svima nama: »Pokora, pokora, pokora!« U Fatimi pak na takvu apostolsku pokoru potiče male vidioce, Luciju, Franju i Hijancitu. I nije li takvom pokorom mala Svetica iz Lisieuxa izgradila svoju svetost?!

Taj duh pokore mora prožimati i sve one koji žele biti misionari molitve i žrtve, ako žele uspješno raditi za misije, za uspjeh misionara i za obraćenje toliких pogana. Nije uzalud među dužnosti misionara molitve i žrtve stavljena i ova obveza: »Svoj će rad, žrtve, patnje i boli prikazivati za obraćenje pogana.«

Apostolska pokora krije u sebi posebnu snagu. Ona u isto vrijeme posvećuje onoga koji je čini i pribavlja milost onima za koje je prikazana. Ona nam otvara oči da sve bolje i sve dublje shvatimo Božju ljubav prema nama ljudima, kad je htjela da nas uzme kao svoje suradnike u izgradnji Božjega kraljevstva ovdje na zemlji.

Pomislimo na to da još više od dvije i po milijarde ljudi čeka Krista. Tko će im Ga donijeti? Tko će im Ga navijestiti? Tko će ih pred Njega dovesti da Ga upoznaju i uzljube? U velikoj mjeri mi to možemo učiniti tim tako moćnim i Bogu tako dragim sredstvom: apostolskom pokorom. Njome možemo izmoliti da Gospodar žetve pošalje što više poslenika u svoju žetvu. Po njoj možemo pripraviti i srca tih ljudi da što spremnije prime Blagu vijest. Po njoj mi postajemo uistinu pravi misionari žrtve i molitve.

Crkva nas poziva na takvu pokoru, Gospodin to od nas očekuje. Prihvatimo je i osjetit ćemo da će nam život biti puniji, kršćanskiji, upravo sličan Kristovu životu. A Bog će nam za sve to naplatiti stostruko u vječnosti...

Juraj Gusić

Božićni ručak

Časna sestra Ivana Stakor ponovo se javila. U pismu iznosi kako je za svoje bolesnike i siromahe pripravila božićni ručak i kako je mnoge od njih odjenula.

Dragi prijatelji misija!

Mi smo ovdje veoma zaposleni. Treba se pobrinuti za mnogu sirotinju sad kad dolaze hladni dani. Mnogi nemaju ni što jesti niti se u što odjenuti. A ovdje ispod Himalaje dosta je hladno. Zbog slabe prehrane dosta ih je bolesno.

Kad ih već ne možemo svaki dan sve nahraniti, činimo to bar za Božić. Ovog smo Božića nahranili 800 gubavaca, 709 drugih bolesnika, starica i majki 35, školske djece 56, djevojaka koje kod nas uče šivati 27. Dragi Bog nam je pomogao da smo svu tu sirotinju mogli nahraniti i dati joj rublje za zimu.

Tako smo, eto, u toj sirotinji Vašim darovima nahranili i zaodjenuli Malog Isusa. Jer On je sam rekao: »Što god ste učinili jednome od moje najmanje braće, meni ste učinili!«

Hvala Vam na pomoći! Neka Vam Gospodin obilno naplati!

Sve Vas pozdravlja u Isusu odana

S. Ivana Stakor, F. C.

INDIJA

Majka Terezija govorila bogoslovima

Jedna od dvorana papinskog sveučilišta »Gregorijane« u Rimu bila je puna bogoslova. Danas će im govoriti o svom radu glasovita misionarka Majka Terezija.

Kad je stupila u dvoranu i popela se na katedru, najprije je izmolila molitvu što je svaki dan mole njezine sestre: »Gospodine, daj nam da želimo radije tješiti druge nego da drugi tješe nas; da radije mi nastojimo razumjeti druge nego da očekujemo razumijevanje od drugih; da radije mi ljubimo druge nego da drugi ljube nas; jer zaboravom na sebe pronalazimo sebe, opraštanjem postižemo oprošetenje; smrću se budimo na vječni život!«.

Nakon toga govorila je o svrsi svoje Družbe. »Želimo — rekla je — da Isus Krist bude sa svojom ljubavlju prisutan preko nas među siromasima, gladnima, ostavljenima, bolesnima; među onima koji umiru na našim ulicama a da im nitko ne prilazi, a da se nitko nad njima ne prigiba, kao što je učinio milosrdni Samaritanac nad svojim unesrećenim bratom. Ljudi od nas ne očekuju samo materijalnu pomoć. To najmanje. Oni od nas očekuju mnogo više: razumijevanje, brigu, ljubav. Najprije moramo ljude razumjeti da bismo ih mogli voljeti. Kad ih volimo, onda im želimo služiti...«

Povezanost s Bogom sestre smatraju temeljem svakog apostolskog i karitativnog rada. Iz te povezanosti proizlazi njihova povezanost s ljudima i želja da žive za njih. Zato i počinjemo dan svetom Misom, a završavamo ga jednosatnim klanjanjem pred Presvetim.

Ta povezanost s Bogom najčvršći je oslonac međusobne sestrinske ljubavi unutar Družbe. Zakon ljubavi jači je od svih pravila. Tu je Majka Terezija kazala: »Mi smo najneorganiziranija organizacija.«

Dok je govorila o bijednicima koje svaki dan susreće na ulicama, njezino je lice poprimilo izraz sućuti i majčinske zabrinutosti. Tako je oslikavala način na koji prilazi svim siromasima.

Tu je ispripovjedila i slučaj koji se zbio prije nego je ovaj put krenula na put u Evropu. Sestre su našle nekog bolesnog studenta bez hrane i bez stana. Uzele su ga k sebi. Tu njihovu velikodušnost Bog je nagradio. Već drugi dan došla je jedna kršćanska obitelj po tog siromaha i preuzela na sebe brigu da ga uzdržava, liječi i besplatno školuje.

Da bi se u Družbi sačuvao duh potpune nesebičnosti, sestre nikad ni od koga ne uzimaju za djela ljubavi nikakvu nagradu. Smisao čitavog svog života one nalaze u posve nesebičnom darivanju samih sebe. Zato tom svojom ljubavlju prodiru i onamo gdje je najteže prodrijeti, donose Krista tamo kamo ga je najteže donijeti. Tako je vlada Jemena zamolila Majku Tereziju da njene sestre dođu u tu zemlju. Kako je katoličkim svećenicima već odavno onamo zabranjen pristup, Majka Terezija odgovorila je da može doći samo uz uvjet da sa sestrama dođe i svećenik, jer one ne mogu vršiti djela ljubavi bez Krista u Euharistiji. Ljubav je otvorila vrata. Sestre su s Kristom ušle u Jemen.

Na kraju predavanja obratila se samim slušačima. Većinom su to bili svećenici. Njezin je glas postao još tiši nego prije, još tajanstveniji. Stajala je ispod velikog raspela. Njezine su riječi prodirale duboko kao glas savjesti, kao glas Božji. Rekla je kako su svećenici bogati sposobnostima, znanjem, milošću. I to su bogatstvo dužni dijeliti siromasima. Najveće djelo milosrda sastoji je u tome da donesemo Krista onima koji Ga ne poznaju, da unesemo ljubav u srca koja umiru bez nje. A to je svećenički poziv. Dodala je kako danas ima svećenika koji su obuzeti mišlju da se laiciziraju, da se posvete isključivo karitativnom radu, misleći da će tako učiniti više dobra.

To je sasvim promašeno! Takav bi svećenik mogao ljudima donijeti samo sebe. Ne bi im mogao dati Krista. A ljudi uz materijalnu pomoć traže spasenje, unutrašnje obogaćenje, mir i radost. A sve to može dati samo Krist. Zato svećenik čini najviše dobra ako ljudima donosi Krista.

Slavko Pavin

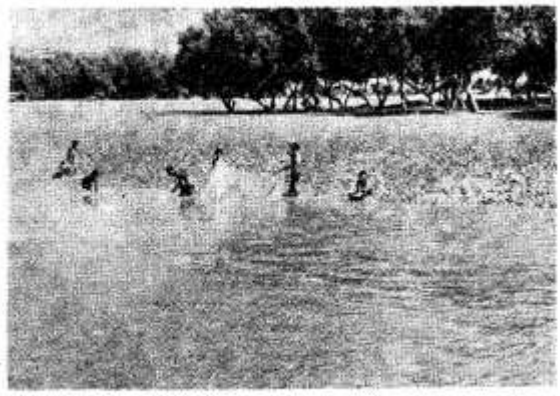

RIBARI IZVLAČE MREŽE

Sve što imam Tebi dajem

U ovom članku otac Gabrić opisuje svoj pohod selu Čunčuri. Taj pohod u večernji suton sa svom svojom idilom u njemu budi uspomene na mlade dane dok je još bio sjemeništarac u Travniku.

Dragi moji prijatelji!

Obilazim sela. Na tom svom putovanju približavao sam se s katehistom selu Čunčuri. Na mnogim mjestima trebalo je proći kroz duboku vodu. Htio sam pohoditi bolesnog seoskog učitelja, hromog Ononta. On je hindu, ali cijeni svećenikov blagoslov. Bilo mu je teško kad sam prošli mjesec drugim putem krenuo u Čunčuru. U svom siromaštvu pripravio je nešto hrane. Sve je lijepo uredno prostrto na hasuri.

Najprije smo se pomolili i blagoslovili kolibu i njega i njegovu staricu majku. No i mi smo primili njezin blagoslov, a s njezinim blagoslovom i blagoslov moje drage pokojne majke. Ona mi je uvijek tako blizu kad god susretnem koju majku. Ujedinjuje nas ona sveta majčinska ljubav.

Onontо je imao jednu posebnu molbu. Želi poći k našoj dobroj Majci Tereziji. Ona da će mu dati lijekove I još više — svoj blagoslov, pa će on sigurno ozdraviti. Dakako da sam mu drage volje dao pismo za nju.

Uz Boemarski kanal krenut ćemo prema kapelici. Predvečerje je. Ribari sjede uz svoje kolibe. Iz sela dopiru mjedeni otegnuti zvuci malog »gonga«. Naš katehista Paul pozivlje na Pozdrav Gospi. Bam, bam, bam... uz mali kanal, preko rižinih polja, po pjevu cvrčaka i preko krošanja palma diže se večernji pozdrav Majci svih majki. Tad mi dođe na pamet ona krasna slovenska pjesma, što smo je u sjemeništu u Travniku pjevali: »Večernji zvon, o mili zvon....«

I onda je kao jeka doprla do mene divna melodija frule i mladenačkog grla ribara. Melodija je divna, riječi su još divnije: »Amar đa šomošto ačhe! — Sve što imam, sve što sam do danas dobio.... oh, ako Te time, Svevišnji, dobiti mogu, — die đodi taj, tomare pai... — ja Ti onda sebe dajem. Sve što imam Tebi dajem. Davši, Tebe ću ja dobiti... — Die tomar nibo bašona! — Da, davši sebe, ja ću Tebe dobiti!«

Duši je godila priprosta molitva: »Da, davši sebe, ja ću Tebe dobiti!«

Mladići odoše put Kanmaria, gdje su namjestili male mreže i razne rešetke za hvatanje ribe. To je kojih četiri sata hoda daleko, no svi će oni sutra ujutro na Misu.

Mala je kapelica lijepo uređena. Za to se brine Magdalena, Đurova žena. Jako je teško bolesna, sve je uredila uz pomoć svoje kćerke. Tako je bila pripravna i kapelica, pa, dakako, i Magdalenino srce. Naslanjajući se na svoju malu Šušilu, već je rano ujutro bila u kapelici. Baš sada su teški dani u selu, no još su teži kad bolest pohodi obitelj. Međutim, pouzdanje u Božju dobrotu sve to blaži. Zato smo se svi zajedno posebno molili za Magdalenu i za ostale bolesnike. Paulova malog sinčića položili su pred oltar. Blagoslovio sam vodu. Svi će je ponijeti kući i za bolesnike i za polja. Na rižu su navalili kukci.

Poslije Mise pohodili smo i druge bolesnike u selu, sve bez razlike vjere. Kratka molitva, blagoslov svetom vodom, koja utješna riječ. I tako od kolibe do kolibe.

Ova nas ljubav u bijedi i bolesti krijepi i jača. Jedno smo srcem i dušom. Pa se, eto, i Vi molite da bi dragog Isusa naskoro svi upoznali i uzljubili. Žetva je velika. Milijuni i milijuni još čekaju na tvoju žarku molitvu, na tvoje svagdanje žrtve, čekaju na tebe! Da li si ikada čuo Njegov poziv u svome srcu?! On kuca, kuca... Ne oglušI se, odazovi se! Bit ćeš sretan, vječno sretan!

Sve Vas pozdravlja i šalje svoj blagoslov

u Srcu Božanskom odani Vam

o. Ante Gabrić

KROKODILI VREBAJU NA SVOJE ŽRTVE

IZ POVIJESTI ZAMBIJSKE MISIJE

Naš zambijski misionar časni brat Benedikt Fostač napisao je odulje pismo, iz kojega ovdje donosimo nekoliko crtica o počecima rada poljskih misionara u toj zemlji. Oni danas rade zajedno s našim misionarima, pa je dobro da čujemo nešto i o njima.

Dragi prijatelji misija!

Netko me je zapitao: kad su prvi misionari došli u ove krajeve. Ni ja to, međutim, nisam znao, pa sam o tome pitao jednog starijeg misionara Poljaka, koji tu djeluje već 49 godina. On mi je pripovijedao o poljskim misionarima. Prvi od njih došli su ovamo prije kojih 60 godina.

U to vrijeme nailazili su misionari na velike poteškoće. Prije svega, teško je bilo naučiti jezik. A onda veoma je teško bilo s prijevozom i stvari i ljudi, jer u to vrijeme nije još bilo ni željeznice ni automobila. Misionari su morali kupiti nešto stoke i drvena kola. Na njih bi natovarili svoje stvari i onda bi upregli volove te se tako vukli polako kroz šikaru, tražeći mjesto gdje bi osnovali misiju. Uvijek je trebalo voditi brigu da u blizini bude voda, jer je to ovdje u Africi životno pitanje budući da kroz osam mjeseci nema nikakve kiše.

Misionari su morali prinijeti i prve žrtve.

U jednoj skupini putovala su tri Isusovačka svećenika i jedan časni brat pomoćnik. Došli su baš onda kad ovdje vlada najveća vrućina. Zbog toga su mnogo trpjeli, napose časni brat koji je bio jake građe i dobre vage. Vrućina ih je mučila i po danu i po noći, a komarci su grizli nemilice. Kad su jednog dana svojim kolima došli do rijeke, brat je od veselja klicao i brzo se spremio da se malo rashladi u vodi. Skočio je u vodu i zaronio, ali nikad više nije izronio. Uzalud su ga drugi misionari tražili. Izgleda da je skočio ravno u ralje krokodila.

I druga se žrtva tražila. Kad su se u podne odmarali, jedan se od misionara udaljio od ostalih, i to je bilo kobno za njega. Više ga nisu vidjeli. Kakva ga je sudbina zadesila, ne zna se do danas. Danima su ga tražili i dozivali, ali sve je bilo uzalud.

Zbog teške klime mnogi su misionari nakon šest mjeseci ili nešto više podlegli. Svladala ih je malarija. Ipak su neprestano dolazili novi misionari i popunjavali ispražnjena mjesta. Oni su shvatili Kristovu zapovijed: »Idite po čitavom svijetu i naučavajte sve narode...«

Sve Vas srdačno pozdravlja u Isusu odani

br. Benedikt Fostač DI
misionar

ZAIR

Pomogla sam sirotinji

BEATRICA OKOKO U NOVOJ HALJINI

Sestra Anka Luketić u svom pismu od 29. prosinca 1973. od srca zahvaljuje svim svojim dobročiniteljima, kao i onima koji su se sjetili potreba sestara Miriam i Sofije u Malemba Nkulu, i piše među ostalim:

Dragi dobročinitelji!

Kolike li radosti kad čovjek vidi da nije ni u dalekom svijetu zaboravljen od svojih u domovini! Uistinu ste me razveselili pred svete božićne blagdane. Ali ne samo mene, nego još više našu sirotinju i samog preuzvišenog biskupa.

Dar za naše sjemeništarce odnijela sam rektoru sjemeništa, no on mi je rekao da to odnesem samom preuzvišenom biskupu, jer da će za njega biti posebna radost kad bude sam mogao donijeti taj prilog za svoje sjemeništarce. Nažalost, takva mu se prilika veoma rijetko pruža....

Od ostatka darova kupila sam 30 metara platna za hlače za gubavce i druge siromahe, a drugih 30 metara za haljine djeci i staricama. Tako smo gubavcima, slijepima i padavičavima poklonili hlače i košulje, a uz to i nešto hrane. Obukli smo i dječake, djevojčice i starce. Kakvog li veselja!

Na Novu godinu bit će krštenje odraslih. A kad se roditelji krste, isti se dan krste i sva njihova djeca ispod šest godina, dok veći moraju prije polaziti na vjeronauk. Ovom prilikom bit će kršteno prilično mnogo majki koje su bile poganke, a muževi su im bili kršćani. Odmah će ih crkveno vjenčati i krstiti njihovu djecu.

Darove za sestru Miriam i Sofiju poslala sam po njihovoj poglavarici, koja nas je posjetila. Ona je, naime, ujedno i naša provincijalka.

Kako vidite, svaki je Vaš dar našao svoje mjesto i otro bar koju suzu i ublažio mnogima bijedu. Ovdje prilažem i fotografiju djevojčice Beatrice Okoko u novoj haljini što smo joj je nabavili. To je dijete siroče bez majke i već dugo se nije imala u što čestito obući. Sad je sretna i zahvalna svima koji su joj pomogli.

Sve Vas pozdravlja zajedno sa svojim siromasima i bolesnicima i još se jednom zahvaljuje u Isusu odana

S. Anka Luketić, F.C.

ZAHVALNICE

ZAHVALJUJEM SE PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU ...

... na pomoći. — K. Lj., Bjelovar
... o. Leopoldu i sv. Zaštitnicima za sve milosti u životu i što su me tješili u teškim časovima. — S. M. V. B.
... sv. Anti i sv. Ani za sve primljene milosti.: Obitelj Janeš, Sl. Brod
... preporučam sina i unučad za posebnu milost. — Zahvalna D. V. Zagreb
... i našim sv. Zagovornicima na primljenim milostima. — M. S., Sv. Vid, Malinska
... na ozdravljenju sinova i na sretnoj operaciji snahe. — Ana Bratuševac Valpovo
... za dva sretna poroda u obitelji i mnoge druge milosti. — Marica Siroglavić, Lovčić
... za mnoge primljene milosti. Ana Čubelić, Zagreb
... za primljenu milost. — N. N., Nuštar
... sv. Antunu, biskupu Langu i o Leopoldu Mandiću što su nam bili u pomoći da nismo stradali u prometnoj nesreći i za druge primljene milosti. — F. Pavunić, Zagreb.
... sv. Anti i o. Antiću za uslišanja. — B. S., Zagreb.
... na svim primljenim milostima. — Magdalena Mikulić, Dekanovec
... Preporučujem se Srcu Isusovu i Marijinu za zdravlje i za posebnu milost. Janja Pereić, Prolog, kod Livna
... i sv. Nikoli Taveliću za sretan porod. — Anica Mačkala, Trenkovo
... Preporučujem se Srcu Isusovu i Marijinu za zdravlje i za uspjeh djece u školi. — Dragica Mravunac, Eisenberg
... za sretnu operaciju i potpuno ozdravljenje moje nećakinje. — Ana Cvenk, Zagreb.
... što su nas spasili od velike nesreće. — Obitelj Petrović, Mrkopalj
... za primljene milosti. — M. Kosanović, Mrkopalj, Gorski Kotar
... za sve primljene milosti. — Petar i Marica Goić, Praznice, otok Brač
... za primljene milosti. — Juro Kajić, Baščina, Kotor Varoš
... i sv. Josipu za ozdravljenje unuka — S. Petrač, Začrtje
... i sv. Nikoli na primljenim milostima. — Zahvalna majka iz Konavala kod Dubrovnika.
... na milosti koju sam tražila. — Elza Vučković, Krvavac
... za sve primljene milosti. — Obitelj Krešaurek, Zagreb
... za primljene milosti. — Andrija Piskač, Šupa Čađavica
... na primljenim milostima u teškim potrebama i časovima. — J. Katica i M. Mostî
... Preporučujem se Srcu Isusovu i Marijinu za zdravlje i utjehu. — Zahvalna Đurđa iz Zagorja
... i o. Leopoldu Mandiću na primljenim milostima. — Lenka Vidović, Zagreb
... Duhu Svetom i Anđelu Čuvaru što mi je muž sretno i uspješno položio ispite. — A. J.
... sv. Antunu i o. Leopoldu za ozdravljenje moga muža i za mnoge druge milosti. — Manda Popović, Opuzen
... za milosti primljene u toku cijelog života. — N. N.
... i sv. Josipu za primljena dobročinstva koja sam primila kroz 35 godina službovanja, a da mi se nije nikad nikakva nezgoda desila. — Rozalija Lovreček, Jastrebarsko
... sv. Anti i o. Leopoldu Mandiću za pomoć u obitelji i za nađenu veoma milu i dragu stvar. — Matija Martić, žena Mirka, Zvečanje
... o. Leopoldu i sv. Anti na primljenoj milosti. — Eva Vrančić, Svinjarevci
... za velike milosti, što sam ih primila ove godine. — Zahvalna majka, S. Požega
... i sv. Antunu, što su mi pomogli u nevolji. — N. N., Zlatar
... Preporuča svoju obitelj. — Terezija Pendić, Valpovo
... i Papi Ivanu 23. za sretnu i uspješnu operaciju. — Zora Vlahović ž. Vinka, Komin (Dalmacija)
... sv. Judi Tadeju i sv. Nikoli Taveliću za veliku milost ozdravljenja iza nagle operacije. — Ivka Lipovac, Gerovo
... Petru Barbariću i biskupu Langu za primljenu pomoć. — N. N., Gušće
... i sv. Antunu za primljene milosti. — Marija Ciganek, Gotalovo
... i sv. Obitelji za primljene milosti. — A. Veselovac, Durad
... za zdravlje i za mnoge milosti. — Terezija Brehelmoher, Slav. Brod
... i svim svetim Zaštitnicima za mnoge primljene milosti. — Ana N.
... i biskupu Langu, što se me očuvali od velike nevolje. — Klementina Bujan, Sl. Brod
... i sv. Colini za primljene milosti. — Klementina Bujan, Slav. Brod
... i o. Leopoldu za sretnu operaciju. — Marija B., Sikirevci
... za primljene milosti. — J. Sović, Prako
... i sv. Anti, što su mi sačuvali sina živa i zdrava. — Antica Matković — Dražica, Vrbanj, o. Hvar
... i Anđelu Čuvaru za primljene milosti. — Draga Zalec, Dobrava pri Ljubljani
... za uslišanu molbu. — I. G., Orahovica
... i sv. Antunu za ozdravljenje i ostale milosti. — A. P., Privlaka kod Vinkovaca
... sv. Antunu i sv. Josipu za mnoge primljene milosti. — Komletinci
... Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu za zdravlje moga sina obroda se Amalija
... i Petru Barbariću za sretno uspjelu operaciju. — Antonija Jakotnik, Dravograd
... i dušama u čistilištu za primljene milosti. — Marija Vekić, Metković

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI!

VAŽNO UPOZORENJE

Ako je kome ostalo neprodanog prvog broja Glasnika za 1974. godinu, neka ga što prije pošalje Upravi Glasnika na naš trošak.

Upozorenje

Upozoravamo članove Apostolata molitve na hrvatskom jezičnom području da ćemo i ove godine prikupljati duhovno blago svetih misa, pričesti, molitava, dobrih djela i žrtava za Svetog Oca Papu i njegove osobne nakane. To čine članovi Apostolata molitve po čitavom svijetu. Duhovno blago predaje se Svetom Ocu za svekovinu prvoga pape sv. Petra. Sv. Otac prima to blago s najvećom zahvalnošću i utjehom jer je duboko svjestan koliko mu je potrebna svjetlost i milost odozgora. U ovoj Svetoj godini, kad i naš Glasnik nastoji da bude jače obojen idejom i akcijama Apostolata molitve, očekujemo veći odaziv nego prijašnjih godina.

Četvrta točka programa AM ističe da moramo gajiti i razvijati osjećaj s Crkvom. Te molitve za Svetog Oca vrlo su stvaran oblik toga nastojanja. Duhovno blago neka se pošalje do konca svibnja na adresu narodnoga tajnika AM, tj.: o. Josip Antolović, Fratrovac 38, 41000 Zagreb.

IZ MOJE BILJEŽNICE

Piše: T. Trstenjak

PENZIJA ZA BRATA ILIJU

Odavno sam znao da naši misionari u Indiji i Zambiji imaju za uspjehe svojih pothvata zahvaliti armiji dobročinitelja iz domovine koji spremno odgovaraju na njihove pozive u našoj katoličkoj štampi, bilo da se radi o gladi što je zahvatila Bengal u kome se otac Ante Gabrić brine za prehranu i odgoj desetaka tisuća djece bilo da se radi o potrebi kupnje generatora za električnu struju koji brat Ilija želi ugraditi u nekoj zapuštenoj misijskoj postaji ili bolnici za gubavce u Zambiji. Ali ono što mi je brat Ilija ispričao na odlasku u Zambiju nakon duljeg boravka u domovini primjer je upravo herojske žrtve za širenje Kristova svjetla u krajevima gdje se trude naši misionari.

»Kad sam ono prije nekoliko godina«, priča brat Ilija, »trebao da montiram generator za struju u jednoj siromašnoj misijskoj postaji Zambije, gdje je ujedno bila i bolnica za gubavce i škola, ostao sam bez sredstava za kupnju skupog generatora pa sam poslao apel na dobročinitelje misija u domovini da mi pomognu. Apel je prenijela naša katolička štampa, a ja nisam morao dugo čekati na odgovor. Uskoro je na moj račun stigla svota koja je daleko premašila cijenu samog generatora. Svotu je poslala neka meni do tada nepoznata gospođa iz Zagreba. Zahvalio sam joj se osobno preko pisma ganut brzinom kojom je pomoć stigla, a i veličinom svote. Od tada nije prošao mjesec a da od iste gospođe ne dobijem pozamašnu svotu za potrebe misije u Zambiji.

Kad sam sad stigao u domovinu na dulji odmor, odlučio sam da posjetim tu veliku dobročiniteljicu. Jednoga dana pošao sam sa svojim bratom Stipom tragom adrese. Vjerovao sam da će to biti neka bogata žena kojoj nije bilo teško da svaki mjesec za potrebe misije odvoji od svojih velikih prihoda sto tisuća starih dinara. Ali brat i ja nemalo smo se iznenadili kad smo došli do siromašne kućice na koju nas je dovela adresa. Pokucali smo u nedoumici misleći da je posrijedi neka zabuna. Vrata su zaškripala i pred nama se pojavila krhka starija gospođa srebrnaste kose i vrlo plemenita lica. Predstavili smo se i zapitali je da li je ona ta i ta. Smiješak je zatitrao na licu koje je odavalo iznenađenje našim posjetom.

— Da, ja sam to — odgovorila je ljubazno. Izvolite ući.

Sad je iznenađenje zahvatilo nas. Ušli smo u čistu, s ukusom opremljenu prostoriju iz koje je izbijala skromnost, da ne kažem siromaštvo. Nisam mogao ne zapitati gospođu od čega svaki mjesec smogne sto tisuća starih dinara za misije.

— Imam penziju. Od toga živim i jedan dio otkinem za misionare. Naučila sam skromno živjeti, sama sam pa mi i ne treba Bog zna što. Vi u misijama potrebniji ste. Bez naše pomoći iz domovine misionari ne bi mogli dostojno predstavljati našu hrvatsku Crkvu. Moramo vas pomagati.

— A koliko je vaša penzija, gospođo?

— Pa nešto oko sto trideset tisuća starih dinara.

Ostao sam zabezeknut i ja i moj brat. Kad sam se malo pribrao, upitao sam gospođu od čega onda ona živi kad toliko otkida od svoje skromne penzije za nas misionare.

— Imam, eto, i mali vrt, a meni nije puno potrebno. Jedino da platim struju i kupim komadić kruha svaki dan. Trideset tisuća mi je mjesečno dovoljno za to. Vaše su potrebe mnogo veće, ja to znam, zato vam i šaljem ostatak.

Ne sjećam se da sam ikad slušao potresnije propovijedi u životu. Odlazim natrag u Zambiju ohrabren i ojačan.

I danas ima ljudi poput one udovice iz Evanđelja koju je Isus pohvalio pred apostolima kad je ubacila mali prilog u hramsku blagajnu, a Isus je rekao da je ona najviše dala zato što je dala od onoga što je sebi od ustiju otkinula.«

* * *

Smatram, dragi čitaoci, da ovome nije potreban komentar!

Izdaje: Hrvatska pokrajinska Družba Isusova. — Uredničko vijeće: Josip Antolović, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Ivan Knafelić, Rudolf Koprek, Antun Trstenjak. — Odgovorni urednik: Miro Jurić, Palmotićeva 31, 41001 ZGAREB, pp. 699. Tel. 441-636. — Grafički urednik: Ivo Vrtarić. — Tisak »Plamen« Slav. Brod, Omladinska 24. — Izvanjski omot: Grafički zavod Hrvatske. — Cijena pojedinog broja 2,50 Din. — Godišnja pretplata 30. Din. Skupne narudžbe od deset primjeraka naviše dobivaju 10 posto popusta. — Novac pretplate šaljite poštanskom uplatnicom: Uprava Glasnika, 41001 Zagreb, pp. 699. — Suradnju šaljite na istu adresu Uredništvu Glasnika. — Rukopise ne vraćamo.

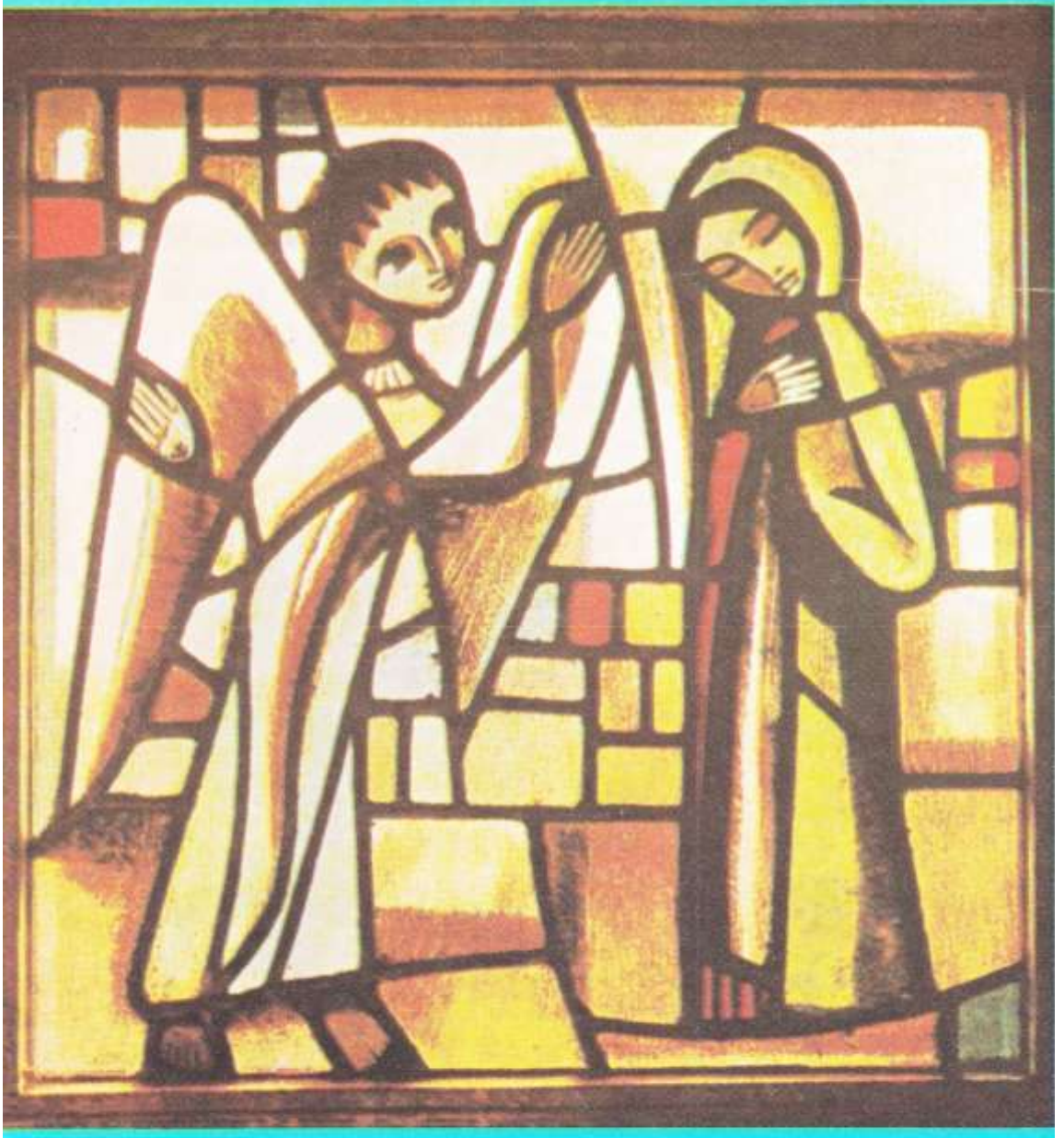

S Tebe divne, milostivne
Sja zemaljski ovaj put,
Što je cio prije bio
Crnom tminom pritisnut.

Čuvši pozdrav Gabrijela
Donese nam život svima,
Djevom zače, Djevom osta:
Smiluj nam se grešnicima!

CIJENA 2,5 DIN

Poštarina plaćena u gotovu

4

1974

GLASNIK

Srca Isusova i Marijina

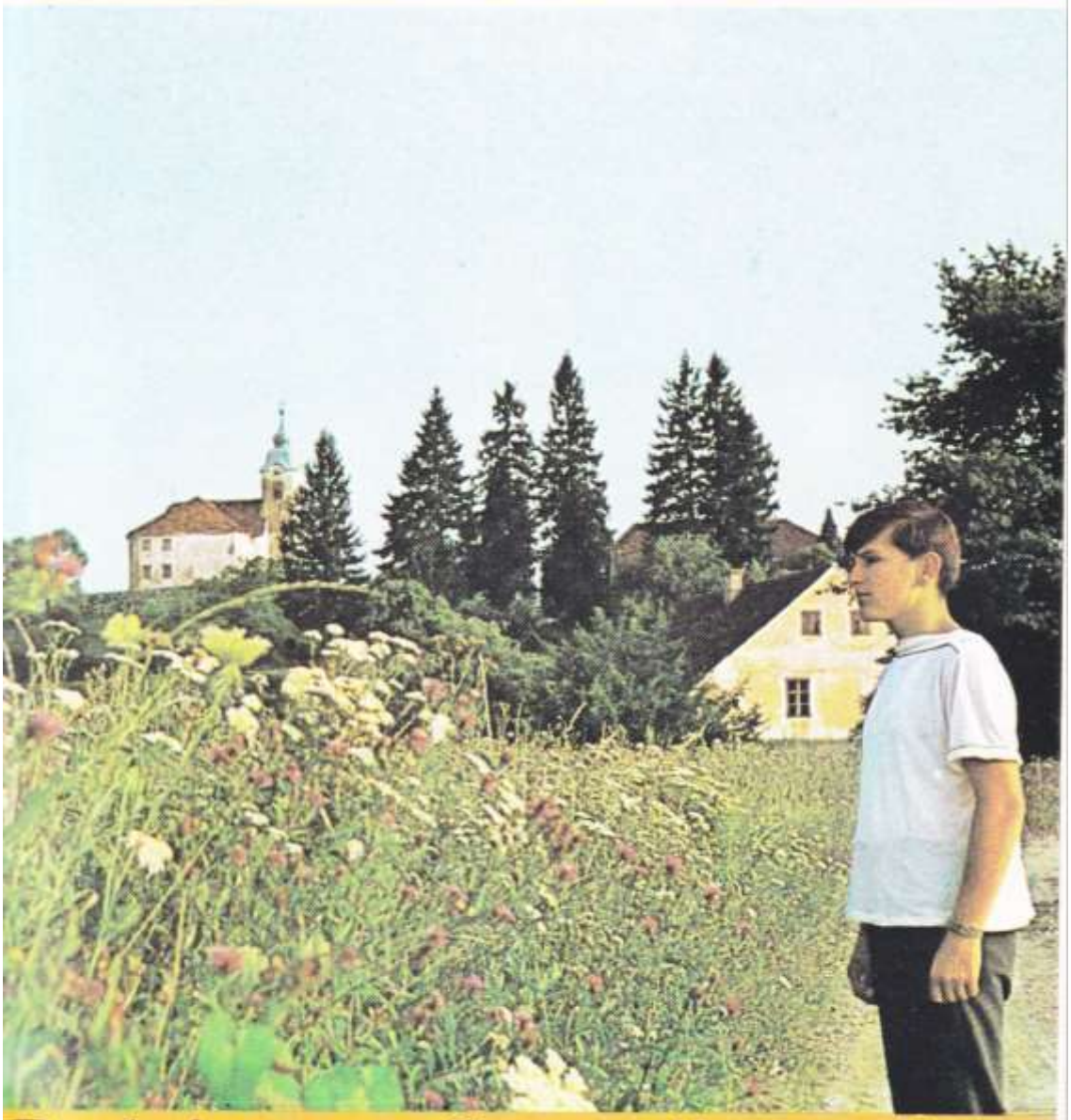

Radujte se u Gospodinu uvijek

UREDNIŠTVO I UPRAVA

G L A S N I K A

želi

svim

čitateljima,

pretplatnicima,

povjerenicima

i dobročiniteljima

S R E T A N U S K R S !

Evanđelisti su zabilježili mnoga ukazanja uskrslog Gospodina apostolima, ženama skupno i posebno Magdaleni. No nijedan od njih nije ni jednom jedinom riječju nigdje spomenuo prvi Isusov susret s njegovom Majkom.

A ipak nije moguće da Ga Ona nije vidjela sve do dana Njegova uzašašća na nebo. Kako se to moglo dogoditi? Po svoj prilici evanđelisti taj susret ne spominju zato što nijedno ljudsko pero ne bi moglo opisati ono što se tom prilikom zbilo.

Crkva je ipak pokušala dati oduška promatrajući u duhu taj susret Krista Pobjednika i Njegove Majke. U marijanskoj antifoni kliče ona puna radosti: »Kraljice neba, raduj se, aleluja! Jer koga si bila dostojna nosit, aleluja! Uskrsnu kako je rekao, aleluja!

Fr. C. Humbert, O. P.

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

TRAVANJ 1974., GODINA 65. BROJ 4

RIJEČ UREDNIŠTVA

Svaki narod slavi svoje svetkovine — dane oslobođenja, proglašenja nezavisnosti — kao središnje događaje godine.

I mi kršćani spominjemo se oslobođenja, nezavisnosti od najvećega neprijatelja i ropstva — slaveći USKRS, dan pobjede nad Smrću.

Ako pročitate ovaj broj Glasnika, Uskrs će biti za vas uistinu dan radosti, zahvalnosti, veselja i obnove. Bit ćete radosni što ste kršćani!

Već članak »Najveći pobjednik« otvorit će vam vidike u trostruku veličanstvenu pobjedu Uskrsloga Spasitelja.

Poseban dar uskrsloga Krista Gospodina jesu radost, mir i nada. Ujedno je to i poruka II. vatikanskog sabora današnjem svijetu. Ono pomirenje za kojim teži Sveta godina upravo vodi istom cilju. Zato i Glasnikova »Tema mjeseca« i »Pitanje mjeseca« poučavaju kako ćemo tu radost zastalno ucijepiti u naše duše.

Članci »Radost ljubavi«, »Nije sve u ljepoti«, »Pedeset karanfila«, i cijela misijska rubrika upozoruju nas da kršćanska radost ne smije biti samo osobna, ona fiziološka radost zdrave i nahranjene jedinke, nego da mora biti obiteljska, socijalna, općeljudska. O tom razmišlja i naš »Inžinjer« u članku »Svoj život«

»Nitko mi ne može oteti moje radosti!
Oduzmu li mi život, neće je imati.
Sve bi se o nju prije slomilo.«

Iako je tajna Isusova uskrsnuća usredotočena na blagdan Uskrsa, mi kršćani slavimo Uskrs kad god prisustvujemo obredu svetoga krštenja ili sudjelujemo kod svete Mise. Za kršćanina je već i danas Uskrs. I današnji je dan, naime utkan u plan konačne pobjede, konačnog oslobođenja, koje će se dovršiti Dolaskom Gospodnjim. »A to će biti na kraju bez kraja.« (Sv. Augustin)

SADRŽAJ

RADOSNA 116
NAJVEĆI POBJEDNIK, Antun Weissgerber 117
KAKO ĆEMO MI USKRSNUTI?, Josip Badalić 119
NE MORAŠ, ALI . . . , Pavao Žanić . . . 120
RADUJTE SE U GOSPODINU UVIJEKI, Pero Bulat 122
USKRSNO JUTRO, Aleksa Kokić 126
RADOST LJUBAVI, Pišta 127
ZAŠTO NE BISMO RADOSNO VJEROVALI?, Ivan Fuček 128
OBITELJ — CRKVA U MALOM, Ivan Kukula DI 130
OTVORENJE SVETE GODINE U RIMU, Josip Badalić 131
OBITELJSKA MOLITVA U TRAVNJU, Josip Antolović 132
POSTOJI LI CRKVA OD POČETKA SVIJETA?, Rudolf Brajčić 133
PUČKE MISIJE U SVETOJ GODINI . . . 134
NIJE SVE U LJEPOTI, Marko Stanić . . 136
U ODJEKU PADA BOSNE I CARIGRADA, Predrag Belić 138
NIJE SAM, Anđelko Babić 140
PEDESET KARANFILA, N. N. 142
SVOJ ŽIVOT, N. N., inžinjer 144
IZLOG KNJIGA 145
DIJALOG KRŠĆANA I MUSLIMANA, Josip Antolović 146
LJUBAV JE DOMIŠLJATA, Juraj Guslć . . 147
S. EMERIKA 40 GOD. U MISIJAMA . . 148
ŽIVOT ZA BENGALIJU, Juraj Guslć . . . 149
AKO TE BOG ZOVE . . . , Ante Gabrić . . 150
HVALA DOBROTVORIMA, Ante Gabrić . . 151
PRVI MATERIJAL JE NABAVLJEN, Ilija Dilber 152
SESTRA SOFIJA GOVORI O ZVANJIMA, Sofija Novotny 153
ZAHVALNICE 154
KVAKA 22, Tonči Trstenjak 155

Radosna

Dotrčala je sva zadihana: — Petre, Ivane... braćo: vidjela sam Ga! I razgovarala s Njim!

— Koga? Kada? Gdje?

— Njega, Učitelja!

— Njega? Učitelja?

— Bila sam u vrtu. Stajala pred otvorenim grobom. Proljetno sunce tek je sinulo i jedna se sjena pružila do pred vrata groba. Mislila sam da je vrtlar. A onda sam čula glas: »Marijo«! Bio je to Njegov glas! Protrnula sam od radosti i uskliknula: Učitelju moj...! Posla me k vama: »Idi k mojoj braći i reci im: Uzlazim k Ocu svome i Ocu vašemu...« Petre, Ivane, braćo: vidjela sam Ga! Uskrsnuo je...

Oči su joj se žarile. Tijelo podrhtavalo. Bila je sva jedan sam drhtaj radosti...

— Magdaleno, reci nam zašto si tako radosna? Nije li to zato što je Učitelj shvatio, i oprostio ti, i što te je učinio bijelom, bjeljom od snijega što se ljeska u proljetnom suncu na vrhuncima gora....?!

— Prvi izvor moje radosti je u tom što je ON uskrsnuo! I što je ON živ!

NAJVEĆI POBJEDNIK

Piše: Antun Weissgerber

Od pamtivijeka narodi slave svoje junake s bojnih polja. I povijest i epska književnost slavi ih kao izvanredne ljude. Tako i povijest starozavjetnog Izraela visoko uzdiže slavne bojovnike kakvi su bili Jozua protiv Amalečana i Kanaanaca, Gedeon protiv Midijanaca, Samson protiv Filistejaca, mladi David protiv Golijata, junačka braća Makabejci protiv okrutnog Antioha.

No iznad svih junaka tjelesne borbe stoje junaci duhovne borbe — heroji kreposti koji nadvladaše zamamu požudnog tijela; mučenici vjere koji radije život gube nego da bi ostavili Božju istinu; svjedoci ljubavi koji sebe žrtvuju za spas bližnjega. Takve junake predvodi naš Spastelj na križu raspet, koji sebe predade u smrt za spas svega svijeta pobijedivši žrtvom zadovoljštine grijehe čovječanstva.

Ali tko će pobijediti smrt — tog najopćenitijeg i najljućeg neprijatelja ljudske sreće? Sve čovječanstvo, oboružano sredstvima znanosti i tehnike, posve je nemoćno pred tim neprijateljem. Smrt je zavet nad našom radosti, crv u cvijeću i u plodu našeg života. Ako smo je uspjeli naporima medicine odgoditi, nitko je nije uspio nadvladati. Ona na ovom svijetu nad svim životima naprosto caruje:

»Svi stvorovi, svi su tvoje roblje,
svi prostori samo tvoje groblje.
Kud god prođeš, svud tvoj mori dah«.
(P. Preradović: »Oda smrti«)

POBJEDA USKRSNOG JUTRA

Ljudska mržnja ubila je »mrskog Galilejca«. Ljubav najbližih pokopala je Krista u grobnicu Arimatejca. Izgledalo je da je i nad Njim smrt slavila pobjedu. Na Golgoti još su stršila tri okrvavljena križa. Pečati Velikoga vijeća zapečatiše njegov grob. Rimski stražari čuvali su pred grobnicom njegovo mrtvo tijelo, da ga »učenici ne bi ukrali«.

Ali u zoru trećeg dana, kad je sunce na obzorju pomolilo svoje lice, zadrhta zemlja, anđeo s neba sleti, odvali golem kamen, sjede na nj, a iz groba iziđe Pobjednik smrti kano sunce novog, preobraženog, uskrslog, vječnog života. Prestrašeni stražari popadaše na zemlju pred likom anđela, a kad se pribraše, neki od njih požure k starješinama da im jave nečuven događaj.

Uzalud su ponuđeni novci izvrnuli njihove savjesti. Uzalud je istinu uskrsnuća pokušala zataškati krupna laž: »Učenici ga ukradoše, dok smo spavali«. Uskrsli se objavio mnogim svjedocima i ženama kod groba, i dvojici razočaranih na putu u Emaus, i apostolima iza zatvorenih i zaključanih vrata, i posebno nevjernom Tomi, i napose Petru, napose Jakovu, a zatim učenicima u Galileji kraj Genezaretskog jezera uz čudesan i obilan ribolov, pa opet na gori petstotini učenika, napokon na oproštajnoj gozbi neposredno pred uzašašće na nebo...

I da se ne bi prevarili, jer su mislili da vide duha, dao se Uskrsli svima opipati, jeo je pred njima, Tomu je pozvao nek stavi prst u rane od čavala i ruku u ranu od boka, ne bi li iz tog tvrdoglavog apostola uklonio svaku sumnju te ga učinio vjernikom: »Ne budi više nevjeran nego vjeran«! (Iv. 20,27)

Dosta dokaza za razumnu dušu! Obilje svjedoka za činjenicu uskrsnuća!

Naša vjera u Uskrsloga temelji se na neposrednom iskustvu sjetila tolikih svjedoka. Ljubljeni Ivan sa zanosom piše: »Što smo čuli, što smo svojim očima vidjeli, što smo promatrali i što ruke naše opipaše o Riječi života — da Život se očitovao! Mi smo ga vidjeli i svjedočimo za Nj i navješćujemo vam život vječni...« (I. Iv. 1, 1-2).

Koliko god se Isus uskrsnućem uzdigao nad povijest, toliko je i ušao u tok naše povijesti kad je svoje uskrslo tijelo dao povijesnim svjedocima da ga svim sjetilima osjete i svim ljudima objave.

POBJEDA POSLJEDNJEG DANA

Kristovo uskrsnuće nije samo njegova osobna pobjeda, nego izvor i naše pobjede nad smrću, pobjede, koja će nadoći u posljednji dan. Krist je u sebi pobijedio smrt za sve, da snagom svoga uskrsnuća uskrisi sve nas.

Naša tjelesna smrt ima izvor u grijehu prvog Adama: »Po jednom čovjeku uđe grijeh u svijet, a po grijehu smrt« (Rim. 5,12). I naša pobjeda nad smrću ima izvor u uskrsnuću drugog Adama: »Budući da je po čovjeku došla smrt, po Čovjeku dolazi i ukrsnuće od mrtvih. Jer kao što u Adamu svi umiru, tako će u Kristu svi oživjeti. Svaki u svom redu: prvenac Krist, potom u vrijeme njegova dolaska Kristovi pripadnici« (I Kor. 15,20—23).

Zagonetna je to providnost u povijesti spasenja: imamo sudbinsko zajedništvo u jednoj glavi, jer je Bog ljude zamislio kao veliku obitelj djece ljudske i djece Božje. Prva glava — Adam proigrao je nadnaravno djetinjstvo Božje, divnu baštinu milosti i sebi i svojoj djeci. Druga Glava — Krist — opet je obnovio taj božanski život da nas vrati u djetinjstvo Božje. U jednome sve izgubismo, u Jednome sve opet dobismo. Po prvom Adamu cijeli je čovjek upao u smrt: i duša i tijelo. Po drugom je Adamu cijeli čovjek pozvan u život: duša po milosti, tijelo po uskrsnuću.

Krist je dakle obnovitelj našeg života! Mi taj život primamo sakramentalno po svetom krstu koji nas ucjepljuje u božanski Čokot, povezuje kao udove s božanskom Glavom. Po svetom krstu mi smo s Kristom »suumrli«, »suukopani«, »suuskrsnuli«. Radi toga mističkog jedinstva za nas vrijedi zakon: »Ako smo postali jedno s Kristom smrću sličnom njegovoj, bit ćemo i uskrsnućem sličnim njegovu« (Rim. 6,5). Iako nad nama smrt privremeno vlada, ona je već korjenito pobijeđena po Kristovu uskrsnuću.

POBJEDA CIJELOG SVEMIRA

Ne samo ljudi nego i cijeli svemir pozvan je da učestvuje u slavi Kristova uskrsa. Krist povlači u svoje uskrsnuće skupa

s ljudima i svemir stvoren za čovjeka, da obnovom svega u Kristu sve stvorenje postane slavan stan uskrslog čovječanstva pod vodstvom uskrsloga Kralja.

Zasada je svemir sav prožet raspradljivošću, privremen je i nesavršen. »Sve stvorenje podvrgnuto je ispraznosti«, »sva stvorenja zajedno uzdišu i sva se skupa nalaze u porođajnim mukama«. I zato »cjelokupno stvorenje ustrajno iščekuje objavljenje sinova Božjih«, da se i ono samo »oslobodi ropstva raspadljivosti i da sudjeluje u slobodi slave djece Božje« (Rim. 8,16—22).

Ovu obnovu svemira nazivaju i Petar i Ivan »nova nebesa i nova zemlja«.

Mi možemo sad na zemlji nešto nagađati o ljepotama budućega svijeta. No ne možemo ni maštom ni mislima dokučiti ono savršeno stvorenje o kom Pavao piše: »Što oko nije vidjelo, što uho nije čulo, na što ljudsko srce nije pomislilo, to je Bog pripravio onima koji ga ljube« (I. Kor. 2,9). Početak te sreće jest iza smrti pravednika, kad očišćena duša stigne do gledanja Boga. Svršetak te slave bit će u posljednji Dan koji noći nema, u Dan sveopćeg uskrsa čovječanstva i svemira, kada »smrt bude uništena zasvagda«.

Zove nas k sebi nebeski Jeruzalem o kome Ivan piše u Otkrivenju: »Evo stana Božjega među ljudima! On će stanovati među njima i oni će biti njegov narod, i on sam — Bog bit će s njima. On će otrti svaku suzu s njihovih očiju. Smrti više neće biti, neće više biti ni tuge ni jauka ni boli, jer stari svijet prođe. Tada Onaj koji sjedi na prijestolju reče: »Evo sve činim novo« (21,3—5).

NA KRAJU BEZ KRAJA

Veselite se, smrtnici! Tješite se, patnici!

Krist je pobijedio našu smrt i pozvao nas na uskrsno slavlje na nebeskoj gozbi. Samo jedno molimo: Da ostanemo Njegovi, da ustrajemo uz Njega! Da podnesemo kušnju, da izvršimo zadatak volje Božje na zemlji! Tada nas sigurno čeka pobjedna radost vječnoga Dana.

»A to će biti na kraju bez kraja«. (Sv. Augustin)

KAKO ĆEMO MI USKRSNUTI?

U prepunoj dvorani Katoličke akademije u Trieru jedan od najvećih teologa današnjega vremena, Karlo Rahner, govorio je o temi »Što znači uskrsnuće od mrtvih«?.

Na pitanje postoji li uistinu uskrsnuće od mrtvih, prof. Rahner je odgovorio: Ako je netko uvjeren da se čovjek sa svojom slobodom ne može »splasnuti« u ništa, tada se mora vjerovati u uskrsnuće od mrtvih. Nadu u oslobođenje označio je Rahner jednakom nadi u uskrsnuće.

Prema Rahneru uskrsnuće tijela ne može se osporavati. Nada čovjeka u konačnu slobodu njegova postojanja uvijek je nada za čitavog čovjeka, ne samo za dio njegova bića. No Rahner je naglasio da u Katoličkoj Crkvi nema nijedne dogme koja bi naučavala neku određenu predodžbu i način daljnjega života.

Postoji li između smrti i uskrsnuća neko međuvrijeme? Kako ljudsko tijelo izgleda nakon uskrsnuća? Kakvu ulogu ima »leš u grobu«? Kako i gdje netko sebi zamišlja čistilište — na sva ta pitanja nudi teologija različite predodžbe. Prepušteno je shvaćanju pojedinog vjernika koju će od tih predodžbi za se odabrati. Za kršćanina koji vjeruje da je Bog prihvatio i do punine doveo Isusov život, u tom je, prema tvrdnji prof. Rahnera, neopozivo obećanje Božje ljudima i neosporan dokaz da je Bog spreman prihvatiti i život svakog čovjeka.

Josip Badalić

Piše: Pavao Žanić, biskup

Ne moraš, ali...

Samo jednom je Isus upotrebio silu, naljutio se, tjerao, moraš, gubite se... ono kada je bičem tjerao trgovce iz hrama. To zato jer ih je zatekao kao lopove na svom posjedu. Inače, propovijedajući blagu vijest spasenja, nije nikoga primoravao da ga sluša, da mora za njim ići. Pod likom običnog čovjeka skrivao je božansku moć, zapovijedao prirodi, olujama, bolestima, pa i samoj smrti, a čovjeka nije ni na što prisiljavao. Bio je — u jednom smjeru — beskrajno demokratičan. Poštivao je slobodu čovjekova opredjeljenja. Propovijedao je životom, riječju i čudesima, ali ni traga prisile nad onima koji mu nisu vjerovali. I držeći se tog svog stava poštivanja ljudske slobode, skupio je vrlo malo sljedbenika. Htio je sakupiti sve sinove Jeruzalema kao što kvočka skuplja piliće pod krila, ali oni nisu htjeli, a on ih nije htio tjerati. Kada je pozvao i sakupljao apostole, osjećalo se jasno da je taj poziv molba a ne zapovijed. Nijedan od njih nije morao poći za njim. I svima koji se kasnije i kroz vjekove budu odlučili da idu za njim, on izbor prepušta njima na volju. »Ako tko hoće ići za mnom...« Onom mladiću kaže: »Ako hoćeš ući u život... Ako hoćeš biti savršen...« Mladić je Isusu okrenuo leđa i otišao. Isus ga nije silio. Čak ni Judu na putu propasti nije silom zaustavio. A mogao je! I kada je sebi izabrao Majku, čekao je na njezin »fiat«. Isus poštuje svačiju slobodu, jer sloboda je temelj čovjekove veličine i dostojanstva, temelj izbora dobra i zla, zasluge i kreposti.

Ne vodi li toliko poštovanje slobode u anarhiju ekonomiju spasenja? — Isus nikako nije za anarhiju. On želi doduše sve utemeljiti na slobodnom pristanku, na ljubavi, ali nikako nije za anarhiju, nered, samovolju. Zato nije htio zatajiti božansku istinitost posljedica koje čekaju zle, one koji neće da imaju Boga za Oca, one koji odbacuju njegovu milosnu poruku spasenja, koji se oglušuju na poziv na veliku gozbu. Govorio je sasvim jasno o vječnom odbačenju, o vječnom prokletstvu, o neminovnom rušenju »kuće sagrađene na pijesku«. Nije mogao izmijeniti istine koje iz Boga izlaze. Buntovni sin ne može nikada postići to da nije dijete svog oca i majke, a to ne može ni Bog učiniti, jer ne može lagati. Buntovno stvorenje ne može nikada postići to da nije stvorenje, da ne ovisi o Stvoritelju, da bude apsolutno biće. To ne može na Bog čovjeku dati, jer ne može lagati. Eto tu neizmjenljivu istinu Isus nije mogao u ime poštovanja slobode izmijeniti. Htio ju je naglasiti, htio je ljude upozoriti na opasnost puta propasti. Upozoravao je, ali nije sile pravio nad onima koji su se oglušili. Ostavio je svakome slobodu da sam izabere dobro ili zlo, put spasenja ili propasti.

Iako Isus poštuje slobodu, sigurno je da on nikako ne želi da istina o putu spasenja, odnosno propasti, ostane ljudima skrivena, ili da netko njegov poziv na savršeniji put u njegovo ime pretvori u samovolju i anarhiju. Zato je bio jasan, kao da je htio reći: Ne moraš ići za mnom, ne moraš biti moj učenik. Ako hoćeš ići putem propasti, neću te silom zaustaviti, pratit ću te bolnim pogledom kako je ono dobri otac pratio rasipnog sina. Dakle, ne moraš za mnom ići. NE MORAŠ... ALI ako se odlučiš, ako hoćeš, dobro znaj da se tada u mnogočem moraš odreći svoje slobode i samovolje. »Ako hoćeš ući u život, vrši zapovijedi« (Mat. 19,17).

— Ali, Isuse, mogu li ući u život na koji drugi način, koji ja izaberem prema mojoj slobodnoj volji, na pr. tako da ne moram vršiti zapovijedi, sputavaju mi slobodu?

»IDI PRODAJ STO IMAŠ ... I SLIJEDI ME!«
(Mt 19,21)

— Ja sam, sinko, jasno govorio: »Ako hoćeš ući u život«, ja te ne gonim, ne moraš me slušati, ali... »ako hoćeš ući u život, vrši zapovijedi«, i to ti je jedini način, jedini put spasenja. I ako hoćeš za mnom savršenijim putem, ni na to ne tjeram, NE MORAŠ, ALI ako se slobodno odlučiš poći tim putem, »ako želiš biti savršen, hajde prodaj što imaš i podaj siromasima, te ćeš imati blago na nebu! Onda dođi i slijedi menel« I još nešto bih htio naglasiti svima i za sva vremena: »Ako tko hoće ići za mnom, neka se odreče sama sebe, neka uzme svoj križ i neka me slijedi!«) »Tko ne nosi svoj križ i ne ide za mnom, ne može biti mojim učenikom« (Lk. 14, 27). Ovaj put je trnovit i težak. Ja te, sinko, ne mogu silom na njega dovesti. Tvoje srce je zatvoreno vratima bez kvake, vrata se otvaraju samo iznutra. Ako mi ne otvoriš, ja u tvoje srce ne mogu ući, jer ne želim biti tat, provalnik. A kada mi jednom otvoriš, ja želim sjesti u tvom srcu na prvo mjesto i postati tvoj voda i kralj.

— Hm, Isuse, ti si tako govorio onoj davnoj generaciji. A danas se napretkom nauke bitno izmijenila slika o svijetu i čovjeku, pa mi mislimo da bi i te putove spasenja prekrojili prema progresu ljudske misli, filozofije i nauke. Današnje vrijeme traži drugačiji lik kršćanina, svećenika, redovnika i redovnice. Sve na principima slobode i ljubavi.

— Ono bitno, sinko, da si ti stvorenje a ja Bog, to se nije izmijenilo. I ono da se jedino putem križa kojim sam i ja išao postaje velik, ni to se nije izmijenilo. I da je život u obitelji, u zajednici moguć jedino ako se svatko odreče svoje samovolje, dijela svoje slobode, ni to se nije izmijenilo. Ja sam govorio ljudima zdrave pameti, koji, radilo se o bilo kojoj generaciji, znaju da ne može postojati niti jedna ljudska zajednica u kojoj se ne bi znalo tko zapovijeda, tko je glava, tko je norma djelovanja. Ne moraš ići u školu, ured, tvornicu, ali ako pođeš znaš što te čeka. Ja poštujem slobodu. Ne moraš biti katolik, ne moraš osnovati obitelj, ne moraš postati svećenik, redovnik ili redovnica. Ne moraš! Ali ko se ne oglušiš na moj poziv kao onaj mladić iz evanđelja, onda znaj da ima samo jedan put: moraš se odreći onoga čega sam se i ja odrekao, moraš uzeti križ svaki dan, i moraš vršiti ono što ti ja kažem i oni koje sam ja mjesto sebe ostavio na svijetu. Ja bih ti mogao kao i Savlu pred Damaskom direktno govoriti, ali ni njemu nisam sve tako htio reći, nego sam ga poslao mom sluzi u Damask. Slušaj one koje sam ja ostavio u Crkvi da te uče i vode kako su radili moji sveci. Ako se s ovim ne slažeš, možeš se vratiti »pokapati mrtve«, ili poput rasipnog sina uzeti svoj dio koji si mi bio poklonio na dan krštenja, rođenja, zavjetovanja i idi. Podi i pusti na miru one koji žele ići za mnom, pusti na miru zajednice koje su odgajale svece. Ja poštujem slobodu, neću te silom zaustaviti, uzmi svoju slobodu i idi, Ja moj put ne mijenjam, ni najmanje zapovijedi, ni zarez, ni jotu.

Isus u Kafarnaumu nije popustio makar je ljudima izgledao durus sermo, tvrd govor. Da je popustio ne bismo danas imali euharistije. Hvala ti, Isuse, što nisi popuštao. Tvoj put odricanja, put križa i žrtve uvijek je čovjeku durus sermo, dok ga ne zahvati oduševljenje svetaca, junaka kreposti, misionara, junačkih duša koje su svoju slobodu darivale tebi na oltar, odricale se ljudskog egoizma, uzimale križ i išle za tobom. Nisu morali ići, ali kada su se uputili, išli su dragovoljno, slobodno, jedino iz ljubavi.

RADUJTE SE U GOSPODINU

Piše: Pero Bulat

Kažu da se jednom održavala važna sjednica svih vodećih ljudi kršćanstva. Tema je glasila: »Zašto danas kršćanstvo nema osvajalačke snage?«

I pošto su učeni profesori i doktori iznijeli svoja dubokoumna zapažanja, digne se običan seoski župnik.

— Što vi znate i možete reći o tome?, prezirno ga zapita predsjednik.

— Ja mislim da ima još jedan nedostatak, na koji nitko nije upozorio. A on bi mogao biti glavni uzrok naših neuspjeha.

— Recite — koji je to nedostatak?

— U nas kršćana nestalo je humora, smijeha. Naši se ljudi premalo šale i vesele.

Gospoda su smatrala da je taj seoski župnik pomalo neozbiljan. Dobrohotno su ga ispričavali time da se na njemu opažaju znakovi starenja...

SMIJESAK DONOSI DOLARE

»Oženjen sam i imam sedamdeset godina. Za čitavo vrijeme moga braka nisam

aleluja... aleluja... aleluja...

SPODINU UVIJEK!

smatrao potrebnim da se nasmiješim svojoj ženi. Jedva da sam progovorio s njome nekoliko riječi kad sam jutrom odlazio na posao.

Bio sam zacijelo jedan od najmrzovoljnijih ljudi koji jutrom prolaze ulicom.

Ali onoga jutra kad ste mi jednostavno naložili da pravim kroz tjedan dana prijazno lice, iskusio sam čudne stvari. Slijedećeg sam se jutra prije svega pogledao u ogledalo dok sam se češljao. Ugledao sam neprijazno, mrko lice. Pozvao sam samoga sebe da se nasmiješim. I to sada, smjesta. I gle, sjeo sam za doručak i zaželio ženi:

— Dobro jutro! — i pri tom joj se nasmiješio.

Upozorili ste me na to da će se ona možda malko začuditi. No u tom ste je jako podcijenili. Najprije me je pogledala sasvim zbunjena, posve smetena. To se još povećalo kad sam joj kazao da će sada tako ostati.

Tako sam radio jutro za jutrom, a tome su već dva mjeseca.

Moram priznati da smo u ta dva mjeseca postali oboje sretniji nego što smo

aleluja... *aleluja...* *aleluja...*

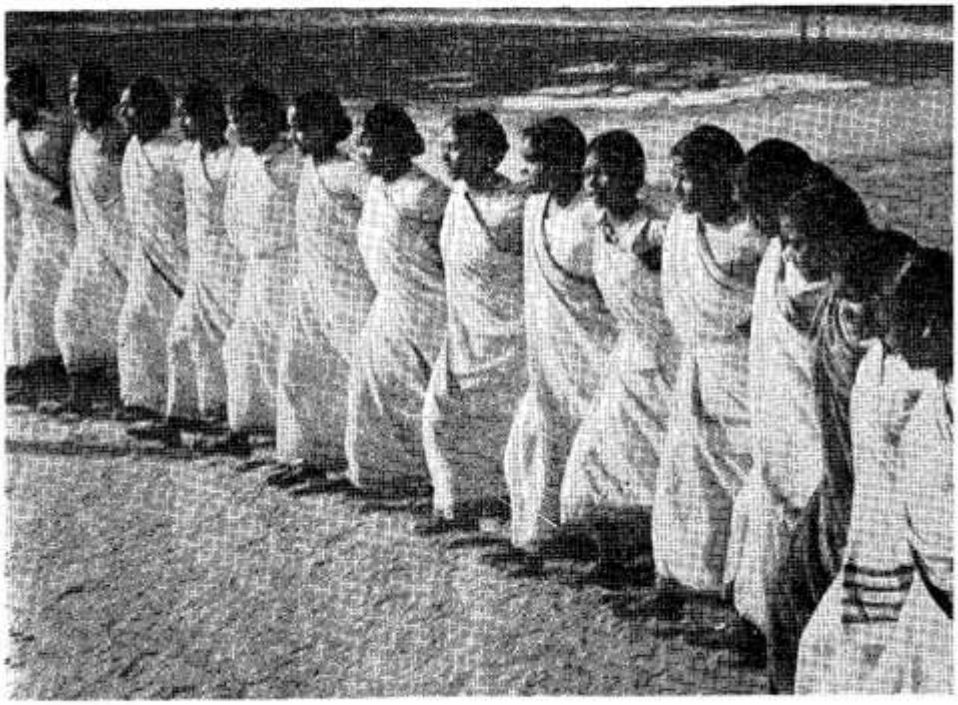

bili ikada prije. Kad izlazim iz kuće, pozdravljam vratara, prijazno mu se nasmiješim i zaželim mu »dobro jutro«. Pozdravljam vrtlara istim prijaznim smiješkom. A kad sam na burzi, ljudi me vide gdje se smiješim. I to mene komu još nikada, otkako me znaju, nisu vidjeli prijazno lice. A ljudi uzvraćaju smiješak.

Smiješak donosi dolare, mnogo dolara svaki dan... Mnogo sam sretniji nego što sam prije bio. Sretniji i duševno bogatiji. A to je bitno«.

DOBRO RASPOLOŽENJE

Te riječi nije napisao makar tko, nego iskusan američki burzovni menager koji je mnogo toga proživio i koji dan na dan ne radi drugo nego kupuje i prodaje dionice na burzi u New Yorku. I, što je važno, to radi na vlastiti račun. Težak je to i opasan posao. Tako da od 100 njih propadaju 99.

Franklin Bettger, jedan od najuspješnijih stručnjaka čitave Amerike, potvrdio je da svijet pobjeđuju — smijeh i dobro raspoloženje.

Prije nego uđe u poslovnicu svoje buduće mušterije, običaje da načas zastane i da pomisli na stvari koje su mu prije uspjele. Posljedica je da mu zadovoljan smiješak prođe licem i da stupi u sobu baš u trenutku kad tog smiješka nestaje.

— Prilično primitivna tehnika!, kazat ćete.

Ali taj veoma iskusan čovjek misli da je baš taj smiješak glavni razlog njegovim poslovnim uspjesima. Ono što je rekao veliki kitajski mudrac, koji je, kao nitko, uspio progledati stvari i ljude ovoga svijeta, to vrijedi i za nas:

— Tko ne zna da se smiješi, taj neka i ne otvara svoj dućan!

VESELITE SE — 270 PUTA!

U Svetom pismu nalazi se 270 puta poziv »veselite se«!

Evanđelje znači: radosna, vesela vijest. Isus Krist je otvorio nove izvore radosti i tako svijetu donio nešto što mu nitko drugi nije mogao dati.

On je stvorio vesele siromahe i tako omogućio radost i onima koje je sudbina isključila iz radosti. Štoviše, radosni bolesnici i patnici poznati su samo u Isusovoj školi, i tako je u radost uključio i one koje sav ostali svijet isključuje. Krist je stvorio radosne sudbinom tjerane i tako u radost uključio i one koji se nikad nigdje drugdje nisu veselili.

Krist nije prezreo nijedno od dobara koje priroda daje, i može donijeti bar jednu kaplju sreće i mira u naša srca. On je uživao u prirodnim ljepotama, uživao je u pjesmi i u glazbi. Uživao u radu i počinku, uživao u gozbi i u svatovima.

Njegova je volja da ljudi uživaju u nevinim radostima prirode: u ljepotama zemlje, neba, u ljepotama obiteljskoga i društvenoga života, u ljepoti umjetnosti i pjesništva, u ljepoti zabave, šale i smijeha.

Ali Krist je otvorio još nove izvore radosti: život djece Božje i vjere u Oca, Stvoritelja neba i zemlje.

Najveći je zločin moderne kulture u tome što je svemu čovjekovu radu stavila kao nagradu novac i zlato, a ne radost, mir i zadovoljstvo. Zločin je počinio onaj tko je sreću stavio u bankovne trezore, mjesto u duše i srca. Krist je to uklonio. I tko želi svijetu opet donijeti tu sreću — naprijed k Evanđelju!

VESELJE — PRAVO LICE SVETACA

»Dragi Bog želi da se ljudi šale« kaže engleski obraćenik Chesterton. Prešao je na katoličku vjeru, jer je mislio da će tako najbolje razviti svoje talente veselja i radosti.

Radost i šala nalaze se uvijek u blizini ljubavi. Šaliti se i šalom zabavljati, tuđim manama i slabostima smijati se, ali tim smijehom liječiti mane i ublaživati boli može samo onaj tko ljubi, i to neizmjerno ljubi. A to je kućni prag kršćanstva, katolicizma.

Sveti Ignacije Lojola običavao je govoriti novacima da se smiju i raduju jer nemaju nijedan razlog za tugu, a imaju sve razloge za iskrenu radost.

Sveti Ivan Bosko redovito se priključivao grupama mladih koji se igrahu. Za svetoga Franju iz Asiza kažu da je bio najveseliji čovjek na svijetu.

Pošto je proveo nekoliko dana u zajednici poznate naše zemljakinju i majke siromaha u Indiji — Majke Terezije, engleski novinar Malcolm rekao joj je:

— Ja sam izvanredno pod dojmom radosti ovih sestara koje rade ono što bi promatrač sa strane smatrao gotovo za nemoguće...

— Ovo je duh naše družbe: potpuno predanje, milo povjerenje i veselje. Mi moramo biti sposobne ižarivati Kristovu ljubav, očitovati je u svom postupku. Kad bi naše djelovanje bilo samo korisno djelovanje, koje ljudima ne bi stvaralo nikakva veselja, tad se naši siromasi ne bi nikad odazivali na poziv koji im upućujemo da se približe Bogu. Mi želimo njima pružiti osjećaj da su oni ljubljeni. Kad bismo im prilazili žalosnim licem, još bismo ih gore razočarali.

Svi liječnici se slažu u tome da veselje širi pluća, pojačava disanje, olakšava rad srca, pojačava kolanje krvi, a nadasve pospješuje dovođenje krvi u primozak i obilnije hrani živčevlje.

Odgojitelj Lombez veli: »Dok ste veseli, duh je življi i radiniji, misli su jasnije, mašta živa, srce zadovoljno. Šale su radosnije, društvo zadovoljnije, pobožnost nježnija, krepost plemenitija. Ugodniji ste Bogu i ljudima, sposobniji ste za sve.«

NIJE MI DO SMIJEHA...

— Sve je to lijepo, ali meni nije do smijeha, možda ćete reći.

— Slušajte: radost koja treba da nas obuzima nije ona koju bismo mogli nazvati fiziologijskom, to znači ona radost zdrave životinje, koja je sita i kojoj ništa ne nedostaje. Naša je radost svrhunaravna. Ona proistječe iz napuštanja duha ovoga svijeta i predanja u ljubezne ruke našega Oca, koji se brine i za ljiljane na polju. Ako stvari svrše dobro, radujmo se blagoslivljajući Boga koji ih je unaprijedio. A ako svrše zlo? Radujmo se blagoslivljajući Boga jer nas čini dionicima svoga slatkoga križa.

— To znači da se čovjek u nekom smislu riječi može prisiliti na radost?

— Tako je! Kao što se možemo prisiliti da pjevuckamo ili zviždimo kad smo sami, tako se možemo i prisiliti na radost i veselje. Možemo, naime, raditi jednostavno kao da smo sretni i to će nas dovesti na pravi put. Osjećaj i djelo samo su prividno dvije različite stvari. No uistinu je jedno i drugo nerazlučivo skopčano, pa kad našim činima damo određen smjer, isto tako upravljamo indirektno i naš osjećaj u tom smjeru. Evo što priča jedan čovjek: »Nedavno sam vidio potvrdu te istine kad sam se uspinjao stepenicama jedne stanice. Baš preda mnom mučila su se tridesetorica mladih bogalja štapovima i štakama uz stepenice. Začudio sam se zbog njihove veselosti i njihova smijanja, pa sam to rekao čovjeku iz njihove pratnje.

— Oh, odgovorio mi je, kad koji od njih spozna da će sav svoj vijek biti bogalj, najprije je veoma potišten; ali kad prođe prvi udarac, izmiri se sa sudbinom, pa se veoma često dešava da je, štoviše, zadovoljniji od normalnoga, zdravoga čovjeka...«

Kapu dolje pred takvim mladićima! Od njih se nešto može naučiti!

KRŠĆANI, BUDITE ZAVODLJIVI!

— Za koga?

— Za Krista!

— Na koji način?

— Svojim veseljem. Vi morate biti potvrda one riječi: Ne postoji nitko tko se može nazvati nesretnim, osim onoga tko je izgubio Boga.

— Ali ljudi će nas više poštivati što smo ozbiljniji...

— Mrka lica, turoban pogled, antipatičan izraz! Zar se tako nadate oduševljavati druge da slijede Krista i njegovu vedru vijest?

Pitate me za savjet da nađete lijek svojoj žalosti. Evo naputak koji dolazi s dobre strane, od svetoga apostola Jakoba: »Ako je netko među vama žalostan, neka moli.« Pokušajte i vidjet ćete. Ispitujmo se polako i odvažno. Naše loše raspoloženje i naša žalost potječu odatle što nismo prekinuli tanke, ali stvarne mreže koje nam lukavo napinje naša požuda.

Mi bismo kršćani trebali da budemo takvi da svi koji nas vide i koji nas upoznaju zažele zapjevati: Aleluja, kličimo i radujemo se i mi s njima u Gospodinu!

USKRSNO JUTRO

Iz malog hrama sred zelenih njiva,
što se tamo sjaji
sav bijel i čist,
jutros je rano — izišao Krist.

I pošao tiho po njivama rosnim,
pomilovo rukom
makov cvijet i klas,
govorio nježno s listom stare vrbe,
topline pun bio mu je glas.

Ranjenog kosa sa zemlje je digo,
u krvi
bio je sav,
nježno mu crna namjestio krila
i kos je sretan odletio zdrav.

Kad su s tornja zazvonila zvona
blagoslovio je
čitavi kraj,
lice mu je pri tom
obasjao blijedo divan neki sjaj.

Vratio se zatim u hram što se vidi
nasred rosnih njiva
sav bijel i čist.
Njive i šume sjale su od sreće,
što ih jutros rano pohodio Krist.

Aleksa Kokić

radost ljubavi

Proljetno je vrijeme. Uskrsno. Vrijeme radosti.

Ali ta riječ — radost — mene podsjeća na minulu jesen, na jedan sumoran dan kojem se nadodala i moja sumornost. Išao sam ulicom umoran, bezvoljan, a opet — kao nešto tražeći. Iznenada ugledah kako meni u susret idu jedna majka i njena kći od kojih osam, devet godina.

Imala je jednu nogu kraću i teško je išla oslanjajući se na majku. No, po izrazu njezinog lica vidjelo se da svim silama nastoji biti što manje na teret svojoj majci. A majka se, pak, trudila što više pomoći svojoj kćerci. I izrazi njihovih lica, punih neke predivne zabrinutosti, smirenosti i jednostavnosti, u meni su u trenu preokrenuli svijet.

Shvatio sam da sam našao traženo — makar nisam ni pomišljao da bih tako nešto trebao tražiti. Iz očiju mi je zasjala radost. Ta ne susrećeš svaki dan toliku ljubav! I nastavio sam dalje radostan, smiren i pun. U tuđoj sam boli našao svoju radost, a one koje su tu bol nosile nisu ni bile svijesne svoga tereta — ta ljubav ih je oslobodila.

Da, kasnije sam i ja naučio graditi radost iz boli. Treba da se težak teret navali na čovjeka i potrebno je da ga on shvati, da bi mogao iz svega iznijeti radost koja raste već prema tome kako raste njegova ljubav. I radosno je biti zabrinut, uznemiren, nespokojan... ako je to zbog ljubavi prema drugome. Radost je plod boli s ljubavlju prihvaćene...

***

Jednoj je starici umro muž, a istoga se dana njenoj kćerci rodio sin. Taj je dan za tu staricu bio dvostruka radost. Jer — jedan je život ostvaren, vraćen Stvoritelju, a drugi je život dan među nas, da se ovdje ostvari.

Svakako, bila je to i bol toj starici — izgubiti čovjeka s kojim je bila čitav život. Izgubiti ga tjelesnog. Ne duhovnog. Jer — oni koji su proživljavali ljubav ne gube se, već žive tu u nama još prisutniji. Ali ona je bila jača od boli:

— Njemu je sada bolje. Lako ćemo sa mnom. Ja sada trebam živjeti zbog maleckoga!

I »malecki danas živi okružen divnom ljubavlju — bakin je život našao svoj smisao u potpunom predanju tom djetetu.

Teško je biti čovjek, biti vezan uz svu ovu materijalnost i pri tom shvatiti i prihvatiti sve zbivanje, sve ovo dolaženje, svu Božju ljubav. Jer teško je, teško do juče svaki dan vidjeti nekoga dragoga, a od danas više nikada. Premda znaš Ljubav, premda vjeruješ u Krista, u Njegovo uskrsnuće, osjećaš se nekako napušten, ostavljen. A opet — znaš da nisi sam, znaš da ti se svime ovim nebo približilo: Njegovim uskrsnućem i vraćanjem svih do jučer prisutnih Ljubavi koja ih je poslala.

Jer — On je uskrsnuo. A i mi ćemo s Njim budemo li u svome životu pružili makar nekome pogled, osmijeh ili zagrljaj koji će ostvariti Njegovu radost, Njegovu ljubav...

***

Proljetno je vrijeme. Uskrsno. Vrijeme radosti.

Budimo u ovom vremenu radost jedni drugima. Budimo to uvijek. Jedino ćemo tako dostojno proslaviti Njegovo uskrsnuće i život koji nam je Njime darovan.

Pišta

Piše: Ivan Kukula DI

Obitelj - Crkva u malom

Svaki vjernik poznaje tri Božja hrama.

U najopćenitijem smislu hram je crkva, u kojoj se obavljaju liturgijski čini, među koje u prvom redu ubrajamo Misu. Taj hram, pravljen ljudskim rukama, nazivljemo i »kućom Božjom i vratima nebeskim«. (Post. 28) Sveti kralj David veoma je cijenio dom Gospodnji pa je sa strahopočitanjem i ljubavlju govorio o njemu: »O Gospode, ljubim dom u kojem prebivaš i mjesto gdje stoluje slava tvoja.« (Ps. 25,8) A starozavjetni dom Gospodnji bio je samo tip ili slika novozavjetnih hramova, kao što su i starozavjetne žrtve bile samo priprava na novozavjetnu žrtvu Jaganjca Božjega. Sve to vjernici znaju, pa zato i cijene svoje crkve. Mnogo za njih žrtvuju i rado u njima borave.

Hram Božji je, nadalje, i svaki vjernik koji je u ljubavi s Gospodinom, kojega, naime, ne tereti na savjesti nikakav težak prekršaj bilo Božje, bilo crkvene zapovijedi. Tko ljubi Boga onako kako nalaže zapovijed ljubavi, taj je po izričitoj Gospodinovoj nauci živi hram Presvetoga Trojstva: »Tko mene ljubi — uči Gospodin — zapovijedi će moje držati, i Otac moj ljubit će njega, i k njemu ćemo doći i kod njega se nastaniti.« (Iv. 14,23)

Ima još jedan hram u kojem se vjernik kreće, a to je obitelj kojoj pripada. Redovito je čine ženidbeni drugovi povezani sakramentalnom vezom, koja je po Božjoj volji nerazrješiva, jer obvezuje do smrti muža ili žene. Kad su apostoli upitali Gospodina je li dopušteno mužu otpustiti ženu, odgovorio im je: »Što je Bog sjedinio, neka čovjek ne rastavlja.« (Mt 19,6). U obitelj spadaju i djeca, koja su se uvijek smatrala posebnim Božjim blagoslovom. Rađanjem i odgajanjem djece u zakonitom braku roditelji surađuju s Bogom-Stvoriteljem, koji trajno stvara i uzdržava ljudski rod.

ZNAČENJE OBITELJSKE CRKVE

Da bi obitelji mogle imati značaj hrama, nužno je da su svi članovi obitelji svjesni članovi mjesne Crkve, od koje su primili sakramentalno posvećenje i u kojoj trajno njeguju, hrane i jačaju život milosti.

Preko mjesne Crkve povezani su s biskupijom kojoj pripadaju i Općom Crkvom, koja obuhvaća sve biskupije i mjesne Crkve cijeloga svijeta. Nije dosta da postoji samo vanjska veza s mjesnom Crkvom, nego se traži i unutrašnja veza, koja se ostvaruje obdržavanjem zapovijedi, a napose zapovijedi ljubavi prema Bogu i bližnjemu. Život po zapovijedima isključuje popuštanje strastima i upadanje u teške grijehe, koji rađaju duhovnom smrću.

Ako su ti uvjeti ostvareni, onda je kršćanska obitelj sama po sebi hram, u kojem stanuje sam Trojedini Bog. Takva je obitelj vjerna slika same Crkve, mjesne i opće, dapače smijemo reći da je takva obitelj Crkva u malome, ili, kako je II. vatikanski koncil naziva, »kućna Crkva« (LG 11). Obitelji su u Otajstvenom Tijelu Kristovu isto što su stanice u ljudskom organizmu. Što su stanice jednoga organizma brojnije i zdravije, to je i organizam zdraviji i sposobniji za životne funkcije. Što je više zdravih obitelji, koje su »Crkva u malome«, i mjesna će Crkva biti to sposobnija za svoje zadatke: lakše će držati na visini svoje obitelji i uspješnije odbijati neprijateljske nasrtaje.

POSVETA OBITELJI PRESV. SRCU

Vrlo uspješno sredstvo kojim se obiteljska zajednica razvija u hram Božji i Crkvu u malome jest posveta obitelji Presvetom Srcu Isusovu.

Ta posveta potiče sve članove obitelji da se ugledaju u kreposti Srca Isusova te da po uzoru tih kreposti uzgajaju i usavršuju svoje misli i osjećaje, i uopće sve svoje međusobne odnose. Obitelj posvećena **Srcu Isusovu nalazi** se stalno u školi najboljega Učitelja, koji nam najprije prednjači primjerom života, a onda nas izričito poziva da se ugledamo u kreposti Njegova Srca: »Učite se od mene jer sam krotka i ponizna Srca. Tako ćete naći pokoj svojim dušama jer jaram je moj sladaka, a moje breme lako.« (Mt 11, 29—30)

Članovi obitelji u kojoj vlada Isusov duh najsretniji su kad su na okupu, kad se međusobno pomažu i zajedno mole, a najviše se raduju kad se u obitelj opet vraćaju, ako su zbog raznih zahtjeva života bili od nje na dulje ili kraće vrijeme odijeljeni.

Posveta Srcu Isusovu vodi sve članove obitelji nepresušivom izvoru snage koju sve obitelji moraju stalno obnavljati da ne smalakšu u svagdašnjoj životnoj borbi. (Uputu u posvetu obitelji Srcu Isusovu naći će čitatelji Glasnika u molitveniku »Srce Isusovo spasenje naše«, god. 1971. str. 218—222.)«

OTVORENJE SVETE GODINE U RIMU

Pavao VI. kao rimski biskup svečano je otvorio proslavu Svete godine u svojoj mjesnoj crkvi Sv. Ivana Lateranskoga. Crkva je bila puna vjernika. Misu je služio na prastarom središnjem oltaru. Kao đakon pomagao mu je mladi đakon iz rimskog sjemeništa. Šest svećeničkih sjemeništaraca čitalo je odlomke iz Sv. Pisma te molitvu vjernika.

Poslije evanđelja Papa je govorio o značenju Svete godine, koja treba da bude čin savjesti. Evanđelje nas poziva da postanemo novi ljudi, da oprostimo te da se izmirimo s braćom.

Tada je Papa uzbuđenim glasom nastavio: »Tko to kaže? — Siromašan, maljušan čovjek. Držćem, braćo i djeco moja, kad vam govorim. Osjećam da vam govorim uzvišene stvari, što me toliko nadvisuju. To su stvari za koje bi trebalo imati proročki glas, koji bi im dao čitavo njihovo značenje. Naprotiv, ja vam govorim jednostavno. Ne čitam. Ili, bolje, čitam u svojem srcu. Opažam svoje ništavilo pred tako velikim stvarima.

Ipak ne mogu prešutjeti ni zatajiti da sam zato poslan da vam navijestim Kristovu riječ. Ja sam nasljednik sv. Petra, pa me nemojte prezreti. Primite me za ono što jesam: Kristov namjesnik. Govorim vam u ime Kristovo. Stoga vas molim da se ne obazirete na mene, nego na moje riječi.«

OBITELJSKA MOLITVA U TRAVNJU

Pročitajte najprije opis opće nakane. I to zajedno, sa svima u kući. Te su misli temelj naših obiteljskih molitava čitavoga travnja.

Na početku zajedničke obiteljske molitve neka onaj tko predvodi pročita ove Kristove riječi: »Kažem vam: ako dvojica od vas na zemlji jednodušno zamole što mu drago, dat će im Otac moj nebeski. Jer gdje su dvojica ili trojica sabrana radi mene, tu sam ja među njima.« (Mt 18, 19-20) Nakon ovoga čitanja neka se učini kratka stanka, a svi prisutni neka probude čin vjere u Kristovu prisutnost. Čin vjere može se izraziti i zajednički, molenjem vjerovanja.

PRVI TJEDAN mjeseca travnja obiteljska molitva može biti prožeta naknadom za naše narodne grijehe, osobito za psovku i kletvu. U tu svrhu može se moliti drugo žalosno otajstvo krunice: »Koji je za nas bičevan bio.« Desetka se može završiti zazivima:

Isuse, oprosti psovku našem narodu! — Gospodine smiluj se!

Isuse, iskorijeni psovku u našem narodu! — Gospodine smiluj se!

DRUGI TJEDAN mjeseca travnja veliki je tjedan, u kojem na osobit način slavimo otajstva našega otkupljenja. Po mogućnosti nastojat ćemo slaviti te tajne u crkvi s Božjim narodom. Ali neka se i u našoj kućnoj crkvi osjeti da je sveti tjedan. U tu svrhu okitimo raspelo i okupimo obitelj pred njim na zajedničku molitvu. Može se izmoliti koje otajstvo žalosne krunice. Ono se završava zazivima:

Otkupitelju naš, daj nam pokorom potpunije prionuti uz tvoju muku da postignemo slavu uskrsnuća — Gospodine smiluj se!

Podaj nam da postignemo zaštitu Tvoje Majke, utočišta žalosnih, te zaslužimo ojačati se onom utjehom kojom nas i Ti sam tješiš — Kriste smiluj se!

TREĆI TJEDAN započinjemo Uskrsom, za koji smo se pripremili čitavu korizmu. Taj tjedan neka našu obiteljsku molitvu prožima uskrsna radost. Možemo moliti prvo slavno otajstvo krunice: »Koji je od mrtvih uskrsnuo«. Završimo molitvom:

Kriste, svjetlo i spase svih naroda, oganj svoga Duha izlij na nas koji tvoje uskrsnuće navješćujemo — Aleluja! Slava Bogu!

Čuvaj nas u zajedništvu svojih svetih i dopusti nam da s njima jednom otpočinemo od svojih napora — Aleluja, Slava Bogu!

Na uskrsni ponedjeljak 15. travnja pada godišnjica smrti Sluge Božjega Petra Barbarića. Molimo toga dana za njegovu beatifikaciju, a isto tako i za sve naše svećeničke i redovničke pripravnike.

Gospodine, pošalji svojoj Crkvi svetih svećenika i revnih redovnika!

ČETVRTI TJEDAN u travnju slavi se Bijela nedjelja. Taj tjedan posvetimo misli svome krštenju po kojem smo postali Božja djeca i članovi Crkve.

»Danas sam u svetoj vodi okupan,
Svijetao sam kao vedri ljetni dan...
S biserja vas treptim kao rosni list:
Danas mi je dušu poljubio Krist!«
Izidor Poljak

Isuse, daj da u sebi proživljavamo i razvijemo krsnu milost — Gospodine smiluj se!

Isuse, čuvaj nas smrtnoga grijeha, koji ubija milosni život!

Na 25. travnja slavimo sv. Marka. U mnogim je župama toga dana blagoslov polja. Tom zgodom možemo u molitvi preporučivati naše usjeve: »Da se dostojiš plodove zemlji dati i uzdržati! Da se naša polja i vinograde dostojiš blagosloviti, molimo te usliši nas!

ŽIVE CRKVE

Ako u ovoj Svetoj godini uspijemo u našim obiteljima oživjeti zajedničku molitvu, vjerujem da ćemo mnogo pridonijeti duhovnoj obnovi samih obitelji, pa i naše domaće Crkve. Stoga, braćo i sestre, molimo! Molimo zajednički u obiteljima i pretvorimo svoje domove u žive crkve, u kojima će po obiteljskom zajedništvu stalno prebivati Krist.

Josip Antolović DI

Piše: Rudolf Brajčić

Postoji li Crkva od početka svijeta?

Sveti oci i srednjovjekovni bogoslovi usko su povezivali pripravljanje ljudi oko uspostavljanja Crkve sa samom Crkvom.

Tako su govorili o Crkvi prije Crkve. O njezinu stvarnom postojanju već od početka svijeta. Na primjer, stari crkveni pisac Origen kaže: »Nemoj misliti da se ona zove zaručnicom ili Crkvom od dolaska Otkupiteljeva u tijelu. Ona postoji od početka ljudskog roda i stvaranja svijeta.«

Istina, i Sabor je istaknuo da je Crkva otajstvo i kao takva nevidljiva stvarnost. Ali to nije učinio jednostrano, nego je ujedno naglasio da je Crkva vidljiv sakramenat i vidljivo oruđe spasenja pa, prema tome, u sebi uključuje osim nevidljivog i vidljiv elemenat. Uzeta tako u cjelini kao vidljivo-nevidljiva stvarnost, ona nije postojala od početka svijeta. Ona je od početka svijeta bila samo predoznačivana i pripravljana.

Kako predočivana?

Unaprijed ju je predskazivalo ono prijateljsko saobraćanje Boga s našim praroditeljima. To nije posve ugaslo ni poslije grijeha, nego se nastavilo obećanjem otkupitelja sa strane Božje i kajanjem te podnošenjem patnje sa strane čovjeka. To je prijateljevanje Božje s čovjekom od iskonskih vremena neko praskozorje Crkve, u kojoj će se vršiti prijateljski susret čovjeka s Bogom.

I ustanova braka odmah na početku ljudskoga roda slika je buduće Crkve. Kad je Adam prvi put ugledao Evu, uskliknuo je: »Čovjek će ostaviti oca i majku da prione uz svoju ženu, i bit će njih dvoje jedno tijelo.« (Post 2,24) Poslije će sveti Pavao reći o braku da predstavlja veliku tajnu u odnosu prema Kristu i Crkvi.

Kako pripravljana?

Postupnim savezima Boga s čovjekom. Najprije je Bog sklopio savez s Noom, zatim s Abrahamom, a onda s izraelskim narodom. Svim tim savezima označen je i spreman onaj Savez koji će Bog u punini vremena sklopiti s ljudima u Isusu Kristu, svome Sinu.

Tek s Kristom započinje Crkva.

»Cjelokupnim djelovanjem Otkupiteljevim od njegova propovijedanja Božjega kraljevstva... do davanja općeg poslanja kolegiju apostola pred uzašašće, Krist je imao namjeru da skupi, oblikuje, izgradi i oživi svoju Crkvu.« (Midali)

Time Sabor ipak nije jednostavno odbacio viziju Sv. otaca o općoj Crkvi, koja postoji od početka svijeta. Augustin je prvi govorio o »Crkvi od Abela«. Abel, posvemašnji pravednik, prvi je tipičan predstavnik Božjega kraljevstva, slika Krista. Crkva tu viziju prihvaća, ali za Crkvu u završnici, u eshatonu, kad će se lice Crkve promijeniti. Tada ona više neće biti vidljiva ustanova s papom na čelu. Ona je to bila samo na putu kao hodočasnica u domovinu. U domovini će biti samo zajednica čiste ljubavi u Kristu. U toj zajednici bit će jednako i stvarno svi koji su ljubili od početka. Bit će na Očevu srcu, koje je ljubilo od početka, kod Oca u općoj Crkvi, kako kaže Sabor.

CRKVA — ZAJEDNICA LJUBAVI.

PUČKE MISIJE U SVETOJ

JELSA NA HVARU — DJECA ZAHVALJUJU RODITELJIMA NA OBNOVI BRAČNE VJERNOSTI

Poslije obavljenih misija u St. Žedniku, pokraj Subotice, dobili smo ovaj list: »Zgodno je o misijama rekao jedan moj bratić (50 godina), a isto je potvrdio i njegov 22-godišnji sin. — Nešto me je za vrijeme misija vuklo i privlačilo što još do sada nikada nisam osjetio. Ne znam se drukčije izraziti nego da kažem: bilo mi je kao da nam govori ne čovjek, svećenik, već sam Bog. Ja sam za cijelo vrijeme misija doživljavao, osjećao i slušao Boga, koji nas je pohodio . . .«

Hvala Bogu, na različitim stranama spremaju se svećenici da u svojim župama održe svete misije. Traže se misionari, dogovaraju se o najboljim datumima itd. Da lakše shvatimo što se to na misijama odvija, evo nekoliko fotografija.

SRIJEMSKA KAMENICA — OBNOVA KRSNOG ZAVJETA SKUPA SA ŽUPNIKOM JOSIPOM STROKOM.

SRIJEMSKA KAMENICA: DJEVOJKE NASTUPAJU S MISIJSKIM KRIŽEM.

GODINI

JARE U HERCEGOVINI — TO JE NAROD KOJI NEĆE PROPASTI, AKO OSTANE VJERAN BOŽJEM ZAKONU.

Među ostalim načinima kako ćemo se što bolje priključiti želji svetoga oca i proslaviti svetu godinu nalaze se i pučke misije.

OJKE N[illegible] LIK GOSPE FATIMSKE, A MLADIĆI [illegible]EM.

STARI ŽEDNIK KRAJ SUBOTICE — MLADEŽ OKUPLJENA OKO GOSPINA LIKA I MISIJSKOG KRIŽA.

NIJE SVE U LJEPOTI

Piše: Marko Stanić

— Otkad se ne vidjesmo!

— Godine su prošle.

— I mnogo toga u nama sazrelo.

— I sazrelo i — osušilo se.

— Kako, osušilo?

— Mislim na svoju ljubav, na svoj dom.

— Zar se dogodilo nešto nepredviđeno?

— Baš nepredviđeno?

— Ne razumijem. Nije onako kako si zamišljao?

— Nije, prijatelju! Ni stoti dio.

— Ali ti si je volio zanosno. Uvijek si govorio: Takve ljepote nema svijet. I ta ljepota pripada meni.

— I pripala mi je. Ljepota tijela. Ali nije pripala ljepota duše, jer je Sonja nije uopće imala. Zaslijepio me čar tijela. Stotinu puta sjetio sam se Shakespeareovih stihova iz »Sna ljetne noći«:

Ljubav često malo vrijedne stvari
Zaodijeva u ruho bajnih čari,
Jer gleda srcem, nemajući vida!

— Ja sam to često spominjao!

— Da, ti si mi tu misao mnogo puta ponavljao, a ja sam mislio da si mi zavidan što je moja Sonja tako lijepa. — Da sam te, srećom, poslušao, ne bi mi život bio takav monstrum.

— Monstrum?!

— Da, monstrum! — Čitao sam negdje da je jedan poznati ili grčki ili rimski pisac zamišljao svijet nekako ovako: svijetom se kreću same polovice... Polovine-ljudi. Moraš to zamisliti kao fizičku predodžbu. Ljudi raspolovljeni od glave do nogu. Dakle, okomito. Te se polovine susreću, mimoilaze, nekada sukobljuju i, razumljivo, najčešće priljubljuju jedna uz drugu i postaju jedno tijelo.

Ako se to priljubljivanje posreći, onda je to lijep i skladan stvor. Ako se ne posreći ili, bolje, ako se ponesreći, onda je to monstrum, nakaza. Zamisli: jedna polovina ima svijetle kose — druga polovina tamne. Jedna ima visoko čelo — druga nisko. U jedne je orlovski nos — u druge uzdignuti. Jedno oko crno — drugo plavo. Jedne usne pune i crvene — druge blijede i tanke. Tako je i s cijelim tijelom.

Što da više opisujem, možeš me razumjeti. Eto, tako se dogodilo sa mnom i sa Sonjom.

— Sada shvaćaš sve.

— Shvaćam, i prijateljski ti kažem: žao mi te je, žao iz dubine duše...

* * *

— A ti, kako je s tobom?

— Ne bih ti želio povećati bol pripovijedanjem o svojoj sreći. Moja Milena i ja, u jednu riječ: sretni smo.

Nisam ti nikada pripovijedao kako smo se upoznali. — Kad sam odlučio osnovati dom, češće sam polazio u crkvu i molio se Bogu: Bože, daj da zavolim djevojku koja ima lijepu dušu. I ona da zavoli mene. A oboje: da zavolimo Tebe. Bilo mi drago kad bi bila i lijepa. Ali: radije manje lijepu, a više dobru...

Dok sam jednom tako molio, u crkvi je bio tek po koji vjernik, ugledao sam u klupi djevojku. Klečala je, a glavu naslonila na skupljene ruke. U takvom stavu bila je divna. Prošli su me srsi. Nešto se sa mnom zbivalo...

No kako je dalje bilo, ti i onako znaš. Upoznali smo se i još svakog se dana bolje upoznajemo i sve više voli-

mo... Vjeruj mi: ljepota duše, dobra narav, skromnost — to su najveće vrijednosti u žene. Ne niječem vrijednost tjelesne ljepote i sav njezin čar i svu njenu ulogu u ljubavi, ali dok ljepota tijela vene, ljepota duše sve ljepše cvjeta. Bar je tako kod mene...

— Sretniče!

* * *

— Nisi ni ti nesretnik, uza svu svoju tragediju. Pokušaj iz Sonje izvabiti na bijeli dan ono lijepo što ima u duši. Svatko nosi nešto lijepo u sebi.

— Kako!?

— Ustrpljivo i polako. Nije to baš lako, ali nije ni nemoguće. Promišljenim uvjeravanjem, prikladnom lektirom, pažljivim postupcima i — nemoj se iznenaditi — zajedničkom molitvom. Posebno, neka vas svaka nedjelja vidi u crkvi jedno do drugoga... A onda, još će nešto pomoći. Cvat žene je kratak, pa će i Sonja uvidjeti da bez unutrašnje ljepote nema prave i trajne sreće. Ti ćeš je polako navoditi na te misli i neće to ostati bez uspjeha. Vjerojatno nećeš postići mnogo, ali nešto ipak hoćeš.

— To znači: ako nema prave crne kave, moraš se zadovoljiti »Divkom«.

— »Divka« nije bez vrijednosti. Ako se lijepo pripravi, umjereno zasladi, ako je topla i u lijepoj šalici — čovjek se na nju navikne pa bude zadovoljan i s njom. Bolje išta nego ništa.

— Hvala ti, prijatelju! Odsad ćemo se susretati češće...

Dvije su se ruke našle u dugom i čvrstom stisku. A u očima se dvojice prijatelja nešto ljeskalo.

Jedan je pošao k svojoj Mileni u novi doživljaj sreće, a drugi k svojoj Sonji — da spašava što se spasiti dade...

Oci i braća hrvatske provincije Družbe Isusove koji su se sastali od 5. do 8. veljače na svojoj provincijskoj kongregaciji spremajući se za Generalnu kongregaciju Reda u Rimu.

Na ovom sastanku izabrana su dva delegata, koji će zastupati hrvatsku provinciju na generalnoj kongregaciji u Rimu koncem ove godine.

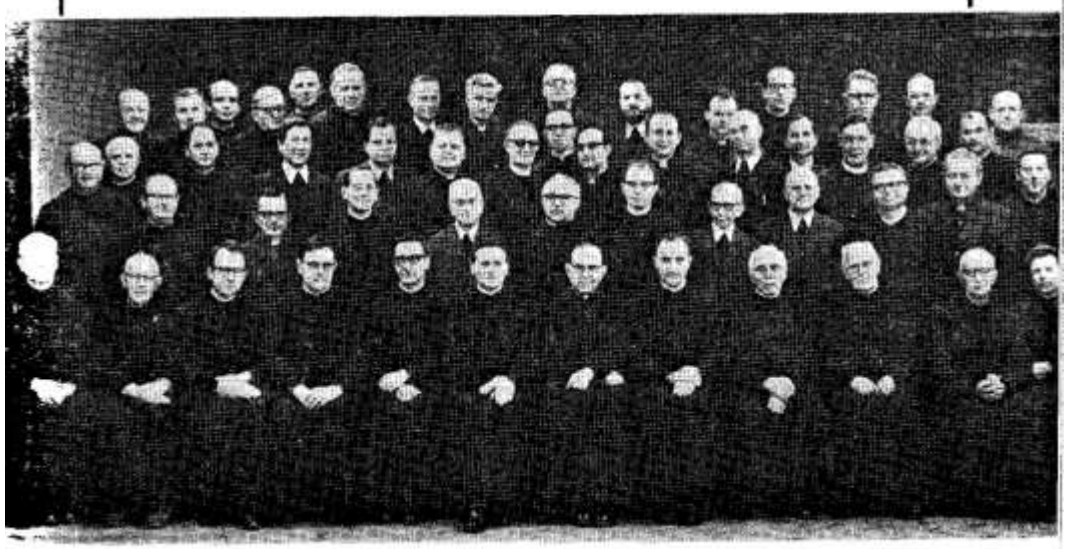

Piše: Predrag Belić

U odjeku pada Bosne i Carigrada

Nije prošlo ni dvadeset godina od pada Carigrada (1453), kada je papa Siksto IV (1471—1484) najavio 1472. sedmi redoviti jubilej.

Zato je stao uljepšavati i preobražavati Rim iz srednjevjekovnoga grada u grad renesanse. U toj politici izgradnje podignut je novi most preko Tibera da se ne bi ponovila nesreća iz doba Nikole V, kada se pod mnoštvom hodočasnika bio srušio most kraj Anđeoske tvrđave.

Općenito se može reći da je i sveta godina 1475. — baš kao i njezina predšasnica 1450. — bila u znaku preobrazbe Rima iz srednjovjekovnoga grada u grad renesanse. Ali to nije jedina značajka ovog jubileja.

Uz taj raspjevani »chiaro« (svjetlo) moramo upozoriti i na jedan tužni »scuro« (tamno) u slici sedme redovite svete godine.

To je ona uznemirenost kršćanskoga svijeta, koji se, istina, bojao Turaka, ali se nije htio ozbiljnije zauzeti da u ruke azijskog osvajača ne padne prijestolnica Istočnorimskog ili Bizantskog carstva, a za njom i tolike druge... Zato je i značajno, da je svetu godinu 1475. prvi »obavio« u Rimu napuljski kralj Ferrante. Njemu se, kao glavaru jedne od katoličkih kraljevina što su bile najviše izložene turskim navalama, i te kako žurilo da s papinom pomoću organizira protuturski savez.

* * *

Početkom 1475. — zapravo od Božića 1474. — nije bilo baš onoliko hodočasnika, koliko su ih Rimljani očekivali. Nikakvo čudo: tih se godina ratovalo u Francuskoj, Burgundiji, Njemačkoj, Ugarskoj, Poljskoj, Španjolskoj i drugdje. U našim stranama pada 1463. kraljevina Bosna, a od 1468. do 1483. — dakle kroz 15 godina — Turci svake godine provaljuju u Hrvatsku, tako da je kralj Matijaš I. Korvin morao 1469. osnovati senjsku kapetaniju za obranu Hrvatske kako od Turaka tako i od Mlečana .

Giovanni di Juzzo, ljetopisac iz Viterba, koji te ratove navodi kao tumačenje za činjenicu da je početkom jubileja razmjerno malo hodočasnika dolazilo, dodaje i još drugi razlog: svećenstvo je svojim vladanjem izgubilo mnogo od ugleda. Već sam u prošlom članku napisao da je s humanizmom i renesansom u vodeće ličnosti tadanjeg društva — a to znači i u svećenstvo — ušao poganski duh ovozemaljskog uživanja. Ipak su o Uskrsu 1475. dali radosno svjedočanstvo o svom — da li baš trajnom? — obraćenju brojni ozloglašeni dvorjanici, koji su sada sve svoje vrijeme trošili na pohađanje crkvi i »dobivanje jubileja«, kako se govorilo, tj. oprosta.

Kasnije je znatno porastao broj hodočasnika: jedan diplomata piše svojoj vladi, kako je na Spasovo 200.000 osoba primilo od pape blagoslov. Od onih »velikih« tadanjega svijeta nađoše se 1475. u Rimu među ostalima: danska kraljica Doroteja, Nikola Iločki, kiparska kraljica Šarlota de Lusignan.

Malo je čudno što slavni povjesničar papinstva Ludwig Freiherr von Pastor, nabrajajući u popisu jubileja ove i druge predstavnike vrhunca tadanjega društva, nijednom riječju ne spominje bosansku kraljicu-majku blaženu Katarinu, koja je također sudjelovala u svečа-

nostima i pobožnostima 1475. Najvjerojatnije će to biti zato, što ona te godine nije tek došla u Rim, nego se već 1466. — dakle tri godine poslije propasti bosanskoga kraljestva — stalno nastanila u Vječnome gradu.

* * *

Tužna je bila njezina sudbina. Katarina, kći glasovitoga hercega Stjepana Vukčića Kosače, ostavivši očevu patarensku (»bogomilsku«) vjeru prešla je na katolicizam 1445. prigodom udaje za pretposljednjega bosanskoga kralja Stjepana Tomaša. I novi je kralj nekako u isto vrijeme od patarena postao katolikom dobivši ujedno od pape proglašenje ništavosti prvoga braka — ako je to uopće i bio brak — sa ženom Vojačom, koja mu je rodila sina Stjepana Tomaševića, posljednjeg bosanskog kralja.

Dvije godine pred pad Bosne taj je Katarinin pastorak, zajedno sa kraljevim bratom Radivojem, ubio svoga oca. A kad su Turci osvojili Bosnu, Katarina sa dvoje djece — sinom Žigmundom i kćerju Katarinom — pobježe u Dubrovnik. Ali joj Turci zarobiše djecu, koja poslije prijeđoše na islam.

Katarina se nije dugo zadržavala u Dubrovniku, nego odseli u Rim. Ondje su pape Pavao II i Siksto IV tako obilno pomagali nesretnu kraljicu da je mogla uzdržavati uza se čitavu svitu bosanskih plemića i plemkinja. Ipak se nije povela za uživalačkim primjerima renesansnoga Rima i Italije, nego je skromno i pobožno živjela kao franjevačka trećoredica bavećí se vezenjem liturgijskoga ruha. Umrla je 25. listopada 1478, a pet dana ranije načinila je oporuku u kojoj je bosansko kraljevstvo ostavila Svetom Prijestolju, ukoliko se njezina djeca Žigmud i Katarina ne vrate na katoličku vjeru.

Gostinjcu sv. Jeronima, koji je već tada postojao u Rimu i koji je prema svojim statutima pomagao naše hodočasnike u svetoj godini 1475., Katarina je oporučno ostavila svu svoju kapelu, tj. misal, kalež s patenom i tjelesnikom, misnicu s albom i drugim svećeničkim ruhom te svileni oltarnik. U franjevačkom redu — barem u njihovoj rimskoj crkvi Ara coeli na Campidogliu gdje je pokopana — slavi se kao blaženica. Uz ovaj članak donosimo crtež njezine nadgrobne ploče.

U natpisu stajao je ovaj tekst: »Katarini kraljici bosanskoj Stipana hercega od svetoga Save od poroda Jeline i kuće cara Stipana rojeni, Tomaša kralja bosanskoga ženi, koja živi 54, i priminu u Rimu na liti Gospodnja 1478, na 25. oktobra, spominak nje pismom postavljen.«

Tko od cijenjenih čitatelja namjerava svete 1975. godine hodočastiti u Rim, neka ne zaboravi popeti se ono nekoliko stepenica na Campidoglio do njena posljednjeg zemaljskog počivališta i ondje se pomoliti za njezinu dragu Hercegovinu i Bosnu. U prvoj se Katarina rodila, u drugoj je kraljicom bila.

Piše: Anđelko Babić

NIJE SAM...

Teško je naći, čini mi se, neki kutak na našem globusu u kom nema Hercegovaca. A svaki od njih imao je takav životni put da bi trebalo samo malo strpljivosti pa saslušati kako mu se život otkrivao, kud ga je motao i bacao, kakve mu je drame stvarao. To strpljivo saslušati, a onda opet strpljivo sjesti i na papir staviti...

Jednu takvu priču, koju je napisao život, pokušat ću vam ovdje prenijeti. Svjestan sam da ju je život napisao kudikamo točnije i sočnije nego sam to ja u stanju ispričati.

Bijahu ratni dani. Dani jada, ali ne samo zbog glada!

U jednoj maloj kafanici u S., malom hercegovačkom gradiću, u kutu su se zbila tri dječačića. Najstarijem je jedva desetak godina, a drugi su toliko mlađi koliko je to priroda tražila. Ali svi su se zbila tri dječačića, u sebi nose jezovitu sliku majke, koju je odnijela rijeka. Umalo nije i njih odnijela. Usred zime morali su je pregaziti, pa onda gladni, goli i bosi gaziti snijeg, bježati na jug kojih stotinjak kilometara, dok su prevalili razdaljinu od mjesta tragedije do male kafanice S.

Njihova tetka u udaljenom selu čula je za tragediju obitelji, pogibiju sestre i za dolazak triju dječačića u S. Odmah slijedećeg jutra spremila je nešto malo hrane u torbu. I sama se mučila s teškom nestašicom i gladom, tjeskobno je čuvala svaki zalogaj da prehrani svoju dječicu, ali je u tom času osjetila da je ona pravi bogataš spram tih triju siromaha, pa nije žalila metnuti u torbu ono što se u kući našlo.

Poslije dvosatnog pješačenja stigla je u S. Strepila je od prizora na koji će naići i od susreta koji ju je čekao. Ali prisili srce i živce da se umire i pođe prema kafanici u kojoj njezini sestrići čekaju daljnji razvoj svoje životne drame. Kad je otvorila vrata, iz kuta je pogledaše tri para očiju, iz kojih se čitao strah i čemer, jer im se činilo da na njihovim zjenicama još uvijek stoji odsjaj vatre što je proždirala njihovu kuću... Kad ih tetka ugleda, stade kao skamenjena. Prizor joj je bio toliko strašan i potresan da joj se iz nutrine ote uzdah:

— Bože, kad im diže roditelje, što njih ostavi? Kome ih ostavi?

Nakon kratkog vremena mali dječačići odoše u Slavoniju.

Pratit ćemo pažljivije sudbinu samo jednoga od njih. Tamo nastavi i dovrši tadašnju nižu osnovnu školu. Učitelj je gledao bistrog i oštroumnog dječaka, sirotana i siromaha, i u sebi je mislio:

— Šteta što taj mali nema prilike da uči dalje! Tolika gazdinska djeca, lijena i tupava, imaju materijalnu bazu za životni uspjeh, ali nemaju za to glavu. A ovaj bi imao glavu, bistru pamet, no nema ništa drugo...

I dječak je postao sluga kod seoskog gazde. Čuvao je krave. To mu je bio glavni posao, a obavljao je i druge poslе, mnoge i preko svoje slabašne snage. Nikad dovoljno sit, nikad dovoljno odjeven, da bi mogao pokriti sve što je želio pokriti.. Nije volio društvo dječaka i njihovu igru, no ne zbog toga što ne bi volio igru, nego je izbjegavao dječake da ga ne bi koji u svađi, ili i bez svađe — iz obične objesti — nazvao slugom, dotepencem, ili mu jednostavno podviknuo: »Hercegovac«. A u toj riječi i u njezinu naglasku bilo je skupljeno sve što nizak i podrugliv duh želi drugom predbaciti... Smišljao je jedino na to kako bi sebe doveo do pozicije s koje bi mogao

mirno i ravno gledati u oči imućnim vršnjacima..

Mali je redovito spavao u štali, na sijenu poviše krava. Prostirač sijeno, pokrivač sijeno. Pa i to je dobio uz stalno čegrtanje gazdaričino da kravama kvari hranu. Jednog jutra dijete prispalo. Kad je otvorio oči, malo ih protrljao, pogledao kroz otvor van, vidi da je jutro poodmaklo. Bilo je doba kad je već morao biti s kravama na livadi. Dotrči u kuću, nazva gazdarici »dobro jutro«, a zatim je umilnim glasom i lijepim tonom zapita:

— Molim vas, gazdarice koliko je sati?

— Kakvih sati? Goljo jedan, nitkoviću jedan! Tvoje mjesto nije ovdje u kući, nego tamo s kravama. Zapamti to, šmrkavi Hercegovac.. Marš iz kuće...

Mali se pokupi te istrči iz kuće. Probudi se u njemu ljudski ponos. Istog časa odluči da svoju sudbinu preuzme u vlastite ruke. Kud će je voditi, to mu još nije jasno, samo mu bijaše jasno da otale mora poći istoga časa. Istina, treba jesti, ali stisnu ruke i sebi veli:

— Mogu me one hraniti... Ako ne mogu drukčije, mogu krampom i lopatom...!

I prihvati se krampa i lopate. Ali prihvati se uz to još nečega. U slobodnim časovima prihvati knjigu. Dani i godine nisu badava izmicali. Donosili su svjedodžbe položenih gimnazijskih razreda. Dočepa se momak i maturalne! Sad je već išlo lakše. Solidno namještenje omogući mu i studij na sveučilištu.

Sad biste i vi mogli nastaviti priču. Ali ja ću vam ipak pomoći da se ne udaljite od stvarnosti. Danas je taj nekadašnji sirotan i siromah, veoma ugledan intelektualac i privrednik.

Nedavno dođe u selo u kom je nekad služio da malo obiđe to mjesto koje ga podsjeća na mučno stanje u njegovu životu. U selo je već stigao asfalt, pa ne smeta njegovim krasnim novim kolima vodeće evropske marke da i tu zađu. Gazda i gazdarica su još živi. Ne stoje lošije nego i onda, dapače, nešto su i bolje, ali su prema nekadanjem slugi oni sada siromasi. Osjetiše se još niži i jadniji, kad pred sobom ugledaše svježeg, uredno odjevena i uglađena čovjeka četrdesetih godina. Pa kao što on oko sebe sije svježinu, tako osjetiše da oni zbog svoje nehigijene siju neugodan vonj... Nije im rekao ništa loše, ali govorilo im je to njihovo srce i duša.

I druga dva brata postadoše kvalificirani radnici i dobro situirani ljudi, a zahvaljujući samo poštenju, pameti i upornosti. Samo tome i brat o kome smo pričali zahvaljuje svoj uspon.

Nije sam! Tisuće se Hercegovaca uspinjalo sličnom stazom.

»Neobično me obradovao i iznenadio već i vanjski izgled Glasnika i ona naslovna slika »Dijete je ljubav među nama«. To je mnoga srca razveselilo, taj pozdrav na početku Nove godine i u Božićnom još raspoloženju.

Brzo iza toga dobismo i drugi broj Glasnika. I opet naslovna slika, koja potiče na razmišljanje uz tekst pod njom »Na koljenima je čovjek najveći«. A što čovjeka potiče da se spušta na koljena — molitva — da se zna poniziti pred Bogom i sklapati ruke. Naš Sveti Otac mnogo moli, radi, razmišlja — i na ovoj slici mu se vidi na licu izražaj molbe k Ocu da se svi sjedinimo u Apostolatu molitve za sjedinjenje i mir u svijetu.«

Pedeset karanfila

Jednog jutra došao sam u ured na posao kao i mnogo puta dotad, ne očekujući da će se išta novo dogoditi. Međutim, tek što sam počeo raditi, zazvonio je telefon. Netko od kolega podigne slušalicu i pozove me:

— Đuro, vanjska linija!

Kad sam podigao slušalicu, prepoznao sam glas sestre koja radi u istom mjestu, ali u drugom poduzeću. Nisam uspio reći ni »dobro jutro«, već mi je bilo postavljeno pitanje:

—Da li znaš što je u slijedeći ponedjeljak?

Malo sam se zamislio i sav začuđen konstatirao da je u slijedeći ponedjeljak točno pedeset godina kako su mama i tata u braku.

— Sprema li se kakva proslava? — pitala je sestra.

— Ništa posebno, nego tata i mama misle upriličiti malu proslavu na »Marinje«, jer je tada mamin imendan, pa se i onako uvijek nađemo zajedno.

Telefonski razgovor je malo dulje potrajao, jer mi je sestra iznijela plan prema kojem bi mogli prirediti malo iznenađenje za mamu i tatu. Istog dana našli smo se na okupu ja i dvije sestre koje žive u Slav. Brodu i dogovorili se da ćemo obavijestiti i ostalu braću i sestre — a, hvala Bogu, ima nas četiri brata i četiri sestre — pa ćemo slijedeće nedjelje prirediti malu proslavu. Ali tako da to bude iznenađenje za mamu i za tatu.

Prema dogovoru svatko je trebao ponešto prirediti. Vrijeme okupljanja: u dva sata poslije podne.

Došla je nedjelja i mi smo pošli iz Slav. Broda u Garčin, noseći sve što je potrebno za proslavu i jedan buket od pedeset karanfila.

Sestra je prva ušla u kuću s tih pedeset karanfila u naručju, a mi ostali za njom. Kad su nas mama i tata ugledali, u prvi trenutak ostali su bez riječi, a u pogledu im se vidjelo da pitaju što se to događa...

— Skupili smo se svi da proslavimo vaš zlatni pir!, rekla je seka.

Tata, iako nije ništa govorio, nije mogao sakriti svoga ganuća: — Pa, kako ste nas, djeco, iznenadili..! Svi smo bili na okupu osim dva unuka koji studiraju u Zagrebu i jednoga koji je na odsluženju vojničkog roka. Kad bi netko sa strane došao, teško bi odgonetnuo da li je pedeset karanfila bilo tu zato što je svatko od prisutnih donio po jednoga, ili zato što svaki karanfil simbolizira jednu godinu.

Slijedila je zajednička molitva, a nakon molitve najprije je uzeo riječ najstariji sin. Iza njegova pozdrava slijedile su zdravice ostalih sinova, kćeri, zetova, snaha i unuka. Jedna od tih zdravica glasila je ovako:

I U CRKVI SMO SE ZAHVALILI BOGU KOD SVETE MISE KOJU JE SLUŽIO VLC. G. STJEPAN STARESINA NAŠ ŽUPNIK

PIRAMIDA ŽIVOTA — BUDUĆNOST SLAVONIJE

»Moramo opet naglasiti da je živi Bog temelj života i da Bog treba biti prisutan u obitelji.«

Nadbiskop Dr Kuharić

OVO SU PRAVI DOMOROCI SLAVONCI: VESELA JE SOKADIJA KOJA SE NE BOJI ŽIVOTA!

— Sigurna sam da u ovakvim prilikama i najvještijem govorniku nedostaju riječi koje bi izrazile ono što bi trebalo reći. Zato ću pokušati s nekoliko jednostavnih riječi izraziti u čemu ja vidim njihovo najveće djelo u životu. Gledajući s vidika današnjega načina života, mama i tata su nam dali nevjerojatno snažan dokaz da se ni onda kada treba othraniti osmero djece život ne mora smatrati patnjom i tragedijom, nego da o dobroj volji onih koji ga proživljavaju ovisi da li će život biti sreća ili tragedija. Nameće se nužno pitanje: odakle im toliko energije da pored svega što su preživjeli imaju takav stav prema životu? Tu je jedino logičan odgovor da je vjera ta energija. Svi smo svjedoci činjenice da su oni svoju vjeru sačuvali i da su u svakom od nas izgradili zdrav temelj religioznosti i da naša vjera ne ovisi toliko o njima, nego o našoj dobroj volji kakvu ćemo tvrđavu vjere graditi na već izgrađenim temeljima. Najveću zahvalnost roditeljima za sve što su za nas učinili, izrazit ćemo ako im obećamo da ćemo nastaviti izgrađivati vjeru u nama i po njoj iz dana u dan jedni drugima činiti sve više dobra...

Što smo to jesensko nedeljno poslije podne doživjeli, nije moguće opisati. Bilo je suza radosnica, bilo je veselja, topline i sreće obiteljskoga života.

N. N.

»SVOJ ŽIVOT«

Prije nekoliko dana posjetio me radnik koji radi u mome poduzeću. Toga mjeseca njegova omotnica s plaćom bila je deset puta tanja od moje.

Gledajući njega, sjetio sam se pitanja koje me često uznemiruje:

— Što zapravo od mene očekuje moje ime kršćanina, kad stojim pred činjenicom da će neka obitelj, s ukupno devet članova, morati preživjeti slijedeći mjesec s deset puta manje novaca nego moja obitelj, koja ima svega četiri člana? Smijem li ja, koji želim biti kršćanin, imati bitno bolji standard nego moj bližnji?

O tom problemu poveo sam razgovor u krugu svojih prijatelja. Nabacio sam:

— Prije deset godina počeo sam »jesti kruh vlastitim zubima«. Dvadeset četiri godine jeo sam ga tatinim zubima. Kad sam krenuo u školu, čekala me tamo zgrada s cijelim inventarom i savjesnim učiteljima i profesorima. U Zagrebu su me dočekale biblioteke, knjige, koje su za mene drugi napisali. Čekalo me spremno mjesto u učionici i u menzi. Na kraju su se zbog mene sastali dekan sveučilišta i profesori i svečano rekli da sam inžinjer ... Tako me otac, majka i moj narod postaviše na noge, za koje uistinu ne mogu reći da su slabe i klimave ...

Dok sam razmišljao o onoj ljubavi koju je meni besplatno iskazivala samo moja majka i koju nikad nisam mogao »otplatiti«, Gospođa Anica je prihvatila i proslijedila misao:

— Ovim razmišljanjem želite reći kako smo već zbog posve prirodnoga čudoređa dužni voditi brigu da od svega što steknemo utrošimo u zajedničko dobro. Nismo li možda mi, povodeći se općim načelom, zaboravili da smo od glavnice dobili i da smo u glavnicu dužni vratiti. Jer, da kažem za sebe, ako ne vratim ništa u tu glavnicu, pa ja sam običan lopov. Pa da! Ako radim u tvornici bez požrtvovanja, točno važući svaki dinar da ga potrošim samo za svoje vlastito dobro; ako sav taj novac i sve svoje vrijeme utrošim za podizanje vlastitog standarda i na uživanje proživljavajući tako svoj život; ako poslije moje smrti ne ostane nijedan pošten čovjek kojemu sam ja dala život i poštenje; ako nisam ostavila za sobom nikakvu plemenitu ideju; ako se, dakle, nisam pobrinula da bar nešto od onoga što je mene dočekalo osiguram i budućim pokoljenjima: e, onda sam stvarno pravi lopov. Došla sam, okrala glavnicu i nestala. Ako sam pak vratila točno onoliko koliko sam dobila, ni to još nije dobro.

Prijatelj K. veoma se uživio u naše razlaganje. Njegove su riječi zapravo dale pravi zaključak.

— Moramo, u savjesti smo obvezani, surađujući aktivno sa svojim Bogom, tražiti pravu ravnotežu u svom životu. Teško je odmjeriti koliko materijalnih dobara smije kršćanin zadržati za sebe. Međutim, jasno je da ne smijemo dopustiti da nam savjest otvrdne i da se pretvorimo u tzv. katoličku buržoaziju, tj. u ljude koji, doduše, vrše svoje vjerske dužnosti, ali u svom svakodnevnom životu žive kao da nikada nisu čuli za Kristove riječi: »Bio sam gladan... bio sam žedan...« Osim

toga, kršćanski život baš na tom području ima izrazito jako apostolsko djelovanje. Taj je apostolat jači od ma kako dobre propovijedi, jer je izrazito konkretan i životan. Mi živimo u sredini kojoj naša načela izgledaju više nego nestvarna, pa ne postoji bolji način da se pokaže koliko su ona stvarna, nego što je naš odnos prema materijalnome. Naš život i naša nastojanja moraju jasno pokazati da nam materijalna dobra nisu cilj, nego sredstvo, posredno ili neposredno, da služimo Bogu i općem dobru.

Složili smo se da se kršćanska obitelj mora obvezati na neki redoviti iznos koji će davati u dobrotvorne svrhe. Kršćani ne smiju pod svaku cijenu, niti to moraju, postići najviši mogući standard u svom društvenom položaju. Oni treba da zadrže određenu mjeru skromnosti, u čemu ne valja pretjerivati, da ne postanemo upadljivi i čudni.

N. N., inžinjer

IZLOG KNJIGA

Mons. Ivan Vlašić: CRTICE I USPOREDBE, Đakovo 1973. Možete naručiti kod Uprave »Veritas« 41.000 Zagreb, Pavleka Miškine 31. Cijena je knjizi 25 d. Ova knjiga je nalik na razglednicu koja slika evanđeoski »Grad na gori«, ali ne fotografijama, nego lijepim, rječitim primjerima iz života, kojima pisac udahnu svoju plemenitu i misaonu dušu. Ljepota kršćanstva, njegova izvorna, iskonska snaga, jakost vjere našega običnoga, prosječnoga puka izbija iz ovih lijepih stranica. Dok čovjek čita tu knjigu, često mu dolazi na pamet: »Bože, hvala Ti što sam i ja kršćanin . . .«

BOGOSLOVSKA SMOTRA, god. XLIII. br. 4, Zagreb, 1973. Kao i u drugim brojevima, tako i ovdje naši prvaci misli stručno iznose solidnu hranu svima onima koji su željni Božje istine. Cijena 45 d.

MARULIĆ, hrvatska književna revija, br. 4, Zagreb, prosinac 1973. Književnost, kazalište, izložbe, događaji gledani kroz prizmu kršćanskoga intelektualca: to je sadržaj ove vrlo uspjele i potrebne revije. Bilo bi poželjno da prijatelji Glasnika Srca Isusova postanu i prijatelji »Marulića«. Cijena ovoga broja iznosi samo 13 d, a naručuje se u Zagrebu, Trg kralja Tomislava 21.

Želite li osvježiti svoju ljubav prema Gospi i na Njezinu primjeru naučiti kako ćete što bolje izgraditi svoj kršćanski značaj, onda nabavite knjigu Jurja Gusića: **»S GOSPOM K VRHUNCIMA«.** Tu ćete u 33 poglavlja naći obilje građiva za svoj susret s Gospom pod najrazličitijim vidicima. Knjiga će dobro doći i kao svibanjsko čitanje i kao priručnik za razmatranja za mlade bilo one u svijetu, bilo one u samostanima i sjemeništima. Cijena je 30 dinara, a naručuje se na adresu: Rudolf Breber, Palmotićeva 33., 41001 Zagreb, pp. 699.

Diego Fabbri: SUĐENJE ISUSU. Najčitanija i najviše izvođena drama jednoga od najvećih suvremenih dramskih pisaca Italije. Stara tema obrađena na nov i suvremen način. Preveo Radovan Grgec. Str. 168, cijena 20 dinara. Naručuje se na adresu: HKD sv. Ćirila i Metoda, 41000 Zagreb, Trg kralja Tomislava 21.

Uz ovu knjigu nabavite i knjigu **VRHUNCI ZOVU** od istog pisca. U njoj se raspravlja o izgradnji značaja, a namijenjena je mladima, u prvom redu onima, koji svoj značaj žele izgraditi na kršćanskim temeljima.

Prvo izdanje raspačano je u roku od tri mjeseca. To je znak s kakvim ju je oduševljenjem mladež primila. — Cijena je 20 din, a naručuje se na adresu: Rudolf Breber, Palmotićeva 33, 41001 Zagreb pp 699.

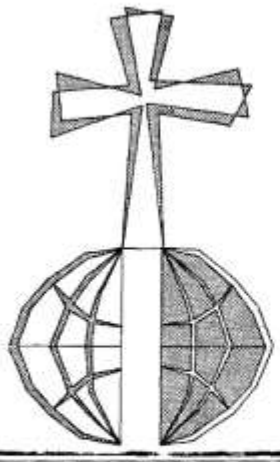

MISIJE

Uređuje: Juraj Gusić

MISIJSKA NAKANA AM

DIJALOG KRŠĆANA I MUSLIMANA

Muslimani su danas jedna od najbrojnijih religioznih skupina. Ima ih oko 500 milijuna. Mnogo ih pripada arapskome svijetu, dok su drugi po čitavom tzv. starom svijetu i ne pripadaju arapskoj rasi i kulturi. Tako ima 150 milijuna muslimana u Pakistanu i Indiji, 100 milijuna na azijskom jugoistoku, 60 milijuna među afričkim Crncima, a ima ih jedan broj i na Balkanu, kod nas u Bosni i Hercegovini, u Kosmetu i u Makedoniji. Sve ih ujedinjuje vjera u jednog Boga, prihvaćanje Korana kao svete knjige, i Muhameda kao posljednjega i najvećega proroka.

DIJALOG

Kako je Crkva nakon II. vatikanskog sabora izišla veoma otvorena, posve je razumljivo da želi dijalog i s islamom. Svjesna je da će taj dijalog i zbog mučne baštine iz prošlosti i zbog međusobnih predrasuda biti težak, ali unatoč tome potrebno je voditi ga i razvijati. U svrhu promicanja dijaloga s muslimanima Tajništvo za veze s nekršćanskim religijama izdalo je prije nekoliko godina i mali priručnik. U njemu su naglašena i razrađena tri raspoloženja koja su istinski potrebna za dijalog između kršćana i muslimana.

Prvo raspoloženje bit će u tome da se stvarno i mirno priznaju sve nepravde počinjene u prošlosti s obje strane. Njih valja, svakako, i požaliti te učiniti sve da se nikad više ni u kojem obliku i ni u kojoj mjeri ne bi ponovile.

Drugo je raspoloženje u oslobađanju od međusobnih predrasuda. Tome će pridonijeti svijest da se stvarni dijalog ne vodi između ustanova, već između osoba, dakle, između kršćana koji su ljudske osobe s ljudskim dostojanstvom koje valja poštivati, a isto tako i muslimana za koje vrijedi to isto. Nadalje, valja poštivati i vjersko uvjerenje onoga s kime vodimo dijalog, a u samome sadržaju vjere pronalaziti i zajedničke točke, koje sigurno postoje. Takav postupak može dovesti i do suradnje na različitim područjima.

Treće raspoloženje tiče se nas kršćana, a ono je u tome da nastojimo upoznati kako muslimani gledaju i zamišljaju kršćanstvo. Ako o kršćanstvu nemaju uvijek najispravnije pojmove, dobro ih je dobronamjerno poučavati i ispravljati. U tu svrhu dobro bi došle zajedničke knjige, pisane od stručnjaka s jedne i s druge strane, koje bi na razumljiv način prikazale sadržaj kršćanstva i islama. Jasni pojmovi također mnogo pomažu razvijanju stvarnog dijaloga i suradnje.

OBLICI SURADNJE

Osim na polju vjerske nauke postoji i mogućnost vođenja dijaloga s muslimanima i na području molitve. U islamu postoji trajna molitva, koja poprima društveno značenje. Pet put na dan s tankih visokih minareta mujezin poziva vjerne muslimane na molitvu. Srednjovjekovni misticizam nalazio je sa školom Sufi sredstva sjedinjenja s Bogom u kontemplaciji. Očevidno je da je naša kršćanska molitva više osobna, usredotočena na Krista, obilježena s novskim duhom, ali u bitnim crtama — tj. u čovjekovim potrebama i u Bogu, kom se obraća — obje molitve mogu biti iste.

Dijalog između kršćana i muslimana može se ostvarivati i u posve stvarnim oblicima suradnje na izgradnji boljega svijeta. I jedna i druga religija prožeta je dubokom vjerom. Ne bi li onda obje mogle surađivati na spasavanju našega društva od nezdravoga posvjetovnjačenja? Mogle bi pripomoći ozdravljenju suvremenoga svijeta, braneći načela koja poštivaju čast Stvoritelja. Obje se nalaze u nerazvijenim zemljama. I tu bi mogle surađivati na socijalnom polju. Ta suradnja bit će plodnija ako se bude razvijala u ozračju bratstva koje se stvara u međusobnom poštivanju i dijalogu.

Ima već lijepih i uspješnih pokušaja dijaloga i s jedne i s druge strane. Time valja hrabro nastaviti. A naša molitva kroz ovaj mjesec, kad slavimo najveće tajne našega spasenja koje je izvršeno za sve ljude, neka privuče Božji blagoslov na ovaj svijet i neka bude zalog međusobnog poštovanja i suradnje između kršćana i muslimana.

Josip Antolović, DI

Ljubav je domišljata

SRETAN ŠTO IMA TANJUR RIŽE.

U Dekretu o misijama Drugi vatikanski koncil poziva sve članove Crkve da prema svojim silama porade na evangelizaciji svijeta. Kad govori o ulozi svećenika u tom svetom i uzvišenom poslu, kaže među ostalim: »Svećenici će buditi i podržavati u dušobrižničkoj službi među vjernicima revnost za evangelizaciju svijeta upućujući ih katehezom i propovijedanjem o službi Crkve da narodima naviješta Krista; poučavajući kršćanske obitelji o potrebi i časti da uzgajaju misijska zvanja kod svojih sinova i kćeri; promičući misionarski žar kod mladeži..., tako da se između njih rađaju budući glasnici Evanđelja. Vjernike neka poučavaju da mole za misije, i neka se ne stide od njih milostinju moliti postavši tako poput prosjaka za Krista i spas duša« (br. 39).

Koliko može biti domišljata ljubav jednog svećenika, prožeta Kristovim duhom, pokazuje nam primjer župnika iz Hrasna u Hercegovini vlč. Stjepana Batinovića.

Najbolje će biti da nam on sam progovori o tom svom radu za misije u svojoj župi. Pismo je upućeno na Uredništvo Glasnika Srca Isusova i Marijina, i iz njega vadimo glavnu misao.

Poštovani Uredniče!

U našoj župi već se nekoliko godina nastoji skupljati pomoć za oca Gabrića i njegove gladne siromahe. Prigodom Misijskog dana 1973. naručili smo od »Radosne vijesti« u Sarajevu 250 kutijica za »Misije«. Napisali smo na njih i »Za gladne«. Dali smo ih u svaku obitelj u župi. Kutijica stoji na malom zidnom oltariću pred Gospinom slikom. Ako se netko osobito razveseli radi izvanrednog Božjeg dara, tada stavlja mali prilog u tu kutijicu. Ako se netko nalazi u poteškoći, opet stavlja svoj prilog u kutijicu, i to mu je najbolji zagovor. Ako se prevari pa sagriješi, takav će mu dar biti najbolja pokora.

Osim toga, kutijice su odgojne za sve, osobito za djecu, jer ih podsjećaju na gladne i bijedne da ih se sjete u molitvama, da se uče za njih odricati i s njima suosjećati.

Uspjeh se već pokazao. Mogli smo poslati pomoć i ocu Gabriću i na »Radosnu vijest« za druge misionare, i za gladnu djecu.

Hrasno je i samo ekonomski među najpasivnijim krajevima u Hercegovini, a ipak kad se nešto ljubi za to se može i žrtvovati...«

Ne služi li ovaj primjer na poticaj svim onima koji iskreno ljube Krista i kojima je stalo do toga da se širi Njegovo kraljevstvo ovdje na zemlji? Ne bismo li i u drugim župama mogli pokušati nešto slično započeti ili organizirano na razini župe ili da se revniji vjernici među sobom organiziraju za takve akcije. No ne zaboravimo na to, da se tu ne radi samo o skupljanju priloga, nego uvijek na prvome mjestu mora biti molitva, žrtva i primanje svetih sakramenata na tu veliku nakanu.

Bude li se misijska ideja sve više širila u našem narodu, budimo uvjereni da će nam Gospodin dati i duhovnih, pa i misionarskih zvanja, jer u takvom ozračju najlakše se ona rađaju...

Juraj Gusić

INDIJA

Sestra Emerika 40 godina u misijama

Č. S. EMERIKA UZ HARMONIKU PROVODI SVOJE SLOBODNO VRIJEME

U Indiji djeluju četiri časne sestre iz družbe Kćeri Križa. To su: s. Silvina, s. Ivana, s. Kazimira i s. Emerika. Ova posljednja sad se prvi put javlja da na taj način obnovi svoja sjećanja na domovinu koju je ostavila prije 40 godina.

Pismo je pisano u prosincu prošle godine, ali je dugo putovalo, pa je tek sada moglo biti objavljeno.

Dragi prijatelji!

Baš je 40 godina prošlo kako sam došla u Indiju sa sestrom Silvinom i sestrom Ivanom. Godine su te tako brzo prošle da to jedva mogu vjerovati. Iako su već tolike godine na leđima, ipak još možemo raditi, hvala Bogu! To nas podržava još u snazi. Ja sam najviše zaposlena poučavanjem djevojaka u ručnom radu.

Pisala bih više, ali već sam dosta zaboravila naš jezik...

Sve Vas iskreno pozdravlja i želi Vam obilje blagoslova u Isusu odana

s. Emerika, F. C.

JEDNA OD ZADNJIH SLIKA:
OTAC LOJZE DEMŠAR UPRAVO SE SPREMIO DA KROZ BENGALSKE MOČVARE DOĐE DO DUŠA.

ŽIVOT ZA BENGALIJU

Dne 5. ožujka je umro u Borovnici nedaleko Ljubljane, a 7. ožujka je pokopan na ljubljanskom groblju dugogodišnji bengalski misionar isusovac otac Alojzije Demšar.

Prije koju godinu dana vratio se iz misija u domovinu da se tu liječi od iscrpljenosti srca. No eto ni domovinski zrak i njega nisu mu mogli pomoći.

Otac Alojzije Demšar rodom je iz Sestranske vesi u Sloveniji. Potječe iz brojne obitelji, u kojoj je bilo osmero djece. Osim njega još su se dva brata posvetila redovničkom životu u Družbi Isusovoj. Najstariji Janko i danas još djeluje u Sloveniji, srednji brat Antun umro je kao bogoslov 1930. godine, a Lojze je pošao za Božjim glasom u misije.

Rođen je 23. lipnja 1909. Osnovnu školu je svršio u rodnome mjestu. Gimnaziju je započeo u konviktu ljubljanske biskupije St. Vidu, a dovršio ju je u Travniku. U isusovački je red stupio 14. kolovoza 1928. Fiozofske je nauke svršio u Pullachu kraj Münchena. Zadnje godine prije svog odlaska u misije bio je prefekt đaka u Dječačkom sjemeništu u Travniku.

U misije je otputovao 23. siječnja 1936. Nakon što je naučio bengalski jezik, pošao je u bogosloviju u Kurseongu podno Himalaje, gdje je i zaređen za svećenika 21. studenog 1940. Nakon svršenih nauka započinje njegovo veoma plodno misionarsko djelovanje kroz 31 godinu. S velikom požrtvovnošću i žarom djelovao je u Morapaju, Bošontiju, Khariju i Baidyapuru.

U svom misionarskom radu posebnu je ljubav pokazivao prema siromasima i patnicima. Nije stoga nikakvo čudo da je kod njega tražila duhovnu pomoć i savjet danas glasovita misionarka Majka Terezija. Niz godina joj je on bio pravi duhovni savjetnik i u neku ruku duhovni vođa.

Otac Lojze isticao se dubokim duhovnim životom i svrhunaravnim gledanjem na svoj misionarski rad, na razne probleme i poteškoće s kojima se u životu susretao, pa i na samu bolest koja ga je nakon toliko godina rada puna žrtve otrgla od njegovih dragih Bengalaca.

Gospodin neka mu bude vječna nagrada. A uzdamo se da će on sam izmoliti od Gospodara žetve da njegovo ispražnjeno mjesto popuni koje velikodušno mladenačko srce...

Ako te Bog zove...

Već se nekoliko mladića i djevojaka pismeno obratilo na oca Gabrića moleći ga za savjet u stvari njihova misionarskog zvanja. Konkretno je teško rješavati takva pitanja a da čovjek ne pozna onoga koji traži savjeta. Toga je svjestan i otac Gabrić, pa u svojim odgovorima redovito pojedince upućuje da se obrate na kojeg svećenika u domovini. Ipak svima nastoji uliti oduševljenje za to zvanje i ustrajnost na putu do njegova ostvarenja. Evo i ovdje jednog od tih pisama.

Basanti, 31. siječnja 1974.

Predraga u Isusu!

Već je jutro. Vratio sam se jučer s putovanja, a danas opet moram poći u udaljena sela. Tvoje pismo već nekoliko dana čeka na stolu. I Tvoje, i još kojih 200 drugih. No Tvoje je važno, radi se o zvanju, pa evo barem nekoliko redaka.

Silno me razveselilo Tvoje pismo. Ta vruća želja žrtvovati se za Isusa i duše. Ti tako lijepo pišeš: »Nije dosta gledati kroz prozor i promatrati ljude kako idu i galebove kako lete...« Valja s tim ljudima ići, pokazati im put do Isusa, k vječnosti, jer su to mnogi zaboravili.

Valja letjeti s tim galebovima, svetim životom, da budemo pripravni za taj božanski rad privađanja ljudskih srca Srcu Božanskom.

Nego, kako da ostvariš tu svoju želju? Pišu mi iz Zagreba da ima dosta zvanja, no da mnoge djevojke ne znaju kamo bi išle. Privatno je skoro nemoguće. Valja stupiti u koju redovničku družbu i onda kao redovnica biti dodijeljena kojoj misiji. Sigurno si čula za Majku Tereziju, Albanku, rođenu u Skoplju, koja je osnovala novi Red. Brine se za najzapuštenije. Imaju kuća po cijelom svijetu, najviše u Indiji. Imaju i jedan novicijat u Engleskoj.

Drugi je red: Sestre sv. Križa, Liège, Belgija. U tom su redu naše sestre Silvina, Ivana, Emerika... One su najprije išle u Belgiju, i odatle nakon svršenog novicijata i nakon što su naučile engleski, došle su u Indiju, a one koje su naučile francuski pošle su u Kongo, današnji Zair, u Africi.

Savjetujem Ti da se obratiš na kojega našeg oca, možda na urednika misijske rubrike u Glasniku. A Ti se redovno moli, moli i prikazuj dnevne žrtvice na tu nakanu. Isus čeka, duše čekaju. Pripravi se svetim životom za tu uzvišenu službu. Često primaj Isusa u svoje srce. Ljubi nebesku Majku, pa ako je volja Božja, jednog ćeš dana odletjeti u misije, raditi i žrtvovati se za Isusa i duše, goriti i izgoriti pred Njegovim oltarom, i onda, tek onda s — galebovima jadranskim odletjeti u lijepo nebo.

Pa eto do viđenja ili u Bengaliji, ili u Zambiji, ili u Zairu, a svakako u lijepom nebu!

Dnevno ću se moliti za Tebe, a ni Ti ne zaboravi u molitvi i žrtvama

oca Antu Gabrića

KANDIDATICE I NOVAKINJE DRUŽBE SV. ANE

HVALA DOBROTVORIMA

Krajem siječnja i onda 10. i 12. veljače otac Gabrić je poslao zahvalna pisma dobročiniteljima. Ovdje donosimo ono od 10. veljače s vijestima iz pisma od 12. veljače.

Dragi moji dobročinitelji!

Znao sam da ću zakasniti s pismom i zahvalom, no da će se to i do korizme otegnuti — to je eto malo previše i za linog metkovskog Antu. Tješi me misao da Vi znate da Vas nisam zaboravio u molitvama i žrtvama za vrijeme svetih božićnih blagdana niti ću Vas ikada zaboraviti.

Po toj vašoj ljubavi i dobroti Božić nam je bio uistinu sretan. Ja sam ga ove godine proslavio u udaljenim selima. Bilo je prilično teško: tri sela u jedan dan, i to dijelom pješke, a dijelom u maloj urođeničkoj ladici. Ponoćka je bila u Biradnogoru, selu Monijeve majke. Poslije toga prešao sam preko rijeke i uputio se u Gosabu. I tu su bile ispovijedi, sveta Misa, prva Pričest, bolesnici... U 11 sati prije podne krenuo sam na rijeku Ganges i uputio se u Piprekhali. Stigoh tamo oko pet sati poslije podne. I tu sam najprije saslušao ispovijedi, zatim je bila sveta Misa, a onda pjevanje pred kapelicom. Sve je svršilo poslije devet sati navečer. I onda sam u Filipovoj kolibi na hasuru sjeo za doručak, ručak i večeru, sve zajedno. Bio sam umoran, ponešto i gladan. No sreća je bila velika da čovjek na te malenkosti i ne misli.

Uistinu divan Božić: dati Isusa tolikim dušama. Dugo sam još pred malim jaslicama sjedio i molio, molio molitvu zahvalnicu božićne noći.

Basantske su vijesti, hvala Bogu, dobre. Nakon male moje nesreće bio sam nekoliko dana u bolnici. Sad je sve skupa zacijelilo: glava čitava, pa iako sam malo šepao, nije to smetalo da obiđem svoja sela. Znam da to dugujem Vašim molitvama i žrtvama. Hvala Vam od srca!

Ovih sam dana veoma zaposlen, jer spremamo proslavu stogodišnjice dolaska prvih misionara u Basanti. U listopadu, kada je padala ta godišnjica, nismo mogli slaviti, jer je bilo kišno doba. Slava će biti drugoga i trećega ožujka. Prije toga ćemo imati osamdnevne misije. Davat će ih vlč. Chatterjee, karmelićanin, obraćenik brahmin iz Krišnagara. Molite se za obnovu i posvećenje naše župe. Naša zaštitnica Sveta Mala Terezija, čiju stogodišnjicu slavimo, prosula obilje ruža milosti i na njoj tako dragi Basanti i na sve naše dobrotvore.

Kao spomen na tu godišnjicu podižemo lijepu Lurdsku spilju pred crkvom. To će biti spomenik svim dosadašnjim svećenicima, posebno našem nezaboravnom o. Josipu Vizjaku, koji je tolike Lurdske spilje podigao širom Bengalije, no eto nije imao vremena da to učini i u Basantiju.

Sveta je korizma tu. To je vrijeme još većih žrtava za Isusa i duše. I već sada svim našim dobročiniteljima i prijatejima želim sa svojim vjernicima velikim i malim sretan i blagoslovljen Uskrs!

Odani Vam u Božanskom Srcu

o. Ante Gabrić

U OVOJ KUĆI U MUMBWI NALAZI SE MISIONAREV STAN, ŠKOLA I KAPELICA

ZAMBIJA

Prvi materijal je nabavljen...

Kako je prijateljima misija sigurno već dobro poznato, naš zambijski misionar časni brat Ilija Dilber u suradnji s drugim našim zambijskim misionarima započeo je pripravne radove za gradnju crkve Krista Kralja u gradu Mumbwi. O tome nam javlja u pismu od 27. siječnja ove godine ovo:

Dragi naši prijatelji!

Najprije Vam želim dati neke podatke o katolicima u Mumbwi da dobijete jasniju sliku kako je ovdje potrebna crkva. Jedne sam nedjelje bio prisutan na svetoj misi u tom gradu. Misa se služi u školskim prostorijama. Na dvije svete mise bilo je prisutno oko 300 vjernika, a svetih je pričesti bilo preko 150. U tamošnjoj gimnaziji ima oko 600 đaka, od toga su barem trećina katolici. Kako vidite, tu je prosjek starosti naših vjernika na strani mladih. A to znači da je tu i naša budućnost.

U tom, dakle, mjestu kanimo graditi novu crkvu uz Vašu pomoć. Crkva će biti posvećena Isusu Kristu Kralju. Nacrt za nju izrađuje se u Zagrebu. Čim bude prihvaćen od ovdašnjih crkvenih vlasti, nastojat ćemo ga objaviti u Glasniku.

4. siječnja, baš na prvi petak, naš misionar o. Luka Lučić ovdje je služio svetu misu u čast Presvetog Srca. Zajedno smo molili Božansko Srce da nam blagoslovi naš pothvat. Poslije svete mise pošli smo da u Mumbwi napravimo ugovor za izradu betonskih blokova za gradnju crkve. Božansko nam je Srce bilo u pomoći. Sklopili smo ugovor s čovjekom kojeg sam prije našao, a stanuje u Mumbwi. On će nam izraditi 12.000 betonskih blokova do početka veljače.

Kad smo se vraćali kući iz Mumbwe pjevali smo i molili zahvaljujući Bogu i nebeskoj Majci na uspjehu. Da nismo našli tog čovjeka, blokove bismo morali kupiti u gradu Lusaki, pa bi nas sam dovoz do Mumbwe stajao dva puta više nego sami blokovi. Sad moramo misliti na nabavku drobljenog kamena, pijeska, željeza za armaturu, cementa...

Neka svima Vama Božansko Srce uzvrati svojim blagoslovom što ste nam već toliko pomogli da smo mogli započeti s pripravama za gradnju te crkve. Nadamo se da nas nećete ni ubuduće ostaviti kako bismo svi zajedno započeto djelo i dovršili na slavu Presvetog Srca, na diku našeg naroda i na korist zambijske Crkve.

Srdačno Vas pozdravlja i želi Vam sretan i blagoslovljen Uskrs, zahvalni u Isusu

br. Ilija Dilber, DI

DOVOZIMO MATERIJAL

ZAIR

I SESTRA SOFIJA GOVORI O ZVANJIMA

POZDRAVLJAMO SVOJE DOBROČINITELJE

Vidjeli smo što misli otac Gabrić o tome kako da se riješi pitanje tolikih misijskih zvanja u domovini među mladima. To pitanje načinje u svome pismu i sestra Sofija Novotny. U pismu uredniku misijske rubrike među ostalim piše:

Velečasni oče!

Pisala sam za Misijsku nedjelju o početku naše misijske postaje u Malemba Nkulu tako da čitatelji Glasnika i prijatelji misija upoznaju barem malo okolnosti u kojima rade dvije Hrvatice već dugi niz godina. Kažem: dugi niz, no ne znam da li će naš boravak ovdje biti još tako dug, jer su prilike dosta nestalne. Pitam se kako će nas dugo ovdje još trebati. Sve bi bilo dobro, kad bi domorodački kler bio dostatan i kad bi sjemeništa obećavala sretnu budućnost afričke Crkve. No naša su sjemeništa prazna, mladi imaju drugih ambicija i perspektiva za dobrom zaradom. Ovi mladi narodi podižu svoj kadar i sve što je školovano odmah nađe mjesto i dobru plaću, pa ih svećenički život žrtve toliko ne privlači.

Ima li u ovakvim prilikama smisla slati nove sile u misije? Ima, samo se traže kvalifikacije. Kad bi se našlo mladih kvalificiranih sestara, odmah bismo mi njima našli posla po školama. Treba tu profesorica s kvalifikacijama za srednje škole. Ovdje u Zairu diploma jedne učiteljice već nije dostatna. Treba barem visoka pedagoška škola ili sveučilište, jer takvih još ovdje nema. Što se tiče bolničarske službe sestre bi bolničarke trebale imati spremu da mogu upravljati jednim rodilištem, a to znači da budu kvalificirane primalje.

Kako sam već pisala, Afrika sada traži od Crkve pomoć za svoj socijalno-ekonomski razvitak. Kad bi se u domovini našlo takvih zvanja, onda su dobro došla barem za još nekoliko godina dok domaći kadar ne bude za to odgojen. Za rad u Zairu treba i poznavanje francuskog jezika.

Ako dakle koja djevojka želi poći djelovati u misije, neka se najprije pobrine za spomenute kvalifikacije. Ja bih s veseljem dočekala svaku svršenu nastavnicu ili profesoricu, a sestra Miriam svaku medicinsku sestru ili liječnicu. Posla ima napretek, a nas je premalo. Ali najsigurniji je put da stupi u koju redovničku družbu koja svoje članice šalje u misije. Naša družba Kćeri Križa ima svoje sjedište u Liège-u u Belgiji. To je izrazito misijska družba. Za laičke misionarke malo je teže, jer nemaju tako potrebne pozadinske pomoći kao što ih redovnice imaju. I s uzdržavanjem je teško...

Eto toliko o misionarskim zvanjima i načinu kako se mogu ostvariti.

A sada se svim prijateljima misija od srca zahvaljujemo mi, hrvatske misionarke ovdje u Zairu, tj. s. Miriam, s. Anka i ja, za svu pomoć primljenu tijekom 1973. godine. S nama Vam se zahvaljuju i svi naši siromasi, bolesnici, gubavci i naša školska djeca. Ujedno Vam svima želimo sretan i blagoslovljen Uskrs!

Srdačno Vas pozdravljamo i preporučujemo se u Vaše svete molitve.

Sestra Sofija Novotny, F. C.

ZAHVALNICE

ZAHVALJUJEM PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGRJEŠNOM SRCU MARIJINU . . .

... za ozdravljenje jednog člana obitelji. — D. J., Ruševo
... za mnoge primljene milosti. — Marica Repić, Ferdinandovac
... za sretno rođenje svoga sedmog djeteta. — Mara Marević ž. Ivana, Bagalović
... i sv. Anti za ozdravljenje sina i mene. — Reza Kovačević, Ciglenik
... bl. Maksimilijanu Kolbeu, p. Piu i Judi Tadeju za očitu pomoć u mom životu. — Jedna operna pjevačica u Hrvatskoj
... i sv. Nikoli Taveliću za sve milosti. Preporučam svoju djecu s njihovim obiteljima. — M. Babić
... sv. Anti i Petru Barbariću za sretno položene ispite moje kćeri. — Zahvalna majka Vita Barković, Lipovac
... sv. Anti, Kardinalu, o. Leopoldu i sv. Anti što su mi pomogli u teškim časovima i što je kćerka dobila zaposlenje — Zahvalna obitelj iz Našica
... sv. Antunu i sv. Maloj Tereziji za ozdravljenje mog djeteta. — Kata Matić, Privlaka
... Presv. Srcu Isusovu i Marijinu preporučujem svoje sinove, koji nisu na pravom putu. — N. N.
... i sv Josipu za mnoge milosti. — Barica M., Srševo
... i sv. Antonu što su me ozdravili od teške bolesti. — Marija Raguzin, Ilovik
... sv. Nikoli Taveliću, o. Leopoldu i Petru Barbariću za primljene milosti. — Marijan Petrović, Tripoli (Libije)
... sv. Tereziji od Malog Isusa, biskupu Langu i Kardinalu za primljene milosti. — B. Lj.
... i sv. Nikoli Taveliću za pomoć kod dvije teške operacije sina, koje su uspjele. — Obitelj Skeledić iz Tompojevaca
... i sv. Antunu za zdravlje svoje unuke. — Novigrad Podravski
... za sve milosti što sam ih sa svojom kćerkom primila, a napose što sam ozdravila bez liječnika. Jelka Gregur, Vaška
... i svima svetima za sve. — N. N.
... za mnoge primljene milosti. — M. Ivanović, Sutivan
... sv. Nikoli Taveliću i svima svetim za milosti što sam ih primio. — P. R., Solin
... sv. Judi Tadeju i sv. Nikoli Taveliću za uslišane molitve. J. V. G.
... sv. Josipu i ocu Leopoldu Mandiću za sve primljene milosti. — A. M., Dragozetići, otok Cres
... i sv. Nikoli Taveliću za uslišane molitve. — N. N.
... o. Leopoldu i dr. Ivanu Merzu za veliku pomoć. — K. V., Bizovac
... za ozdravljenje. — M. Ž. Slav. Požega

... i m. Klaudiji za sretan porod. — Št. Z., Varaždin
... m. Klaudiji za zdravlje i pomoć u svagdanjim brigama. — Ines Thanhoffer, Zagreb
... sv. Josipu, sv. Anti i o. Leopoldu na velikim milostima. — Š. E., Zagreb
... za sretan ispit sina. — K. M. K.
... presv. Trojstvu za primljene milosti po zagovoru Petra Barbarića i o. Leopolda. — Vjernik iz župe Hrib, Gorski Kotar
... i sv. Anti na primljenim milostima. — Zahvalna štovateljica M. K., Zagreb
... što je moja unuka dobila zaposlenje i još na mnogim uslišanjima. — M. Z.
... i sv. Ani za sve primljene milosti. — — Zahvalna majka, Đurđanci
... na primljenim milostima. — A. I. Trilj
... na primljenim milostima. — Urša Hofman
... i o. Leopoldu na velikoj pomoći pri ispitima. — F. Frančišković
... sv. Antunu, sv. Luciji i Anđelu Čuvaru na pomoći pri operaciji. — Vinka Buntjelić
... o. Leopoldu i sv. Anti, koji su mi sačuvali od očite smrti 13-godišnjeg sina. — Zahvalna majka M. A., Ston
... sv. Antunu i sv. Nikoli Taveliću za ozdravljenje sina. — Slava Mezlar, Tršće
... o. Leopoldu Mandiću i dušama u čistilištu na svim milostima. — M. F., Rijeka
... na uslišanoj molbi. — Kristina Tikvić, Zenica
... sv. Anti, sv. Josipu, kardinalu Stepincu i svim Zaštitnicima na uslišanim molitvama. — Katarina K.
... Petru Barbariću, m. Klaudiji i bl. M. Kolbeu na udijeljenim milostima. — Sidonija, Zagreb
... na dvije uspjele operacije bubrežnih kamenaca. — Marija Brataljenović, Đakovački Selci
... za primljene milosti. — Milica Japirko ud. Joze, Solin
... i Kardinalu na udijeljenim milostima. — Ivana M., Zagreb
... Preporučujem se Srcu Isusovu i Marijinu i sv. Josipu da mi pomognu u mojoj bolesti. — Zahvalna J. Kvesić, Ledinac-Dužice
... za sretan porod. — B. L., Varaždin
... za ozdravljenje. — Marija Nikolić, Nijemci
... i sv. Antunu na uslišanoj molitvi. — Z. V., Križevci
... za uslišane molbe. — Mara Grgurovac, Privlaka
... za primljene milosti mojoj djeci. — Anica Živković, Privlaka
... o. Leopoldu Mandiću i ostalim zaštitnicima za sretan uspjeh svoje djece u školi. — D. F., Domagović
... i svima zaštitnicima na mnogim primljenim milostima i na ozdravljenju. — Manda Popović, Opuzen — Podgradina
... što mi je noga ozdravila, i za zaštitu moga unuka. — Ana Bunjevac, D. Miholjac
... o. Leopoldu i sv. Anti za uspjeh teške operacije i za primljene milosti u obitelji. — Marica Perša, Međudražje - Zavalje
... sv. Antunu, i sv. Tereziji od Maloga Isusa za primljene milosti i pomoći u mom životu. — Anđela Ivanković, Bjelovar
... slugi Božjemu o. Leopoldu Mandiću za ozdravljenje od teške bolesti. — N. N. Š., H. primorje
... i m. Klaudiji što sam u teškoj nevolji dobila dobro namještenje. — Jelica Krajić, Orehovica
... i m. Klaudiji što sam dobila stan u Zagrebu. J. A.
... i m. Klaudiji što me je već tri puta spasila iz velike moralne opasnosti. — Djevojka iz okoline Varaždina
... na primljenim milostima. — Zahvalna Vera iz Križa
... i sv. Nikoli Taveliću na udijeljenim milostima. — P. R., Split
... i slugi Božjem Barbariću na uslišanim molitvama. — T. K., Jakšić

PREPORUČUJEMO SE I UBUDUĆE NJIHOVOJ ZAŠTITI!

IZ MOJE BILJEŽNICE

Piše: T. Trstenjak

»KVAKA 22«

Svi oni koji su imali prilike gledati američki ratni film »Kvaka 22«, inače tipičan proizvod američke filmske proizvodnje sedamdesete godine, bili su užasnuti krvavim prizorima prepunim okrutnosti, vojničkih psovki, ljudske pokvarenosti i beskrupuloznih ljudskih likova kojima i strahota rata služi kao izvor osobnog bogaćenja. Pred gledaocem se na širokom ekranu nižu beznadna i gruba lica dojučerašnjih dječaka što ih je ratna mašinerija otrgnula iz obiteljskih ognjišta negdje u Americi i uvukla u mrtvački ples velikog rata, gdje im je igra lovica sa smrću postala svakodnevno zanimanje s malom šansom da se prežive.

Mašinerija užasa potrošačke svijesti jednog naroda što se, zahvaljujući povoljnim okolnostima, uzdigla nad druge, iskorištava u tome filmu mračni trenutak da svojim pomahnitalim strastima, pothranjenim bolesnom maštom u pauzi ratnih razaranja, golica radoznalost razmažene filmske publike, pozivajući je na orgijanje nad nesrećom drugih.

Ovaj film kao da i nema vrijedne poruke, pa gledalac koji je namamljen reklamom došao da pogleda to filmsko ostvarenje mora u sebi pokrenuti sve svoje snage da se odupre nečudoređu koje ga nastoji pomjeti u svoju igru kako bi se othrvao, ostajući na razini kritičkog svjedoka. Lovci na dolare našli su tu svoju računicu, a čudoredni zakoni i obziri njima su ionako posljednja rupa na svirali, u čije im diple pomažu puhati i distributeri kad pod firmom umjetničke slobode za našu publiku otkupljuju takva (ne) djela.

Dok se na platnu odvijala predstava, dvoranom se od vremena do vremena razlijegao prigušeni hihot djece, a on se činio strašnijim od krikova umirućih boraca na ekranu. Ljudi su se vrpoljili okrećući glave da vide odakle to dolazi dječji hihot, ali su odustajali u mraku kino-dvorane vjerujući da se radi o malodobnim huliganima, za koje su davno negdje izgubljene sve nade.

Kad se na sceni odigrao i posljednji kadar krvave drame, kad su se upalila svjetla, a gledaoci šutke napuštali dvoranu, misleći svoje nedomišljene misli, zgranuo sam se pred spoznajom što mi se ukazala pred očima: grupa dječaka i djevojčica, što sam ih dobro poznavao iz naše župne crkve, izlazila je iz dvorane gdje se prikazivao užas. I bilo me je stid pred samim sobom, pred tom djecom, pred njihovim roditeljima i pred društvom da se nije potrudilo spriječiti da se ti mali i nedorasli mozgovi pune tako niskim spoznajama koje oni nisu dorasli prevladati vlastitom svješću. Njihovim roditeljima vjerojatno nije ni palo na pamet da se zanimaju kakve filmove gledaju njihova »slatka« dječica i kakvim se gadarijama hrani njihova sirova mašta.

Možda će se nekome činiti da sam ja pretjerao i da u dušama tih dječaka i djevojčica iz dobrih obitelji takvi filmovi ne ostavljaju takve tragove, jer je današnje pokoljenje djece naučilo gledati još veće filmske strahote? Možda? Ali uvjeren sam da će tragovi ipak ostati duboko zaorani u svijesti tih nedovršenih ljudi što prerano saznavaju ono čemu nisu dorasli. Možda iz tih brazda neće niknuti klica zla u njima, ali ako smijemo tvrditi da svijet oko nas, osobito mladi, sve manje mari za zdrava moralna načela na kojima je sagrađeno ovo naše društvo, onda jedan od važnih razloga leži i u zatrovanoj duhovnoj atmosferi ovog vremena koje mi mijesimo pomalo već pomireni i sprijateljeni sa stanjem stvari. Jedan od velikih dužnika ovakvoj situaciji je i proizvodnja filmova koji zbog ekonomske računice podilaze našim najnižim strastima u kojima, o čuda, čak i uživamo.

Hoće li nam već jednom proraditi u glavi neka kvaka kako da se odupremo tom nasrtljivom trovanju duha? To mnogo ovisi i o roditeljima koji su previše nemarni a samo ponekad nemoćni.

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. — Uredničko vijeće: Josip Antolović, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Ivan Knafelje, Rudolf Koprek, Antun Trstenjak. — Odgovorni urednik: Miro Jurić, Palmotićeva 31, 41001 ZAGREB, pp. 699. Tel. 441-636. — Grafički urednik: Ivo Vrtarić — Tisak »Plamen« Slav. Brod, Omladinska 24. — Izvanjski omot: Grafički zavod Hrvatske. — Cijena pojedinog broja 2,50 Din. — Godišnja pretplata 30 Din. Skupne narudžbe od deset primjeraka naviše dobivaju deset posto popusta. — Novac pretplate šaljite poštanskom uplatnicom: Uprava Glasnika, 41001 Zagreb, pp. 699. — Suradnju šaljite na istu adresu Uredništvu Glasnika. — Rukopise ne vraćamo.

Zdenka Sertić: Uskrsni običaj »blagoslov jela« — Markuševac kraj Zagreba

CIJENA 2,5 DIN

Poštarina plaćena u gotovu

5

1974

GLASNIK

Srca Isusova i Marijina

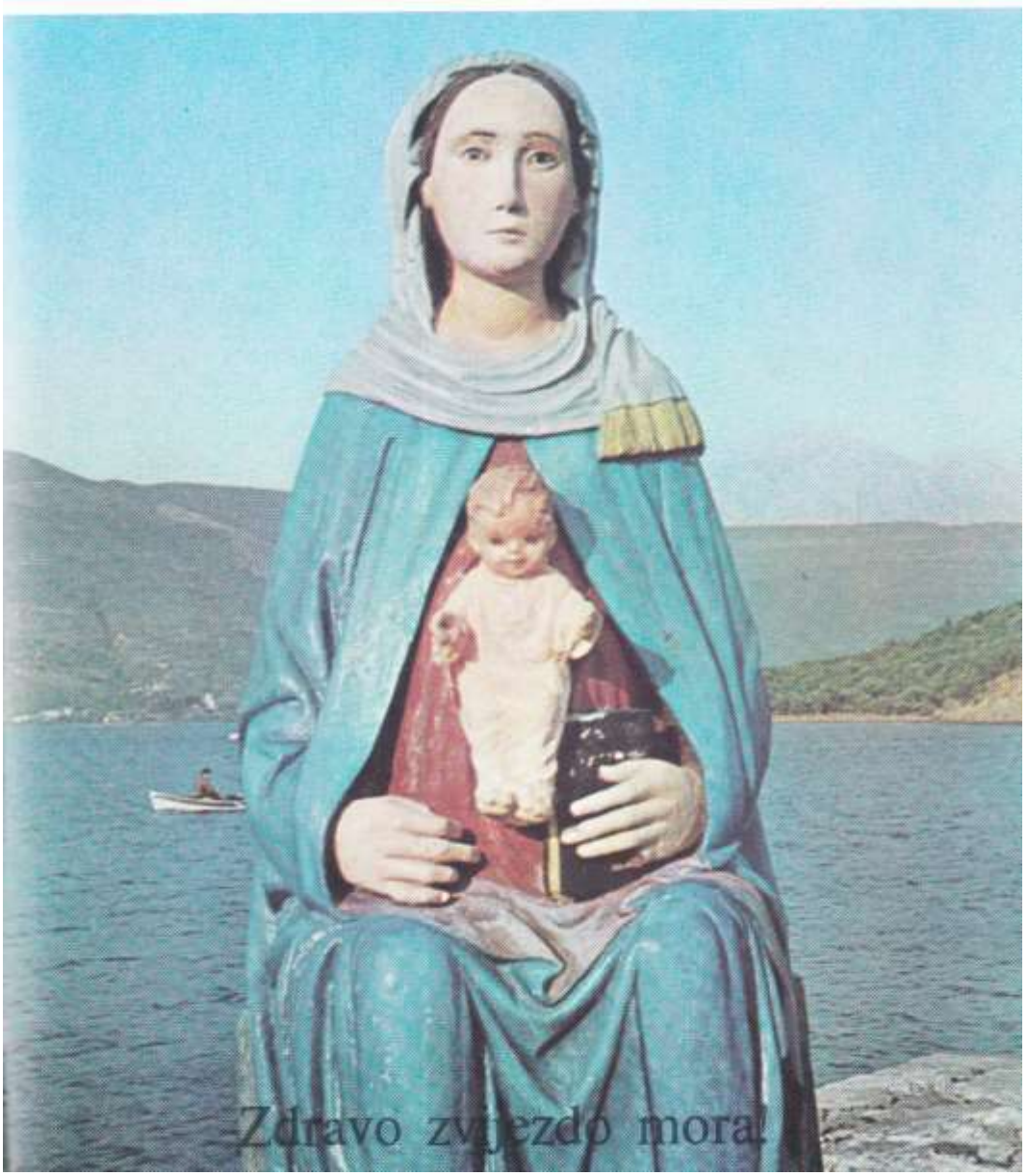

Gospa - voditeljica Kristu

Zdravo, Djevo, djeva slavo,
Našeg Spasa Majko, zdravo,
Zvijezdo mora zvana pravo,
Zvijezdo neprevarljiva!
Morem vala uzbibanih
Putujemo k vječnoj strani,
Moli Sina, da nas brani
Desnica mu brižljiva.
Bjesni more, vjetar vije,
Val na val se grdan lije,
Leti lađa i već bije
Boj sa novim svijetom zlim:
Tu sirene mame klete,
Pas i gusar tuda lete,
Svi ti jadi smrću prijete
Putnicima klonulim.
Sad u bezdan čamac tone,
Sad ga k nebu vali gone,
Škripi jarbol, jedro klone,
Mornar poso ostavlja:
Čovjek jadan, stvor od gline,
U zlu takvu brzo gine:
Spasi, Majko, sa visine,
Smrt već na nas eto zja.

HIMAN

Gospo, Ti si svijetu donijela Spasitelja i po Tebi je posred tmina zasjalo svjetlo. Ti si Majka Spasitelja, Majka Onogo, koji je rekao: »Ja sam put, istina i život!«

Majko, vrati svijetu Isusa! Daj Ga obiteljima i narodima! Daj nam svima svoga Sina! Ali ne samo za koji dan, ne samo Isusa na slikama po sobama i kuhinjama, nego Isusa koji će ući u naša srca svojom milošću. I ne samo Dijete Isusa kao pjesmu, nego siromašnog Isusa bez kuće, Isusa radnika među radnicima, Isusa učitelja među zalutalima, Isusa liječnika, koji liječi bolesne duše, Isusa koji trpi, Isusa raspetoga, i konačno slavnog Isusa...

M. Giuliani, DI

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

SVIBANJ 1974., GODINA 65. BROJ 5.

RIJEČ UREDNIŠTVA

Marija je nositeljica i darovateljica Krista.

Ona je priližila, donijela Nebo Zemlji i jedino Ona može ponovno uzdići, približiti Bogu. On želi da po Mariji dolazimo k Njemu, da Ga po Mariji primamo, da srce naše bude Srce Marijino.

U jedinstvu s Marijom posjedovat ćemo vječno Sunce i darovat ćemo Ga tužnoj zemlji, koja za Njim čezne.

Petar Barbarić je od najranijeg djetinjstva, kada je na domaćem ognjištu naučio pozdraviti Gospu, do svojih zadnjih časova života u travničkom sjemeništu savršeno ocrtao kako se po Mariji »ide« k Isusu. Marija bijaše njegov ideal. Čista bez ljage i nabora, Bezgrešna koju je tako motrio u sjemenišnom vrtu, u špilji na igralištu uznosila je vrhuncima kršćanske savršenosti. Motrio ju je zadivljen i Ona ga je dovela do Isusova Srca, izvora Božje ljubavi.

Novi đakovački biskup Msgr Ćiril Kos ocrtava svoj plan »vraćanja« čitave biskupije po Mariji Isusu. Uočio je vrijednost Njezinih svetišta u kojima Ona snažno radi, a koja će imati veliki smisao i po najnovijoj Papinoj enciklici o Gospi koja je izdana u Rimu 22. ožujka. U tom vraćanju novi biskup na poseban način ističe vrijednost krunice.

Ljudima jako godi da ih podsjetimo na njihovo rodbinstvo s poznatim ličnostima iz književnosti, politike, vojske, Crkve! Pozdravimo i mi u svibnju često Gospu:

— Zdravo Marijo, kćeri Boga Oca!

— Zdravo Marijo, Majko Boga Sina!

— Zdravo Marijo, Zaručnice Duha svetog! Od Tebe je viši samo Bog!!!

Naslovna strana: FOTO Alfred Schneider: Gospa od milosti na otočiću kraj Tivta

SADRŽAJ

GOSPA — MAJKA MOG ŽIVOTA, Pero Bulat — — — — — — — 160
SVIBANJ, Milan Pavelić — — — — 162
CRKVA I UTJELOVLJENJE, Rudolf Brajčić 163
SREDSTVA DRUŠTVENOG OBAVJEŠTAVANJA, Ivan Kukula DI — — — — — — 164
VELIČINA SKROMNOSTI,. S. Marija od Presv. Srca — — — — — — 166
HOĆE LI PETAR SKORO NA OLTAR?, Josip Antolović — — — — — — 172
KRISTOV MIR, Pavao Žanić, biskup — 174
DOBA LUTERA I LOJOLE, Predrag Belić 176
SLAVLJE U SRCU SLAVONIJE,— — — 187
DA SE ODAZOVEM?, Ivan Fuček — — 180
KAKO TE LUDO VOLIM, Marko Stanić — 181
ZOVE LI ME BOG?, Anđelko Babić — 182
KAKO SE GRADIO ŽUPNI STAN — — 184
MOLITVA BLAGOSLOVLJENE MAJKE, Josip Weissgerber — — — — — — 186
IZMIŠLJAJ, SINE, DOK TI JE ĆAĆE, Stjepan Džalto — — — — — — — 188
NADO, OČAJU MOJ· M. S. — — — 190
ZAHVALA MAJCI BOŽJOJ LURDSKOJI, Katarina Rosandić — — — — — — 191
MISIJSKA NAKANA AM, Josip Antolović 192
U DRUŠTVU S ISUSOVOM MAJKOM MARIJOM, Juraj Gusić — — — — — — 193
MUKUT — DRAGULJ, Ante Gabrić — — 194
MALI DAR — VELIKA RADOST, S. Silvina Mužić — — — — — — — 194
NAŠI ZAMBIJSKI PROBLEMI, Benedikt Fostač — — — — — — — — 195
SESTRA EMICA OPET U LITETI, Emica Verlić — — — — — — — 196
PRVO PISMO OCA LUČIĆA, — — — 197
ZAHVALNICE — — — — — 198
BOG U CRVENOM PAPIRIĆU, Tonči Trstenjak — — — — — — — 199

Gospa - Majka mog života

Sve nas veoma zanima kako će se novi đakovački biskup Msgr Ćiril Kos snaći u ozbiljnoj situaciji kad osjeti na sebi breme od blizu 500.000 katolika? Na koga on računa? Tko će mu pomoći?

Trebat će mu izvanredna ljubav prema Bogu i čovjeku.

Znamo da je Marija bila najuže sjedinjena s Bogom. Ona je i najviše ljubila čovjeka, za nj je pridonijela i najveću moguću žrtvu, koju je od Nje sam Bog tražio. Zato je određena da svijetu trajno dariva Isusa — Bogočovjeka. Misleći na to, zaputili smo se novom biskupu i, u nevezanoj atmosferi njegovoga gostoljubivoga doma, zainteresirali smo se baš o tome kakvu ulogu ima Gospa u njegovu životu i u životu njegove biskupije.

— Što se tiče štovanja Gospe u mom osobnom životu, odgovorio bih najjednostavnije da je cijelo moje djetinjstvo bilo povezano s Njom preko ubave seoske crkve Blažene Djevice Marije u Harkanovcima. Kad sam imao pet godina, moji su se roditelji preselili onamo. I tu sam sreo Nju — Gospu Snježnu. Prije svega. Ona je na mene već u najranijem djetinjstvu djelovala svojom prekrasnom pojavom. Slika Gospina ostavljala je na mene uvijek snažan dojam, dok sam je kao dijete promatrao ministrirajući pokojnom župniku Eugenu Kubeši. Osjetio sam da imam Nekoga tko me ljubi i tko će me zaštititi u mom životu. Kad sam saznao da sam imenovan biskupom, još prije konsekracije, na dan svetoga Valentina 14. veljače zaputio sam se »svojoj« Gospi. Poslije podne imao sam svetu Misu pred velikim brojem vjernika iz Harkanovaca i susjednih filijala. Održao sam propovijed i u njoj naglasio ovu misao: Snježna Gospa bila je voditeljica moga svećeničkoga poziva, čuvarica moga dušobrižničkoga nastojanja. Istu Gospu smatram Majkom svoga biskupskoga života i svoje biskupske službe.

Ovdje se ocrtava oznaka gesla novoga biskupa »jednostavnost života«. Mala seoska Gospa, skromna u svojoj ljepoti, ali usred svoga vjernoga, običnoga i priprostog puka, odabrana je za Majku čovjeka koji mora praviti velike poteze, odlučivati o vremenitoj i vječnoj sudbini mnogih »velikih«.

— Kako ste doživljavali Gospu? Više osobno ili više u zanosu hodočašća?

— U mom djetinjstvu narod nije hodočastio našoj Gospi Snježnoj. To je došlo kasnije. Ja sam Gospu životno sreo više osobno, odnosno u zajednici kako ju je štovala naša seoska župa. Osjetio sam je kroz tu našu narodnu dušu, koja je prirodno i naravno ljubila Gospu kao svoju Majku.

— U širem okviru biskupije kakvo mjesto ima Blažena Djevica?

— Više puta smo u zadnje vrijeme citirali prilično kratku oporuku našega pokojnoga biskupa, koji je u jednoj točki rekao: »Posebno sam volio, ljubio Blaženu Djevicu Mariju i htio da čitava moja biskupija bude protkana Njezinim štovanjem kao što je protkana Njezinim svetištima.« Njih ima mnogo u našoj biskupiji: Gospa Dragotinska pokraj Đakova, Gospa Aljmaška, Gospa Sotinska, Gospa Petrovaradinska na Tekijama, Šumanovci kraj Gunje, Ilača pokraj Šida Gospa Osječka u Tvrđi, te u najnovije vrijeme Gospa od Brze pomoći u Slavonskom Brodu, čiji su kult donijele sestre uršulinke u Slavoniju i čije se štovanje toliko razmahalo da danas u ozbiljnost

toga štovanja ne može nitko posumnjati s obzirom na duhovne plodove koje to štovanje donosi. Ne želim zaboraviti spomenuti da se u Gundincima štuje Gospa od siromaha, koja se pojavila u Banneuxu.

— O takvom štovanju Gospe u đakovačkoj biskupiji naša šira javnost nema pojma!

— Tih svetišta u nas ima toliko da su se i u Rimu iznenadili. Kad smo tražili privilegij za povlaštene mise u tim svetištima prigodom hodočašća, Sveta Stolica nam je odbila takvu molbu s motivacijom: ne može biti u jednoj biskupiji toliko svetišta Majke Božje. Međutim, mi smo rekli da to nisu svetišta koja bi bila posjećivana čitavu godinu, ali su svetišta od davnine i vrlo poznata. Osim toga, to su svetišta u kojima se u određene dane sakuplja golem broj hodočasnika i štovatelja Majke Božje. Sveta Stolica je nakon toga obrazloženja dopustila što smo tražili.

— Vaši prvi planovi za podržavanje kulta Blažene Gospe?

— Što se tiče plana za ovu godinu, mislim da će u vezi sa Svetom godinom upravo ova svetišta odigrati bitnu ulogu. Ona će biti proglašena — pokraj naše katedrale — kao povlaštene crkve za stjecanje jubilarnog oprosta. U katedralu će se hodočastiti na Petrovo, zatim u zadnje nedjelje mjeseca srpnja, kolovoza, rujna, listopada. Pretpostavljam da će se župske i dekanatske zajednice do toga vremena moći dovoljno spremiti i organizirati za takva hodočašća. A spremit će se najbolje po našim Gospinim svetištima, u kojima će se u redovite dane hodočašća posebno intonirati Sveta godina i Papina želja za našim obraćenjem, pomirenjem i usmjerenjem prema Bogu i Njegovoj svetoj Majci.

— Zbog toga što ima prilično mnogo Gospinih svetišta u biskupiji ne opaža li se manjak centralnog svetišta kao što su Marija Bistrica za zagrebačku nadbiskupiju i Trsat za riječku metropoliju?

— Mi takav osjećaj nemamo, jer smo se u našoj biskupiji prilično orijentirali na zaokružene regije, koje žive svojim posebnim mentalitetom. A svako je svetište za sebe toliko glasovito i znamenito da Đakovčani, na primjer, makar im je Dragotin najbliži, nisu ništa manje zastupani u Aljmašu, niti u Petrovaradinu. A Tekije su središte Marijinog kulta mnogih katolika izvan granica naše biskupije, iz Bačke i Banata. Ipak možemo reći da je središte Srijema u Tekijama, a središte Slavonije u Aljmašu. S obzirom na to da mnoga svetišta slave glavne Gospine blagdane — tj. Veliku Gospu i Malu Gospu — nemoguće je posjetiti sva ova svetišta u istoj godini. Ali u svakom slučaju, kad god budem slobodan, bit ću povezan sa svakim pojedinim. Mnogo mi je stalo do toga da štovanje Gospino, koje sam naslijedio u svojoj biskupiji, nikako ne splasne, nego da se samo još pojača i produbi...

Pero Bulat

Svibanj

Svibanj baca sag od cvijeta
Poljem, lugom, humom, dragom,
Tajno, tiho, cvjetnim sagom — Gospa šeta;

Iznad šuma, trava, njiva
Milost joj se s ruku liva,
Sunce joj je kruna sveta.

Klanjaju se zelen grane,
Povija se usjev mladi,
Dahom ruža lahor kadi — na sve strane,

Dokle slavuj napjev mijenja
Moleć slatka pozdravljenja
Ispred šume razdragane.

Glasi zvona ječe, zuje
Ko da slavno čislo poju
Dirajući dušu moju. — Kad ih čuje

Mah nasusret Majci hrli
Ruku njenu ljubi, grli
Pjevajući Aleluje.

— Moje dijete, Majka veli,
Stoput ljepši svibanj ima,
On je tebi u njedrima!

U tvom srcu on se stani,
Gnijezdo milo ondje vije,
U nj vrline mlade krije —
Pa ih hrani.

Al' gle dolje zmijske glave
Gdje iz cvjetne vreba trave —
Bdij i gnijezno od nje brani...

Sjaj, o sjaj po mojoj stazi,
Zoro svibnja vječitoga,
Šetaj svibnjem srca moga,
Gnijezdo pazi,

Petom, puno strašnog sjaja,
Strašnu glavu starog Zmaja
I u mojem srcu zgazil«

Milan Pavelić

Piše: Rudolf Brajčić

Crkva i utjelovljenje

Očevu namisao o Crkvi ostvaruje Sin osobno u ljudskoj naravi. Već njegovim utjelovljenjem Crkva započinje kao otajstvo, jer je već utjelovljenjem Krist glava svega »što je na nebesima i što je na zemlji« (Ef 1, 10).

Na temelju uzimanja jedne konkretne, povijesne ljudske naravi iz Djevičina krila već je nastala veza između Isusa i cijelog ljudskog roda. Tu su vezu osobito istočni Oci shvaćali na taj način da su svi ljudi bili uključeni u onu individualnu ljudsku narav, koju je Sin Božji utjelovljenjem sebi uzeo. Značajno je njihovo tumačenje evanđeoske perikope o izgubljenoj ovci. Ona izgubljena ovca koju je dobri pastir našao, oslobodio od trnja i uzeo na ramena naša je ljudska narav, svih ljudi. Onih 99 ovaca su anđeli. Pastir je Sin Božji koji je iz samilosti napustio nebo i otišao na zemlju da potraži izgubljenog čovjeka. Našavši ga, uze ga na ramena, tj. utjelovivši se, uze ga u osobno jedinstvo sa sobom.

Lav XIII. samo je oživio staru predaju kad je slijedeći sv. Tomu u svojoj okružnici od 22. rujna 1891. napisao da je vječni Očev Sin pri utjelovljenju sklopio »mističan brak« s cijelim ljudskim rodom, a Pio X. govorio je duhom i jezikom svoga prethodnika Lava Velikog kad je u okružnici od 2. veljače 1904. iznio da smo »iz Marije proizašli kao što se tijelo skupa s glavom rađa iz majke«.

Misao o uključenosti cijeloga ljudskog roda u čovjeku Isusu Kristu, utjelovljenom Sinu Božjemu, još i danas ima velik utjecaj na bogoslove istočne odijeljene Crkve. Tako Sergije Bulgakov piše: »Crkva je djelo utjelovljenja Krista. Ona je to utjelovljenje: Bog si asimilira ljudsku narav i ljudska narav si asimilira Boga; to je obogenje ljudske naravi na temelju dviju naravi sjedinjenih u Kristu«.

G. Florovski istu misao izlaže ovako: »Crkva je proširenje i punina utjelovljenja ili, bolje, života utjelovljena Sina sa svim onim što se zbilo za naše spasenje: križem i grobom, uskrsnućem trećeg dana, uzašašćem na nebo, sa sjedanjem zdesna Ocu. Utjelovljenje se nastavlja i dovršuje u Crkvi. U jednom smislu Crkva je sam Krist u svojoj punini, koja zahvaća sve (usp. 1 Kor 12, 12).«

Da bismo protumačili otkuda Ocima misao da su svi ljudi sadržani već pri utjelovljenju u Kristu čovjeku, nije potrebno pribjegavati filozofskoj misli onoga vremena, prema kojoj jedinstvo svih ljudi treba tražiti u jednom općem pojedincu kao idealu. Dovoljno je navratiti se na sv. Pavla i na njegovu viziju svega u Kristu. Naprotiv, potrebno je danas, kad se čovječanstvo više nego ikada doživljava kao nedjeljiva stvarnost, tu objavljenu misao o našem jedinstvu u Kristu držati svježom pred našim očima.

SREDSTVA DRUŠTVENOG OBAVJEŠTAVANJA

Piše: Ivan Kukula DI

Danas su veoma razvijena sredstva za društveno obavještavanje, kojima se svijetom raznose novosti i događaji sa socijalnog, vjerskog, znanstvenog, ekonomskog i političkog područja, pod vidikom raznih nauka i ideologija.

Među ta sredstva ubrajamo dnevnike, tjednike, časopise te još napose film, radio i televiziju. Sve zajedno zovemo ih međunarodnim izrazom »sredstva za socijalnu komunikaciju« ili ukratko »mass-media«, tj. sredstva za obavještavanje širokih masa. Među tim sredstvima najpristupačniji su ljudima radio i televizija jer ih je lako instalirati i u najzabitnijim mjestima, a k tome se lako, bez napora i sa zanimanjem prate.

Dnevna štampa već se davno prije proširenja radija i televizije nazivala »velesilom« zbog silnog utjecaja što ga izvršuje ne samo na nebrojene pojedince nego i na javno mišljenje uopće. Nije pretjerano kad se tvrdi da dnevna štampa stvara javno mišljenje u svijetu.

To isto vrijedi danas u još pojačanom smislu za radio i za televiziju. Da štampa dođe do svog utjecaja, mora je čitač najprije kupiti, mora je, nadalje, pozorno čitati, a čitanje nije uvijek lagano, zahtijeva vremena i osjetljivog napora. Lakše je slušati vijesti iz radija ili televizije nego li čitati ih u novinama ili u časopisima. Premda štampa ima s intelektualne strane prednost pred radijem i televizijom, ipak se danas većina ljudi obavješćuje o svjetskim događajima preko radija i televizije. Opravdano je, dakle, da radiju i televiziji pripisujemo istu svjetsku moć kao i dnevnoj štampi.

SMJERNICE CRKVE

Veliko značenje sredstava za društveno obavještavanje pravilno je ocijenio II. vatikanski koncil te je izradio poseban Dekret posvećen tom predmetu. On najprije ustanovljuje pravo značenje tih sredstava: »Između zapanjujućih izuma tehnike... majka Crkva posebnom brigom uočava i prati one... koji su u sta-

NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

nju da zahvate ne samo pojedine ljude nego i samo mnoštvo pa i sve ljudsko društvo i da na njih utječu, kao što su tisak, film, radio, televizija i slično, što se stoga s pravom može nazvati sredstvima društvenog saobraćaja« (čl. 1).

Dekret nadalje upozorava ne samo na korist, nego i na opasnost tih izuma: »Majci Crkvi je poznato da ta sredstva, ako se ispravno upotrebljavaju, pružaju efikasnu pomoć čovječanstvu, jer mnogo doprinose odmoru i naobrazbi i širenju i učvršćivanju Božjega kraljevstva. Ona također zna da ih ljudi mogu upotrijebiti protiv nauma božanskoga Stvoritelja te zlorabiti i na svoju vlastitu štetu »čl. 2)«.

Papa je već 7. ožujka 1964. osnovao »Papinsku komisiju za provedbu Dekreta o sredstvima društvenog saobraćaja«, a u vezi s čl. 18. toga Dekreta odredio je da se svake godine obdržava dan posvećen proučavanju i propagandi tih sredstava: »Neka se u svim biskupijama svijeta po sudu biskupa svake godine slavi dan kad će se vjernici poučiti o svom dijelu zadatka u toj stvari.«

Sam Sveti Otac u javnim audijencijama često govori o tisku, radiju, televiziji; svake godine upravi i posebno pismo cijeloj Crkvi za »Svjetski dan socijalnih komunikacija«. U tim pismima obično obrađuje po koji stavak iz Dekreta, koji je u onaj čas najaktuelniji.

POD NEBESKOM ZAŠTITOM

U veljači 1958. proglasio je Pio XII. svetu Klaru nebeskom zaštitnicom televizije. Kako je došlo do tog da je jedna svetica iz XIII. stoljeća postala zaštitnicom te najmodernije ustanove? Na Božić 1252. bila je Klara teško bolesna. Samo je duhom mogla prisustvovati božićnoj liturgiji u katedrali, za kojom je svom dušom čeznula. Zbog te njene velike želje da se uključi u božićne svečanosti, bila joj je udijeljena neobična milost: ležeći u svojoj samostanskoj ćeliji, vidjela je i pratila sve obrede koji su se u katedrali odvijali i slušala pjevanje svih božićnih pjesama, koje su ondje pjevali kao da je i tijelom bila u katedrali. Ona je i bez televizijskih pronalazaka i instalacija promatrala i slušala sve što se događalo u katedrali, kao što bismo mi to danas mogli pomoću televizijskog prijenosa. Bog, koji je začetnik svih prirodnih sila i zakona, nije bio vezan na Marconija ni na tehniku televizije. Taj događaj zabilježen je u dokumentima za Klarinu kanonizaciju i on je dao povoda Piju XII. da, zamoljen od prijatelja televizije, svetu Klaru proglasi nebeskom zaštitnicom televizije.

Isti Papa proglasio je 1951. godine svetog Arkanđela Gabrijela nebeskim zaštitnikom radija. Po ovom arkanđelu obbjavljivao je Bog tajne u vezi s dolaskom Mesijinim. U St. Zavjetu objavio se proroku Danijelu i poučio ga o mnogim stvarima koje su se odnosile na Mesiju. Na pragu Novog Zavjeta navješta rođenje sv. Ivana Krstitelja, a šest mjeseci kasnije i Nazaretskoj Djevici rođenje Isusovo.

TRAŽITI BOŽJE NAKANE

Kad je Papa Pio XII. odabrao nebeske zaštitnike radija i televizije, imao je nakanu da te v a ž n e pronalaske modernoga vremena stavi pod njihovu posebnu zaštitu, a vjernicima, koji se služe sredstvima za komunikaciju, želio je dozvati u pamet Božje nakane. Naime, i ta sredstva treba da služe Božjoj časti i da mnogostruko koriste čovjeku, osobito da šire i brane istinu te da promiču slogu i ljubav među ljudima.

Nimalo ne sumnjamo da sredstva društvenog navješćivanja doista služe širenju istine i jačanju ljubavi među ljudima i narodima. No isto tako ne sumnjamo da je u tom pogledu bilo i da ima mnogo teških povreda istine i pravde. Što je na tom području dobro, valja podupirati, a ono što je štetno treba svim silama suzbijati. Tu se radi o sudbonosnim stvarima, pa se to pripravnije moramo priključiti molitvi, koja želi pripomoći ljudskoj slabosti u nastojanjima kako bi sredstva društvenog obavješćivanja doista koristila čovječanstvu, a nikome škodila. Za svako dobro djelo treba i posebna pomoć Božja, jer »svaki dobar dar i svaki savršeni poklon odozgo je od Stvoritelja zvijezda« (Jak. 1, 17). Do takvih darova dolazimo ustrajnom i srdačnom molitvom.

Piše: S. Marija od Presv. Srca

VELIČINA SKROMNOSTI

DUHOVNI LIK PETRA BARBARIĆA

U tami i magli potrebna su nam žarka svjetla da osvjetljavaju putove. Bez njih bi se dogodile mnoge katastrofe.

I čovječanstvu, koje se nalazi u sumraku i u tami duha, potrebna su žarka i blistava svjetla, svjetionici, da rasvjetljuju more života da upozoravaju na opasnosti i pokazuju smjer u luku.

Jedan od takvih svjetionika bio je i naš Petar Barbarić, čiju 100. obljetnicu rođenja slavimo: uzoran mladić, koji svojim životom svjedoči kako se ostvaruje osnovni zakon ljubavi prema Bogu i bližnjemu; koji u ovome vremenu moralne bijede i otpada od Boga pokazuje gdje treba postaviti temelje vlastitoga života: u Apsolutnome, i biti trajno povezan sa svojim najdubljim Izvorom da se ne usahne u tami vlastite egzistencije.

Netko bi mogao reći: zar nemamo velikih ličnosti, velikih duhova, pa njega, mladoga seminarca stavljamo na svjetionik?

Petrov lik zadivljuje svojom skromnom veličinom, svojom duhovnom ozbiljnošću i izgrađenošću, svojom karakternošću i čvrstoćom, što su osobine i njegova hercegovačkog krša. Zadivljuje svojom jednostavnošću i iskrenošću, a opet svojom zrelošću.

VJERA U LJUBAV

Zar je moguće da je u tako kratkom razdoblju — uz pomoć milosti — izgradio svoju ličnost, svoj karakter, svoj duhovni lik? Kako je Vječni Umjetnik mogao tako brzo isklesati svoje remek-djelo? Jer mu se njegova umjetnina posve predala... I jedna od osnovnih značajki Petrova lika jest upravo ta potpuna predanost Providnosti, potpuna vjera u Ljubav, koja

RODNA KUĆA U ŠILJEVIŠTIMA

ga je vodila i kroz dolinu smrti i u tjeskobnu bol i zapuštenost Getsemanija. Upravo ta predanost do potpunog žrtvovanja omogućila je vječnome — božanskome Stvaraocu da u tako kratkom vremenskom roku (a što su godine i mjerenje vremena Onome i za Onoga koji je Vječnost!) iskleše od njegove duše umjetničko djelo. Ta potpuna predanost došla je posebno do izražaja kad je sam Bog tražio posvemašnju žrtvu njegova života. I upravo ti dani umiranja, vrijeme pred smrt i primanje kaleža iz Očeve ruke svjedoče o Petrovoj duhovnoj zrelosti, izgrađenosti — svetosti. U njemu nema otpora. Milost je potpuno pobijedila, trijumfirala. On ne prima smrt kao stoici, s mirnom patetikom i hinjenim dostojanstvom, ili sljedbenici Skaja-Mune (Bude), tonući u nirvanu s lažnim mirom, jer ljudsko srce ne može biti neosjetljivo, nego prima smrt kao Očevo dijete, dijete Ljubavi, s potpunim povjerenjem i predanjem, vjerujući da ga ruka najmilijeg Oca vodi u svjetlost, iako kroz tamu, da ga vodi u život, iako kroz umiranje. Umire s velikim mirom i tišinom, silazeći u dubine Božjega Bića; umire dok je mirisalo rascvjetalo proljeće, a šum blagog lahora strujio s Vilenice, koju je tako često i zadivljeno motrio, kao u časovima tajanstvenog otkrivenja.

»Nemate se za što brinuti — piše svom ocu neposredno pred svoju smrt — jer znate da nam je život u ruci našeg najboljeg Oca, svemogućega Boga, koji najbolje zna ili nam je korisnije živjeti ili umrijeti. Neka bude njegova volja! Predajmo se u njegove ruke, pak ćemo zadovoljniji biti!«

A zar mladić njegovih godina nije žeđao i volio život, mladić u cvijetu mladosti, u proljeću života, kad oko njega sve buja i rascvjetava se? Da, milost je posve preobrazila njegovu narav, a taj rad s milošću trajao je kroz sav Petrov život, posebno seminarski. On je shvatio rad oko vlastite duhovne savršenosti tako ozbiljno kao što je shvatio svoje učenje: da se pokaže dostojnim onih nada koje su u nj postavljali; da se pokaže zahvalnim za omogućeno mu besplatno školovanje.

I kao što je iz dana u dan marljivo izrađivao svoje školske zadaće i svladavao predmete, tako je i svu snagu svoje duše usmjerio na rad oko svoje duhovne izgradnje — savršenosti. On je znao da je taj rad bitan. I pustio se Milosti da ga oblikuje... On je znao da će o njegovoj duhovnosti ovisiti i sav njegov daljnji dušobrižnički rad — apostolat u službi ljubavi, u korist bližnjega — svoga naroda, na čijemu je **moralno-duhovnom preporodu** svim srcem želio i nastojao raditi i sudjelovati.

I ako ga pratimo od najranijih dana života u krugu njegovih najmilijih, u vjerskome i duhovnome ozračju njegove obitelji, gdje je Petar postavljao čvrste temelje, odmah ćemo uočiti tu crtu marljivosti i ozbiljnosti. On polazi za stadom, ali s knjigom u ruci. On uskraćuje sebi mnoge naravne radosti što ih imaju druga djeca, da bi sebe izgradio. On marljivo uči pod vodstvom dobroga učitelja Vuk-

ZAJEDNICKA MOLITVA U OBITELJI

sana, žrtvujući satove odmora i svršavajući u dvije godine četiri razreda s odličnim uspjehom. »Ja sam velike nade u nj polagao. Koliko bi bio uradio na procvat našeg roda, izreći se ne može...!«

Odgojno-prosvjetni rad ležao je na srcu dobrome učitelju: da preko svojih đaka pomogne domovini. On je djelovao na Petrovu svijest: da su narodu potrebni preporoditelji. Ali svojim svetim životom Petar je učinio mnogo više; svojim posvemašnjim predanjem Bogu — kao žrtva ljubavi.

U BEGOVOJ KOČIJI

Netko bi mogao pomisliti da Petar nije imao muke sa svladavanjem sama sebe, da nije ćutio protivnosti i nagnuća na zlo sklone naravi. No primjer iz Vitine, kada bijaše trgovački pomoćnik kod Ante Babića, najbolje pokazuje: gospodar ga je poslao s kočijašem, kolima i novcem po robu u Čapljinu; zabranio mu da smije dati imalo novca kočijašu, koji bijaše sklon piću. Putem ih je, na povratku, stigla kočija jednoga bega. Bijaše prazna, a kočijaš pozva Petra da sjedne s njime na njegova brza turska kola. Pristao je sav radostan; skočio hitro na njih, ostavivši svoja kola i robu. Ali domalo se probudila savjest: kola s robom su mu povjerena... Što je s njima? Uhvatio ga tjeskobni strah i muka. Nije mogao više izdržati: skočio je iz begove kočije i natrag! I uistinu, nesreća se mogla dogoditi, jer je kočijaš zaspao... Petar je zgrabio uzde i sretno prispio kući, priznavši svoju krivnju gospodaru i moleći za oproštenje.

Vjerojatno mu je to bila dobra pouka i lekcija za čitav život: Kako je prava radost i istinska sreća i mir u tegobnom ispunjavanju svojih dužnosti, a ne u onome što mami i zatravljuje narav. Da, časovito je iskusio laku radost što se vozio kao beg, ali mu bijaše zagorčena grižnjom savjesti i tjeskobnim nemirom.

TRGOVAČKI POMOĆNIK U VITINI

VELIKI HEROIZAM U MALIM STVARIMA

U Travničkom sjemeništu došla je do izražaja njegova krepost. Njegov uzorni lik godinama bijaše primjer svim ostalim sjemeništarcima; zrcalo u kojemu

SJEMENIŠTE U TRAVNIKU

su se jasno odražavale sve vrline. Svi njegovi sudrugovi i profesori jednoglasno ističu njegovu marljivost, ozbiljnost, čudorednost, urednost, finoću — duhovnu izgrađenost. Bio je uzoran u sabranosti, šutnji, iskrenosti, poniznosti. Tu poniznost usvojio je dugim vježbanjem. Nije to bila lažna ili hinjena poniznost, već iskrena i ozbiljna. On je cijenio Božje darove, surađivao s njima, nastojeći se sve više uzdizati strmim brijegom kreposti, prema vrhuncima kršćanske savršenosti.

Da, hoće se veliki heroizam u malim stvarima, u trajnoj pažnji nad sobom i u pobjedi svoga samoljublja i oholosti, oslobađajući u sebi sve veće prostore svjetla i ljubavi.

Koliko je trebalo umiranja za taj naoko jednostavan svakidašnji život?! Rijetki slute da pod mirnom površinom Zemljine kore duboko teku skrivene rijeke ponornice, silovite i brze; da se krik iz podzemlja našega bića znade često oglasiti površinom. U časovima kušnje svjedoči se krepost. Koliko li bijaše prigoda kad je Petar u Travničkome sjemeništu mogao silovito reagirati? Kad bi netko drugi na njegovu mjestu mogao planuti. A njegov osmijeh, blag i dobronamjeran, pokazivao je da je njegova unutrašnjost smirena, sređena, preobražena. A taj rad na toj unutrašnjoj preobrazbi nije i ne može biti lagan. Koliko li je trebalo umirati sebi! I ako su svi jednoglasno Petra smatrali najboljim i najkreposnijim, onda je to veliko priznanje njegovoj kreposti i duhovnoj veličini, **koje ne može**

biti bez velikog heroizma — svakodnevnog umiranja!

KOLEGA PAŠALIĆ SVJEDOČI

Posebno je dragocjeno svjedočanstvo njegova kolege — župnika Pašalića, koji je tako plastično ocrtao Petrov lik, iznoseći nam dragocjene detalje iz njegova života, njegova neprestana i neumornoga rada na duhovnoj izgradnji vlastitog lika. Da, potrebna su dobra djela, ali dragome Bogu više je stalo do toga da od nas samih stvori remek-djelo, da nas same izgradi i oblikuje po slici svoga Sina. A o našoj duhovnoj veličini-svetosti-ljubavi ovisit će i vrijednost naših čina.

Petar nije ništa zanemarivao. Pašalić ističe njegovu izvanrednu sabranost za vrijeme molitve, njegovu pobožnost, odricanja, svakodnevne žrtvice, pohode Presv. Sakramentu... Tim putem Petar je duhovno napredovao i sazrijevao pred očima Onoga kojemu ništa ne izbjegne; ni najmanji čin ljubavi i skrivene samozataje.

I kao što se pod finim i umjetničkim dlijetom Fidije otkrivao u svojoj veličan-

PRED LURDSKOM SPILJOM

stvenoj ljepoti kip božice Atene, tako je i pod rukom Vječnog Umjetnika bivala sve vidljivija unutrašnja ljepota Petrove duše.

Bio je prožet nadasve dubokom vjerom prema Bogu. Jedan njegov kolega svjedoči: »Nisam vidio đaka onako odlučne volje. Sve što čini, čini iz uvjerenja«.

Pašalić priznaje: »Svi smo ga veoma cijenili i štovali jako ga, možda, nismo svi voljeli, jer je on uvijek bio živi ukor za naše prestupke, ne svojim strogim držanjem i nastupom, već svojim blagim pogledom, u kojem se ipak dalo čitati: 'Sic non licet!' (Ovako ne valja!) Mnoge naše mladenačke i hirovite ispade znao je sebi svojstvenim nastupom spriječiti, pa smo njegovom zaslugom često izmakli neugodnim i nepotrebnim zlim posljedicama...«

Ali uza sve to Petar bijaše tako prirođan i kristalno jasan; društven i solidaran do krajnosti. I radije bi pretrpio i sam kaznu sa svojim drugovima, ispaštao zajedno s njima, nego da bi ih prijavio poglavarima (ako nije bila veća sablazan). A poglavari su imali u njega povjerenja, upravo zbog njegove karakternosti i ljubavi; njegove kreposti, koja se tako jasno zrcalila.

DILJEM LIJEPE NAŠE...

Ta njegova otvorenost prema drugima osobito bi došla do izražaja prigodom izleta u prirodu, koju je nadasve volio kao čistu i netaknutu sliku — odraz ljepote Božje. Nastojao je iskoristiti praznike da svoj duh još više oplemeni i uzdigne Bogu. Sam piše: »Praznici nisu zato da se

NA VLAŠIĆ PLANINI

đak manje moli ili da zapušta službu Božju, jer za službu Božju nema praznika; dapače, baš u praznicima mora se revnost u službi Božjoj podvostručiti...« Duboko je doživljavao ljepotu prirode, što nam svjedoči iscrpan Petrov izvještaj o tako napetom i pomalo sudbonosnom izletu od Travnika do Splita s drugom Kelavom. — Taj izvještaj, kao i ostali Petrovi sastavi, pokazuje jezgrovitost, zrelost, duboku sadržajnost Petrove duše; pokazuje smisao za praktičan život, visoku moralnu svijest i uvijek jasnu nakanu da

kroz njih moralno-odgojno djeluje na svoje drugove.

On je uvijek budio svijest i savjest, oplemenjivao, poučavao, upozoravao na mane i tražio načine kako da učini što više dobra, da proširi horizonte svoga djelovanja — svoje ljubavi.

PREFEKT MARIJINE KONGREGACIJE

Da je Petar među svojima uživao ugled kreposna seminarca i bio veoma cijenjen, da je htio biti pravi apostol, najbolje dokazuje činjenica da su ga četiri godine birali za prefekta Marijine kongregacije, što je jedinstveno, a to zato jer su njegove riječi bile u skladu s njegovim djelima.

U DOLINI VRBASA

MARIJA bijaše njegov ideal — čista, bez ljage i nabora; Bezgrješna, koju je tako često *motrio* u sjemenišnom vrtu, u spilji — na igralištu. Motrio ju je zadivljen, kao i Ivan u časovima velikog Otkrivenja.

On je znao da će samo po Mariji, koju je toliko ljubio od svoga djetinjstva — kad nije ispuštao krunicu iz ruku, osvojiti pobjedničku aureolu, uspeti se na najviše vrhunce idealizma.

Riječi koje je Petar upravio prijatelju Papcu, prigodom njegova primitka u Marijinu kongregaciju, otkrivaju nam samu Petrovu dušu: »Misao: Congreganista sum, Filius Mariae sum, neka Te nikad ne ostavi. Ova će ti misao biti u tuzi utjeha, u pogibelji zaklonište, u borbi srčanost, u djelovanju okrepa, u potrebi pomoć«.

Držeći se čvrsto Majčine ruke, mogao je Petar tako brzo napredovati, uspinjati se po strmom putu kreposti, jer je Majka poznavala sve putove i staze, sve klance iskušenja, a on je sigurno stupao s njome, stajući svojim stopama na stope njezine.

POZNAJE TAJNE BOŽANSKOG SRCA

U Marijinoj kongregaciji on je pronašao sredstvo kako će pozitivno — kreposno utjecati na cijeli Zavod. Znao je da će po Mariji najbolje i najprije doći do Isusa. Htio je s njome raditi na posvećenju sebe, da tako može i druge posvećivati. Ta Marija najbolje poznaje tajne i dubine Božanskoga Srca! I u pobožnosti prema Mariji nalazimo i ključ njegove

SUDBONOSNO NEVRIJEME

pobožnosti prema PRESVETOME SRCU, koja bijaše srž njegova života; po kojoj se njegova duša rascvjetala i sazrela do mučeništva.

Da, pobožnost prema Mariji i Božanskome Srcu stožeri su njegove duhovnosti, duša njegova života. Tu pobožnost pojačavali su Petrovi neprestani pohodi Presv. Sakramentu, strelovite molitvice, duhovne pričesti — žrtve, po kojima je uranjao u dubine unutarnje boli Srca koje je svijet toliko ljubilo... On je na tome Srcu crpio sav svoj duhovni žar, revnost za duše, jer se kroz njegovo srce očitovalo i djelovalo Njegovo, koje želi sve ljude ugrijati svojim božanskim plamenom; smiriti i utješiti svojom ljubavlju.

Petar obilazi selima i vatreno širi pobožnost prema Presv. Srcu. Ističe: »Samo su štovanje Srca Isusova i moljenje kru-

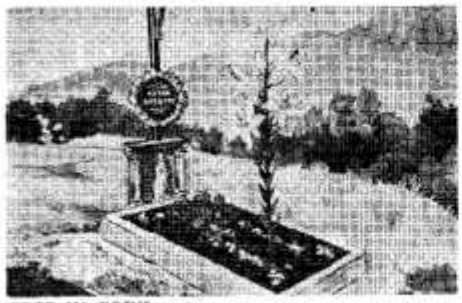

GROB NA BOJNI

nice bedemi kojima se duše mogu očuvati . . .«

Drugovi svjedoče: kad se radilo o pobožnosti prema tome Srcu, inače miran, bio je sav ražaren, pun svete revnosti.

Kako izbija žarka revnost njegove duše prigodom jedne akademije u Sjemeništu, kad je Petar u ime svih kongreganista zborio:

»Otpočinuti, mirovati prije nećemo, dok ovo sjemenište ne bude raspaljeno pravom iskrenom ljubavi prema Sinu tvome, dok ne bude prava utjeha, prava radost Presvetog Srca njegova, dok Gospodin ne uzmogne reći o njemu: To je zaista rasadnik budućih po mojem Srcu svećenika . . .«

Tu pobožnost smatrao je najboljim sredstvom za obnovu moralno-duhovnog života, za ukorjenjivanje vjere u narodu. A vrijednost — dragocjenost vjere mnogo je isticao za duhovni preporod svoga naroda, koji je tako ležao Petru na srcu jer bijaše zadojen žarkim rodoljubljem, koje je u mnogim prigodama očitovao. Smatrao je da vjera u Boga, duboka i čvrsta, treba da se ukorijeni u narodu, u mladeži; da mladež bude njome proniknuta kako bi mogla moralno podizati svoj narod, čija je sudbina bila i njegova sudbina.

PETAR JE HITIO K ZVIJEZDAMA

Ispunjen dubokim sadržajem i obogaćen božanskom ljubavlju, Petar je hitio zvijezdama . . . kao svemirski brodovi svome cilju, pokrenuti silnom energijom.

Njegov veličanstveni mir i krajnji obzir prema drugima u bolesti, potpuno predanje Bogu u očekivanju smrti, otkrivaju nam zrelost i visoke duhovne uspone njegove duše, pročišćene teškim kušnjama.

Sušica mu je izgrizala pluća, kašalj ga je gušio i on je na smrt umoran izdisao, dok je oko njega mirisalo proljeće i čuo se cvrkut ptica. Ocu Puntigamu, koji bijaše uza nj do zadnjega časa, priznaje: »Vrativši se u svoju sobu sjednem na ovaj stolac i umoran motrim Spasitelja tu gore na križu . . .«

Samo mu je RASPETI ostao . . . Kroz svoju patnju zaronio je u dubine Njegove patnje i agonije. Trpio je smireno, bez olakšice i utjehe. Ali njegov zadnji izdisaj bio je izdisaj ljubavi prema Bogu. Umro je na Veliki četvrtak, dan Njegove ljubavi —

dok je proljeće mirisalo . . . A nad Vilenicom — u visinama — drhtao je pjev čistih duhova i pratio njegovu dušu, u društvu Neokaljanog Jaganjca, u svečanome trijumfu u nebeski Jeruzalem.

PRENOS TIJELA U CRKVU

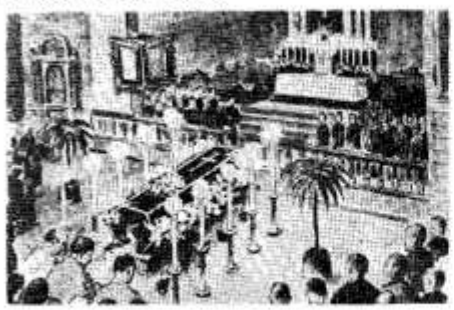

NAROD NA PETROVU GROBU

HOĆE LI PETAR SKORO NA OLTAR?

Stota obljetnica rođenja Petra Barbarića postavlja bez sumnje, bar kod nekih, određena pitanja.

1. KAKVO JE SADAŠNJE STANJE NJEGOVA ŠTOVANJA? — U svojoj knjizi »Pod opancima u nebo« u poglavlju »Događaji poslije ekshumacije« (ekshumacija je latinski izraz za otkapanje groba i prenošenje tijela pokojnika na drugo mjesto) — dao sam djelomičan odgovor na to. Neprestano mi stižu dopisi da se ljudi utječu Petrovu zagovoru, pa i zahvalnice za uslišanja. Ne radi se tu o nekim izvanrednim čudesima, makar da i ima i nekoliko uslišanja koja bi mogla doći u obzir kao čudesna. Radi se o vjeri i o pouzdanju članova Božjega naroda u Petrov zagovor. A nadasve o uvjerenju u njegovu svetost. Za postupak beatifikacije to je također od velikog značenja.

2. TRAVNIK? — Znamo da je Petar 8 godina živio u Travniku kao sjemeništarac, da je ondje umro 15. travnja 1897., da je pokopan na travničkom groblju. Tu je tijelo počivalo 38 godina. Godine 1935. bilo je ekshumirano i preneseno u podrum sjemenišne crkve, odakle je kasnije nestalo. Nakon ekshumacije ljudi su naveliko dolazili na njegov grob u sjemenišnu crkvu, a sada na njegov prazni grob na Bojni. Osobito dolaze četvrtkom, a u najvećem broju na Petrovo. Toga dana može se sa sigurnošću govoriti o tisućama posjetilaca — hodočasnika. Oni obilaze Petrov prazni grob, pale svijeće, mole se, preporučuju mu se, čine zavjete. Bude vrlo mnogo i ispovijedi i pričesti. Tako je i Petrov prazni grob postao mjesto, sastajalište molitve, na kojem se slijeva vjera, pouzdanje i pobožnost našega puka. I sve je to spontano, bez ikakve posebne propagande i reklame. Vjernici dolaze potaknuti unutrašnjim uvjerenjem da je Petar Božji ugodnik, koji pred Bogom može zagovarati.

3. PETROV BILTEN? — To je skroman list u ciklostilskoj tehnici, a dosad je izašlo već 40 brojeva. Zadaća mu je da održava vezu s Petrovim štovateljima, prijateljima i promicateljima njegove kauze. Izlazi svakoga petnaestoga u mjesecu, osim ljetnih mjeseci. Svakoga petnaestoga neka naša sjemeništa — kao Šalata i Fratrovac u Zagrebu, Dubrovnik, Sinj, Split, Subotica pa neki samostani i župe i, napokon, brojni pojedinci — mole za Petrovu beatifikaciju. Bilten podsjeća na tu molitvenu akciju i podržava je. Iako je skroman po obliku, ipak je uspio stvoriti Barbarićevu duhovnu zajednicu, koja ne samo što moli i promiče njegovu kauzu, već se na njegovu primjeru i duhovno izgrađuje, osobito u onim vrlinama u kojima je Petar bio velik.

4. NA ČEMU SMO SADA? — U očekivanju smo da stupi na snagu novi zakon o beatifikaciji i kanonizaciji, koji sprema skupina stručnjaka u Rimu. Kad on stupi na snagu, postulator Petrove kauze o. Pavao Molinari, koji je čitav njegov proces dobro proučio, sa spremljenom dokumentacijom izlazi pred određenu Kongregaciju. On nas uvjerava da Petrova stvar ima šanse za uspjeh. Dakako da i mi moramo pridonijeti svoj dio molitvama, utjecanjem Petrovu zagovoru i prikupljanju fonda za pokriće troškova beatifikacije.

POZIV SVIMA. — Stoga obljetnica Petrova rođenja neka bude povod da lik i uspomena Petra Barbarića u našoj domaćoj Crkvi zasja i oživi novim sjajem. Vicepostulatura ima uvijek na raspolaganju i knjiga o Petru Barbariću i njegovih sličica pa svatko tko želi Petra dublje upoznati može vrlo lako doći do toga. Bit ćemo vrlo zahvalni našim vjernicima i štovateljima da nam pismeno priopće što misle o njemu, kako ga doživljavaju, što im njegov primjer govori, kako ga štuju? Potpisnik ovoga članka i vicepostulator poziva sve one koji to žele na suradnju oko promicanja Petrove stvari kako bismo u njemu što prije dobili novog blaženika i sveca, uzora i zaštitnika mladeži, osobito onih koji se spremaju na duhovni stalež.

O. Josip Antolović, vicepostulator
41.000 ZAGREB, Fratrovac 38

Sve mi se svidjelo i želio bih da dogodine bude isto tako !

To je bio anketni odgovor većine dječaka koji su koncem lipnja prošle godine sudjelovali na duhovnim vježbama u Zagrebu. Bilo ih je iz svih krajeva naše domovine. U ugodnom ambijentu sjemeništa »Augustin Bea« na Fratrovcu imali su prilike da kroz predavanja, razgovore sa svećenikom, razmišljanje i molitvu upoznaju sebe, prodube svoju vjeru i razbistre pitanje svog životnog poziva. Dakako da je bilo vremena i za razonodu, upoznavanje.

I ove godine održat će se slične duhovne vježbe od 18. do 20. lipnja. Bit će dvije skupine: Mlađi (6. i 7. razred osnovne škole) i Stariji (8. razred i prvi razred srednjih škola).

Za pobliže informacije i prijavu obratite se do 5. lipnja na adresu: P. Jure Bosančić, Fratrovac 38, 41000 Zagreb

Piše: Pavao Žanić, biskup

Kristov mir

Na razne načine Isus govori o miru.

U jednom smislu kaže: »Ne mislite da sam došao mir donijeti na zemlju. Ne, nisam došao donijeti mir nego mač« (Mt. 10,34). Isus odmah tumači o kakvom nemiru misli. Onaj koji bude slijedio njega nailazit će na poteškoće, bit će neshvaćen, progonjen, morat će uzeti svaki dan križ duhovne borbe, pa ako ustreba, morat će i život svoj dati za Isusa. Isus hoće da uznemiri uspavale koji se ne bore za vijenac kreposti, da pokrene duhovne ljenčine. »Što stojite besposleni... Bdijte i molite... Oganj dodoh baciti na zemlju...« Sjetimo se i prispodobe o talentima, o slugama i djevicama koje bdiju.

I na drugi način Isus govori o miru, o mirotvorcima, o našem miru s bližnjim, o međusobnom miru koji znači međusobnu ljubav: »Mir imajte među sobom« (Mk. 9,50).

Ali ono najtipičnije Kristovo shvaćanje mira jest njegov mir kao poruka utjehe, kao temelj sigurnosti, garancija nade onima koji u njega vjeruju, kamen na kojem se mirno može graditi. To je specifično njegov, Kristov mir. »Mir vam ostavljam, mir vam svoj dajem. Dajem vam ga ne kao što svijet daje. Neka se ne uznemiruje srce vaše i neka se ne straši« (Iv. 14,27). »To vam rekoh da u meni mir imate. U svijetu imate muku, ali hrabri budite, ja sam pobijedio svijet« (Iv. 16,33). Taj mir vjere, nade i utjehe bio je najpotrebniji apostolima poslije doživljaja Velikog petka kada su bile srušene sve njihove nade i sva vjera. »Mir vama«. Ne bojte se, ja sam, živ sam, jači sam od mojih neprijatelja, jači od smrti. Idite po svem svijetu... ja sam s vama.

Taj specifično Kristov mir počiva baš na Isusovu uskrsnuću. Kako bi se apostoli, a da nisu uskrslog Isusa vidjeli, usudili poći po svijetu? Trpjeti i umirati za Krista čija sudbina je bila zapečaćena ispod onog nadgrobnog kamena a time i sve nade i sva vjera apostola. I nije to beznađe moglo povratiti vjeru u živog Krista nego jedino stvarno uskrsli Krist. Samo tako je moguće shvatiti onako brzu i radikalnu promjenu na smrt zastrašenih apostola i onaj mir pred progoniteljima, pred batinama i pred samom smrću. Da su apostoli i malo sumnjali u Isusovo uskrsnuće ne bi nikada dali život za neutemeljenu istinu. Taj mir u kušnjama i progonstvima htio je Krist dati svojima. Zato je činio čudesa, zato se na ta čudesa i pozvao.

Da li nam je i danas potreban taj mir Kristov?

Sigurno više nego ikada. Prijetnje umišljene »znanosti«, bezgranične slobode, izazov uživanja do ižIvljavanja, fronta svjetskog ateizma, pokolebani vjernici i apostazije, sve je to mnoga srca pokolebalo. Čovjek bi htio postati mjera svega, pa je objektivna istina dovedena u pitanje. Pobrkan je pojam i uloga Kristova nemira i mira.

Treba naglasti da mir i sigurnost u vjeri nisu isto što sigurnost znanja ili mir silom zaštićen. Mir koji nam Krist daje temelji se na vjeri i predanju te uvijek ukuljučuje »rizik«. Onome kojeg ne vidimo, ne čujemo, ali koji nam je dao dovoljno dokaza da On stoji iza svega, da je sve stvorio, da je sve u njegovim rukama, njemu predajemo svoje biće, sudbinu i spas. Zato nam je dao i najveći dokaz i ga-

ranciju mira - svoje Uskrsnuće. Ono je njegov i naš dokaz, njegov i naš put, na njemu sve gradimo, mirno gradimo. Bez tog mira i sigurnosti nema zanosa, velikodušnosti, žrtve, mučenika, konvertita, zvanja...

Jednom mi reče znanac student: Ma ja vjerujem, vjerujem da ima nešto... — Što ti je taj »Nešto«? — Pa mora biti Nešto iznad svega što vidimo... Vjera u Nešto, rekoh, jednaka je vjeri u ništa. Za taj Nešto nitko se ne može oduševiti, nitko tom Nešto ne može život posvetiti ili žrtvovati. Pametan čovjek ispita temelje na kojima će kuću graditi, ne želi graditi na nečemu, a da ne zna na čemu gradi. Ni životni nazor, vjera, smjer života ne može se postaviti na nešto što je dovedeno u sumnju.

Crkva danas trpi od onih koji unose nemir pokreta i promjene u temeljne istine naše vjere. I Sv. Otac na to upozorava s najvećom ozbiljnošću. Sv. Stolica je morala izdati posebne dokumente da obrani temelje vjere. Nije teško postaviti sumnju u neku vjersku istinu, ali je teško nadati se da će moderni čovjek prihvatiti vjeru u kojoj su dovedene u sumnju temeljne istine, u kojoj se ne može naći smirenje, mir. To posebno treba modernom čovjeku. On gleda u vrtlogu nemira, ima li koja točka svjetla, kakav grad na gori, neki čvrsti temelj na koji se može osloniti. Takva Crkva mora biti. Fanatici promjene koji unose nemir u Kristov mir, u temelje vjere, ruše vjeru. Doista danas sve treba pokrenuti na misiju Crkve, na buđenje, na duhovnu borbu, na koncilsku obnovu, ali svakako sačuvati mir koji nam je uskrsli Krist donio.

DALEKOVIDNI PLAN KARDINALA MALULE

Kardinal Malula, nadbiskup Kinšase, glavnog grada afričke države Zaira, udario je posve novim putem u planiranju pastoralnog rada u svojoj nadbiskupiji. Odlučio je da lajike uklopi u taj posao kao prave apostolske radnike. Pobuda za taj pothvat došla je iz redova njegovih svećenika, koji su se prije toga veoma savjesno tim pitanjem pozabavili. Konačan korak učinjen je na »Osmom teološkom tjednu« u Kinšasi 1973. Sam je kardinal to obrazložio poprilici ovako: Dosta služba koje danas svećenici obavljaju, tijekom vremena oni su sami sebi monopolizirali, iako to nikako nisu smjeli učiniti. Neka ih obavljaju oni koji su za to pozvani — lajici.

CRKVA U DRŽAVI PAPUA — NOVA GVINEJA

Indoneziju i Australiju povezuje veliki otok Nova Gvinejа. I granica između njih prolazi baš po sredini tog otoka. Sada je međutim australijski istočni dio tog otoka dobio u prosincu 1973. svoju samoupravu, što je prvi korak prema potpunoj nezavisnosti. Dok se indonezijski dio otoka zove »Zapadni Irian«, nova država je dobila ime »Papua — Nova Gvineja«.

Broji 2,420.000 stanovnika na površini od 461.691 kvadratna kilometra. Glavni grad je Port Moresby. U toj zemlji živi oko 700 raznih plemena i govori se oko 50 jezika sa oko 700 dijalekata. Glavni jezik je Pidgin — Engleski.

Crkva tu broji 672.000 vjernika u 17 biskupija, dakle preko četvrtinu pučanstva.

POLJSKI MISIONARI

Prema informacijama austrijskog »Päpstliche Missionswerke« od ožujka ove godine danas u misijama djeluje 760 poljskih misionara. I to 549 dijecezanskih svećenika, 45 redovnika, 159 redovnica i 7 svjetovnjaka. Tijekom 1972. godine otišlo je iz Poljske u misije 54 svećenika.

Misijsko vijeće biskupske konferencije Poljske podnijelo je biskupskoj konferenciji prijedlog da bi biskupi stavili na raspolaganje misijama jedan posto svojih svećenika.

Taj svoj prijedlog vijeće je obrazložilo ovako: Prošli Koncil poziva sve svećenike da jedan postotak svojih osobnih prihoda ustupe za uzdržavanje misionara. No kako zbog svog ekonomskog slabog stanja poljsko svećenstvo to ne može izvršavati, to eto vijeće preporučuje biskupima da mjesto materijalne pomoći pruže misijama pomoć u osoblju.

Piše: Predrag Bellć

Doba Lutera i Lojole

Osmu redovitu svetu godinu (1500) navijestio je Aleksandar VI (1492—1503, Španjolac Rodrigo de Borja — ili u potalijančenom obliku prezimena, Borgia — inače, po općem sudu povjesničara, najnevredniji od svih papa).

Već 12. travnja 1498. obustavljeni su svi ostali potpuni oprosti osim jubilejskoga. U krasnoj buli **Inter curas multiplices** (prosinac 1499) papa je najprije ocrtao povijest jubileja, a onda je stao zvati vjernike, da dođu u Rim i počaste grobove svetih apostola. Izloživši uvjete za jubilarni oprost, potakao je sve, da obnove život čuvajući se grijeha i ispaštajući ih pokorničkom bolju, duhom poniznosti, žrtvom skrušena srca, milostinjom, hodočašćem i pohađanjem rimskih bazilika.

Na sam Badnjak 1499. — uglavivši sa svojim ceremonijarom sve pojedinosti svečanosti i nekih novih obreda — papa se dao u nosiljci odnijeti u baziliku sv. Petra (Općenito treba znati, da se pape daju nositi u svečanostima, ne iz neke oholosti i taštine, nego iz jednostavnog i praktičnog razloga, kako bi ih hodočasnici mogli lako vidjeti, budući da bi bilo nedolično da u crkvi jaše konja ili se voze u kočiji). Papa je držao u lijevoj ruci goruću svijeću, dok je desnicom blagoslijao narod. Procesija kardinala i visokih prelata — također sa zapaljenim svijećama — zaustavila se pred bazilikom sv. Petra, gdje je papinska »kapela«, tj. pjevački zbor otpjevao uobičajene antifone. Nato je papa čekićem otvorio tzv. »Sveta vrata« (tj. jubilejska vrata) crkve, što su bila — baš za tu zgodu — zazidana. Kroz jedno pola sata, uz pomoć baziličnih zidara (»sampietrini«), vrata se otvoriše. Tada je papa ušao, pješice, prvi u baziliku, a za njim svećenstvo i narod. Tu otpjevaše TEBE BOGA HVALIMO i svečanu božićnu večernju. U isto vrijeme i na sličan način tri su kardinala, po papinu nalogu, otvarala svete dveri na bazilikama sv. Pavla, sv. Ivana Lateranskog i sv. Marije Velike.

Čitav taj obred imao je slikovito pokazati duboku kristološku (Kristovsku) značajku svake svete godine: u pomirenje i pravdu Božju mi ne možemo drukčije unići osim po Kristu Gospodinu Našem, koji za sebe reče: »Ja sam vrata. Tko uđe kroza me, spasit će se!« (Iv 10, 9). Nas vodi u Kraljevstvo Božje Onaj Isus Krist, o kome u knjizi Otkrivenja piše, da je »Sveti«, »Istiniti«, da »ima Davidov ključ« ... i da je »Onaj koji otvori — i nitko ne zatvori; koji zatvori — i nitko ne otvori!« (Otk 3,7).

Odziv je kršćanskoga svijeta bio uistinu golem. Jedan suvremenik izrazio je to, kao dobar humanista, uspjelom igrom riječi u latinskom jeziku: »Orbis in Urbe«, tj: U Rimu se sada nađe čitav svijet! Dne 14. travnja 1500. — kada je upravo kao i ove naše 1974. godine pao Uskrs — Aleksandar VI, praćen kardinalima i plemstvom, pohodio je sve četiri velike rimske bazilike, da na kraju u vatikanskoj odsluži svečanu misu i blagoslovi nebrojene hodočasnike. Znameniti Aleksandrov svečanosnik (magister ceremoniarum) Burckard piše, da ih je bilo dvjesta tisuća, ali nije isključeno, on je u brojanju »malo« pregonio. Na papinu zapovijed, »Veroniku« — tj. sveti ubrus — izlagali su i dva puta u sedmici, kako bi svatko iz pobožnog naroda mogao doći, diviti se i moliti ...

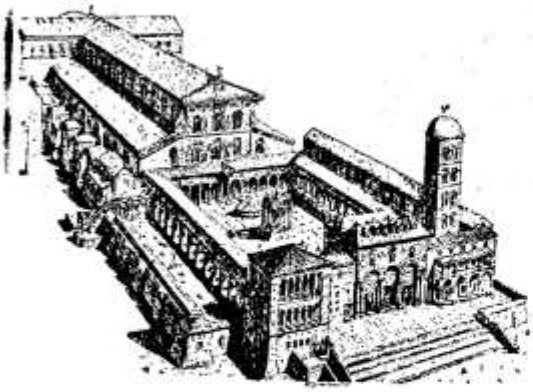

Od glasovitih poklonika svete 1500. godine spomenimo samo jednoga — Nikolu Kopernika, koji je onu čitavu godinu proveo u vječnom gradu držeći na rimskom sveučilištu SAPIENZA predavanja iz matematike. (Među slušačima imao je i Michelangela i mladoga kardinala Aleksandra Farnese, budućega papu Pavla III). Svojom hodočasničkom pobožnošću Nikola Kopernik, taj orijaški revolucionar astronomije i osnivač modernoga heliocentrizma, samo je pokazao, kako se znanost i religija mogu i te kako lijepo slagati, budući da im je isti izvor u Bogu!

Ipak se svi kršćani XVI stoljeća, koje je upravo nastupilo, nisu jednako odnosili prema jubileju kao jedan Kopernik. U toj istoj godini 1500. budući je začetnik Reformacije Martin Luter imao 17 godina života i nalazio se kao srednjoškolac u njemačkom gradiću Eisenachu. Ne znamo, je li kako sudjelovao u jubileju, baš kao što to ne znamo ni za budućega osnivača Družbe Isusove i Reformatorova antipoda sv. Ignacija Lojolskog, koji je onda, kao devetgodišnji dječak, živio još u rodnome zamku. U slijedećim će desetljećima ta dvojica, kako je iz povijesti poznato, pokazivati sasvim oprečna shvaćanja jubileja, svete godine, i oprosta uopće kao i mnogih drugih katoličkih predaja. Time će oni, kao ideolozi i organizatori, pozitivno odnosno negativno — svaki na svoj način i prema svome uvjerenju — utjecati i na daljnje sudjelovanje kršćanskoga svijeta u svetim godinama.

Za svog boravka u Rimu od studenog 1510. do siječnja 1511, gdje je kao augustinac Wittenberškoga samostana vršio jednu važnu misiju svoga reda, Martin Luter mogao je svašta čuti o sablažnjivom životu pape Aleksandra VI. Tako, uz ostalo, i o tome, kako je hodočasničke novčane darove iz svete godine 1500. papa napokon morao dati svom najbližem rodu (tako blizom da se bliži ne može zamisliti) — tj. Cezaru Borgiji. Ovaj ga je iskoristio za papinsku vojsku, kako bi se crkvena država usred onih neprestanih renesansnih ratova Italije mogla učvrstiti, a s njome osigurati i neovisnost papinstva... ali ne manje i moć vladajuće familije Borgija! Ipak, Luter tada nije nastupio, nego tek 1517., tj. dobrih šest godina kasnije.

Gledajte crtež uz ovaj članak! To vam je srednjovjekovna bazilika vrhovnog apostola sv. Petra — onakova, kakovu su je stoljećima gledali i doživljavali bezbrojni hodočasnici — ne samo svetih godina od Bonifacija VIII. pa dalje, nego i drugim zgodama i ranije. Zar to nije veličanstven spomenik? Gledajte samo taj zvonik, taj svečani portal, trijemove, nutarnje dvorište sa česmom, pa istom prekrasnu trobrodnu baziliku sa poprečnim lađama, a da o sjaju nutrine sa mozaicima i freskama i ne govorimo! Pa ipak, renesansnom ukusu pape Julija II (1503—1513) i njegove okoline, sve to nije bilo još dosta lijepo i dosta značajno i dolično za nadgrobnu crkvu apostolskoga prvaka. Odlučio je da sva ta zdanja sruši i da na njihovim temeljima podigne, po shvaćanju epohe, neisporedivo ljepšu baziliku. No za to je trebalo novčanih sredstava, što se nisu mogla skupiti samo za vrijeme njegove vladavine, tim više, što je taj papa — Luter će kasnije ga nazvati »krvavim Julijem« — morao voditi mnogo ratova. Julijev nasljednik Leon X (1513—1521) preuzeo je od svog predšasnika istu obvezu. Ali način, kako se pod njegovom upravom skupljao novac za novogradnju, izazvao je Luterov nastup protiv oprosta, jubileja itd. u godini 1517. No o tome u slijedećem broju.

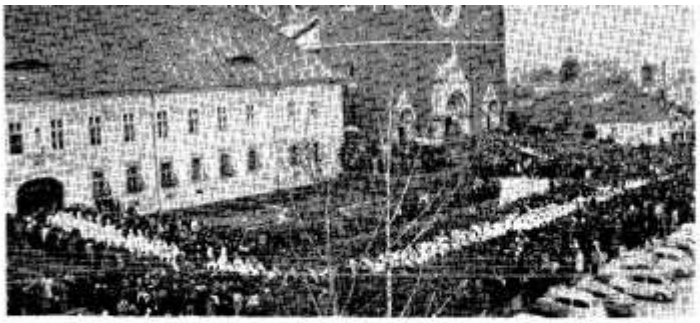

17. III 1974.

SLAVLJE U SRCU SLAVONIJE

Dva dana prije Josipova, na treću korizmenu nedjelju, velebno svodovlje Strossmayerove katedrale bilo je svjedokom nesvakidašnjega događaja: Posvećen je za biskupa mons. Ćiril Kos, četvrti Strossmayerov nasljednik.

Od biskupova dvora do katedrale, kroz špalir od preko deset ti-

NOVI BISKUP MONS. ĆIRIL KOS

suća vjernika sa sviju strana biskupije, prošlo je u svečanom ophodu oko dvije stotine svećenika s biskupima i još toliki broj vjernika u živopisnim narodnim nošnjama.

Ova naša mala foto-reportaža željela bi vam barem djelimično prikazati taj veličanstveni prizor.

Da se odazovem? A nisam ni duhovan ni čist

Odgovara prof. moralne teologije Ivan Fuček

— Odmalena sam imao želju da budem svećenik. S vremenom mi se ta želja skrivala pa jasnije javljala sve do danas. Gledam realno sebe i svijet te želim donijeti odluku za koju se kasnije neću pokajati. Odluku pak za svećeničko zvanje ne mogu »definitivno« donijeti iz dva razloga: 1. To je duhovan stalež, a ja u sebi tako reći uopće nemam duhovnosti. 2. Celibat — neženstvo, tu mi se nameće misao da se čovjek jedino za duhovni stalež mora boriti sve do smrti zbog opasnosti koje vrebaju na celibat. Što da odlučim sada kad sam svjestan da nemam nikakve duhovnosti, što je najbitnije za duhovni stalež? Imam samo iskru želje da pomognem čovjeku, u prvom redu duhovno, ali na koji način ako ne kao svećenik? Želim poći u daljnji život s velikom sigurnošću da je stalež koji ću birati upravo onaj za koji me je Bog preodredio, te da ću samo u tom staležu biti najsretniji. Na koji način doći do te sigurnosti, osim molitvenog načina?

Kristijan

Isti problem imaju devedesetorica od sto mladića koji su osjetili poziv. Kad treba reći »definitivnu« riječ, onda uzmiču. Zašto? Ta imali su »želju« kao i ti. Znači, Bog je u njima radio, pozivao ih je kao i tebe. I tako dugo dokle god su bili »otvoreni« Božjem pozivu imali su »želju« kao i ti.

Četiri su faze (ne vremenske) te »želje«. Sjeti se! Najprije si doživljavao spremnost da se dadeš Bogu. Zatim, budući da u tome ne možeš biti sam sebi sudac, ispovjednik ti je rekao da si sposoban. Kasnije si se i sam osobno Bogu ponudio, pa si to više put i ponovio. Ali sada kad bi trebalo poziv ostvariti — a to je četvrta faza te »želje« — uzmićeš i počinješ se ispričavati kao Mojsije: »Tko sam ja da se uputim ... Ne bi li poslao koga drugoga?« (Izl 3,11 sl.)

Zašto si uzmakao? Upoznao si privlačnost »ljepote« života? Zadivila te neka djevojka, pa si u dilemi? Sviđa ti se užitak? Zavela te strast? I, napokon, htio si opravdati svoj uzmak »nepremostivom« poteškoćom: nisam duhovan i nisam čist! To je, znaj, stara klasična poteškoća svih mladića koji su pozvani. Put ni jednog svećeničkog zvanja nije ravan. Svaki od pozvanih proživljava svoje tame, krize, nejasnoće, sumnje, razdoblja čekanja, neodlučnosti, uzmicanja. Nije na mjestu ni tjeskobno istraživanje Božje volje, a niti očekivanje »potpune sigurnosti« u toj odluci. Radi se o stanovitom riziku, što je slučaj u svim zvanjima. Treba se, stoga, vratiti u prvotnu fazu i u njoj bez ispitivanja ostati: biti velikodušno spreman da se dadeš Bogu gdje i kako On to hoće!

Kažeš da ne želiš drugi stalež nego onaj »za koji te je Bog preodredio«, jer zdravo i točno osjećaš: prihvatiš li Božju ponudu, bit ćeš »najsretniji«. Tako je! Vrijedi i obratno: nikad kao kršćanin nećeš biti sretan u staležu koji si po svojoj želji birao mimo volje Božje, pa bio to i svećenički poziv. Pogotovo nećeš biti sretan ako si birao stalež da zadovoljiš svome egoizmu, lijenosti, težnji za užitkom, strasti. A ti s pravom toliko težiš da budeš sretan u životu i da usrećuješ druge.

Kažeš da nemaš duhovnosti. Zašto nemaš? Jesi li ozbiljno dulje vrijeme nastojao da živiš »po duhu, a ne po tijelu«? Tjelesan čovjek ne može prosuđivati duhovno niti se može odlučiti za duhovno. Da bi našao Božju volju, treba da živiš u atmosferi Duha! To vrijedi za sve izbore svih zvanja: najprije živjeti duhovnim životom da uzmogneš »vidjeti« ono što Bog od tebe traži.

Za pravilan izbor zvanja treba se pripraviti svetim životom. A svetost ili duhovnost treba »uvježbavati«. Pijanisti prije nastupa vježbaju sviranje i po osam sati na dan. A ti misliš da čovjek postaje »duhovan« samo onako, samo od sebe. Pokušaj uvježbavanjem: ostaviti se grijeha, točno vršiti školske i druge dužnosti, svladavati lijenost i hrabro se prisiljavati na ozbiljan posao, držati se nekog dnevnog reda, prisustvovati Euharistiji, često primati sakramente, koristiti se prijateljstvom da izgrađuješ druge, dnevno se iskreno porazgovoriti s Bogom, biti blizak Isusu. Nakon takvog dugotrajnog »uvježbavanja« uz pripomoć ispovjednika lako ćeš prosuditi da li jest ili nije tvoja duhovnost tolika da na njoj možeš izgraditi zgradu svećeničkog poziva.

Celibat zamišljaš kao trajnu neizdrživu borbu, odreknuće, anesteziju bića, tešku osamljenost ... Istina, celibat je ideal. A ideal se u svakom staležu osvaja stanovitom borbom i uvježbavanjem, kao što smo rekli i za duhovnost. No celibat se ne sastoji prvotno u »ne smiješ«, »moraš«, nego je upravo punina ljubavi, bogatstvo i ljepota, oduševljenje i radost Božjeg djeteta u ostvarenoj ljubavi za sve ljude. Takvu ljubav, inače, ne susrećemo drugdje. Topla svećenička, pogotovo redovnička zajednica čini celibat laganim: tada ne postoji potreba da se ljubav traži izvan svoje zajednice.

Sigurno si se već dobro iskušao na području celibata. Reče mi jedan mladić: »Ja mogu bez toga« (mislio je na spolni užitak). »Ako možeš bez toga, onda je uz ostalo i to znak da te Bog zove«, rekao sam. Pa onda tvoja plemenita »iskra želje da pomažeš čovjeku u prvom redu duhovno« očit je znak svećeničkog poziva. Nema, naime, svjetovnih zvanja u kojima bi se čovjeku u prvom redu duhovno pomagalo.

Dakle, sada još ne smiješ ništa odlučiti, dok ne stekneš duhovnu kondiciju. No ni tada neće biti matematičke sigurnosti. Uvijek ostaje stanovit rizik, na koji ćeš biti velikodušno spreman ako ti i ispovjednik potvrdi da te Bog zove. Očito je da Bog u tebi radi. On traži posvemašnji prestanak sa životom grijeha. Traži tvoju slobodnu i velikodušnu suradnju. Spremiš li se tako u vjeri na »definitivnu« odluku, nećeš promašiti niti se pokajati«, naći ćeš svoju najveću životnu sreću!

Piše: Marko Stanić

Kako te ludo volim...

... šaputao je zaljubljeni mladić dragoj djevojci, kasne večeri, na samotnoj šetnji, pod krošnjama stabala, u šumici na kraju grada.

Ona je sva treperila od sreće. Topila se u drhtajima nježnosti tog ludog voljenja...

Kad se vratila kući, opijena, dugo nije usnula. A kad je usnula, usnula je s jekom njegovih riječi u ušima i sa šapatom na usnama: kako te ludo volim...

I ludo im je voljenje vodilo korake kroz dane i večeri i dovelo ih u njihov dom. Nastavilo se kroz prve mjesece. Bili su sretni...

A onda je polagano počelo jenjavati. Sve manje se čulo: kako te ludo volim. Pa je potekla koja suzica, izvinuo se pokoji uzdah, a iz grudiju se počeli izlijevati jecaji...

Nije znala, ili nije htjela znati, za osnovni zakon »ludog« voljenja — zasićenost.

Stala se jadati prijateljici, čije su oči sjale od sreće.

— Kako to da si ti tako sretna, a ja tako nesretna?! A moj mi je neprestano ponavljao: Kako te ludo volim...

— Moj meni nije nikada tako govorio. On je meni govorio: Volim te dušom i tijelom. Volim tvoju dušu i tijelo. Volim tvoje drage oči, tvoju mirisnu kosu, tvoje usne, tvoj smiješak, cijeli tvoj dragi lik. — Ali najviše volim tvoju dušu, tvoju lijepu narav, tvoju spremnost da me shvatiš i da pomogneš i meni i sebi da budemo bolji. Volim sve one lijepe vrline koje polagano otkrivam u tebi... I naša ljubav raste iz dana u dan i svaki je dan sve ljepša.

— A naša je svaki dan sve bljeđa i sve jadnija.

Pokušavala je svoju ljubav spasiti. Pokušavala je da im ljubav postane razumna. Nešto se malo popravilo, ali da bi im ljubav postala ONO — ono jedino pravo, za to je bilo prekasno. Pomirila se sa sudbinom i pokušala se zadovoljiti — surogatom...

Piše: Anđelko Babić

ZOVE LI ME BOG?

— Razjasnite mi, molim vas, poziva li mene Bog?

— Jasno, jer i ti si kršćanin, a svaki je kršćanin već po sv. krštenju pozvan da pruži Bogu svoju suradnju.

— Ma, dobro to, ali ja želim znati da li mene poziva Bog u svećeništvo ili je odredio da osnujem svoju obitelj?

— E, dragi prijatelju, Bog je ljubav. On ne prisiljava nikoga. Svakome ostavlja slobodu da sam odluči, da sam odgovori.

— Kažete »da odgovori«, ali na što da odgovori?

— Da odgovori na sposobnosti i talente koje mu je dao u velikoj mjeri. Osim toga, ne traži to od tebe samo Bog, nego očekuju to od tebe i ljudi.

— A što mislite vi o mojim sposobnostima?

— Pa, eto, potpuno si zdrav, imaš lijepe intelektualne sposobnosti, imaš lijepo i zgodno vladanje. Istina, možda si imao moralnih poteškoća, ali si se ipak borio da vladaš sam nad sobom. Veoma si društven i veseo, a to je baš poželjna vrlina za svećenika. A osobito Tvoja česta blizina kod Božjeg oltara, gdje se vladaš ljudski i muški, to je znak da te Bog zove da budeš u životu njegov blizak suradnik. A onda, zamisli i kolike su potrebe Katoličke Crkve i hrvatskoga naroda...

— Jedno ću vam sad iskreno priznati: meni nije baš mrsko razmišljati o tom da u budućnosti osnujem vlastitu obitelj. Prisutnost djevojaka ne ostavlja me baš ravnodušna i hladna.

— Ma, slušaj, to je normalna pojava, dragi prijatelju. Uvijek sam odbacivao momčića, koji kaže da bi se posvetio Bogu u svećeničkom staležu, a koji govori da ga baš ništa ne privlači prema... o n o j drugoj polovici ljudskoga roda!

— A ja sam mislio da je ta privlačnost jasan znak da je mene Bog odredio za ženidbu.

— Ponavljam ti, to je samo znak zrelosti. To je znak da si prestao biti dijete — i ništa više. A još ti ostaje da izabereš životni put. Budi uvjeren da je svaki svećenik u tvojim godinama osjećao što i ti danas osjećaš.

— Pa zar tako stvari stoje?!

— Da, upravo tako. Glavno je da imaš želju raditi na prostranom polju u službi Gospodina i već imaš dovoljno duhovne veličine da ne odbiješ svećeničku čast i dužnost.

— Ma, je li to zaista Božja volja da ja pođem u svećenike?

— Hm, hm, »Božja volja«! Radije reci je li to Božji poziv i Božja želja?

— Pa, čini mi se da mi Bog u tom pogledu ništa jasno ne govori...

— E, tebi se čini da Bog šuti... A zar te nije obdario divnim duhovnim darovima, imaš zgodno vladanje, plemenitu dušu — jednu riječ — ti si zgodan tip. Zar si ti sam sebi dao te darove? Sigurno ne, nego ti ih je Bog dao. I dao ti je s određenim ciljem...

— Pa zar onda znači da bi svaki »zgodan tip« morao postati svećenik? Zar se žene samo oni koji su manje nadareni, manje vrijedni ili koji odbijaju Božji poziv?

— Ne, ima u ljudskom životu zaista takvih okolnosti koje zahtijevaju drukčiji životni put, na kom se također traži požrtvovnosti i plemenitosti. Jasnije govoreći, ovdje mislim na životni put onih koji se žene, a to traži ogromnu požrtvovnost — samo, ako je netko pametan, pa umije i **zna** predvidjeti što ga čeka...

— No, ipak priznajte da ženidba ima u sebi i nešto jako privlačivo i traži manje žrtava!

— Jesi li ti u to baš siguran? Oženiti se to znači svezati se s jednom djevojkom, a odreći se svih drugih djevojaka na svijetu. A što, da ta bude nesretne pameti, kakvih je dosta na svijetu, ili da bude slučajno bolesna? Pa onda svoju muku muči i vuci svoj jad cijeli život! — A neka bude i posve dobre pameti i zdravlja, ipak oženiti se znači odreći se mnogo čega. Naime, čovjek zapravo prestaje biti slobodan; što god odlučuje, mora ili pitati ženu ili se bar obazirati na njezino mišljenje i raspoloženje. A nije tu kraj nevoljama. I najzdravija žena može oboljeti. Valja se onda brinuti za njezino liječenje — i odreći se ženidbenog života.

— E, ja nisam mislio na te poteškoće. Računao sam da nema granice životnim radostima u ženidbi. No, dobro, razumijem to — a što ako ja osjećam neku odbojnost prema toj ideji da sebe zamislim kao svećenika?

— Pitanje je odakle dolazi ta »odbojnost« kako ti kažeš. Ako dolazi odatle što nisi shvatio što znači biti svećenik, pobrini se da to shvatiš — i odbojnosti će nestati. Ako pak ta »odbojnost« dolazi odatle što si dopustio da ti zlo društvo ili zlo štivo napuni i natruni glavu ružnim slikama i ružnim predodžbama, treba pročistiti glavu. A ako se to više ne da, onda zbilja ne bi bio za svećenika.

— Ma ja do daljnjega ostajem ipak neodlučan.

— To je razumljivo, jer se radi o slobodnom izboru. Ako se skanjuješ kakvu ćeš kapu nabaviti, to nije važno, ali ako treba izabrati između dva životna puta, između ženidbe ili posvemašnjeg posvećenja Bogu, to je i te kako važno! Ali što god izabereš, znaj: živjeti, to znači izabirati; izabirati jedno, to znači odreći se drugoga, a odreći se to znači podnositi žrtve... Tome ne možeš izbjeći, pa što god izabrao...

— A što bih učinio da se oslobodim te svoje neodlučnosti?

— Pa, uspostavi tješnji odnos s dragim Bogom. Dovedi sebe dotle da Ga smatraš prijateljem. To će ti pomoći da bolje upoznaš što Bog i ljudi od tebe očekuju... Ispovijedaj se češće i lijepo primaj češće sv. pričest. Pročitaj koju knjigu duhovnoga sadržaja: životopis kojega svećenika. Porazgovori se češće s kojim svećenikom: neka ti bude duhovni vođa. To će ti pomoći da sebe bolje upoznaš, da upoznaš svoje sklonosti, a to će ti pribaviti i rasvjetljenje od Boga da jasnije upoznaš svoj životni put... pa ćeš onda moći izabrati baš onaj pravac koji je Bog namijenio i izabrao da te dovede do životne i do vječne sreće.

KAKO SE GRADIO ŽUPNI STAN

Narod i njegovi župnici! O tom se danas rijetko piše. Ali oni su povezani često i više nego se misli. Treba samo otvoriti župne spomenice...

23. VIII. Počeli prvi radovi na gradnji župne kuće. Izgleda, vjernici su spremni dati radnu snagu. Teren za kuću darovali su braća Mirko i Tomo V., sinovi pok. Joze.

29. XI. Župna kuća napreduje. Iskopano je preko 200 kubičnih metara zemlje za čatrnju i podrum. Ljudi rade s oduševljenjem. Rade žene i djevojke, muškarci, studenti i školska djeca, časne sestre i župnik. Već je saliven podrum, čatrnja, samo još »dekirati« pa onda naprijed. Luka K. pok. Ivana poslao je mješalicu iz Njemačke. Crkva je platila 101.000 dinara carine. Makar smo počeli s minimalnim sredstvima, s 500.000 starih dinara, posao ipak napreduje i nadam se da neće zastati.

12. XII. Postavljena prva deka. Dovršeno prizemlje, bilo oko 35 radnika... Lijepo vrijeme dok se radilo, ali je na završetku zapuhala jaka »veleška«, te se već u 6 sati smrzavalo. Trebalo je deku pokrivati i ložiti vatru tri dana.

17. XII. Radovi napreduju. Obavljena je božićna ispovijed. Susjedi svećenici su me poštedjeli te nisam morao ići s njima zbog posla u kući. U župi se ispovjedilo 700 osoba.

29. I. Druga deka je gotova, i prvi kat i prizemlje. Opet je bio lijep dan, dosta radnika. Sve završavamo dobro, a u međuvremenu smo opet mljeli kamen.

9. III. DAN VELIKOGA SLAVLJA. Župska kuća je pokrivena. Veselju nema kraja. Radnici su kupili tri janjca da se ne gube stari dobri običaji. U goste su došli župnici iz Vrgorca, Malog Prologa i Dragljana. Svi zajednički ručaju na ledini pored nove kuće.

Ni u stara dobra vremena nije se nešto ovako kod nas izvelo. Župa je tukla sve građevinske rekorde. Kroz četiri mjeseca zime sagrađena i pokrivena župska kuća s 500.000 dinara. Mnogi žale što nisu sudjelovali u konačnom veselju.

KUĆA ZA ČASNE SESTRE

Došlo je do problema. Ili se časne sestre sele iz župe, ili početi graditi kuću i za njih. Jedna nedovršena, a drugu treba graditi. Intervencije idu biskupu i časnoj majci. Uz garanciju da će se kuća graditi sestre ostaju u župi na veliku radost Božjeg naroda.

25. XI. Radi se svaki dan, pa makar i pomalo... Reuma me smeta i bolest želuca, pa ne mogu učiniti sve ono što bih htio. Sve je to posljedica prenapornog rada na župskoj kući. Preteško je cijeli dan miješati beton i istovarivati po 50 do 80 kg cementa. A navečer čeka bolesnik...

27. II. Napokon, nakon gotovo mjesec dana kiše, ipak u dva dana postavljena je deka za prizemlje. Dosad je dobro, a sada opet naprijed.

9. VIII. Danas je pokrivena kuća časnih sesta-

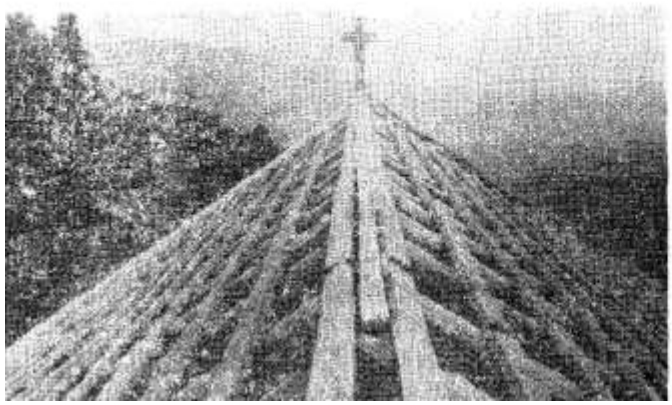

ra. Bila je lijepa svečanost. Na okupu je bilo 20 ljudi, pekli smo janjca, bilo je veselo uz pjesmu i bukaru.

28. VIII. Za koji dan napuštam ovu župu nakon 6 godina teškog rada. Ipak se može reći da je taj rad bio tek uz put pravih svećeničkih dužnosti, a često nas je i smetao. No onaj koji dođe iza mene, imat će dobru bazu za pastorizaciju. Od rada na materijalnoj obnovi župe još preostaje podziđe i uređenje groblja, prekrivanje crkve i uređivanje njezine nutrine. Na vjeronauku treba najviše raditi. Roditelji su prilično zaposleni, a djeca neodgovorna. Zahvalan sam gospodarima ove župe, kao i susjednim Hercegovcima, na prijateljstvu, koje su pokazazali prema meni i na dobrom odazivu za sve poslove na obnovi župe. Koliko dobrovoljnim radom, toliko i novčanim doprinosima... Još ima prilično mnogo nehajnih za vjeru, posebno muškaraca, ali su kao ljudi bliski svećeniku. To mogu reći za sve. Hvala svima na svemu. Nosim lijepe uspomene iz ove župe. V. P., župnik.

NASLJEDNIK NASTAVLJA

1. VII. Bio sam dogovorio s omladinom da bi ona prekrila crkvu i da svaka kuća dade 5.000 dinara, time da ne dolaze na rad, a od sakupljena novca da odemo na izlet u Boku Kotorsku. Omladina je radila na lađi krova četiri dana. Ostvarili smo naš izlet. Trideset mladića je otišlo u Boku Kotorsku.

Kad se krov crkve prekrivao crijepom, jedna je mala od četiri godine nosila crepove, i ja je upitah:

— Mime, jesi li se umorila?

— Ma, pope — kaže — kako ću se umoriti, kad ja nosim za našu crkvu, gdje ja idem moliti Boga.

Stopirali smo vrijeme i za pola sata smo skinuli crijep s jedne strane crkve i složili u zvonik. Bilo je 30 mladića i djevojaka.

Sada se spremamo nastaviti poslije Uskrsa. Krov iznad sakristije i iznad glavnoga oltara. Imamo i zvonik zatvoriti za pomoćnu sakristiju. Kor bismo htjeli napraviti kao tribine, da se svi vide. Treba da dođu željezni prozori na crkvi sa željeznim okvirom. Valja izgraditi vjeronaučnu dvoranu i kapelu. To sve spremamo za 300-godišnjicu župe, koja će biti 1980. godine.

Oko Nove godine u župi su obavljene pučke misije. Usporedno s materijalnom obnovom ne smije se zaboraviti ni duhovna obnova našega vjernoga i dobroga naroda, koji često ima iza opore vanjštine - srce slično Kristovu ...

P. B.

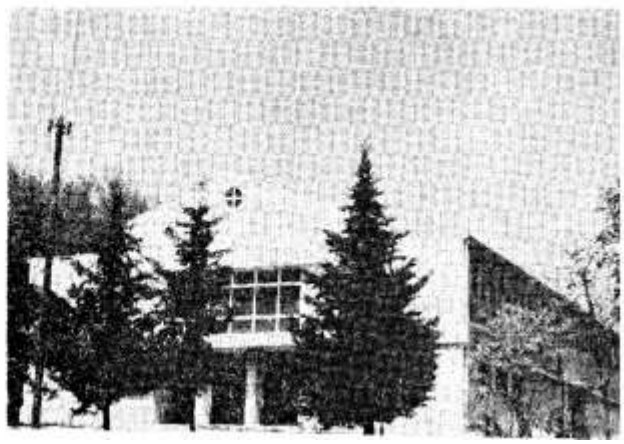

Molitva blagoslovljene majke

Piše: Josip Weissgerber

Niti je molitva puko opetovanje riječi, nego snažno doživljavanje čitavog ljudskog bića, niti je obiteljski život daleko od molitve. Sav bi obiteljski život mogao postati neprestana molitva koja preobrazuje život u Božju službu.

Majka, koja devet mjeseci nosi čedo u svetištu svoga tijela, morala bi se osjećati kao svetohranište novog Božjeg djeteta. I blažena Djevica Marija bila je kroz devet mjeseci prvo svetohranište utjelovljenoga Boga, pred kojim se i danas klanjamo izgovarajući riječi Elizabetinog i anđeoskog pozdrava: »Blagoslovljen plod utrobe Tvoje — Isus! I Riječ je tijelom postala i prebivala među nama.«

Koliko majki, noseći svoje čedo, može svojim doživljavanjem utjecati na plod utrobe svoje? — Na to pitanje želimo danas odgovoriti.

SVAŠTA SE NAKLAPA

Praznovjerni svijet izmišlja da će dijete ako majka sretne zmiju ili ako ovo ili ono rekne o djetetu u utrobi, biti ovakvo ili onakvo. Ako majka lijepo sanja, dijete će — tobože — biti lijepo, osobito ako je djevojčica. Svađa li se majka i jedi, i dijete će takvo biti: neposlušno, goropadno i sebično.

Pa i neki učenjaci izmišljaju teorije o izravnom doživljajnom utjecaju na dijete u majčinoj utrobi.

ISTINA NIJE TAKO JEDNOSTAVNA

Psihoanalitičari, koji liječe duševne bolesti, iznose slučajeve da se dijete, i kasnije odrasli čovjek, osjećalo u strahu i branilo od svoje majke koja je, noseći ga, smišljala da ga pobaci.

Te rijetke slučajeve možemo rastumačiti bez izravnog saznavanja za vrijeme trudnoće. Mati koja je prijetila životu svoga čeda nosi i kasnije osjećaj krivnje, jer je sve zapisano u njezinu duševnost. Zato već rođeno dijete može podsvjesno osjetiti tu prijetnju, koji put prikrivenu pretjeranom i upadnom zabrinutošću.

Nije vjerojatno da dijete u majci išta doživljuje.

Ono, istina, osjeća jak zvuk, uznemiruje se kad je majka uzbuđena, no sve to dade se rastumačiti sastavom krvi u majke, iz koje dijete — kroz opne — uzima hranu i ostale sastojke u svoj vlastiti krvni sustav. Ako u majčinoj krvi ima više adrenalina, hormona nadbubrežnih žlijezda, koji uzbuđuju tijelo, moći će ga i dijete više preuzeti u svoj inače različiti krvni sustav. Ipak se takvo uznemirenje djeteta ne zbiva svjesno, jer djetetov mozak još nije sazrio za svjesno doživljavanje. Uznemirenje se prenosi iz majčine u djetetovu krv i odavde na leđnu moždinu i one dijelove mozga koji su već sposobni za prenošenje elektro-kemijskih podražaja.

Pa i nakon rođenja nije sigurno da dijete odmah svjesno doživljava, a kamoli prije rođenja. Ozbiljna znanost ne može odrediti početak djetetova svjesnog doživljavanja, pa stoga jedni tvrde previše, a drugi premalo, ukoliko se uopće usude stvarati pretpostavke.

Oni koji dopuštaju neko bar doživljavanje prije rođenja pozivaju se na krivulju razvoja bistrine i pameti djetetove. Njihovo ispitivanje pokazuje nagao razvitak do treće godine života, zatim postupno opada u rastu do otprilike 16. godine života. Trogodišnje dijete dostigne polovicu toga razvoja. Ako se ta crta računski povuče natrag, pada na točku nula negdje mjesec do dva mjeseca prije rođenja.

Dijete sigurno svjesno doživljava negdje između trećeg do šestog mjeseca života, kad počinje razlikovati majku od svih ostalih ljudi, a vjerojatno i ranije, kad počinje razlikovati ljudsku sredinu od ostalih živih bića, pa se svakom čovjeku smiješi prekrasnim smiješkom, koji su Talijani nazvali »smiješkom anđelima« (sorriso agli angeli).

RAZVOJ ČEDA POD MAJČINIM SRCEM

Udivljenja je vrijedno Božje djelo koje se zbiva u svetištu života u majčinoj utrobi. Novi život, a s njime i Božje stvaranje duše, nastaje kad se nasljedno očevo i majčino blago spoje u novu kombinaciju dan dva nakon spajanja klice očeve i majčine. Time je sve odlučeno: visina stasa budućega čovjeka, boja očiju i kose, spol, njegove sposobnosti.

Oplođena stanica je potpun čovjek, samo će mu se dodavati hrana. Mnoge stanice ne uspiju u stvaranju novog života. S oštećenim nasljednim oznakama ne stvara se čovjek ni nova duša. Neki — možda pretjerano — tvrde da je 80% takvih neuspjelih spojeva.

Oplođena stanica dijeli se u dvije jednake, od kojih jedna preuzima ulogu upravljača i ne umnožava se, a druga nastavlja diobu. Dosta je 50 dioba svake stanice da imamo novorođenče od 1.125 bilijuna stanica.

U prvih sedam dana svaka stanica opetuje sadržaj cjeline, pa se može osamostaliti novi organizam, kome Bog stvara novu dušu. Tako nastaju jednojajčani blizanci, jedan drugome savršeno slični.

Kroz to razdoblje novi je život prilično osiguran od vanjskih štetnih utjecaja. Brojna ispitivanja nisu pokazala utjecaj pijanstva na oplodnju, jer živčani sistem roditelja usiše glavninu alkohola.

OD SEDMOG DANA DALJE

Otprilike sedmog dana nakon začeća, novi se mali čovjek ugnijezdi u maternici i tada počinje velika odgovornost majke nad novim životom.

Majka u to doba još i ne sluti da nosi novu vječnost, novo Božje dijete. Tek 14 dana nakon začeća, ako izostane mjesečno doba, može majka zaključiti da je zatrudnjela. Sad počinje važno doba tvorbe organa.

Stanice, dijeleći se i umnožavajući se, ne opetuju više misao cjeline, ne mogu više nastati jednojajčani blizanci, nego se stanice opredjeljuju u stanice pojedinih organa. Taj proces traje 85 dana, ali je glavnina posla gotova u prvih osam sedmica, u prvih 56 dana. Dijete poprima i izvana izgled bebe. Već 18 do 20 dana nakon začeća počne kucati srce djeteta. Liječnici mogu uhvatiti na aparatima to kucanje malog srca 130 do 140 kucaja u minuti; dvostruko brže nego kod odrasla čovjeka.

U ovo razdoblje ulazi majka s novim dužnostima. Njezina ljubav prema djetetu i njezina molitva Bogu ne smiju više biti samo riječi. Sad počinje prvi značajniji utjecaj na sudbinu djeteta, jer se ono počinje hraniti iz majčine krvi. Vrlo štetno mogu sada djelovati i alkohol, i nikotin (iz duhana), pa i inače sasvim dobri lijekovi, štoviše i sasvim nevine bolesti. Liječnici u tom razdoblju izbjegavaju davanje lijekova, jer ne znaju koji bi kemijski sastojak mogao spriječiti rast pojedinog djetetova organa.

Što god majka radi za sebe, radi i za dijete. Dok sebe hrani i odmara se, mora misliti i na dijete.

Bog je inače dao prednost djetetu. Ono će iz njezine krvi posrkati gotovo sav potreban kalcij. No Providnost se pobrinula preko djeteta i za majku. Posteljica oko djeteta proizvodi dragocjene hormone koji koriste majci, napose estrogen, koji majku čini nježnijom i proljepšanom dok nosi dijete. Trudnoća, ako ne slijedi odmah jedna za drugom, ne samo da ne škodi majčinu zdravlju i ljepoti nego čak i koristi.

MOLITVA BLAGOSLOVJENE MAJKE

Ponosna mora biti svaka majka koja nosi novi život. Ponosna i pred ljudima i pred Bogom. Nikad tako usko ne surađuje s Bogom kao kad je »blagoslovljena« među ženama. Bog u njoj radi. Bog u njoj čini svoja čudesa.

Red je da je svi u društvu poštuju, da joj daju prednost. Ona dvostruko vrijedi. Zato je i njezina molitva dvostruka. Kaže se da dječja molitva prodire do nebesa, a ona ima pravo uvijek moliti i u ime nevina djeteta što ga nosi pod srcem.

Trudnoća je ujedno doba kad muž postaje OTAC. Njegova se ljubav podvostručuje. Razmišljajući o čudesima koja se zbivaju u tijelu njegove žene, i otac se približuje Bogu Stvoritelju, koji ih je, evo, uzeo za svoje suradnike da bi proširio svoje kraljevstvo ljubavi. Čitav svemir stvorio je Bog bez čovjekova sudjelovanja, a sada — dok stvara ljudsko biće — stavlja se u službu oca i majke.

Piše: Stjedan Džalto

Izmišljaj, sine, dok ti je ćaće...

Pred sam ručak navratio sam se kod svog župljanina o kojem jedno vrijeme nisam mislio dobro. Nije dobar što ima samo dvoje djece, tako sam mislio dok nisam s njime o tome jednom razgovarao.

— Ma, imao bih ih koliko čitavo selo da ih Bog da, ali ne da, pa hvala mu! - tad mi je rekao.

— Taman na ručak. Fino! Samo ručak nije bogzna čemu - sad me dočeka na pragu.

— Ljudi su za vrijeme rata jeli zobovu slamu, pa su ostali živi i...

— I bili zadovoljni. Ali pustimo to! I uvede me u kuću. Neka fina juha s raževim kruhom neobično mi je prijala. A tek burek s kiselim mlijekom! Sve mi se u krv stapalo. Izvrstan ručak za me, ali ne bi za njegova sina od desetak godina. Odmah na početku ručka baci kašiku i kroz plač povika:

— Nisam hajvan da jedem raževu slamu sa spirinama. E, neću! - i diže se od stola. Svi u njega pogledasmo.

— Šta ti je, bolan? - upita ga majka.

— Još pitaš »šta ti je«? - izdere se muž na ženu - Molim te, s tim raževim kruhom već jednom prekini. I puru ne želim više u svojoj kući. Ako se u tuđem svijetu ja mučim, nek mi bar djeca uživaju. Sine, ne ljuti se. Čim velečasni ode, povest ću te u hotel na ručak. Izmišljaj, dok ti je ćaća živ!

Odmah iza ručka krenuo sam kući, a otac unio u auto sinčića i krenuo s njim trideset kilometara u hotel na ručak.

Putem sam razmišljao ...

Razmišljao sam o svom djetinjstvu. Imao sam uvijek dovoljno suhe pure, ali čini mi se mogao bih nabrojati na prste koliko sam se puta najeo masne, i opet sam bio zadovoljan. Doista, prije se na selu svijet hranio veoma slabo. I danas je u mnogim kućama tako. Koliko se nema, toliko se ne zna zgotoviti. Tek u zadnjih desetak godina, kako je svijet počeo odilaziti u tuđi svijet, primjećuje se i bolja i finija hrana. To se posebno vidi kod onih koji svoj kruh zarađuju u tuđem svijetu. I dobro je to. Ali izmišljati, tražiti kruha nad pogaču, jesti

što ni pratar ne jede, kako naš narod veli, e, to je previše ..

Dok sam razmišljao o tome, pade mi još jedna misao na pamet. Taj prizor o tjelesnom kruhu nametnu mi pitanje kako je s kruhom duše. I danas naš stari svijet, kao što je naučio žvakati suhu puru i tvrdi kukuruz s mlačenicom, i od toga se ne može odviknuti, tako je i s njegovom duhovnom hranom. On se zadovoljava s onim napamet naučenim molitvama bez smisla i bez sadržaja jer su krivo naučene; njih žvače i prije i poslije jela, ujutro i navečer, ne misleći što znače, kao što ne misli, dok jede uzlivaču s rasolom, da postoje i fini kolači i još finije pečenje.

S mladima bome više nije tako. Ni na selu. Kako nisu zadovoljni s purom, tako nisu zadovoljni ni s tim nerazumljivim molitvama. Ali ovdje nije isto kao s purom. Kad se radi o hrani duše, mnogi ne znaju da postoje i za tu hranu »hoteli« (crkve, vjeronaučne dvorane ...), gdje se serviraju fina koncilska duhovna jela. Rijetki su koji roditelje zamole da ih tamo povedu, a rijetki su roditelji koji ih tamo vode, čak ni pješice, a kamoli autom. I što biva? Staru hranu ne grizu, novu ne traže i tako ostaju gladni ..

Zar nije tako?

IZLOG KNJIGA

NAMA DOSTUPNA LITERATURA

O PETRU BARBARIĆU:

1. Josip Weissgerber: ZVONA VELIKE SUBOTE (str. 83, Zagreb 1967)
2. Josip Antolović: SVETOST NA DJELU (str. 97, Zagreb 1969)
3. Josip Antolović: DEVET DANA S PETROM BARBARIĆEM (str. 75, Zagreb 1972)
4. Josip Antolović: DEVET VRLINA PETRA BARBARIĆA (str. 68, Zagreb 1972)
5. Josip Antolović: POD OPANCIMA U NEBO (269, Zagreb 1973)
6. BILTEN PETRA BARBARIĆA, izdaje Vice-postulatura 10 puta na godinu (ciklostilom) (Može se naručiti na adresu: Rudolf Breber, Palmotićeva 33, 41000 Zagreb, pp. 699)

Mladi, kako iz godine u godinu sve više zorite tako vam se sve više pojavljuju i razni problemi koje sa sobom donosi mladenačko doba. Tražite za njih prava kršćanska rješenja. Gdje ćete ih naći? Djevojke će ih naći u knjizi **DJEVOJKO, ZNAŠ LI LJUBITI?**, a mladići u knjizi **MLADIĆU, ZNAŠ LI LJUBITI?** — Obje su knjige do sada doživjele već dva izdanja, pa i to već govori da je mnogo mladih u njima našlo ono što su toliko tražili.

Cijena je prvoj i drugoj po 20 dinara. Naručuje se: Ivan Pakrac, Palmotićeva 33, 41001 Zagreb, pp. 699.

Dietrich Bonhoeffer: OTPOR I PREDANJE — Pisma iz zatvora. Knjiga je izašla u nizu »Kršćanski klasici« u izdanju Kršćanske sadašnjosti, Zagreb 1974. Broširano. Format 14,5 x 20, cijena 50.—ND. Preveo ju je s njemačkoga Tomislav Ivančić. Za bolje razumijevanje navest ćemo samo nekoliko podnaslova: Bez tla pod nogama — Tko će se održati — Građanska odvažnost — O uspjehu — Neki stavci vjere o Božjem upravljanju poviješću — Optimizam — Ugroženost i smrt — Jesmo li još potrebni... Vrlo toplo preporučujemo ovo djelo onim čitaocima Glasnika koji posižu za ozbiljnijim knjigama.

Dr o. Jeronim Šetka: MIJENJAM SVIJET — Razmatranja za svećenike, redovnike i redovnice, vjernike. Knjiga je izašla u knjižnici »Marije«, Split 1974. Broširano. Naručuje se: Trg G. Bulata 3 — Split... Koji je poseban cilj ove knjige? — Čitaocima staviti pred oči osobu i djelo Isusa Krista, a zatim podsjetiti kršćane na njihovo uzvišeno dostojanstvo i obvezu da žive Kristovim životom, kao djeca Božja. Knjiga ima šest velikih poglavlja: Božji narod — Pad i obnova — Izabranici neba — Kristovo svećenstvo — Staze uspona — Život života. Svega skupa 351 stranica.

NADO, OČAJU MOJ...

Svibanjski pivci javljaju osvit raspjevanog radničkog blagdana. Njihov milopojni »ku-ku-riku« spustio se s obližnjeg pristranka i provlači se kroz »beharli« šljivik da čestita blagdan umornim stanarima doma s onu stranu potoka, koji su mnogi nazivali »kućom zaborava«.

Ne treba ih buditi. Budni su. Većina ih kao u »kinu« gleda svoje koji se spremaju posjetiti ih. Dolaze iz susjedstva. Donose darove, čestitke, pozdrave, koje treba da izruče ovima u »kući«. To su divni trenuci iščekivanja, nadanja i neizvjesnosti — ipak će doći.

Blagdansko sunce blagom rukom pomilova budnu čeljad, podijeli tople poljupce i ode dalje na put. Tamo u ćoši, kao »ćebovani« vojnik, leži skupljeno stvorenje. Sunce, kao da je znalo da mu sve smeta, nije htjelo narušavati njegov mir. Da se smije, ono bi već tog istog časa pobjeglo negdje daleko, daleko od očiju svojih sobara i sustanara.

— Došao sam uoči prvog maja prošle godine. Koliko je nedjelja prošlo, koliko državnih blagdana? Koliko sam puta trčao prozoru čuvši neki glas, koji je bio sličan glasu moje Nade? Oh, ženo, zaručio sam te dok si skoro nepomično ležala u krevetu. Svi su mi u bolnici govorili: »Njoj nema lijeka«! Ali tako tiho i iza leđa da ti ne primijetiš. Uzeo sam te da s tobom dijelim pelin života. Svi su mi govorili da sam lud kad uzimam tebe takvu kod tolikih zdravih i lijepih djevojaka. Nado, sve sam ti dao. Da nešto stečemo, jer me otac izbacio napolje, otišao sam u tunel. Nije mi bilo teško. Znao sam zbog koga sam tamo. Umor, hladnoća, otrov tunela počeli su nagrizati unutrašnjost moga bića. Dugo sam to krio da što više učinim za tebe. Dalje se nije moglo...

Božo je pogledom tražio sunce, ali se ono već izmaklo iznad prozora tako da ga nije mogao dohvatiti...

— Kako sam brzo postao na teret Nadi i čitavoj okolini. Svima sam smetao. Osjećao sam da ni u crkvi nema mjesta za mene. Pronašli su mi ipak mjesto. Ovdje, u ovoj »kući zaborava«. Kad sam pošao od kuće, primijetio sam da je svima lakše. Nada me ovdje smjestila. Kad se pozdravljala sa mnom (poljubit me nije smjela), vidio sam joj neku suzu, kao da ju je na silu istisnula. Godina dana, godina iščekivanja, godina nadanja. Ništa. Da je vola ovdje prije godinu dana svezala, mislim da bi trebala bar jednom doći i vidjeti da se nije odriješio...

Po sobi su se počeli vrpoljiti prvi posjetnici.

— Možda preglasno razmišljam, mogli bi me sobari čuti. Pa šta? Oni to sigurno znaju. Ipak, moram se skloniti. Ne mogu više podnositi upite: »Hoće li ti tko doći?« Znam da neće. Roditelji ne žele čuti za me ni živa ni mrtva. Nado, zbog tebe me odbaciše, samo zbog tebe, Nado, očaju moj! Idem daleko u šumu. Smoći ću snage da sa svima raskinem. Svi mi kažu da sam se promijenio, možda i izobličio, samo neće da mi kažu svu istinu. Žale me. Tko zna kakav izgledam! Možda više i ne ličim na čovjeka. A kako bi više i bio čovjek kad su me svi odbacili? Zar se osoba smije ovako zabaciti kao isluženi plug? Možda to više i nisam! Nado, ti si me prva odbacila. »Nado, Nado, očaju moj!«

Tiho se otvoriše vrata. Milo sestarsko lice zasja blagdanskim sjajem.

— Božo, evo imaš posjetu.

— Što? To je nemoguće!!

Čovjek i žena srednjih godina uđoše za sestrom i bez imalo straha da će kakav »dušman« ući u kanal njihova života, toplim poljupcima čestitaše mu blagdan rada. Znali su da je do iznemoglosti radio. Sate su s njim proveli dotad nepoznate osobe. Božo nije mogao, a da ne upita:

— A kako to da baš meni dođoste?

Nisu mu odgovorili na to pitanje, već su ga pokušali malo osokoliti, jer su vidjeli da je došao na rub očaja.

— Božo, znaj, tvoj BRAT je bio napušteniji od tebe!

* * *

Isus je rekao: »Bijah gladan i dadoste mi jesti... bijah bolestan i pohodiste me...« Jesmo li posjetili nekoga bolesna samo iz ljubavi prema Isusu? Pa, makar jedan puta u životu?! **M. S.**

ZAHVALA MAJCI BOŽJOJ LURDSKOJ

Rođena sam u jednom tihom seocu ravne Slavonije. U petoj godini života teško mi je oboljela noga. Liječnici osječke bolnice pokušavali su sve što je bilo u njihovoj moći da mi spase nogu. Ali sve je bilo uzalud. Konačno su obavijestili moga oca da nogu treba rezati.

U to vrijeme 1908. krenulo je prvo bolesničko hodočašće u Lurd. Hodočašću se pridružila i naša seoska učiteljica gospođa Frohlich. Ona je preporučila mome ocu da napiše molbu Majci Božjoj u Lurd. On je to učinio.

Kada se učiteljica vratila iz Lurda, donijela mi je bocu lurdske vode. Od toga dana namakala sam bolesnu nogu u lurdskoj vodi. I gle! Nakon kratkog vremena počela sam hodati...

Prigodom hodočašća tom istom nogom stupila sam pred lurdsku špilju da kažem siromašnu riječ zahvalnosti: HVALA! Drhtala sam dušom i tijelom u bujici suza na tom svetom mjestu, gdje se ukazala presveta Djevica. Zahvaljivala sam za nebrojene milosti, a napose za ozdravljenje moje bolesne noge. Uvjerena sam da je ozdravljenje bilo zaista čudesno.

Kao srčani bolesnik bojala sam se dugog i napornog puta. No, na ugodno iznenađenje mojih najbližih, vratila sam se puna nove snage, obogaćena časnim i ugodnim poznanstvima. Proživjela sam najljepše trenutke svoga života uz Mariju osjećajući djelić raja na zemlji.

Katarina Rosandić

BRIGA CRKVE ZA RADNIKE

Radnički svijet čini golem dio stanovništva u suvremenom društvu. Radi toga Crkva već godinama posvećuje posebnu pažnju dušobrižništvu i socijalnoj pomoći za radničke slojeve. Dosad je rješnje tih problema ovisilo uglavnom o dobroj volji pojedinih biskupa, a u posljednje su vrijeme poduzete različite mjere međunarodnoga značenja na području dušobrižničkog rada među radnicima.

Tako su se već triput sastali predstavnici nekih evropskih biskupskih konferencija kako bi pobliže odredili zajedničke pothvate na pastoralnom djelovanju za radnike. To pitanje, naime, postaje još hitnije ako uzmemo u obzir i radnike koji moraju napustiti svoju domovinu, pa prema tome, i mjesnu crkvenu zajednicu, da bi u tuđini našli zaposlenje.

Poseban odbor Evropskih biskupskih konferencija odlučio je da se budući takav sastanak održi u Lisabonu 1975. Prije sastanka taj će isti odbor pripraviti poseban dokumenat o bitnim vrednotama radničkog svijeta i predati ga tajništvu Sinode biskupa, a imao bi biskupima poslužiti za dublju i svestraniju analizu glavne teme Sinode biskupa 1974. godine: o evangelizaciji suvremenoga društva.

ISUSOVCI OD OSAM DANA

Iza nedavnih krvavih demonstracija u Bangoku, na Dalekom istoku, razvio se čitav val davanja zadovoljštine za krv i žrtve, a na dobro i korist naroda po čitavom kraju. Bezbroj učenika svake vrsti obuklo je pokorničke žute haljine, obrijalo glave te na nekoliko dana pošlo boncima na molitvu, post i šutnju. To masovno i povremeno povlačenje u svijet sabranosti, molitve i posta postalo je nešto redovito kod onih istočnih naroda.

U posljednje vrijeme počeli su to uvoditi također isusovci. Katolički studenti već su više puta molili da smiju neko vrijeme boraviti među katoličkim redovnicima. Nakon posljednjih događaja pozvali su isusovci neke visokoškolce u svoju sredinu te na oglasu napisali: »Tko želi na Božju čast i zadovoljštinu, za pale žrtve, na osam dana doći isusovcima te dijeliti s njima redovnički život, neka se prijavi u Ksaverovoj dvorani.«

Pozivu se odazvalo šesnaest studenata. Ulazak je bio veoma svečan. Primili su ih pod misom, i svatko je glasno pročitao svoje obećanje. Živjeli su zajedno u istoj kući s redovnicima, držali se istog kućnog reda, razmišljali, molili, radili ili studirali, imali vrijeme za razonodu, pouku, raspravljanje — sve kako je običaj u isusovačkim kućama, ali ne kao da su u duhovnim vježbama.

Osam dana brzo je minulo, a jedan je student ustvrdio: »Doći ću opet, no ne na osam dana, nego zauvijek.«

Josip Badalić

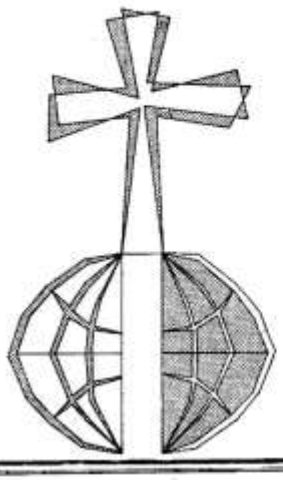

MISIJE

Uređuje: Juraj Gusić

MISIJSKA NAKANA AM

Radio i televizija u „Trećem svijetu"

Koliko su sredstva društvenog obavještavanja zahvatila svijet, neka pokažu podaci:

G. 1972. imao je samo Japan 24 milijuna radio-aparata, a isto toliko i televizijskih. Jasno je da svi nisu jednako veliki. Tri četvrtine azijskih zemalja imaju već televiziju s milijun prijamnih aparata na Formozi, 600.000 u Južnom Vijetnamu, 300.000 u Hong-Kongu. Bogati Kuvait sam ima već 130.000 televizijskih aparata, a njegov takmac mali emirat Qatar na 130.000 stanovnika ima 30.000 televizora i 40.000 radio-aparata.

I kršćani se bude. G. 1968. osnovano je u Oslu Svjetsko udruženje kršćanskog obavještavanja s istinskim perspektivama. Ono želi evanđeosku poruku povezivati sa životom i »mass-media« upotrebljavati za razvoj jednoga pravednoga društva. Sada mu je sjedište u Londonu.

Svjetski luteranski savez radio-difuzije, prožet također ekumenizmom, ima svoje urede u Tokiju, u Hong-Kongu i u Nairobiu, a u Adis-Abebi vrlo jaku postaju, koja emitira programe na 13 jezika, među njima i na kineskom, tamilskom i hinduskom.

U Skandinaviji u Stockholmu i u Oslu emitiraju se programi za Evropu, a u suradnji s radio Monte Carlom isto tako za Aziju, Afriku i Latinsku Ameriku. Te se emisije i kod nas mogu vrlo lijepo čuti, jer je Monte Carlo jaka radio postaja. Glas Evanđelja, također radio-emisija, sa sjedištem u Americi, zahvaća 95% zemalja svijeta, a ima svoje relejne postaje u Indiji, Sri Lanki, na Filipinima i u Indoneziji.

U SAD »Trans World Radio«, povezan s drugim protestantskim postajama, emitira i širi Evanđelje na 30 jezika.

»UNDU« — Međunarodno katoličko udruženje za radio-difuziju i televiziju sa sjedištem u Ženevi, redovito povezuje 54 zemlje, a od vremena do vremena 34. Među njegove dopisnike valja ubrojiti još 14 zemalja.

Uz tu mrežu postoji i druga, koja širi i promiče filmove duhovnoga sadržaja koji žele pripomoći svestranom razvoju čovjeka. To je OCIC — Međunarodni katolički ured za kino, koji obuhvaća gotovo sve zemlje svijeta u živoj svijesti o tome koliku važnost ima i film za evangelizaciju naroda i za svestrani duhovni, društveni i materijalni razvoj svijeta.

Sredstva društvenog obavještavanja danas se šire takvom brzinom da ih je jedva moguće i pratiti. Taj razvoj postao je stvarno počelo jedinstva čitavoga našega svijeta. No ta sredstva mogu biti isključivo u službi država i njihovih ideologija, mogu postati izvor zabave, razonode, ali i pokvarenosti, mogu biti sredstvo za napredak tehnike i odgoja. Mi kršćani mislimo, radimo, molimo i želimo da ova postanu sredstva za istinsko promaknuće čovjeka, njegova dostojanstva, posredujući mu duhovna dobra, osobito vjeru i Evanđelje.

Josip Antolović

U DRUŠTVU S ISUSOVOM MAJKOM MARIJOM

Svršena je drama Velikoga petka, kad se doslovno ispunila Isusova riječ Nikodemu: »Tako je Bog ljubio svijet da je dao svoga jedinoga Sina da ne pogine ni jedan koji u nj vjeruje, već da ima vječni život« (Iv 3, 16). U zoru uskrsnog jutra ispunjava se i proročanstvo drugoga psalma: »Gospodin mi reče: 'Ti si Sin moj danas te rodih. Zatraži samo, i dat ću ti puke u baštinu, i u posjed krajeve zemaljske. Vladat ćeš njima palicom gvozdenom...« (2, 7-9).

I Gospodin Isus uistinu nastupa poslije svoga uskrsnuća kao onaj kome pripada vlast nad svijetom. Kod svetog Mateja čitamo: »Tada Isus pristupi k učenicima i **reče im: Dana mi je** sva vlast na nebu i na zemlji. Idite, dakle, i naučavajte sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga; učeći ih da drže sve što sam vam zapovjedio« (Mt 28, 18-20).

Kad Crkve svake godine obnavlja te velike tajne našega otkupljenja, ona nam svakako želi prenijeti i Gospodinovu zapovijed učenicima neposredno prije uzašašća na nebo. Ta i nakon blizu dvije tisuće godina još mnogi krajevi svijeta ne znaju za veliku istinu da je za sve ljude umro njihov Spasitelj i otkupio ih cijenom svoje krvi. A zašto ne znaju? Zato što se nije našlo dovoljno apostola koji bi im tu radosnu vijest donijeli. A zašto ih se nije našlo? Možda bismo i za to pitanje morali potražiti odgovor u Svetom pismu.

U Djelima Apostolskim čitamo odmah na početku: »Dok je Isus jednom sjedio s učenicima za stolom, naloži im da se ne udaljuju od Jeruzalema, već da tamo čekaju Očevo obećanje za koje ste čuli od mene:... vi ćete domalo biti kršteni Duhom Svetim...« (1, 4-5).

I pošto je Gospodin uzašao na nebo, oni su vjerno ispunili njegovu zapovijed: »Čim udoše u grad, uziđoše u gornju sobu gdje su redovito boravili... Svi su jednodušno bili ustrajni u molitvi zajedno s nekim ženama, Isusovom majkom Marijom i njegovom braćom« (Dap 1, 13-14).

Kakav je bio rezultat te ustrajne molitve Isusovih učenika i njegove Majke? Deseti dan nakon toga »svi se napuniše Duha Svetoga te počeše govoriti tuđim jezicima kako ih je već Duh nadahnjivao da se izraze...« (Dap 2, 4). I budući da je iz njih govorio Duh Sveti, na njihovu su riječ mnogi povjerovali. Tog dana krstilo se oko tri tisuće osoba.

Molitva, i to molitva u društvu s Isusovom Majkom, uvijek je u povijesti Crkve rađala, oblikovala prave Kristove učenike koji su uspjeli donijeti Evanđelje i onamo gdje se nitko ne bi tome nadao.

Možda danas vjernici premalo mole ili, ako mole, mole bez društva Isusove Majke, i zato u Crkvi sve više nedostaje apostola. Ta nije li već sveti Pavao napisao u svojoj poslanici Rimljanima: »Uistinu, sve što je unaprijed pisano, pisano je za našu pouku« (15, 4). I kad je evanđelist Luka posebno naglasio u svom izvještaju da su apostoli molili u društvu s Isusovom majkom, napisao je to pod vodstvom Duha Svetoga na našu pouku. Poslušajmo stoga i mi tu poruku i sada u svibnju molimo u društvu Isusove Majke za nove Isusove apostole — misionare...

Juraj Gusić

BENGALIJA

MUKUT - DRAGULJ

PRONAM MARIA — ZDRAVO MARIJO

Ovaj put poslao nam je otac Gabrić crtić o junačkom dječaku Mukutu. Mislim da će ovih nekoliko redaka dovoljno reći svakom pravom prijatelju misija. A kome srce progovori da tom dječaku i materijalno pomogne, neka to označi na pošiljci.

Dragi prijatelji misija!

Želim Vam danas ispripovjediti nešto o dječaku Mukutu.

Sjedio je na maloj ladici. U ruci mu veslo. Lice mu je blijedo, o obrazi djetinji. Na ladicu ga je dovela nevolja.

Zove se Mukut-Dragulj. Pa i izgledao je kao dragulj. Iako blijed, iz očiju mu je odsijevala ljepota i sreća djetinjstva. I ne samo odsijevala nego i privlačila.

Rano je on počeo borbu sa životom, no ne boji se borbe, jer želi živjeti. Otac mu je umro. Na samrti je povjerio njegovoj brizi malog bracu Topona i seku Topoši, njihov život i njihovu sreću. I on je umirućem ocu uz plač obećao da će mu tu zadnju želju ispuniti.

Od susjeda je posudio ovu ladicu te na njoj prevozi putnike iz Čunokhalija u Dos Nomber. Zarada je mala: što dadu dobra i milosrdna srca. No njih je troje s malim zadovoljno. Ali ove godine posvuda je bijeda pa je i njima teško. Bilo je prilično mnogo dana kad nisu imali ničega. Onda je on za njih prosio od kolibe do kolibe. Skuplo bi nekoliko šačica riže i onda bi njegova tetka to njima skuhala.

Divnom jednostavnošću djeteta reče mi: »Dojalu amader rokha korachen — Milosrdni (Bog) nas je čuvao. I ubuduće će nas On čuvati!«

Za svoju malu seku i bracu već je kupio pločicu i dvije knjige. Još bi im neke stvari trebale, no sada neće moći. Nema ni za hranu dosta. Već će doći bolji dani. On nije mogao u školu, no braco i seka moraju bar do četvrtog razreda...

Dok govori, oči mu se žare od sreće. »Oni će biti sretni. Čitat će i meni ljepe priče, učit će me molitve. Svatko će ih voljeti!«

Svatko će voljeti seku i bracu, eto, to Mukuta drži na ladici, s tom ljubavlju u srcu vesla on malu ladicu. Uistinu je to pravi dragulj. Pa kako ga ne bi svatko volio?! I njega i njegova bracu i seku! Kako ne bi svojom djelotvornom ljubavlju pomogli veslati malu ladicu njegova života i ladice života njegova brata Topona i sekice Topoši...

Sve Vas u Božanskom srcu pozdravlja odani Vam i zahvalni

o. Ante Gabrić

Mali dar - velika radost

Sestra Silvina Mužić primila je od dobročinitelja malen dar u novcu iz domovine, pa sada piše gdje je on završio.

Basanti, 13. veljače 1974.

Dragi dobročinitelji!

Najljepša Vam hvala na malom daru što ste mi ga poslali za Božić. Taj je dar donio puno veselja jednoj siromašnoj obitelji. Otac te obitelji je obraćenik iz brahminske kaste, veoma dobar katolik, čovjek pun vjere. Ima devetero djece. Najstarija mu je kćerka Margareta, djevojka od 17 godina, otišla u samostan, u Apostolski Karmel. Majka joj se nadala da će joj ta kćerka olakšati život. Kad je, naime, svršila više škole i položila učiteljski ispit, obitelj je očekivala da će primiti učiteljsku službu i tako nešto više zaslužiti. Ona je, međutim, u sebi osjetila Božji poziv i odlučila ga je vjer-

no slijediti. Majka ju je nagovarala da ostane kod kuće bar još godinu-dvije. Ali otac je odgovorio: »Kad je Bog zove, mi se ne smijemo protiviti. Neka ide! Bog će se za nas brinuti i bit će nam utjeha i pomoć.«

Božić se približavao. Djeca su kitila kolibu i božićno drvce. Majku su pitali: »Majko, hoćeš li peći kolače?« A oca: »Tato, hoćeš li nam kupiti novo odijelo?« A siromašni otac Joakim osjeća kako mu srce dršće od žalosti, jer nema ni novčića u džepu. Na dječje upite odgovorio je: »Molite se i budite dobri! Mali Isus donijet će vam sve to!«

Već je bilo podne na Badnjak. Joakim je uzeo svoju krunicu u ruke i pošao na posao. Na putu susretne poštara, koji mu je donio lijepu svoticu novaca kao čestitku za Božić. Siromah, nije mogao svladati ganuća. Sa suzama u očima vratio se kući i predao je cijelu svotu novca ženi, govoreći joj: »Nisam li ti rekao da nas dobri Bog neće zaboraviti. Mi se moramo u Njega posve uzdati. Idi sada u dućan i kupi što je potrebno za djecu...«

I tako su imali sretan i veseo Božić.

Ja ne znam ni sama kako mi je došla misao prije Božića: »Pošalji nešto od dobivenog milodara obitelji Joakima Sakul« Zamolila sam dopuštenje od svoje poglavarice i poslala sam, eto, tu polovicu toj obitelji, dok sam drugu polovicu dala za naše najsiromašnije bolesnike. Svi su bili veseli, a ja možda najviše. Stoga još jednom od srca hvala dobročiniteljima koji su se svojim darom mene sjetili! Neka Vam svima Gospodin obilno naplati Vašu velikodušnost.

Sve Vas puno pozdravlja u Isusu zahvalna

s. Silvina Mužić, F. C.

SESTRA SILVINA PRED BOLNICOM U BASANTI/U

AUTOM SE PROBIJAMO KROZ ŠIKARU DO SEOSKIH ŠKOLA

ZAMBIJA

Naši zambijski problemi

Naš zambijski misionar časni brat Benedikt Fostač obilazi autom široka prostranstva nadbiskupije Lusaka gdje se mora brinuti za opskrbu pedesetak škola. Na tim svojim putovanjima dosta toga opaža. Tako i u ovom pismu iznosi neka od svojih zapažanja.

Dragi naši prijatelji!

Sigurno Vas zanima kakvi su naši vjernici. Mogu vam reći da i mi ovdje imamo, kao što je to svuda slučaj, dobrih i manje dobrih vjernika, no po mom sudu ipak je više dobrih. Osjeća se da su crkve premalene. Stoga se nastoji i nove graditi, a stare po mogućnosti povećati. No ovdašnja Crkva puno trpi zbog toga što nema dosta svećenika. Glede domaćih svećenika to ide polako, dapače jako polako. Stoga Vam preporučujemo u molitve zambijsku mladež da počne shvaćati uzvišenost duhovnog zvanja i njegovu važnost za njihov narod i njihovu Crkvu.

I misionara je veoma malo, a i od onih koji ovdje djeluju tolike nam je već ugrabila smrt.

Otac Kuno, Nijemac, osnovao je jednu misijsku postaju i četiri godine je lijepo tu radio, dosta je toga sagradio. Ali i njega nam je odnijela smrt. Prije kratkog vremena umro je u 38. godini iznenada. Obično je svakog tjedna dolazio k nama u Lusaku, kod nas bi prenoćio, mi bismo mu pomagali nabavljati razni materijal. Tako je to bilo i zadnji puta. Oprostio se od nas i ode autom kući, kojih 120 km od Lusake. Sutradan mu je oko 9 sati ujutro pozlilo, te je pošao u krevet. Oko 11 sati netko ga je tražio. Pošli su u njegovu sobu i nađu ga već mrtva.

Tako je eto jedan mladi misionar, koji je imao lijepe planove pred sobom, iznenada nestao. A tko će sada nastaviti taj započeti posao? Najbliži svećenik toj misiji nalazi se u Kabwe, kojih stotinu km daleko. On nastoji nedjeljom doći, ali to je premalo da misija ostane na visini.

Nadamo se da ćemo ove godine dobiti barem dva svećenika, pa će se barem malo poboljšati stanje misije.

Nemojte misliti da meni ide sve glatko na mojim putovanjima. Imamo osam škola do kojih je veoma teško doprijeti. U suho doba još ide, ali u kišno to je ozbiljan problem. Prije kratkog vremena nisam mogao doprijeti do dvije takve škole. Trebalo je brašno i razne školske potrepštine ostaviti pet kilometara daleko od škole. To su školska djeca morala dalje prenijeti na svojim glavama. Kao i svuda i ovdje djeca rado to čine da se malo oslobode od škole.

Upravo na tom putu treba pregaziti jedan potok, a dubina je vode do pasa, ali oni i tu zapreku svladavaju.

22. siječnja ove godine uputio sam se u školu Čipekati, udaljenu od Lusake kojih 180 km. Kojih 25 km prije cilja trebalo je skrenuti u stranu, a kako je kišno doba trebalo se bojati svačega. Bilo je još 8 km do škole, kad u visokoj travi začujemo deranje. Počela nam se ježiti koža. Moj mi suputnik pokaže rukom. Bila je skupina slonova, koje je moj auto uznemirio. Da smo se sukobili ne znam tko bi koga vukao za rep...

Sve Vas puno pozdravlja

br. Benedikt Fostač DI

SESTRA EMICA OPET U LITETI

Naša laička misionarka sestra Emica Verlić provela je svoj odmor od tri mjeseca u domovini. Za to vrijeme obišla je neke od svojih dobročinitelja, a namjeravala je još neke, no iznenada je pozvana da se što prije vrati na posao u svoju bolnicu, pa tako nije mogla izvršiti predviđeni plan. Iz domovine je avionom otputovala u Zambiju 26. veljače. Sad se javlja svim svojim prijateljima i dobročiniteljima ovim pismom.

Liteta, 12. ožujka 1974.

Dragi prijatelji i dobročinitelji!

Stigoh sretno u Afriku među moje drage crnce. Iz aviona sam poslala pozdrav i poljubac domovini dok smo se dizali nad oblake. A sada zahvaljujem svim dragim prijateljima i dobročiniteljima za sve što su učinili za moje bolesnike. Ujedno molim sve one koje nisam dospjela posjetiti da mi to oproste. Moj plan je bio obići sve, ali sam se morala vratiti na posao mjesec dana ranije. Eto, čovjek snuje, a Bog određuje. Tako je uvijek u životu.

Ovdje grmi, sijeva, gromovi pucaju, kiša pada kao iz kabla, komaraca, muha, žaba, blata i trave imamo za izvoz, a kruha, ulja i ostalih živežnih namirnica nedostaje. No zato imamo kukuruza dosta, pa se ne treba bojati gladi. U kukuruzima ima i bundeva.

Ove godine kiša posebno dugo pada. Lani je padala samo tri mjeseca, a ove godine pada već peti mjesec. To kišno vrijeme loše utječe na moje drage gubavce. Mnogima se pogoršalo stanje. Poneki od njih opeče si ruke i noge dok se griju kraj vatre ili dok suše pokislu

odjeću. Nedostaje im osjećaj za vatru, tj. osjetni živci na rukama i nogama uništeni su bolešću, pa i ne opaze kad ih vatra zahvati.

POZDRAV PRIJATELJIMA U DOMOVINI
NA POVRATKU U ZAMBIJU

Mnoge zahvati i malarija. Mene dragi Bog čuva od te bolesti, a to imam zahvaliti Vašim molitvama.

Iako s malo zakašnjenja, želim Vam svima sretan Uskrs. Neka Vam Gospodin udijeli obilje svoga mira, svete radosti i svoga blagoslova. A sjetite se da negdje daleko u Africi žive naša braća u bijedi, mnogi, eto, bez ruku i bez nogu, u ranama, i da su često gladni. Ovogodišnji je kukuruz još zelen, pa treba čekati dok dozrije, a to ove godine ide zbog mnogih kiša polako. Možda biste mogli ublažiti tu njihovu bijedu i glad kad biste se sami nečega odrekli u njihovu korist... iz ljubavi prema onome Gospodinu koji je jednako umro za njih, kao i za Vas... Onda će Vaša radost biti potpuna, jer je On sam rekao: »Što god ste učinili jednome od moje najmanje braće, meni ste učinili!«

Sve Vas u ime svojih gubavaca srdačno pozdravlja u Božanskom Srcu odana i zahvalna

S. Emica Verlić

Prvo pismo oca Lučića

Mpima, 7. veljače 1974.

Dragi prijatelji!

Eto, da Vam se napokon i ja javim. Od čega da počnem? Pa pričat ću Vam kako sam proslavio prošli Božić.

Badnju večer dočekao sam posve sam u našem bogoslovskom sjemeništu u Mpimi, gdje sam profesor. Imao sam ponoćku na bemba-jeziku, a spremio sam i propovijed. Crkva je bila puna kao kutija šibica. Pjesme su počele negdje oko 10 sati. No prije pola noći počela je padati obilna kiša. Za vrijeme Mise i propovijedi nadvikivao sam se s kišom kao Demosten s potocima. Narod je ipak jedva što čuo. Kiša nije prestajala sve do zore. Tako je narod iz okolnih mjesta dočekao zoru u crkvi. Bilo je prijevoza i kolima i taksijima. Neki su opet spavali u spavaonicama malih sjemeništaraca.

No Božić mi osvanu opet u potpunoj osami. Tek predvečer sakupilo se nešto našeg domaćeg svijeta. Razumije se da sam imao svetu Misu i u devet sati ujutro. Bilo je mnogo ljepše. E, pa slušaj, kad na bemba-jeziku zapjevaše »Tiha noć, sveta noć«, meni se zaista smrče, te načas gotovo zaboravih i gdje sam.

Za početak školske godine nije bilo ništa lakše ni manje zbrke nego prošle godine. U prvu godinu primili smo nešto više od dvadesetak bogoslova. Bila je ponovo bitka i zbrka za smještaj. Dogodine biskupi zatvaraju ovdje malo sjemenište, a male sjemeništarce šalju na jug u Mukasu između Chome i Livingstonea. Ovdje će biti samo filozofija, a teologiju šalju u Lusaku. Tako sam i ja ovdje još ovu godinu, a slijedeće godine u Lusaki. Izgradnja nove bogoslovije počet će uskoro.

Pred Božić sam prebolio malariju, koja me opet zgrabi prije dva dana. Ovo je već treći dan da ne idem na predavanja. Prilično sam slab, a i grlo me potpuno izdalo. Vrijeme je strahovito kišovito. Vrlo malo ima sunca. A komarci u rojevima traže svoje žrtve.

Ostali su misionari dobro. Časni brat Benko Fostač je dobro, a ni časni brat Ilija Dilber nije loše. Bio je u Katondwe tri tjedna, a sada je u Kaphiri Mposhi, iza Mpime tridesetak milja prema Ndoli. Bavi se, razumije se, svojim žicama.

Eto, toliko za ovaj puta.

Sve Vas pozdravlja i preporučuje se u Vaše molitve

u Isusu odani

o. Luka Lučić, DI

ZAHVALNICE

ZAHVALJUJEM PRESVETOM SRCU ISUSOVU, PREČISTOM SRCU MARIJINU

... i sv. Antunu na uslišanim molitvama. — N. J., Pitomača
... i o. Leopoldu Mandiću za sretan porod snahe. — K. Anica, Bapska
... sv. Maloj Tereziji i o. Leopoldu Mandiću na mnogim milostima. — Kata Bogdanić, Podr. Podgajci
... na primljenim milostima. — Kata Kovačević, Podr. Podgajci
... na mnogim primljenim milostima. — Franca Pelvović, Podr. Podgajci
... i sv. Antunu na ozdravljenju moga sina. — Barica Sinković, Retkovci
... i o. Leopoldu Mandiću na primljenim milostima. — M. Turković, Ogulin
... za zdravlje. — Marija Marjanović, Strošinci
... na primljenim milostima i preporučam svoju djecu u tuđini. — Majka iz Slavonije
... o. Leopoldu i drugim Zaštitnicima na primljenim milostima. — Obitelj Buha, Kršinci kod Našica
... sv. Nikoli Taveliću i sv. Anti na uspjeloj teškoj operaciji. B. R., Ogulin
... sv. Anti, o. Leopoldu i I. Merzu. — Serafina Stanarević
... i majci Klaudiji za pomoć u teškoj bolesti oca. — N. N., Varaždin
... sv. Nikoli Taveliću, sv. Ivanu, Anđelu čuvaru i svim zagovornicima što su mi obitelj spasili od zla. — M. B., Zagreb
... i sv. Antunu za zdravlje moga unuka. — Beograd
... i sv. Tereziji što su mi pomogli u mojoj teškoći. — Zahvalna Terezija, Muri-ćevec
... sv. Josipu i sv. Antunu za primljene milosti. — J. G., Mošćenička Draga
... sv. Josipu i sv. Antunu za sve primljene milosti. — Zabrinuta majka iz Slavonije
... na uslišanoj molitvi. — Marija Petrović, Kunišinci
... i sv. Ani za milost brzog ozdravljenja kćeri poslije teške operacije. — Ivo Komarić, Stipanovci
... Preporučujem se Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Anti i sv. Roku da me što prije ozdrave. — K. P., Opuzen
... patru Piju, Petru Barbariću i majci Klaudiji i stavljam svoju djecu u stranom svijetu pod njihovu zaštitu. — Baka i majka, Zagreb
... za sretan porod moje kćeri Anke. — Pero Kaleb Vid — Narona
... za sretan uspjeh teške operacije moje kćeri Ane. — Magdalena Pavelko, Samobor
... sv. Josipu i sv. zaštitnicima na sretnoj teškoj operaciji i milostima udijeljenim mojoj djeci u tuđini. — Zahvalna majka, Podravski Podgajci
... sv. Josipu, sv. Antunu i sv. Ani na primljenim milostima. — N. N., Vukmanić
... Duhu Svetom i sv. Antunu za sretno položeni ispit, izbavljenje iz teške situacije i mnoge milosti u životu. — Katica Šporčić, Rovišće
... i sv. Nikoli Taveliću za sretno uspjelu operaciju mog unuka Roberta. — Zahvalna baka F. J., Vareš
... za milosti koje sam primila od dana primanja škapulara. — Barica Ivanić, Gornja Stubica
... na milostima, koje sam primila od dana posvete obitelji Srcu Isusovu i Marijinu. — Đurđa Petrović, Gornja Stubica
... Ivanu XXIII. i sv. Josipu za ozdravljenje svoje unuke. — A. F., Gojanec (Varaždin)
... i mnogim zagovornicima za milost zaposlenja moje djece. — Zahvalni i odani M. V.
... sv. Josipu i svim svetim za zdravlje. — Dragica Žalac, Dobrova pri Ljubljani
... za primljene milosti. — Ivan Čaleta, Klis
... i Papi Ivanu XXIII. na ozdravljenju moga muža, iako liječnici nisu više imali nade. — A. K., Donja Motočina (Našice)
... Preporučujem se Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Antunu i sv. Josipu. — Katica Fajfer, Hrvatski Leskovac
... o. M. Kolbe i našemu dobrom don Ivanu Škarica iz Podgrađa za primljenu milost. — Jelica P., Solin
... papi Ivanu XXIII., kard. Stepincu i o. Leopoldu Mandiću za primljene milosti. — D. B., okolica Varaždina
... i papi Ivanu XXIII. za ozdravljenje. — Zahvalna R. Topolnjak, Nedelišće
... i sv. Josipu za ozdravljenje sina od teške bolesti grla, a preporučujem se njima i svim svetim zaštitnicima za još mnoge druge milosti. — F. S., Stražanac
... i svim svetima na uslišanoj molitvi. — I. I., Zagreb
... na uslišanoj molbi i molim njihovu pomoć za našu obitelj i zdravlje naših kćerkica. — Ana D., Međimurje
... i svima svetima na primljenoj milosti. — Marija Vučetić, Hvar
... i sv. Josipu na ozdravljenju kćerkice Ankice. — Dragutin Božić, Štefanje
... i svetima: Leonardu, Antunu i Nikoli Taveliću za sve primljene milosti. Preporučujem im mnoge duhovne potrebe svoje obitelji. — Marija Malnar, Hrib
... i svetim zaštitnicima, napose Nikoli Taveliću, kardinalu Stepincu, Petru Barbariću i Leopoldu Mandiću za bezbrojnim milostima i neobičnoj zaštiti. Preporučujem svoje dvije župske zajednice za duhovni rast, kao i za velike plodove sv. godine kod svih nas. — Župnik Gerova i Hriba
... za primljene milosti. — Milica Japirko ud. Joze, Solin

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI!

IZ MOJE BILJEŽNICE

Piše: T. Trstenjak

BOG U CRVENOM PAPIRIĆU

Ne jedanput sam bio svjedokom nečijeg zgražanja nad nečijim nevjerovanjem. Mnogo sam puta imao prilike slušati kako su oni koji ne vjeruju u Boga jadni i čemerni, kako lutaju u tami puni nesreće i očaja. Naivno! Bog nije sreću i uspjehe povezao s vjerom. Nesretniji smo počesto mi koji vjerujemo u Boga ali ne živimo po toj vjeri. Čudimo se kako to da studenti koji uče filozofiju i savršeno poznaju svih 5 nepobitnih dokaza sv. Tome o postojanju i nužnosti Boga, ne vjeruju. Vjera dakle nije samo u znanju i spoznaji! Vjera nije ni sam osjećaj, emocija. Vjera je i razum i osjećaj s jednim bitnim dodatkom — usmjerenošću prema gore, u vertikalu. Vjera je zapravo prihvaćanje ponuđene Božje ruke. Mi to zovemo milost. Vjera je dubinski duševni doživljaj, uzajamni dijalog Boga i čovjeka. U neku ruku to je partnerstvo Boga i čovjeka. U davna je vremena sv. Augustin napisao, da je Bog čovjeku intimniji nego što je čovjek intiman samom sebi. Bog nije savršena elektronska mašina za upravljanje svemirom već je osobniji od nas samih. Zato ga je uzalud tražiti u nedostupnim zvjezdanim prostorima tajanstvenog svemira. Njegov je prijesto u ljudskome srcu. Čovjek je, kaže Biblija, njegova »slika i prilika«.

Tih je dana München bio središte svijeta. I dok su im muževi na olimpijskim borilištima uživali u sportskim nadmetanjima najboljih sportaša planete, njih su dvije razgledavale grad. Ana, što već godinama živi udata u glavnom gradu Bavarske, i njezina sestra Marija što je došla s mužem iz Zagreba da bude svjedok tog jedinstvenog sportskog spektakla. Sunce se prelijevalo po opranim gradskim ulicama nakićenim zastavama svih boja kao da se natjecalo s ljubaznim domaćinima u uljepšavanju dojmova. Njih su dvije nakon naporne šetnje bučnim gradom osjetile umor u nenaviklim nogama i poželjele sjesti na klupu što se tako izdašno nudila u obližnjem parku. Ipak, stale su pred izlogom punim crvenih bombona.

— Gledaj, bomboni! Pazi ovi crveni, to su oni što ih ovih dana neprestano reklamiraju. Nuđaju ti se iz svakog gradskog izloga. Da kupimo i vidimo kakvi su?

Ušle su u trgovinu. Unutra gužva. Ljudi su se gurali oko tezge gdje su se prodavali isključivo ti crveno omotani bomboni. Njima se nije čekalo na red. Odlučile su da kupe one plavo umotane. Tu nije bilo gužve. Prodavačica je bila ipak toliko ljubazna da im je dala i crvene bombone, one s reklamnih panoa.

Pošle su prema klupi u parku s bombonima u ruci. Dvije sestre, Ana i Marija, obje lijepe i mlade. Život ih je zaista uvijek volio i mazio. I one su voljele život. Bogata obitelj, sređeni odnosi u njoj, uspjesi u školi i na fakultetu, priznanja na poslu i kao kruna vrijedni i sposobni muževi. Bog je bio daleko, zapravo nije ni postojao, a nije ga ni trebalo u njihovu krugu, nikome i nikada, ni njima dvjema. Što to zapravo znači — Bog?

Sjele su na klupu jednake — obje bez Boga. Malo kasnije ustale su različite. Kad je pojela bombone u plavom omotu Marija je uzela odmotavati onaj u crvenom, s reklame. U papiriću se nalazio On — Bog. Pružio joj je ruku i ona ju je prihvatila. Bez razmišljanja, iznenađena, doduše, ali radosna. Kad se vratila u Zagreb potražila je svećenika koji ju je uputio u tajne kršćanstva. S veseljem je primila sakramente i postala svijesnom kršćankom. Bibliju gotovo ne ispušta iz ruku, a Bog joj viri iz radoznalih i pametnih očiju.

— Možda vam se moja priča čini smiješno nevjerojatnom — reče mi, ali ona je takova i nikako drugačija. Zamislite, Boga pronaći u crvenom omotu toliko razvikanog bombona! Zapravo i u plavom i u crvenom papiriću bio je zamotan sasvim jednaki bombon. Ipak svi su kupovali samo crvene bombone, p l a v e nitko nije htio. Reklamni štos! Uza svu pamet kako smo glupi? Toga sam trena shvatila da mi je Bog potreban, osobni Bog, jer sam bila razočarana nad tako plitkom pameću današnjeg čovjeka. Koliki te žedna prevode preko vode jeftinim trikovima? Bog je jedina sigurnost i jedini prijatelj koji te ne želi prevariti i iskoristiti. Sada je On sadržaj i mene same. Bez Njega ne bih više u takvom svijetu mogla bezbrižno živjeti.

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. — Uredničko vijeće: Josip Antolović, Pero Bušat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Ivan Knafeljc, Rudolf Koprek, Antun Trstenjak. — Odgovorni urednik: Miro Jurić, Palmotićeva 31, 41001 ZAGREB, pp. 699. Tel. 441-636. — Grafički urednik: Ivo Vrtarić — Tisak »Plamen« Slav. Brod, Omladinska 24. — Izvanjski omot: Grafički zavod Hrvatske. — Cijena pojedinog broja 2,50 Din. — Godišnja pretplata 30 Din. Skupne narudžbe od deset primjeraka naviše dobivaju deset posto popusta. — Novac pretplate šaljite poštanskom uplatnicom: Uprava Glasnika, 41001 Zagreb, pp. 699. — Suradnju šaljite na istu adresu Uredništvu Glasnika. — Rukopise ne vraćamo.

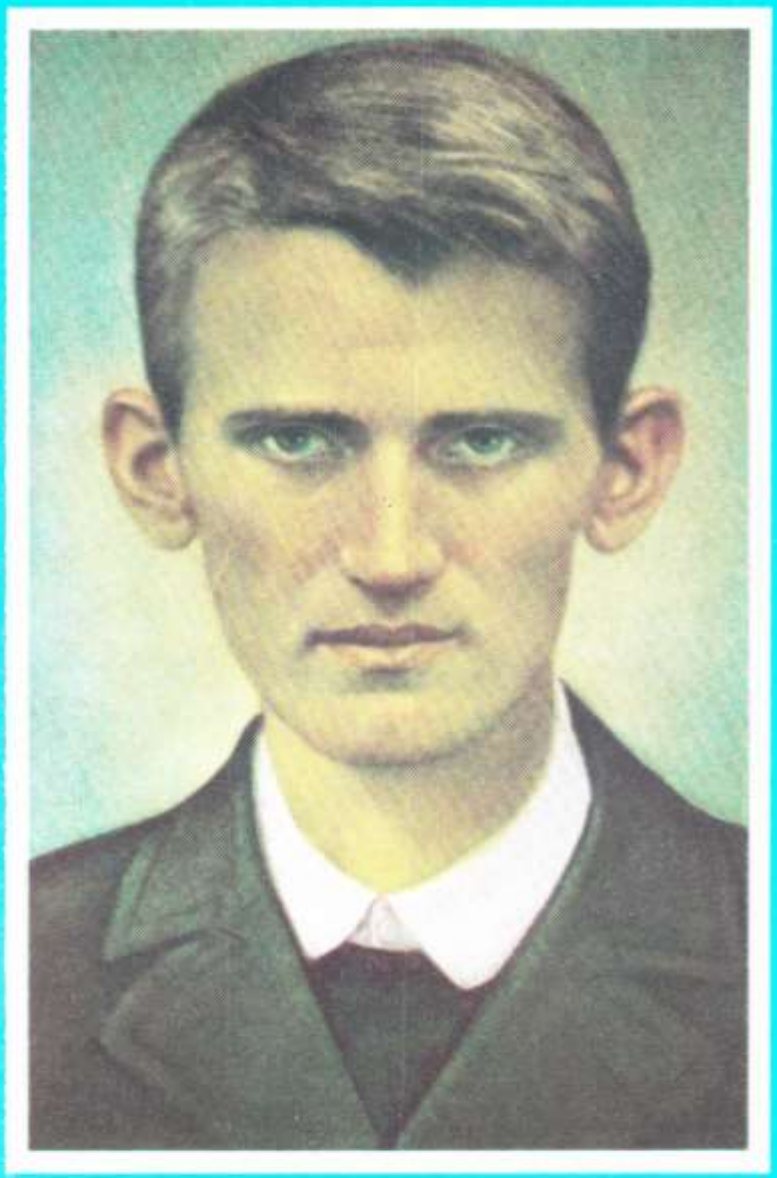

Sluga Božji Petar Barbarić
1874 — 1897

O dani svibnja mladosti daleke,
što ih provedoh u Travniku dragom,
u vas me vuče pobjedničkom snagom
zov neodoljiv slatke divne jeke.

(Petar Grgec)

CIJENA 2,5 DIN

Poštarina plaćena u gotovu

6

1974

GLASNIK

Srca Isusova i Marijina

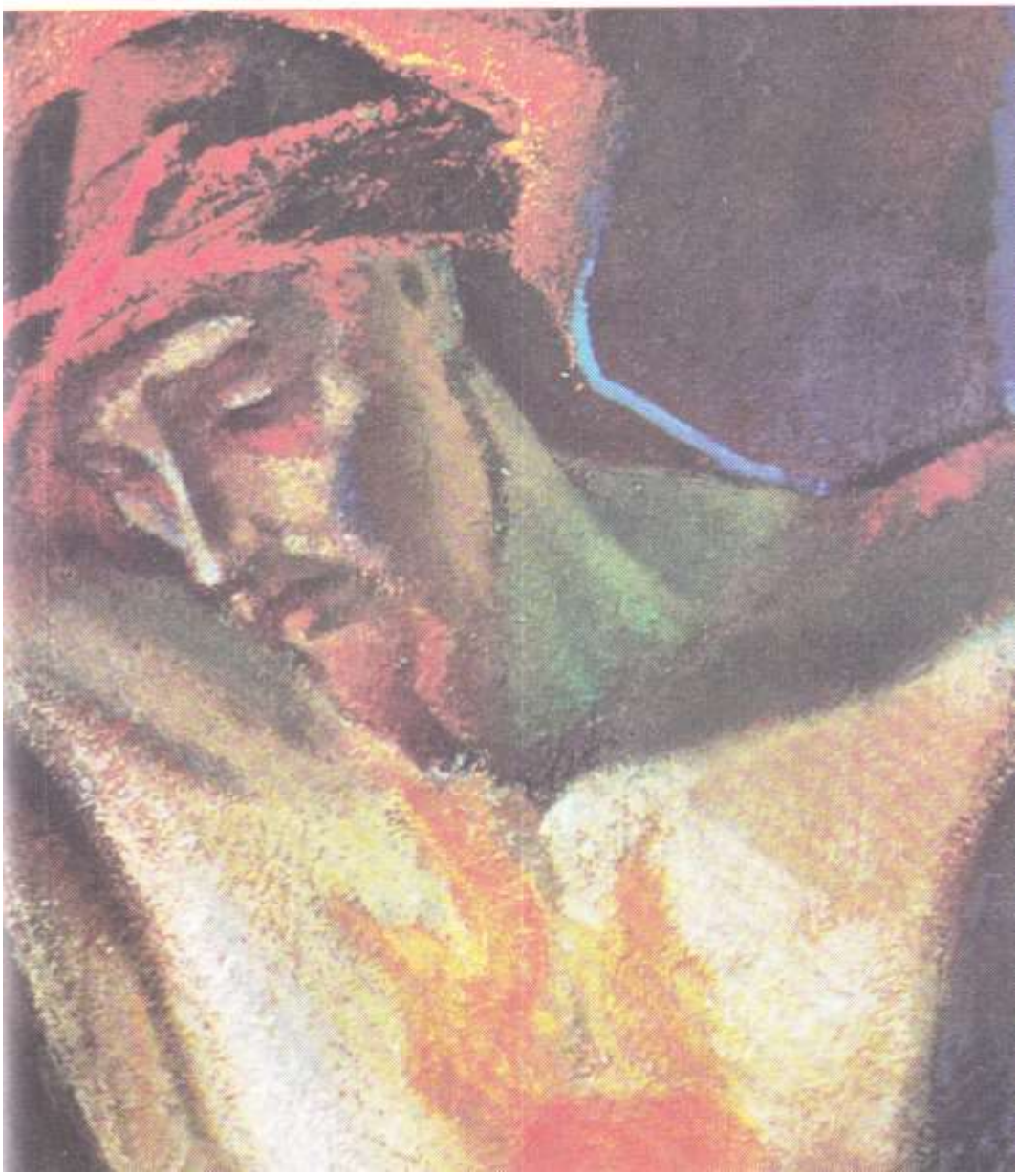

Marijino Srce

O nije teško biti prezren patnik,
izranjen, zaboravljen, hodati po tlima!
Mi nismo djeca bez majčine skrbi,
Marijino Srce za nas ljubav ima.

Marijino Srce ... kako slatke riječi!
Srce, koje toplo grijalo je Sina,
Srce, koje mačem probodeno boli
plakalo je za nas u sjeni maslina.

Na misao divna Marijina Srca
drage su nam jasle i štalica siva,
bježanje i progon, žuljevi i brige,
bičevanje, kruna, križ nam ljepši biva.

Usamljeni časi u patnjama dana,
satrvenost bolju, slabost u žalosti
pozlati se, zasja od Njezina smiješka,
postanu nam žrtve sve željniji gosti.

Marijino Srce... kako divne riječi!
Zvuče kao zvona, kada k Bogu zovu,
ulijevaju u nas svježinu sa neba,
otkrivaju ljubav uvijek divnu, novu...

Aleksa Kokić

GOSPINA PORUKA DJECI U FATIMI

» Isus hoće da me ljudi upoznaju i uzljube. On hoće da ustanovi u svijetu pobožnost prema mome Bezgrješnom Srcu. Tko je prigrli, obećajem mu vječno spasenje. Te će duše Bog posebno ljubiti.«

Pred desnom rukom nebeske Prikaze Lucija, Franjo i Hijacinta vidjeli su Srce ovijeno trnjem, koje ga je probadalo sa svih strana. Djeca shvatiše da je to Bezgrješno Srce Marijino, rastuženo zbog nebrojenih ljudskih grijeha, tražeći pokoru i zadovoljštinu...

Drugo viđenje 13. lipnja 1917.

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

LIPANJ 1974., GODINA 65. BROJ 6.

RIJEČ UREDNIŠTVA

Nalazimo se u punom zamahu proslave Svete godine.

Ovaj broj Glasnika htio bi pridonijeti svoj skromni obol tom zajedničkom nastojanju. Ali ne želi ponavljati ono što drugi već iznose i govore.

SRCE ISUSOVO je izvor i pomirenja i posvećenja, tj. svega onoga što se stavlja u središte programa Svete godine. I zato su pravo učinili njemački biskupi kad su upravo Srce Isusovo stavili u središnji plan cjelokupnoga obnoviteljskoga nastojanja svojih Crkava kroz godinu jubileja. Duh okružnica i naših biskupa upravo ižaruje ljubav Isusova Srca i težnju za sveopćom zadovoljštinom.

Pobožnost Srca Isusova ima svoje određene oblike. Među ostalima je i Devetnica spasa kao izvanredno sredstvo pomirenja i posvećenja, štovanja presvete Euharistije i razmišljanja o vječnom spasu i vječnom životu. Zato smo u ovom broju Glasnika iznijeli i veći prikaz o povijesti Devetnice spasa, kao i tumačenje o njezinu ispravnom shvaćanju i sadržaju. Odmah naglašujemo: nije nakana ni Crkve ni Glasnika isticati shvaćanje — koje nitko od prijatelja Velike devetnice ne drži i na koje nitko ne pristaje — da se ovdje radi o djetinjskoj, naivnoj, gotovo magijskoj sigurnosti u spas duše bez obzira na nakanu, na stanje duše, bez obzira na poučenost i vladanje u životu. Po Devetnici spasa Crkva pruža izvanrednu priliku svim kršćanima koji teže za posvećenjem i pomirenjem, kako će te dvije osnovne težnje izraziti u dnevnoj i životnoj praksi, prepuštajući se neizmjernoj dobroti i milosrđu Božjega Srca.

Glasnik Srca Isusova poziva hodočasnike koji dolaze u Zagreb neka ne zaborave obići i Hrvatsko narodno svetište Srca Isusova, u čijoj se sjeni uređuje Glasnik. Ono je u toku desetljeća bilo ishodište duha zadovoljštine i pomirenja u našem narodu.

Slika na omotu — Venzo: SRCE ISUSOVO

SADRŽAJ

ŽARKO OGNJIŠTE LJUBAVI, S. Marija od Presv. Srca — — — — 204
RANJENO SRCE, S. Šimeta — — 207
ČOVJEK SNUJE, A BOG ODREĐUJE, Z. Č. — — — — — — — 208
CRKVA I NJEZIN IZVOR, R. Brajčić 209
LJUBAV I ZLOBA, P. Žanić — — 210
JUBILEJ NAJVEĆEG OBEĆANJA SRCA ISUSOVA, P. Bulat — — — 212
PO KRISTOVU SRCU DO LJUBAVI KOJA OSLOBAĐA, I. Kukula — — 218
U SVETOJ GODINI — — — — 222
NAČELNI STAVOVI REFORMACIJE I KATOLIČKE OBNOVE, P. Belić — 224
OPROSTI IM I TI, MLADENEI, M. Cvitkušić — — — — — — 226
NE TU — OVDJE!, M. Stanić — — 229
PROBOST ĆEMO IM SRCA, J. Weissgerber — — — — — — 230
VIJESTI — — — — — — 234
IZLOG KNJIGA — — — — 235
AFRIČKI STUDENTI I BIBLIJA, J. Antolović — — — — — — 236
ŽEĐ KRISTOVA SRCA, J. Gusić — 237
USKRSNO PISMO IZ BASANTIJA, A. Gabrić — — — — — — 238
ZAPOČINJEMO S GRADNJOM, I. Dilber — — — — — — — 240
PISMO IZ MALEMBE, S. Sofija — 241
ZAHVALNICE — — — — — 242
ŠTALA NA DEVETOM KATU, T. Trstenjak — — — — — — 243

Piše: S. Marija od Presv. Srca

ŽARKO OGNJIŠTE LJUBAVI

Vječna ljubav pokrenula je svjetove, iz kaosa stvorila divna sunca i zvijezde, obdarila čovjeka životom. Ispunila je sav svemir i ukrasila ga neizrecivom ljepotom. Sve je stvoreno od ljubavi i za ljubav.

Ta Vječna Ljubav očitovala nam se u Drugoj Božanskoj Osobi, vječnoj Riječi, koja je u vremenu uzela tijelo od One koja bijaše »puna milosti«.

U znaku utjelovljene Ljubavi odvija se sva povijest čovječanstva; očituje nam se neizmjerna Božja ljubav.

Samo ta utjelovljena Ljubav spojila je Nebo sa Zemljom, uspostavila prvotni vez koji bijaše prekinut zbog povreda zakona te Ljubavi, i samo nas ta Ljubav ponovo vraća u naručaj Božji.

Čovjek sam po sebi, svojim vlastitim snagama, nikada ne može da se izvine iz svoje bijede i ništavila, da se oslobodi bezdana koje u sebi krije; nikada ne može da se pomiri sa Vječnim kojega je ostavio, zabacio, izdao. Potrebna je ona ista Ljubav koja je jedina spojila Nebo sa Zemljom, koja je premostila neizmjerni jaz što je rastavljao čovjeka i Boga, a to je utjelovljena Božja Ljubav, Sin Božji. Samo po toj Ljubavi možemo se izdignuti iz svoje bijede, ponovo biti spaseni, tj. uspostaviti vezu s Neizmjernim, o kojemu ovisi naša sreća, u kojemu jedino možemo realizirati svoj vječni spas. Samo po utjelovljenoj Ljubavi čovjek može zaroniti u mir Božje Ljubavi, tj. zadobiti onaj prvotni raj, ostvariti svoj vječni cilj i postići vječnu sreću.

»Sve je po Njemu i za Njega stvoreno...«

Pošto je srce simbol ljubavi, to je za utjelovljenu Božju Ljubav najistinitiji naziv Božansko Srce Isusovo. Ono je objava te beskrajne Božje Ljubavi, ono je bitni izraz te jedine i bitne Ljubavi, koja je sva u žarištu Njegova Srca. Samo ono može stoga današnji ohladnjeli svijet ponovo ugrijati toplinom života i obasjati svjetlom sreće.

Duh je onaj koji iz kaosa ponovno stvara nove svjetove. Duh, božanska snaga, božanska Ljubav, ali ta ljubav Duha proistječe iz Srca Njegova. Zato sv. Crkva moli: »Pošalji Duha SVOJEGA i postat će. I obnovit ćeš lice zemlje«

> »No kada dođe on — Duh Istine —
> upućivat će vas u svu istinu;
> jer neće govoriti od sebe...
> On će mene proslavljati,
> jer će od mojega uzimati
> i navješćivati vama«. (Iv. 16,13-14)

I mi kada govorimo o ljubavi Duha, idemo na samo žarište te Ljubavi — Božansko Srce, koje je najdublja bit Božja — žarko ognjište ljubavi.

Samo ljubav Božanskoga Srca može ponovo i jedino spasiti svijet, koji je zbog prekida sa ljubavlju zapao i u hladnoću i u mrak, udaljavajući se sve više od svoga žarišta, da se kao meteor otrgnut od svoga svoda izgubi negdje u ledenim prostranstvima svemira...

A mi ne možemo dopustiti da svijet propadne; ne smijemo dopustiti da se život na njemu ugasi, tj. božanski život u dušama. Ne smijemo dopustiti da se ova naša Planeta zamrzne, udaljena od djelovanja božanske ljubavi, nego je moramo svu izložiti zrakama tog velikog i divnog Sunca — ljubavi Božanskoga Srca.

Samo taj božanski život u čovjeku vrijedan je svih žrtava i umiranja; tj vrijedno je samo u sebi sačuvati tu Božju ljubav, božanski život, po kojemu postajemo dionici vječnoga blaženoga života, djeca Božja i Vječne Ljubavi.

Čovjek svojim sredstvima — bez tehničkih pomagala i potrebnih aparata, raketa ne bi mogao doći do nekih svemirskih tjelesa, uzmimo Mjeseca; jedino ulaženjem u svemirski brod. Tako se i mi svojim ljudskim snagama ne možemo uzvinuti do svoga vječnoga Cilja — Boga. Potrebno je da se priključimo, ucijepimo u utjelovljenu Ljubav — Božansko Srce, koje će nas spojiti sa neizmjernom Ljubavi i premostiti neizmjerne udaljenosti koje nas rastavljaju. A Božansko Srce je središte te Vječne Ljubavi.

Stoga, da se spriječi te čovječanstvo sasvim ne zamre i zamrzne u hladnoći i pustoši svojih strasti, da ne izgubi ovaj divni svijet božanskoga života, ponovno treba naći put povratka Ljubavi i potpunoga predanja istoj Ljubavi, za koju smo i stvoreni. Ona će onda izvesti u dušama divni preporod — moralno-duhovni.

Poziv, dakle, na moralno-duhovni preporod jest poziv vraćanja Prvoj Ljubavi, vraćanja »svojoj Zemlji«, svome nadnaravnome božanskom Izvoru, svome Životu. A taj život jest Bog, njegova Ljubav, stvaralačka, utjelovljena i očitovana u Onome koji nas je do kraja ljubio...

»Gle ovo Srce koje je ljude toliko ljubilo...«

Poziv povratka Božanskome Srcu jest vraćanje rodnome Ognjištu. Samo ljubav Božanskoga Srca može nas ponovno oživjeti, hraniti, preporoditi. Bez nje se gine. Samo na prsima toga Srca koje je kopljem probodeno, da nas može hraniti svojom krvlju, kao pelikan svoje mlade, mi možemo ponovno doživjeti svoje nadnaravno duhovno rođenje, buđenje; svoj duhovno-moralni rascvat, a po tome i moralno-duhovni preporod svog naroda.

U ovoj Svetoj godini koja je započela to je poziv samoga Božanskoga Srca, koje želi da mi ž i v i m o. A to možemo samo po tome ŽIVOTU, koji u sebi krije stvaralačku i otkupiteljsku snagu Vječnosti— života koji pobjeđuje smrt u nama, koji nas ponovno uzdiže u svoj milosni, božanski zagrljaj.

To možemo samo po Božanskome Srcu, koje nam nuđa, predaje svu svoju Ljubav, da nam dokaže da nas ljubi, da nas želi spasiti i usrećiti i produžiti nam život; koje zna da samo po Njemu, po Njegovoj ljubavi možemo postići svoju konačnu — vječnu sreću.

Odazovimo se spremno tome pozivu — pozivu Ljubavi Njegova Srca!

RANJENO SRCE

O te oči tuge pune
O te rane, te dvije krune,
O to Srce sve plameno,
O te kapi Krvi svete,
O to Lice!

S boli puca stijena živa,
Sunce gasne, sve se skriva,
Kad Spas mrije... Samo ljudi
Sikću kruti: Neka žudi,
Žeđa, moli! Neka mrije!
Baš nas boli!

Sad ko onda, i još više,
Pljušte kletve poput kiše,
Mržnjom mrzi prevelikom,
»Umri! Umri!« riče rikom
Tvorcu svom i Spasitelju
Ljudstvo grješno.

Ti bar, brate, daj Ga voli!
Tješi, blaži silne boli!
Kad se svladaš, moliš, radiš,
Snosiš patnje: tada sladiš
Pelen gorki, gasiš žeđu
Srcu dragom.

Naša braća, sveci mili,
Svi su oni jednom bili
Takvi Božji tješitelji,
Na smrt spremni prijatelji
Žićem cijelim, ko snijeg bijelim,
Srcem vrelim.

I gle čuda! Sad im svaku
Žrtvu malu, sitnu, laku
Nebom plaća, nebom vraća,
Srce sveto. Sad ih kruni,
Slašću puni; na njih truni
Radost vječnu.

Stjepan Šimeta

ČOVJEK SNUJE, A BOG ODREĐUJE

Rođena sam i odgojena od kršćanskih roditelja, kojima sam duboko zahvalna što su me učili svemu onom što je plemenito i pošteno, premda u oskudici i neimaštini.

Udala sam se kad mi je bila 21 godina za čovjeka koji nije bio odgojen kao što sam ja bila odgojena. Mnogo sam patnje s njime imala iako sam ga svim srcem voljela. Da bih sve to mogla izdržati, nastojala sam se uvijek povezivati molitvom sa svojim Bogom, koji mi je uvijek pružao takvu pomoć kakvu ni sama ne znam izreći.

U braku sam imala devetero djece. Prva je došla kćerka, zatim 3 sina, pa kći, opet sin, pa kći, ponovo sin i ponovo kći. Jedan mi je sin umro, a i najmlađa kći od tri godine.

Živjela sam u oskudici. Život mi je bio gotovo užasno težak. Ali uza sve to nisam nikad bolovala niti se tužila da me što boli zbog toga što sam rađala... Jedino što me nekako uznemiruje, a možete zamisliti kako je to bilo teško, zbog silne oskudice i neimaštine, kad sam s posljednjim sinom bila u drugom stanju. Strah me je bilo izići iz kuće... Bojala sam se ljudskih pogleda — susreta možda zajedljivih upadica... I kad sam imala iz kuće izići da nešto uradim, jesam li koga primjetila, da će mi bilo s koje strane prići u susret, bježala bih u konobu, da me nitko ne vidi... Nastojala sam na sve moguće načine uništiti to svoje dijete, pa čak i svoj život: dizala sam terete koje u takvom stanju nisam smjela, i to samo sa željom da izvršim pobačaj... Jela sam i pila koješta kako bi došlo do pobačaja, ali to se nije zbilo!

No danas kažem: hvala Bogu da se to nije dogodilo! Imala sam devetero djece, kako sam vam rekla, ali nijedno od te moje djece prema meni kao svojoj majci nema toliko pažnje i ljubavi kao upravo taj sin! Zato sam neizmjerno zahvalna Bogu što mi se tada to nije dogodilo.

Upravo sam sretna što se taj moj sin rodio. Sva me moja djeca vole, ali on najviše!

On me danas, kad me treba bilo gdje prenijeti, uzme u naručaj kao dijete i prenese me gdje hoću. On na mene pazi, nastoji mi iskazati svaku i najmanju pažnju. Oh, kako li sam sretna što se ona moja davna želja nije ispunila, da me je Bog ipak sačuvao te nisam uništila ni svoga sina ni sebe...

Preporučujem svim majkama neka se ne boje rađanja, neka se ne plaše imati koje dijete više, jer jedno kao nijedno, dva su tu tek da roditelje nadomjeste, ako su tri, tek je jedno višak, ako su četiri, tada su bar nešto dali od sebe! Inače mogu pod svoje stare dane patiti i plakati baš zato što nisu htjeli imati koje dijete više.

Poručujem majkama da zato što sam rađala nisam bolovala niti mi je trebao svaki čas liječnik. Zapravo nisam ni znala što znači poći k liječniku, iako sam devetero djece rodila.

Ne znamo kako će dobri Bog upraviti sa svima! Ne znamo, niti možemo znati, kao što nisam ni ja znala! A sada najbolje uviđam kako sam ja snovala jedno, a Bog drukčije kovao svoj plan!

Hvala mu! **Z. Č.**

Piše: Rudolf Brajčić

Crkva i njezin izvor

U utjelovljenom Božjem Sinu sabrano je cijelo čovječanstvo. To je temelj otajstva Crkve i osnutak Božjeg kraljevstva na zemlji.

Da to otajstvo Crkve dođe do svog uzrasta, bilo je potrebno objaviti ga i ljudima ga razotpriti. Da sjeme dođe do svog uzrasta, potrebno je da se pomalo sve njegove snage objave iznad zemlje i izlože kao lijepo stablo suncu, tako da svatko može lako vidjeti narav i ljepotu koju je skrivalo malo sjeme. Svojim propovijedanjem i svojim čudesima Krist nije ništa drugo radio nego razotkrivao svoje biće i veze čovječanstva sa sobom, kako bi otajstvo Crkve došlo do što veće vidljivosti.

Kristova smrt na križu zajedno s uskrsnućem, taj bitni događaj Njegova života, bitan je događaj i Crkve, koju je u sebi nosio. S tom smrću i uskrsnućem dovršuje se Krist kao čovjek i skupa s njim Crkva kao zajednica čovječanstva u Kristu. Jednom pri utjelovljenju svi sabrani u Kristu čovjeku, bili smo u njemu i na križu. Sv. Augustin piše: »Mi na križu bijasmo, jer Kristovo raspeto tijelo bijaše Crkva.« To vrijedi i za uskrsnuće.

No od časa uskrsnuća Krist više ne živi u našim tjelesnim oblicima, nego u Božjemu Duhu. (2 Kor 3, 18) Otad datira početak i rast Crkve kao putujućeg Kristova otajstvenog tijela. Dok je naša glava u slavi, mi smo još na putu u domovinu. Sabor naglašava da je taj početak i rast Crkve kao otajstva Kristova tijela na putu slikovito označen probijanjem vode i krvi iz Kristova boka.

Krist je veliki proslavljeni razdavač Duha Svetoga, te žive vode iz otvorene pećine svoga boka. Zato Ivan piše: »I ja ću, kad budem podignut od zemlje, sve privući k sebi.« (Iv 13,32; usp. 7,37) Kod sv. Hipolita Rimskog, u starini, susrećemo ovakav govor: »Krist, velika struja, koga su četiri evanđelista navijestila cijelom svijetu, strujeći svijetom, posvećuje sve koji u nj vjeruju, kao što kaže prorok: Struja vode izvire iz njegova tijela.« O onima koji ne vjeruju stari pisac Origen piše: »Oni ne piju na očinskim izvorima niti od onoga koji je u hramu povikao: Tko je žedan neka dođe k meni i pije... Neka pije vode Isusove, snježne vode libanonske, očinske vode.« Origen se sjeća probijanja vode iz pećine u Starom zavjetu pa u jednoj drugoj homiliji kaže: »Pećina bi udarena i proizvede vodu; udaren bi bok Gospodinov i iz njega procuri struja Novog zavjeta... I da Gospodin nije bio proboden, da iz njegova boka nije procurila krv i voda, mi bismo još čeznuli za Božjim Sinom.« Jedan veliki natpis iz 5. stoljeća na stupovima krstionice u Lateranu svjedoči nam kako su bile žive misli o izlasku Duha Svetoga iz Kristova probodenog boka, iz kojih je srednji vijek oblikovao prve obrise pobožnosti Srcu Isusovu:

> Ovdje je izvor života, koji se razlijeva cijelim svijetom, izvirući iz Kristove rane.

Uz misao o izbijanju Duha Svetoga začetnika našeg posvećenja iz Isusova boka kršćanska starina veže misao o izlasku Crkve iz tog boka, što Sabor usvaja.

Krist je drugi, duhovni Adam, iz čijeg je boka oblikovana majka živih, duhovna Eva, Crkva. Voda koja je potekla iz Isusova boka simbol je krštenja, a krv je simbol euharistije. Tim dvama sakramentima počinje i raste Crkva. Srednjovjekovni sabor u Vienni opisuje divnim riječima to otajstvo rađanja Crkve iz Isusova boka: »Ispustivši duh, pretrpio je probadanje boka sulicom, da bi se proteklim otamo valovima vode i krvi oblikovala jedina, bezgrešna, djevica sveta Majka Crkva, Žena Kristova, kao što je iz boka prvog čovjeka u snu oblikovana žena mu Eva.« (D. 480)

Iz starokršćanske teologije o izlasku Crkve iz Isusova boka rodila se srednjovjekovna pobožnost Srcu Isusovu kao izvoru Majke Crkve pa je najbolja spoznaja kulta Srca Isusova riječ vjerovanja: Vjerujem u sv. Crkvu.

Piše: Pavao Žanić, biskup

Ljubav i zloba

U životu se obično natječu ljubav i ljubav ili zloba i zloba. Natječu se u ljubavi zaručnici, bračni drugovi, ili roditelji i djeca, ili prijatelji, ili svećenik i povjerene mu duše. I nije teško ljubiti osobu koja nas ljubi — ta »to čine i carinici«. Ljubav izaziva i podržava ljubav. Ali isto tako se u životu nađu u natjecanju zloba i zloba, mržnja i mržnja. Mržnja izaziva i podržava mržnju. A to može trajati godinama vrijeđanjem, nasiljem, parnicama, svađama, ubistvima i ratovima.

Rijetko se može susresti direktno i dugo natjecanje ljubavi i zlobe. Ako osoba koja ljubi zauzvrat prima mržnju, neuzvraćena ljubav se istroši i slomi. Najdulje može potrajati ljubav majke unatoč zlobi djeteta ili ljubav vjerne žene unatoč zlobi muža. »Što on mene više mrzi, to ću ga ja više ljubiti. Neću se dati slomiti od njegove mržnje. On mene kamenom, a ja ću njega kruhom.« Lijep primjer takve ljubavi ostavila je Elizabeta Leseur u svom »Dnevniku«. Trpjela je cijeli život jer njezin muž nije vjerovao u Boga niti je mario za nju. U »Dnevniku« među ostalim čitamo: »Trpjela sam teško i prebolno zbog toga što je moj dragi Felix tako daleko od Boga i od mene... Kako je to teško podnositi kad sve ono što se ljubi i živi ostaje prezreno i uzvraćeno mržnjom i zlobom, ili pak gledati potpunu ravnodušnost za najveće vrednote života i duha... Kad bi moj dragi Felix znao dubinu mojih osjećaja i radost koju bih osjetila kada bih mogla pred njim otvoriti moju dušu!« Nažalost, nije joj bilo dano da za života doživi pobjedu svoje ljubavi. Njezin muž, bonvivan i još gore od toga, ostao je bešćutan. Tek poslije njezine smrti (1914.) on će naći njezin »Dnevnik« i otkriti neslomivu i plemenitu ljubav Elizabete. Obratio se, postao svećenik dominikanac — o. Albert Leseur, zaređen 1921. Dugi niz godina, kao svećenik i profesor, vodit će duše, duboko dirnut i nadahnut rijetkom ljubavlju koja je pobijedila zlobu.

Ali savršen i nedostiživ primjer ljubavi koja se natječe sa zlobom jest Srce Bogočovjeka koje ljubi grješnike. Ljubav tog srca mogla bi se zamisliti kao brijeg, brdo ljubavi. Ljubav po kojoj nas je Bog stvorio, brine se za nas i sve što jesmo i imamo, njegov je dar. Pred njim smo nedostojni, nezahvalni, ali on nas uvijek ljubi. Ljubi čovjeka i poslije istočnog grijeha i poslije svih zloća i dolazi mu ususret na zemlju, traži izgubljene ovce, rasipne sinove, predaje sebe da njih otkupi. Predaje se na strašnu muku i smrt, na križu opraštа svojim ubojicama i na vrhuncu brda svoje ljubavi ostavlja nam njezin simbol — svoje probodeno Srce, koje se nije dalo slomiti ni umoriti od zloće i grijeha svijeta.

Nasuprot tom brdu ljubavi mogli bismo zamisliti i brdo ljudske zloće i grijeha. Ako je moguće to zamisliti! Sve Sodome i Gomore i sve Babilone. I vrhunac zloće: raspeti Spasitelj i probodeno Srce koje beskrajno ljubi. — Nu ne izgleda li nama danas nakon 2000 godina da je brdo zlobe prekrilo brdo ljubavi? Onaj koji je probo Srce na Križu nije znao što čini. Mi znamo. Naša zloba je svjesna. Toliko strašnih ratova i uništavanja ljudi i dobara nije nikada bilo kao sada. To jasno govore statistike zločina. Riječ »logor« izmislili smo mi

napredni ljudi 20. stoljeća i strpali onamo milijune ljudi da umiru. Milijune ljudi! Nikad nije čovjek spremao tolike količine oružja, toliko da bi mogao bez Boga »judicare saeculum per ignem«, uništiti svijet ognjem. To je spremanje zločina, gotov zločin. A otvoreno izazovno nijekanje Boga bezbrojnih Nietzschea, mržnja prema Isusu i njegovoj Crkvi? Pa sodomsko bludno iživljavanje, degradiranje žene i javnog morala, razbijene obitelji, abortusi, nepravde, mržnje...? Zar ne bi bilo potrebno da Isus još jednom dođe na svijet i da još jednom podnese muku i smrt za spas svijeta?

Isus je mislio na Kalvariji na grijehe do kraja svijeta. Njegovo Srce se neprestano prikazuje nebeskom Ocu za spas grješnika. Na Kalvariji je bilo probodeno. Isus je uskrsnuo i rana više ne krvari; ali je ljubav koja je dopustila i Srce probosti da bi pobijedila zlobu, ta ljubav će do kraja svijeta ostati među nama u tajnama njegove ljubavi.

Neka mi bude dopuštena jedna usporedba! Kad je potrebno nekome za transfuziju dati krv onda najprije srce progovori: ja ću, hoću... a zatim se u laboratoriju daje krv za ljubljenu osobu. I, ako bi to srce opet bilo zamoljeno, ono bi opet spremno reklo: dakako, hoću opet... ali pred vratima laboratorija kažu da ipak nije potrebno. Ovaj put, iako krv nije potekla, u srcu nije bilo manje ljubavi. — Tako nekako je na Kalvariji Srce Isusovo reklo: ja ću, hoću, ecce venio... i u božansku transfuziju izlilo i posljednju kap krvi iz probodenog Srca. U svakoj svetoj Misi u tom Srcu ima isto toliko ljubavi kolikc je bilo na Kalvariji i ono neprestano ponavlja: dakako, hoću opet... Ali Otac nebeski kaže: bilo je dovoljno, ne treba više. Iako se božanska Krv zaustavila i ne treba više da teče, Ljubav teče, teče i ne može presahnuti. Jača je od zlobe svijeta.

Natjecanje ljudske zlobe i božanske ljubavi pred nama se nastavlja. Možemo li ostati neutralni? — Božansko Srce, oprosti, mi smo znali čak prijeći i na drugu stranu.

DESETLJEĆE VELIKE ODGOVORNOSTI

Zagrebački Nadbiskup Dr Franjo Kuharić proslavio je 3. svibnja deset godišnjicu svoga biskupskog posvećenja. Okoljen svećenicima i bogoslovima služio je svetu Misu u Rimu u bazilici svetoga Petra. Hrvatskoga Metropolitu preporučamo u žarke molitve.

PARAY LE MONIAL — OLTAR NA MJESTU UKAZANJA

Piše: Pero Bulat

Sveta Marija Margareta Alacoque bila je ono oruđe kojim se Božja Providnost poslužila da objavi modernom naraštaju puninu ljubavi Isusova Srca.

Živjela je u drugoj polovici 17. stoljeća, a odlikovala se izvanrednom poniznošću i junačkim podnošenjem teških križeva.

16. lipnja 1675. — dakle upravo ulazimo u 300. godišnjicu toga događaja — ukazao joj se Isus, sjajući u slavi sa pet žarkih sunaca... Iz cijeloga Njegova bića strujile su zrake, a osobito iz grudiju, koje su sličile užarenoj peći. On joj je rekao ove riječi:

> »Ja ti obećajem u preobilju milosrđa moga Srca da će moja svemoguća ljubav svima onima koji se pričeste u prvi petak za devet neprekidnih mjeseci udijeliti milost konačne ustrajnosti. Oni neće umrijeti u mojoj nemilosti, ni bez sakramenata, jer će im moje Srce u onom posljednjem času služiti kao sigurno utočište.«

Svetica je to viđenje i te riječi iznijela u pismu što ga je poslala svojoj bivšoj poglavarici Majci de Saumaise. Nažalost, to se pismo nije do danas sačuvalo. Brižno su ga pazili u samostanu u Dijonu, gdje je majka de Saumaise provela zadnje godine svoga života i gdje je blaženo umrla. Pod kraj XVIII. stoljeća buknula je francuska revolucija. Buntovnici htjedoše se osloboditi i duhovne vlasti Crkve, te uzeše ljuto progoniti svećenike i biskupe, redovnike i redovnice.

Provaljivali su u crkve i samostane. Mnoge razrušiše, a neke popališe i oplijeniše.

U toj, dakle, buni stradao je i samostan u Dijonu i u njemu propadoše mnoge dragocjenosti. A među njima i ono vlastoručno pismo svete Margarete o Velikom obećanju. Bilo je to 1792. godine.

No, na sreću, već su prije pismo prepisali ozbiljni i pouzdani ljudi i spremili na sigurno mjesto. U drugoj polovici prošloga stoljeća ponovo ga otkriše i objaviše. Tako se pobožnost Devetnice spasa mogla proširiti na cijelom svijetu. Po njoj su došle milosti svima koji je obavljahu. I to bez obzira — bili to pojedinci, bile to veće ili manje skupine ili, štaviše, čitavi narodi.

Istinitost velikog obećanja

Ivan J. Languet bio je glavni namjesnik biskupije Autuna, a kasnije je postao i nadbiskup od Sensa. Ujedno je bio i član glasovite Francuske akademije, tako zvanih »besmrtnika«.

JUBILEJ NAJVEĆEG OBEĆANJA SRCA ISUSOVA

Na ponovne molbe glavarice samostana u Paray le Monialu taj muž odluči povesti istragu o životu i o čudesima Margarete Alacoque odmah poslije njezine smrti. U toj, dakle, strogoj i službenoj crkvenoj istrazi preslušane su mnoge osobe koje su Margaretu osobno poznavale i s njom neposredno dolazile u vezu. Isto tako sabrani su i ispitani njezini spisi. Među ovima i njezino vlastoručno pisani životopis — autobiografija — kao i onaj što su napisale njezine učenice.

Što po tim ispitanim i vjerodostojnim spisima, a nešto po usmenom kazivanju mnogih zaprisegnutih svjedoka, opisao je nadbiskup Languet svetičin život i njezine kreposti. U tom, dakle, životopisu veli doslovno i ovo:

»U jednom drugom pismu propisuje ona vježbu kako da se Srce Isusovo štuje. Ta je vježba bila njoj veoma običajna, a naučio ju je sam Gospodin i dao joj nadu da će oni koji to isto budu činili postići na kraju života svoga milost pokore i da će s ovoga svijeta poći pošto su prije primili sakramente umirućih. Ta se vježba sastoji u tom da se na tu nakanu primi sveta pričest devet puta, svakoga prvoga petka u mjesecu, i to devet puta neprekidno«.

UDOMAĆIO SE OBIČAJ...

Sveta Crkva jasno je rekla što misli o svetoj Margareti M. Alacoque, kad ju je uzdigla na oltar proglasivši je najprije blaženom, a kasnije i sveticom. Tko samo malo znade za svu ozbiljnost i strogost postupka dok Crkva nekoga proglasi svetim, tome će sama činjenica neobično mnogo govoriti i o istinitosti ovoga njezina obećanja.

Crkva, naime, premda je pomno pregledala i potanko ispitala sve spise svetice, ne samo da nije našla ništa što bi trebalo osuditi, nego ih je još potpuno odobrila svojom vlašću i dopustila da se šire među vjernicima.

U dekretu kojim Benedikt XV. proglašuje Margaretu Mariju sveticom, čitamo doslovce riječi Velikoga obećanja, koje smo iznijeli na početku ovoga članka. A zatim Papa nastavlja: »Baš to su riječi koje je blagoslovljeni Isus upravio svojoj vjernoj službenici.«

Papa Pio XI. napisao je u svojoj poznatoj enciklici »Premilosrdni Gospodin« o ovoj vježbi slijedeće: »Tako se dogodilo da je na Božju pobudu pobožnost vjernika prema Božanskom Srcu Isusovu nepre-

stano iz dana u dan rasla... Udomaćio se običaj primati svakoga prvoga petka u mjesecu, po Isusovoj želji, svetu pričest. Taj običaj danas je postao općenit«.

ALI NA KOGA SE OBRAĆAŠ?

I sama sveta Margareta pruža snažan dokaz ispravnosti i valjanosti Velikoga obećanja.

Sasvim je očito da je Isus bio s njom u kontaktu. Margareta nam to nježno i iskreno prijateljstvo opisuje ovako: »Gledala sam Ga i osjećala sam da mi je blizu. Slušala sam Ga puno jasnije nego li se može čuti pomoću tjelesnih čutila. Jer pomoću ovih mogla bih se rastresti ili od njega odvratiti, ovome se pak nisam mogla oprijeti, jer se sve to dogodilo bez ikakva moga sudjelovanja... Kadikad bi me počastio svojim razgovorom, sada kao prijatelj, sada kao zaručnik, sada kao svoju jedinicu zaljubljeni otac ili tome slično«.

Gotovo dvadeset godina što ih je Margareta provela u Redu trajalo je to njezino povjerljivo općenje s Isusom. Nebrojene milosti primila je ona na taj način od Njega za svoju osobu i za duševnu korist mnogih ljudi. Najvažnije ipak od svih bijahu one milosti koje se odnose na štovanje Presvetoga Srca Isusova. O tom božanskom Srcu imala je više posebnih ukazanja, primila je više potankih naloga i uputa, koje je vjerno priopćivala svojim glavaricama i ispovjednicima, a djelomice, po njihovu nalogu, i popisala.

LIBANONSKI CEDRI PADAJU

Kada Isus kaže »da će udijeliti milost konačne ustrajnosti«, onda misli na onu posljednju milost, dragocjeniju od svih drugih, o kojoj ovisi vječno spasenje. To potvrđuju riječi koje odmah slijede: »Oni neće umrijeti u mojoj nemilosti«, To jest: oni će postići rajsku sreću.

Ta je milost, po riječima o. Guillaumea, »kruna svim drugim milostima, bez koje bi sve druge bile sasvim beskorisne. Milost, koja je djelo našega spasa, koja čini te ljubav Božja navijeke u našem srcu slavlje slavi. Milost je to konačne pokore«.

I doista, što bi koristio sv. Antunu njegov osamdesetgodišnji, a svetom Pavlu njegov devedesetgodišnji strogi pustinjački život, da je na kraju mukotrpnoga života, onaj u 105., i ovaj u 113. godini umro u nemilosti i neprijateljstvu Božjem?

I neka nitko ne misli da je nemoguće otpasti, da bi se to protivilo možda Božjoj ljubavi i pravednosti. Nije li čovjek u svom djelovanju slobodan? Nije li moguće u jedan jedini tren oka teško sagriješiti i tako u jednom hipu izgubiti sve što si kroz godine u znoju i krvi teškom mukom za nebo privrijedio? »Cedre libanonske«, kaže sveti Augustin, »vidio sam gdje padaju«.

Hoće reći: vidio sam muževe koji su se u svetosti tako visoko popeli te su bili sličnl cedrima na gori Libanonu, koji poput našega hrašća imaju veliko i duboko korijenje. Pa ipak su pali! Dokle god je u čovjeku duša, dokle god ovu tužnu dolinu suza gazi nogama — dotle nije siguran za svoj spas.

Tumačenje devetnice spasa

Čovjek ovdje stoji pred neshvatljivom tajnom i pita se: kako je to moguće? Što zapravo treba izvršiti da se postigne ta milost nad milostima?

Prije svega, objavivši se svetoj Margareti Isus reče ove svečane riječi:

»Ja ti obećajem«. Htio nam je time kazati, da On, kad se radi o tako izvanrednoj milosti, hoće založiti svoju božansku riječ, o kojoj je rečeno: »Proći će nebo i zemlja, ali moja riječ neće nikada proći«.

I odmah dodaje: »U preobilju milosrđa moga Srca«, da bismo dobro promislili kako se ovdje ne radi o nekom običnom obećanju, plodu njegova redovnoga milosrđa, nego o tako velikom obećanju da je ono moglo doći samo od preobilja upravo neizmjerna milosrđa. To je ono milosrđe koje oprašta Zakeju, iskazuje mu veliku počast dolazeći u pohode njegovoj kući; to je ono milosrđe koje oprašta Magdaleni, javnoj grešnici; oprašta i Samaritanki i otkriva joj njezine

grijehe; oprašta Petru, koji ga je sramotno zatajio i upravlja mu pogled pun sažaljenja; oprašta s križa istim svojim progoniteljima i ispričava ih pred svojim Vječnim Ocem da ne znaju što čine; oprašta dobrom razbojniku i daje mu ovo utješno obećanje: Danas ćeš biti sa mnom u Raju!

POTREBNI UVJETI

Da postignemo svrhu Velikoga obećanja, treba da izvršimo neke uvjete, koji nisu tako teški, ali su vrlo precizni i strogo određeni. Evo ih!

1. Primiti devet pričesti. — Prema tome, jasno je: tko bi primio samo nekoliko pričesti, a ne svih devet, taj ne bi izvršio uvjeta.

2. U prve petke u mjesecu. - Ovdje valja paziti: tih devet pričesti mora se svakako primiti u devet prvih petaka u mjesecu. Ne bismo imali pravo na učinak Velikog obećanja kad bismo ih primili u neki drugi dan, npr. u nedjelju, niti baš ni u petak ako taj nije prvi u mjesecu. Ni ispovjednik ne može izmijeniti dan. Ako bi to učinio, a budući da Crkva nikome nije dala to pravo, njegova zamjena ne bi ništa vrijedila. I tko bi se njome poslužio, taj ne bi izvršio uvjeta koji se traže za veliko obećanje. Ni sami bolesnici ne mogu biti oprošteni od ovoga uvjeta.

3. Za devet mjeseci uzastopce. — Tko se pričestio za pet, šest, sedam mjeseci u prvi petak, a onda jedan mjesec izostao pa bilo i nehotice, ili jer je bio spriječen ili jer je zaboravio, taj ne bi time nimalo sagriješio. Ali bio bi dužan pobožnost opet iznova započeti. Ta se pobožnost može započeti onoga mjeseca u godini kad je kome zgodnije. Za one koji još idu u školu bilo bi vrlo zgodno započeti je u mjesecu listopadu na početku školske godine i tako je u lipnju završiti. Uzgojitelji i uzgojiteljice imaju divnu priliku da već u najranijoj mladosti pomognu djeci za čitav život i čitavu vječnost. Mladenačke duše raspoloženije su odazvati se ljubeznim Isusovim pozivima. Takve duše bit će jednoga dana najljepša kruna svojim odgojiteljima.

4. S dužnom pripravom. — Dosta je da se pričesti u Božjoj milosti, a nije potreban neki poseban žar. Ali očito je: tko bi primio ili jednu ili sve te pričesti u svjesnom teškom grijehu, ne samo da ne bi sebi osigurao milost Devetnice spasa, nego bi izazvao i Božju srdžbu. Dobro je da se svaki put obnovi nakana da se tom pobožnošću kani postići plod Velikog obećanja i zadovoljiti Isusovu Srcu za nezahvalnost i zaborav kojom ga ljudi vrijeđaju u sakramentu ljubavi.

NAKANA KROJI SUDBINU

— Ova pobožnost, mogao bi netko reći, ide u prilog zlom ufanju u spasenje, koje je vrlo težak grijeh protiv Duha Svetoga..

Taj bi prigovor bio veoma ozbiljan, kad s jedne strane ne bi bilo bezuvjetnoga Isusova obećanja, a s druge strane ugleda svete Crkve. Isus nas je htio navesti da stavimo u Nj sve svoje pouzdanje, dajući nam sebe za jamca našega spasenja po neizmjernim zaslugama svoga Srca. Sveta Crkva nas potiče da se o-

koristimo tim tako lakim sredstvom vječnoga spasa. Stoga se ne ustručavamo odgovoriti da ta pobožnost u poštenim dušama nipošto ne pogoduje zlu ufanju, nego, naprotiv, podžiže u njima nadu, da će doći u nebo makar bile nevoljne i slabe. A poštene duše znaju vrlo dobro da se nitko ne može spasiti ako svojom voljom ne odgovori Božjoj milosti, koja nas potiče da vršimo Božji zakon, izbjegavamo zlo i činimo dobro. A to je upravo ono što nas uči sveti Augustin: ako te je stvorio bez tebe, neće te spasiti bez tebe.

Dužnost je svećenika i ispovjednika da u tom smislu dobro pouče osobito mladenačke duše. A u praksi vidimo da ta pobožnost pruža izvanredna sredstva za posvećenje mladosti i usmjerenje k pravom izvoru kršćanskoga života — presvetoj euharistiji.

KONCILSKA NAUKA TO POTVRĐUJE

Istina, posljednji Crkveni sabor nije se nijednom riječju osvrnuo na duh ovakvoga opravdanja. Ali, kao što ni u drugim stvarima nije zabacivao ono što nije spominjao, tako se isto ne može reći da je u bilo čemu oslabio snagu Devetnice spasa. Štoviše, obratno!

On veli da oni koji su pridruženi pashalnom misteriju, a to znači u prvom redu po presvetoj euharistiji, idu u susret uskrsnuću. Očito da je upravo svrha Devetnice spasa približiti kršćanski puk euharistiji i zato spasenju.

Koncil dalje veli u Pastoralnoj konstituciji: »To ne vrijedi samo za one koji vjeruju u Krista nego i za sve ljude dobre volje u čijim srcima milost nevidljivo djeluje. A budući da je Krist umro za sve i budući da je konačni čovjekov poziv stvarno samo jedan, i to božanski, moramo držati da Duh Sveti pruža svima mogućnost da se, na način koji **je Bogu poznat**, pridružuje tom pashalnom misteriju.«

Ako za sve, pa i za one koji ne poznaju Krista, vrijedi da im se pruža mogućnost vječnoga spasa, zašto ne bi bilo moguće da Bog označi neki poznati način kako se to ostvaruje u krilu Njegove Crkve?

Tko bi se nadao?

Pripovijeda Don Anđelko Babić, župnik iz Stoca u Hercegovini.

Prošle godine u dalekoj Australiji, u danima Međunarodnoga euharistijskog kongresa, sjetih se one davne Samaritanke, njezina susreta s Gospodinom i svega što je nastalo iz toga susreta. Čovjek bi tu samaritansku ženu smatrao sposobnom za svašta prije negoli da ona bude nosilac Radosne vijesti. A baš ona, takva kakva je bila, donese uzbuđenje i gibanje u svoj grad, kad im je kazivala za Krista i svojim pričanjem mnoge svoje sugrađane oduševila za Nj.

Ta žena, koja je već u ono pradavno doba mijenjajući muževe nadmašila mnoge današnje holivudske glumice, pala mi je na pamet jedne tople večeri u Geelongu, blizu Melbourna.

Te veljačke večeri, dok je u Evropi bila zima, ja sam pod toplinom australskog ljeta sebe rashlađivao »apple-juiceom« i slušao Ratka, koji mi je svojim kazivanjem pomogao da upoznam tu zemlju i sudbine naših ljudi u njoj. Prije nego jednu njegovu priču ovdje donesem, moram ga predstaviti. To je mlad čovjek. Svu je svoju školsku spremu stekao u tuđini. Ima solidno namještenje, ali u popodnevnim satima, da mu vrijeme brže prođe, uzima od jedne firme auto-taksi i radi na postotak. Svoj auto, dakle, ostavlja kod kuće, a autom firme »taksira«.

I evo jednog njegova doživljaja, kako ga je on ispripovjedio:

— Dok sam jednoga predvečerja na stajalištu čekao muštreriju, pristupiše mi dvojica mladića. Kosati i bradati, a onda u odjeći i držanju sa svim onim oznakama koje ti svjetuju: najbolje ti je s takvom čeljadi nemati posla. Na lošem engleskom jeziku izraziše mi želju da ih vozim. Poslije malog skanjivanja otvorio sam im vrata automobila i engleski im rekao neka izvole ući. Kad su se smjestili i auto krenuo, začudi me kad oni počeše razgovor na hrvatskom. Vozio sam mirno i tobože nezainteresirano. Ničim nisam pokazivao da ih razumijem i da pratim svaku njihovu riječ. A oni nemaju o tom pojma ni danas.

Jedan od tih čupavaca u razgovoru spomenu kako je u domovini obavio pobožnost devet prvih petaka. Njegov se prijatelj tome jako začudi. Čuđenje mu i izrazi riječima kako nije znao da ima posla s pobožnim dečkom. A ovaj mu počne pričati kako ga je mama u domovini nagovorila, zapravo natjerala da obavi tu pobožnost. I kad je on pitao zbog čega bi to radio mama mu je obrazložila kako je Isus svetoj Margareti obećao da neće umrijeti u teškom grijehu onaj tko to bar jednom u životu učini. I kad ga je mama već natjerala da to učini, nastojao je da to zbilja uradi kako treba. I na kraju svoga kazivanja malo uzbuđenim glasom reče svome prijatelju kako je tri puta od tada dolazio u smrtnu opasnost i čudom se čudi da je ostao živ, a njegovo je uvjerenje da ga je spasila baš ta pobožnost devet prvih petaka, jer je svaki put imao na duši teške grijehe, pa ga je po njegovu mišljenju Isus svaki put ostavio na životu da ih se oslobodi...

Tako je on to kazivao svome čupavome kolegi, ali možda pažljivije od kolege slušao ga je Ratko. I on reče da je odmah odlučio da će i sam obaviti tu svetu pobožnost. Nije se nadao da će od takve vrste ljudi čuti išta korisno, ali taj mladi čupavi Hrvat, u toj dalekoj tuđini, učinio je svojom pričom da je Ratko stvorio tu korisnu odluku. A tko zna da li bi je stvorio da sam tu pobožnost ja predložio?!

Da li bi apostoli uspjeli među Samaritancima koliko je uspjela njihova sugrađanka, iako je bila niskih moralnih kvalifikacija? Zato sam se nje sjetio one večeri.

Ratko dovrši priču: mladići izađoše i platiše. Odoše uvjereni da ih je vozio nekakav Englez, koji niti zna njihov jezik, niti ga njihova priča zanima. A baš obratno! Tko bi se nadao?!

Piše: Ivan Kukula DI

Po Kristovu Srcu do ljubavi koja oslobađa

Već sam naslov članka govori o čemu se u ovoj nakani radi: govor je o uređenoj ljubavi, koja čovjeka doista čini slobodnim. Premda je Bog, Stvoritelj čovjeka stvorio kao slobodno biće, ipak je malo ljudi u pravom smislu slobodno. Mnogi su »zarobljeni« krivim naukama, vlastitim neurednim pohotama i strastima i grešnim navikama. Mnogi su opet toliko vezani ljudskim obzirom da se ne usude ništa govoriti ili učiniti što se ne bi sviđalo okolini u kojoj se nalaze.

RAZNA SHVAĆANJA SLOBODE

Koliko krivih mišljenja postoji o čovjekovoj slobodi! Mnogi smatraju slobodom neodgovorno kršenje bilo kojeg moralnog zakona. Takvi smatraju sami sebe vrhovnim mjerilom u prosuđivanju svojih čina, ne priznavajući nikakav auktoritet nad sobom. Za njih je sve »moralno« što im se sviđa, bez ikakva obzira na bilo kakva načela ili propise. Neki opet, premda priznavaju Božji auktoritet i Božje sudište, pred koje će svaki čovjek stupiti (II Kor 5,10), ipak vlastitu savjest pretpostavljaju Božjem zakonu, uvjeravajući sebe da će ih Bog suditi po glasu njihove savjesti, a zaboravljaju da im je dužnost da glas savjesti usklade s Božjim zakonom kako ga navješćuje Crkva — jer savjest sama po sebi može biti i pogrešna.

Sloboda o kojoj govorimo u nakani, nije ona sloboda po kojoj čovjek može otkloniti dobro, a odlučiti se za moralno zlo ili za grijeh. Činjenica je da čovjek ima slobodu biranja i odlučivanja. O toj slobodi govore Stari i Novi Zavjet, a svjedoči nam i svagdašnje iskustvo. Gospodin je govorio Mojsiju: »Stavljam pred vas život i smrt, blagoslov i prokletstvo. Život dakle biraj ljubeći Jahvu, Boga svoga.« (Ponov. Zak. 30,19) Sv. Ivan Krstitelj, propovijedajući na Jordanu, svim je silama odvraćao slušatelje od grijeha, a nagovarao ih je na pokoru. (Luk 3,7—14) Gospodin je započeo javno djelovanje pozivom na obraćenje: »Obratite se i vjerujte u Radosnu vijest.« (Mk 1,15) Kada čovjek ne bi imao slobodu izbora i odlučivanja, ne bi ni mogao biti odgovoran Bogu za svoje čine, ali onda ne bi mogao ni stjecati zasluge. U tom smislu govori i Knjiga Mudrosti: »Blago čovjeku koji je mogao zgriješiti, ali nije zgriješio, i zlo učiniti, ali nije učinio.« (31,10)

SMISAO PRAVE SLOBODE

Prava sloboda ne daje mogućnost da čovjek krši moralni zakon, jer je grijeh uvijek zloupotreba slobode. Bog nas je stvorio slobodne, da se svojom slobodom uvijek služimo na dobro. U tom smislu pravo je slobodan samo onaj tko je ustrajnim vježbanjem toliko ojačao volju u vršenju dobra da se redovito odlučuje samo za ono što je pred Bogom dobro, a uspješno izbjegava grijeh. Svaki kršćanin koji je shvatio značenje svoga krštenja i krsnog zavjeta trebao bi toliko prionuti uz nov život u Kristu, a toliko odvraćati svoju volju od smrtnog grijeha da bi doista bio spreman mnogo trpjeti, pa i krv proliti prije nego što bi smrtnim grijehom uvrijedio Boga. Što se tko više približio tome idealu, to je slobodniji. U tom smislu piše sv. Pavao u Poslanici

Rimljanima: »Bili ste robovi grijeha... Oslobodivši se pak grijeha, postadoste sluge pravde... Jer kao što predadoste udove svoje u službu nečistoći i bezakonju na bezakonje, tako sada predajte svoje udove u službu pravdi na posvećenje. Jer kad bijaste robovi grijeha, bijaste prosti od pravde. Kakav ste, dakle, onda imali rod? Onih se stvari sada stidite. Jer je smrt svršetak njihov. A sad ste oslobođeni od grijeha, i postavši sluge Božje, imate plod svoj na posvećenje, a svršetak je život vječni. Jer je plaća za grijeh smrt, a milost Božja život vječni, u Kristu Isusu Gospodinu našemu«. (Rim 6,16-23)

Čitajući ove riječi sv. Pavla i uspoređujući ih sa svojim bićem i svojim svagdanjim životom, te misleći na uvjete modernog života, možda ćemo pomisliti: »Dobri sveti Pavle, tvoje riječi ne pogađaju naše goruće probleme. Mi živimo u vrijeme u kojem treba sve više mostova graditi prema današnjem svijetu, današnjoj kulturi i standardu života. Mi moramo danas prema svijetu zauzeti drugi stav od onoga koji su imali naši pređi. Moramo mnogo toga kod modernog čovjeka razumjeti, ispričati, možda čak i proglasiti da nije grijeh što se još jučer nalazilo u popisu teških grijeha.«

M. GAJŠAK — DETALJ KIPA SRCA ISUSOVA

Ako tako mislimo, zatvaramo oči pred istinom, o kojoj nas je Gospodin poučio i za koju je krvlju svjedočio. Samo će nas istina spasiti. (Iv 8,32) Ako tu istinu prihvatimo, bit ćemo slobodni slobodom kojom nas je Krist oslobodio: »Ako vas Sin oslobodi, doista ćete biti slobodni.« (Iv 8,37) Bez te istine, ostat ćemo u grijesima i u grijesima ćemo svojim umrijeti. (Iv 8,21)

LJUBAV KOJA OSLOBAĐA

Kad razborit čovjek želi postići koji cilj, onda najprije mora znati što želi postići, a zatim mora odabrati prikladna sredstva kojima će postavljeni cilj ostvariti. Put do prave slobode ne možemo tražiti samo vlastitim umovanjem ili iskustvom, jer se ovdje radi o slobodi kojom nas je Krist oslobodio — radi se, dakle, o slobodi koja ulazi u područje milosti, ali se zato ne može ni ostvarivati bez milosne pomoći.

Da ne moramo sami istraživati kojim nam je putem poći da se domognemo toga divnog ploda, to nam je istaknuto u samoj nakani: »Po Kristovu Srcu dolazimo do ljubavi, koja nas oslobađa.« Sam je Gospodin svoju ljubav, koju gaji prema nama, usporedio s ognjem: »Došao sam da bacim oganj na zemlju pa kako bih želio da se već zapalio i da gori.« (Luk 12,49) Kad se Gospodin objavio sv. Margareti Alacoque pokazao joj je svoje Srce, iz kojega je sukljao plamen, simbol Njegove ljubavi. I u Litanijama Srca Isusova imamo krasan zaziv: »Srce Isusovo, žarko ognjište ljubavi.«

Tom gorućom ljubavlju želi Gospodin osloboditi čovjeka, zarobljena grijehom i pogođena njegovim teškim posljedicama. Ljubav Presv. Srca potiče nas da se božanskim darom slobode služimo samo onako kako odgovara toj ljubavi, a brižno izbjegavamo sve što bi nas ponovno dovelo u sužanjstvo grijehu, od kojega nas je Gospodin, ljubavlju svoga Srca, oslobodio. Ta ista ljubav pomagat će nam da trajno ostanemo u slobodi djece Božje.

OBITELJSKA LJETNA ŠKOLA

Ovogodišnja Ljetna obiteljska škola pruža izvanrednu priliku:

— svim bračnim kandidatima, tj. mladeži starijoj od 18 godina, da se sistematski spremni za svoj najvažniji poziv, osnivanje zdrave kršćanske obitelji;

— osobama koje su u braku da još jednom svjesno prožive i prouče one elemente koji sastavljaju njihovu bračnu ljubav;

— svim onim katoličkim laicima koji bi htjeli bolje upoznati kako bi drugima mogli pomoći da se što bolje spreme ili snađu u braku;

— svećenicima da u svojoj župi mogu provesti nakane i želje Koncila radeći na moderan, suvremen način na obiteljskoj obnovi.

Glavna tema: ZARUČNIČKA I BRAČNA LJUBAV prema knjizi koja će do tada izaći kao priručnik dosadašnjega našega obiteljskoga pastorala.

Vaša prisutnost bit će poticaj i potpora onima koji rade oko obiteljske obnove, da mogu ustrajati na tom poslu, da ne klonu zbog općenite apatije i stagnacije na području gdje se kuje najviše naša sudbina.

Uvjereni smo da se u Vašoj okolici nalaze ljudi koji su — u tim velikim pitanjima — sličnog mišljenja kao i Vi, kojima treba dublja formacija, poticaj, razgovor i susret. Upozorite, potičite, nagovorite one koji su neodlučni, a za koje znate da će biti zadovoljni ako se nađu u toj sredini.

VRIJEME: Obiteljska ljetna škola traje četiri dana: od 26. kolovoza u 18 sati (ponedeljak) do 30. kolovoza (petak) navečer

MJESTO: Zagreb, Fratrovac 38. Autobus vozi od Katedrale svakih četvrt sata na Mirogoj. Uđite na glavni ulaz, prođite ravno sve do spomenika Majke i mrtvog sina, pa ćete ugledati na slijedećem obronku lijepu zgradu s križem.

PRIJAVE: Sve informacije, prijave i obavijesti dobit ćete ako pišete na adresu: Obiteljski institut, 41000 Zagreb, Palmotićeva 33.

...Da ovdje cvate vjera, strah Božji i ljubav...

U nedjelju 31. ožujka 1974., uz sudjelovanje cijele župe, Msgr Ćiril Kos, đakovački biskup, blagoslovio je u Štitaru temeljni kamen nove župske crkve svetoga Mateja, apostola i evanđeliste.

Sadašnja župska crkva ne odgovara građevinskim propisima (oštećena je nakon potresa) ni potrebama vjernika. Građevinski radovi započeli su 15. listopada 1973. Cijela župa ima 2.600 vjernika, koji su uz svoje molitve i žrtve iskopali oko 250m³ za temelje nove crkve, sami dali i dovezli potreban šljunak (oko 300m³) i pijesak (oko 80m³) za početak radova. Izvođenje radova povjereno je građevinskom poduzeću RAD, Đakovo. Pošto su podignuti temelji, blagoslovljen je temeljni kamen i nastavljeni su zidarski radovi.

Zbog velikih troškova poslovi će se odvijati prema mogućnostima i prilozima darovatelja, napose vjernika same župe. Neka Gospodin blagoslovi početak radova i sve darovatelje, kojima smo veoma zahvalni!

A. Drenjančević

MISIONAR U KONGU IZ OVE OBITELJI

Obitelj Dragušica: Ankica, Ante, Jozo, Stipe, Iva, Ivan, Jakov, otac Ilija i majka Luca.

Tata je umro 1945. Obolio je od upale pluća i nakon osam dana preselio se u vječnost. Majka je ostala sama sa sedmero djece. Najstariji Stipe imao je 12 godina. A najmlađem je bilo 18 mjeseci.

— Kako vas je mogla podići na noge?

— To sam Bog zna - odgovara mi don Jakov Dragušica, župnik u Dusinama. Pa i samo ona to znade. Nije prodala nijedan komadić zemlje, a školovala nas je, odgojila sve, da danas imamo svoj dobar kruh u rukama. Jozo i Stipe žive kod kuće u Trilju, brat Ante u Rogoznici pokraj Šibenika. Seke se udale u rodnu župu. Ja sam župnik, a najmlađi je franjevac i misionar u Kongu u Africi. Moji roditelji imaju zasad 20 unučadi, dok su dva mala unuka već u nebu...

— Kako je došlo do toga da je vaš brat naumio otići za misionara?

— Mi smo tako odgajani: za velikodušnost u Božjoj službi. I ja bih rado otišao onamo, pa se nisam začudio kad mi je jednoga dana rekao: »Jakove, ja bih želio ići u misije. Mati je upravo umrla, pa će mi biti nekako lakše ostaviti rodni kraj...« Svoju molbu poslao je Provincijalu, a ovaj ju je iznio pred kapitul. I tako je otišao dolje u drugoj polovici 1972. godine. Ima dosad ondje pet naših franjevaca. Oni su zajedno. I oni će doskora otvoriti novu misijsku postaju.

P. B.

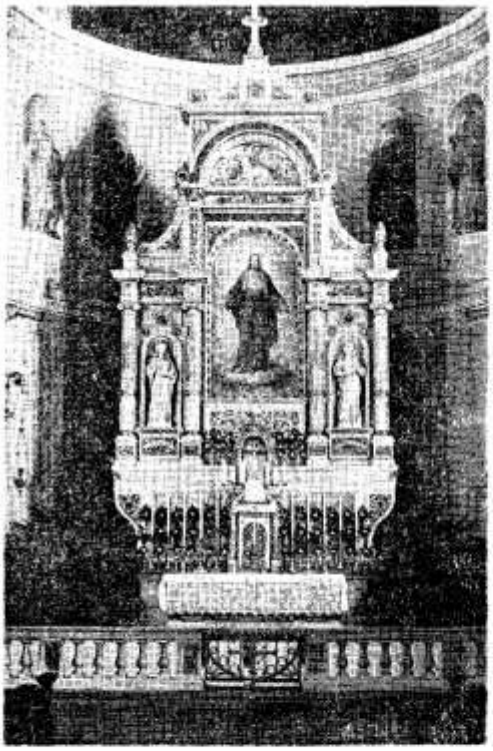

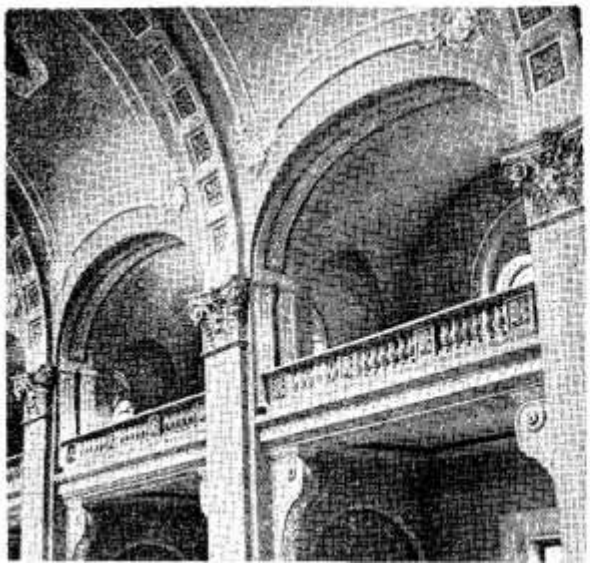

U SVETOJ GODINI

Hrvatsko Narodno Svetište Srca Isusova u Zagrebu očekuje hodočasnike svakoga dana, a osobito na blagdan Srca Isusova.

U OVOM SVETIŠTU

Krist Gospodin, dobrotom svoga Srca, dijeli svojim vjernicima posebne milosti i darove.

POMIRENJE I ZADOVOLJŠTINA

jesu osnovne dužnosti koje Srce Isusovo očekuje od nas prigodom Njegova blagdana preko ustiju našega Hrvatskoga Metropolite.

U SVETIŠTU

Od 12. lipnja do 21. lipnja DEVETNICA SRCU ISUSOVU. U 19. s. zajednička pobožnost a u određene dane propovijed.

DOĐITE K MENI SVI!

21. lipnja BLAGDAN SRCA ISUSOVA. Cijeli dan izložen Presveti Sakramenat na klanjanje. Prilika za ispovijed i pričest kroz čitav dan. U 16 sati sv. Misa za nemoćnike i starije osobe. U 19. s. predvodit će svečano Misno slavlje zagrebački nadbiskup Dr Franjo Kuharić. Na kraju zajedničko Predanje Srcu Isusovu i ČIN ZADOVOLJŠTINE.

22. lipnja — proslava Srca Marijina. Navečer pjevana sv. Misa i propovijed.

23. lipnja — nedjelja VANJSKA PROSLAVA. Ispovijedanje i pričešćivanje kroz cijeli dan. Svete Mise svakoga punog sata prije podne. U 9 sati svečana Misa. U 16. s. Misa i propovijed za hodočasnike. U 19 s. pjevana Misa i propovijed.

Piše: Predrag Belić

Načelni stavovi reformacije i katoličke obnove

U dosadašnjim prikazivanjima povijesti Svete godine bavili smo se samo tzv. »redovitim« ili »većim« jubilejima, što su ih pape proglašavali svake stote, kasnije pedesete, jednom trideset i treće i napokon svake dvadeset pete godine. Ali od XVI. stoljeća nastao je u Crkvi običaj da se osim redovitih slave i tzv. »manji« jubileji, koji nužno ne moraju trajati čitavu svetu godinu. Svrha im je bila da se u teškim vremenima i potrebama postigne posebna Božja pomoć Crkvi po molitvama, postu, milostinji i sličnim dobrim djelima vjernika.

Tako je na pr. Sveti Pijo V. (1566 — 1572) baš u godini pada Sigeta (1566) proglasio izvanredni jubilej kako bi se kršćani sjedinili u obrani od Turaka. Slično je učinio i Siksto V. (1585 — 1590), papa — kako se čini — naše krvi, prigodom početka svoga pontifikata. Taj su običaj onda preuzeli od njega i ponavljali ga gotovo svi Sikstovi nasljednici sve do kraja 19. stoljeća. Izvanredne bi jubileje neki pape određivali katkada samo za pojedine crkvene pokrajine.

Premda se ono propovijedanje oprosta što ga u svrhu novogradnje bazilike sv. Petra proglasiše najprije papa Julije II, a zatim i papa Leon X, ne može u strogo pravnome smislu zvati izvanrednim ili manjim jubilejem, ipak se ono mora svesti na ista teološka načela. Pa kad je tim povodom — točnije poslije 31. listopada 1517. nastupio Martin Luter, on je ujedno napao i same bogoslovne temelje za jubilej Svete godine.

Činjenice su nam svima više-manje poznate iz povijesti. Spomenimo samo značajnije događaje!

Lakomisleni 23-godišnji vojvoda Albrecht od Brandenburga postao je god. 1513. nadbiskupom Magdeburga (u današnjoj DDR) i upraviteljem Halberstadtske biskupije. Ali to njemu nije bilo dosta, nego je u slijedećoj (1514) godini prihvatio ponudu kaptola u Mainzu da postane i njihovim nadbiskupom. I to nadbiskupom-izbornikom, koji je imao pravo birati cara tzv. »Sv. Rimskog carstva njemačke narodnosti«. Kako Albrecht Brandenburški nije imao novaca da plati Rimskoj kuriji takse za palij, za oprost što u jednoj osobi skuplja upravu nad trima crkvenim pokrajinama i za ostale crkvene poreze, ponudio se papi da će se u toku osam godina na njegovim teritorijama moći propovijedati »indulgencija«, tj. oprost u korist novogradnje bazilike sv. Petra. I to tako da jednu polovinu prinosa pošalje papi u Rim, a drugu zadrži za sebe. Papa Leon X. dopustio mu je to dana 31. ožujka 1515. I neki drugi zemaljski knezovi dopuštali su pod sličnim uvjetima propovijedanje indulgencija. Vrlo nezgodno je bilo što su Albrechtove potkomisare i propovjednike oprosta pratili i zastupnici bankarske obitelji Fugger, da na licu mjesta odmah inkasiraju svote koje im je nadbiskup dugovao.

Sama nadbiskupova instrukcija bila je vjerski ispravna, ali — kako piše Erwin Iserloh stručnjak za Reformaciju među katoličkim povjesničarima — ta je nauka »praktički pri primjenjivanju pobožnih obrazaca i superlativa dovodila do vašarskog izvikivanja oprosta kako bi se mogao postići što veći novčani otkup. Nije se nudilo ipak praštanje b u d u ć i h grijeha, kako će to kasnije Luter tvrditi. Ali čovjek je mogao kupiti »ispovjedni list«, pomoću kojega bi u svom kasnijem životu mogao bilo kojem svećeniku ispovijediti grijehe koji su inače bili pridržani samo papi.«

Glavni propovjednik oprosta u magdeburškoj crkvenoj pokrajini bio je Johannes Tetzel. Nije bio loš čovjek, ali teološki ipak nije bio odviše jak, pa je u svojim propovijedima davao prednost novcu pred pokajanjem i obraćenjem.

Luter je reagirao na sve to u svojim propovijedima, gdje se tužio kako ljudi više mrze kaznu za grijeh negoli sam grijeh, osobito pak u svojim glasovitim »tezama« kojih ima 95 na broju.

Isti je prof. Iserloh dokazao da ih Luter nije uoči Sviju Svetih izvjesio na vrata dvorske crkve u Wittenbergu, kako je to poslije Luterove smrti godine 1546. pisao Melanchthon, stvorivši tako mit o svome učitelju i vođi. Augustinski monah samo ih je poslao odgovarajućim crkvenim vlastima, u prvom redu nadbiskupu-izborniku Albrechtu, tražeći da povuče svoju instrukciju propovjednicima jer će inače doći do bruke i sramote.

Luter, dakle, u početku nije nastupio kao buntovnik. Tako u 81. tezi piše: »Ove nerazborito propovijedanje indulgencija čini učenim ljudima vrlo teškom obranu papina ugleda protiv kleveta ili čak lukavih pitanja što ih stavljaju svjetovnjaci.« Ali nije imao ni dlake na jeziku kad je u slijedećoj tezi iznio ovakvo pitanje: »Zašto, vele oni (tj. svjetovnjaci), zašto papa ne oslobodi jednom zauvijek sve duše u čistilištu, i to iz najpravednijeg motiva, to jest iz svete ljubavi i od sućešća prema njihovim patnjama, ako ih neprekidno oslobađa odonud iz nevrijedna motiva, tj. za novac koji je određen za gradnju njegove bazilike«?

Slijedile su druge rasprave s Luterom i pozivanje da opozove zablude iz svoje nauke. Napokon je papa 1520. osudio 41 tezu, a doskora i samoga Lutera izopćio iz Crkve, ukoliko u roku od dva mjeseca ne povuče one svoje tvrdnje koje su krive. U tezama što ih je Leon X. bio osudio nije sve bilo upereno samo protiv zloupotreba propovjednika: tu je bila nauka oprečna katoličkoj. Tako je u 19. tezi stajalo: »Indulgencije (oprosti) onima koji ih doista postižavaju ne koriste za oproštenje one kazne koju zbog osobnih grijeha duguju Božjoj pravdi«. U dvadesetoj tezi: »Vjernici su zavedeni u zabludu kad vjeruju da su oproštenja spasonosna i korisna za duhovan plod«.

Luter je odgovorio time da je javno spalio i papinu bulu kojom se osuđuje njegova nauka i druge zbirke papinskih spisa (Dekreta, Dekretala), pa »Teološku sumu« sv. Tome Akvinca i slična katolička djela.

Sve je to polazilo od osnovne točke Lutorovske teologije, tj. od nauke o bezvrijednosti dobrih djela za »opravdanje« ili vječno spasenje. U 31. tezi što ju je Leon X osudio stoji: »U svakom dobrom djelu pravednik griješi«! Budući da prema Luteru samo vjera u zasluge Kristove opravdava tj. spašava, logično da reformator tako loše sudi o dobrim djelima, o ulozi hijerarhije, pa čak i o prvom političkom problemu tadanjega kršćanskoga Zapada, tj. o organiziranoj obrani od turskih nasrtaja: »Ratovati protiv Turaka — stoji u 34. osuđenoj tezi — znači protiviti se Bogu, koji nas tako preko njih (kazneno) pohađa zbog naših grijeha«!

Eto, to su dvije različite teologije. Jedna, zabacujući ljudsku suradnju u djelu spasavanja, logičnom nuždom zabacuje oproste, hodočašća, svete godine, jubileje, pa čak i vidljivu crkvenu hijerarhiju i ministerijalno svećenstvo, živu predaju i crkveno učiteljstvo — proglašujući Sv. pismo jedinim izvorom vjere prema nadahnuću što ga svakome pojedincu daje Duh Sveti.

Druga (naša katolička) teologija, dajući neusporedivu prednost Božjoj inicijativi, poticajima milosti i vjeri i obnavljajući se od slabosti vanjštine i posvjetovnjačenosti — nije ipak »s prljavom vodom bacila ujedno i opravo dijete«. Nastavila je i nadalje, obnovljena Tridentskim saborom, novim redovima, revnim duhovnim nastirima i velikim svecima, svoje hodočašće prema vječnom spasenju. I to surađujući s Milošću, i kako smo to već bili opazili kod jubileja 1400., »nadomunjujući (pokorom, molitvom i dobrim djelima) što manjka mukama Kristovim na svome tijelu, za Tijelo Njegovo a to je Crkva...«

Lutorov je nastup bio ujedno novod i poziv da se te teološka pitanja bolje prouče. Tridentski je sabor definirao katoličku nauku o oprostima i o srodnoj problematici.

Jedan od najvećih muževa toga doba — sv. Ignacije Lojolski — davao je u duhovnim vježbama, u glasovitim »Pravilima za osjećanje s Crkvom« i ove direktive:«... Hvaliti moći svetaca, štujući relikvije i uticući im se. Hvaliti postaje, (tj. rimske liturgijske »stacije«), hodočašća, oproste, Svete godine, križarske povlastice i paljenje svijeća u crkvama...«

Iako mučena unutrašnjim krizama i vanjskim ratovima, Crkva je 1525. slavila svetu jubilejsku godinu — devetu redovitu, kao i 1550. — desetu. I ovaj je put vidljivo vodstvo Crkve bilo zauzeto što smjenom papa, što onet nastavkom rada Tridentskog sabora. Ali o tome, ako Bog da, drugi put.

Piše: Marko Cvitkušić

Oprosti im i ti, Mladene!

S Mladenom sam često i dugo razgovarao, iako je on bio iz drugog sela. Išli smo zajedno u školu. Pisali smo skupa zadaće, učili pjesmice, veće i manje, mučili se oko matematičkih zadataka. Uvijek je bio povučen i nekako osamljen, potišten u dnu duše. Znao sam da nije imao majku, ali ga nikada nisam upitao kad ju je i kako izgubio. Živio je pod očevim krovom, s maćehom, djedom i bakom, o kojima nikad nije ništa pričao.

Jednog dana pošli smo zajedno k prijatelju u obližnje selo Lug. Idući uskim seoskim puteljkom, nije pričao; bio je nešto zamišljen. Bilo je to krajem studenoga, upravo uoči blagdana sv. Kate. Odvažih se te ga pomalo sramežljivo, zapitah: »O čemu razmišljaš, Mladene?«

Trže se iz dubokih misli, ponešto iznenađen mojim upitom.

»O svemu i ni o čemu; o onome što je bilo, što je trebalo da bude, a nikad se neće dogoditi. Na pameti mi je majčin lik, kojega se sada sjećam tek kao kroz maglu. Da je živa, sutra bi slavila imendan. Prišao bih joj, kao što to čine sva djeca svojim roditeljima, pružio buket cvijeća; čestitao, poljubio joj dobro lice, na kojemu je uvijek, kako su mi stariji pričali, titrao bezazlen osmijeh. A silno je voljela cvijeće.«

I u tome trenutku, dok je teško sricao riječi i rečenice, pročitao sam na njegovu zamišljenom licu svu bol koju je nosio, s kojom se družio.

Sjeli smo na oboreno stablo pored rijeke, koja je i sada, kao i uvijek, čavrljala istu priču u pjeskovitu koritu, ali se nije vidjela. Magla se tek počela dizati s pospane ravnice, umivene jutarnjom rosom.

»Blago tebi, Jozo« reče mi tiho. »Ti imaš roditelje, koji te vole, koji se brinu za tebe, a meni je sve to bilo uskraćeno.«

Zaokružio je pogledom po prostranoj posavskoj ravnici koja se budila iz svog kraljevskog sna, obojena modrim jutarnjim bojama.

»Život se poigrao sa mnom, vrijeme je odnijelo mnogo toga. Rođeni otac me napustio, majku nisam gotovo ni zapamtio. Rođen sam iz strasti, a ne iz ljubavi kao druga djeca koja se danas raduju životu i osmijehu sunca, sretna što su pokraj roditelja.

Moja majka, mlada i neiskusna, dala se zavesti od moga nesuđenog oca i ja sam rođen iz te strasti. Zbilo se to uoči Velikog petka, kad su njih dvoje brali cvijeće i spremali se da proslave Veliki blagdan božanske Ljubavi. Tako je toga dana, uoči Velikog petka počeo moj trnoviti kalvarijski put.

Otac je ostavio majku i otišao drugoj ženi pokazavši tako svoj krajnji egoizam jer je u njoj više cijenio novac nego plemenito srce žene koju ostavlja.

Iako me mnogi nisu željeli vidjeti, ja sam se, zahvaljujući samo mojoj majci, koja me je voljela više od svog vlastitog života, ipak rodio.

Njezini roditelji su umrli ubrzo poslije moga rođenja; moji ujaci za nas naprosto nisu htjeli ni čuti. Jedino su odmah pograbili djedov kovački alat.

Moja je majka prodavala svoje rublje da bismo se mogli prehraniti.

Kad su mi bile tri godine, u mjesecu travnju, kad se sve raduje proljeću i životu, majka se preselila u Vječni dom, prešavši rijeku života.

O njezinoj smrti obaviješten je i otac. Neka bar sada, kad je ona mrtva, zaboravi na svoj kruti egoizam i životni interes, te još jednom pogleda to lice koje je zauvijek prezreo i popljuvao. Nije mogao to učiniti jer je na svojim grudima nosio istetovirano ime druge žene, u kojoj je imao ostvaren materijalni profit, za kojim je uvijek težio. Ivanka, ta njegova druga žena, imala je sve: i novac i ljepotu, i šarm, i... ali ljubavi, koja

zahtijeva od supružnika potpuno predanje, nije imala. Primio je telegram i samo je uzdahnuo. Nije mogao ništa reći. Toga trenutka samo se okrenuo starim roditeljima, rekavši poluglasno: »Katarina je umrla, savjest će mi se smiriti!« Nije došao jer nije znao da je ona znala praštati i da mu je sve oprostila.

Biti sam, kako je to teško! Ali samoća je pokatkad najveći prijatelj. Iskusio sam to dobro kroz život, koji me bacao amo-tamo kao morski valovi brod. Pelina još nisam gutao, ali sam osjetio s prvim koracima njegovu gorčinu.

Još onako nejaka uzela me je tetka u svoj dom. Rastao sam s njezinom djecom, igrao se s tuđim igračkama, koje mi je kupovala tuđa majka više iz samilosti nego iz ljubavi. Svakodnevno su žene prolazile pokraj mene i začuđeno me promatrale, pri tome se ciničkí podsmjehujući: »Siroče! To je one Katarine, one nesretnice. Bog joj grijehe oprosti!« U prvi mah nisam razumio značenje tih riječi, ali sam znao da je u njima bila sadržana sva ljudska osuda protiv žene koja je ležala u zemlji i njezina potomka.

Jednog dana došli su djed i baka i odveli me u očev dom, gdje sam se trebao roditi pod sretnom zvijezdom, kao i druga djeca, ali sudbina je htjela drukčije. Moj otac, čiji sam prezir osjetio od prvih trenutaka svoga života, prezirno me pogledao i pogledom osudio. Izderao se na svoje roditelje: »Vodite to nedonošče, što će mi ono u kući?« Nastala je svađa. Zalupio je vratima i otišao bez pozdrava.

Maćeha me uvijek mrko gledala ispod očiju i drsko mi davala svaki komadić kruha, a kad sam jeo, izgledalo je kao da mi broji zalogaje. Tjerala me da radim najteže poslove, a za ručak dobivao sam komadić proje namazane guščjim maslom.

I jednog dana vratio se otac. Profućkao je ono novaca s drugim ženama što ga je imao i došao nazad poput rasipnog sina, samo što se nije kajao za svoje grijehe, nego se i dalje svejednako bahato ponašao. Pozvao me k sebi i rekao mi: »Mladene, slušaj mamu što ti zapovjedi ili inače zlo po tebe!« Tada sam u svojoj desetoj godini, prvi put čuo svoje ime na očevim usnama.

Imao sam roditelje, ali s njima neću nikad biti zajedno, neću čuti iz njihovih usta riječ »sine«, koju sam toliko želio čuti i na što sam imao pravo. Želio sam da s njima zajedno prođem putem svoga sela, da svi vide da imam roditelje, da su me voljeli... ali to nikad nije moglo doći jer nisam bio rođen iz ljubavi nego iz egoizma. Želio sam jedan dan biti sretan uz roditelje, ali mi je i to bilo uskraćeno; taj dan na koji svi imaju pravo za mene ne postoji. Neka budu drugi sretni kad je to meni uskraćeno; meni je ostalo samo zgražanje i sažaljenje nad samim sobom, još više nad ljudskom okrutnošću.

Malo je zastao, htijući se valjda još nečega prisjetiti. Izvadio je iz džepa trošnoga kaputa požutjeli papir ispisan nevještom rukom na kome su u paralelnim recima stajala prilično čitka slova. Pružio mi je: »Jozo, ovo je pismo moje majke napisano uoči njezine smrti, dok je ležala u bolnici u Bujadi.«

Počeo sam čitati:

Bujada, 14 4. 1955.

Dragi moj sine!

Na samrtnoj postelji pišem ti zadnje retke. Kad ih jednog dana budeš čitao, ja ću već odavna ležati u svom vječnom miru.

Ali ti ih, sine moj, ipak pročitaj i ne samo jednom, nego više puta. Ja ću uskoro umrijeti. Tko zna da li ću uopće doživjeti rađanje novog dana. Ali neka! Drago mi je da si ti živ, da živiš i da se raduješ životu. Tvoj otac imao je druge namjere. Želio je da te uništim pod rođenim srcem. To nisam mogla dopustiti: Zato smo se i rastali. On je našao sreću s drugom ženom i neka mu bude sretno. Ja mu opraštam, a isto tako i svima onima koji su odobravali taj njegov postupak. Oprosti im i ti, Mladene! Tko zna praštati, zna i živjeti. Bez praštanja nema ovaj život smisla! Sve svoje patnje prikazujem za tebe i za njega.

Jednom ćeš ga vidjeti, vjerujem, to. Reci mu da sam mu sve oprostila, reci mu da sada može mirno živjeti sa ženom radi koje je ostavio nas!

Kad ga sretneš, priđi mu, pruži mu ruku i pokaži mu da ga bar ti voliš iako te je on od prvog dana osudio.

Kad porasteš, obiđi mi grob, samo nemoj plakati. Valjda je sve moralo biti ovako? Želim da budeš sretan i radostan. Isto to želim i tvome ocu!

Tvoja mama Katarina.

Pročitao sam jednom, pa još jednom pismo što ga je napisala majka, koja je voljela život, ali se nije plašila smrti, vjerujući da će njezina ljubav, kojom je tako ljubila život, jednog dana živjeti u njezinoj ljubavi — Mladenu.

Mladen je nastavio priču smireno, bez dramatiziranja ili povišenog tona, široko, kao što se pišu romani, ljupko, kao što majka tepa čedu: »Ove godine svršio sam srednju školu, ali se nisam mogao dalje nigdje upisati, nisam imao nikoga da se pobrine za mene. Otac mi je rekao: »Putovi su ti otvoreni, pođi u život i snađi se sam!« Ovih sam dana dobio pismo od tetke iz Nizozemske, u kojem me poziva da dođem k njoj! Naposljetku sam odlučio — poći ću!«

Ravnica je bila daleko za nama, ali mnogo dalje bilo je vrijeme koje je odnijelo mladenačke snove i teško djetinjstvo mladog Mladena, vrijeme koje ga je bacilo na kruti pod ljudskog egoizma i prezira. Sjedio je mirno na osušenom stablu, oborivši pogled duboko ispod obrva; odavao je znak opraštanja i žaljenja za onim na što je imao pravo a nije to dobio: bezbrižno djetinjstvo, topli roditeljski poljubac. Oblaci su plovili po prostranoj nebeskoj pučini, pozivajući sve na pomirbu, upućujući na razumijevanje i ljubav.

TRI BRATA - TRI ISUSOVCA U JEDNOM GROBU

Mnogi svećenici koji su od 1931. do 1951. prošli kroz naša sjemeništa u Travniku i u Zagrebu na Šalati, sigurno će se sjećati neumornog i vrijednog ekonoma o. Janka Demšara. U naponu muževne snage kroz puna dva desetljeća, o. Demšar se nesebično žrtvuje za naš svećenički podmladak u Hrvatskoj.

Mladi pučki misionar ostavlja svoj lijepi apostolski posao u rodnoj Sloveniji, da ga zamijeni mukotrpnim i nemalim materijalnim brigama za veliku sjemenišnu obitelj u Hrvatskoj. Kroz sve vrijeme svoga ekonomata u srcu mu je neprestano tinjala želja za neposrednim apostolskim djelovanjem i misijskim radom. No on je junački ustrajao u teškom poslu kao i njegov rođeni brat Lojze, misionar u Bengaliji. Lojze je prije mjesec i pol dana preminuo. Obadvojica su pokopani u grobnicu u kojoj je 1930. godine pokopan i njihov treći brat Anton, koji je umro kao mlad isusovac.

Na sprovodu, koji je vodio preuzv. biskup Lenić, našao se i lijep broj hrvatskih isusovaca. O. P. Galauner, provincijal zahvalio se pok. o. Janku na požrtvovnom radu za Crkvu u Hrvatskoj i izrazio nadu da će i dalje svojim primjerom a i zagovorom kod Gospodina pomagati današnje svećenike — posebno one za koje se brinuo i za koje je radio kod nas u Hrvatskoj.

PROVINCIJAL O. P. GALAUNER GOVORI NAD OTVORENIM GROBOM

Piše: Marko Stanić

NE TU - OVDJE!

— Ženo, evo je! Kao da smo na njoj nas dvoje. Breza, pod njom klupa, on i ona sjede na njoj, drže se za ruke i utapaju poglede jedno u drugo... Divna slika! Sjećaš li se takvih trenutaka prvih dana naše ljubavi...?

— Sjećam. Kako se ne bih sjećala?! Romantika mladih zaljubljenika! Bilo pa prošlo. Okvir je lijep, a sigurno je i skup. Ti uvijek trošiš novac kao da ga imamo za razbacivanje. Mogli smo i bez te slike.

Pogledala je muža ukornim pogledom, a kad je opazila duboku bol na njegovu licu, trgnula se, prisilno nasmiješila i rekla:

— To ja samo tako kažem. Slika je lijepa i drago mi je što si je kupio.

Dobri čovjek duboko uzdahne.

— Donesi mi, draga molim te, čekić i jedan čavlić.

Donijela je. Uzeo je čekić i čavlić i objesio sliku na zid.

— Mislim da će biti najbolje da visi ovdje, nasuprot ulaznih vrata, da se svaki put kad se vratimo u naš dom sjetimo onih lijepih dana. Neka nam i sadašnje dane griju onim žarom...

— A ja mislim da slici nije tu mjesto. Bolje bi pristajala u blizini vrata prema izlazu, da se moj dragi suprug, svaki put kad izađe iz kuće sjeti da ima svoju ženu i da ne misli na lijepe mlade tipkačice u uredu.

— Ženo, jesam li ti ikada pružio povod za takve prigovore?

— Istina, nisi! Ali tko zna. Svi ste vi muževi sumnjivi.

— Ženo.., ženo..!

Sutradan je pošao u ured, a kad se poslije podne vratio kući, prvo što je opazio: slika nije bila na zidu gdje ju je objesio. Pogledao je prema vratima i — slika je visjela tik do njih. Krv mu je udarila u glavu. Skine sliku i objesi je nasuprot vrata.

Lice se žene naoblačilo. Jezik je među zubima nešto mrsio. Oči zasjale. Vidjelo se: na nešto se odlučila.

A kad drugi dan muž opet pošao u ured, slika se opet preselila do vrata.

I tako je slika mijenjala mjesto cijeli niz dana: hladni rat bez riječi.

Jednog od tih borbenih dana muž nije došao kući u određeno vrijeme. Žurni poslovi zadržali su ga u uredu sve do večeri. Vratio se umoran i gladan. Netom je otvorio vrata, odmah je shvatio »situaciju«. Izgubio je strpljivost, skinuo sliku sa ženina mjesta, objesio je na svoje mjesto i, povišenim glasom, odlučno rekao:

— Ovdje joj je mjesto!

Žena je pobjesnila: Ne tu, nego ovdje!

Otrgla je sliku skupa s čavlićem i objesila je na »svoje« mjesto.

Muž, koji je inače znao vladati svojim živcima, izgubio vlast nad njima, uzeo sliku, tresnuo njom ženi po glavi i zaviknuo:

— Ne tu, nego ovdje!

Staklo se razletilo, slika nalijepljena na tvrdu ljepenku pala na pod, a okvir ostao o ženinu vratu.

— Nato je pošao u sobu. Na večeru nije došao. Žena je sjela za stol i stala jecati.

— Mama — pristupio je najstariji sin. Mlađa djeca su bila već u postelji — mama, želim ti nešto reći.

— A što mi možeš reći sine, uz takav tatin postupak!?

— Mama, ne zamjeri, ali ti si zapravo tatu izazvala.

— Ja? Kako?

— Pa, evo, kako. — Više nisam dijete, mama. Ove sam godine maturirao. Najesen idem na sveučilište. Već više godina opažam: tata — bijelo, ti — crno; tata — dobro, ti — ne valja... A vidim da se tata trudi, i mnogo trudi, da tebi i nama ugodi što više može. Nije tata premještao sliku zato da ne bude na tvoju nego na njegovu. Njega je upeklo ono ZAŠTO si ti htjela da slika visi pri izlazu.

Volim te, mama, ali sad ću ti reći nešto što znam da će te zaboljeti. Ali moram ti reći. Devetnaest mi je godina. Još ne volim nijednu djevojku... A sigurno ću neku zavoljeti. Možda i doskora. Kako bih bio sretan kad bih mogao reći: za ženu želim djevojku kakva je moja mama. A ovako, nažalost, morat ću sam sebi reći: samo ne onakvu kakva je moja mama!

— Sine..! Sine moj..! Moći ćeš reći: za ženu želim djevojku kakva je moja mama!

Kad je svanulo jutro, tata je ušao u sobu za dnevni boravak i ugledao stol prostrt svilenim stolnjakom. Na njemu vaza i u njoj crveni karanfil. I s ljubavlju pripremljen doručak. Mama i sin bili su svečano odjeveni. Na licima im smiješak, u očima sjaj.

Tata je u trenutku sve shvatio. Zagrli ženu i sina. Tri su srca bila sretna. U hodniku nasuprot vrata visjela je slika: breza, pod njom klupa, dva mlada srca jedno uz drugo, drže se za ruke. Oči im se blistaju od sreće...

Piše: Josip Weissgerber, psiholog

PROBOST ĆEMO IM SRCA

Nećemo govoriti o Srcu Isusovu koje je vojnik probio kopljem. Nećemo govoriti ni o pobačaju u kojem majke i liječnici trgaju tkiva nerođene djece kiretom ili jakim usisivačem. Govorit ćemo o nevoljenoj i napuštenoj djeci u prve tri godine života.

PRAVI TRENUTAK

Ljudsko biće ne može se uopće razviti kako treba bez sunca ljubavi.

Postoji »pravi trenutak« kad dijete počne osjećati ljubav jedne osobe prema sebi: NEGDJE IZMEĐU TREĆEG I ŠESTOG MJESECA njegova života! Sav osjećaj vlastite vrijednosti ovisi o tom doživljaju. Ako se u tom razdoblju od trećeg-šestog mjeseca do otprilike svršetka treće godine razočara u ljubavi, teško će ikad kasnije u životu moći vjerovati u ljubav, a niti će moći koga istinski zavoljeti. Ni Boga! Da! Postoji bezboštvo kao neuroza, a možda i kao psihoza. Tko će shvatiti onaj stravičan doživotni protest? Kako je moguće očekivati ljubav od onih koje je roditeljska ljubav izdala kad im je najviše bila potrebna? Prepustimo dragom Bogu da procijeni njihov život i odgovornost. Čini nam se da bi se njihov doživotni protest protiv nedostatka ljubavi mogao ipak shvatiti kao opredjeljenje za ljubav, kao pobuna što je nije bilo.

Poslije rođenja dijete neko vrijeme živi samo refleksnim i instinktivnim (nagonskim) životom. Ali mozak i svijest naglo se razvijaju. Do treće godine dijete o-

»DIJETE JE GLADNO NE SAMO MLIJEKA NEGO I LJUBAVI«

bavi polovicu razvoja inteligencije. Drugu će polovicu obaviti do 16. godine (Thorndike).

Dojenče u prvim mjesecima mnogo spava. Budi se samo kad je gladno. Ako se ne zadovolje njegove potrebe, postaje nemirno i već stječe negativna životna iskustva. Što mu se više uskraćuje ono što treba i ostavlja da čeka, dijete postaje to nesnosnije i tjeskobno zahtijeva više nego je potrebno. Odmah na početku susrećemo zakon koji vrijedi za većinu pojava tijekom razvoja: Ako se potreba duševnog i tjelesnog razvoja ne zadovolji u »pravo vrijeme«, kasniji će zahtjevi biti neutaživi i pretjerani. Često im se neće moći udovoljiti kroz čitav život.

DOJENJE MAJČINIM MLIJEKOM

Majka bi trebala, ako je ikako moguće, dojiti dijete na prsima. Ako nema mlijeka, neka što vjernije oponaša prirodno dojenje držeći dijete na grudima. Ono će je gledati jer je gladno ne samo mlijeka nego i ljubavi.

U drugom mjesecu pojavljuje se nagonski smiješak. Izaziva ga radost u ljudskom glasu. Dijete se nesvjesno ili polusvjesno smiješi. Smiješi se svakome ljudskom glasu, smiješi se milovanju. To je »smiješak anđelima«, kako vele Talijani (sorriso agli angeli). Neposredno poslije

rođenja dijete ne plače suzama. Suzni kanali nisu još sazreli. Možda su prve suze znak majci da je počelo zasad nediferencirano »duševno nošenje«. Dijete sada još nije navezano samo i isključivo na majku kao u razdoblju od trećeg do šestog mjeseca. Ono će biti nemirno i plakat će, pa tako više uznemirivati roditelje, ako mu se ne da što treba. Spretna majka razlikuje plač djeteta koje plače jer je gladno od plača jer je osamljeno i gladno ljubavi. Najmanje se vremena potroši na dijete kojemu zaista dadnu što treba u svakom pogledu.

MOJA MAJKA

Neka djeca u trećem mjesecu (većina do šestog mjeseca) počinju razlikovati majku od ostalih ljudi. Uspostavljaju osjećajnu vezu s majčinskim likom. Nijedna veza kasnije u životu ne može se usporediti s ovom. Navezanost je apsolutna: sve ili ništa. Dijete nije sposobno dijeliti svoju majku s drugim. Ona je samo njegova. U drugoj i po godini počet će shvaćati tko mu je konkurent u toj ljubavi. Osim toga, ono ne razumije duljih vremenskih razmaka. Svako odgađanje i rastanci dulji od vremena koje dijete može pamtiti poprimaju značaj »vječnosti«. Dijete prije dvije godine pamti nekoliko tjedana, u trećoj godini nekoliko mjeseci, a dijete od 4 godine snalazi se već prilično u vremenu. Preko tih rokova dijete više neće prepoznati svoju majku. Drugo je, ako majka promijeni odijelo ili zbog ozlijeđe stavi povoj preko lica: dijete će nakon prvotne zabune prepoznati majku po glasu.

Ako se u dobi od 3. do 6. mjeseca pa otprilike do konca 3. godine ne uspostavi osjećajna veza s majkom ili s osobom koja je zamjenjuje (to može biti i otac), i ako se promijeni majčin lik, dijete će većinom biti duševno oštećeno za čitav život. Neće mu se u to sudbonosno doba razviti donji osjećajni mozak. Zanimljivo je da se kod takvih siromaha u 11. godini života u obliku električnih moždanih valova (EEG-elektroencefalogram) pojavljuju elementi valova djeteta od 3 do 5 godina. Nije bilo dovoljno osjećajnih poticaja ljubavi, pa se mozak nije u svom dnu dostatno razvio. Dogodi se da najbolje hranjena djeca u bolnicama bez majke umiru od nedostatka ljubavi. Liječnici su nazvali tu pojavu marasmus ili hospitalizam ili sindrom iščupanosti ili anaklitička depresija. Ne živi čovjek samo od kruha! Ni tijelo se ne može razvijati bez sunca ljubavi.

»DIJETE JE SJEDILO U KUTU SISUĆI PRSTIĆE«

DJECA PROBIJENIH SRDACA

Dr. John Bowlby, stručnjak UNESCO-a, koji je u toj misiji bio i u Zagrebu, skupio je podatke o djeci koja su ostala u prve tri godine bez majke. Evo kako opisuje zapušteno dijete raskinute duše: »U drugoj i u trećoj godini života čuvstvena je reakcija na odvajanje ne samo jednako teška, nego dijete i osobu koja zamjenjuje majku često grubo odbija i ostaje kroz nekoliko dana, čitav tjedan i više veoma nemirno i bezutješno. Većina je u stanju akutnog očaja, pa viču ili neprestano tužno plaču. Odbijaju hranu i njegu. Spavaju jedino kad se premore.«

Bobi je dječak od 24 mjeseca. Majka ga je najprije posjećivala svakog dana u bolnici, no čim je smanjila posjete na dvaput tjedno, a pogotovo kad je sa-

svim prestala dolaziti, dijete je postalo ravnodušno, sjedilo je u kutu sišući prstiće i sanjareći turobno. Onda je postalo razdražljivo. Bobi je prestao govoriti, stalno je bio prljav i mokar. Sjedio je pred tanjurom i bez teka mazao hranu po stolu. Svakome je dopuštao da radi s njime što hoće. On ionako ništa ne vrijedi kad ga je napustila ona kojoj je povjerio čitavo svoje srce.

Pod dojmom tih potresnih opisa ne smijemo misliti da uvijek moramo biti uz dijete. Treba ga privikavati i na samostalnost. Ako se samo lijepo igra sa zvečkom i zadovoljno guče, ne moramo mu se nametati svojom brigom. Dijete je osobito ranjivo ako je nezadovoljno jer se muči sa zadatkom koji još nije svladalo: da sjedne, da ustane, da progovori itd. Kad svlada koji zadatak svoga razvoja, onda je sretno i sigurno, pa lakše podnosi odsutnost majke. Dobro je da i drugi ljudi budu u blizini, da se i na njih dijete navikne, pa će lakše podnijeti povremenu odsutnost majke. Ne može se spriječiti da majka ne oboli ili ne otputuje nekamo — konačno, može majka i umrijeti u razdoblju do treće godine. Onda je spas za dijete ako se već priviklo na druge likove. Uvijek treba promatrati dijete kako se priviklo na razne ljude.

Kad se radi o posvojenju malog djeteta, treba misliti na ovu zakonitost i pripraviti postupno navikavanje na nove likove.

PROBIT ĆEMO IM SRCA...

Dijete ne razumije što mu kažemo ako se tome ne pridruži topao glas, poljubac, zagrljaj, milovanje... I prisutna hladna mati, koja ne osjeća svoga majčinstva, može zapustiti dijete.

Dijete nije »kofer« koji možemo jednostavno ostaviti kod bilo koga da u inozemstvu zarađujemo devize ili da sagradimo kuću. Pričala mi je majka u vlaku: Gradili smo kuću. Ostavila sam dijete kod bake da nam ne smeta u velikom poslu. Meni se srce kidalo, a mali je očajno plakao. Morala sam uteći od njega. — Zašto ta mati nije slušala radije svoje srce koje se kidalo, kako sama reče? — Druga se opet hvalila kako joj je dijete sad mirno i dobro nakon dva mjeseca u bolnici, a prije nije imala mira od njega. Protrnuo sam kad sam čuo: dva je mjeseca bilo dijete u bolnici bez nje! Rekao sam joj: Budite sretni kad vaše dijete postane živahno i prisno kao prije. Dok je takvo bilo, lijepo se razvijalo i duševno i tjelesno, a sad je kroz ova dva mjeseca zaostalo u razvoju.

U trci za zaradom i ne znajući kako je lijep i neophodan majčin odgoj u prve tri godine, mi trgamo dječja srca.

Molim kopljem probijeno Srce Isusovo da očevi i majke shvate da dijete bez njihove ljubavi duševno stradava. U trci za devizama mogli bismo dobiti naraštaj duševno unesrećenih, tužnih i doživotno nesretnih ljudi.

»DIJETE NIJE KOFER KOJEG MOŽEMO OSTAVITI KOD BILO KOGA«

RADOST

Rodila se Ana

U našim se novinama, dragi čitatelji, dogodilo nešto nesvakidašnje. U oglasima objavljena je radosna vijest: rodilo se dijete!

Bilo je to jučer, odnosno u subotu, na 9. stranici »Večernjeg lista«. Prepisujem: »S velikim veseljem javljamo svim rođacima i znancima da se naša draga i lijepa crnokosa sestra, kćerka, unuka i nećakinja, željno očekivana ANA ŽIVKOVIĆ nakon devet mjeseci pod srcem majke Darke rodila 16. travnja 1974. godine, teška 4 kilograma i dugačka 53 centimetra.« Tu su obavijest potpisali roditelji, sestre, brat, baka i djed, kao i mnogobrojni ujaci, stričevi, tete, bratići i sestrične.

Radost.

Zašto, u vezi s tim kažem, dragi čitatelji, da se dogodilo nešto nesvakidašnje? Zato što je takav oglas — neobičan. Oglasna služba »Večernjeg lista«, kao i drugih novina, priviknuta je na to da prima i naplaćuje informacije o prestanku života, o godišnjicama smrti, o tuzi i nevolji, o žalosti, ali ne i o radosti. Na trenutak je nastala zabuna. Kao: rodilo se dijete pa što?! Ipak, pretpostavljam, zabuna je bila kratkotrajna, jer oglas je izišao.

Nekako se pitam: zašto je u novinama javljanje o prestanku života normalno, a o nastanku života nije? Čini mi se da je zaista lijepo što se obitelj male Ane sjetila da svijetu objavi radosnu vijest o rođenju i vjerujem da je time učinjen simpatičan presedan. Među oglasima — pokatkad — nalazimo vijesti o završetku studija, također obavijesti o ženidbi ili udaji, o položenom doktoratu, iako ni to u zagrebačkoj štampi nije često, a sad, evo, radosna vijest o nastanku jednog novog života.

Netko me, dragi čitatelji, može shvatiti pogrešno — kao da činim propagandu za nove oglase! — no molim vas da odbacite takvu primisao. Čitajući oglas o rođenju Ane Živković jednostavno sam se obradovao nad susretom s nečim novim, lijepim, svijetlim, dragim. Ima trenutaka kad svi mi svjesno odbacujemo brige i terete života i predajemo se radosti. A u radosti, kao i u tuzi, želimo svoje osjećaje podijeliti s drugima. Čovjek je društveno biće i rijetko kad želi ostajati osamljen. Zato se radujem djevojčici Ani, pozdravljam nju i njezine najbliže!

Eutanazo

VIJESTI

VEĆ DUGO SE GRADI CRKVICA

U slavonskoj župi Čađavica, u selu Zvonimirovac, gradi se već dugo crkvica. Ljudi su siromašni, a mladi su se razišli po svijetu pa župljani nemaju dovoljno sredstava da dalje nastave radove, koji su još na pola puta.

Molim od svog srca čitatelje Glasnika Srca Isusova da svojim prilozima pomognu da se radovi mogu nastaviti, kako bi se crkvica bar donekle osposobila za svoju svrhu. Isto tako molim i sve one koji su rođeni u ovom kraju, a žive razasuti širom domovine i izvan nje, da pomognu ovaj pothvat.

Kao sin tog mog naroda molim, preporučujem i zahvaljujem se darovateljima unaprijed, zajedno s crkvenim odborom u Zvonimirovcu.

Župna crkva je jedan sat hoda od sela, a kada je blato, nemoguće je doći do nje. Priloge za dovršenje crkvice izvolite slati na adresu: Dragutin Strmečki, Zvonimirovac, 54523 ČAĐAVICA.

Vama, dragi uredniče, neka naplati dobri Bog, a naš Glasnik Srca Isusova neka ima što više pretplatnika i čitatelja na dobro našeg naroda. Obećajem Vam da ću i dalje nastojati širiti slavu Presv. Srca Isusova. Rajner Sinovec, franjevac, Trsat.

Kršćani u Turskoj

Dobro nam je poznato da se u turskom gradu Instambulu ili Carigradu nalazi sjedište pravoslavnog ekumenskog patrijarha. Bit će stoga zanimljivo pogledati koliko ima u toj zemlji kršćana.

Prema podacima od 1965., kad je bio u toj zemlji popis pučanstva, na 35,000.000 stanovnika, od kojih je 34 milijuna muslimanske vjere, kršćana ima 215.326, ili u postotcima oko 0,66 posto.

Od toga broja na pravoslavne bizantskog obreda otpada 76.122; na monofizite Armence 63.863; na katolike rimskog i bizantskog obreda 29.077; protestanata ima 22.464; drugih kršćana čija pripadnost nije označena ima 23.800.

Dobar dio katolika latinskog obreda pripada strancima, a Armenaca katolika ist. obreda ima oko 6.000 vjernika.

»Monde et mission« — siječanj — veljača 1974.

Nigerijski katolički godišnjak

Nigerijski katolički godišnjak za 1973. godinu na 163 stranice donosi sve dostupne podatke o Katoličkoj Crkvi u toj zemlji. Ovdje iz njega donosimo danas posebno zanimljive podatke o svećenicima i redovnicima, i to u usporedbi između 1967. i 1973. godine. Prema tim podacima ima:

Godine 1967.: Biskupa stranih 14, domaćih 8
svećenika stranih 904, domaćih 108
redovnica stranih 493, domaćih 188

Godine 1973.: Biskupa stranih 14, domaćih 17 (+9)
svećenika stranih 554 (—350,) domaćih 306 (+198)
redovnica stranih 349 (—144), domaćih 252 (+64)

Ti brojevi pokazuju da su domaća zvanja osjetno porasla. Ipak ih još nema toliko da bi mogli ispuniti prazninu koja je nastala odlaskom stranih svećenika i redovnica poslije rata u Bijafri.

Na 57,900.000 stanovnika bilo je 1972. godine u Nigeriji 3,146.969 katolika, uključujući tu katekumene nekih biskupija.. Sve nisu mogle pribaviti stvarni broj. No utjecaj Crkve je mnogo veći nego što bi se to moglo zaključiti po brojkama.

»Monde et mission«, sept. 1973.

Suradnja između katolika i budista u Tajlandu

Misionar G. Ulliana opisuje u misijskom časopisu »Monde et mission« u broju od siječnja-veljače 1974. kako je došlo do suradnje između njega i budista.

»Za vrijeme jednog ručka u Tajlandu reče mi jedan budist, koji je sjedio kraj mene: »Oče, ja sam doista sretan da Vas vidim među nama. Da Vam iskreno kažem, ja sam toliko mrzio katolike da nikada nisam ni pomislio da bih sjedio kraj kojeg od njihovih svećenika ili da bih ušao u koju njihovu crkvu. Sada, kad sam Vas vidio da prisustvujete sastancima u našim pagodama, da dolazite na vjenčanja naših ljudi, i da s nama, budističkim svećenicima, dijelite našu bol i žalost, posve sam promijenio mišljenje. Moje su se stare predrasude raspršile. Sad se osjećam ravan katolicima, i dapače osjećam prema njima iskreno prijateljstvo.«

Dalje piše isti misionar: »Prije nekog vremena planirao sam da osnujem novu zajednicu i da počnem obrađivati zemlju na još neobrađenom zemljištu. No pokušao sam naći nekoga tko dobro pozna taj kraj da ga pitam za savjet. Saznao sam međutim da je jedan budistički svećenik iz susjedne pagode već obilazio to područje kroz 20 godina, označujući putove i podižući male pagode. Smatrao sam stoga da je pravo da pođem k njemu zamoliti savjet prije nego li počnem izvoditi svoj plan. Malo sam se prestrašio pred onim što radim,

misleći da bi to moglo izgledati kao neko prodiranje u područje na kojem je on već radio.

Na moje veliko iznenađenje i radost on mi je obećao da će učiniti sve što može kako bi surađivao sa mnom.

Odmah je bio ustanovljen odbor. Osim mene i još jednog našeg svećenika članovi su mu bili predsjednik općine, spomenuti budistički svećenik i druge utjecajne osobe. Na prvom sastanku svi su ti članovi odbora upirali oči u nas dvojicu katoličkih svećenika, odjevene u bijele talare, dok su svi oko nas bili odjeveni u žuta budistička odijela.

Plan je našeg pothvata bio prihvaćen već na početku. I kad je još istog dana jedan traktor počeo orati zemlju, dva su budistička svećenika bila kod toga prisutna da zajedno sa mnom blagoslove novu zajednicu koja je započela živjeti.

Od tog dana budistički su redovnici i civilne vlasti sudjelovali u svim našim važnijim događajima.

Uvjeren sam da su oni od tada uvijek očekivali da budu pozvani da s nama surađuju, i oni su bili spremni da prime našu pomoć.«

IZ POSTULATURE IVANA MERZA

Biskupijski postupak za proglašenje Ivana Merza blaženim primiče se kraju. Uskoro će doći na red ispitivanje milosnih uslišanja koja su se dogodila po zagovoru sluge Božjega. Stoga Postulatura Ivana Merza upućuje svim vjernicima, napose štovateljima sluge Božjega, iskreni poziv da se mole Ivanu Merzu, obavljaju devetnice njemu u čast, zazivaju ga u svojim potrebama. Potrebno je da Bog i čudesima potvrdi da mu je sluga Božji drag i dostojan oltara. U tu svrhu Postulatura je izdala posebne sličice s devetnicom koje s dobiju na adresi: Postulatura Ivana Merza, 41001 — Zagreb, Palmotićeva 31, pp 699. Na istoj adresi može se dobiti kratka biografija Ivana Merza »Prijatelj mladih« kao i novi broj glasila Postulature. O primljenim milostima po zagovoru Ivana Merza neizostavno obavijestite Postulaturu!

POSTULATURA IVANA MERZA

IZLOG KNJIGA

Dr Ivan Fuček: PREDBRAČNA LJUBAV, izdaje Biblioteka Obnovljenoga Života — Zagreb Jordanovac 110, 189 str. Cijena 45 d. Knjiga je namijenjena mladima koji će sutra biti roditelji i odgojitelji.

Dr Ivan Fuček: BRAČNA LJUBAV. Izdanje kao i gore. Cijena 50 d. To je zapravo drugi dio te cjeline i može poslužiti kao putokaz svima onima koje zanima kako kršćanstvo gleda na obitelj i obiteljske probleme. Jedna i druga knjiga imaju prvorazrednu vrijednost i pojavljuju se u ovom času kad u tim pitanjima tražimo sigurnu i modernu, papinsku orijentaciju.

Dr Celestin Tomić: UZVIŠENA TAJNA. Izdaje kao i gore. Cijena 60 d. Obrađuje veliku temu ljubavi i obitelji u biblijskoj i liturgijskoj poruci. Sve tri knjige su zapravo izrasle iz predavanja što su ih autori držali na Obiteljskom Institutu u Zagrebu. Povezana je solidna i znanstvena ozbiljnost s poznavanjem života i životne prakse.

Vojko Devetak: NEDJELJNO EUHARISTIJSKO SLAVLJE, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1974. godine. Veličina 13,5 x 20 cm. 204 str. Cijena 40 d. Mnogima je euharijstijsko slavlje još uvijek nepoznanica, ili o njoj imaju tek poneku blijedu ideju. Misa im je duga, dosadna, jedva čekaju kad će završiti. Ova lijepa knjiga pruža priliku svakome da malo dublje uroni u bogastvo dubine svete Mise.

OBNOVA I POMIRENJE, molitvenik Svete godine. To je priručnik hodočasnicima i vjernicima koji žele obnovu i obraćenje prigodom Svete godine. Izdaje Hrvatsko književno društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb 1974. Priredio Odbor za proslavu Svete godine.

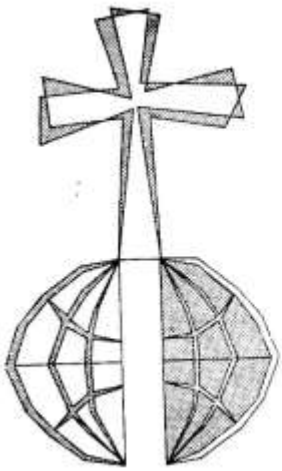

MISIJE

Uređuje: Juraj Gusić

MISIJSKA NAKANA AM

Afrički studenti i Biblija

Došao je napokon stoljećima željkovani čas da takozvani crni kontinent, Afrika, najvećim dijelom oslobođen od podložnosti, ovisnosti, i ropstva, kao punopravan član sudjeluje u političkom, kulturnom i ekonomskom životu, kao i narodi ostalih kontinenata. To je ujedno i čas Crkve, koja Africi donosi Krista te pomaže njezinim narodima da stvore i razviju vlastitu kulturu prožetu kršćanskim duhom. Nova teologija naučava nužnost da afričko kršćanstvo poprimi ne samo evropske već svoje oblike i u naviještanju i u obredima, umjetnosti i u kršćanskoj književnosti. U tome smislu više puta je narodima Afrike progovorio i Papa Pavao VI., a i sam ih je i obišao bilo kao milanski nadbiskup, bilo kao Papa na svome putovanju u Ugandu.

I afričke kao, uostalom, i sve druge misije boluju danas od posebnih poteškoća, koje traže osobitu pomoć. Naša misijska nakana spominje jedno osobito pomagalo, koje već po svojoj naravi ima veliku važnost, a to je poznavanje Svetog Pisma.

Biblija, knjiga nad knjigama, kao Božje pismo, riječ i poruka namijenjena svim ljudima ima reći mnogo toga važna, životna i sudbonosna. Iz nje doznajemo o velikim događajima povijesti spasenja, što je Bog sve učinio za ljudski rod i što hoće i želi od čovjeka. Sve to nije prikazano kao neka neodređena nauka, već primjerno, slikovito. Biblija nam opisuje velike ljudske likove, osobito presvetu i neuporedivo divnu osobu Isusa Krista. U njoj pronalazimo norme koje su kadre dovesti čovjeka do najveće čudoredne savršenosti te put i način kako se zadobiva sam božanski život.

Iako se način mišljenja, poimanja i govora Crnaca uvelike razlikuje od drugih naroda, upravo je biblijski jezik takav da najbolje odgovara njihovoj duševnosti. A kako su oni mnogo manje kritični od nas zapadnjaka, Bibliju čitaju s onom jednostavnošću i otvorenošću srca kao što su je čitali i prvi kršćani te u njoj pronalaze onu mudrost koja odgovara željama njihova vlastitog srca. Sposobni su, dakle, za vrlo snažan doživljajni domašaj.

Naša misijska nakana želi da osobito intelektualci crnačkih naroda steknu što veće poznavanje Biblije. To je napose potrebno i zato što Sveto Pismo naviještaju i njime se služe sve kršćanske vjeroispovijesti. Kršćanin katolik će zato nastojati da stekne onaj smisao Božje riječi koji predlaže i tumači Crkva. Katolički intelektualac bit će onda učitelj i vođa drugima, da i njih obogati svjetlom i bogatstvom božanske poruke. O. Couturier, DI, misli čak i to da bi Afrika, kad bi više ušla u Bibliju, obnovljenom biblijskom spoznajom i doimanjem nad njezinim sadržajem mogla pomoći i čitavu Crkvu. Daj, Bože.

Josip Antolović, DI

KAPELICA U SELU GOROMBOŠU

ŽEĐ KRISTOVA SRCA

Jedan od zadnjih Isusovih vapaja na križu bio je onaj potresan :»Žedan sam!« Mnogi su sveti oci, crkveni pisci i sveci nastojali prodrijeti u pravi smisao tih Gospodinovih riječi. I svi su mu pridavali dva različita značenja: prvo očituje Isusovu neopisivu tjelesnu žeđu zbog golemog gubitka krvi i zbog velike groznice koja je zahvatila cijelo tijelo kad su se upalile rane; drugo je bilo posve duhovne prirode: žeđa za dušama.

Zaustavimo se malo na tom drugom značenju jer i te kako pristaje uz blagdan Presvetog Srca Isusova.

Uzmemo li u ruke Sveto Evanđelje i počnemo li ga čitati baš pod tim vidikom Isusove žeđi za dušama, otkrit ćemo da se ta misao neprestano ponavlja u najrazličitijim oblicima kod sve četvorice evanđelista. No zbog kratkoće ovog članka zaustavimo se tek na Isusovoj brizi odmah od početka da okupi oko sebe ljude koji će mu pomagati osvajati duše za Boga i Božje kraljevstvo. O tome čitamo kod svetog Ivana u prvom poglavlju:

»Ivan Krstitelj stajao je s dvojicom svojih učenika te kada vidje Isusa da prolazi, reče: Evo Božjeg Janjeta!

Kad njegovi učenici čuše gdje tako govori, podoše za Isusom. Isus se okrenu pa ih upita, kad ih vidje da idu za njim: Što vi tražite?

— Rabbi, gdje boraviš?

— Dođite i vidite! reče im.

Odoše, dakle, da vide te ostadoše kod njega onaj dan. To je bilo oko desetog sata. Jedan od dvojice, koji su pošli za Isusom, čuvši Isusove riječi, bijaše Andrija, brat Šimuna Petra. On rano ujutro susretne svoga brata Šimuna i reče mu:

— Našli smo Mesiju, to jest Pomazanika.

I odvede ga k Isusu. Isus ga pogleda te mu reče: Ti si Šimun, sin Jonin. Ti ćeš se zvati Kefa, to jest Stijena.

Sutradan Isus odluči poći u Galileju. Međutim susretne Filipa pa mu reče: Hajde za mnom!

Filip je bio iz Betsaide, iz Petrova i Andrijina grada. Filip susretne Natanaela i rekne mu: Našli smo onoga o kom je Mojsije pisao u Zakonu, i Proroci također! To je Isus, sin Josipa iz Nazareta.

— Iz Nazareta može li nešto dobro izići?!

— Dođi i vidi! odvrati mu Filip...« (Iv 1, 35—46)

Ne udara li nam u oči zanimljiva činjenica da je svaki od osvojenih učenika odmah nastojao dovesti k Isusu još nekoga? A to je ono što danas nama posebno treba ako želimo utažiti Isusovu žeđu za dušama: svaki od nas morao bi sve učiniti da bar nekoga približi do žara Isusova Srca. Svaki bi svećenik morao sebi odgojiti bar jednoga zamjenika, svaki misionar još jednog misionara, svaki redovnik bar jednog mladića oduševiti za redovnički stalež, redovnica bi morala bar jednu djevojku potaknuti da se posvema posveti Bogu. I svaki vjernik mogao bi svojim molitvama, žrtvama i primjerom pomoći u tom velikom i svetom poslu traženja onih koji će svojim radom na Božjoj njivi utaživati žeđu Božjega Srca za dušama. Odazovemo li se tom pozivu Isusova Srca, budimo uvjereni da ćemo na taj način učiniti veoma mnogo za nova duhovna zvanja, i ona u domovini i ona za misije. A Gospodnji blagoslov pratit će nas i u životu i na času smrti.

Juraj Gusić

BENGALIJA

USKRSNO PISMO IZ BASANTIJA

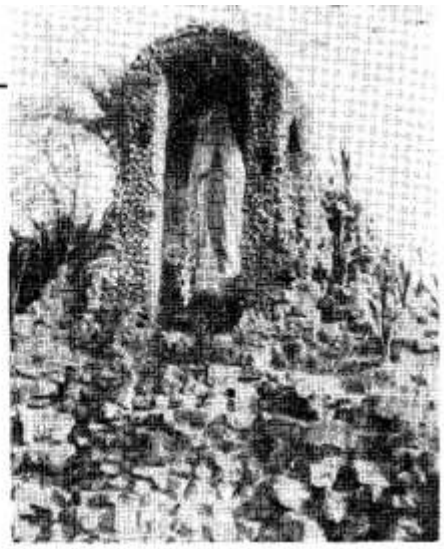

LURDSKA SPILJA U BASANTIJU

Otac Gabrić je poslao svojim dobro činiteljima i prijateljima pismo, ali je ono nažalost došlo prekasno da bude uskrsna čestitka. No zbog njegove zanimljivosti donosimo ga, razdjeljeno onako kako je u originalu.

Basanti, Uskrs 1974.

SRETAN USKRS!

Uskrsnuće slave usne miliona, neka zvone zvona!

Radost Uskrsnuća. Da li je čovjek može opisati? To je radost križa, žrtve, najveće žrtve, životne žrtve. Stoga je to i najveća radost, najpotpunija radost.

To je tajna nad tajnama, tajna vjere. Ona Aleluja, uskrsna Aleluja. Kako ona godi duši! No pjevati je valja na Kalvariji, gdje je ono pjevaše anđeoski zborovi, gdje pjevahu duše pravednika.

Pjesma je to novog života. Koliki još za tim životom žude. Vjekovima žude. A Ti i ja, dakako s Njime, možemo im taj život dati. Ne samo da možemo, već i moramo. Mi koji živimo Njegovim životom Njegovom milošću, moramo znati da t' život nije samo naš, nego nam je dan d ga mi drugima dademo: taj Božji život, tu pjesmu Uskrsnuća, tu vječno pobjedničku Aleluju. I to po Mariji, Kalvarijskoj Majci i Kraljici Uskrsne Aleluje!

Koja li je to milost, koja li sreća! Ima li veće sreće od toga?

Želeći Vam Sretan Uskrs, eto ovu Vam sreću želim i Vama i svima Vašima, i tolikim dušama, povjerenim Vašoj ljubavi, Vašim molitvama i žrtvama, da svaka od njih postane dionikom ovog novog života, Kalvarijskog života, Kalvarijske sreće.

Pa neka tu sreću slave usne i srca miliona, srdaca naših neka zvone zvona!

ULETIO SAM U BOLNICU

Tako sam želio ovaj puta da sastavim listić »Tamo gdje palme cvatu«, jer ga za Božić zbog bolesti nisam mogao poslati. Ali »kud će grom nego u koprive« — evo Ante opet u bolnici. Godine odmiču, nevolje se primiču: šezdesetu sam započeo 28. veljače. Još kojih 40 godina i bit će ravno stotina godina.

Skoro mjesec dana već tresla me nekakva groznica. I prije me tresla, pa sam mislio: proći će. No poslije nedjeljne svete mise u selu Gosabi sve se oko mene počelo vrtjeti: od Basantija do Splita i Metkovića! Došao je doktor. Kuca amo, kuca tamo. Pronašao: glava u redu (dobra vijest!), srce da malo prebrzo kuca (a kako i neće kad mislim na Vas, tolike drage prijatelje!), nego desno pluće nije u redu. Naredba: obustaviti pohod sela, natrag u Basanti i odanle u bolnicu.

Zita, žena našeg katehista Martina, donijela je čaja i nešto spržene ribe. Ljudi i dječica došli za blagoslov. Bratski smo mi podijelili ono nešto čaja i riže, zajedno

se pomolili Gospi Fatimskoj, kojoj je ova crkvica posvećena, i držeći se Martina i Batula, odoh do Gangesa. Oko podne sretno stigoh u Basanti. Sestre su mi dale nekoliko injekcija, pa sam mogao nastaviti put do Kalkute u bolnicu našeg kolegija sv. Franje Ksavera. Nekoliko dana odmora došlo je kao najbolji lijek, a da o Vašim molitvama i žrtvama i ne govorim. Ja se na njih veoma mnogo oslanjam. Hvala Vam od svega srca!

»Na mladu, pa zaraslo!« Sad je već opet skoro kao prije, i ja ću za koji dan zdrav i odmoren i »malo zaokružen« natrag u dragi mi Basanti. (Šalu na stranu. Vele mi da ne izgledam više kao »bakalar«. To Vam javljam da biste me prepoznali ako se slučajno u džunglama sretnemo...)

KAPELICE

Rado bih Vam poslao radosnu vijest da su sve kapelice, koje s Vašom pomoću gradimo, već gotove. No prilike u svijetu još se nisu sredile. Ta nevolja oko nafte i ulja kao da je prodrmala čitav svijet, pa je velika skupoća i nestašica svega. I kod Vas i kod nas. Na cement još čekamo. Donekle smo ih završili, pa se u njima može već služiti sveta misa, no preostaje još mnogo posla. Ja ljudima uvijek velim: strpljen spašen. Drugima je još gore nego nama.

Bojimo se da će i glede hrane biti prilično teško, jer i Afrika i drugi dijelovi svijeta trpe. No ne smijemo nikada očajavati. On je uz nas bio do sada, a sigurno će biti i ubuduće.

NOVA KAPELICA U SELU BOLATOPU

MLADIĆI I DJEVOJKE NA NAUKAMA

Radosna vijest: svi se naši mladići i djevojke na naukama lijepo i junački drže i ovdje u Basantiju i ostali na višim naukama u Kalkuti i Barrackporu, gdje je Veliko sjemenište. Za vrijeme praznika četvorica će doći pomagati u Basanti. S njima je i jedan mladi đakon.

Ustrajali na sveto započetom putu! A Vama iskrene zahvale i za molitve i za pomoć oko njihova odgoja. Svima sam ove godine mogao pomoći jer je Vaša pomoć bila tako velikodušna.

PROSLAVA STOGODIŠNJICE MISIJE

Proslava stote godišnjice od dolaska prvih misionara u Basanti veoma je lijepo prošla. Sve onako od srca k srcu, obiteljski. Bio je prisutan naš Nadbiskup, došao je i predstavnik bengalske vlade, ministar, gospodin Dionizije Lakra, revan katolik. On je učinio na sve veoma lijep dojam. Nastidi se svoje vjere.

U spomen te stote godišnjice podigli smo veoma lijepu spilju u čast Gospe Lurdske. Čitava je župa postila jedan dan da na taj način u svom siromaštvu bar nešto doprinese za to djelo.

Imali smo i misije prije toga. Propovijedao je Brahmin obraćenik o. Anil Chaterdji, karmelićanin. Crkva je bila dupkom puna.

Bilo sve na veću slavu Božju i ostali plodovi ove duhovne obnove u srcima naših vjernika!

Uz ponovne čestitke, pozdrave i blagoslov molim Vas da mi oprostite što se svima nisam mogao posebno zahvaliti za tolike velikodušne darove. Nadoknadit ću to dnevnim molitvama i žrtvama.

Sve Vas puno voli i pozdravlja zahvalni Vam

o. Ante Gabrić

ZAMBIJA

ZAPOČINJEMO S GRADNJOM

BETONSKI BLOKOVI SU SPREMNI

U svom pismu od 31. ožujka ove godine časni brat Ilija Dilber javlja kako napreduju pripreme za gradnju crkve Krista Kralja u Mumbwi. On je optimist, a taj optimizam ulijeva mu u srce pouzdanje u Božju providnost i u našu velikodušnost.

Dragi naši prijatelji i suradnici!

Javljam Vam nekoliko novosti. Ovaj puta Vam pišem o našim pripremama za početak gradnje crkve u Mumbwi. Već sam Vam prije javio da se betonski blokovi već izrađuju. Taj će posao biti brzo gotov. Dosad nas je u pripremama ometala kiša. Dio potrebnog pijeska za gradnju već je dovezen, no još ga dovoze. Slijedeći će tjedan početi dovoziti drobljeni kamen. Željezo za temelje, pod i zidove, koje treba ići u armaturu, već je nabavljeno. Cement nabavljamo ovaj tjedan. Željezne okvire za vrata i prozore već smo također nabavili.

Da smo sve to već mogli izvršiti, zahvaljujemo dragom Bogu i Gospi, ali i svima Vama koji ste nam na bilo koji način u tome pomogli.

Napravili smo već i ugovor s jednim građevinskim poduzećem koje izrađuje krovne željezne konstrukcije, da nam za tu našu crkvu izradi krovnu konstrukciju. Ona će cijela počivati na temeljima crkve. Poduzeće je već počelo poslom. Kad bude crkva izgrađena do krova, onda će krovna konstrukcija biti dopremljena u Mumbwu i montirana.

Budu li nam financijske mogućnosti dopuštale, počet ćemo s gradnjom crkve polovicom svibnja. Gradnja će se odvijati u tri etape. Prva bi bila: temelji, pod, zidovi i krov. Druga etapa: žbukanje zidova, konačni glatki betonski pod, ustaklivanje prozora staklom u boji, vrata, bojanje zidova iznutra i izvana. Treća etapa: oltar, krstionica, ispovjedaonica, klupe i namještaj u sakristiji. Između svake etape bila bi tolika stanka koliko je potrebno da se skupe potrebna sredstva za daljnji rad.

Crkva će biti duga 30 metara, a široka 14 metara, visoka od poda do krova 5 metara. Zidovi će biti od betonskih blokova. Krov će biti pokriven azbestnim pločama. Cijela će crkva biti podignuta od površine tla jedan metar. Imat će 10 prozora. Na pročelju će biti u zidu veliki križ od stakla kao prozor.

Prije tjedan dana bio sam pozvan na sjednicu župskog vijeća u Mumbwi. Za vrijeme te sjednice više puta su odali priznanje i zahvalnost svima onima koji im omogućuju da i oni napokon dobiju svoju crkvu. Obećali su da će svi moliti za sve dobročinitelje. Ujedno sve prijatelje i dobročinitelje srdačno pozdravljaju.

S njima Vas i ja od srca pozdravljam i molim Vas da nam pomognete izvršiti ovaj veliki zadatak na Božju slavu, na spas tolikih duša i na ponos našeg naroda.

Odani Vam u Gospodinu

Ilija Dilber, DI

ZAIR

Pismo iz Malembe

DJECA PRED ŠKOLOM

Iz Zaira se ponovo javlja sestra Sofija Novotny. Dok su druga njezina pisma putovala i po nekoliko mjeseci dok su stigla do nas, ovo od 20. ožujka, stiglo je već 4. travnja. Sestra Sofija ima običaj da u svom pismu dotakne neki posebni problem misija, pa od toga nije odstupila ni u ovom pismu. Ovdje nam piše o problemu školovanja ženske djece i o odgajanju novog učiteljskog kadra.

Dragi prijatelji misija!

Za vrijeme moga boravka u Evropi netko me je zapitao: »Kako možete toliko godina živjeti među tim primitivnim ljudima?« Danas ću djelomično odgovoriti na to pitanje. Govorit ću Vam o našoj djeci, tim malim crnim glavicama, kojima sam — a to nisam nikad požalila — dala najljepše godine svoga života. Ta djeca su tako duboko ušla u moje srce da mi školski praznici bez njih predugo traju.

U početku našeg misijskog djelovanja ovdje u Zairu nije sve bilo »ružičasto«. Prije nekih trideset godina samo su dječaci mogli ići u školu. Žena je čuvarica ognjišta i plemenskih tradicija. Stoga su je već od ranih godina odgajali za njenu veliku zadaću — da bude majka. Taj odgoj dobivala je u krugu svoje obitelji. Škola joj nije bila potrebna.

Koliko sam sati izgubila obilazeći sela u potrazi za djevojčicama nagovarajući roditelje da ih upišu u školu. Oni su se uvijek protivili ili su našli neki razlog da me odbiju. Približavajući se selu često sam opazila kako djevojčice trče da se sakriju u visoku travu, da ih »mama« — tako su me zvali — ne upiše u školu.

Sada već vidimo plod našeg truda i napora, jer su nam prostorije premalene da bismo mogli prihvatiti sve djevojčice i djevojke koje traže da ih primimo u školu. Dogodilo se već i to da je majka došla k nama i na koljenima je tražila za svoju kćerku mjesto u školi pa makar sjedila cijeli dan na podu.

Školovanje je jedan od velikih problema mladih afričkih zemalja, jer ima mnogo djece, a premalo škola i nastavnika. A razlog je tome što država ne može sama uzdržavati i škole i nastavnike.

Otkako je Zair dobio svoju nezavisnost, pučke su škole u rukama domaćih učitelja. Mi misionari za sada smo još u srednjim školama kao nastavnici i odgojitelji. Ovdje u Malembi upravljamo jednom učiteljskom školom. To je mješovita škola za mladiće i djevojke. Dolaze nam đaci između 13. i 19. godine.

Najveća je poteškoća, naravno, francuski jezik, koji je službeni jezik u cijelom Zairu. Već od prvog razreda pučke škole sve je na francuskom, a naša djeca kod kuće govore svoj materinski jezik, pa nam u školu dolaze s veoma siromašnim rječnikom francuskog jezika. Zamislite, kad bi se kod nas u Hrvatskoj već od prvog razreda škole sve učilo na francuskom... A to se eto traži od malih crnčića. Ima međutim veoma bistrih glavica, koje bi se mogle natjecati s evropskom djecom...

I kroz naš rad u školi mi moramo tom novom naraštaju donijeti Krista i Njegovu poruku. Molite se da u tome što više uspijemo.

Sve Vas puno pozdravlja u Isusu odana

s. Sofija Novotny

ZAHVALNICE

ZAHVALJUJEM PRESVETOM SRCU ISUSOVU, PREČISTOM SRCU MARIJINU . . .

... Majci Božjoj Bistričkoj, sv. Nikoli Taveliću, sluzi Božjem Petru Barbariću i sv. Anti što su me riješili straha prije operacije i što je operacija sretno uspjela. — Ankica Bajsić, Zelina

... sv. Josipu i sv. Antunu na primljenim milostima. — M. P., Đurđevac

... za veliku pomoć. — Amalija Brajdić, Zagreb

... sv. Josipu, sv. Antunu, Leopoldu Mandiću i sv. Judi Tadeju za ozdravljenje i što su mi djeca spasena iz Čilea i dobili posao i stan. — Margita Baršoš, Uljanik

... Majci Božjoj od brze pomoći i svima svetima, koji su mi pomogli u beznadnoj situaciji i što mi je unuka sretno prošla na operaciji. — M. B., Karlovac

... za sva dobročinstva i milosti što sam ih u životu primila. — M. D., Krk

... i sv. Anti na primljenoj milosti. — Katarina Volesak, Vrbanja

... i dobrim liječnicima što sam ozdravila od teške upale pluća. — Barica Kotorski, Sikirevci

... za primljene milosti. — Barica Lukić, Virje

... Preporučam se presv. Srcu Isusovu, da mi sina očuva od bezvjerstva. — D. V., Zagreb

... za sretan uspjeh operacije. — A. K. i R. K., Petrovina

... Gospi Kloštarskoj, sv. Nikoli Putniku i sv. Anđelima čuvarima što su mi sačuvali kćerku s familijom u prometnoj nesreći. Kola su uništena, a oni su ostali neozlijeđeni. — Mara Ćosić, Banovci

... što mi je moj dosadašnji život protekao u najboljem redu i kršćanskom duhu. — Zdravko Radoš, Vareš

... sv. Josipu i sv. Antunu na sretno položenom diplomskom ispitu kćerke. — Zahvalna obitelj F.

... Gospi Lurdskoj, papi Ivanu XXIII i ocu Leopoldu, što su me ozdravili od teških bolova u vratu. — Nevenko K., Zagreb

... na uslišanoj molbi. — A.

... m. Klaudiji što je spasila 4 osobe od prometne nesreće. — S. Anastazija, Zagreb

... za uspjeh u natječaju zahvaljuje m. Klaudiji. — N. N., Zagreb

... i m. Klaudiji za poboljšanje teških zdravstvenih prilika. — B. L., Zagreb

... za uspjeh operacije na mozgu svoga susjeda. — I. T., Zagreb

... sv. Antunu i drugim Zagovornicima za primljene milosti. — M. J., Ugljan

... i S. B. Petru Barbariću koji mi je pomogao u mojoj nevolji. — M. iz Švedske

... i Gospi od brze pomoći, što se moj brat nakon 41 godinu ispovjedio i umro u milosti. — Marija Markušić

... i Gospi od brze pomoći za sretan porod. — Anica Aračić, Bos Brod

... i Gospi od brze pomoći na primljenim milostima. — Ana Kolundžić, Komletinci

... i Gospi od brze pomoći za primljene milosti i za sretnu operaciju svoga unuka. — Terezija Buzalović, D. Andrijevci

... sv. Antunu, sv. Josipu i sv. Nikoli Taveliću za primljene milosti. — G. K., Tršće

... za primljene milosti. — Kata Gregorović, Đurađ

... za primljene milosti. — Franca Petrović, Podravski Podgajci

... sv. Josipu i sv. Antunu za uslišane molitve i što mi je sin sretno položio vozački ispit. — M. K., Orlovac

... na uspjeloj operaciji i što sam ozdravila od upale pluća. — Sunger F. P.

... na primljenim milostima i za sretno položene ispite. — N. N., Dubrovnik

... sv. Antunu, papi Ivanu XXIII na primljenim milostima i na sretno uspjeloj operaciji moga muža. — Milka Levačić, Trebarjevo

... za sve milosti u životu, nadasve za pet teških uspjelih operacija. — Milka Sršen, Babino Polje (otok Mljet)

... za sretno rođenje svog sedmog djeteta nakon teških bolova. — Mara Marević ž. Ivana, Bagalović

... sv. Filiciju za primljenu milost za moju majku. — Kate Treursić, Kaštel Stari

... sv. Josipu, bl. Marku Križevčaninu, sv. Nikoli Taveliću i Petru Barbariću što su mi u prometnoj nesreći sačuvali kćerku zeta i unuka. — J. M., Gradečki Pavlovec

... na uslišanoj molitvi za uspješnu operaciju. — Josipa Vidaković, Crikvenica

... i Gospi od brze pomoći, koja mi je uslišila molitvu u trenutku kad mi je bilo najpotrebnije. — A. S., Zenica

... i o. Leopoldu Mandiću na primljenim milostima. — Zahvalna Elizabeta

... i sv. Antunu Padovanskom na primljenim milostima. — Zahvalna Marija, Bregi (kod Opatije)

... sv. Josipu i sv. Antonu na primljenim milostima. — Marija Kratofil, Gornja Kosa (Gorski Kotar)

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI

IZ MOJE BILJEŽNICE

Piše: T. Trstenjak

STAJA NA DEVETOM KATU

Utonuli smo u mekane dušeke udobnih naslonjača, uzdignuti od prizemnosti blatnjavog svijeta čiji se potmuli tutanj jedva penjao do nas u deveti kat velegradskog nebodera, protjerivan intimnim tonovima Beethovenovih simfonija što su diskretno izvirale iz stereo-zvučnika, ometane tek ugodnim zveckanjem kristalnih čaša u kojima su se podatno ljeskale srebrne kapi plemenitog pića, čiji se nadražujući miris miješao s plavičastim dimom skupih cigareta. Razgovor se pleo između slikarstva i glazbe, ne napuštajući ni trena zamaman svijet najljepših Muza, darujući komplimente čas jednoj, čas drugoj. Ugodno časkanje u društvu bračnog para priznatih intelektualaca u ambijentu kakav se samo poželjeti može. Tek s vremena na vrijeme izletjela bi iz finih ustiju tih učenih glava pokoja sočna prizemna psovka, koja bi poput iznenadne munje u ljetnoj zvjezdanoj noći narušila na trenutak idilu boravljenja među Muzama. U tim bih trenucima na nosnim resama nesvjesno osjetio resko draškanje stajskog đubriva kao kakvu fatamorganu što bi je ipak svaki puta uspješno rastjerali posvećeni zvuci simfonija i mirisni dim finog duhana. Pritiješnjen plemenitošću ambijenta na čijim su se zidovima među platnima priznatih majstora kista u zlatnim okvirima nedvosmisleno kočeperile dvije doktorske diplome i kočijaškim rječnikom, čiji su mi tonovi odzvanjali u mozgovnim vijugama, glumio sam nagluhog poštivaoca umjetnosti, strogo pazeći da čime ne povrijedim to dvoje priznatih ljudi iz visokog društva. Ta tko sam ja da im dijelim lekcije iz vladanja?

Beethovena je zamijenio Bach, a njegove su veličanstvene fuge poput tamjana rastjerivale moje fatamorganske misli kočijaške konjušnice, dok bi se reski miris gnojnice, što bih ga u tim momentima neizbježivo mirisao, gubio kao nestvaran i daleki privid halucinanta. Ta zar nismo na devetom katu, usred velegrada i u društvu finih ljudi?

Odjednom se bučno otvoriše vrata i u sobu uleti mališ anđeoskog lica, uokvirenog dugačkim plavim uvojcima, baš kao na baroknim oltarima naših crkava. Čim me je ugledao, mališ se zbunjeno zaustavio, tražeći zaklon u svilenim naborima majčinskih skuta.

— No pozdravi strička, srce! Ajde, što se stidiš? — umiljato ga je nagovarala majka. Mali je podigao lijepu glavicu i mršteći čelo stidljivo me pogledao.

— Ajde, anđele mamin, pozdravi lijepo strička!

— Neću! — odrješito će anđelčić.

— Vidi ga! Neće? Ajde lijepo pozdravi kako smo te učili!

— Ma nek strička ide u... (nije uputno sve citirati)!

Iz ustiju malog anđelčića vinula se tečna i sočna psovka na moj račun, dakako. Nastala je uzbuna. Oštra ćuška po mališanovim ustima pretvorila se u gromoglasan plač, što je odjednom svojim prodornim sopranom nadglasao svu nestvarnost Bachovih fuga, a ja sam se konačno uvjerio da su svi ti baršunasti zastori na prozorima i slike priznatih majstora na zlaćano tapeciranim zidovima, pa i doktorske diplome u zlatnim okvirima samo privid i velika zabuna. Umjesto Bacha tim bi ljudima više pristajalo rzanje konja i umjesto zveckanja kristala topot kopita.

Dakako da nisam povjerovao u izlizanu ispriku da je mališ naučio psovati u društvu djece s kojom se druži na ulici. Biste li vi povjerovali? Ovaj dječak nije uličare trebao tražiti na ulici, imao ih je u svojoj kući (mislim, dakako, na rječnik!). Uzaludna je i ona ćuška po ustima kojima je izrekao psovku. Uzaludna je stoga što je djetetu roditelj i njegovo ponašanje najveći autoritet i najveće mjerilo ponašanja. Može li dijete znati da je psovka zla i ružna ako je neprestano sluša od svojih roditelja?

*

Psovka je naša nacionalna sramota i naš nacionalni grijeh. Dok budu psovali roditelji, psovat će i djeca. Isus je jednom nedvosmisleno kazao: »Jao onome tko sablazni jednog od ovih malenih; bolje bi mu bilo da mu se o vrat objesi mlinski kamen i da se utopi u dno mora!«

Izdaje: Hrvatska pokrajinа Družbe Isusove. — Uredničko vijeće: Josip Antolović, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Ivan Knafelјc, Rudolf Koprek, Antun Trstenjak. — Odgovorni urednik: Miro Jurić, Palmotićeva 31, 41001 ZAGREB, pp. 699. Tel. 441-636. — Grafički urednik: Ivo Vrtarić — Tisak »Plamen« Slav. Brod, Omladinska 24. — Izvanjski omot: Grafički zavod Hrvatske. — Cijena pojedinog broja 2,50 Din. — Godišnja pretplata 30 Din. Skupne narudžbe od deset primjeraka naviše dobivaju deset posto popusta. — Novac pretplate šaljite poštanskom uplatnicom: Uprava Glasnika, 41001 Zagreb, pp. 699. — Suradnju šaljite na istu adresu Uredništvu Glasnika. — Rukopise ne vraćamo.

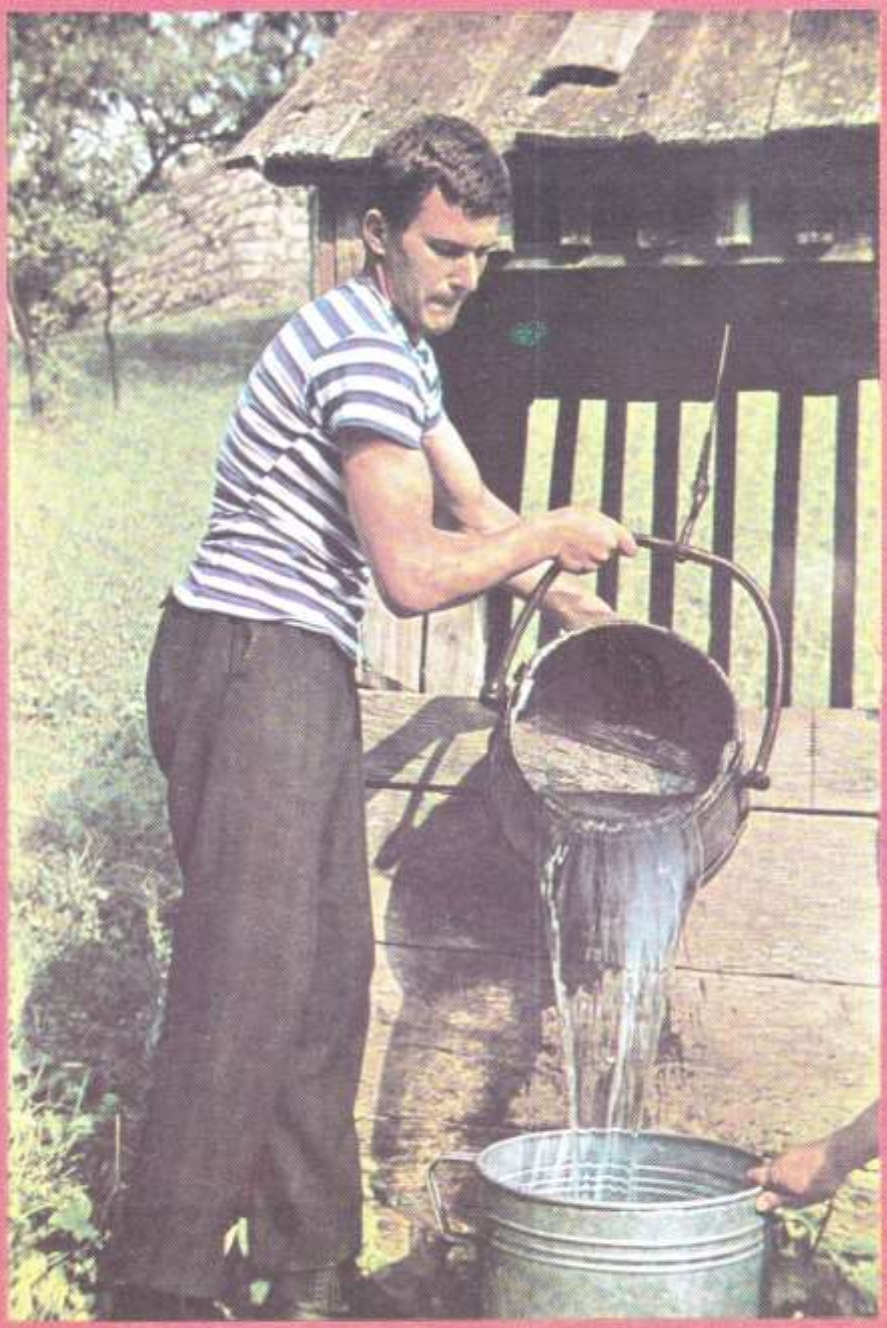

S radošću ćete crpsti vodu iz izvora spasenja.
(Sv. Pismo)

ENA 2,5 DIN

Poštarina plaćena u gotovu

7

974

GLASNIK

Srca Isusova i Marijina

LJUBO BABIĆ: OLTARNA SLIKA MAJKE BOŽJE U DJEČAČKOM SJEMENIŠTU U ZAGREBU

Hvalospjev Gospi

Bregovi, mora i dolovi,
Valovi, munje i gromovi,
Oblaci, kiše i vjetrovi,
Pećine, rijeke i slapovi,
Mrazovi, rose i snjegovi,
Zvijezde, sunce i krijesovi,
Hvalite, hvalite Mariju,
Kraljicu Djevu najdivniju!

Ponori, šume i vrhovi,
Poljane, žita i plugovi,
Masline, loze i hrastovi,
Leptiri, pčele i krinovi,
Laste, slavuji i orlovi,
Jeleni, janjci i lavovi,
Hvalite, hvalite Mariju,
Kraljicu Djevu najmiliju!

Kolijevke, gnijezda i grobovi,
Kolibe, kule i hramovi,
Orgulje slike i stihovi,
Zanosi, snovi i bolovi,
Ubogi, gordi i knezovi,
Anđeli, sveci, svi stvorovi,
Hvalite, hvalite Mariju,
Kraljicu Djevu najsvetiju!

Ivan Ev. Šarić

Nebo, zvijezde, zemlja, rijeke, dani, noći, sve se, Gospo, raduje jer je na neki način po Tebi obnovljeno i obdareno nekom neizrecivom milinom ... Da, sve stvorenje kao da kliče zbog nove i neprocjenjive milosti, jer osjeća samoga Boga, svoga Stvoritelja ... A sva ta dobra proistekoše po blagoslovljenom Plodu blagoslovljene Marijine utrobe.

Ženo, puna i prepuna milosti, od preobilja Tvoje punine sve je stvorenje živnulo. Djevice blagoslovljena, Tvojim blagoslovom blagoslovljena je sva priroda ... Sva je priroda od Boga stvorena, a Bog se rodio iz Marije. Bog je sve stvorio, a Marija porodi Boga. Bog koji sve načini, sebe načini iz Marije. I tako je sve ono što načini obnovio. On, koji je mogao sve načiniti iz ničega, ne htjede to što bijaše oskvrnuto obnoviti bez Marije ...

Sv. Anzelmo

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

SRPANJ 1974. GODINA 65. BROJ 7

RIJEČ UREDNIŠTVA

Praznici! Godišnji odmor! Ljeto na selu!

Nisu to čarobne riječi samo za našu djecu, nego i za odrasle. Zaslužili smo da se — odmorimo. Zato o ferijama dugo govorimo. Spremamo već unaprijed karte i trase svojih putovanja. Stvaramo planove kako ćemo ih najbolje provesti.

I Bog voli praznike. I On ih želi. Ta — zar nije zapisano za Njega, Najvećega Radnika, da je šest dana radio, a sedmog se odmarao? Zar nije On sam poručio ljudima: »Šest dana ti ćeš raditi. Ali sedmi dan je subota, dan odmora« — ?

Prošla su vremena kad su praznici, ljetovanje, godišnji odmor bili — povlastica samo bogatijega sloja ljudi. U ovim ljetnim mjesecima željeznički i autobusni kolodvori izgledaju kao da su se čitava naselja digla, kao da je započela nova seoba naroda. Ide se, bar na dva-tri tjedna, na odmor, na osvježenje, na promjenu.

I to je dobro, i hvala Bogu, da je tako. Pročitat ćemo u ovom broju Glasnika kojih se načela moramo držati za vrijeme praznika. Ali odmah na početku dajemo savjet za sve koji žive u gradu:

— Pokušajmo se tih dana sresti s našim selom, kosidbom, sa žetvom, s našim žitnim poljima, s našom nedjeljnom pučkom svetom misom! Povratak na selo najviše će nam dušu okrijepiti, jer će nas opet povezati sa svetim tlom iz kojega smo nikli. Osobito to priuštimo djeci i mladima. Susreti s mjestima u kojima smo proveli svoje djetinjstvo, dat će im osjećaj sigurnosti, stalnosti, vječnosti. Mladež treba da nam okusi snagu riječi iz »kršnog zavičaja«!

»Vode je ometište moje di sam nika.
Panj moji pradidova u vom kršu je
resta i cvata.
Ovi kamen dava je koru kruva
i kripijo svoje nedonošče«.

SADRŽAJ:

ISUS RAZOTKRIVA TAJNU ŽITA Antun Weissgerber — — — — — — 248
SELJACI PRED SLIKOM MAJKE BOŽJE Aleksa Kokić — — — — — — 251
DIVOJKA SLAMARKA, P. B. — — — 252
KRŠĆANIN U PRAZNICIMA, P. Bulat — 254
TOPAO KAMEN I TOPLO MORE, Pišta — 257
ŽARKO OGNJIŠTE LJUBAVI (2), S. Marija od Presv. Srca — — — — — 258
SUZBIJANJE NEMORALA KRŠĆANSKOM ČISTOĆOM, Ivan Kukula DI — — 260
JANJEVČAN GRADA ZAGREBA — — 262
MANJE VRIJEDNO ZA VREDNIJE, M. Stanić — — — — — — — — 264
CRKVA I EUHARISTIJA, R. Brajčić — 266
MLADI SPASAVAJU ŽIVOTE — — — 267
JUBILEJI XVI. STOLJEĆA, P. Bačić — 268
TAJNICI APOSTOLATA MOLITVE U RIMU, Josip Antolović — — — — — 270
VJERNO NAVIJEŠTANJE EVANĐELJA, Josip Antolović — — — — — — 272
NA ŽIVOTNOJ RASKRSNICI, J. Gusić — 273
GRADIMO MATERIJALNO I DUHOVNO Ante Gabrić — — — — — — 274
POSLOVI SE MNOŽE, S. Ivana Stakor — 275
ZAHVALNICE — — — — — — 278
ZDRAVO GRADE, SUDBINO MOJA!, T. Trstenjak — — — — — — — 279

NASLOVNA STRANA: SREDNJOŠKOLCI NA HODOČAŠĆU ČITAJU SV. PISMO
(Foto: ALFRED SCHNEIDER)

NA POLEĐINI OMOTA: STINJACI U GRADIŠTU: NARODNA NOŠNJA
(Foto: ALFRED SCHNEIDER)

Piše: Antun Weissgerber

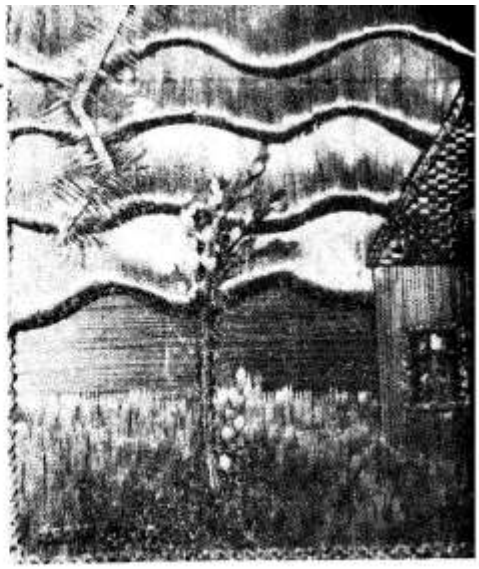

ISUS RAZOTKRIVA TAJNU ŽITA

Dok šušte zrela žita na našim njivama, kršćansko oko motri u njima Onoga koji je negda prolazio kroz polja, otkrivajući nam tajnovito značenje žita u divnim prispodobama o kraljestvu nebeskom.

Isus je volio Očevu prirodu, tu bogatu knjigu punu značenja. Čitao je u njoj velike misli duha zapisane u tvarni svijet da ih čovjek pročita. Cijela priroda je velik simbol, prekrasna parabola nevidljiva svijeta, prva objava božanske mudrosti, dobrote i ljepote pred našim očima.

Pročitajmo pozorno što sve Krist čita s naših žitnih njiva!

»IZIĐE SIJAČ DA SIJE«

Dobro nam je poznata ova prispodoba, a govori o **pojedincima**, kako tko prima evanđeosku riječ u svoje srce. Različito tlo razni su slušatelji, u koje Božja Riječ sije sjeme božanskih riječi. Krist je to sijanje započeo, a nastavljaju ga apostoli svih vremena kao sijači Božje riječi na njivama duša.

Nekima Božja riječ padne na nemarno srce — »kraj puta«, a đavao je brzo ukrade iz srca. Nekima ona padne na tvrdu dušu — »kamenito tlo«, da u prvom oduševljenju ponikne, ali se u prvoj kušnji posuši i ne dadne ploda. Nekima riječ padne u srce zagušeno od briga za prolazno bogatstvo — »u trnje«, pa unatoč početnoj dobroj volji ne donese ploda. Napokon, nekima padne riječ u spremno srce — »u dobru zemlju« te donosi plod u pravo vrijeme, veći ili manji — prema snazi pojedinca.

»DOĐE NEPRIJATELJ I POSIJA KUKOLJ«

Ova nam prispodoba govori o **zajednici Crkve**, o dobru i o zlu u kraljevstvu Božjemu. Božanski domaćin posijao je dobro sjeme, ali je neprijatelj, đavao, potajno po noći posijao zlo sjeme krivih nauka i opakih ideja. I tako nalazimo u Crkvi pomiješane dobre i zle ljude.

Najčešće to biva kad se sluge evanđelja predadu nemaru, kad »spavaju«. Tada sluge đavla revnuju sijući krivovjerje, pobune i raskole. Sad bi sluge Gospodnji u krivoj revnosti htjeli počupati kukolj. Ali Gospodar ih opominje neka ne čine toga, jer bi s kukoljem mogli počupati i pšenicu. Teško je, naime, u prebrzoj naglosti razabrati unutrašnje stanje duša, dobrotu ili zloću u srcima. Nagle i oštre mjere čupaju i iskrene duše. Nego, valja se pomiriti s činjenicom da u Božjem kraljevstvu skupa rastu i pšenica i kukolj, i dobri i zli kršćani. Tek će na Sudnji dan Gospodar njive po anđelima razlučiti dobre od zlih, jer on čita tajne srdaca. Tada će Krist Sudac skupljenu pšenicu spremiti u nebesku žitnicu, a snopove zla kukolja bacit će u oganj vječni. Mi smo ljudi nesposobni raz-

lučiti dobra i zla srca, iako možemo razlikovati dobre i zle ideje.

«SJEME SAMO NIČE I RASTE»

Ova manje poznata prispodoba govori nam o **unutrašnjoj snazi Božje riječi**, koja postepenim razvojem donosi rod nezavisno o našem znanju: «Spavao on ili ustajao, noću ili danju, sjeme niče i raste, a da on ne zna kako. Zemlja sama od sebe donosi rod: najprije stabljiku, zatim klas, napokon puno zrno u klasu.»

Ne misli Krist ovom prispodobom reći da ne treba našega sudjelovanja s Božjom milošću, nego da ona djeluje neovisno o našem opažanju i shvaćanju. Naše sudjelovanje s Božjom riječju opisano je u prije iznesenoj prispodobi o sijaču. Ovdje je riječ o postepenom razvoju Božje riječi u srcima. Milost ima svoj ritam, svoje rokove, i zato nam je potrebna strpljivost da pričekamo vrijeme plodova. Ne smijemo žuriti preko reda, jer bismo pokvarili normalan razvoj milosnog života u dušama. Naša je briga pripravljati tlo duše, sijati dobro sjeme i zalijevati ga molitvom, a Božje je dati rast: «Ja sam posadio, Apolon je zalio, ali Bog je dao da raste. Tako niti je što onaj koji sadi, niti onaj koji zalijeva, nego onaj koji daje da raste — Bog.» *(I. Kor. 3,5-7)*

«ŽETVA JE VELIKA»

«A kad vidje mnoštvo naroda, sažali se nad njim, jer su bili satrveni i oslabljeni kao ovce bez pastira. Tada reče svojim učenicima: «Žetva je velika, a radnika je malo. Molite zato Gospodara žetve da pošalje radnike u žetvu svoju.» (Mt 9,38)

Isusovo sažaljenje nije bilo prazno čuvstvo, jer je poslao sedamdeset svojih učenika, dvojicu po dvojicu, da obiđu mjesta svoje domovine i da pripreve ljude za Kristov dolazak. Ali to je bio premalen broj za toliki narod. Isusu je žao naroda, tako je zapušten, pa nas potiče da molimo za revnitelje, za apostole, za svećenike koji će ući u zrelu žetvu duša.

Ova zgoda dokazuje da duhovna zvanja ne ovise samo o Božjem pozivu, nego i o našoj žarkoj molitvi. Apostoli su dar neba, koji valja isprositi. Molitva cijele Crkvene zajednice treba da izmoli one koji će tu zajednicu okupljati, voditi i hraniti s

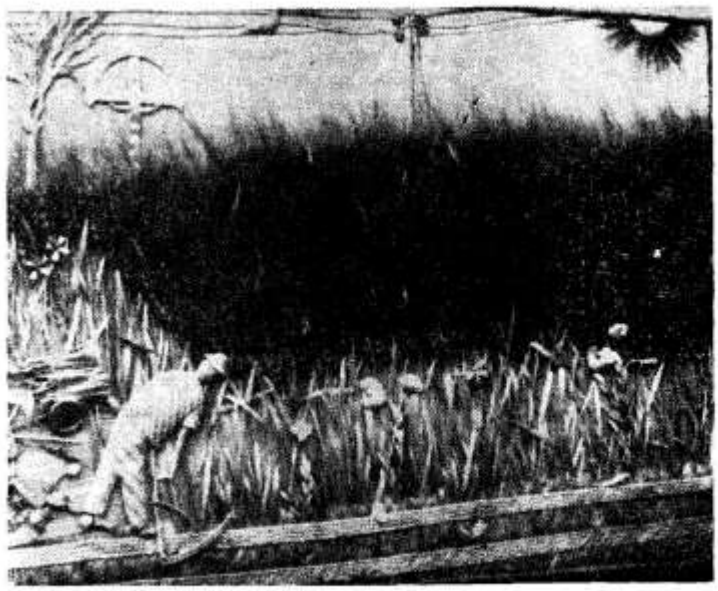

TEZA MILODANOVIĆ: KOSIDBA (slama)

oba stola: riječi Božje i Euharistije. To nije privatna stvar, to je jasna potreba Crkve koja traži javnu molitvu.

KRUH S NAŠIH NJIVA

To je glavna čovjekova hrana. Zato u Bibliji »jesti kruh« znači svako blagovanje. Kruh je postao simbol sve naše hrane. Isus nas uči da i za taj kruh molimo: »Kruh naš svagdanji daj nam danas!« Ali čovjek ne živi samo o kruhu, nego još više o Božjoj riječi. Dok nam tijelo hrani kruh, dotle nam Božja riječ hrani duh. Tko nju čuva u dobru srcu, postaje rodna njiva Evanđelja.

Ipak je i kruh svagdašnji naša velika životna briga. Ali Isus ne želi da ta briga zaokupi cijelu dušu, da bude glavna briga: »Ne brinite se tjeskobno za svoj život: što ćete jesti ili piti; niti za svoje tijelo: u što ćete se odjenuti... Pogledajte ptice nebeske! Niti siju, niti žanju, niti sabiru u žitnice, i vaš ih nebeski Otac hrani... Tražite najprije kraljevstvo Božje i pravdu njegovu, pa će vam se ovo dodati.« (Mt. 7,25-33) Valja, dakle, izmijeniti hijerarhiju vrednota i u svojim molitvama, i u brigama, i u poslovima. Najprije: »Dođi kraljestvo tvoje«, a tek onda: »Kruh naš svagdašnji daj nam!«

KRUH S NAŠIH OLTARA

Žitno polje doživjelo je najveću počast kad je Krist uzeo njegov plod za svoje euharistijsko Tijelo. I seljački znoj i žuljevi dostigoše vrhunac počasti kad je Isus uzeo plod njihova rada za hranu naših duša. I rad domaćice, koja mijesi i peče kruh, nije mogao dobiti veće počasti nego u rukama Onoga koji nad običnim kruhom reče: »Uzmite i jedite! Ovo je moje Tijelo!«

U kruhu je simbolički sažet sav ljudski trud i muka. A kad ga Krist pretvara u svoje Tijelo, naša se muka ujedinjuje s njegovom Mukom u jedan prikaz zajedničke žrtve i udova i Glave. Što je dotad bila hrana našem tijelu, to pretvorbom postaje Hranom naše duše, jer se u pričesti Krist sjedinjuje s vjernima, da dadnu »život svijetu«.

Tako je tajna žitnog sjemena postala Tajnom Euharistije. Zato je Isus toliko volio govoriti o žitnom polju kao o slici kraljevstva nebeskoga.

SMISAO PRIRODE

Uistinu je sadržajna i bogata misao što ju je Isus čitao u susretu sa žitom i prirodom! Krist nas uči kako da je i mi čitamo, kako da u žitu i prirodi otkrijemo više značenje.

»Vjerom doznajemo da je svijet stvoren Božjom riječju, tako da je vidljivo proizvedeno od nevidljivoga.« (Hebr. 11,3) Otkriti nevidljiv smisao vidljivoga svijeta — to je smisao svih Kristovih prispodoba.

OBITELJSKA LJETNA ŠKOLA

Jeste li se upisali u Obiteljsku ljetnu školu, koja će se održati od 26. do 30. VII. u Zagrebu, Fratrovac 38?

Mogu prisustvovati: bračni kandidati, osobe u braku, katolički laici koji bi htjeli pomoći u regeneraciji obitelji, kao i svećenici koji žele raditi na tom području prema smjernicama Koncila.

Prijave šaljite na: OBITELJSKI INSTITUT, Zagreb, Palmotićeva 33. Ondje možete dobiti i sve informacije.

Aleksa Kokić

Seljaci pred slikom Majke Božje

Iza mučna rada po kiši i vjetru
Izorane sve su naše njive redom,
Napora i briga tragovi se vide
Na tijelu nam blijedom.

Bacili smo sjeme duboko u brazde,
Nakvasili zemlju sa vlastitim znojem,
A sada nas evo, Majko Božja, da se
utječemo moćnom zagovoru Tvojem.

Uvjereni svi smo, ako polja naša
Blagoslovit neće Tvoja sveta ruka,
Uzaludne jesu naše brige teške
I sva naša muka.

Zato smo Ti došli sa poniznom molbom:
Blagoslovi polje zasijano naše,
Vinograde, voćke, obitelji brojne,
Dječicu i starce, a našemu blagu
Obilno daj paše.

Pa kad žetva prode i poslovi drugi,
Kada napunimo sve ambare stare.
U svetišta Tvoja poći ćemo Majko,
Noseći sa sela zavjetne Ti dare.

I moliti tamo za milosti nove,
Vjerujemo čvrsto sve ćeš nam Ti dati,
Jer ljubav je naša stara i nježna:
Mi smo Tvoja djeca, Ti si naša Mati!

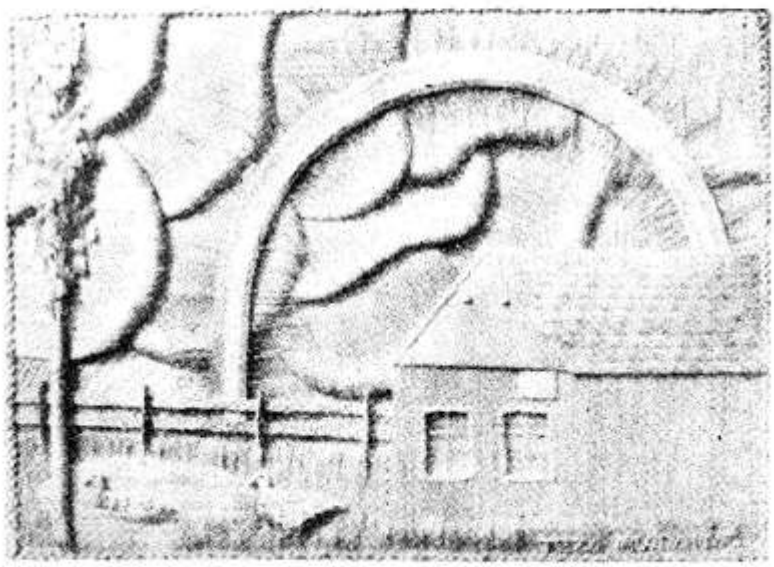

TEZA MILODANOVIĆ: DUGA (sluma) 1968.

DIVOJKA - SLAMARKA

Upoznao sam Tereziju (Tezu) Milodanović za vrijeme misija u Starom Žedniku pokraj Subotice. Iskrena, neposredna, kao i njezini radovi od slame, koji su dio njezine duše i njezina života.

— Naše pletenje slame razvilo se iz bunjevačko-hrvatskoga običaja proslave završetka žetve pšenice, tako zvane »dužijance«. U početku su sve slike zbog toga i bile religiozne. Ali tada rekoše: zašto ne bismo počeli i nešto narodno? Zato se pokrenulo 1961. godine u Tavankutu društvo MATIJA GUBEC. Moja seka Ana išla onamo i prvi njezini radovi bili su dobro primljeni. O njoj su pisali i neki listovi. Iza toga smo imale izložbu u Beogradu, zatim u Zagrebu, a u Subotici je bila istom 1966. Ondje nam je priznato da to nije više samo domaća radinost nego kao umjetnost. Imamo velikih priznanja. Čak je moja seka dobila i prvu, zlatnu, medalju u Moskvi.

— Koja je tehnika vašega rada?

— Slama, makaze, konac, igla, pa sada u zadnje vrime koristimo i lipilo. Prije smo samo šili. Uglavnom još uvijek šijemo, jer nismo sigurne u lipilo. Kad mi sašijemo, to ostaje vječno. Moja treća sestra također je radila, samo se sada udala, ima dvoje dice, pa se mora s njima zabaviti i ne može više raditi... Sada skoro da i mi ne radimo, jer prave slame nema već od 1967. godine. Kad žito zrije, ako onda poklsne, slama pocrni i nije lipa. S takvom se ne isplati raditi, nema onaj sjaj... Tek još samo malo imamo i kad to završimo, ne znamo što ćemo. Svake godine sijemo, ali nemamo sriće. I to moramo sijati specijalno ona starovinska žita što imaju osip na klasju, jer ova nova ne valjaju. Gruba im je slama.

— Koja djela smatrate da su vam najviše uspjela?

— LOPOV PRELAZI priko ograde noću da krade. Toga je bivalo prije na salašima. Prisiču onu gornju žicu, priđu priko ograde pa kradu kokoši, koješta. Kokošinjci su bili dalje od salaša. To je Ana pravila.

KRUŠNA PEĆ. I toga je bilo na salašima. U dvorištu je stajala. Tako da se litom ne loži unutra, da se ne griju sobe. Jer takvim su se pećima i sobe grijale. Ima napolju kukuruzovine i slame, i time se to loži. U tim pećima su se pekli priko lita i kolači i kruh. To se lipo okreči, jer se držalo u redu. Kad smo bile male, imali smo krušnu lopatu. Na to se stavi kruh, mama to reže nožem, a ja sam stojala i držala kraj lopate da se ne bi izvrnula, dok ona to ne bi prerezala i stavila u peć.

ŽETVA. Tu je tipično prikazano kako su nekad kosili. S kosom, a to su bile posebne velike kose. Žene su sakupljale žito tako zvanom kukom. Nisu srpom, nego kukom. To je drveno i imalo je na kraju kao kuku. Tako se rukovetalo.

LEGENDA O IMENU ŽEDNIKA. Prije tri godine dobile smo novu školu i ja sam poklonila ovaj rad toj školi. Čula sam od moje majke (bake). Ona pamti kada je selo bilo pravljeno, jer je Stari Žednik prilično malo selo. Nije bilo ovdje sela, nego se samo »u gradu« (Subotica) kupovalo sve potrebno. Dućani, pijaca i što im je tribalo, sve se to »iz grada« donosilo. Išlo se u grad pišice, svih 17 kilometara tamo i natrag. Pa su ljudi oženili, osobito kad je bila vrućina. Ovdje je pored puta stajao bunar. I sada postoji. Tu se sve napajalo. I tako, priča legenda, da se jedna mama vraćala iz Subotice sa svojim ma-

lim sinčićem od šest godina. I on je bio toliko žedan, da je stalno tražio vode. Mama ga je stišavala: — Malo, sine, još čekaj, sad ćemo! I kad su došli do bunara, mama je počela vući vodu dermom, ali je mali pao mrtav od slabosti. Po tome je Žednik dobio ime.

— Treba li vam puno vremena za taj posao?

— Ah, puno, puno! A neki kažu i živaca. I jest tako, i nije. To triba samo volit, pa to onda odmara živce. Osjetila sam ja to da, što no kažu, slikar dušu dade. Ništa više ne vidim i ne čujem kad koju sliku pravim. Ja to doživljavam. Najprije naslikam i skiciram. Ali malo. Svaki dio što hoću praviti na toj slici posebno nacrtam. Učinim od papira i onda pravim. Kad je išlo naše bačko hodočašće u Rim, moja sestra je napravila za Papu tijaru, papinsku krunu. Papa je poslao sestri krunicu i svoju fotografiju s potpisom. Biskup joj je to uručio za vrijeme velike mise, kad je bilo puno ljudi. Tijara je bila ko prava. Imale smo fotografiju, pa smo prema njoj radile. Seka to isto radi, samo je ruke sada jako bole. Ima reumu. A ja sam u radnom odnosu, zaposlena.

— Vidim da najviše motiva uzimate iz života vaših salaša!

— Jest, sve što radim iz života je naših ljudi. Znate kako je: svaka ptica svome jatu leti. Zato ja volim uvik naše bunjevačko. A salaše najviše volim jer je to najviše naše. Svoje sam djetinjstvo proživjela na salašu. Uvik idem onamo kad želim odmoriti srce i dušu. Osobito volim liti izići na salaš. To mi je više nego godišnji odmor. Idemo radnim danom kad se radi na salašu, kad se živina hrani, da sve to doživim.

— Imaju li salaši budućnost?

— Sumnjam. Mladi odlaze, školuju se. To, naravno, ne možemo ni žalit što se školuju... Ali ipak ne bi morali svi otići. No kad se naši ljudi boje više dice... Dosta je teško živit na salašu. Zadnjih deset godina je otišlo iz Žednika u Suboticu oko 2.000 osoba. Ja sam još do nedavna čula da nas ima ovdje oko osam tisuća, ali sada već sumnjam...

Tako pripovijeda naša Teza, divojka — slamarka, o kojoj »cili svit pripovida«. Ali njoj to nije udarilo u glavu. Ona je obavila duhovne vježbe, a devetnicu prvih petaka možda već i tri puta. Sada svakoga prvoga petka prima svetu pričest. Slučajno kadgod »promaši«. Jako voli i poštuje Srce Isusovo, kao i Gospu. Zato joj je jako na srcu i naš Glasnik...

— Kad god sam u kojoj potribi, Gospa me nikad ne ostavlja. Kad smo bili mali na salašu, mi smo svake večeri molili krunicu. I litanije Srca Isusova. Za vrime čitavoga rata nitko nam se nije navraćao u kuću i smetao nas, a bili smo sami na salašu...

P. B.

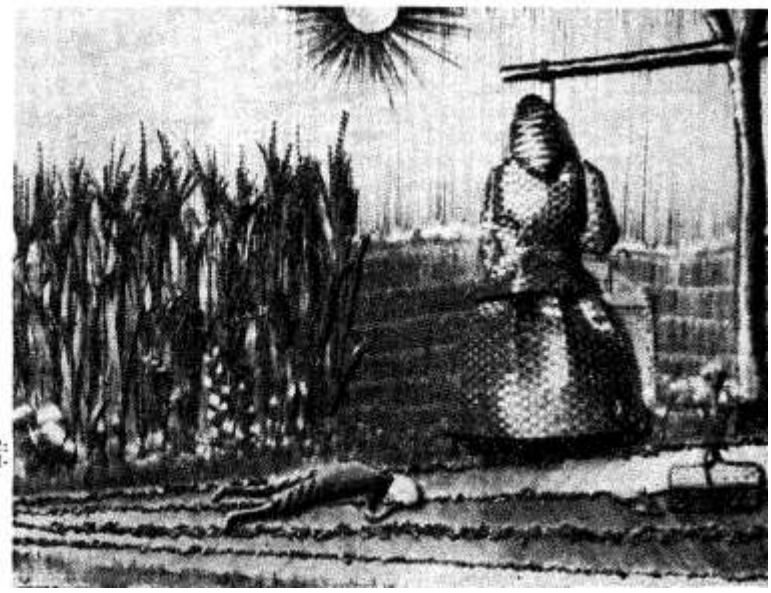

TEZA MILODANOVIĆ: LEGENDA O ŽEDNIKU (slama) 1971.

Piše: S. Marija od Presv. Srca

ŽARKO OGNJIŠTE LJUBAVI

Božansko Srce Isusovo izvor je Vječne Ljubavi.

Ta ljubav ukrasuje čitav svemir, obuhvaća sva stvorenja. Ona je radost i punina blaženstva; život i želja svih duhova i srdaca. Ona je sve pokrenula i ispunila; svemu daje smisao, snagu i ljepotu.

Bog je htio da među ljudima ima jedno SRCE koje će ga ljubiti najvećom mogućom ljubavi, u najvećoj mjeri i tako mu iskazivati najveću čast; koje će imati prvenstvo nad svim stvorenjima. To Srce bilo je Srce utjelovljenoga Sina Božjega.

To Srce uzvraća ljubav Ocu i njome obuzima sva srca. I sva ljudska ljubav samo je odraz te ljubavi Božanskoga Srca. Samo po toj ljubavi i od te ljubavi mi živimo. U njoj je snaga Duha koji oživljuje i preporađa. To Srce izvor je svih milosti koje hrane naš vrhunaravni život.

Iz Srca tvoga vode žive teku
razlivajuć se po tužnome svijetu,
dajući mu gibanje i život...
i onom malom sakrivenom cvijetu.
Bez ljubavi Tvoje sve bi bilo mrtvo:
tminama gustim i tišinom strto.

I naš zemaljski život ima smisla samo ako ga obuhvaća i ispunja ljubav Božanskoga Srca. No da ta ljubav bude očita i djelotvorna, treba da srce, duh i dušu otvori toj vrhunaravnoj struji ljubavi, pustiti se Božjem zahvatu i djelovanju, dopustiti da nas osvoji to Srce, koje je ljude toliko ljubilo.

Pokazivajući svoje božansko Srce uronjeno u plameno more, Isus je zborio Margareti Mariji:

»Moje Srce, kćeri, ne želi ništa drugo nego da se sjedini s dušama. Pomozi mi, draga moja kćeri, da mi tolik oganj postane lakši. Reci i nastoj da se razglasi po cijelom svijetu — da ja neću postavljati nikakvu mjeru svojim milostima za one duše koje budu dolazile po njih u ovo moje Srce.«

To Srce, naime želi da tom ljubavlju sve ljude spasi, osnaži, preporodi — obasja. A jedino ona to može, jer u sebi posjeduje nadnaravnu — božansku moć i snagu.

Po utjelovljenoj Ljubavi — Božanskome Srcu sam nam se Bog dariva, otkriva i sebi privlači. A ta nam je ljubav Božanskoga Srca darovana po njegovoj otkupiteljskoj žrtvi. Sve nam milosti proizlaze iz toga vrela: probodenoga Srca. I sve milosti imaju taj Njegov otkupiteljski znak. Sve što postoji obilježeno je Otkupljenjem, ponovnim milosnim rađanjem na vrhunaravni život.

I Božja ljubav, darovana nam po utjelovljenome Sinu Božjemu, našemu Otkupitelju, nosit će samo tu oznaku. I samo je ona ljubav izvor Vječne Ljubavi — Božanskoga Srca — koja nosi u sebi taj otkupiteljski znak ž r t v e.

Samo žrtvena ljubav spasava svijet — besmrtne duše. Samo nju Bog prima. Samo u znaku Križa naša se ljubav uzdiže k Nebu i samo nam u tome znaku silazi, tj. kroz probodeno Srce Sina Božjega.

Zato to Srce nosi simbole: križa, plamena, trnja. Zato svaka prava i čista ljubav mora nositi iste oznake, jer je samo

(2)

tako odvir Vječne Ljubavi i samo na taj način — preko Otkupitelja — uvire u Vječnu Ljubav.

Margareta Marija vidjela je Božansko Srce u plamenu, ovijeno trnjem i s križem usađenim u srce. Što to znači?

Zbog prvotnoga pada sva je ljudska narav okaljana ljagom grijeha, uvredom Bogu. I ona se morala pročistiti samo kroz taj filter patnje Sina Božjega: preko križa i muke. I sva naša ljubav mora proći kroz taj filter patnje Sina Božjega: preko križa. Mora biti oprana krvlju Njegova probodenog Srca; očišćena Njegovom božanskom ljubavlju, da se može sliti u to Srce — u vječno Vrelo Ljubavi.

Tom ljubavlju svoga Srca On nas želi preporoditi. Jer to je otkupiteljska ljubav, koja jedina ima milosnu moć — preporoda, novoga rađanja; prijelaza od smrti na život.

Božja ljubav — upravo zbog prvotnoga Pada — uzima oznaku otkupiteljske ljubavi. Zato nas Otac prima samo po toj ljubavi, otkupljenoj dragocjenom krvlju njegova Sina; prima nas po tome Srcu, izvoru svih milosti, koje nam preporađaju dušu.

I **preporoditi** se znači ponovno biti oživljen, očišćen i obasjan tom dragocjenom otkupiteljskom ljubavlju Božanskoga Srca, koja nas jedina hrani i daje život — nadnaravni, milosni, koji nam se primjenjuje po sakramentalnom životu.

Živjeti ljubavlju Božanskog Srca znači približiti se njemu, izvoru te ljubavi; pustiti se toj struji ljubavi, tom milosnom zagrljaju: uroniti u dubine toga Srca i crpiti od njega svu snagu, svu vitalnost za svoj milosni — nadnaravni rast, nadnaravni život, po kojemu postajemo dionici božanstva.

»Moje božansko Srce — zborio je Margareti Mariji — puno je ljubavi prema ljudima, a napose prema tebi, i ne može više zadržavati u sebi plamen te goruće ljubavi, nego mora da se tvojim posredovanjem otkrije, ljudima objavi, te ih dragocjenim blagom, što ga u sebi pohranjuje, obogati.

Tebi otkrivam vrijednost toga blaga: ono u sebi sadržava milosti potrebne za posvećenje i spas, da se čovjek izvuče iz ponora propasti . . .«

Preporoditi se znači pristupiti tome Živome vrelu, dati se osvojiti od toga Srca, koje nas čeka, koje nam nudi svoju spasiteljsku-otkupiteljsku ljubav, da nas po toj ljubavi oživi, ražari i obasja.

»Došao sam da imaju život,
i da ga imaju u izobilju . . .«
»Tko vjeruje u mene,
rijeke žive vode poteći će iz srca njegova.«

— Po Duhu, kojemu On daje svoju snagu i svoje djelovanje; koji u dušama razbuđuje i oživljuje Njegov božanski život i Njegovu božansku ljubav, da ponovno sve tokove svede i dovede u Vječno Vrelo — Njegovo Božansko Srce —

koje je središte Svemira,
cilj i svrha svega stvorenoga,
želja bregova vječnih . . .

Koje je — ŽARKO OGNJIŠTE LJUBAVI.

Piše: Pero Bulat

KRŠĆANIN U PRAZNICIMA

U jednu crkvu, koja je bila zbog svoje starine i umjetničke ljepote proglašena kulturnim spomenikom, došla je skupina djevojaka. Željele su razgledati to monumentalno djelo naše starodrevne povijesti.

Ali došle su odjevene onako kako se pošten čovjek ni u svojoj vlastitoj kući ne bi pokazao pred drugima. Upravo toga časa našao se u crkvi i svećenik. On ih upita:

— Idete li vi u kazalište?

— Čudno pitanje, odgovori jedna od njih... Kazalište je kulturna potreba suvremenoga čovjeka.

— No, dobro... Ali mene interesira, da li polazite na kazališne predstave tako odjevene?

— Jasno da ne ovako. Uostalom, ako vas to interesira, potražite neku reviju za ženski svijet, pa ćete naći propise kako se mora žena obući kad ide u kazalište — dodala je druga malo zajedljivo.

— Molim još samo jedno pitanje. Vi sve sigurno volite ples. I kad idete na zabave i na svečane plesove, vi oblačite dugačku haljinu, da vam se gotovo po zemlji vuče.

— I to je istina. Imate li što protiv toga?

— Nemam, odgovori svećenik mirno. Nego želim ustanoviti žalosnu činjenicu da za kazalište postoje posebni propisi odijevanja, a tako isto i za ples. Samo u crkvu možete dolaziti kao na plažu... Zar tu ne vrijede propisi morala i osnovna pravila pristojnosti koju dugujemo Božjoj kući...?

— Mi smo na praznicima i ne želimo biti robovi nikakvih vaših srednjovjekovnih predrasuda — prkosno je završila jedna. A onda su se sve »povriđene« u svom ponosu povukle iz crkve...

»Mi smo na praznicima...«

Da li je to dovoljan razlog da čovjek izgubi svaki osjećaj pristojnosti i čudoređnosti? Kao da za praznike više ne vrijede nikakvi obziri i nikakve obveze..

MARINETA

Bili bismo nepravedni, ako bismo sve turiste gledali kao ljude koji izigravaju Božji zakon na praznicima.

Ona je mlada djevojka od 20 godina. Radi kao krojačica u jednom salonu. Ide često na zabavu jer želi pratiti svoju mladu sestru da ne bude sama.

Za vrijeme praznika društvo njezine sestre zaključi da ode u jedno ne baš previše preporučljivo zabavište. Marineta oklijeva, ali se konačno odlučuje: »Pristajem, ali da ne bude flirta.«

Kad je unišla u onaj bar, nije joj baš bilo najugodnije. Ipak je bila svjesna da svojim vladanjem drži na uzdi društvo. Svjetlo je slabo, ogromni fotelji, niski stolovi...

Među plesačima opazi odmah dvije djevojke koje je poznavala. One su se osjetile nekako smetene što ih je ovdje srela i pravile su se kao da je ne vide. Ali Marineta pristupi jednoj od njih, pa se među njima razvio srdačan razgovor. Najednom opaze kako ulazi u bar neka sasvim mlada djevojka koju je već uhvatilo piće. S njom neki mladići. Oni žele sada s njome konačno »obračunati«, kako rekoše. Plaćaju joj veliku čašu »Zrinskoga«.

Sirota djevojka osjeća se sretna jer je okružena tolikim dečkima. Marineta promatra tu scenu. Ništa joj ne izmiče ispred očiju. Upravo u času kad je ta djevojka htjela uzeti čašu u svoju ruku, ona udari svojom rukom po čaši i ova se razbije na podu... Djevojka plane na Marinetu.

— Suti, sutra ćeš mi zato reći hvala!

I mladići se srde: Mogla si nas prije opomenuti da ćeš to učiniti, pa ne bismo uludo trošili novac!

— Da li biste tako radili sa svojom sestrom ili sa svojom zaručnicom?

TKO JE TO NARUČIO?

Bilo je u Njemačkoj. U jednoj gostionici sjedi visoki oficir. Nije katolik.

Iznenada ulazi skupina mladića. Dečki od 16 do 20 godina. Oni pravi! Viču, pripovijedaju, smiju se, zadirkuju jedan drugoga, i konačno — nakon mnogog dogovaranja — odluče se što će uzeti za ručak. Vidjelo se odmah da baš nemaju previše novca.

Konobar nosi hranu, a oni sjede za stolom. Najednom se desi nešto izvanredno. Svi se okrenuše u gostionici prema dečkima, ne vjerujući svojim ušima.

Ti mladići, za koje su drugi mislili da su neki »frajeri«, najednom zajedno ustanu, prekriže se, i stojeći pomole se Bogu. Kratko, ali srdačno. Nakon toga opet veselje, smijeh, zadirkivanje mladenačkoga društva.

Poslije kratkoga vremena počeše se ti mladići čuditi. Ne shvaćaju i ne razumiju što se događa? Konobar nosi fino jelo i desetak flaša piva za cijelo društvo. Pili bi oni to i sve pojeli, ali su njihovi džepovi preplitki. Pitaju konobara:

— Tko je to naručio? Mi nismo!

Ovaj samo pokaže na oficira, koji je sjedio za susjednim stolom i sve promat-

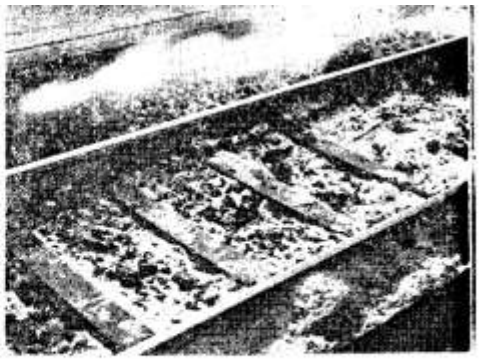

rao. On se iznenada digne, priđe njihovom stolu i kratko reče: Ovo pivo i ova jela jesu priznanje vama zbog junačkoga držanja.

Salutira, plati i otide. Razumjeli su svi da je molitva bila to junačko držanje.

SVI SE VESELIMO PRAZNICIMA

Zato i raspravljamo hoćemo li u brda ili na more ili na selo. Ako imamo malu djecu, najbolje je na more: ako imamo veću djecu, dobro je u brda ili ih povesti da otkriju novi svijet u našim selima, u dodiru s prirodom.

Raspravljamo — hoćemo li zajedno ili da pustimo djecu posebno. Bolje je zajedno. Raspravljamo — hoćemo li se prepustiti neradu ili ćemo znati organizirati ugodno s korisnim?

Sve je to dobro i korisno! Ali pri svemu tome valja promisliti i o našemu utjecaju na druge i o tuđem na nas. Moramo i ozbiljno moliti da se s praznika vratimo bolji ljudi i bolji kršćani.

SVJETIONIK

Putujući lađom po Jadranu, naići ćete na mnoge svjetionike, bilo na obali mora, bilo na dalekoj pučini.

Sam je. Okružen morem, koje se valja u ritmu plime i oseke. Udaraju ga valovi, zatim se od njega povlače. Šiba ga snažan vjetar ili ga miluje ugodan povjetarac.

Izgleda beskoristan za ljude koji putuju po zemlji. Ipak, koju li uslugu pruža samo svojom prisutnošću putnicima na moru!

Danju ga mornari gledaju i ispravljaju svoj put izbjegavajući grebene. Noću pak sa svojim tornjem, koji dosiže visoko i iz kojega neprestano izbija mlaz svjetla, čisti horizonte i razgoni tamu...

Sam, ali sjač svjetla! To je zapisano na podnožju nekog svjetionika.

Svaki kršćanin, mlad ili star, svećenik ili nesvećenik, na poslu ili u praznicima, mora također biti sjač svjetla na ogromnoj pučini ovoga svijeta... Odasvuda zapljuskuju valovi, mijenja se plima i oseka... Treba odlučno stajati usred krivih sudova, poruga i događaja koje donose različite prilike, osobito u praznicima. Nikada ne smijemo zaboraviti što je rekao Gospodin:

»Vi ste sol zemlje! Ako se sol pokvari, čime će se osoliti?«

TOPAO KAMEN I TOPLO MORE

— Hoćeš li se igrati s nama?

Kruno je to jedva dočekao. Sjedio je već dva-tri dana svako poslijepodne uz igralište i gledao kako dečki igraju nogomet. Bilo je to prvo njegovo ljeto koje je potpuno bilo prepušteno njemu. Roditelji su ga pustili samog na ljetovanje u jedno malo primorsko mjesto, baki i djedu. Zapravo, oni nisu mogli ići na more zbog spriječenosti na radnom mjestu, pa su ga s puno povjerenja pustili samog. Mislili su: bar da njemu ne propadne ovo ljeto!

— Hoćeš igrati s nama? — pitali su ga. On spremno skoči i odmah zaigra. Igrao je dobro i požrtvovno.

— Dobro igraš. Dođi i sutra — rekli su mu.

I on je, jasno, došao. Tako su se pomalo složili, sprijateljili. Počeli su ići zajedno i na plažu, u kino... Čitav su dan provodili zajedno.

Prve subote nakon njegovog dolaska, uveče, kad su se rastajali, upita Kruno jednoga od njih:

— Čuj, Ante, znaš li ti možda u koliko sati je misa?

Ante se nasmijao: — Ma što će ti to? Na moru si. Bar sada ne trebaš ići. Dođi radije na igralište!

Kruno je slijedeće jutro ipak bio na misi. Odmah nakon nje došao je na igralište. Dečki su ga čekali. — Upropastio si nam čitavo vrijeme! Daj slijedeći put budi »pravi« i nemoj ići.

Čitav je slijedeći tjedan prošao kao i onaj prijašnji. Samo što su se svi nekako čudno osjećali. Kao da su se bojali slijedeće subotnje večeri. I kada je ona došla, Kruno je rekao:

— Dečki, sutra ujutro ja sam opet na misi. Nemojte me čekati!

— Izgleda da si ti nepopravljiv — rekli su mu.

Ujutro poslije mise, kad je došao na igralište, dečki su se tek počeli skupljati. I opet je sve bilo isto, čitav tjedan. Samo što su, u subotu uveče kada je Kruno izgovorio svoje već uobičajene riječi, svi šutjeli...

U nedjelju ujutro Kruno je stajao u crkvi blizu vratiju koja su se otvarala i zatvarala — kao i uvijek. Najednom osjeti kako jedna nesigurna ruka polagano otvara vrata — i u crkvu uđoše svi po redu: Ante, Mirko, Jere. Svi. Nekako se nelagodno osmjehnuše i okupiše se pokraj njega. Na svršetku su svi zajedno izašli. Šutke su išli prema igralištu. Kruno upita:

— Dečki, kako to da ste došli?

— Ne znamo — odgovorili su — jednostavno, dogovorili smo se.

Slijedećeg tjedna neki su ih gimnazijalci pozvali da igraju s njima. I kako su igrali, Kruno je u jednom trenutku oduzeo loptu protivniku, potrčao prema protivničkom golu, prevario golmana i zabio gol. 1:0 za njih — osmoškolce! Gimnazijalci su pobjesnili, počeli su igrati grubo. Jedan je, u duelu, podmetnuo Kruni nogu i — on se opružio. Kad se digao, osjeti da ga boli ruka. Ipak, igrao je do kraja. Ali sve ga je više boljela. Otišao je liječniku. Slijedeće je jutro došao s rukom u gipsu na igralište. Preostalih deset dana njegova mora bit će bez kupanja, bez nogometa. Svima je bilo žao zbog toga.

— Nije to ništa, nemojte se uzrujavati — rekao im je.

U nedjelju su svi zajedno došli na misu. Ljudi su u čuđenju promatrali te »mangupe«.

— Tko bi to očekivao — govorili su.

I došao je posljednji dan njegova boravka na moru. Svi su oni sjedili te večeri na svojim hridinama. Kamen je bio topao. I more je bilo toplo. I zrak. I sve. I bilo je među njima nešto toplo. Valovi su jednolično udarali, a oni su samo nepomično gledali u njih.

— Žao nam je što ideš — reče Mirko.

— I meni je žao što vas ostavljam, odvrati Kruno.

Znali su da se dugo neće vidjeti. Ali su osjećali da su zauvijek postali jedno. Ta sreli su se u Istome.

Ujutro je čitav buket ruku pozdravljao autobus koji je odlazio. Jedna gipsana ruka dugo se nije povlačila s prozora.

— Neka — mislio je Kruno — neka mi je ruka u gipsu. Glavno je da nam srca nisu. Bio je tužan kao da odlazi od kuće. I radovao se što se vraća kući...

»Kod kuće« — kako je to rastežljiv pojam. Glavno je da ne odstupimo od sebe. Glavno je da uvijek budemo svoji — ponavljao je u sebi...

PISTA

DOBRO IGRAŠ, DOĐI I SUTRA!

Piše: Ivan Kukula DI

Suzbijanje nemorala kršćanskom čistoćom

Želimo li liječiti koju bolest, moramo je najprije dobro poznavati: njenu narav, uzročnike i posljedice. To su uvjeti za uspješno liječenje raznih tjelesnih bolesti, ali oni vrijede još u većoj mjeri i za liječenje bolesti na moralnom području. Seksualna pokvarenost teška je bolest, koja obuhvaća cijela čovjeka, naime njegov fizički i moralni život, a duboko ulazi i u socijalni i vjerski život.

Ne mislimo tvrditi da u prijašnjim vremenima nije bilo seksualne razuzdanosti, ali da je danas ima, i to u vrlo velikoj i opasnoj mjeri, u to ne sumnja nitko tko otvorenim očima promatra život oko sebe.

Naše čitatelje zanimat će što mi shvaćamo pod izrazom »seksualna pokvarenost«. Odgovor je kratak i jasan: mislimo na svako hotimično i svjesno zadovoljavanje seksualnom nagonu, koje nije u skladu sa šestom Božjom zapovijedu uzimajući tu zapovijed u smislu kako je tumači crkveno Učiteljstvo, koje je utemeljio Krist. Šestom zapovijedu Bog zaštićuje seksualni nagon, koji ima veliku zadaću u Njegovim planovima, od svake zloporabe. Danas se na tom području vrlo mnogo griješi, tako da se punim pravom govori o seksualnoj razuzdanosti i o velikom padu seksualnog morala.

UZROCI SEKSUALNE POKVARENOSTI

Pitamo li se gdje su uzroci te seksualne pokvarenosti, moramo u prvom redu navesti samu slabu ljudsku narav, koja je po sebi više sklona na zlo negoli na dobro. Iz Božje Objave znamo da je ta čovjekova moralna slabost posljedica istočnog grijeha. U tom smislu kaže sv. Pavao da smo svi od naravi djeca srdžbe Božje: »Jer smo nekoć i mi svi živjeli u svojim tjelesnim požudama, vršeći prohtjeve tijela i svog samovoljnog mišljenja«. (Efež 2,3) Ali u toj općoj slabosti svi ljudi dobre volje nalaze lijeka u otkupljenju i u posvećenju po Kristu: »Ali, Bog koji je bogat milosrđem, iz svoje velike ljubavi, kojom nas je ljubi — nas, koji smo bili mrtvi zbog grijeha, s Kristom oživi — s njim nas i uskrisi«. (Ef 2,4) Ljudska je slabost ostala u čovjeku i nakon otkupljenja, nakon krštenja i nakon čestog pričešćivanja, ali je čovjeku dana mogućnost da svagdašnjim obnavljanjem milosnog života uspješno suzbija sve neurednosti svoje slabe naravi. Svakom vjerniku koji se služi molitvom i sakramentalnim životom dana je mogućnost da ostvari u sebi poziv sv. Pavla: »Nismo dužnici tijelu da bismo trebali živjeti po tijelu. Jer ako po tijelu živite, umrijet ćete. Naprotiv, ako Duhom usmrćujete tjelesna djela, živjet ćete«. (Rim 8,12).

Nisu neuredne požude u čovjeku jedini razlog seksualne pokvarenosti. Na tom području ima velik utjecaj javno mišljenje i prilike u javnom životu uopće. U svijetu, koji otklanja Radosnu vijest o otkupljenju u svijetu, koji se odriče života po načelima Evanđelja, koji i same seksualne prekršaje opravdava i smatra nečim neizbježivim i što se samo po sebi razumije, u svijetu, koji je pun sablazni i koji na mnogo načina izričito navodi na nečistoću — u takvom svijetu i u takvoj sredini ne nalazi čovjek poticaja da se čuva seksualne pokvarenosti, nego upravo protivno: nalazi mnogo poticaja da se bez ikakve suzdržljivosti preda toj razuzdanosti.

Crkva, koju je Isus utemeljio, ne uzmiče pred tim »beznadnim« poteškoćama, nego se u snazi Radosne vijesti sukobljuje s tim opasnim neprijateljem, te nastoji da sa svim raspoloživim sredstvima suzbija tu bujicu moralnog zla, koje se razlijeva u društvo, u obitelji i u ljudska srca.

SVETI OTAC O SEKSUALNOJ POŠASTI

Papa često govori o seksualnoj pokvarenosti naših dana i očinski potiče vjernike da joj se svim snagama suprotstave, živeći čisto u duhu Evanđelja. Navodimo nekoliko riječi iz oduljeg nagovora Papina u generalnoj audijenciji 13. rujna 1972.:

»Treba da svratimo pažnju na činjenicu da živimo u vremenu u kojem se osjetna narav čovjekova izrodila u raspuštenu pokvarenost. Hodamo po blatu. Ako imamo osjećaj za dostojanstvo ljudske osobe i dužan obzir prema drugome, prema društvu, a prije svega ako smo svjesni da smo uzdignuti na razinu kršćanina i djeteta Božjega, onda treba da se stavimo na obranu moralnog života, a od sebe da otklanjamo svaki utjecaj i nametanje nemorala koji nas okružuje. Ne možemo prešutjeti ponore, prema kojima je usmjereno naše društvo, popuštajući takozvanoj slobodi sjetila i grešnih navika. Radi se o stvarima koje današnjem društvu ne služe na čast: sprečavanje začeća, pobačaj, nevjernost u braku, rastava braka, a kod mladeži stravstveno uživanje ubitačnih droga. U pitanju je sam ljudski život, čista ljubav, koja propada. Teška su to pitanja, o kojima se često raspravlja, no trebalo bi i više«. (L' Oss. Rom. 14 IX. 1972., str. 1.)

Preozbiljne su ovo riječi veoma zabrinutog Oca kršćanstva za sudbinu svoje djece. Razmišljajmo o njima i uzmimo ih k srcu!

BORBA PROTIV SEKSUALNE ANARHIJE

U suzbijanju seksualne pokvarenosti služi se Crkva mnogim prikladnim sredstvima, no o njima ne možemo govoriti u ovom ograničenom članku. Zaustavit ćemo se samo na onima o kojima govori naša nakana za ovaj mjesec.

Nakana Apostolata molitve za mjesec srpanj ove godine polazi sa stanovišta da kao pojedinci možemo najviše pridonijeti liječenju ove rak-rane ako sami živimo čistim životom te tako dobrim primjerom utječemo na svoju užu i širu okolinu. Ako igdje vrijedi stara poslovica: »Riječi potiču, a primjeri vuku« — onda ona vrijedi za ovo područje. Kao što sablazni vuku u grešan život, tako primjeri čistog života bude savjesti koje su ogrezle u tom zlu i potiču na promjenu života, u duhu kršćanskog morala. Nema sumnje da i danas ima čistih značajeva koji svojim primjerom utvrđuju u čistom životu one koji su još sačuvani, a potiču na obnovu one koji su već zaplovili mutnim vodama seksualne pokvarenosti.

No takvih čistih značajeva još je uvijek premalo, a da bi se po njima moglo uspješnije i brže liječiti i dizati današnje zaraženo društvo. Zato je Apostolat molitve, odobrenjem i blagoslovom Svetog Oca, odabrao ovu nakanu, da bismo tako združeni u jednu veliku molitvenu vojsku cijelog mjeseca srpnja prikazivali svoje molitve, djela i trpljenja za porast kršćanske čistoće kao najuspješniji lijek protiv seksualne razuzdanosti naših dana.

Na poziv vlč. g. Đure Golubića, župnika u Koprivnici, o. Antolović u svojstvu narodnog tajnika Apostolata molitve pošao je u tu župu da govori o duhovnom programu Apostolata molitve. Bilo je to baš na Uskrs, pa su se vjernici lijepo odazvali i njih nekoliko stotina pristupilo je u Apostolat molitve i obvezalo se da će svaki dan moliti jutarnje prikazanje Srcu Isusovu i vršiti ostale obveze. G. župnik za slijedeću godinu sprema pučke misije pa želi preko pobožnosti Srcu Isusovu i Apostolata molitve duhovno obnoviti svoju ogromnu župu.

Janjevčani grada Zagreba

Prije nego pročitate ovaj prikaz, svakako pogledajte ono što je napisao na predzadnjoj stranici Glasnika T. Trstenjak: »Zdravo grade, sudbino moja!«

Janjevčani su pokušali učiniti da ih velegrad ne proguta.

O čemu se radi? Vidjet ćete iz priloženoga govora! Sad samo spominjemo da su se Janjevčani grada Zagreba našli zajedno u bazilici Srca Isusova da zajednički proslave svoga svetoga Nikolu. Gospodin Filip Glasnović je tom prigodom održao ovaj nagovor.

»Želimo da nam naša braća ovdje u metropoli, osobito predstavnici Crkve, pomognu da sačuvamo vjeru, koju su naši preci kroz vjekove ljubomorno čuvali, vjeru koja nam je sačuvala našu svijest o dubrovačkom podrijetlu i našu katoličku svijest.

I BRANKO PRILAZI MIKROFONU

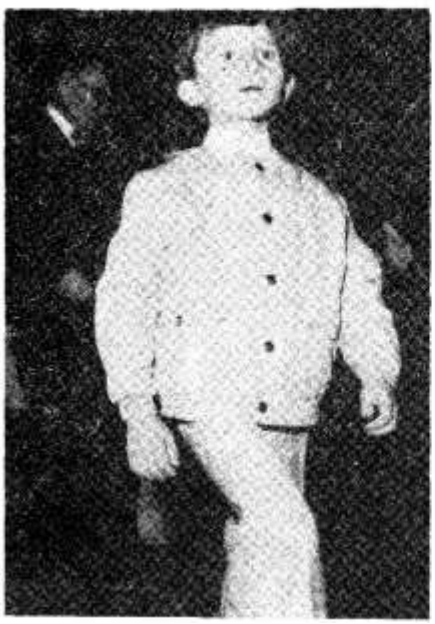

Želimo da Janjevci koji žive izvan Janjeva, diljem naše domovine, a napose Janjevci grada Zagreba, žive intenzivnim vjerskim životom.

Velika nam je želja da naša djeca i ovdje budu odana vjeri otaca i da budu zaštićena od mnogih loših utjecaja urbanizirane sredine.

Tko dođe u Janjevo, kako se ugodno osjeća prolazeći kroz njegove ulice! Žamor, cika, veselo skakutanje preko 1.200 samo školske djece ispunja ovu hrvatsku naseobinu. Život izbija iz svake kuće, iz svake ulice. Sreća koja zrači iz očiju te dječice zadivljuje nas! Upravo je ganutljivo promatrati kada, ionako žive ulice Janjeva, još više ožive na glas crkvenog zvona koje najavljuje početak vjeronauka, ili, kako je do nedavna bilo, početak pjevačkog pokusa, ili početak nedjeljne đačke mise. Preko tisuću djece u taj čas izmili iz svojih domova hitajući prema crkvi sv. Nikole da ondje upoznaju vječne istine, ili da pristupe Nekrvnoj žrtvi ljubavi koja prožima njihova srca, ili da pjevaju na slavu Stvoritelja.

Kad bi tako oživjele ulice hrvatskih sela i gradova, ne bi opustjeli naši domovi i ne bi osamljeni starci čamili u širokim kućama i zapuštenim imanjima i ne bi prolijevali suze s pjesnikom Mirkom Validžićem što kod njih

»Ne plaču više dječica mala
uz priklad topli, dok vatra gori,
gorčinom zjapi crnina teška,
i noćca pusta jezom brgori...«

Želimo da naše majke, kao u Janjevu, i diljem naše Domovine i u našem bijelom Zagrebu, gdje nas najviše ima, spremno surađuju s Gospodarom života u stvaranju novih pokoljenja kao one 53 janjevačke

»SRETNA SMO DJECA« — DEKLAMACIJA MALE JANJEVCANKE

majke koje Bogu i narodu darovaše 648 djece i poslaše u svom pismu Papi Pavlu VI aplauz povodom enciklike »Humanae vitae«, ili kao ona devedesetgodišnja majka Tereza koja ima preko 100 potomaka (vlastite djece, unuka, praunuka i prapraunuka)! To je veliko životno djelo, koje zaslužuje najveće priznanje i odlikovanje...

Takve majke koje svojoj zemlji darovaše čak dvocifrene brojeve djece imamo i ovdje među nama u ovoj bazilici. Eno u klupama sjede: naša Manda sa 15 djece, Elizabeta sa 14, pa jedna Frana, druga Frana, Ljuba, Nasta, Ruža i druge..

Želimo da i ovdje i širom naše domovine imamo takve majke, da imamo sreću i ovdje osluškivati majke kako smo osluškivali janjevačke majke kako uz kolijevke pjevaju uspavanke dječici, majke čiji je život i rad usmjeren na brigu i odgoj plodova njihove ljubavi, drage dječice kojima dadoše život.

Kakva je razlika između ovih prirodnih žena i napirlitanih velegradskih milostivica, koje svoje materinstvo izobličuju usmjerujući ga prema pasjem soju, tjeskobno se brinući, umjesto za djecu, za te svoje četveronožne miljenike, spremajući im hranu i topao ležaj i ne žaleći truda da ih u ranim jutarnjim satima izvode na šetnje po parkovima i alejama velegrada.

Želimo da ove janjevačke majke budu primjer našim roditeljima, napose našim majkama u zastrašujućoj perspektivi biološkoga propadanja našega naroda, osobito danas, u eri ekonomske migracije, koja ostavlja pustoš na domaćim ognjištima. Kad bismo slijedili primjer tih majki, ne bismo s pjesnikom Validžićem morali uzdisati:

»Gase se, gase ognjišta naša...
Umiru starci, umiru mladi,
ko da se nečeg strahovito boje...«

U toku programa je janjevački sin svećenik Ambroz Matušić u svom govoru iznio duboke misli o braku i o bračnoj vjernosti, o majčinstvu, i zahvalio se majkama što su nam darovale život. Sa zadovoljstvom smo promatrali i slušali malu dječicu kako recitiraju i pjevaju majčinstvu i majkama: malu Renatu Dodić s pjesmicom »Sretna smo djeca«, pa Katicu Macukić »Pozdrav majci«, zatim Franku Palić »Kad sam bila posve mala«, onda Biserku Čičić »Kako da uzvratim majci ljubav«, te pjevanje majušne Sandre Palić »Pjesma Mariji«, pa i malog Branka Berišića »Stari majčini dani«, Ružice Macukić »Majčinom srcu«, Ljiljane Glasnović »Majci cijelog svijeta«, i, na kraju, recitiranje dviju sestrica, Danice i Cecilije Palić: »Pun si s djecom mili dome«. Između pojedinih recitacija nastupao je janjevački pjevački zbor koji se polako formira pod vodstvom o. L. Kilbertusa.

JANJEVCANI I U ZAGREBU CESTITO ODGAJAJU DJECU

Piše: **Marko Stanić**

Manje vrijedno za vrednije

Slavili su desetgodišnjicu braka. Bila je nedjelja. Svi su bili kod kuće. Tata, mama, djeca. Na objedu je bio i najbliži rod, a za večerom su htjeli biti sami za stolom. Ugođaj večeri i draga blizina najdražih neka bude skladan i topao doživljaj završetka dragog spomendana.

Mama je s mnogo ukusa pripremila stol i sve što će doći na nj. Znala je što njezini dragi vole pa je pripremila jela koja svi njezini najbliži vole. I na kraju jedno jelo, koje su svi neobično voljeli. I ono je bilo sada na stolu. Djeca zapljeskala ručicama, tata se zadovoljno oblizuo i svi se prihvatiše »posla«.

Nakon toga tata će zahvaliti Bogu što ih je sačuvao žive i zdrave. Onda će zahvaliti mami i djeci na dobroti i ljubavi koju su jedni drugima iskazivali kroz godinu dana. Potaknut će ih da ne sustanu u dobroti i ljubavi. Djeca će tada zahvaliti tati i mami. I svi će se zagrliti i izljubiti.

Svake je godine bilo tako. A ove su godine svi od tate očekivali s posebnom dragošću njegovu dragu riječ.

Najednom se iz televizora u susjednoj sobi glasnije začu pjesma: Ča smo na na ovom svitu...

Za stolom nastao tajac. Svi se pogledaše pogledom koji je pitao: Što sad? Ostati za stolom ili poći k televizoru? Jasno: ostati za stolom. Ta sada dolazi najdraži trenutak. Zar ne možemo žrtvovati jedan televizijski doživljaj za tako dragi obiteljski doživljaj?!

Ali tata — inače dobar i drag — nije to učinio. **Naglo je ustao, gurnuo stolicu i pohitao k televizoru.** Djeca pogledala mamu, poniknula očima i ostala mirno sjediti.

Iz susjedne sobe pjevao je hrapavi glas: Ča smo na ovom svitu... a mamin je drhtavi glas prihvatio: Da, da, ča smo na ovom svitu... Suznim očima pogledala je prema sobi u kojoj je pred televizorom sjedio muž i — duboko uzdahnula.

* * *

Opet nedjelja. Samo u drugom domu. — Jutro. Mama je ustala. I djeca su ustala. Bili su upravo svi za stolom. Doručkovali. Drago raspoloženje nedjeljnog jutra ispunjalo cijeli dom...

Najednom zazvoni kućno zvonce. Dugo, nestrpljivo. Jedno dijete ustade i pođe k vratima.

— Mama, tata je došao!

U sobu uđe razdragan, mladi čovjek. Bio je vrlo sposoban inženjer. Izgrli i uzljubi ženu i djecu. Sav je drhtao od sreće što je nakon tolikih mjeseci opet sa svojim milima...

— Kako se to dogodilo da si nam tako neočekivano došao? Pisao si da putuješ vlakom na novo radno mjesto i da ćeš nam doći tek za mjesec dana — pitala je uzbuđena žena.

— Doznao sam za novu avionsku vezu, doletio k vama, a podvečer nastavljam put, opet avionom, do novog radnog mjesta. Tako ću stići na cilj prije moje ekipe koja putuje vlakom.

Ugođaju nedjelje pridružio se ugođaj drage blizine. Cijeli je dom mirisao mirisom sreće.

Potekoše dragi razgovori... Mila draganja ispuniše srca... Došlo i vrijeme objeda. Sve se oči sjaju. Sva su jela slatka. Tako je lijepo s dragim tatom...

Evo i kolača i voća. Tata ih ne uzima, nego pogleda na sat.

— Mama, djeco, shvatite me: za pola sata počinje prvenstvena utakmica (bila je zimska nedjelja), a vi znate kako su meni drage utakmice. Zasladite se kolačima i voćem...

— Ali, tata — jedno će dijete — mi više volimo tebe nego kolače. Nemoj otići! Ostani s nama!

— Ali, sine, prvenstvena je!

— A mi ti nismo prvenstveni?!

— Ma, jeste. Ja vas sve volim. Više nego sve na svijetu. Vi to znadete.

Zbunio se. Nije znao što bi rekao. Pogledao je svoje. U svim očima je molba: ostani s nama...

Nije se svladao. Nije rekao: što će mi sve utakmice, kad imam tako divnu ženu i djecu. »Prvenstvena« je pobijedila. — Uzeo naglim pokretom ogrtač, zasramljen pogledao svoje i naglo izašao. Stepenicama su odzvanjali njegovi brzi koraci.

Požurio je ulicom. Da se prije toga osvrnuo prema svom domu, vidio bi na prozoru svoje mile kako ga prate pogledima punima čežnje.

BLAGOSLOV TEMELJNOG KAMENA NOVE ŽUPSKE CRKVE U KRUŠEVICI — SL. ŠAMAC

Uz velike žrtve župljana, pomoć prijatelja i dobročinitelja župa Kruševica gradi NOVU CRKVU — BOGU NA SLAVU, NA ČAST BLAŽENOJ DJEVICI MARIJI.

U nedjelju 12. svibnja 1974. u 16 sati mons. ĆIRIL KOS, biskup đakovački, blagoslovio je kamen temeljac nove župske crkve u Kruševici, gdje će vjernici moliti za spasenje duša, za mir među narodima, za sreću i blagoslov svog naroda.

ZAGREBAČKO HODOČAŠĆE U DUBROVNIKU

U nedjelju, 12. svibnja stiglo je u Dubrovnik kod naše Gospe od Milosrđa V. zagrebačko hodočašće pod duhovnim vodstvom o. Edomira Cika DI.

Odmah nakon dolaska u 9 sati u jutro u svetištu je služena sveta Misa, a bila je i zajednička pričest svih hodočasnika. Njima su se priključili i brojni domaći vjernici, tako da je svetište bilo dupkom puno. Propovijedao je otac kapucin, starješina samostana i čuvar svetišta.

Poslije toga hodočasnici su posjetili kapelicu Svete Obitelji u kući čč. ss. Služavki M. Isusa. Tu ih je pozdravio pisac ovog dopisa (svjetovnjak - laik) i ukratko im prikazao kako je svetište Gospe od Milosrđa najveće zavjetno Marijino svetište u dubrovačkoj biskupiji.

Velik broj milosti podijelila je Gospa iz tog svetišta, osobito našim pomorcima. O tome svjedoče i brojne slike darovane svetištu, osobito brodova u olujama. Zatim je govorio kako su stari Dubrovčani štovali Gospu te u njezinu čast gradili brojne crkve i oltare. Zato u Dubrovniku ima prilično mnogo svetišta u čast Marije, pa čak i naša katedrala posvećena je blagdanu Velike Gospe. Dubrovnik, uz grad sv. Vlaha, možemo s punim pravom nazvati i Marijinim gradom.

Poslije toga hodočasnici su razgledali nekoliko dubrovačkih crkava, klaustar Male braće i Akvarium. Oko 12 sati proslijedili su mimo svetišta Gospe od Obrane na Dubcu prema Hercegnovom, rodnom mjestu Božjeg sluge o. Leopolda Mandića.

I. A. Dubrovnik

Piše: Rudolf Brajčić

Crkva i Euharistija

Nakon govora o izlasku krvi i vode iz otvorenog boka Raspetoga, što je simbol početka i rasta Crkve, Sabor govori o Euharistiji kao znamenju i izvršilici jedinstva vjernika za jedno tijelo u Kristu.

Doista, govor o Euharistiji nakon govora o izlaženju krvi i vode iz otvorenog boka vrlo je zgodno smješten, jer je vodom i krvlju simbolizirana Euharistija. Sabor to ipak ne čini da bi iskoristio zgodno pruženu priliku nego zbog dubokih veza Euharistije s Crkvom, koje je nada sve razotkrio sv. Augustin.

Euharistija je prema sv. Augustinu isto tako sakramenat tijela i Glave, cijelog Krista, kao i povijesnog Krista. Ona je sakramenat Kristova tijela i ujedno sakramenat jedinstva i ljubavi. Zbog uske veze Krista s Crkvom i Crkva se po Kristu prikazuje Ocu kad mu se On prikazuje. Preko svoje Glave Crkva je u Euharistiji dar i svećenik žrtvovatelj. Euharistijski znakovi, krv i vino, znakovi su ne samo prisutna Krista nego također njegova mističnog tijela, Crkve. Stoga će Augustin reći vjernicima: »Ako ste tijelo Kristovo i njegovi udovi, otajstvo na oltaru je otajstvo vas samih. Vi primate otajstvo vas samih pa budite što vidite i primajte što jeste«.

Augustin prihvaća otačku sliku o Euharistiji s obzirom na njezino proizvođenje jedinstva. Kao što su mučnim procesom pšenična zrna srasla u jedan kruh i bobice grožđa u jedno vino, tako majka Crkva s mnogo muke skuplja djecu u savršeno novo jedinstvo tijela Kristova predočena Euharistijom. Dakle, Crkva je skupa s Glavom pod euharistijskim prilikama pa poniruči u Euharistiju ponire sve dublje u samu sebe i u svoje jedinstvo.

Kako shvatiti tu prisutnost Crkve u Euharistiji? Ako je Crkva u utjelovljenom Kristu i u Kristu na križu, onda je jasno da je u njemu i pod euharistijskim prilikama pod kojima je Krist na križu u proslavljenom stanju. Stoga je tamo ne toliko statički, koliko dinamički, događajno. Euharistija je događaj Kristove smrti i uskrsnuća, događaj našega otkupljenja. »Svaki put, veli Sabor, kad se na oltaru slavi žrtva križa... izvodi se djelo našeg otkupljenja.« Stoga je i Crkva u Euharistiji prisutna kao događaj, kao zbivanje. I to je najdublji uvid u Crkvu: ona nije prvenstveno utjelovljeni Sin Božji, božanska osoba postala čovjekom. Ona je događaj njegove smrti i uskrsnuća. Sav je taj događaj smrti bio očitovanje vrhunske ljubavi prema Ocu i ljubavi prema ljudima. I kao takva nalazi se skupa sa svojom Glavom u prilikama kruha i vina da po Euharistiji raste u ljubavi prema Bogu i ljudima i tako ide k sve većem jedinstvu.

Eto kamo nas vodi promatranje Crkve kao otajstva: Crkva je događaj, trajan događaj ljubavi. Iz tih dubina mora krenuti saborska obnova, koja će ići za tim da Crkvu objavi doista kao događaj ljubavi.

IZLOG KNJIGA

Augustin kardinal Bea: DUHOVNI DNEVNIK. Priredio o. Stjepan Schmidt, izdalo Sjemenište »Augustin Bea« 1974. Str. 422. O kardinalu Bei pisalo se mnogo i prije njegove smrti, a osobito otkako je u lipnju 1960. godine postao predsjednik Sekretarijata za jedinstvo kršćana. Vjerojatno nije bilo nijednog drugog kardinala o čijem bi se djelovanju tih godina toliko govorilo u javnosti kao o njegovu. Sam pokojni papa Ivan XXIII. osjetio se ponukanim izreći glasovite riječi: »Pomislite, koju mi je milost Bog iskazao da sam otkrio Beu!« U ovoj knjizi on sam otkriva svoju nutrinu i svoje bogatstvo ličnosti iz koje je izlazilo njegovo djelovanje.

Biskupi Jugoslavije: PASTIRSKI POZIV NA OŽIVLJAVANJE EKUMENSKOG DUHA I NASTOJANJA. Izdala Kršćanska sadašnjost, Dokumenti 42, Zagreb 1974. str. 15, cijena 4,5 ND.

Mladi spašavaju živote

Donosimo vjerno ovo pismo jedne naše čitateljice. Molimo da nam slične stvari opišete i pošaljete na Uredništvo.

Pretplatnica sam »Glasnika« i sada ga čitam. Ali vjerujte mi, ovo se pismo nakanjujem pisat već 4 godine, jer ne znam kako bi počela. No ovu istinu ne mogu da zatajim i mislim da neće biti kasno da ovo moje pismo objavite.. Evo da vam opišem istinit događaj jedne majke, koja mi je to sama pričala.

Imala je petero djece, 3 sina i dvije kćeri kad je zanijela šesto. Muž je korio svaki dan nek ide onamo gdje i druge žene idu da se riješi toga. Ona je samo plakala i nije se mogla odlučiti. To je saznala i susjeda, koja ju je također nagovarala na taj grih.

Jednoga dana kopaju kukuruz i susjeda joj pomaže, ali je s njima kopala i njezina najstarija kćer. Susjeda stalno nagovara, a ova plače. Kad je susjeda otišla kući, a kćer ove žene kaže:

— Mama, ja sam sada 15 godina i znam o čemu se radi. Ti nemoj slušati susjedu i nemoj više plakati. Ti rodi to dijete, a ja ću ga dignuti na noge i brinuti se o njemu, jer što ćemo mi drugi ako ti umreš? A znaš da je to grih..

Na te kćerkine riječi ona se rasplače od radosti i odluči što će kazati mužu. Kad joj drugi dan muž kaže što ne ide, ona njemu odvažno odgovori:

— Ja ću dite rodit, neću grišiti svoju dušu, a kad se rodi, ti ga zakolji.

I tako je prestao koriti. Kad se dijete rodilo, bila je to treća kćerka. Tko sretniji od njih: tri sina i tri kćeri. Ali žena kaže mužu:

— Evo ti je pa je zakolji!

Na te riječi on je zaplakao, uzeo dijete, ljubio ga i nosio bez prestanka. Bila je to mala Kata. I stvarno, najstarija sestra brinula se kako je majci obećala. Svi su dijete posebno voljeli: i braća i sestre. Kad je Kati bilo 11 mjeseci, najstarija sestra dobila pismo iz Splita od rodbine da odmah dođe na posao. Ali Kata nije prohodala i još nikakve znakove ne daje o hodanju, a ona obećala majci da će je dignuti na noge. One večeri, prije polaska, uzme sestra malu Katu na krilo i zaplače:

— Kate moja, Kate kad bi ti meni prohodala, ja bi lakše otišla!

Dok je ona te riječi izgovorila, mala Kata spusti se iz krila i cijelu večer hodala. Ukućani i svi ostali u čudu su i svakom pričaju to čudo, jer su vidjeli da je tu sam dragi Bog bio prisutan.

Sestra se i dalje brinula za malu Katu. Braća su joj iz vojske slali novac za bombone.

Dragi uredniče, molim Vas oprostite na rukopisu i ispravite pogreške. I na kraju želim se zahvaliti Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu na svim milostima koje sam dosad primila ja i moja obitelj, i nadalje se preporučujem njihovoj zaštiti. Ja sam također rodila 5 djece. Dvoje je Bog uzeo k sebi, a troje su živi. Primite mnogo pozdrava od čitateljice iz župe S.

Piše: Predrag Bellć

Jubileji XVI. stoljeća

Ništa — ni vjerske smutnje i previranja na Sjeveru, ni kuga, koja je više puta pohađala Vječni grad, ni brojni evropski ratovi i zaleti turske mornarice u talijanska mora — ama baš ništa nije moglo spriječiti papu Klementa VII. (1523-1534) da proglasi devetu redovitu svetu godinu 1525. Hodočasnike, koji su dolazili u grad na Tiberu, oslobodio je od uvjeta, da za jubilejski oprost dadnu novčani prilog. Papa je, također kao poglavar crkvene države, izdao niz strogih odredbi za sigurnost hodočasnika. Ipak sve to nije pomoglo: nikada, ni u jednoj dotadanjoj svetoj godini nije Rim bio tako slabo posjećen kao u 1525!

Nutarnjem obraćenju imala su pomoći i izvođenja tzv. »pasionskih igri«, tj. dirljiva predstavljanja Muke Isusove u Koloseju tijekom cijele svete godine, koja je produljena i na 1526. Premda je i sada novčani prilog bio prepušten sasvim slobodnoj inicijativi pobožnika, ipak se u protestantskom svijetu ovaj jubilej 1525/6. prikazivao u grubim satirama kao dobar »trgovački posao«. Ali nema nikakovih dokaza, da bi se Začetnik protestantske Reformacije Dr Martin Luter u tome smislu pokazao nekorektnim.

Kada je bila navještena deseta redovita sveta godina (1550), on je već četiri godine bio u grobu (+1546). Njegov antipod sv. Ignacije Lojolski, koji 1525. nije mogao hodočastiti u Rim (gdje je, uostalom, bio već 1523. pred polazak u Palestinu), sada je — 1550. — kao prvi general Družbe Isusove stalno boravio u Rimu, upravljajući novoosnovanim redom i pišući mu Konstitucije. Veliki je osnivač bio entuzijasta svete godine: ne samo da je sam osobno pobožno nastojao steći duhovna blaga jubileja, nego je apostolski djelovao — sam ili preko svojih sinova »u Gradu i svijetu« — da se i drugi katolici u što većem broju i što obilnije okoriste tim »prikladnim vremenom i danima spasenja« (v. 2 Kor 6,2). Imam upravo pred sobom na stolu španjolski tekst Ignacijeva pisma, kojim u srpnju 1550. pripćuje tzv. »Afričkoj vojsci«, tj. Španjolcima koji su tada plovili u Afriku u vojnu Karla V. protiv Tunisa, da je kod novoga pape Julija III. (1550-1555) postigao, te mogu i ovi borci za kršćanstvo postići jubilejski oprost bez pohađanja određenih crkvi: dosta će biti ako se pokaju i ispovjede.

Kao zanimljivost iz 10. redovite svete godine (1550) spomenimo da je tada u Rim hodočastio i praunuk Aleksandra VI, gandijski vojvoda Don Francisco de Borja (tj. sveti Franjo Borgia). Četiri godine prije ovog jubileja umrla mu je supruga Dona Elenora de Castro. Sveti se udovac nije htio ponovno ženiti, nego je još kao potkralj Katalonije bio primljen u Družbu Isusovu, ali je do godine 1551. živio, kako se danas govori, »u civilu«, tj. kao potajni isusovac vršeći, uz privatni studij teologije iz koje je i doktorirao, i svoje redovite državničke dužnosti. Svetac je sada htio, da na rimsko hodočašće napokon mogne putovati u redovničkom odijelu i skromno, ali je Osnivač Družbe sv. Ignacije odlučio, da Borgia u središte kršćanstva stigne još »incognito« kao velikaš-hodočasnik. Vojvodina je karavana putovala kopnenim putem — dakle Španjolskom, Francuskom i državama sjeverne i srednje Italije. U Rimu je Svetac sa svojom pratnjom stanovao od kraja listopada 1550. do početka veljače 1551. u isusovačkoj tzv. »kući profesâ«, iako su vrlo rijetki redovnici bili upućeni u tajnu, da je vojvoda već isusovac. No 15. siječnja 1551, pošto je bio zadovoljio hodočasničku pobožnost a i dragocjeno školovanje u duhovnom životu kod Ignacija Lojolskog, napokon je o tajni mogao obavijestiti svoga suverena — cara i kralja Karla V. — i zamoliti ga da se, oslobođen državnih službi, može i u javnosti pokazivati kao redovnik.

Koliko je bilo hodočasnika iz Hrvatske i iz kojih njenih krajeva u toj 1550. jubilarnoj godini, mogli bi nam reći oni, kojima je pristupačan arhiv svetojeronimske bratovštine i gostinjca u Rimu, danas u vlasti Hrvatskog zavoda sv. Jeronima za najvišu akademsku izobrazbu naših svećenika, bu-

dućih profesora Teološkog fakulteta ili pokrajinskih bogoslovija. Ja se u Zagrebu u ovaj čas mogu služiti samo izvatcima svetojeronimske arhivalne dokumentacije, što ih je u Zadru 1902. bio objelodanio naš poznati povjesničar Dr Luka Jelić. Prema tim dokumentima možemo zaključiti da su Hrvati u svakom stoljeću poslije osnutka Bratovštine — i to često — hodočastili u Rim. Jedva bi se moglo vjerovati, da bi jubilej — 1550. prošao bez naših pobožnika. Devet naime godina ranije, tj. 1541. Sveti je Prijesto preko kardinala Protektora i Vizitatora, odnosno njegova delegata, bio potvrdio nove, reformirane statute svetojeronimskoga gostinjca. U osmom poglavlju, gdje je govor »**delli guardiani**« tj. o čuvarima, stoji: »Neka čuvaju pokretnu i nepokretnu imovinu rečenoga Gostinjca i crkve..., a neka im glavnom brigom budu bolesnici i hodočasnici što dolaze u Gostinjac: neka ih često posjećuju te neka obavješćuju o njihovim potrebama Zbor (tj. vodstvo Bratovštine), kako bi im se moglo udovoljiti« (Jelić 132). A za kapelana Bratovštine Statuti su u desetom poglavlju određivali, uz ostalo, i ovo: »... Neka ima redovitu kapelansku sobu i tu neka stalno stanuje, kako bi mogao pružati pomoć siromašnim sunarodnjacima, kada se nađu u Gostinjcu. O njima neka čini bilješke odakle dolaze i kamo odlaze ...« (ib).

Pravila i praksa Svetojeronimovske Bratovštine stalno su se kroz povijest razvijali. Ovdje doslovno prenosim što o tome piše, sada već pokojni rektor Zavoda sv. Jeronima u Rimu Mgr Dr Juraj Magjerec u knjizi, što ju je izdao prigodom petstote obljetnice otkako je Nikola V. 1453. godine dopustio gradnju gostinjca i bolnice za hrvatske hodočasnike i siromahe hrvatske kolonije u Rimu (1453-1953): »Ovdje se moramo osvrnuti na karitativnu djelatnost Zbora ili Bratovštine, koju ona, vjerna svojoj zadaći, živo vrši od svog postanka te je kasnije još više razvija putem gostinjca i bolnice. Na njezinoj su stalnoj brizi hodočasnici iz hrvatskih krajeva te oskudni članovi čas brojnije čas manje brojne narodne kolonije u Rimu. U časovima gladi, kuge ili koje druge javne nevolje znalo se dobrotvorno djelovanje Bratovštine posebno rasplamsati i uzeti upravo dirljive oblike. Članovi Bratovštine požrtvovno su vršili djela duhovnog i tjelesnog milosrđa prema braći u nevolji, čineći u tom pravcu često i velike osobne žrtve.

Briga za hodočasnike, posebno za one oboljele na dugom putovanju, bila je točno propisana pravilima Gostinjca. Svaki hodočasnik imao je pravo ostati u gostinjcu tri dana bez odštete, a tražilo se, da mu se u svemu iskazuje pažnja i ljubav. Pri njegovu dolasku u gostinjac imale su mu se odmah oprati noge, dati obilna hrana i dobar ležaj, a ako je bila zima, i naložiti peć. Zatim bi mu se dala prilika, da se može ispovjediti na materinskom jeziku i kasnije pričestiti, da tako postigne i duhovnu svrhu svog napornog hodočašća, svete oproste ...« (J. MAGJEREC, **Hrvatski zavod sv. Jeronima u Rimu**, Rim 1953, 17-18).

Uz ovaj članak donosimo preslikani isječak crteža iz godine 1577, dakle dvije godine poslije Jedanaeste redovite svete godine. Ta je godina 1575. toliko važna u povijesti jubileja i toliko značajna za razvoj potridentskoga katolicizma i toliko bogata pobudnim i zanimivim pojedinostima, da zaslužuje poseban članak u slijedećem broju Glasnika. Sada samo riječ-dvije o izvatku crteža: Rijeka, što se vidi, naravno, jest blatni Tibar koji teče — na slici — od desna na lijevo prema gore.

Na lijevoj obali, koja se ovdje zove Ripetta, strelicom je označena crkva sv. Jeronima i do nje Gostinjac s bolnicom. Ono veliko okruglo zdanje — na slici desno — jest mauzolej ili grobnica cara Augusta. Naši hodočasnici koji budu slijedeće godine pošli u Rim, moći će je pogledati. Gostinjca i bolnice danas više nema: na njihovu mjestu nalazi se velika palača hrvatskoga zavoda sv. Jeronima.

TAJNICI APOSTOLATA MOLITVE U RIMU

Od 30. travnja do 4. svibnja održavao se u Rimu u kuriji Generala Družbe Isusove sastanak narodnih tajnika Apostolata molitve. Sastanak je imao, doista, međunarodno značenje, jer su bili prisutni predstavnici 26 zemalja iz svih pet kontinenata. Hrvatsko jezično područje zastupao je o. Pero Bulat u ime »Glasnika Srca Isusova i Marijina« i pisac ovoga izvještaja u svojstvu narodnog tajnika Apostolata molitve.

Svrha je sastanka bila čisto praktične naravi. Svaki je tajnik podnio izvještaj o Apostolatu molitve na svome području, a nakon toga se razvila diskusija o pojedinim problemima. Iz izvještaja se dobiva dojam da je AM najbolje organiziran u Belgiji, i to na flamanskom jezičnom području.

U Sjedinjenim Američkim Državama postoji i bogat radio-program koji preko valova sluša šest milijuna ljudi.

Talijani imaju 3 milijuna upisanih u AM te oko 22.000 središnjica, većinom po župama. Španjolsku je odlično predstavljao o. Luis de Mendizabal, mlad čovjek, koji putem AM želi, uz pomoć ekipa misionara, duhovno obnavljati cijelu svoju domovinu. Od latinskoameričkih zemalja vrlo dobro se radi u Brazilu, Venezueli, Peruu, Ekvadoru. Možda će biti prilike da se preko našeg Glasnika od vremena na vrijeme podrobnije osvrnemo na pojedine zemlje.

RIJEČ SVETOGA OCA

U okviru rada bila je i generalna audijencija kod Svetog Oca. Sudjelovali smo u generalnoj audijenciji u srijedu 1. svibnja u velikoj dvorani za audijencije. Sveti Otac je prvo pozdravio našu skupinu, a imali smo i časno mjesto u prvim redovima. Sveti Otac nam je rekao ovo:

»Naš poseban pozdrav ide narodnim tajnicima Apostolata molitve koji su se sakupili u Rimu. Mi smo pažljivi prema nastojanjima i postignućima vašega udruženja **da promiče svetost kroz dnevno prikazanje svoga života Bogu**. I dok vas potičemo da ustrajete **u ljubavi Isusa Krista** i u **pouzdanoj kršćanskoj molitvi**, mi vam zahvaljujemo i svim našim dragim sinovima i kćerima koji su pažljivi **prema nakanama naše sveopće službe.** Mi smo sretni da možemo ponoviti sa sv. Pavlom. »U molitvi ustrajte; u njoj bdijte sa zahvaljivanjem. Molite ujedno i za nas . . .« (Kol 4, 2-3).

Susret s Kristovim namjesnikom i s vjernicima iz čitave Crkve u srcu i središtu kršćanstva sigurno je za sve nas bio ne samo nezaboravan doživljaj već i silan poticaj da i dalje radimo u tom duhu. Poslije audijencije preostalo nam je još dva i po dana za naš rad, koji se razvijao u odličnoj atmosferi i jedinstvu srdaca, svjesnih da u krilu Crkve imaju vrlo važnu apostolsku i molitvenu misiju.

RIJEČ »CRNOG PAPE«

Isusovačkog generala obično nazivaju »crni papa«. Sadašnji general o. Petar Arrupe nipošto ne izgleda tako, jer djeluje vrlo jednostavno, ne kao prvi, već kao jedan od svoje redovničke braće. O. General je u ime Svete Stolice glavni poglavar Apostolata molitve. On je želio taj međunarodni sastanak i bio je na njemu prisutan, koliko su mu to poslovi dopuštali. Održao nam je uvodno predavanje, s nama je koncelebrirao i izrekao homiliju, a na kraju i zaključni nagovor. Saslušao je mnoge izvještaje. I naš hrvatski. A na kraju bio je s generalnim asistentima i svatko je mogao postaviti pitanje koje je želio.

O. General je svjestan značenja što ga ima štovanje Srca Isusova i Apostolat molitve. U tom smislu naglasio je da je Apostolat molitve apostolat Crkve. Dakle, tu stojimo u službi Crkve, uklopljeni u nju. Moramo stoga biti okrenuti prema današnjem čovjeku, i to prema svima: starima i mladima. Ovima ipak valja dati neku prednost, jer na njima ostaje budućnost. Današnji je čovjek, pa i mladi, gladan Boga, Isusa. O tome svjedoče različita gibanja: Jesus Superstar, razni karizmatici. Sve te struje i gibanja valja zahvatiti i privesti ih na pravi put. U tom smislu valja

nastojati na oživljavanju liturgije i osjećaja duha zajedništva, za što su mladi napose zainteresirani. Apostolat molitve — kako govore i njegovi novi Statuti — valja znati prilagoditi mentalitetu današnjeg čovjeka, čije su značajke: kultura slike, znaka, razni izražaji religioznosti. Zbog tih značajki moramo svu našu teologiju tako iznijeti da bude razumljiva današnjem čovjeku. Po Apostolatu molitve moramo se uklopiti u rad na posvećivanju svijeta. Moramo se služiti sredstvima društvenoga priopćavanja i njima ljude odgajati, izgrađivati. Za duhovnu izgradnju moramo se znati služiti i duhovnošću duhovnih vježbi. Moramo naučiti moderni svijet što je zapravo molitva. Dakako da Apostolat molitve valja širiti u svjetlu nauke i ideja II. vatikanskog sabora.

Generalni tajnik optimista

Glavnu brigu za organiziranje ovoga sastanka vodio je o. Jesus Solano, Španjolac iz Kastilije, srca Španjolske, nekadašnji rektor sveučilišta Comillas u Madridu, profesor dogmatike i stručnjak za kristologiju. Valja priznati da je vrlo spretno vodio rasprave i da je svojom smirenošću i uravnoteženošću znao sretno spajati i suprotna mišljenja. I oni najnapredniji odali su mu priznanje kao vrlo dobru, čestitu, plemenitu čovjeku, koji zaslužuje poštovanje i svaku potporu. O. Solano je u svom pozdravnom govoru rekao: »Ujedinila nas Kristova ljubav. Mi smo isusovci zaduženi za promicanje Apostolata molitve. Zato je bilo potrebno da se sastanemo, da se osobno upoznamo, da izmijenimo iskustva u radu . . .«

S obzirom na štovanje Srca Isusova i Apostolat molitve o. Solano je optimist jer misli da je današnjem čovjeku, razočaranom u tolikim stvarima, bliza Božja ljubav, koja nam je postala opipivljiva u Kristovu probodenom Srcu. Dakako da je na nama da tu ljubav učinimo što shvatljivijom današnjem mentalitetu. On misli da danas ima sigurno 25 do 30 milijuna vjernika koji kao svjesni članovi Apostolata molitve svaki dan prikazuju Srcu Isusovu svoje molitve, djela i trpljenja za Crkvu i za nakane Svetog Oca. Mi smo ga pozvali u Zagreb, a on je spremno prihvatio taj poziv. O točnom danu njegova dolaska dogovorit ćemo se kasnije.

Što nam je sastanak dao?

Dao nam je mnogo! Ponajprije vidjeli smo i doživjeli da nismo sami u promicanju Apostolata molitve, već da za istu stvar rade toliki na svim meridijanima i paralelama našega globusa.

Možda je najvrednija odluka da se svake godine sastanemo na razini jednoga kontinenta.

Uvjeren sam da će plodovi toga kongresa biti mnoge plodne inicijative, jer smo se svi vratili kući obogaćeni novim spoznajama i većom voljom za rad.

Naš hrvatski »Glasnik Srca Isusova i Marijina« kao glasilo Apostolata molitve bio je uočen i po svome vanjskom obliku, opsegu pa i po sadržaju. Subraća iz drugih zemalja i kontinenata vesele se našem radu i žele nam iskreno uspjeh. I naša je želja da »Glasnik« bude što više u službi duhovnoga programa Apostolata molitve i da pripomogne da u našem narodu izgrađujemo Crkvu koja moli, koja moli zajednički i pojedinačno, javno i privatno, i koja nadasve moli apostolski.

O. Josip Antolović

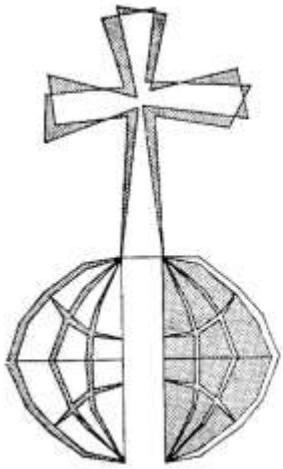

MISIJE

Uređuje: Juraj Gusić

MISIJSKA NAKANA AM

Vjerno navještanje Evanđelja

Sadržaj i poruka ove misijske nakane čine nam se vrlo razumljivi, tako da nam se može nametnuti pitanje:

— Zar i za tako nešto valja moliti? Ta oni koji odlaze u misije valjda drugo ništa i ne žele negoli nevjernicima naviještati nauku Kristovu i Crkve.

To je istina. A ipak danas nije tako sigurno da će se sadržaj vjere uvijek izlagati onom jasnoćom i čistoćom kakva se dolikuje riječi koju je Bog objavio.

Kriza vjere koju Crkva proživljava u zapadnom svijetu, a za koju dio odgovornosti snosi i nepotpuno i netočno naviještanje, sve više utječe i na misijski rad Crkve u nekršćanskim zemljama. Nije uvijek došlo do skretanja u naviještanju Božje riječi samo zbog zle volje, nego i iz želje da se današnji čovjek lakše dovede do vjere, da bi se lakše i jednostavnije pobili neki prigovori protiv vjere ili da bi se nekako ublažila tvrdoća nekih Kristovih zapovijedi.

Na taj se pak način one istine koje se teže shvaćaju ili koje se teško provode u život lakše prešute, mimoiđu, kao da i nisu objavljene i kao da uopće ne postoje. Ili, da bi se tim istinama dalo novo tumačenje, promijeni im se čak i smisao i značenje tako da se ne mogu složiti s cjelokupnom kršćanskom dogmatskom tradicijom koja je za pravovjerno naviještanje od velike važnosti. Katkada opet naviještanje može biti odviše učeno pa nadilaziti mogućnosti shvatanja slušatelja. Tada se opet ništa ne postiže.

Te i slične opasnosti danas su i te kako prisutne u naviještanju pa mogu prouzročiti mnoge nevolje. Zato je potpuno namjestu moliti za glasnike Evanđelja da svoju tešku dužnost izvršuju sa svom odgovornošću. To će učiniti ako budu pazili na troje:

1. Da prihvaćaju nauku iz ruku zakonitog crkvenog naučiteljstva. Propovjednik ne smije naviještati svoje vlastite misli, već Bogom objavljenu riječ za koju je jamac Krist i Crkva, koju je On postavio vjerodostojnim tumačem svoje istine.

2. Da naviještaju Evanđelje prilagođeno umnoj sposobnosti onih kojima naviještaju. To pak prilagođivanje ne smije biti takvo da mijenja pojedine istine ili da ruši same tajne vjere, već takvo da se može lakše prihvatiti ono što se naviješta. Objavljene pak istine postaju razumljive ako se osvjetljuju raznim usporedbama, kako je to i Krist činio, te tako se izlažu i promatraju u povezanosti s ostalim istinama. Na taj se način tajna vjere ne potiskuje, već se na bolji način razumije njezino značenje.

3. Ne valja lutati i upadati u najrazličnije rasprave, već jednostavno poučavati što kršćanin mora vjerovati i činiti da bi postigao svoj cilj. Crkva je često naglašavala to načelo, samo što su danas mnogi gluhi na taj njezin glas, a na štetu duša. Ova su načela srž svakog zdravog naviještanja i siguran put da netko tu tešku i odgovornu dužnost dobro izvršuje.

Josip Antolović

NAŠI BASANTSKI SEMINARCI

NA ŽIVOTNOJ RASKRSNICI

Srpanj je mjesec kad se mnoga mladež nalazi na životnoj raskrsnici jer mora izabrati svoj životni poziv. Uvjereni smo da će se gdjekoji mladić i djevojka osjetiti u srcu potaknuti tajanstvenim Božjim glasom da svoj život posvete Bogu u duhovnom staležu.

Možda će se kod mnogoga od njih ponoviti prizor iz Evanđelja, kad je neki bogati mladić stupio pred Isusa i zapitao ga: »Gospodine, što mi je činiti da zadobijem život vječni?« Isus mu je odgovorio: »Ako hoćeš ući u život, drži zapovijedi!« No mladić, koji je čeznuo za nečim većim, odgovara: »Sve sam to držao od svoje mladosti. Što mi još manjka?« I onda je začuo Božji poziv — ne zapovijed, nego pozivi — »Ako hoćeš biti savršen idi prodaj svoju imovinu i podaj siromasima, I imat ćeš blago na nebu, i dođi I idi za mnom!«

Taj se mladić nije odazvao. Previše je bio srcem privezan uz zemaljska dobra. Otišao je od Isusa žalostan. A da se odazvao, po svoj prilici danas bismo ga častili kao Kristova učenika i sveca... No bio je slobodan u izboru i pošao je drugim putem u život. Na njega je ostala samo uspomena da je promašio čas milosti...

Danas, doduše, neće pri izboru duhovnog zvanja kod mnogog mladića i djevojke odigrati glavnu ulogu privezanost uz ono tradicionalno bogatstvo. Ali namjesto toga nametat će se privlačnost standarda, ispriječit će se sekularizirani pogled na život, odvraćat će ih od potpunog predanja Bogu vjerski indiferentizam tolikih masa, prezir okoline prema duhovnim vrednotama, strah od žrtve što je to zvanje traži... A onda, neće li toliki negativni primjeri Bogu posvećenih osoba, toliki otpadi od duhovnog zvanja u te mlade duše uliti duh malodušnosti... A mnogi će se onda ispričavati: Ta Bog mi to ne zapovijeda, on me samo zove, ako hoću...

I mnogi slijede onog mladića iz Evanđelja: odlaze, oglušuju se Božjem pozivu. A Božja njiva vapije za žeteocima. »Podignite svoje oči i vidite njive kako se bijele za žetvu!« (Iv 4,35). Misijski biskupi sve više vape i mole za misionarima i misionarkama koji će popuniti već ispražnjena mjesta tolikih iznemoglih misionara i ući na nova područja da započnu Božju žetvu. Da, »žetva je velika, ali je poslenika malo.« (Lk 10,2).

A ako je srpanj mjesec izbora zvanja, onda je to ujedno i mjesec kad se mi kršćani moramo posebno mnogo moliti prema Isusovoj riječi: »Molite se Gospodaru žetve da pošalje poslenike u svoju žetvu!« (Lk 10,2).

Kršćanskim duhom prožeta obitelj najbolji je, doduše, odgojitelj novih duhovnih zvanja. Ali budući da Bog sebi ostavlja slobodu da poziva nove poslenike i ondje gdje se u obitelji ne živi intenzivnim duhovnim životom, potrebno je takvu mladež pomoći molitvom i žrtvom da smogne snage te da se velikodušno odazove Božjem pozivu.

Naša je domovina dosad dala tako malo misionara i misionarki kao rijetko koja druga kršćanska zemlja. Možda je krivnja na tome što u sebi premalo nosimo onaj široki katolički duh, što premalo vodimo brigu za opći rast Crkve. Budimo, dakle, katolički!!! Molimo za nova misionarska zvanja. Juraj Guslć

BENGALIJA

GRADIMO MATERIJALNO I DUHOVNO

Predložili smo ocu Gabriću da nam konkretno iznese svoje planove i probleme da tako prijatelji misija mognu lakše vidjeti gdje treba više duhovno pomoći molitvom i žrtvom, a gdje opet treba pružiti neku materijalnu pomoć. Na taj naš prijedlog on je odgovorio ovim pismom.

Basanti, 20. travnja 1974.

Dragi prijatelji i dobročinitelji!

Iznosim pred vas naše brige: kapelice i odgoj mladeži. Kasnije ću nastojati progovoriti nešto o našim obiteljima i njihovim kolibama te o katehistima.

Znam da Vi to volite da vidite gdje posve konkretno surađujete na širenju Kristova kraljevstva u ovim krajevima.

Kapelice

Već sam jednom prije pisao koliko nam je na srcu da dragi Isus dobije bar mali stan u svakom našem selu. Župa nam je veoma velika: sada imamo 25 sela. U 18 njih već smo podigli kapelice. Još ostaje sedam sela, no javljaju se još i nova pa će taj posao biti uvijek naša velika briga, sretna briga i naša i Vaša.

Hvala Bogu, mnoga su se velikodušna srca odazvala i uz njihovu pomoć mogli smo sve kapelice podići ili popraviti.

U tim kapelicama katehisti drže nedjeljnu službu: molitve, pouku. A kad svećenik pohodi selo — to je sada jednom mjesečno — služi svetu misu, krsti i obavlja sve ostale svete obrede. U nekim selima služe te kapelice i kao seoske škole.

O troškovima za kapelice jednom sam već pisao. Cijene se dnevno dižu, pa je uistinu teško odrediti svotu, osobito za zidane kapelice. Cement je npr. bio 25 n. d. po vreći, no prije nekoliko mjeseci cijena je skočila ravno na 50 n. d., a sada se ni za 100 n. d., ne može dobiti. Stoga će kapelice ići i preko 20.000 n. d., dok će one od blata — koje ipak traju 40 do 50 godina! — biti između šest i sedam tisući novih dinara.

Ako jedan dobročinitelj ne može toliko dati da sam izgradi jednu kapelicu, složimo se. Tu vrijedi ona: »Kad se bratska srca slože, i olovo plivat može.« Tako će dragi Isus imati stan, pa makar i malen, sličan betlehemskoj štalici.

Već unaprijed hvala, od srca hvala!

Odgoj mladića i djevojaka

Jedna od naših najvećih briga je odgoj mladeži. Ta u njihovim je rukama, u njihovim sveto odgojenim životima je budućnost i svete Crkve i Bengalije, njihove domovine. Radi toga sveta Crkva u Indiji žrtvuje koliko god može za odgoj mladeži. Iako smo brojčano malobrojni, imamo najbolja sveučilišta, kolegije, visoke škole, tehničke institute...

I naša mala basantska župa ima dvije pučke škole, dvije srednje škole, jednu visoku za djevojke, jednu tehničku s jedanaest razreda za mladiće. Kad tu svrše, šaljemo ih na naše katoličko sveučilište sv. Franje Ksaverskog u Kalkuti ili »Morning Star College« (filozofija i bogoslovija), također u Kalkuti.

Mnogi su od Vas već preuzeli brigu za odgoj nekih mladića i djevojaka. To je uistinu veliko djelo. Roditelji bi tako rado sve za njih dali, ali ne mogu, jer je bijeda ovdje velika.

Po selima nas svaki mladić i djevojka stoje oko 60 novih dinara, dok u gradu ne možemo

izaći s manje od stotinu novih dinara mjesečno. A kako su cijene živežnim namirnicama skočile gotovo za 200%, i naši su se troškovi digli. No moram priznati da sva ta djeca i mladež razumiju poteškoće vremena. Žive oskudno, ništa ne troše uludo.

Sjemenište seli k nama

Basanti, 9. 5. 1974.

Dragi dobročinitelji!

Posebno sam zaposlen u sjevernom dijelu misije gdje otvaramo novu župu. U nju će ući nova sela, koja su se javila za krštenje i neka od basantske župe. Zemljište je već nabavljeno, pa ćemo naskoro početi s radovima. Čitavom svijetu poznata Majka Terezija otvorit će svoj samostan u toj novoj župi. Bit će tu i posebna klinika za gubavce ovih predjela Gangeške delte...

Od slijedećeg mjeseca bit će u Basantiju i više posla, jer nam dolazi iz Kalkute Malo sjemenište, 25 sjemeništaraca. U Kalkuti je bilo te mladiće teško uzdržavati. A i još je jedan razlog da u Basanti dolazi sjemenište: Otac Nadbiskup želi da se ti mladići od mladosti nauče na težak život, da vide žrtve svećenika po selima. Meni je drago da ti mladići dolaze u našu župu, jer će sigurno njihov dobar primjer privući mnoga zvanja.

BROJNE OBITELJI RAĐAJU DUHOVNA ZVANJA

Privremeno ćemo ih smjestiti u staru katehističku školu.

Po selima se mnoge nove obitelji javljaju za svetu vjeru. Molite za njihovu ustrajnost na sveto započetom putu.

Sve Vas puno, puno pozdravlja i zahvaljuje Vam se za molitvama, žrtvama i materijalnoj pomoći

odani Vam u Božanskom srcu

o. Ante Gabrić

Poslovi se množe

Sestra Ivana Stakor poslala je odulje pismo o svom radu. Pismu je priložila nekoliko veoma zanimljivih slika koje zorno pokazuju kako njezin rad napreduje i sve više se širi. Uz svoje pismo dodala je i listić kanadskih isusovaca u kojem se iznose počeci njezina rada među gubavcima i sirotinjom u Siliguriju. Taj je apostolat započeo kanadski isusovački brat pomoćnik Bob Mittleholtz u lipnju 1971. godine i odmah na početku izmolio je kao pomoćnicu sestru Ivanu. Već smo prije iz njezinih pisama saznali kako je taj posao napredovao. A sad opet ona opisuje pojedinosti.

NAŠ UČITELJ PRED SVOJOM KUĆICOM

Prodhan Nagar Church
Siliguri, 18, travnja 1974.

Dragi prijatelji u domovini!

Sve Vas lijepo pozdravljam u Isusu i Mariji i srdačno Vam zahvaljujem na darovima što ste ih poslali za moju bolesnu sirotinju ovdje ispod Himalaje.

Siliguri je središnje mjesto. Kroz njega

vode putovi u Darjeeling, u Kinu, u Nepal, Bhutan, Asam, Nagaland i dolje prema Kalkuti, pa i prema Bangladešu. Nije stoga nikakvo čudo da se tu nalazi ljudi sa svih strana.

Prije kojih 15 godina to je bilo selo, a sad se, eto, razvio u manji grad. Prije dvije i po godine tu nije bilo časnih sestara. U to doba došao je ovamo jedan kanadski časni brat pomoćnik i počeo je raditi među ovdašnjom sirotinjom. Malo nakon toga molio je moje poglavarice da mu dadu mene kao suradnicu. I tako sam, eto, ja došla na taj posao.

U čemu se sastoji naš rad? U početku je taj brat s jednim dječakom (a ja s drugim) obilazio željezničke stanice i tu pronalazio siromahe. Uvijek smo sa sobom nosili i lijekove.

Nakon nekog vremena dobili smo i jednog liječnika, hindu Bengalca. On radi s nama besplatno iako je i sam prilično siromašan.

Poslije nekoliko mjeseci našega rada isusovački su poglavari dali tome bratu jednu isusovačku kuću izvan grada, udaljenu oko 8 km. Tamo smo smjestili malu bolnicu za veliku sirotinju. Danas u njoj radi jedna kvalificirana bolničarka i tri djevojke i dva dječaka kao pomoć. A pomažu i neki od onih koji su se tu liječili. Imamo 52 tuberkulozna bolesnika, majke s malom djecom i nekoliko muškaraca koji boluju od raznih bolesti. Svega ih je stotina. No jedni dolaze, drugi odlaze, pa se tako neprestano mijenjaju stanovnici bolnice.

Ja obilazim vani bolesnike i sirotinju. Dobila sam mala kola, trokolicu, od preč. Stankovića. To mi veoma mnogo pomaže u mome radu. U tim kolima prevozim bolesnike u našu bolnicu ili u državnu bolnicu.

Uspjela sam otvoriti tri nove škole izvan grada. Neka se tu djeca odgajaju i poučavaju.

DJECA PRED ŠKOLOM

MOJA MALA BOLNICA ZA GUBAVCE

U jednom razredu ima 28 djece, u drugom ih je 26, a u trećem 42. Sad su ta djeca srednja jer ipak se školuju bar dvije godine.

Sad se moram brinuti za uzdržavanje tih škola. U tri smo mjesta podigli nekakvu zgradu. U školi predaju učiteljice i jedan učitelj, koji je invalid bez noge. Prije je bio prosjak. Morali smo se za nj' pobrinuti da ga obučemo i da mu pribavimo bar nekakvu kućicu, gdje živi sa svojom ženom.

Osim brige za školu i za bolesnike koji boluju od sušice i drugih bolesti posebnu smo brigu posvetili — kao i Majka Terezija — umirućima na ulici u gradu i izvan grada. Tako, eto, jedan posao dovodi drugi.

Gubavci su nam počeli sami dolaziti do naših vrata. Časni brat odredio im je da dolaze svake srijede na jedno određeno mjesto izvan grada. Tamo im dijelimo lijekove i hranu. Počeli smo 1972. godine s tri gubavca, a sada (1974.) imamo ih 905. Prije godinu i po došle su nam u pomoć i sestre Majke Terezije. Ona ih je sama dovela. Sada radimo zajedno za gubavce svake srijede i petka: tri sestre Majke Terezije, ja, časni brat, dva dječaka i jedan muškarac, svega osam nas. Tim jadnicima dajemo lijek, peremo i zavijamo rane, dajemo im brašna, ulja i krumpira, te sapuna.

U početku smo radili na otvorenom blizu jedne rijeke. Kasnije smo od vlasti dobili dopuštenje da podignemo krov. Nužno je bilo otvoriti malu bolnicu da tu sklonimo one najbolesnije. Tu zadržavamo i one koji nemaju nikoga svoga da se za njih brine, a bolesni su i sami si ne mogu pomoći.

Eto, bolnica raste. U toj bolnici imamo sada sedam bolesnika i jednu obitelj čiji su članovi gubavi. Ta je obitelj katolička. Bolnicu sam otvorila u siječnju ove godine.

Svaki dan obiđem svoje bolesnike u toj bolnici i nabavim im potrebne stvari. Kuha za sve ona obitelj.

Blagoslov te naše kućice imali smo pred Uskrs. Razumije se da još mnogo treba učiniti da ta mala bolnica mogne uspješno djelovati.

Ta moja bolnica nalazi se prilično daleko od grada, oko 10 km, blizu rijeke. Tu vlada tišina. Kad me ljudi vide da idem svojim malim autom prema toj svojoj bolnici, misle da sam poludila, jer preko rijeke nema mosta. Naša se bolnica zove Bolnica svete Ane za gubavce.

Članovi one obitelji, Viktorija i Mihael Patras, svakog tjedna dovezu na kolicima po jednog novog bolesnika. Mihael ima samo jedno oko, od gube je izgubio prste na jednoj ruci, no noge su mu još zdrave. Njegova žena Viktorija ima samo polovicu noge. No Mihaelov je brat zdrav. On se izliječio od gube, pa može prilično mnogo raditi. Sada za njega gradim kućicu u blizini bolnice. Tako ga Mihael može pozvati kad je potrebno da nešto pomogne.

Možda će tko pitati: zašto smo se dali na taj posao? Nitko se drugi ne da! Ima tu ljudi koji su nekoć poznavali bolje dane i bili su ugledni u društvu. Ali kad su oboljeli od gube, i njihovi najbliži su ih odbacili. Mi radimo za sve, bez razlike vjere i položaja, imajući uvijek pred očima Isusa Krista i Njegovu ljubav prema bolesnicima i patnicima i sjećajući se Njegovih riječi: »Što god ste učinili jednome od ove moje najmanje braće, meni ste učinili!« I svojim radom mnogima pokazujemo put do Isusova Srca, do naše svete vjere.

Nemojte nas zaboraviti u ovom našem poslu! Molite za nas, pomozite nam!

U Isusu i Mariji još jednom Vas pozdravlja

odana Vam s. Ivana Stakor

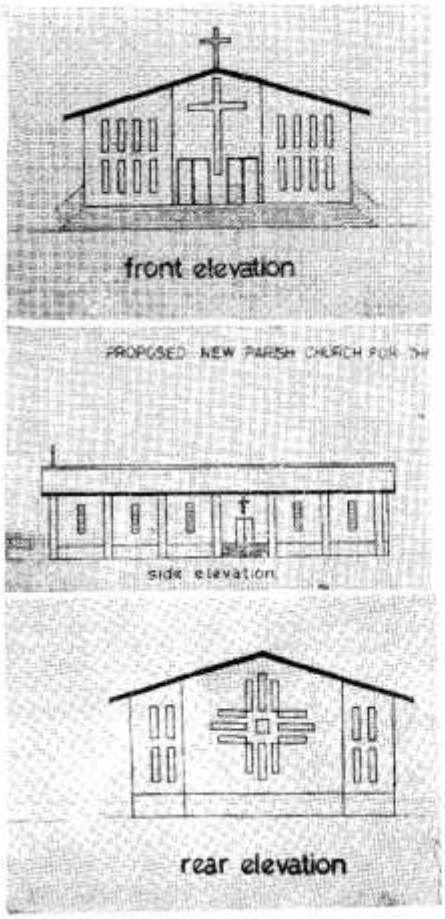

ZAMBIJA

Plan crkve u Mumbwi

Dragi prijatelji misija!

Evo Vam ovdje donosim plan naše crkve u Mumbwi što je započinjemo graditi uz pomoć našeg naroda, tj. Vas sviju. Kako sam već prije javio, crkva će biti dugačka 30 metara, široka 14 metara i do krova visoka 5 metara, a bit će građena od betonskih blokova. Krov će biti od željezne konstrukcije i pokriven azbestnim pločama. Imat će četvora vrata, dvoja sa strane i dvoja sprijeda. Ulazna vrata bit će drvena. Nutarnja dvoja vrata bit će staklena. Sakristija će biti na ulazu, tj. na strani kraj ulaznih vrata, ali u samoj crkvi.

Našem se Nadbiskupu veoma svida i veličina i oblik crkve. U Mumbwi je upravna vlast oduševljena s time da ćemo graditi crkvu, a da ne spominjem radost Božjeg naroda. Zapravo, sva upravna vlast u Mumbwi jesu katolici.

Siguran sam da nas pomažu mnoge molitve u A uzdam se da nas nećete zaboraviti ni materijalno.

Preporučujem se u Vaše molitve i nadalje.

U Isusu odani Vam i zahvalni

br. Ilija Dilber

ZAHVALNICE

ZAHVALJUJEM PRESVETOM SRCU ISUSOVU, PREČISTOM SRCU MARIJINU

... Gospi Lurdskoj i sv. Antunu na položenom ispitu svoga sina i na drugim milostima. — Vinkovci

... Presv. Trojstvu i svima svetim da nam pomognu u našim duhovnim i tjelesnim potrebama. Ujedno preporučujemo svoje pok. roditelje i braću. — Sestre Marija i Polona, Sr. Hrib (G. Kotar)

... i sv. zaštitnicima, preporučujući sebe i obadvije župske zajednice uz molitvu da nas Duh Sveti vodi i krijepi napose u ovoj sv. Godini. — Ivan Jurković, župnik Gerova i na Hribu

... sv. Josipu, sv. Maloj Tereziji i papi Ivanu što su mi zarasle rane. — Bara Rubinić

... i Majci Božjoj od brze pomoći što mi je sin ozdravio i vratio se iz bolnice. — Lenka Kuruc, Marjančaci

... Gospi od brze pomoći, sv. Antunu, sv. Tereziji i P. Barbariću i preporučujem uspjeh u školi mojih sinova Srećka i Mladena. — A. S., Čulinec

... Gospi od brze pomoći i P. Barbariću na uslišanim milostima. — B. LJ., Privlaka

... na udijeljenom zdravlju i primljenim milostima. — Janja Ivkov

... sv. Antunu i o. Leopoldu na uspjeloj operaciji oka. — Manda Popović, Podgradina

... i sv. Judi Tadeju na svim primljenim milostima. — Mica Biljan, Senj

... sv. Josipu, sv. Anti i o. Leopoldu što mogu i dalje dolaziti u crkvu iza nezgodnoga pada na ulici. — N. N. iz Pučišća na Braču

... sv. Anti i sv. Katarini i preporučujem svoje tri unučice da ostanu na pravom putu Božjem. — K. P., Opuzen

... i sv. dušama u čistilištu na mnogim milostima. — Jelena B.

... i Majci Božjoj Svetogorskoj na velikim milostima koje sam primila posredstvom moje dobre djece povodom iznenadne smrti supruga. — Danica Čop, Gerovo

... biskupu Langu, nadbiskupu Stadleru, o. Leopoldu na primljenim milostima. — N. N.

... sv. Anti i sv. Roku što su mi pomogli u teškim bolovima noge. — K. P., Opuzen

... i sv. Anti na udijeljenim milostima. — Ante i Marija Dobrić, Kaštel Novi

... Kada sam na Uskrs (14. 4. 74.) po podne s troje djece sjedio na krevetu, vani je bilo veliko nevrijeme. Grom je udario u moju kuću, te je oštetio i krevet na kojem smo sjedili, a meni i djeci nije se ništa dogodilo. Na ovoj milosti zahvaljujem se presv. Srcu Isusovu i preč. Srcu Marijinu. Antun Maslać, Cerovica, 79413 Brštanica

... Majci Božjoj Bistričkoj, sv. Josipu i sv. Roku na primljenim milostima i na ozdravljenju noge. — Marija Pribeg, Rasinja

... i sv. Josipu na svim milostima a osobito na uspješnoj operaciji. — A. Bilić

... i Gospi od zdravlja što su mi pomogli u teškoj nevolji i sačuvali me. — Marija Milić, Opuzen

... na primljenoj milosti. — Magdalena Ruščić, Split

... Gospi Lurdskoj i o. Leopoldu na primljenim milostima. — M. J. iz Stupnika

... i m. Klaudiji, koja mi je mnogo pomagala osobito glede muža i djece. — V. M., Zagreb

... i m. Klaudiji, što kod teškoga pada nisam slomila nogu u gležnju. — S. Anastazija Trobentar, Zagreb, Vlaška 75

... i m. Klaudiji za mnoge primljene milosti. — N. N., Zagreb

... i m. Klaudiji što mi je stvarno pomogla. — J. K. Međimurje

... za zdravlje kćeri i na uspješnoj operaciji. — Elizabeta Fendrih iz Ramanovaca

... za milost što nisam morala ići u bolnicu, i za sve ostale milosti što sam ih primila. — Marija Ritoša, Istra

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI!

DUHOVNE VJEŽBE U OPATIJI

Javljamo svećenicima da se isusovačka kuća u Opatiji morala temeljito obnoviti i urediti. Zato će ove godine prvi tečaj duhovnih vježbi biti 22. do 27. srpnja. Voditelj još nije određen.

U kolovozu će biti jedan tečaj od pet dana i tri tečaja u rujnu po tri dana. Vodit će ih o. Filip Johler, i to ovim redom:

26. do 31. kolovoza od pet dana.

2. do 5.; 16. do 20; i 23. do 27. rujna.

Kasnije, u listopadu, studenom i prosincu, držat će se svaki mjesec po dva ili tri tečaja, prema potrebi, a točni datumi i voditelji odredit će se naknadno. Svaki tečaj počinje u ponedjeljak navečer u 19,30 s., a svršava u petak ujutro ili, po potrebi, u četvrtak navečer (osim onoga od 5 dana).

Svaki svećenik ima svoju sobu, pa stoga molimo da se svatko bezuvjetno najavi, da ne nastanu neprilike zbog ograničenoga broja soba. Tko dolazi vlakom od Rijeke, neka uzme vis-a-vis kolodvora autobus br. 32 do središta Opatije, tj. do hotela SLAVIJA. Zatim se ide Rakovčevom ulicom do isusovačke kuće i crkve (br. 12).

Rakovčeva 12 — OPATIJA 51.410
I S U S O V C I

IZ MOJE BILJEŽNICE

Piše: T. Trstenjak

ZDRAVO GRADE, SUDBINO MOJA!

Gradovi su postali simbol modernog življenja. Nije to tako od jučer, oduvijek su se u njima rađale civilizacije da bi zajedno s njima i umirale, ostajući samo u fragmentima raskošno isklesana kamena. Gradovi privlače čovjeka kao što su one mitske sirene iz Odiseje svojim pjevom neodoljivo privlačile »morske vukove« da bi ih potom uništile, sisajući njihovu krv. Gradovi su nepresušni eldorado koji lovcima na sreću nudi bogate zlatne žile, ali i pritajene otrovne gmizavce i strašnu smrt od žeđi. Oni su i kao velike nezasitne zvijeri, mitski zmajevi, koji gutaju svoje žrtve ne birajući jelovnik. Gradovi nisu plodne njive, gdje raste narodno biće, gdje teče zdrava krv budućih pokoljenja. Oni su prebivalište osuđenih, sabirališta očajnih, kolekcije uspjelih i neuspjelih i izložbe raskoši materijalnih i posljednjih dometa duhovnosti. Gradovi su zato sudbinske grobnice civilizacija, naroda, obitelji, pojedinaca. U njima se nalaze bezdani izvori neslućenih mogućnosti, iz kojih mogu piti samo oni koji imaju dovoljno hrabrosti da se upuste u rizik i oni koji posjeduju natprosječnu sposobnost plivanja po njihovim labirintima. Gradovi su stoga simboli krajnjih dometa jedne civilizacije i već zgotovljene grobnice njezine smrti. U njima se češće čuju posmrtni marševi od veselog cilinktanja uskrsnih zvona.

Sve velike kulture u povijesti ove naše planete dostigle su najveće dometa u svojim najgušćim koncentracijama, u svojim prijestolnicama, u gradovima. Dovoljno je da se sjetimo samo Babilona i starog Rima. A kako gradovi nikada ne mogu živjeti sami za se i od sebe, oni iscrpljuju svoju prirodnu okolinu do njezinih krajnjih mogućnosti. Što su veći, to su neumoljiviji, to su im zahtjevi sve nedostižniji. I onda kad iscrpe i izmožđe posljednje životne jedinice bića na kome su razapeli svoju nezasitnu mrežu karcinomnih (rak!) žila, tada umiru noseći u smrt sve od čega su živjeli. Nad njihove se puste ulice nadvija smrt što svojim pijeskom zasipa njihove zgrade i pretvara ih u veličanstveno groblje zaboravljenih uspomena. Onda počinje sve iznova. Sa životnih stepa sjevera spuštaju se na neiskorištene pašnjake novi narodi da bi započeli novi krug što ga oko njih predu život i smrt.

Gradovi su kao more kome s tolikim veseljem i tolikim nadanjem hite žubori potoci i valjaju se snažni tokovi rijeka da bi u njemu zauvijek našli svoj smiraj i smrt u tajanstvenim plavim dubinama njegovih pučina.

Tako je to, eto, s rijekama, tako će biti i s mnogim mladim ljudima koji će ove jeseni stići u naše gradove, noseći malu prtljagu i velika nadanja, smještajući se po betonskim košnicama poredanim po rubovima beskrvnih i beživotnih asfaltnih prometnica, utapajući se u uvijek užurbanom anonimnom mnoštvu čekajući svojih pet minuta. Neki će i dočekati. Svima mnogo uspjeha i mnogo sreće!

A vi koji ostanete čuvajući poluugašena ognjišta po zelenim ravnicama ili plavetnim planinama širom naše domovine, nemojte im zavidjeti. Imate mnogo više šanse da preživite. Njihovo će ime nestati s gradskih registara najkasnije u trećoj generaciji. Od njega će možda ostati samo uklesana slova na nekoj granitnoj ploči groblja, slova koja neće više nikome ništa značiti. A dok se vaš drveni križ, obrastao travom, pran kišom i snijezima, bude rušio u nekoj oluji, vaše će sjeme sigurno živjeti u tijelima jedrih momčića koji će skakutati vašim livadama.

Izdaje: Hrvatska pokrajinska Družba Isusova. — Uredničko vijeće: Josip Antolović, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Ivan Kaufelje, Rudolf Koprek, Antun Trstenjak. — Odgovorni urednik: Miro Jurić, Palmotićeva 31, 41001 ZAGREB, pp. 699. Tel. 441-636. — Grafički urednik: Ivo Vrtarić — Tisak »Plamen« Slav. Brod, Omladinska 24. — Izvanjski omot: Grafički zavod Hrvatske. — Cijena pojedinog broja 2,50 Din. — Godišnja pretplata 30 Din. Skupne narudžbe od deset primjeraka naviše dobivaju deset posto popusta. — Novac pretplate šaljite poštanskom uplatnicom: Uprava Glasnika, 41001 Zagreb, pp. 699. — Suradnju šaljite na iste adresu Uredništvu Glasnika. — Rukopise ne vraćamo.

I polje nek pjeva, lugovi svi
o sreći našoj sad!
Iz dubine mračne zemlje
vinimo se u nebo,
s oblacima, vihorima,
prema Suncu letimo!

ENA 2,5 DIN

Poštarina plaćena u gotovu

GLASNIK

974

Srca Isusova i Marijina

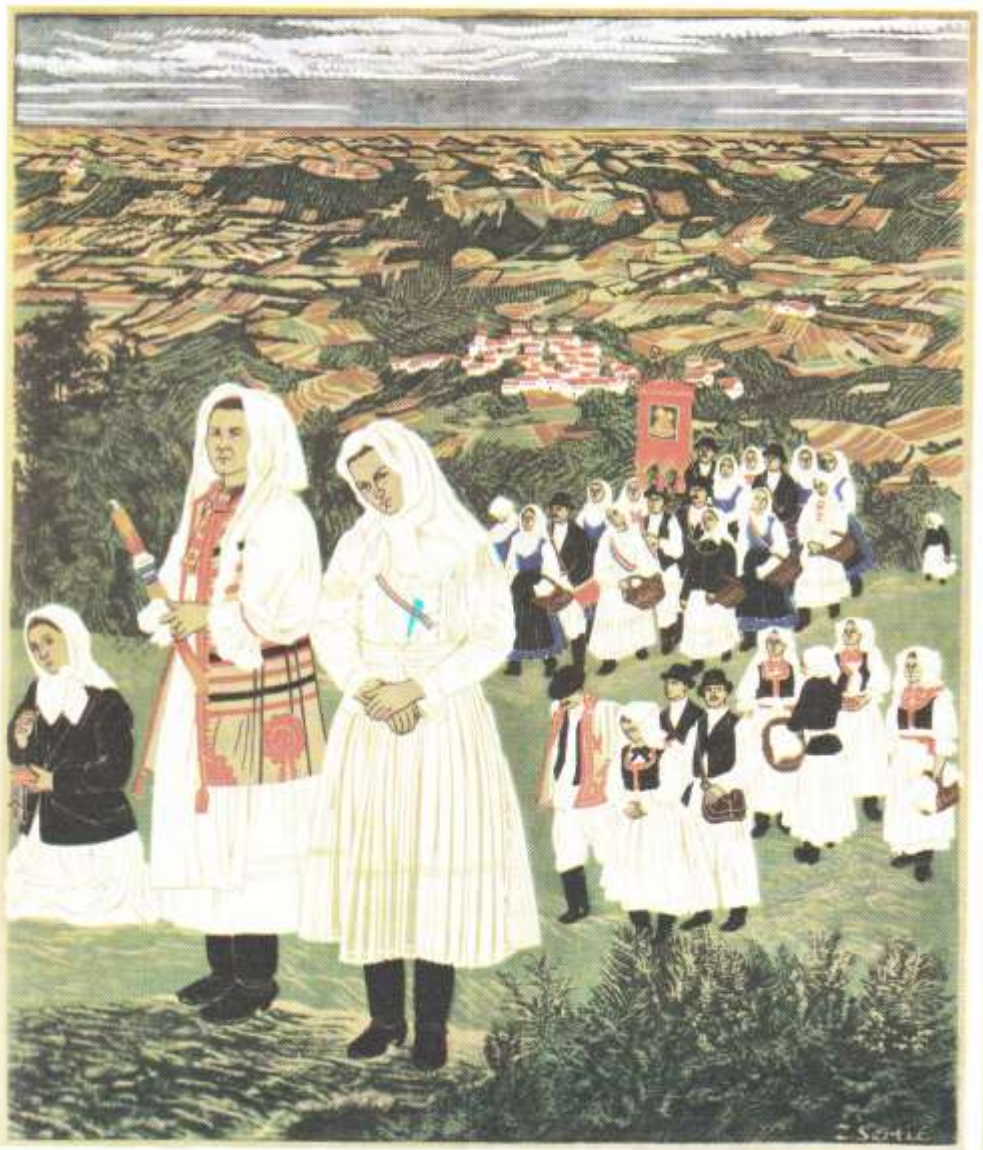

MAJKA BOŽJA BISTRIČKA

Marijini proštenjari

Propjevali bregovi, doline i česme,
Šuma, put odjekuje s molitve i pjesme.
S neukima učeni, s velikima mali
Na put smo na krilima ljubavi se dali.

Tisuće se slijevamo, tisuće odlijevamo,
»Zdravo!... Zbogom Marijo!« suzna oka pjevamo.
»Zdravo!... Zbogom!« zvone svud, miješaju se, ljube
Dok ti jedni stižemo, već se drugi gube.

Ti se, znamo, raduješ, sipaš nam i dijeliš,
Bolne rane zavijaš, grješna srca bijeliš.
Teško nam se rastati, ipak valja poći;
Zbogom, zbogom, Marijo, opet ćemo doći!

Isuse po Mariji tu nam svetu milost daj:
Na tom putu životnom Ti nas tužne raspjevaj!
Od grijeha nas očuvaj, u čas smrtni pogledaj!
Primi, primi, primi nas u raj!

Stjepan Šimeta

»U svakoj dobi, situaciji i u svakom zvanju Marija i danas vodi Kristu svjedoke Boga na zemlji, ljude na Božjoj strani, srca na fronti istine i svetosti, poklonike vječnih vrijednosti . . .

SVETA GODINA može za svakoga biti dovoljno dug i ozbiljan novicijat. Srca se mogu uz Marijinu pomoć prekovati u ljudskoj patnji i Božjem ognju za odlučno djelo i preporod sutrašnjice. U sebi, u obitelji, u društvu . .

Marija nas prati kroz Svetu godinu — i dalje kroz sve godine — kao i svoga Prvorođenca. Bilo bi strašno kad je ne bismo zazvali, primili, štovali i ljubili. Bilo bi katastrofalno kad bismo od nje pobjegli«.

Biskup O. Mijo Škvorc

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

KOLOVOZ 1974. Godina 65. BROJ 8

RIJEČ UREDNIŠTVU

»Gotovo pri svakom novoizašlom broju Glasnika osjetim potrebu da izrazim svoju radost i da Vam čestitam na prekrasnoj odjeći u koju je oblačite i time nas dižete na viši nivo pobožnosti.

Uskrsni broj nam je dočarao svu radost ovih dana. Pun je rascvalog proljeća, pun mladosti i dragog djetinjstva.

O ljepoti slike na svibanjskom broju Glasnika ne znam valjda ni kako bi se izrazila. Onaj dražesni Djetić u krilu Majke potpuno osvaja srce, a sama slika u preobilju nudi materijala za razmatranje.

Želim ovdje opisati milost koju mi je Presveto Srce udijelilo baš po tom lipanjskom Glasniku. Upravo tih dana nalazila sam se u nekom duševnom iskušenju, napasti, koja me je, i unatoč nastojanju i molitvi da je se riješim, vukla u zloću. U toj potištenosti dođe mi u ruke Glasnik. Već sama ta činjenica me je jače trgnula, a kad sam ga razmotala i pogledala sliku na naslovnoj strani, zaplakala sam tako da se sva duša potresla. Ušla sam u sobu, sjela, stavila Glasnik preda se i dugo sam ga gledala i dugo sam plakala.

Pred tom slikom nijemo i u suzama ispitala sam svoju savjest a žarki plamen koji izbija iz Presvetog Srca sažeo je u meni onaj ostatak prianjanja uza zlo. Tako okupana u ljubavi i praštanju Srca Isusova digla sam se obnovljena i ojačana.

Otada često hranim svoju dušu razmatranjem koje izvire iz prekrasne slike na omotu Glasnika.

Želja mi je da ovo bude, makar i škrt uvid kakvu misiju vrši ovako lijepo opremljen i uređen Glasnik... Mi smo danas željni zdrave hrane, gladni smo kruha, a to nam samo pobožno štivo i slike pružaju. Isto tako je i sa zdravim sjemenom Riječi Božje, koje sijete u naša srca. Ono pušta žile, hvata korijenje, razvija se i raste...«

SADRŽAJ:

NEČISTIM PRSTIMA PO VLASTITIM RANAMA P. B. — — — — — — 284
MAJCI BOŽJOJ BISTRIČKOJ, M. VAROŠ 285
JESU LI JUBILEJSKA HODOČAŠĆA LUKSUS? P. Bulat — — — — — — — 286
U NAJSTARIJEM MARIJINU SVETIŠTU, Ž. Brzić — — — — — — — — 290
NEPISMENJAK PRED OTVORENOM KNJIGOM, P. Pajić — — — — — — 292
PSOVKA JE STRIJELA U NEBO, J. Marić 293
U DUHU IMAMO PRISTUP K OCU, R. Brajić — — — — — — — — 297
1975., P. Belić — — — — — — 298
U PRAVI ČAS — NA PRAVI NAČIN, M. Stanić — — — — — — — — 301
»ZNALA SAM DA ĆETE DOĆI«, J. Ivanić 304
ZNAČAJAN PRIMJER NAŠIH BISKUPA, J. Badalić — — — — — — — 307
ISELJENICI I IZBJEGLICE, J. Antolović — 308
SVEĆENIKOVA MAJKA — KAO PRVI KRŠĆANI, A. Gabrić — — 309
S. SILVINA OTIŠLA U GAIBIRU — — 311
GRADIMO, I. Dilber — — — — — 312
DVA DOGAĐAJA U MISIJI KINDU, A. Luketić — — — — — — — — 313
ZAHVALNICE: — — — — — — 314
TKO JE PERI UKRAO SREĆU?, T. Trstenjak 315

Naslovna strana Zdenka Sertić: »ROMARI« — Hodočasnici kroz Hrv. Zagorje

Slika na poledini: SLJEMENSKA ŠUMA IZA OLUJE (Foto: Alfred Schneider)

U ovoj rubrici razmišljat ćemo o nekim kršćanskim suvremenim misliocima. Danas, o nedavno preminulom kardinalu Daniélou-u.

Neopranim prstima po vlastitim ranama

Dobri poznavaoci povijesti vele da prilike u svijetu nisu danas ništa manje prikladne za kršćanstvo nego one u drugim vremenima. Možda su, po njima, i više prikladne.

Spominju jedan primjer. Teret samozvane »znanstvene civilizacije«, koja je gnječila kršćane tokom prošlog stoljeća, popušta. Danas ljudi instinktivno, osjećajem, očekuju da netko dadne DUŠU tehničkoj civilizaciji. U svijetu zjapi ogromna praznina što je treba ispuniti. Ono sakralno, posvećeno, što su ga htjeli otjerati, ponovo se vraća.

Ne krije li se upravo ovdje velika šansa za kršćanstvo?

No pod utjecajem udara nekih strujanja izgleda kod kršćana upravo danas harači orkan malodušnosti, osjećaj manje vrijednosti. Ovaj proizlazi iz toga što se već i u kršćanskim sredinama stavljaju u pitanje istine vjere i načela ćudoređa. Jasno je da ono kršćanstvo koje je u svojoj nutrini oslabljeno, koje je rascrvano u svojem pokladu vjere i ćudoređa, neće biti sposobno odigrati stvoriteljsku ulogu u ovom svijetu koji upravo to traži.

Istina kršćanstvo mora primati udarce od duha ovoga svijeta, kako je ocrtano već u Svetom pismu. Ali sadašnja situacija je dramatičnija zbog »niskih« udaraca koje prima iznutra.

STVARATI SE MOŽE U RADOSTI

U ovom času kršćanstvu je potreban duh stvaranja i domišljatosti, a ne kritiziranja i rušenja. A kako stvarati u oporoj klimi? Stvarati se može u radosti i sigurnosti.

Neki kršćani kao da uživaju što neprestano prćkaju neopranim prstima, jezikom ili perom po vlastitim našim ranama, zapravo po ranama naše Majke Crkve. To je neka vrst mazohizma tj. izazivanja užitka tako da se nanosi bol samom sebi. To su kršćanski mazohisti. Kao da im je naslada neprestano tražiti trunje u očima svoje Majke — priznajemo da ih ima — a ne usude se upozoriti na brvna u očima onih koji ne pripadaju toj Majci. O tome šute kao zaliveni...

Diskretan pravi sin će o svojoj majci vrlo oprezno govoriti. Pa i onda kada se radi o njezinim pogreškama i slabostima...

Ono brljanje zamazanim i dugim noktima po vlastitim ranama treba nazvati pravim imenom: BOLEST! Nije zdravo stanje. Vrlo bi opasno bilo kada bi se ta bolest prenosila — pod principom i plaštem samokritičnosti — na druge kršćane. Osobito na mlade. Tako da i ne bi mogli doživjeti Crkvu kao Majku, nego samo kao onu koju treba kritizirati i osuđivati. Tada bi zavladala prava zaraza. Slično stanje kao u vrijeme ospica ...

Do zaraze se dolazi uvijek od pojedinačnih oboljenja. Zato treba pojedince mazohiste na vrijeme liječiti a ne pružati im priliku da zaražuju druge.

P. B.

Majci Božjoj Bistričkoj

Hrvatsko tkanje, svila plava, crvena i zlatna.
Ne, danas Ti nisi samo slika od platna
Danas si Ti živa
u rukama Mate, Šime i Iva
ribara iz Šolte i težaka iz Prika,
Ne, nisi samo slika.
Nosili smo te, Majko naša,
žuljevitim rukama,
zemlje je kod nas malo a više kraša.
I bojali smo se, o Kraljice Hrvata,
da sred ovih Madona od srebra i zlata
ne će prepoznati lice Ti milo.
Žao bi nam bilo.
Jer Ti si Gospa nas težaka,
Ti znaš, što su nevolje seljaka
I nisi nikad išla iz našega sela.
Ovdje je sve puno sjaja, lica su sva bijela,
A Tvoja je put, usta, nos i očiju zjena
kao u naših žena.
Oh, kako smo bili naivni i ludi!
Prepoznaše Te svi ovi strani ljudi!
Klicahu radosno Tebi i nama,
a bilo nas je i sa zakrpanim pantalonama.
Majko nisi nam rekla u starom kraju,
da Te ovdje znaju.
Medalja Te riesi, dar svetog Oca.
Moliti će se Tebi dane i noći,
Nama da budeš u pomoći.
Ti ćeš ih uslišati. Imala si i sama Sina,
teška je tudina.
Mi ćemo Ti tada, Majko čista,
Kada sunce srcima zablista,
Zahvaliti za sva Tvoja dobra djela,
Nositi ćemo Te od sela do sela.
Jer Ti si naša Kraljica, naša dika,
a ne samo slika.

Miroslav Varoš

Na uspomenu zastavi Majke Božje Bistričke, koja je nošena u procesiji i odlikovana na Međunarodnom Marijanskom kongresu u Rimu 1954.

JESU LI JUBILEJSKA HODOČAŠĆA LUKSUS?

Piše: Pero Bulat

DOŠAO SAM SVETOM ANTI

Toga sam jutra ispovijedao vani, pred crkvom. Stolica i klecalo, a narod čeka strpljivo u dugim redovima da dođe na red. Skupile se ovdje kod svetoga Antuna u Podvinju tisuće Slavonaca i Bosanaca. Kad bi čovjek mogao zaviriti u ta srca, u te duše! Što je njih zapravo dovelo ovamo?

Muškarac u najboljim godinama obilazi polako oko crkve. Drži krunicu u rukama i prebire zrnca. Sigurno je prošao četiri-pet puta prije nego sam ga uočio A još je nekoliko puta prošao i kasnije. To obilaženje oko crkve njega potiče da dublje moli...

Kasnije sam ga sretao i u crkvi i na pričesti. Cijelo dopodne jednoga radnoga dana on je proveo ondje u molitvi, obilaženju, slušanju svetih misa i propovijedi. Nisam mogao odoljeti. Upitao sam ga:

— Čovječe Božji, iz koje ste vi župe?

Spomenuo je jedno naše graničarsko mjesto. Nije čekao da ga dalje pitam. Sam je istresao iz svoga srca ono što ga je poticalo na tolike molitve...

— Sveti Anto je dobar za ono što je izgubljeno. Meni je žena otišla u Njemačku. Ostao sam kod kuće s troje djece i starim roditeljima. Zovem je natrag. Neće.

— Zašto neće?

— Nije ona skrenula po zlu. Nego misli: još će zaraditi. A ja vidim — nije dobro u kući. I djeca mi izmiču, i roditelji mi nemaju reda... Molim svetoga Antu da mi pomogne kako bi se mojoj djeci što prije vratila njihova mama... Džabe i novac kad u kući nema majke...

PELIN NAMISTO PSENICE

Srdačni i veseli župnik Zlatko vozi me iz Podcrkavlja prema Matkoviću Malom. Ondje me ostavlja i sam se penjem kroz šume na vrh Dilj-gore. Na sljemenu Dilja međa je između tako zvane stare »granice« i »paorije«. Oko ti pase po prekrasnim predjelima, koji su nam često nepoznati. Znamo bolje tuđinu nego svoju rodnu grudu.

U PODVINJU KAO I NA DRUGIM HODOČAŠĆIMA VRHUNAC JE DOBRA SV. ISPOVIJED I PRIČEST

MARIJA BISTRICA 26. SVIBNJA! NARODNO HODOČAŠĆE KOJE JE USPJELO IZNAD SVAKOG OČEKIVANJA!

SVEĆENICI S NARODOM PUNE KATEDRALE SVAKE NEDJELJE U MNOGIM NAŠIM BISKUPIJSKIM SREDIŠTIMA. SVETI ANTO U PODVINJU I U DESETINI DRUGIH MJESTA ŠIROM DOMOVINE SKUPLJA MNOŠTVO VJERNIH...

NE KRIJE LI SE TU ZAPRAVO JEDNA TAJNA? JE LI TO SAMO ZAMAH ZAPOVIJEDI ODOZGO? IMA LI TU NEŠTO NAŠE VLASTITO, ŠTO STRUJI BAŠ IZ NAŠIH OSJEĆAJA I POTREBA?

Nalazim se iznad tako zvanog Sovskog jezera. Čitavi predjeli bez šume. A nisu to ni livade. Još prije 10 godina bile su to oranice, koje su stoljećima bile obrađivane. Nitko ih ne kosi. Leže kao pustinja. Nigdje kuće. Tu i tamo koji voćnjak. Ali neobrezan. Plodovi se ovdje ne beru. Vinogradi zapušteni. Podivljali. Ulazim u jednu osamljenu kuću. Samo stari didak.

— Hvaljen Isus! Ma, dide, di su ljudi?

— Uvikiss! Otišli su, sinko. Pomrlo. U našem seocetu bilo je još prije kraćega vremena nas šezdeset duša, a sada nas je samo šest...

— Pa zar nemaš gazdarice kod kuće?

— I ona je otišla za sinovima. Ja nisam mogao ovo napustiti...

Gledajući ga ovako osamljena, usred dvorišta, puna korova i kopriva, nehotice se sjetih riječi Jurja Barakovića, koji 1600. godine daje inventar opustošenoga mu kraja:

»Gdi svaka dolina zemlje oranice
puna je pelina namisto pšenice...
Pustara sva plače brez svojih didići
Kakono kad grače crn gavran za ptići...«

Ako i ne dijelimo svi sudbinu onoga staroga didaka iznad Sovskog jezera, ipak pomalo osjećamo kako nam se život suši, kako nam se ognjišta gase, a dom osipa, i zato hrlimo na sveta mjesta, vjerujući u istinitost riječi istoga pjesnika:
»Samo je ufanje u Bogu vičnjemu,
ko ne gre na manje u srcu mojemu!
Bog ne ostavlja nikogar,
Ni luči tko mu se prijavlja ter se
priporuči.«

BOGAT SAM JER IMAM SINOVE

Prva polovica lipnja u jednom našem naprednijem mjestu. Muškarci u najboljim godinama dolaze naveče u župni stan. Radni dan je na njima ostavio vidljive tragove. Najpotrebnija bi im bila postelja da obnove svoje sile, koje su se pre-

PRVO NARODNO HODOCASCE U MARIJU BISTRICU USPJELO JE IZNAD SVAKOG OCEKIVANJA

napele, a koje će se i sutra nategnuti do zadnjih atoma svojih energija...

Zakazana je sjednica za gradnju crkve. Žele sagraditi novu. No prepušteni su vlastitim silama. Toga su i svjesni. I treba se nekako dogovoriti koliko će tko dati...

— Ja radim u Njemačkoj, znate i sami da gradim sebi kuću već nekoliko go-

U PODVINJU NEKI HODOČASNICI OBILAZEĆI OKO CRKVE SA SOBOM VODE I KONJE MOLEĆI BOŽJI BLAGOSLOV ZA SVOJE GOSPODARSTVO

di, ali za crkvu dajem jednomjesečnu zaradu.

— Ono što ste mi odredili manje je od onoga što sam pomislio. Dat ću 8.000 dinara, govori sasvim mlad čovjek.

Ljudi se i sami čude trećemu kad on sam sebi nabija obvezu.

— Pa ti nemaš puno zemlje! Ti nisi bogat!

— Bogat sam jer imam sinove!

I kod tih muškaraca osjetio sam što danas pokreće našega čovjeka prema svetim mjestima. Nije to trijumfalizam, nego je to ljubav prema vjeri, prema Crkvi. U sveopćoj praznini duše oni osjećaju da treba graditi domove Božje kulture i da ih treba posjećivati. Osobito one s dubljom duševnom, milosnom, povijesnom i kulturnom baštinom.

AFERIM, NADBISKUPE!

Dok je sarajevski nadbiskup dr Smiljan Čekada držao propovijed u Mariji Bistrici, ja sam se nalazio među narodom. Pokušavao sam osjetiti da li te riječi padaju na srce i u dušu onima koji su predstavljali dušu i srce našega naroda.

»I danas je zemlja nemirna. Nemirna je jer su nemirna ljudska srca. Nemirna je jer su duše otrovane. Nemirna je jer su ljudi puni sebičnosti i koristoljublja. Onako kako u davna vremena reče prorok Jeremija: »Od najmanjega do najvećega sve misli na vlastitu korist.« I danas kao i nekada samozvani proroci mira hodaju zemljom »hoće da liječe rane mojega naroda — opet su to Jeremijine riječi — govoreći: Mir! Mir! A mira nema...

Narod koji ima djece ne izumre. Narod bez djece osuđen je na propast. Ne obnovimo li se na području obiteljskog života, izrodit ćemo se u beznačajnu skupinu ljudi s kojima će se poigravati hiroviti vjetar sudbine sve do naše konačne propasti...«

Očito je bilo da su riječi bosanskoga metropolite bile ono što je taj narod želio i trebao da čuje. To je bio program. Misaoni i majstorski izražaj onoga što taj narod u sebi nosi. Bez te ozbiljne očinske riječi nešto bi nedostajalo: kategorija sadašnjega časa i onoga što je u dubini duše tražio naš čovjek koji se slio u ubavu dolinu Marije Bistrice. Da nešto životno čuje. Istinito i stvarno. Pa makar bilo i gorko...

IZRAŽAVA SE SUZOM I PJESMOM

Dok sjedim i ispovijedam podno jedne postaje Križnoga puta, ogledavam se oko sebe. Zanimljivi su ti naši ljudi...

ZAJEDNIŠTVO SABRANO SA SVIH PROSTORA DOMOVINE

PALEĆI SVIJEĆU SV. ANTI U PODVINJU I STARO I MLADO TRAŽI NJEGOV ZAGOVOR

Sute ... Ali povezani su s riječima onih što govore. S našim biskupima, a osobito sa zagrebačkim nadbiskupom drom Kuharićem kad ističe »zajedništvo sabrano sa svih prostora domovine; to zajedništvo nošeno sviješću tisuljetne vjere i nade, to zajedništvo stopljeno danas s vječno živim Isusom Kristom uskrslim, neka bude svima ohrabrenje za puteve budućnosti«.

To se zajedništvo koji puta izražava suzom i plamenom u očima, ali znade osobito prsnuti u pjesmi što odjekne iz dubine grudiju. Ta je pjesma najprije tiha i nesigurna, da pomalo prede u gromoglasni sklad tisuće glasova koji povezuju svećenike, vjernike i biskupe — pa i čitav onaj bajni krajolik — u žarku molitvu. Zanimljive su i melodije koje se najviše pjevaju. Ali kudikamo su značajnije za taj puk riječi tih pjesama. One se godinama izvijaju iz njegova srca kao posvećeni pripjevi formula velikih narodnih liturgija gdje god se služe.

»Rajska Djevo, Kraljice Hrvata« — gromki poklik vjere.

A ona se pretvara u pouzdanje duboko i neslomivo po riječima: »Ti znadeš najbolje sve naše nevolje . . .«

Isus Krist je našem narodu sve: »U Tebi nam je radost sva, u Tebi nam je nada sva . . .« A izraz zakletve »Dušom tijelom vijek sam Tvoj, za krst časni bijuć boje« — kao da su odjek naših starih pradjedova, koji u svojoj djeci žive i živjet će uvijek vjerni Srcu Isusovu.

NIJE SE SVE ZAUSTAVILO

Ovi susreti na hodočašćima trenuci su povijesnog značenja. Ne povijesnog u smislu prošlosti, nego trenuci u kojima prošlost i sadašnjost postaju jedinstvo. Tu se dolazi do misli koje se ne dadu izreći, ali ih srce osjeća.

Zato su potrebni takvi susreti, sastanci, hodočašća, i to upravo na mjestima gdje je posađeno korijenje naše vjere i naše kulture, gdje iz panjeva niču nove mladice.

Ti susreti daju orijentaciju. Prestaje glavinjanje nemoćnika. Ako koji put izgleda da je čovjek i prešao granicu izdržljivosti, ako izgleda da je duša opustjela: ipak su oni znak da se nije sve zaustavilo. Da su preostali otoci života i područja nade . . .

NIKADA NIJE BILO TOLIKO HODOČASNIKA IZ BOSNE. NA SLICI: ŽUPA RANKOVICI (NOVI TRAVNIK)

SVEČANOST JE ZAPOČELA POKORNIČKOM PROCESIJOM

Piše: Žarko Brzić

U NAJSTARIJEM MARIJINU SVETIŠTU

Vijeće BK za sjemeništa preporučilo je da se tokom jubilarne godine održe regionalna hodočašća sjemeništaraca, budućih svećenika.

Za Južnu Hrvatsku bilo je odobreno najstarije Marijino svetište u domovini: Gospa od Otoka. Po prvi put našlo se na okupu 220 sjemeništaraca iz Splita (biskupski i franjevački), Zadra, Dubrovnika i Sinja. Bilo je to u nedjelju 12. svibnja, na blagdan slavnih solinskih mučenika.

MLADICE SA STARODREVNOGA PANJA

Susret je počeo u subotu 11. svibnja zajedničkom koncelebracijom poglavara i profesora u kapeli splitskog sjemeništa. Predvodio ju je domaćin-rektor splitskog sjemeništa don Ante Škobalj. U svojoj toploj i pobudnoj homiliji naglasio je među ostalim slijedeće:

— U crkvi na Klisu postoji freska koju je naslikao umjetnik Vjekoslav Parač. Prikazuje povijest Hrvata od dolaska do pokrštenja kroz borbe s Turcima i Tatarima. Slika završava s anđelom, koji nosi u ruci maslinovu grančicu kao simbol mira. Pokraj anđela naslikan je starodnevni panj, iz kojega se vidi kako izbijaju nove mladice. Te ste mladice vi, sjemeništarci, budućnost i uzdanica Crkve i hrvatskog naroda.

TEMELJI CRKVE GOSPE OD OTOKA

BOŽE, SMILUJ SE RIMSKOJ DRŽAVI!

U nedjelju su mladi hodočasnici posjetili Manastirine, najstarije i najveće starokršćansko groblje pod vedrim nebom. Na tom blagoslovljenom tlu, gdje su počivale kosti svetog Dujma, biskupa, i ostalih solinskih mučenika, udružili su se svećenički pripravnici u jednu molitvu, da bi od Gospodina isprosili — po zagovoru hrabrih kršćanskih svjedoka — milost jakost i u vjeri i ustrajnosti na putovima kamo ih On poziva.

Posebno ih je potresao natpis koji se nekada nalazio na pročelju stare bazilike: »Bože, smiluj se rimskoj državi!« Divna je to molitva naše kršćanske braće koja nikada nisu prestala ljubiti svoju domovinu, pa ni onda kad su od rimskih careva doživljavala najokrutnije progonstvo.

Zatim su se sjemeništarci uputili svetištu Gospe od Otoka, koje je bila kruna hodočašća.

Na malenom otočiću rijeke Jadro u drugoj polovici X. stoljeća plemenita hrvatska kraljica Jelena, žena Mihajla Krešimira II i majka Stjepana Držislava, podigla je dvije crkvice: jednu u čast Gospinu, a drugu u čast sv. Stjepana za mauzolej hrvatskih kraljeva. Nažalost, obje su crkve Turci opustošili i zapalili početkom XVI. stoljeća.

Tu je bila pokopana i sama kraljica Jelena. Natpis na njenom sarkofagu u najboljem svjetlu prikazuje taj uzoran lik pobožne i dobre kraljice: »Ovdje bi sahranjena od upućenja Gospodnjega 976... Ona koja je za života bila kraljevstvu majka postade majkom sirota i zaštitnicom udovica. Ovamo pogledavši, čovječe, reci: Bože, smiluj joj se dušil«

Za taj natpis pokojni povjesničar Lovro Katić veli da je najvažniji kameni dokument srednjovječne hrvatske povijesti... Samo malena rijeka Jadro doziva u sjećanje prohujala stoljeća i nesmirenim šumom svoje vode kao da vječno pjeva himnu zahvalnosti i vjernosti starim gospodarima. Najveći broj sjemeništaraca prvi put je ugledao taj stari narodni spomenik, koji nas ispunja neskrivenim ponosom, ali i tugom što smo na taj povijesni biser prilično zaboravili. Trebali bismo ga dostojno proslaviti za dvije godine o njegovoj tisućgodišnjici.

ZAŠTO JE DIOKLECIJAN PROGONIO KRŠĆANE?

Svečanu koncelebraciju sa dvadeset svećenika vodio je nadbiskup Frane Franić. U svojoj homiliji prikazao je razloge zašto su bili mučeni solinski kršćani u vrijeme cara Dioklecijana.

— Dioklecijan je progonio kršćane kao protivnike rimske države jer je htio da on jedini ima pravo na čitava čovjeka, pa čak i na njegovu savjest. Kršćani su svojim životom i radom bili vrijedni građani. Oni su ljubili svoju domovinu i pokoravali su se carskim nalozima sve dok oni nisu bili u protivnosti s njihovom savješću. To dokazuju četiri solinska vojnika koji su kao kršćani bili u carskoj straži, a kasnije pogubljeni jer se nisu mogli odreći svoje vjere u Krista... Kršćani su tada položili svoj povijesni ispit. I danas ćemo ga položiti ako nam život bude ispunjen ljubavlju u izgradnji naše zemaljske domovine i ljubavlju prema vječnoj domovini, kako je to bilo kod solinskih mučenika...

GLE, KAKO JE DOBRO...

Nakon bratske večere sjemeništarci su se počeli opraštati i razilaziti s jednodušnom željom da se takvi susreti svake godine obnove i prošire. Duhovno obogaćeni i ohrabreni, doživjeli su veliku istinu starozavjetnog psalmista: »Gle, kako je dobro i kako je milo kao braća živjeti zajedno« (Ps. 133).

TEMELJI CRKVE SV. STJEPANA — MAUZOLEJ HRVATSKIH KRALJEVA

14. lipnja sahranjeno je tijelo Msgra Petra Pajića svećenika banjalučke biskupije. Bio je štovatelj Srca Isusova i suradnik Njegova Glasnika. Ova pokojnikova crtica vjerno odrazuje njegovu dušu: vedru i duhovitu, ali i punu Božje mudrosti.

Piše: Petar Pajić

Nepismenjak pred otvorenom knjigom

Bilo je to tako na jednom mjestu podavno. Držao im nekakvo predavanje. Teško je pretpostaviti da je imao osnovu školu Onu od 4 godine. Vjerojatnije je da je svršio nekakav tečaj za opismenjivanje. Pa mu se eto, otvoriše oči, kao ono u davno doba Adamu i Evi. Kao i oni, spoznao i on dobro i zlo. Postao prosvjetljen i napredan. Prvo je od svega znanja stekao saznanje, da nema Boga.

To je za njega bilo kolosalno otkriće. Vjeruju samo neuki, duševno zaostali, mračnjaci. Saznanje, koje je on stekao, prenositi na druge, neprosvijećene, u izvjesnim je prilikama unosno, vrlo isplatljivo. Bolje je to nego kulučiti na njivi ili u šumi, da ti žuljevi poskaču po rukama. Još i popucaju pa od bolova ne možeš po cijelu noć ni oka stisnuti. Prži kao žeravica.

Tako im, eto, držao predavanje. »Prosvjećivao ih«. A oni neće smjeti ni da mrdnu. Bolje je s mirom nego kavga. Nitko ne voli da ga uzmu na zub ili da mu prišiju kakvo pogrdno ime. A može biti, ne daj Bože, još štogod i gore. Uostalom, on je pretpostavljao, da je pred njim samo hrpa kupusovih glavica, pa da im možeš bez brige sadrijeti mačka i nasuti luga u oči. Stoga, dušu u se i slušaj što mudrac zbori! To je za tvoje dobro!

A o čemu će im drugom govoriti, nego o Bogu, »starom dušmaninu« i »neprijatelju svakoga ljudskog napretka i sve čovjekove sreće!«

»On je, što tvoju ubija dušu,
On je, što život puni gorčinom,
Ostavi njega, ostavi njega!«
(I. Poljak)

To je ipak najzanimljivija tema. Tu se možeš ispucati i narugati do mile volje svima zaostalima i natražnima i učiniti dobro djelo, da im izbiješ iz glave »praznovjerje i misticizam.« Za sve to ne treba nikakova osobitog znanja. Dosta je samo za drugima ponavljati par fraza i parola, što su ih oni davno sažvakali i probavili. Isto tako on vrlo dobro zna da Bog nije nikakva policija, pa da odmah zove na odgovornost, bilježi i naplaćuje globu. Ima ih, koji mu se rugaju i prkose godinama, pa ih još nije stoga zaboljela glava. Predavač otvori usta i prosu mudrost:

— Šta! Kakav Bog? Nema Boga! Gdje piše da ima Bog?! — i gleda pobjedosno po družini, koja mukom muči . . .

Pa ipak, ipak . . . Davno su kazali: svaka ptica ima svoga kopca. Udarila vila na Halila! Našao se jedan, koji neće da šuti i ne prima svu mudrost pod gotov groš. Nekakav garav momak kao ugarak, jogunast ko ždrijebe, ispali ko iz puške:

— Polako prijatelju! Da se ne varaš? Vidiš, na onom drvetu piše — ima Bog. I na onom kamenu! I na onom listu! Samo šteta što si ti nepismen, pa ne umiješ čitati.

Nasta tajac. A onda onih pedeset pljesak i odobravanje. Bila je to prava riječ na pravom mjestu. Drugi puta će mudrac puhati i na hladno i bit će svakako oprezniji, da ne naleti na minu.

Što je dalje bilo, povijest o tome šuti. Jedno je posve jasno: nisu slova i pismo samo one kuke i crknje koje su ljudi s toliko muke i napora pronašli, da jedan drugom saopće svoje misli i da ih predaju pokoljenjima. Svaki stvor, živi i neživi, jest jedno divno Božje slovo. A čitav svijet je velika Božja knjiga, koju je On napisao i otvorio pred nama. Nama je ljudima dao oči i pamet i dužnost da je čitamo. Svi mi nećemo je moći dočitati do svršetka svijeta. Unutra piše svašta lijepo i pametno: Kako je On velik, moćan, pametan i dobar, i kako nas voli, i kako je sve ispunio čudesima. I atome, i kapi vode, i zrnce pijeska, i nebeske svjetove. Slava mu i čast do vijeka!

»Poslati u život dijete koje u stvorenju ne zna čitati divno Božje Ime, znači, poslati u život analfabeta koji ne zna pročitati ime svoga Oca«, pravo kaže kardinal Faulhaber.

PSOVKA JE STRIJELA U NEBO

»Vedro nebo zaplakalo,
crnu zemlju pogledalo,
Što na zemlji ljudi čine
pogrđujući Božje ime.
Kad se dijete porodi
i povoje ostavi,
Na noge se osovi,
još se ne zna obrisati,
A zna Boga proklinjati«.

Bio je on trgovac, a živio je u jednom bosanskom gradiću. Svi su ga zvali Šaro, jer je u mladosti prebolio velike ospice i u licu je ostao pjegav. Po naravi veoma bistar. Osobito je vješto znao pripovijedati narodne priče i bajke. Na zimskim prelima vodio je glavnu riječ i svi su ga rado slušali.

Imao je nekoliko odraslih sinova, koji su trgovali zajedno s njime. Svi su išli u crkvu i molili se Bogu.

Dakle, nisu bili odmetnici. Ali, nažalost, u cijeloj obitelji vladala je velika mana: svi su odreda psovali — i Šaro, i žena mu, i sinovi.

Jedne godine na Ilindan otišao je Šaro u crkvu, a najstariji sin ostao u dućanu. Kad se Šaro vratio iz crkve, bio je nekako zamišljen. Jedan ga sin upita:

— Što ti je, oče, te si tako zanijemio?

— Eto tako! — odmahne Šaro rukom.

Malo kasnije drugi ga sin ponovo upita istu stvar. Tada Šaro progovori: — Danas je mladi kapelan u svojoj propovijedi rekao da smo ja i svi moji ukućani — đavolska djeca.

— Kako to? dreknuše sinovi.

— A što je najgore, djeco, ima mladi svećenik pravo!

I sada Šaro poče pričati što je čuo u crkvi: jedan francuski misionar, počne Šaro, došao kući u Francusku iz Afrike na odmor. Prošeta malo gradskim ulicama. Najednom čuje kako jedan radnik strašno psuje. U svom bijesu nije štedio ni Boga, ni Krista, ni Blaženu Gospu, ni sakramenata... Misionar nije mogao više izdržati, nego se uputi do radnika koji je u međuvremenu prestao psovati, ljubezno ga pozdravi i upita:

— Odakle ste vi, prijatelju, rodom?

Radnik spomenu jedno mjesto.

— Nije istina, nadoveže misionar, vi ste rodom iz pakla.

— Ja iz pakla? — začudi se radnik. Kako to može biti?

— Evo ovako... Ja sam već dugo vremena misionar u stranim zemljama. Prošao sam mnogo svijeta, pa kad god sam u tuđini vidio neku skupinu ljudi koji su među sobom razgovarali francuski, odmah sam bio siguran da su to moji zemljaci. A ako su govorili njemački, ili engleski, ili španjolski, znao sam da su Njemci, Englezi, Španjolci ili slično. Dakle, vidite, po govoru se poznaje odakle je čovjek rodom. A eto, ja sam malo prije na svoje uši čuo da vi odlično govorite paklenim jezikom, jer je psovka — to je posve jasno — jezik pakla. I, prema tome, s pravom zaključujem da ste rodom iz pakla. Ondje i ne znaju drugo nego kleti i psovati...

Oštre riječi toga misionara, nastavio je kapelan u propovijedi, nisu daleko od istine, jer i sam Sin Božji dovikuje psovačima svih vremena: »Đavo je vaš otac!« Pa kao što drugi roditelji uče svoju rođenu djecu materinjem jeziku, tako i đavao uči svoje sinove i kćeri svome paklenom jeziku. I tako se po govoru poznaje da su rodom iz pakla i da im je đavao otac. Tako i sveti Bernardin kaže: kao što Bog govori na usta apostola, tako i đavao govori kroz usta psovača...

Šaro je tako govorio svojim ukućanima.

— Sve je to velika istina. Ja više neću biti dijete đavla, nego dijete Božje i neću više psovati. A i vama zapovijedam da ni vi više ne govorite đavolskim jezikom...

Sinovi su poslušali i od tada se sve manje psovke čulo u njihovoj kući.

Jozo Marić

IZABRALI SU

VATROSLAV HALAMBEK, rođen 31. XII. 1944. u Zagrebu. Mama mu je živa, a otac je umro prije četiri godine. Ima tri brata i tri sestre. 30. lipnja Mlada misa.

»Želim Božju poruku predati drugima da dožive pravu životnu radost i osjete kako ih Bog voli. Uvjeren sam da je jedino Bog izvor pravoga veselja i sigurnosti . . .

Danas u duši imam živi osjećaj svoje velike nedostatnosti. Čudim se što se baš na mene sručila milost Duha Svetoga. S druge strane proživljavam u duši veliku sreću i zadovoljstvo. Okrunjeni su svi moji dosadašnji napori i nadam se da će Božja pomoć i nadalje biti sa mnom i da me neće ostaviti. Osim toga, imam neku sretnu narav da se ne bojim problema i da ih tragično ne shvaćam . .«

JANKO ROGINA, rođen u Zlataru 7. studenoga 1944. Samo mu je majka živa, a prije 11 godina otac je stradao u saobraćajnoj nesreći. Ima još jednoga brata i četiri sestre. Mlada misa 4. kolovoza u Zlataru.

»Kad sam se 1960. godine odlučivao na svećenički stalež, na mene je djelovala činjenica da ima malo svećenika i da bih kao svećenik mogao mnogo dobra učiniti za Božji narod. Želio sam mu pomoći da što više upozna Boga i tako postigne svoju životnu puninu i sreću. Po mom uvjerenju svijetu je danas najpotrebnije: dati Boga.

Za isusovačko zvanje sam se odlučio još 1958. godine na jednim misijama, koje su se održavale u župi moga strica u Belcu . . . Ja sam s Gospom pošao u život. S Gospom siromaha idem i dalje, do kraja . .«

OD PEDESET MLADOMISNIKA KOJE JE NA PETROVO U ZAGREBAČKOJ KATEDRALI ZAREDIO NADBISKUP FRANJO KUHARIĆ, BILO JE I OVIH ŠEST ISUSOVACA.

KRISTA

ANTUN CVEK, rođen 10. II. 1934. u Stenjevcu. Roditelji su mu živi. Ima jednu sestru. Mlada misa 21. srpnja u Stenjevcu.

»Najprije sam završio autolimarski zanat i radio sam kao radnik. Tako da imam 13 godina radnoga staža. Iza toga sam otišao na srednju ekonomsku školu, pa u Družbu Isusovu. Promatrao sam probleme radnoga naroda, koji me i sada najviše zanima, jer sam jeo radnički kruh. Živio sam s radnicima i doživljavao i proživljavao njihove brige i potrebe. Uvidio sam da današnjem radniku za njegovu potpunu sreću fali ona druga kategorija: duh i duhovno zadovoljstvo. To je ono božansko, što ne može dati niti standard niti udobnost života. Zato me i privukao redovnički stalež kako bih se lišio svih materijalnih sredstava da druge obogaćujem.«

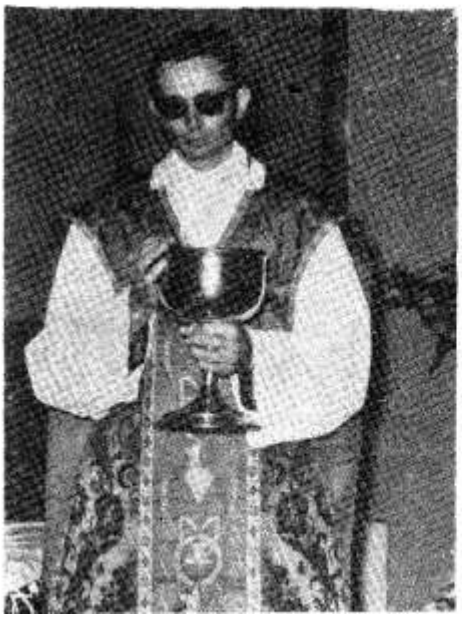

IVAN STANFEL, rođen 22. listopada 1944. u Vrbovcu. Ima jednoga brata i sestru. Mladu misu 7 srpnja u Vrbovcu. Roditelji su mu živi.

»Ima već 15 godina što mislim na današnji dan. A i više . . Teško je reći što se danas nalazi u mojoj duši. Čini mi se da sam najsretniji na ovom svijetu. Ne samo zbog toga što je to sada neka životna proslava. To mi ni najmanje ne leži, nego mi je najdraže ovo proživljavanje blizine Božje. Kad gledam svoje djetinjstvo, pitam se: — Pa dobro! Odakle baš meni to da je upravo Bog mene izabrao iz samoga Vrbovca? Iz župe vrbovečke imamo nekoliko svećenika, ali nikoga iz samoga Vrbovca. Tko mi je to izmolio? Tko mi je to od Boga isprosio? To je svakako čista milost . . . Ja to proživljujem kao nešto vlastito, intimno, a ujedno i veliko . . A što se tiče budućnosti ne bojim se mnogo, jer znam da je Bog vjeran i da svojih ostaviti neće.«

TOMISLAV SLOKAR, rođen 18. XII. 1943. u Sarajevu. Majka je živa, otac umro. Ima žive još jednoga brata i sestru.

»Odlučio sam se postati svećenik još dok sam bio dijete. Majka me je vodila u crkvu; i to ne samo na nedjeljnu misu, nego i kad god se moglo. Majka je uvijek o svećenicima govorila najbolje. Isticala je često veličinu i dostojanstvo toga poziva i tako sam zaželio da i ja jedanput postanem svećenik. Moglo bi se reći da me je majka nagovarala. Ali to nije bilo nagovaranje s nekim autoritetom, nego savjetovanje. Nikada nije došla u pitanje moja sloboda ili manjak motiva . . . Da sam se odlučio za Družbu Isusovu posebno je na mene djelovao život i vladanje tihoga života časne braće Tome Šostarca i Mate Stanića, koje sam kao ministrant često promatrao . . .«

IVAN TAMBOLAŠ rođen 30. III 1945. u Otrovancu, župa Pitomača u Podravini. Roditelji su mu živi. Mlada misa 14. VII. u Otrovancu.

»Koliko se sjećam od mladih dana sam imao volju postati svećenik. Isusovci su dolazili k nama na filijalu u Otrovanec i stanovali kod mojih roditelja. Sviđalo mi se njihovo vladanje i propovijedanje.

Danas kroz moju dušu struji osjećaj i straha i nade. Strah me je jer dobro vidim opasnosti, križeve i muke što me čekaju ako budem htio biti dobar isusovac. Ali opet i duboka je nada u meni, jer osjećam da se nisam ja sam pozvao, nego me Krist izabrao i pozvao. Znači da On računa na mene i da će mi pomoći kako bi moji životni ideali bili ostvareni«.

Piše: Rudolf Brajčić

U Duhu imamo pristup k Ocu

Pri utjelovljenju ljudska Kristova narav bila je pomazana i ispunjena Duhom Svetim. Tim istim Duhom trebali su biti pomazani oni koje je Krist na temelju iste naravi u sebi nosio, a koji u nj povjerovaše. To se pomazanje zbilo na dan Duhova. Tek tim dolaskom imamo **dovršenu Crkvu.**

Za Židove je Pedesetnica (sedam sedmica nakon Pashe) bila blagdan novih plodova, dakle, blagdan **plodnosti** (Izl 23, 16; 34, 22. Pn 16, 9-12). Tog dana su se u kasnija vremena sjećali bar neki krugovi i sklapanja Saveza s Jahvom i primanja zakona na Sinaju. Riječ pedesetnica (pedeset dana) budila je misli na jubilejske godine milosti, koje su se slavile svakih pedeset godina (Lev 25, 8-22). Bio je to, dakle, dan pun bogatog značenja, zgodnog da označi ulogu Duhova u Crkvi.

»Silazak Duha Svetoga na dan Pedesetnice predstavlja univerzalno i **stalno** njegovo poslanje Crkvi. Taj je dan Duh Sveti uzeo u pun i posvemašnji posjed čitavu Crkvu da s njom ostane zauvijek; taj dan se izvrši krštenje Duhom Svetim, o kojem je Krist apostolima govorio; taj dan se obistini Spasiteljevo obećanje: Ja ću moliti Oca i dat će vam drugog Branitelja koji će ostati s vama zauvijek (Iv 14, 16-17). Dokaz njegove stalne prisutnosti i poticanja cjelokupnog djelovanja Crkve nalazi se u knjizi Djela Apostolskih, koju su s pravom nazivali »Evanđeljem Duha Svetoga«, jer pripovijeda o njegovim djelima u Crkvi« (Midali).

Ako gledamo pojedinačno učinke Duha Svetoga kako nam ih donosi Sabor, onda na prvo mjesto dolazi **pristup k Ocu.**

Po Duhu nam je otvoren put u očinsku kuću, iz koje nas je grijeh otrgnuo: »U Kristu imamo po vjeri slobodan pristup k Ocu u jednom Duhu.« (Ef 2, 18). S Duhom, dakle, nastaje mir između djece i Oca.

Salom (mir) u Starom zavjetu znači duhovnu i materijalnu sreću, duhovno i materijalno blagostanje. U tom smislu upotrebljava se kod blagoslova: Mir s tobom (Suci 6, 23). Pravi unutarnji mir starozavjetnom čovjeku može dati samo Bog. On ga od njega i očekuje: »Jahve, ti mir nam daješ, jer ti si tvorac svih djela naših.« (Iz 26, 12) Bez Boga čovjek ne može imati mira: »Nema mira opakima, kaže Jahve.« (Iz 48, 22)

Taj je mir posebno obećan mesijanskim vremenima. Mesija se zove: knez mironosni (Iz 9,5). On će navijestiti mir narodima (Zak 9, 10).

Prema Bibliji se vidi da se u miru radi o životnoj stalnosti čovjeka pred Bogom, o njegovu stalnom smještaju u Ocu.

Uz pristup k Ocu veže se misao i o **prijateljstvu s Ocem.** Po Duhu imamo prijateljski pristup k Ocu.

Sv. Pavao naziva sve vjernike »ukućanima Božjim«. Tako i liturgija. Efežani su prije krštenja bili stranci pred Bogom. Zadobivši pristup u Duhu k Ocu, oni su Očevi pouzdanici.

U XII—XVI. stoljeću je prijateljstvo s Bogom jedna od glavnih kategorija shvaćanja duhovnog života (Tauler, Suzo, Franjo Saleški). Danas se osjeća težnja da se kršćanski život razvije dijaloški, bilo izravno u odnosu prema Božjem Ti, bilo neizravno u odnosu prema Ti bližnjega u kojem susrećemo Božje Ti. Time je na suvremen način izražen način života prijateljstva s Ocem u Duhu Svetom.

Danas Crkva stoji pred zadatkom da utvrdi ideju prijateljstva prema predosobnim oblicima zajedništva, kao što su kamaradstvo i grupaštvo. Kršćani po pristupu k Ocu u Duhu nisu kamaradi ni članovi grupa, nego prijatelji i domaći među sobom u svoj širini Božjega naroda. I samo izgradnjom tog osjećaja možemo doći do pravog crkvenog zajedništva.

SVETA

Piše: Predrag Belić

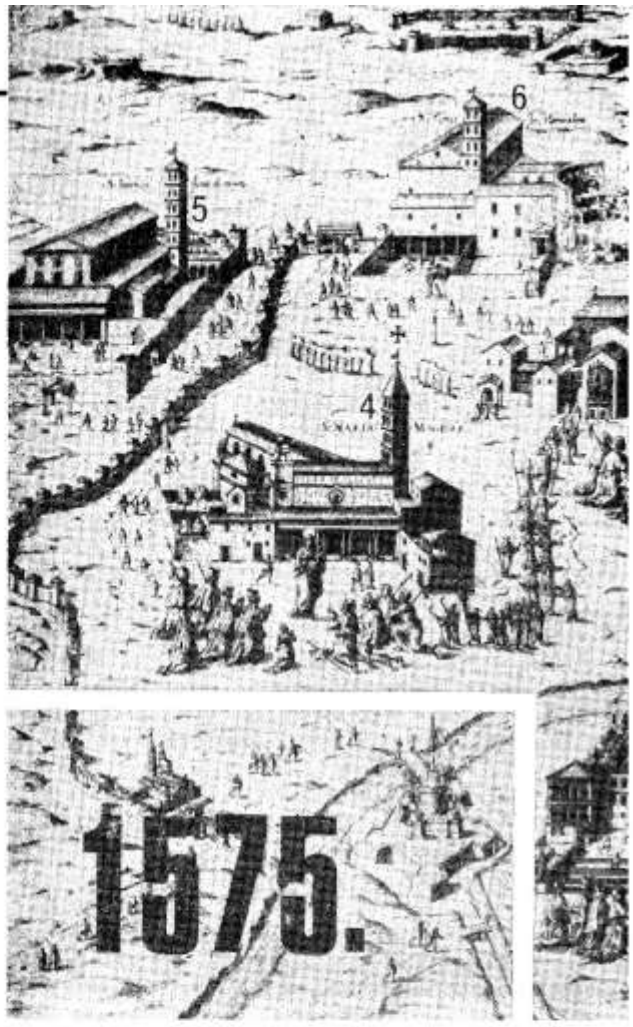

Tridentski je sabor već na početku svoga djelovanja u klasičnom dekretu o OPRAVDANJU iznio teološke temelje hodočašća i jubilejskih godina, kada je — za razliku od luterovskog opravdanja samo vjerom — uz ostalo učio i ovo: Za one koji dobro djeluju do kraja i koji se u Boga pouzdavaju, ima se navještati vječni život i kao milost djeci Božjoj — milostivo obećana po Isusu Kristu — i kao nagrada. Ova će se vjerno dati prema Božjem obećanju njihovim dobrim djelima i zaslugama. (Pogl. 16)

Jedan drugi teološki temelj za buduće jubilejske godine donio je isti sveti sabor šesnaest godina kasnije u 25. i posljednjem zasjedanju. Dne 3. prosinca 1563. izglasan je dekret o OPROSTIMA gdje piše: »Budući je Krist predao Crkvi moć davanja oprosta, a ona se tom bogodanom vlašću još od davnina i služila, to presveti Sabor uči i zapovijeda, da se i nadalje ima zadržati korištenje oprosta, jer je kršćanskome puku veoma korisno, a ugled ga svetih Sabora preporučuje . . .«

Ako se uzme u obzir ova nauka i sve ostale potridentske obnoviteljske mjere Crkve i crkvenih poglavara, papa i biskupa, te njihovih suradnika u svećenstvu, redovništvu i raznim bratovštinama, onda nas neće nimalo čuditi, da je jedanaesta redovita sveta godina svojim vanjskim sjajem i nutarnjim, duhovnim plodovima daleko nadmašila sve dotadašnje.

Sveta je 1575. godina bila ponajprije dobro organizirana. Već 1573. počele su priprave: osiguranje puteva, mostova, živežnih namirnica, »zaleđivanje« cijena . . . a pogotovo postroženje javnoga ćudoređa, zabrana karnevalskih zabava i sl. Kao dokaz organizacione brige neka posluži ovdje prikazan prospekt glavnih religioznih građevina u Rimu, što ga je izradio A. Lafredi. Prospekt je tiskan upravo za ovu 1575. godinu i za hodočasnike. Crtež nije savršen s obzirom na današnju kartografiju. Niti se poštuju razmjeri udaljenosti, niti je gledaocu najbliža južna strana. Stvarno nam je najbliža bazilika svetoga Petra na Vatikanu koju označismo za ovaj broj Glasnika brojkom 1. Upozorujem da je crkva prikazana kakova je upravo bila te godine, tj. u stanju postepenog prelaženja iz srednjovjekovne u novovjekovnu: kupola još nije dograđena, a prednji dijelovi stare crkve još nisu srušeni.

Bazilika prvog pape jedina je velika bazilika u Rimu što se diže s desne

strane Tibera. Sve ostale su na lijevoj, dakle istočnoj strani. Tako vidimo baziliku sv. Pavla na crtežu desno već izvan gradskih zidina (br. 2), a unutar zidina sv. Ivana u Lateranu (br. 3) i napokon sv. Mariju Veliku — br. 4. Uz sve četiri velike bazilike naslikane su još i tri male, što su ih hodočasnici također rado posjećivali: Sv. Lovre đakona uz rimsko groblje Campo Verano (br. 5), dakako izvan zidina, pa baziliku sv. Jeruzalemskog križa (br. 6). Tu je napokon i crkva sv. Sebastijana (br. 7), gdje se u blizini nalaze glasovite Kalistove katakombe, koje u XVI. stoljeću još nisu bile pristupačne hodočasnicima.

Ne može biti sumnje da je za golemi uspjeh ove svete godine 1575. naročito zaslužan veliki papa Grgur XIII (1572-1585). Svima je prednjačio svojim svijetlim primjerom. Već 3. siječnja pošao je u hodočašće četirima bazilikama, a onda je još pet puta ponovio tu jubilejsku pobožnost: dva puta pred Uskrs i tri puta u Došašću. Usprkos dubokoj starosti, tijekom čitave jubilejske godine sudjelovao je neumorno u crkvenim svečanostima, a osobito je mnogo vremena posvećivao brojnim audijencijama hodočasnika.

I potridentski kardinali nisu htjeli da zaostaju u davanju dobra primjera. Značajno je kako je milanski nadbiskup i kardinal sv. Karlo Boromejski molio najprije posebno dopuštenje da smije biti odsutan izvan svoje dijeceze, jer je Tridentski sabor u svojim reformnim dekretima veoma naglašavao tzv. »zakon rezidencije« biskupa. Pred polazak u Rim sv. Karlo je napisao svojim vjernicima postirsko pismo, gdje ih poučava o jubilejskom oprostu, a osim toga i citira sv. Ivana Zlatoustoga pohvalu grobu sv. Petra. Putovao je kao običan hodočasnik i pokornik. Kako bi na vrijeme i stigao u Rim i vratio se u svoju nadbiskupiju, Svetac je napustio Milano na Bezgrešno Začeće 1574. da se u Vječnome gradu nađe 21. prosinca. Trebalo je dakle za put dva tjedna što ga danas brzi vlak pređe u pola dana. Unatoč prosinačke studeni i drugih napora, sveti hodočasnik nije nikada propuštao ni svojih postova ni razmatranja, a misio je svaki dan pa i onda kada je cijelu noć prije toga bio putovao. U Rimu, na duhovnu pobudu sviju, revno je posjećivao propisana svetišta, a preostalo vrijeme provodio je u poslovima obnove Crkve.

Mnogi su redovnici iskoristili svetu godinu da održe generalne kapitule (vrhovne redovničke skupštine). Tako je Grgur XIII te godine primio u zajedničku audienciju 300 kapucina, 600 augustinaca i 800 franjevaca-opservanata.

SVETA GODINA

Što se tiče statistika, možda ni o kojoj svetoj godini do tada, nismo tako dobro i sigurno obavješteni kao u ovoj. Gotovo se svi pisci slažu, da je tada u svemu bilo nešto više od 400.000 hodočasnika. Da su s obzirom na prehranu i konak hodočasnika organizatori svete godine i te kako racionalno postupali, vidi se i po tome što su uvjeti za dobivanje oprosta preudešeni tako, da se pobožnici u Rimu nisu morali zadržavati 30 dana kao nekoć nego samo pet.

Malo je hodočasnika koji su pojedinačno ili u malobrojnim skupinama pohađali bazilike. Većina ih je išla moleći i pjevajući u procesijama pod vodstvom svećenstva, koji bi pobožnicima danom zgodom tumačili svetišta i svetu povijest Rima, a dakako još i više sam religiozni sadržaj i smisao jubileja: obraćenje i posvećenje!

Kao prva pokoncilska sveta godina, tisuću pet stotina sedamdeset i peta nosi sve značajke katoličkoga baroka sa triumfalističkom preobilnošću i alegorizmom. Obično bi u jubilejskim procesijama bio ovakav red: najprije pod svojim zastavama idu bratovštine, u kojima su bratimi obučeni u bijela, crna, crvena ili modra vrećolika odijela. Za bratovštinama idu ostali muškarci raspoređeni prema župama, zatim svećenstvo, pa svjetovne vlasti i odličnici, napokon ženski svijet. Sasvim na kraju vozile su se kočije, kola i tegleća marva sa zavežljajima i prtljagom. Na gradskim vratima hodočasničku bi procesiju pozdravila glazba, prijatelji, znanci i rimske bratovštine. Hodočasnici bi najprije pošli u baziliku sv. Petra, a onda tek u svoja konačišta.

Triumfalističko obilje i alegorizam potridentske, barokne epohe pokazivala su naročito neka hodočašća. Slobodno prevodim jedan stari izvještaj o hodočašću iz talijanskoga mjesta San Ginesio. Na čelu povorke nosilo se Raspeće za kojim su išli pokornici koji su se bičevali. Slijedile su tri bratovštine: Naše Drage Gospe, Svetoga Trojstva i Presvetoga Oltarskog sakramenta. Svi su bratimi bili bosonogi, a glave im pepelom posute. Ali tek iza ovih raspjevao se barok u alegorijskim predstavnicima Staroga i Novoga Saveza. Rim je gledao u odgovarajuća odijela obučene i s određenim simbolima: arkanđela Mihaela s mačem i tezuljom u rukama, Adama i Evu s jabukom. Nou s arkom, Izaka sa cjepanicom, Abrahama sa nožem za žrtvovanje, Melkizedeka u velikosvećeničkom odjelu, Jakoba u istočnjačkoj nošnji s ljestvama, Joba puna čireva, Mojsija sa zapovjednim pločama, Arona s kadionicom, Jošu pod oružjem i sa figurom sunca, Gideona u oklopu sa trubom, Samsona s mjedenim vratima, Davida s Golijatovom glavom, Rafaela kako vodi Tobiju, Esdru sa bijelom svećeničkom kapom i srebrnom posudom u ruci, Izaiju u crvenom odijelu, Amosa na čobansku odjevena, Juditu sa Holofernovom glavom u ruci, Jeremiju u dugom crvenom odijelu, Makabejca sa glavom i rukom Nikanorovom. Deset dječačića predstavljalo je nevinu dječicu. »Ivan Krstitelj« nosio je križ od trstike s natpisom »Evo Jaganjca Božjeg!« Preteču su slijedila četiri evanđelista držeći knjige, a njih su opet pratila četiri velika zapadna crkvena Oca: Grgur u bijeloj papinskoj sutani, Jeronim u kardinalskom grimizu, Ambrozije i Augustin u biskupskim ornatima. Završnicu su činila pobjednička kola Crkve, koja su se naokolo sama kretala bez vidljiva uprega — mogli bismo reći »automobil šesnaestoga stoljeća«. Na kolima se nalazila velika i bogato ukrašena Noina arka, taj simbol Crkve. Na vrhu se nalazio »Grgur XIII.« U ljevici držao je globus a desnicu je uzdigao kao na blagoslov. Do njegovih je nogu bila alegorija Razboritosti, s jedne strane kola prilika Pravednosti sa tezuljom u ruci, a s druge Ljubav sa troje dječice. Dva su anđela nosila natpis: »Katolička apostolska i rimska Crkva kojom su dugo vrijeme upravljali najsvetiji oci a prosvjetljuje se i raste naukom i divnim krepostima dvanaestorice papa, koji su nosili ime Grgur, a sada pod trinaestim istoga imena slavno pobjeđuje puna pravde i blaženstva!« (Vidi Pastor, Gesch. d. Päpste 9, 149-150).

Nema sumnje da takovi i slični oblici triumfalizma nisu posvećivali narod nego je to bila iskrena, nutarnja pobožnost na mjestima što su ih svojom krvlju oblili mučenici počevši od Apostolskih prvaka. I Rim i hodočasnici 1575. duhovno se obnoviše zahvaljujući u prvom redu molitvenom i sakramentalnom životu, kojim otpočeše tada živjeti. U franjevačkom, nama već od Katarine Bosanske kraljice poznatom svetištu Ara Coeli, ispovijedalo je svaki dan 60 redovnika. Isusovci su također do u duboku noć »dežurali« u svojim i drugim crkvama, a ljetopisci bilježe vraćanja nepravedno stečene imovine, otpuštanje priležnica, obraćenja inovjeraca, a iznad svega herojska djela kršćanske ljubavi, u prvome redu prema samim hodočasnicima.

Piše: Marko Stanić

U PRAVI ČAS NA PRAVI NAČIN

Došao je kući. Vratio se s posla. Umoran, neraspoložen. Jer posao mu je bio težak, a prihvatio ga se da više zaradi za svoj dom. Nije htio da se žena zaposli. Govorio je: Hoću toplinu doma, a ta je bijedna ako je i žena zaposlena.

Nije dobro ni zatvorio vrata, a žena će srdito:

— Pobjegao je onaj tvoj divlji kanarinac.

— Zašto »divlji«? — A kako je pobjegao?

— Htjela sam očistiti krletku, a on se lukavo provukao ispod ruke i, kroz otvorena vratašca, odletio.

— Možda ćemo ga pronaći. Kamo je odletio?

— U mačkove pandže. Dobar zalogaj.

Muž se snuždio. Volio je kanarinca. Bio mu je radost mnogih trenutaka. — Sjeo je za stol, hrane jedva da se dotakao, ustao, bolno pogledao ženu i bez riječi pošao da se odmori. Zabolio ga, više postupak žene, nego gubitak kanarinca.

Došao u sobu, sjeo u naslonjač i počeo razmišljati. Bože moj, kako neće da shvati. Inače je dobra: žena, dobra majka, dobra odgojiteljica, domaćica. Sve, samo: u pravi čas — na pravi način, to joj nikako ne ide u glavu.

I stao snatriti . . .

Ulazi u kuću. Žena ga nasmijčšena dočeka na vratima:

— Kako si, mili moj? Umorio si mi se, je li? Uz svoju ženu i dječicu sad ćeš se lijepo odmoriti. Skuhala sam nešto što ti osobito voliš. Dođi, vidjet ćeš.

I povede ga k stolu na kojemu ga čekalo njegovo omiljeno jelo. Potekao je lijepo razgovor i u zgodnom trenutku će žena:

— Nemoj se, molim te, smijati, nešto ću te upitati: Voliš li ti više kanarinca ili mene?

— Drago pitanje . . . A evo ti i dragi odgovor: »Kanarinca« — ali onog koji mi je malo prije na vratima onako lijepo zapjevao i sada mi pjesmom svoje riječi sladi život . . .

— A drag ti je i onaj u krletci?

— Drag mi je. Ali ja ne bih dao tebe ni za sve kanarince na svijetu.

— Hvala ti, dragi. A sad me slušaj. Eto . . . našemu se kanarincu nešto dogodilo.

— Što, zar se razbolio?

— Nešto bolnije. — Čistila sam krletku, oprezno i s ljubavlju kao uvijek. I, ne znam kako mi se to moglo dogoditi, nekako se provukao ispod ruke i odletio. Našao se blizu mačak i, kad se naš jadni kanarinac u letu spustio, mačak ga je ščepao . .

U očima žene zasjale su suze . .

— Divna moja ženo . . .!

Trgnuo se iz snatrenja. Sjetio se što je malo prije doživio i bol mu se izvila u krik: — Kada će moja žena konačno shvatiti: u pravi čas — na pravi način!?

Vrata su se naglo otvorila. Ušla je žena. U trenutku shvatila je bolni krik svoga muža. U njoj se nešto slomilo. Raskrilila ruke, poletjela mu u zagrljaj s uzvikom: Sada! Sada!

Dva su obraza, jedan uz drugi, bila mokra od suza, a dva su srca živo kucala kucajima sreće . . .

MEĐUNARODNI KONGRES SVEĆENIKA

Prigodom tristote godišnjice ukazanja Srca Isusova svetoj Margareti M. Alacoque u ovoj Svetoj godini organizira se svećenički kongres Srca Isusova. Ovaj će se održati od 13. do 17. rujna u Paray-le-Monialu, a od 17. do 19. rujna u bazilici Presvetog Srca na Montmartru u Parizu.

Glavna tema kongresa: »Štovanje Srca Isusova u svećeničkom životu i u pastoralnim zahtjevima našega vremena.«

Predavači na kongresu su kardinali i dijecezanski biskupi sa svih pet kontinenata kao kvalificirani učitelji svećeničke izgradnje i pastoralnoga života. Evo nekoliko imena.

»Potreba da se pastoral oblikuje prema oznakama Srca Isusova« — Msgr. Le Bourgeois, biskup Autuna, Francuska.

»Srce Isusovo uvjerljivi simbol« - kardinal Wright, prefekt Kongregacije za svećenstvo, Rim.

»Prema središtu čitavoga pastorala Crkve koje je jedno srce« — kardinal Marty, Pariz, Francuska.

»Štovanje Srca Isusova i obiteljski život« - kardinal Conway, Irska.

»Teologija Srca Isusova« — predavanje pokojnog kardinala Danieloua, Francuska.

Nadbiskup St. Lo Kuang iz Formoze pisao je organizatorima ovoga kongresa među ostalim: »Vjerujem da ovaj kongres dolazi u vrijeme pravo i vrlo prikladno. Ovih zadnjih godina duhovni život svećenstva suočio se s mnogim poteškoćama unutar i izvan Crkve i potrebna mu je potpora i ojačanje njezinih pastira. Duhovni život mijenja svoje oblike s vremenom, ali još nije našao pravu usmjerenost. Ovaj će kongres ispitati i raspraviti o toj situaciji u mirnoj atmosferi u svjetlu Srca Isusova.«

Piše: Ivan Kukula DI

Ljubav - pokretač društvenog napretka

U nakani uzimamo društveni napredak u općem smislu: ekonomskom, kulturnom i političkom. Punim pravom možemo danas govoriti o društvenom napretku, napose na području tehnike.

Mnogo se poduzima i radi da bi se društveni napredak što brže razvijao i da bi donio što obilnije plodove. U tu svrhu priređuju se mnogi sastanci, na kojima ponajbolji stručnjaci iznose svoje referate. Mnogo se raspravlja, zaključuje se i sklapaju se ugovori o suradnji. Ne samo unutar jednog naroda ili zemlje, nego i međunarodni, pa i međukontinentalni.

Postoji i ustanova »Ujedinjeni narodi«, koja bi svojim temeljnim načelima trebala da vodi brigu o svim narodima svijeta, svima pomoći da dođu do svojih prava i da im ta prava svi bez razlike priznaju i poštuju.

Nema sumnje da takva suradnja mnogo koristi i da je dosad već urodila velikim prednostima. No ipak se u tim nastojanjima zapažaju i veliki nedostaci. Opaža se da se u međusobnoj suradnji unutar jednoga naroda, a još više u međunarodnoj suradnji, u prvom redu gleda na vlastitu korist onih koji surađuju, dok opća korist čovječanstva veoma malo dolazi u obzir.

TRAJNO ZALAGANJE CRKVE

Često se Crkvi prigovara da je zanemarila brigu za siromašne slojeve, a napose za radnički stalež. No tko poznaje povijest Crkve, taj zna da su Crkvi uvijek bili na srcu bijedni i nevoljni. Ona je prva osnivala bolnice, u kojima se besplatno liječilo; gostinjce, u koje se besplatno navraćalo; sirotišta i besplatne škole. Tko bi nabrojio sve socijalne i prosvjetne radnike koje je Crkva uzgojila, nadahnjivala, materijalno uzdržavala, omogućavala im rad. Nitko ne tvrdi da je Crkva na tim područjima učinila sve što je bilo moguće, ali iz toga ne slijedi da nije učinila vrlo mnogo. Dosta je da spomenemo nepreglednu falangu misionara, koji su tijekom povijesti Crkve žrtvovali svoje živote za najzapuštenije i najpotrebnije u svakom pogledu, i to bez ikakva socijalna osiguranja, izjednačivši se u svemu sa životnim okolnostima onih kojima su žrtvovali svoj život i cijelu svoju ljudsku egzistenciju pouzdavajući se jedino u providnost Nebeskog Oca. Koliko je, nadalje, u Crkvi nastalo redovničkih zajednica, muških i ženskih, kojima nije samo svrha život po evanđeoskim savjetima i nastojanje oko osobne savršenosti, nego i karitativni i kulturni rad među onima koji su u bijedi i nevolji!

Treba naglasiti da je Crkva danas u mnogim stranama svijeta veoma skučena u svom socijalnom i karitativnom radu. No još joj uvijek preostaje široko polje rada za sveopći društveni napredak čovječanstva. Ona brižno proučava sva pitanja koja se odnose na socijalni i kulturni razvitak ljudskog društva te javno razlaže svoja načela i svoju nauku, kojom rješava poteškoće. Ona to ne čini zato da sebe istakne i da zavlada javnim mišljenjem, ili radi bilo kojeg vremenitog probitka, nego iz čiste ljubavi prema čovjeku koji trpi, koji je zapostavljen i zanemaren, a po naravnom moralnom zakonu ima pravo udjela u svim dobrima, materijalne i kulturne naravi, kojima je Bog obdario cjelokupan ljudski rod. Proučavanjem pitanja te naravi bave se i mnogi pojedinci i mnoge ustanove, ali Crkva ima tu prednost što raspolaže Božjom Objavom, iz koje crpi nepogrešivu istinu i nadljudsku sigurnost.

ULOGA CRKVE U NAŠIM DANIMA

Pokraj svega toga što je Crkva skučena u svom radu ona je ipak i danas vrlo aktivna na svim područjima karitativnog i kulturnog djelovanja, tako da zapanjuje one koji poznaju i prate taj rad i koji nepristrano priznaju istinu. Mislimo, dakako, na Crkvu u općem smislu.

LJUBAV MAJKE TEREZIJE NE POZNA GRANICA

Od posebne je važnosti prinos Crkve u našim danima na znanstvenom polju. Danas katolici pišu mnoge knjige i izdaju mnoge časopise. No želimo napose naglasiti prinos, kojim je II. vatikanski koncil obogatio rad za društveni napredak. U Pastoralnoj konstituciji »Crkva u svijetu«, cijeli II. dio posvećen je našoj temi. U njemu nalazimo ove podnaslove: »Promicanje dostojanstva braka i obitelji«; »Promicanje kulturnog napretka«; »Ekonomski socijalni život«; »Promicanje mira i izgradnja zajednice naroda«. Sav crkveni poslijekoncilski rad na području napretka, temelji se na koncilskim načelima i smjernicama, koje imaju veliko značenje ne samo za rad unutar Katoličke Crkve, nego čine veliku uslugu i svima onima koji iskreno i nepristrano traže putokaz u tom zapletenom području. Ovamo bismo još nadodali glasovitu encikliku Pavla VI. »O razvoju naroda« (Populorum progressio), koju je Papa izdao 26. ožujka 1967. Enciklika jasno i iscrpno rješava sva pitanja na području razvoja naroda. Zanimljivo je da je Papa tu encikliku namijenio ne samo pripadnicima Katoličke Crkve, nego i »svim dobronamjernim ljudima«.

BEZ KRISTOVE LJUBAVI NE IDE

Najnužnije i neoprostivo sredstvo za sređivanje društvenih i međunarodnih odnosa je ljubav. Radi se o onoj ljubavi koju je na svijet donio sam Utjelovljeni Bog, novi Adam i nova Glava roda ljudskog, Isus Krist. On je za sebe rekao: »Došao sam da bacim oganj na zemlju, pa kako bih želio da se već zapalio« (Luk 12, 49). Da bi taj oganj zahvatio i raspalio što više srdaca i da bi izgrađivao novo društvo u duhu ove nepatvorene ljubavi, koja struji iz Božjeg Srca — evo toj nakani posvećuje Apostolat molitve svu svoju pažnju u mjesecu kolovozu o. g. Pridružimo se milijunima molitelja raštrkanih po cijelom svijetu i svesrdno molimo za sve ljude svih narodnosti, kultura i rasa »da trijezno, pobožno i pravedno živimo u ovom svijetu« (Tit 2, 12).

PRIMJER I POZIV ĐAKOVA'

U Svetoj godini 1973.—1975. navršuje se treće stoljeće od kako je sv. Margareta Marija Alacoque, redovnica Reda od Gospina Pohođenja, primila u samostanu u Paray-le-Monialu u Francuskoj objave o štovanju Presv. Srca Isusova. Prva velika objava zbila se na blagdan sv. Ivana Apostola i Evanđeliste, 27. prosinca 1673., druga u Tijelovsku osmini 1674., a treća i najznačajnija 16. lipnja 1675.

U ime proslave ovih jubileja, u đakovačkoj je katedrali održana svečana trodnevnica uoči ovogodišnjeg blagdana Presv. Srca, naime 18., 19 i 20. lipnja. Prva dva dana propovijedali su O. Miljenko Belić D. I. i O. Stjepan Šimeta D. I., a treći dan Preuzvišeni Otac Biskup Ćiril Kos. Teme propovijedi bile su tri glavne objave. Na sam blagdan Presv. Srca, 21. lipnja bila je u katedrali svečana koncelebracija Preuzvišenog Oca Biskupa i mjesnih svećenika, uz prigodnu homiliju. Obnovljena je i posveta Presv. Srcu i pomirna molitva, koja se u taj blagdan moli.

U đakovačkoj biskupiji razvijen je kult Srca Isusova po svim župama i filijalama. Poznata je stvar, da je Papa Leon XIII. na početku XX. stoljeća posvetio cijelu Crkvu i cijeli rod ljudski Božanskom Srcu, a biskup Josip Juraj Strossmayer učinio je tu posvetu još napose za svoju biskupiju god. 1902. na vrlo svečani način, u prisutnosti velikog broja klera i mnoštva vjernika. Ovogodišnja pobožnost u katedrali, pod vodstvom diecezanskog Biskupa, utvrdit će kult Srca Isusova u biskupiji i vjernike potaknuti, da u toj pobožnosti traže pobude i snage za uzorno kršćansko življenje.

Piše: Josip Ivaniš

Znala sam da ćete doći!

Spremam se za misu. Najednom mi pade čudna misao. Zovnem tutora, čika Jozu, i reknem mu:

— Što vi mislite, kako bi bilo da ja odmah poslije mise imam i večernjicu, pa da onda odem u Brod? Dugo nisam bio kod otaca franjevaca, već sam ih se poželio!

— Zašto ne? I onako je zima, a svijet će sve obaviti kod mise, pa poslije podne neće morati zepsti.

Rečeno, učinjeno!

Poslije mise bila je odmah večernjica tako da stignem na vlak, koji je išao odmah iza podneva. U selu, ondje gdje sam obično bio, ostavio sam svoju reverendu, posudio kaputić i odmah pošao na vlak bez ručka, samo da ne zakasnim. Računao sam: ručat ću u Brodu kod otaca franjevaca.

Brod! Najveći grad zapadne Slavonije. Nakon rata snažno se podiže. Ulice preko noći rastu. Od stanice do samostana prilično je dug put. Na samoj obali Save nalazi se starodrevni samostan presvetog Trojstva, mjesto gdje stanuje najpoznatija obitelj cijele okolice, oci franjevci. Sa Save je puhao hladan vjetar, a ja sam se zgurio u svoj kaput i grabio prema samostanu. Došao sam do vrata, a kad tamo ona zaključana! Pozvonio sam. Dugim hodnikom čuli su se koraci i kao da netko nešto priča. Ključ se okrenuo u bravi, vrata se otvorila, a na njima se pokaže starac blaga izgleda, s naočarima na nosu. Bio je to poznati fra Narcis, sakristan u samostanu.

— Oh, velečasni, otkuda vi danas k nama po toj zimi?

— Došao sam da proslavimo Vinkovo!

— E, onda ste zakasnili, jer su oci već otišli u vinograd. Šteta! Sigurno će se skoro i vratiti. Uđite unutra, pa ih malo pričekajte, vidite kakva je to zima.

— Neću. Onda idem u župu, tamo ću naći župnika ili kapelana, pa ću se s njima porazgovoriti dok ne dođu oci.

— Slabe ste sreće, jer ni župnika ni kapelana nema doma. Otišli su na god u Ruščicu. Vi ste valjda zaboravili da je tamo god?

— Eh, onda sam baš loše sreće! Na tu mogućnost uopće nisam mislio.

— Izvolite onda unutra, pa pričekajte dok se oci ne vrate iz vinograda.

Što sam mogao? Vratiti se kući nije mi bilo moguće, jer prvi vlak ide tek kasno u noći. Ušao sam. Fra Narcis mi otvori blagovaonicu, uvede me unutra i ja sam sjeo za stol. Vrijeme je lijeno odmicalo, svaka minuta činila mi se kao sat, a sat kao vječnost. Kraj prozora vidio sam glasovir. Idem da skratim vrijeme. Nešto ću udarati po glasoviru.

Na pultu su bile note. Otvorio sam ih. Bili su to neki valceri. Više se ne sjećam ni kako su se zvali, niti tko ih je komponirao. Već je bilo gotovo tamno, a otaca još nema. Ja sam nemarno udarao po glasoviru — što je bilo kasnije, to sve jače. Najednom se otvore vrata blagovaonice. Pomislio sam: evo, konačno se vraćaju oci iz vinograda. Međutim to je bio samo fra Narcis.

— Velečasni, evo čeka jedan čovjek. Treba ići hitno teškom bolesniku!

— Je li bio u župi? Možda su se župnik i kapelan već vratili s goda?

— Jest, bio je, ali su ga odande poslali ovamo, jer još nema ni župnika ni kapelana. Čovjek kaže da je stvar hitna i ozbiljna.

— Fra Narcise, ja tu ništa ne mogu pomoći. Ovdje sam samo gost, a nemam ni svećeničkog odijela. Kako bih ovakav mogao nositi svetu Pričest bolesniku? Recite čovjeku neka malo pričeka, sigurno će se netko brzo vratiti, pa će odmah poći bolesniku.

Izišao je van i ja sam mislio: eto, sad sam se oslobodio nezgodnog položaja. Tuđa je župa, a k tome još i zima.

Vrijeme je sporo protjecalo. Opet sam sjeo za glasovir i udarao po valcerima. Najednom evo opet Fra Narcisa.

— Velečasni, vi morate ići. Čovjek se vratio i kaže da stvar nije za čekanje. Dovezao je i bicikl za vas. Žena mu je teško bolesna, pa se želi ispovijediti, jer, kako on kaže, ona neće još dugo živjeti.

— Znam, fra Narcise, ali nemam reverende, a ovako u civilu ne smijem ići bolesniku. Kako ću nositi svetu Pričest? I kako

ću podijeliti svete sakramente?

— Evo moj habit: Ja ću ga skinuti, a vi ga obucite. Ništa ne smeta što ćete sada biti fratar.

Dok je još govorio, skinuo je sa sebe svoj franjevački habit i pružio mi ga. Bez riječi sam ga uzeo i obukao. Odveo me u sakristiju, gdje sam se spremio i iz crkve uzeo svetu poputbinu. Izišao sam van. Na vratima samostana dočeka me mlad čovjek. Po njegovim očima i po licu vidio sam da je plakao. Držao je dva bicikla, a kada me je vidio, reče:

— Velečasni, molim vas požurite, da možda ne bude kasno.

— Tko je to tako bolestan? — upitao sam mladog čovjeka.

— Moja žena. Ona želi ispovijed, a sada nema nijednog svećenika u Brodu.

— Idemo! Kuda treba ići?

— Izvan Broda, na pustaru! Vrazovom ulicom do kraja, pa onda još malo dalje.

— Uh, pa to je prilično daleko!

FRANJEVAČKI SAMOSTAN U SLAVONSKOM BRODU

— Da, ali ja sam vam pribavio bicikl. Molim vas, velečasni, požurite se.

Sjeo sam na bicikl i što sam mogao brže pojurio kroz snijeg i kroz brodske ulice. Za mnom u stopu slijedio me muž bolesnice. S vremena na vrijeme učinilo mi se kao da čujem tih jecaj mladog čovjeka. Nisam se okretao, nego sam još jače pritiskivao pedale, jer sada sam zaista vidio da je stvar hitna.

Mala kućica sa zeleno obojenim ulazom. Muž je za mnom viknuo:

— Tu smo, velečasni, stanite!

Sišao sam s bicikla. Čovjek mi je otvorio vrata: ušao sam u malo dvorište, pa zatim u kuću. Mala sobica sa dva kreveta, pred kojima je stajao stolić i dvije stolice.

— Je li još živa? upitao je odmah svoju majku.

— Jest, još diše! Hvala Bogu da si se vratio. Stalno pita za tebe, jesi li došao i jesi li našao svećenika . .

— Jest. Kazali su mi u samostanu da u Brodu slučajno nema ni jednog svećenika, nego da je tu samo župnik iz Trnjana. On je došao.

— Iz Trnjana? Kako je on ovdje? No, hvala Ti, Bože!

Sjeo sam i ispovjedio bolesnicu, dao joj dragog Spasitelja i podijelio bolesničko pomazanje. Zaista bila je slaba i morala je umrijeti. Na rastanku sam je zapitao:

— Evo, vidite, kako je dragi Bog dobar. Ja sam danas slučajno došao u Brod, a kakvo sam veliko djelo učinio.

— Znala sam, velečasni, da ćete doći da me ispovjedite!

— Znali ste? A kako ste mogli znati da ću ja doći u Brod? Gdje su Trnjani, a gdje je Brod?

— Kad se moj muž prvi put vratio i rekao mi da nema nijednoga svećenika ni u župi ni u samostanu, ja sam ga odmah poslala nazad i rekla mu neka samo ide, jer će sigurno naći nekog svećenika. Znate, velečasni, ja sam obavila devetnicu prvih petaka, a presveto SRCE ISUSOVO je zajamčilo svakome tko obavi devet prvih petaka da neće umrijeti u Njegovoj nemilosti. Zato sam bila sigurna da ćete doći.

Nešto me je stisnulo za srce. Zaista! Nisam jutros znao razlog, što me to vuče danas u Brod. Sad mi je to posve jasno. Zvalo me je presveto Srce Isusovo.

Sjeo sam na bicikl i polako sam se vraćao u samostan. Mojom glavom prolazila je misao na tu ženu i na njezinih devet prvih petaka. Bilo je hladno, mračno i neugodno. Došao sam u samostan sav prozebao, ali ipak sretan. Oci franjevci su se vratili, a ja sam im počeo pričati što se dogodilo. Još nisam završio svoju priču, kadli netko pozvoni na vratima samostana. Bio je to onaj isti čovjek koji me je pratio bolesnici. Sada više nije zaustavljao svojih suza. Kroz plač je rekao:

— Velečasni, moja žena je umrla. Vi još niste mogli biti ni do samostana, a ona je izdahnula. Zadnje riječi bile su joj: »Presveto Srce Isusovo, hvala Ti!« S tim riječima ispustila je svoju dušu.

Čovjek je sada jecao. Nije se stidio svojih suza, a mene je nešto stisnulo u grlu pa sam se okrenuo da ne vidi u mojim očima suze. Jest, sad mi je bilo sve jasno! Moj nepredviđeni put u Brod, pa i obećanje Presvetog Srca: »Svaki onaj koji obavi devetnicu prvih petaka neće umrijeti u mojoj nemilosti . . .« Išao sam kući, a stalno mi je u ušima odzvanjao zaziv iz litanija Srca Isusova: »Srce Isusovo, ufanje onima koji u tebi umiru!«

IZ KRALJEVSTVA SRCA ISUSOVA

Italija — U Italiji postoji oko 20.000 središta u većini talijanskih župa. U svakoj biskupiji postoji biskupijski upravitelj AM, a u svakome mjestu mjesni, svećenik ili laik. Svih skupa članova AM ima oko 3 milijuna. Brojke su provjerene. Oni koji su revniji uključuju se i u izravni apostolat u raznim sredinama: u obitelji, u tvornici, u ustanovama, u školi, u bolnici itd. Župnici se naročito pohvalno izražavaju o radu tzv. revnitelja AM. Talijanski Glasnik Srca Isusova broji samo 18000 pretplatnika, od toga su 8.000 svećenici. Ali osim Glasnika za članove AM izlazi mali mjesečnik »Molitva i život« u 150.000 primjeraka. Izlazi i druga prigodna štampa koja promiče i produbljuje AM.

Sjedinjene Američke Države — 18. srpnja 1973. samo nakon jednog dana bolovanja umro je u St. Louisu veliki apostol Srca Isusova o. Eugen Murphy, DI. začetnik i organizator »Programa Presvetoga Srca«, koji je preko radija i televizije proširen po cijelom svijetu.

Katoličko sveučilište u St. Louisu posjedovalo je odličnu radio-postaju i revnome ocu Murphy-u došla je na pamet misao da se njome posluži i za širenje pobožnosti Srcu Isusovu. Zajedno s grupom studenata započeo je s prijenosom vjerskoga sadržaja preko radija, što je g. 1939. dovelo do »Programa Srca Isusova«.

Taj se program munjevitom brzinom proširio po cijelom svijetu. Prihvatile su ga mnoge radio-postaje po SAD i izvan njih. Takvome naglome uspjehu mnogo je pridonijela sposobnost oca Murphy-a da si pronađe dragovoljne suradnike, ali još više njegovo veliko pouzdanje u Gospodina, pa i u novčanim problemima.

O. Murphy vodio je to apostolsko djelo kroz 30 godina. Kad ga je predao svome nasljedniku ocu Denisu Daly-u »Program Srca Isusova« prenosilo je već 985 radijskih i televizijskih postaja. Taj program slušaju milijuni na svim kontinentima.

O. Murphy bio je svećenik duboko pobožan, pun pouzdanja u milosrdnu ljubav Kristova Srca. Tu ljubav širio je preko radiovalova na sve strane svijeta, a prelazio je mirno i dostojanstveno preko neopravdanih kritika koje su padale na račun pobožnosti Srcu Isusovu. Njegovo dugogodišnje iskustvo često mu je dokazalo kako je Kristova ljubav silna i tajna je njegova uspjeha što je imao neograničeno pouzdanje u tu ljubav. Kad je prigodom 60. obljetnice redovništva bio upitan gdje je uzrok njegovoj tolikoj životnoj snazi u tako poodmakloj dobi, odgovorio je jednostavno ovako: »Mislim da je u pravilima sv. Ignacija, koja naučavaju da bude zdrava duša, zdravo tijelo i zdrav duhovni život!«

SLIKA SRCA ISUSOVA NA PROZORU IZNAD GLAVNOG OLTARA CRKVE U PECINAMA (BOSNA)

Mexico — U Mexicu ima 1.500 središta Apostolata molitve, a članova 275.000. Za 1 godinu 10.000 osoba obavilo je osobnu posvetu Srcu Isusovu, 2.500 obitelji posvetilo se istome Srcu i 200 katoličkih odgojnih zavoda i ustanova. Na prve petke pristupa svetoj pričesti do 150.000 članova AM. Dakle, preko polovine svih članova. Članovi AM aktivni su i u karitativnom radu, osobito u pohađanju bolesnika. Neki se marno daju na pripremanje djece za prvu pričest, što je u nestašici klera velika pomoć. U nekim središtima uoči prvog petka održava se sveta ura, a u drugima daju prednost večernjoj misi. Ima i 150 središta AM za djecu s 12.000 članova. Jezik brojki je doduše suh, ali i on nešto kaže. Možda i mnogo.

ZNAČAJAN PRIMJER NAŠIH BISKUPA

Koji put se pitamo što ćemo zapravo učiniti da nam Sveta godina ostane nezaboravna u našem životu. Možda bismo i mi mogli učiniti nešto slično kao i naši b i s k u p i . . .

Nakon susreta i velebnoga slavlja s narodom Božjim pred Marijom u Bistrici dne 26. svibnja pošlo je 12 naših biskupa u Opatiju da i sami osobno provedu duboku obnovu Božjeg života u Svetoj godini.

U popravljenoj i dotjeranoj isusovačkoj kući počeli su 27. svibnja svoje **duhovne vježbe,** koje je — na njihovu želju vodio o. Josip Ćurić, profesor na zagrebačkoj bogosloviji. Biskupi su tražili prave, klasične duhovne vježbe: u šutnji s Bogom; čitanjem kod stola; zajedničkim časoslovom i koncelebriranom svetom misom. I to su vjerno i revno provodili do kraja.

Danas je doba suodlučivanja te, stoga, često i kritiziranja poslova i osoba. Na priznanja kao da zaboravljamo .

Tko je izbliza živio s našim biskupima ona tri dana u Opatiji, mogao je stvoriti u duši osjećaj zadovoljstva i ponosa što imamo takve predstavnike Crkve, takva sredstva djelovanja milosti.

Naime: biskupi su nenamješteno, u svakidašnjim prilikama života, stalno odavali znakove duboke vjere, koja se jasno i dostojno očitovala osobito kod vježbi pobožnosti. Zatim su očitovali iskrenu poniznost na usluge, te su svi od reda u blagovaonici uzimali u ruke lijepu knjigu »ORIJAŠ KRŠĆANSTVA« i čitali je glasno pred drugima. Nastojali su obzirno olakšati osoblju posao pa su se sami brinuli za osobne potrebe. A u svemu se osjećala sreća i nepomućena vedrina međusobne povezanosti i sjedinjenja. Ova je izbila osobito posljednji dan, kad su se biskupi uvečer vratili s koncelebrirane svete mise na Trsatu te na oproštajnoj večeri u bratskoj povezanosti iznosili vedre i dražesne uspomene i crtice iz zajedničkog života, pune ljudske blizine i srdačnosti, nenametljive brige za plemenite osnove Božjega kraljevstva.

Izricali su biskupi riječi priznanja i hvale vođi duhovnih vježbi o. Ćuriću, a isticali su i ljepotu kuće u Opatiji, kao i njezinu prikladnost za uzdignuće srca, doživljaj Boga i obnovu duha. Ta će isusovačka kuća od kraja srpnja biti otvorena, da prema želji Crkve, svi — a osobito svećenici — provedu obnovu duha i života u Svetoj godini.

Josip Badalić

IZLOG KNJIGA

BOG KOJI DOLAZI od malog brata Carla Carretta. Nova knjiga »Vrela života«. Cijena joj je: 1. za pretplatnike 20,00 din. 2. za ostale 25,00 din. 3. za naručioce 10 ili više primjeraka 10% rabat. — Narudžbe na adresu: Uredništvo »Radosne vijesti« — R. Lakić 7, pp. 155. — 71001 Sarajevo.

Frane Franić: PUTOVI DIJALOGA, izdala »Crkva u svijetu«, Split Zrinsko-Frankopanska 14, str. 257. Povodom dvadesetgodišnjice upravljanja splitsko-makarskom Crkvom, »Crkva u svijetu« napravila je izbor poslanica, vjerskih i moralnih studija što ih je Msgr Franić — nadbiskup i profesor — priopćivao, izlagao i tumačio svojim vjernicima.

Dr Franjo Kuharić, zagrebački nadbiskup, napisao je knjigu: HODAJMO U ISTINI. Zagreb 1974. Knjiga ima 319 stranica. Priredio Josip Klarić, cijena 60 ND. Kroz deset godina svoga biskupovanja Dr Kuharić izrekao je mnoštvo govora i napisao lijepi broj poslanica. Ono što je izrečeno svećenicima i o svećenicima, to je vrlo vješto i uspjelo sabrano u toj knjizi.

SVEĆENICI SFRJ. Rezultat ankete. To je glavni prilog najnovijega broja Svezaka 21 — 24. U njemu O. Plačko donosi svoju stručnu obradu ovoga vrlo dragocjenoga materijala. Cijena 40 ND, a izdala je Kršćanska sadašnjost.

VEČERNJE. Taj izvadak iz Časoslova naroda Božjega izdaje Kršćanska sadašnjost. Cijena 30 ND. Primimo s ljubavlju u ruke ove Večernje, molimo ih skupa ili pojedinačno, svjesni onoga što ističe Drugi vatikanski sabor: »Svi oni koji mole časoslove vrše službu Crkve i dionici su najveće počasti Kristove Zaručnice, jer slaveći Boga stoje pred Božjim prijestoljem u ime Majke Crkve.«

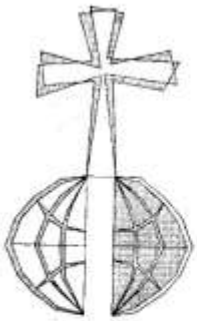

MISIJE

Uređuje: Juraj Gusić

MISIJSKA NAKANA AM

Iseljenici i izbjeglice

Kad govorimo o iseljenicima, onda ih moramo razlikovati dvije vrste: one koji su dobrovoljno pošli u iseljeništvo i one koji su morali otići. Ovih drugih danas ima vrlo mnogo. Iz religioznih, političkih ili ekonomskih razloga morali su napustiti vlastitu domovinu, jer u njoj nisu mogli provoditi miran i čovjeka dostojan život.

Od iseljenika valja dobro razlikovati izbjeglice, koji su baš na bijegu, da ne bi upali u ruke svojih neprijatelja ili koji su od njih prognani. Točnu granicu između prisilnih iseljenika i izbjeglica često je teško odrediti.

Kad već dobrovoljna pečalba kako za pečalbare tako i za njihove narode sa sobom nosi teške probleme, koliko ih više ima u izbjeglištvu. Budući da su izbjeglice baš na bijegu, nemaju gotovo ništa, jer su morali sve ostaviti i bježati. Često put im nedostaje i ono osnovno za hranu, stan i odijelo. Zato su izloženi mnogim nevoljama: gladi, sirotinji, golotinji, beskućništvu, bolestima i smrti.

MALO STATISTIKE

Neka ovi statistički podaci osvijetle bar malo stvarnost naše misijske nakane.

U Velikoj Britaniji ima preko milijun neevropejaca, a isto toliko i u Francuskoj. U Zapadnoj Njemačkoj ima 600.000 Turaka, a da i ne govorimo o radnicima iz drugih zemalja. Svega skupa stranih radnika u Zapadnoj Njemačkoj ima 2 i po miliuna.

U Južnoj Aziji postoje čitava naselja Kineza, u Singapuru na pr. tri četvrtine stanovništva jesu Kinezi. Preko pola milijuna Koreanaca živi u Japanu. G. 1971. živjelo je u Jordanu 722.687 palestinskih izbjeglica, i to većinom u pustinji kraj sadašnje granice prema Izraelu. Ima ih velik broj i u Libanu i Siriji. Velik je broj izbjeglica u Indokini, Indiji i Pakistanu.

»NIŠTA I AMEN«!

Gospođa Le Thi Nhi je 1954. morala pobjeći iz Sjevernoga u Južni Vijetnam. Nastanila se u brdovitom kraju blizu Kantuma, a selo su često napadale sjeverno-vijetnamske trupe. U tim napadima ubijeno joj je dvoje od 11 djece. Amerikanci i Južno-Vijetnamci odgovorili su protuudarom. To je stajalo života ostalih 9 djece. Jadna žena morala je opet bježati. Tri puta je bila zarobljena, ali svaki put je uspjela pobjeći. Danas živi u prenatrpanom izbjegličkom logoru u Saigonu.

To je samo pojedinačan slučaj jedne žene koji se danomice ponavlja u tisuću inačica. Tragična je sudbina vijetnamskog naroda. Godinu dana nakon primirja još uvijek milijun ljudi živi u izbjegličkim logorima. Želi li tko pobliže saznati o svim tim strahotama neka samo čita knjigu talijanske novinarke Oriane Fallaci »Ništa i amen«!, prevedenu na naš jezik.

POMOĆ IZBJEGLICAMA

Svemu tomu mnoštvu valja pomoći. Postoje zato međunarodne organizacije koje nastoje u blažiti bijedu izbjeglica i koje pokušavaju da im život učine što normalnijim. No broj je izbjeglica tolik da ta pomoć uz najbolju volju ne može sve zahvatiti onoliko koliko bi to bilo potrebno.

Tu se mora i Crkva založiti, pogotovo kad ima u vidu kod kolikih je izbjeglica izložen opasnosti i vjerski i čudoredni život. Živjeti u prevelikoj bijedi velika je kušnja za vjeru...

I dok se kroz mjesec kolovoz možda budemo bezbrižno negdje odmarali na moru, dotle će milijuni biti okrutno lišeni i najpotrebnijega. Nemojmo se razbacivati novcem i luksusom, budimo skromni u životu, da možemo pomoći potrebnim i svojom molitvom i svojim prilogom.

Josip Antolović D I

Svećenikova majka mi je pisala...

O. ANTE GABRIĆ MISI NA LADICI

Basanti, svibanj, 1974.

Plačući je pisala. Plakala je majka nad svojim sinom svećenikom. Na pismu su bili tragovi majčinskih suza. Poljubio sam taj list, tu svetinju majčinske ljubavi i boli.

O svete majčinske suze! Svete su suze svake majke, no kako su istom svete suze svećeničke majke. Suze one majke koja je mlijekom dojila, koja je odgojila i kroz burni život vodila i dovela sve do oltara sina, svoju uzdanicu i sreću i uzdanicu i sreću Božje Crkve.

I onda, o Bože moj, sin je sišao s Kalvarije, ostavio Isusov oltar, ostavio oltar majčine ljubavi. I majka je plakala, majka je zvala...

O zašto, zašto, sine, to učini? Vrati se, sine, vrati se oltaru srca tvoje majke! Ona će te opet privesti k oltaru Božjega Srca. Oh, da bi sretno zaklopila oči, blagoslovljena tvojim sinovskim svećeničkim blagoslovom — zadnju suzu joj obriši svojom štolom i blagoslovi sebe tom majčinskom suzom, o sine svećeniče, živote i nado svoje majke! I ti, čije su majke suze pale na ovo pismo kao rajski biseri, a i ti, brate svećeniče, živote i nado možda tvoje već pokojne majke, ona te iz groba zove: vrati se vrati se na njezin grob, ona će ti pokazati put k oltaru...

Oh, koliko li još uvijek svećeničkih majki plače, a s njima i sveta Majka Crkva.

Slušajući njihov bolni plač, dođoše mi na pamet stihovi našeg dragog svećenika pjesnika o. Milana Pavelića. Tu on u ime Isusovo govori prijatelju svećeniku koji je ostavio oltar:

Pa udri, Juda! Evo Srce moje!
Kad hoćeš, pucaj u krvave grudi!
No ja te molim srcem majke tvoje:
Bar svršit nemoj slično prvom Judi...

O sine svećeniče, zove te — srce majke tvoje!

Tvoj brat svećenik

o. Ante Gabrić

KAO PRVI KRŠĆANI

Tjedne i tjedne otac Gabrić žrtvuje da bi što bolje pripravio za sveto krštenje muževe, žene i djecu i mladež koji su se odlučili da prime Radosnu vijest Isusovu. I među tim katekumenima nailazi on na divne primjere vjere i spremnosti na najveće žrtve za tu vjeru. Kad su prije koju godinu dana kršćani Bengalci tim potomcima starosjedilaca Indije predbacivali da prihvaćaju kršćanstvo zbog materijalne koristi, poglavice tih sela najstrože su zabranile svojim ljudima da primaju bilo kakve darove od misionara. Oni prihvaćaju kršćansvo iz uvjerenja, a ne zbog materijalnih razloga.

Ovdje nam sam otac Gabrić pripovijeda o mladom junaku Kornomu iz urođeničkog plemena Mali, koji je za svoju vjeru, kao katekumen, prihvatio progon i zlostavljanje. No neka o tome govori sam otac Gabrić!

»Basanti, koncem svibnja 1974.

Ovaj put sam se dobro napješačio. Pohodio sam nova sela u sjevernom predjelu misije. U-

daljenosti su velike, a čitav je kraj ispresijecan rukavima i kanalima delte Gangesa. Na mnogim mjestima to su prave velike rijeke, široke i 2 — 3 kilometra. Struje su jake — razlika između plime i oseke iznosi tu 6 — 7 metara — pa i valovi su kao na moru, osobito kad se tropske oluje sruče nad te predjele. A naše ladice... o njima da vam i ne govorim! Kad sam pred koji dan prelazio prvu rijeku južno od Nejata, trebalo je neprestano jednom starom kantom iz ladice bacati vodu. Ona ulazi u nju kao kroz rešeto. Ladar je rupe zakrpao blatom, no ono se razmekšalo, pa eto u ladici i blata i vode. Dok smo izbacivali vodu, ona je padala na sve nas, pa smo izgledali kao strašila. Ipak se nitko nije ljutio: vrućina je bila uistinu nesnosna, pa nas je to malo rashladilo.

Rano ujutro imao sam svetu misu u maloj kapelici. Tu su svi katekumeni. Nadam se da ću ih za koji mjesec dana primiti u svetu Crkvu. Veoma su revni, puni su dobre volje. Da samo čujete dječicu kako krasno pjevaju i pjesme i molitve.

Nadali smo se dobiti motorni čamac na Gangesu — ima nekoliko linija u ovim predjelima — no i ovdje osjećamo nestašicu nafte, pa stoga tog dana nije nijedan čamac došao. Uputih se dakle s katehistom Martinom pješice.

U malom seoskom dućanu popili smo čašicu čaja. Uza me je sjedio jedan stari musliman, sama bijeda. Dućandžija je u moju šalicu stavio malo više mlijeka — tu se čaj pije s mlijekom — pa i 2-3 zrna šećera je dodao. Ja sam tu čašu dao starcu. Njemu je sigurno bilo teže nego meni. Mladi me dućandžija gleda i čudi se. Kad sam mu rekao da nas to Isus uči i da bi On sigurno isto tako učinio, čovjek mi prosto reče: »Oče, vaša je vjera krasna!« Pa i jest, jer je vjera ljubavi i žrtve.

Bilo je podne kad smo stigli pred drugu rijeku blizu Šondeškhalija. Vrućina je i sparina da jedva možeš disati. Već četiri sata pješačimo.

S druge strane rijeke sastali smo se s mladim Kornom, iz urodeničkog plemena Mali. Danas ćemo u njegovo selo. To vam je mladi junak, ispovijedalac Isusov, iako još nije kršten. Njegov ga je stric, kad je čuo da će postati kršćaninom, tako istukao da je morao poći u bolnicu. A kad su ostali rodaci htjeli »isplatiti dug« stricu i njega izmlatiti, Korno ni da čuje o tome. »Isus nas uči opraštati«, bio je njegov odgovor.

Malo smo se odmorili u njegovoj kolibi, uredili sve za poučavanje katekizma, a onda smo se uputili prema Piprekhaliju. Dva su sata popodne, suha rižišta kao da gore. Morali smo prijeći nekoliko napola suhih kanala. Zadah je bio strašan.

Kod Šatkaure sam pohodio novo selo. Uz rijeku smo reklamirali oko 60 ekara zemlje i tu se sada nastanilo 80 siromašnih obitelji. Nabavio sam i arteški zdenac za njih. Morali smo ići 300 metara duboko da dobijemo pitku vodu. Svi su veoma sretni. Hvala Bogu i na tom daru!

Pred večer smo stigli u naše najsiromašnije selo, Šombhunogor...

Za jedan dan vratio sam se u Basanti, a jutros, 8. lipnja, ponovo sam morao na osamdnevni »izlet« u sela. Ponajprije u Ranigor, gdje dajem trodnevne duhovne vježbe, a onda u nova sela, gdje nekoliko katehista poučava novodošlu našu braću i sestre. Velik je to posao jer većina od njih ne zna čitati, pa sve treba polako tumačiti. No mnogo je dobre volje, pa, dakako, i blagoslova odozgo.

Nova kapelica u selu Satđeliji već je gotova, ona u Boro Molakhaliju se diže, a u drugim selima bit će poslije tropskih kiša, koje za počinju za koji dan. S kišama dolaze i zmije. Baš sam jednu utukao sjedeći u ovoj kolibi. Unutra je bio mrak. Ja baš onako slučajno uperih malo električno svjetlo, kad li uz nogu »bara-šap« — otrovnica.

NAŠE NOVO SELO PRIONATHPOLI ŠTO SMO GA PODIGLI ZA 36 SIROMAŠNIH OBITELJI

MAJKA TEREZIJA U SJEVERNOM DIJELU BASANTSKE MISIJE. TU OSNIVAMO NOVU ŽUPU I U NJOJ GRADIMO UJEDNO SAMOSTAN NA MISIONARKE LJUBAVI MAJKE TEREZIJE

Zadnje nedjelje u selu Bamorpukuru uzeh hasuru, da je prostrem za spavanje, kad li iz nje ispade jedna šarovka. No na nas paze i naši dobri Anđeli Čuvari i vaše molitve. Hvala vam!

Već se diže nova postaja u selu Kumrokhaliju, sjeverno od Basantija. Tamo je došla Majka Terezija da vidi mjesto svog novog samostana. Bit će tu sirotište za zapuštenu djecu i središnje prihvatilište za gubavce toga kraja. Da ste samo vidjeli s kakvim ju je oduševljenjem dočekao siromašni narod! Okitili su je i vijencem. Dopratila ju je njezina prva pomoćnica sestra Agneza.

Hvala vam svima na molitvama, žrtvama i pomoći jer sve ovo što radimo ovdje radimo uz vašu pomoć duhovnu i materijalnu.«

SESTRA SILVINA OTIŠLA U GAIBIRU

Našu misionarku Silvinu Mužić, koja je neko vrijeme djelovala u basantskoj bolnici što ju je podigao otac Gabrić, sad su njezini poglavari premjestili u mjesto Gaibiru u saveznoj državi Orissi, koja graniči sa Zapadnim Bengalom. Odatle se javila već dva puta. Iz tih pisama vadimo važnije dijelove. Na početku prvog pisma najprije se zahvaljuje svojim dobročiniteljima, a onda piše:

»Opet sam se vratila u Orissu. Kad sam otišla iz Basantija, otac Gabrić nije bio kod kuće; ležao je bolestan u Kalkuti. Posjetila sam našu Majku Tereziju. Prvi put smo se sastale 1935. g. i sada opet, eto, 1974. Lijepo smo se porazgovorile. U njezinoj družbi ima nekoliko sestara iz Basantija. Kad su me ugledale, sve su radosno dotrčale k meni da me pozdrave. Svima je bilo žao što sam morala ostaviti Basanti.

Ovdje u Gaibiri sve mi je više-manje poznato. Tu imamo sve domaće svećenike. Svi me zovu svojom majkom, a ja njih svojim sinovima. Za njih sam se brinula dok su još bili dječaci. Kad su bili bolesni, dolazili su k meni na njegu. Meni su se utjecali u svim svojim radostima i žalostima.

Pomislite, kako se sve to mijenja! Dok su ti dječaci bili u školi, ja sam ih više puta znala i kazniti, a sada ja moram k njima na svetu ispovijed...

Ovdje imamo veoma lijepe svibanjske pobožnosti. Dva puta na tjedan imamo procesiju u koje selo. Poslije krunice, pjesme i drugih molitava slijedi mala predstava o kojem Otajstvu...

Ovdje su ljudi veoma siromašni, ali nikad neće prositi. Prije nekoliko dana došao je k nama jedan čovjek, sama kost i koža, pa mi reče: »Majko, dajte mi posla! Imam devetero djece i ženu, a već više dana nismo ništa jeli. Hranimo se samo sa »movum«. Ali sada više ni toga nemamo.« Ja mu odgovorim: »Kako ćeš ti raditi kad nemaš ni snage?« No on odgovori: »Majko, kad moj želudac samo jedanput bude sit, vidjet ćete kako ću teško raditi. Samo mi dajte bilo kakav posao!«

Moje su se oči napunile suzama. Pomogla sam mu koliko je bilo moguće. Dala sam mu veliki tanjur riže da se barem jedanput do sita najede.

Takvih primjera ima mnogo. I, eto, u to ldu darovi mojih dobročinitelja. Hvala im još jednom od svega srca i u moje ime i u ime tih sirota.«

ZAMBIJA

GRADIMO!

Časni brat Ilija Dilber je u kratkom razmaku poslao dva pisma u kojima javlja o početku gradnje nove crkve u Mumbwi.

»Javljam Vam radosnu vijest: uoči blagdana Spasova, 22. svibnja, započeli smo gradnju crkve Krista Kralja u Mumbwi. Tom prilikom srdačno zahvaljujem svim dragim prijateljima i dobročiniteljima koji su nam omogućili da smo mogli početi gradnjom. Velik je to događaj za Božju Crkvu ovdje u Mumbwi, a sigurno je velik i za našu Crkvu u Hrvatskoj, jer je to jasno svjedočanstvo da je i naša Crkva svjesna svoje velike zadaće koju ima izvršiti u misijskim krajevima.

I dok se pomalo dižu zidovi nove crkve u čast Isusu Kristu Kralju, mi već dalje bacamo svoj pogled. Treba već sada dati izraditi mnoge stvari koje će doći u crkvu. Razmišljao sam o tome ne bi li bilo moguće da pojedini dobročinitelji prema svojim mogućnostima ili pojedine župe ili skupine vjernika daruju za određenu svrhu prema predloženom popisu. Svote su zaokružene i donesene u dolarima

Evo tog popisa i cijene:

1. —	Oltar od kamena	570 dolara
2. —	Svetohranište	135 dolara
3. —	Krstionica	160 dolara
4. —	Križni put	215 dolara
5. —	Četvera dvostruka vanjska vrata	358 dolara
6. —	Dvoja dvostruka unutrašnja vrata	210 dolara
7. —	10 željeznih prozorskih okvira, svaki po 38 dolara, svi	382 dolara
8. —	24 uska ukrasna prozora, svaki po 11,6 dol., sve	278 dolara
9. —	Stakla u boji za prozore	812 dolara
10. —	Bojenje crkve izvana i iznutra	860 dolara
11. —	Struja	359 dolara
12. —	Gospin kip	220 dolara
13. —	Mozaik za križ na pročelju crkve	95 dolara

Ovdje nije sve nabrojeno. Drugom zgodom donijet ću još proračun za crkvene klupe, za sakrijstijski namještaj i za još neke stvari.

Dobročinitelje molim da točno označe za koju svrhu daju svoj dar. Sve će to biti upisano u spomen-knjigu darovatelja za gradnju ove crkve. Ta će knjiga ostati tu kao trajan spomenik naših suradnika iz Domovine.

Darove možete slati na adresu: Stjepan Dilber, Jordanovac 110., 41001 Zagreb, pp. 169.

Svima unaprijed hvala i od Boga plaća!«

S. EMICA I NJEZINI GUBAVCI IZ LITETE POZDRAVLJAJU SVOJE DOBROCINITELJE

ZAIR

DVA DOGAĐAJA U MISIJI KINDU

NE ZNA SE TKO JE GLADNIJI, ONA ILI NJEZINO PSETO . . .

Časna sestra Anka Luketić, naša misionarka u Zairu, pošla je početkom srpnja na odmor u Evropu. Najprije mora poći u matičnu kuću svoje redovničke družbe u Belgiji, a onda eto je k nama sredinom srpnja. Nadamo se da će među nama ostati bar četiri tjedna, tj. do sredine kolovoza. Ovdje donosimo dvije vijesti što ih je ona javila u svojim pismima od 14. travnja i 16. svibnja.

»Prije svega, od sveg srca zahvaljujem Vam u svoje ime i u ime sestre Miriam i sestre Sofije na ponovnoj pomoći što ste nam poslali za naše bolesnike, starce i siromašnu djecu. Neka Vam Gospodin obilno naplati za sve to!

Kroz Veliki tjedan kod nas je ovdje crkva bila dupkom puna svijeta. Na Veliki četvrtak je oko 150 dječaka i djevojčica od deset godina primilo prvu svetu pričest. No prije toga polovica njih je bila krštena. Nisu htjeli da to bude na Veliku subotu da ne bi liturgija predugo trajala.

Na sam Uskrs četiri puta se crkva napunila. Bilo je guranja, ali to nikoga ovdje ne smeta...

16. svibnja bilo je u Kindu svećeničko ređenje jednog časnog brata bijelca, kojem je već 50 godina. Bio je godinu dana u Bukavu da se tamo pripravi. A sigurno se već i prije za to pripravljao. Treba nam misionara i naši biskupi mole za nove misionare na sve strane, ali nema odaziva. Pisali su i našim biskupima, no ni odatle nema još nikakva pozitivnog znaka da bi netko mogao doći.

Naše franjevačke misionare ovdje silno hvale i narod ih veoma voli. Pa i oni su pokazali iskrenu ljubav prema tim ljudima, te nije čudo da su osvojili njihova srca.

Ne zaboravite nas ni u svojim molitvama i žrtvama ni u našim materijalnim potrebama! Samo uz Vašu pomoć možemo pomagati ovdašnjoj sirotinji i bolesnicima te pridonijeti školovanju domaćih svećenika.«

Prijatelji misija!

Tko od Vas još nije nabavio knjigu ŽIVOTNI PUT JEDNOG MISIONARA, neka to učini što prije. Tu ćete iz sakupljenih pisama i članaka oca Ante Gabrića, našeg bengalskog misionara, upoznati kolike napore mora podnijeti jedan misionar ako želi s uspjehom donositi Radosnu vijest Kristovu dušama koje Krista još ne poznaju. Knjiga ima dva dijela. Prvi dio stoji 50 dinara, a drugi 60 dinara. Naručuje se na adresu: Rudolf Breber, Palmotićeva 33., 41001 Zagreb, pp. 699.

ZAHVALNICE

ZAHVALJUJEM PRESVETOM SRCU ISUSOVU, PREČISTOM SRCU MARIJINU . . .

... Majci Božjoj od kamenitih vrata i sv. Josipu na ozdravljenju ruke i na drugim milostima. — Ana Marenić, Kaniška Iva

... i Gospi od brze pomoći za sretan porod sina. — Marica Crndić i majka joj Anka Matošić, Staro Topolje

... Mariji Pomoćnici, sv. Josipu i sv. Anti na svim primljenim milostima. — Kata Horvat, Bubnjarci

... i Gospi od brze pomoći na uspjeloj operaciji i na primljenim milostima. — Anica Miljević, Privlaka

... i Gospi od brze pomoći za sve primljene milosti. — R. Holler

... Gospi od brze pomoći i o. Leopoldu za ozdravljenje moje djece. — Iva iz Slav. Broda

... i sluzi Božjem Petru Barbariću uz preporuku da me oslobode od velike glavobolje. — M. M., Čazma

... i mnogobrojnim svojim svetim Zaštitnicima na nebrojenim milostima kroz dugi niz godina. — Obitelj Ivančić iz Karlovca

... Josipu Langu, Josipu Stadleru i o. Leopoldu Mandiću na primljenim milostima. — N. N., Zagreb

... sv. Josipu, sv. Antunu, sv. Tereziji i o. Leopoldu za uspjelu operaciju i za ostale primljene milosti. — Zahvalna Kaja Petnjašić, N. Gradiška

... i Gospi Lurdskoj na primljenoj milosti za ozdravljenje kćerke. — Danica Velić, Virovitica

... sv. Antunu, sv. Roku, sv. Nikoli Taveliću, sv. Luciji i o. Leopoldu za sve primljene milosti u život. — Stefanija Naglić, Popovača

... i drugim Zaštitnicima preporučujući im svoje nakane. — Mila Mladovac, Rajevo Selo

... i svim ostalim svetima na uspješno završenom školovanju i brzom zaposlenju i ostalim pomoćima. — Dalmatinka

... Majci Božjoj Fatimskoj i sv. Antunu za ozdravljenje. — K. Š.

... i sv. Josipu uz preporuku za ozdravljenje unuke. — Amalija Birović, sv. Đurađ

... za ozdravljenje očiju i za primljene milosti. — Kata Kovačević, Podr. Podgajci

... Petru Barbariću, majci Klaudiji i o. Anticu za primljenu milost. — Baka i majka Sidonija

... Preporučujem Srcu Isusovu svoje sinove i njihove žene da se obrate na pravi kršćanski put — N.N.

... i Gospi od brze pomoći za uslišanje. — Marija

... sv. Josipu, o. Leopoldu i Petru Barbariću za primljene milosti, za namještenje sina i za sretne tri operacije. — J. K., Daruvar

... i svim ugodnicima Božjim na uslišanoj devetnici i što mi je unuk sretno položio ispit. — M. K.

... sv. Josipu i sv. Anti na položenom ispitu moje unuke. — Marica Božić, Retkovci

... za primljenu milost. — Ana Vicić, Sv. Đurađ

... na primljenim milostima. — J. V.

... Gospi Sinjskoj, sv. Antunu te Ivanu 23. na uslišanoj molbi za svoje u domovini i u tuđini. — Ivka Čarapina

... sv. Anti, sv. Nikoli Taveliću i Petru Barbariću za primljene milosti. — Janja Stipančević, Mačkovac

... i sv. Ani na sretnom porođaju moje kćeri. — M. P. P.

... Majci Božjoj Lurdskoj i o. Leopoldu što sam se njihovim zagovorom spasila od teške bolesti i od operacije. — Kata Nevrli, Ramanovci

... presv. Trojstvu, sv. Josipu, sv. Antunu i sv. Nikoli Taveliću za sve milosti kroz pedeset godina u braku. — Antun i Anka Kolumbić, Lapad

... Duhu Svetomu, sv. Anti, sv. Nikoli Putniku i Petru Barbariću na mnogim milostima. — N.N.

... za nebrojene milosti, što sam njihovim zagovorom primila. — N. N.

... za primljene milosti. — Apolonija Porković, Muo (Kotor)

... sv. Josipu i o. Leopoldu za primljene milosti. — Marica Barić, Marijanci

... o. Leopoldu i Petru Barbariću za primljene milosti. — Slavka Letica, Travnik

... Za razne milosti zahvaljuju m. Klaudiji slijedeći: S. M., Zagreb — S.F. Zagreb — V. G., Zagreb — Marica, Verica i Ljiljana, Zagreb — N. N. — S. Alma Perčević, Rovinj — V. M., Zagreb, i J. Ž., Zagreb.

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI!

1944. - 1974.

UREDNIŠTVO je primilo ovu obavijest i ne samo da župniku želi zahvaliti što se prihvatio toga posla u tom mjestu, nego i svima prijateljima Srca Isusova preporuča ovu dragocjenu inicijativu.

»Sve prijatelje Presv. Srca Isusova iz Šida, obavještavamo da smo započeli obnovu Šidske crkve, porušene u ratu a koja je posvećena Presv. Srcu Isusovu. Rkt. župni ured ŠID„ M. Tita 18, 22.240 ŠID. Unaprijed Hvala!«

IZ MOJE BILJEŽNICE

Piše: T. Trstenjak

TKO JE PERI UKRAO SREĆU?

Nekad je na tom licu carevao smiješak — vidi se to po onim jamicama na krajevima usana, nekad je iz tog grla romonio veseo žubor radosnih tonova. Osjeća se to u pritajenom odjeku hrapavog zvuka njegova govora. Nekad je to tijelo raslo osunčano toplim zrakama roditeljske ljubavi — naslućuje se to u širokim potezima njegove muskulature. Nekad je u tim očima buktjela vatra vesela življenja, izdaje je iskra, koja još uvijek neprimjetno tinja pod gomilom pepela što muti taj pogled. Danas je preda mnom ruševina davnih nadanja, iz čije nutrine izvire samo jeka davne neke sreće i stenjanje stalne neke nesreće zavijene otrovnom maglom beznadne budućnosti.

Baš kao živa slutnja neke pritajene nesreće išao je Pero ovim svijetom noseći svoje prazno sivilo sa sobom kao dio svoga bića i zamuljivao osunčane radosti svakog društva gdje bi se obreo. Nitko nije podnosio njegove otešćale riječi kojima je opterećivao duše onih s kojima se susretao i zbog toga su ga ljudi sve više izbjegavali, a on bi se, primjećujući to, punio otrovom što ga je svakom prilikom s ogorčenjem sipao oko sebe. Želio je ljubav, a upao je u avanturu, želio je sreću, a pio je gorak pelin nesreće, na koji kao da je bio pretplaćen. I posljednja ljubav završila se slomom, kao i one ranije. Sada sjedi tu pokraj mene na drvenoj klupi u parku okruženom platanama, kroz čije granje dopiru razigrani zraci podnevnog sunca.

Tko li je zamutio te naslućujuće bistre poglede njegovih modrih očiju, tko li je tom tijelu uskratio tople zrake sunčane svjetlosti na kojima je nekad raslo spremajući rezerve za buduće mrazeve? Tko li je bio taj okrutni krvnik što je iz tog srca iščupao klicu razbujalog života i usadio taj čemerni pelin u te mišićave grudi? Tko?

— Nitko te ne voli, veliš? Znaš zašto, moj Pero? Zato što ni ti nikoga ne voliš! Ti juriš za djevojkama kao lovačko pseto za divljači. Sve što ti pruže ti zadržavaš za sebe. Ti nisi sposoban da se hraniš hranom ljubavi, ti je ždereš svojom nezasitnom pohotom, ždereš je i uništavaš u njenom začetku. Od toga te moraju zaboljeti crijeva tvoje duše. Sreća je darivanje, uzajamno darivanje. Što više daješ, to više i dobivaš. Ti si sebičan i zato si kliconoša nesreće. Daruj se iskreno pa ćeš i dobiti.

— Kako ću davati ono što sam nemam? Nisam ja kao drugi ljudi, ja nemam sreće, a ni ljubavi u sebi da bih je mogao i dati. Meni su davno ukrali sreću.

— Tko, tko ti je ukrao sreću, Pero?

Pogled mu je lutao u nemirnom granju visoke platane čija se krošnja nadvila nad nas, gubeći se negdje u blještavoj modrini nebeskih prostora. Riječi su zvučale kao da ne dolaze iz njega, nego kao da se spuštaju s nevidljivih oblaka poput romona kiše.

— Bio sam sretno dijete. Imao sam sigurnost doma i zagrljaj maike, koju sam volio nada sve na svijetu. Jednoga je dana ona otputovala da se više nikad ne vrati. Kasnije sam saznao da nas je ostavila i preselila se drugom čovjeku. Ostali smo sami, tata i ja. Tata je uskoro doveo u naš stan drugu ženu. Tada sam sam ostao samo ja, do danas. Tek sam bio pošao u školu i već su mi ukrali sreću. Mama nikada nije pitala za mene i godinama je nisam ni vidio. U meni se tada nastanila nesreća. Zapustio sam školu i propao... Propao sam ...

Mutne su se oči još više zamutile, ugasila se u njima i posljednja tinjajuća iskra, a niz prerano ostarjelo lice mladića kotrljala se jedna suza, u čijem se odsjevu zrcalilo nebo, razlivši se po jamici na rubu usana, onoj istoj što se zadržala tu kao stalan svjedok jedne davne sreće i vječni tužitelj jedne velike izdaje — izdaje majčinske ljubavi.

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. — Uredničko vijeće: Josip Antolović, Pero Bulat, Juraj Guslić, Miro Jurić, Ivan Knafelje, Rudolf Koprek, Antun Trstenjak. — Odgovorni urednik: Miro Jurić, Palmotićeva 31, 41001 ZAGREB, pp. 699. Tel. 441-636. — Grafički urednik: Ivo Vrtarić — Tisak »Plamen« Slav. Brod, Omladinska 24. — Izvanjski omot: Grafički zavod Hrvatske. — Cijena pojedinog broja 2.50 Din. — Godišnja pretplata 30 Din. Skupne narudžbe od deset primjeraka naviše dobivaju deset posto popusta. — Novac pretplate šaljite poštanskom uplatnicom: Uprava Glasnika, 41001 Zagreb, pp. 699. — Suradnju šaljite na istu adresu Uredništvu Glasnika. — Rukopise ne vraćamo.

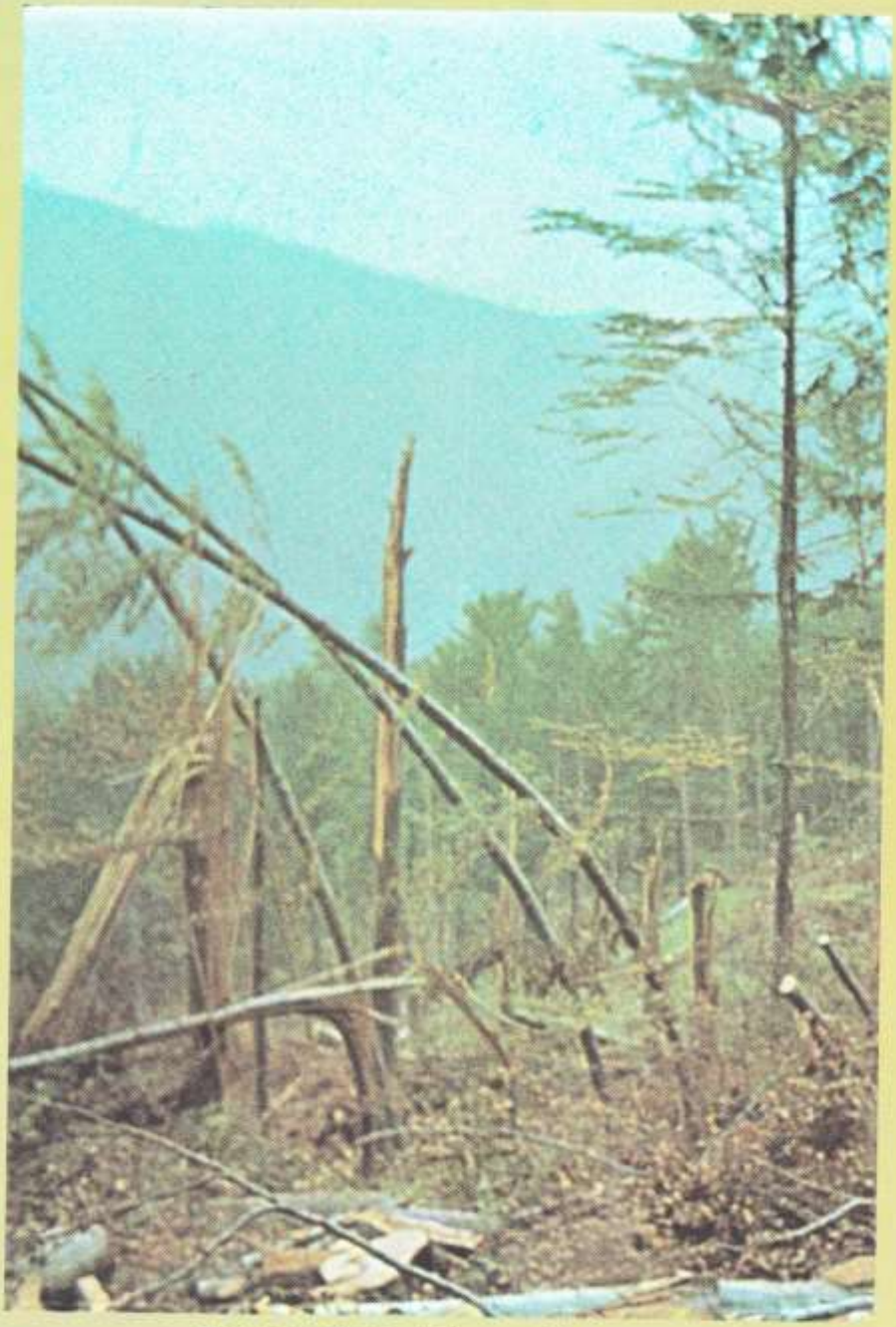

Bregovi se digoše, doline spustiše
na mjesto koje si Ti odredio.
Sakriješ li lice svoje, od straha umiru . . .

(Sv. Pismo)

ENA 2,5 DIN

Poštarina plaćena u gotovu

GLASNIK

Srca Isusova i Marijina

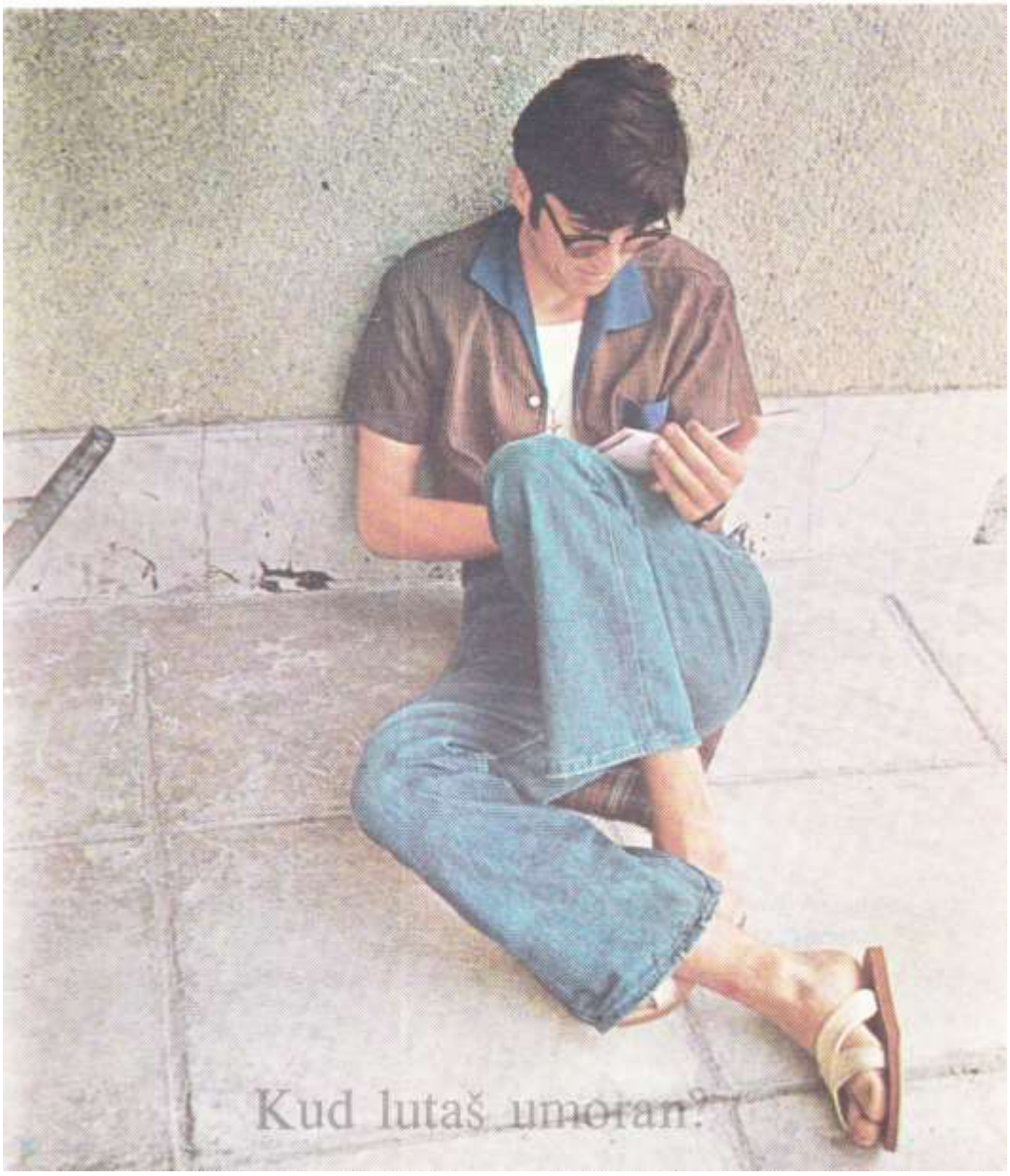

BARBERIS: KRIŽNI PUT (XIV.)

ŽALOSNA GOSPA

Marijo, prikazana je žrtva . . .
Evo ti Sina mrtva!

A dršće majčina usna
Ljubeći na krilu
Žrtvu svoju milu . . .
Tiho . . .
Nad golgotskim vrhom
Silaze prve sjene . . .

A Marijino Srce vene
Iako nova nada
Vjenča joj čelo.
Jer sad je svelo
Božje tijelo Isusa njena . . .

Ne plači Marijo,
Kratka je ova sjena . . .
Do tri ćeš dana
Vidjeti Sina proslavljena . . .

Ne plači, Marijo
U smrti Krista
Veliko otkupljenje
i nada blista . . .

Branko Klarić

Bol Marijina srca dosegla je svoj vrhunac kad je Ona u svoje majčinsko krilo primila mrtvo tijelo svoga Sina. Njezino je srce razdirala neopisiva bol i patnja dok je promatrala njegovo lice, u kojem je nekoć u Nazaretu toliko puta uživala, a sad su one drage oči ugasle, ona divna usta zanijemila, a preko lica je palo smrtno blijedilo.

No kako god bila velika i duboka njezina bol, Ona se posve prepušta i sada vodstvu Božje volje i prikazuje svoju i Sinovu žrtvu za spasenje tolikih duša.

Gospo, nauči i nas da znamo u svojim žrtvama i kušnjama gledati odraz Božje volje i da znamo sve to prikazivati za spasenje neumrlih duša!

J. Galot, DI

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

RUJAN 1974. GODINA 65. BROJ 9

RIJEČ UREDNIŠTVA

Zvoni malo školsko zvono. Počinje prava seoba mladoga naroda prema školama, vjeronaučnim dvoranama i crkvama.

— Sada počinju praznici za nas roditelje — našalio se jedan otac.

— Zašto za vas praznici?

— Poslat ćemo svoju djecu u crkvu, u školu i na vjeronauk i ondje će djeca dobiti sve što im je potrebno u ovoj godini a mi ćemo biti mirni.

— Kriva je to računica. Naime, prema statistikama, u Saveznoj republici Njemačkoj svake godine se unesreći oko pola milijuna djece između prve i petnaeste godine života — krivnjom roditelja. Petina ovih nesreća dogodi se na cestama zbog vozača i prolaznika. Ali četiri petine nesreća zgode se kod kuće: djeca se opeku jer se neupozoreni i nezaštićeni približuju štednjaku. Popiju nešto škodljivo. I šibice prouzrokuju mnogo nesreća.. S tim problemom se u zadnje vrijeme pozabavila posebna grupa ljudi. Oni, pod geslom »Sigurna kuća« nastoje smanjiti broj nesreća.

— Na koji način?

— Najbolja zaštita, kaže voditelj te akcije, sastoji se u odgoju roditelja, jer se djeca ne znaju sama čuvati, a roditelji ih ne znaju odgojiti kako bi se čuvali.

Pogledajmo sliku mladića na prvoj stranici Glasnika! Vrlo je simpatičan. Ali pročitajte i onaj jezivi podnaslov: »Kud lutaš umoran«? Nije li taj dečko simbol svih onih mogućnosti dobra i zla koja mogu pasti na mladež tokom ove školske godine? Koliki će mladi ove godine stradati ne samo tjelesno, nego i duševno! Upropastiti se zauvijek. Skrenuti na put zla s kojega se nikada više neće vratiti. Pa i oni koje će roditelji slati u školu, u crkvu ili na vjeronauk . . .

Da, roditelji će ih slati. Ali u kući neće ništa učiniti kako bi se ono dobro sjeme razvilo što djeca nauče na vjeronauku. Pače, bit će obratno: upravo će taj dom svojom hladnoćom zagušiti sjeme Božje riječi . . .

Zvoni malo školsko zvono i za djecu i za RODITELJE! Osobito za ove posljednje da njihova kuća postane »SIGURNA KUĆA« za vjerski život djece.

SADRŽAJ:

POD JARMOM POSLUŠNOSTI, P. B. — — 320
DVA PISMA, M. — — — — — — — 321
VIDJELA SAM KRISTA RASPETOGA, J. L. 323
KUDA IDEŠ VJERO. . . , Župnik — — — 325
RUDARSKI SAM UMIROVLJENIK, M. — — 325
SEKULARIZACIJA OVOGA NARAŠTAJA, I. KUKULA — — — — — — — — — 326
ŽARKO OGNJIŠTE LJUBAVI, S. Marija — 328
I KATEHETE SE SPREMAJU ZA VJERONAUK 330
OD ATEISTE DO SVEĆENIKA, — — — 332
VJERONAUČNA OLIMPIJADA — — — 334
DUH SVETI DAJE ŽIVOT, R. Brajčić — — 337
U ZNAKU OBNOVE CRKVE POSLIJE TRIDENTSKOG SABORA, P. Belić — — — — 338
NEMAM LI BOLESNU SAVJEST?, I. Fuček 340
IDI I NE GRIJEŠI VIŠE!, M. Cvitkušić — 342
PISMO SA SVJETSKOG NOGOMETNOG PRVENSTVA, Don Slobodan — — — — 343
SLOBODA NAVJEŠTANJA EVANĐELJA, J. Antolović — — — — — — — — 344
DJECA I MISIJE, J. Gusić — — — — 345
MALA TORULOTA UDOVICE ŠUŠILE, A. Gabrić — — — — — — — — —346
ČEŽNJA ZA ISUSOM, A. Gabrić — — — 347
GRADNJA CRKVE NAPREDUJE, I. Dilber 348
U MALEMBI ZIMA I EPIDEMIJA, S. Novotny 349
ZAHVALNICE ! ! ! — — — — — — 350
VESELI SUSRET S GOSPODINOM, T. Trstenjak — — — — — — — — — 351

SNIMCI NA OMOTU: Foto: Alfred Schneider

Kapucin Julijan Mayer navezuje vrlo zanimljive misli uz naslov svoga članka »Ja sam katolik«. — Razmišljajmo nad njima...

Pod jarmom pasivnosti

Sveti Franjo Asiški rekao je jednom svojoj braći usporedbu koja odiše jasnoćom i snagom Svetoga Pisma:

— Vol, koji ide u jarmu, puni žitnicu svoga gospodara pšenicom. A kod vola koji okolo bjesni s pokidanim jarmom, iako izgleda kao neka moćna sila, žitnica ostaje prazna, a sam vol može načiniti velike štete.

Dok čovjek čita te riječi, i nehotice pomisli na katolike »nove nauke«. Oni kidaju jaram poslušnosti: suprotstavljaju se crkvenom učiteljstvu, izmiču se njegovu vodstvu. Manipuliraju biskupima tako da biskupi moraju »igrati kako oni sviraju«. Papa je za njih samo »Vatikan« u podrugljivu smislu riječi. A biskupe zovu samo po prezimenima cijene ih ukoliko oni žele kaskati za njima, jedinim nosiocima »novoga« i »pokoncilskog« strujanja.

Naoko izgledaju jaki. I zato su rijetki oni koji se usude njima protusloviti. Često iznose svoje mišljenje s auktoritetom »koji pristaje samo onom tko ima karizmu za to« — kako veli papa Pavao VI.

No takvi ne pune crkvene žitnice. I ne samo to, nego stvaraju i veliku zabunu među malenima.

Zašto? Jer su izbjegli jaram. Jaram poslušnosti Crkvi. Samo oni kršćani koji idu pod tim jarmom, koji znaju biti odgovorni crkvenom učiteljstvu i OVISNI O NJEGOVIM ODLUKAMA, samo takvi bogate Crkvu dobrim plodovima, spremajući u njezine hambare zdravu pšenicu.

Mnogi se pitaju: zašto Papa doduše govori, ali naizvan ne čini ništa odlučnije? Oni očekuju da On kao dobar odgojitelj poduzme energičnije mjere.

Papa ne misli da bi morao slijediti drugu liniju nego liniju pouzdanja u Isusa Krista. Isusu Njegova Crkva leži više na Srcu nego ikome drugome. On će biti onaj koji će umiriti oluju. Papa prvi slijedi zapovijed Krista da se pouzda u Boga i da vjeruje u njega i da se prepusti tajanstvenom djelovanju nevidljive, ali posve sigurne potpore Kristove koju On daje svojoj Crkvi. To nije nikakvo neplodno, neradno čekanje nego budno čekanje u molitvi. Možda Papa misli na parabolu o kukolju i pšenici i na Kristov nalog koji je On dao svojim učenicima kad su ga pitali u sličnoj situaciji što im je činiti:

— Da li da odemo i da iščupamo kukolj?

— Nemojte, da ne biste čupajući kukolj zajedno iščupali i pšenicu. Ostavite oboje do žetve i u vrijeme žetve reći ću žeteocima: Skupite najprije kukolj pa ga povežite i spalite, a pšenicu spremite u moju žitnicu!

Ali tu je i onaj koga spominje sveti Franjo Asiški. On može, s pokidanim jarmom, učiniti veću štetu — ako bjesni i haračí po Božjoj njivi — nego li sam kukolj! Ne bi li ipak bilo pametno nekako odmamiti ga iz zrele pšenice? Ostaviti ga samoga da pase kako zna? I ne dati mu prilike da gazi po bujnom klasju?

Pero Bulat

MARIJA NOSITELJICA ŽIVOTA

Ova je slika izložena u župskoj crkvi naselja NOVO ŠPANSKO u Zagrebu. Naslikao ju je hrvatski slikar Josip Bifel. Dana 10. listopada 1971. blagoslovio ju je o. Mijo Škvorc, biskup. Godišnje proštenje je na prvu nedjelju iza 10. X.

SLIČICU možete dobiti ako se obratite na ŽUPNI UREĐ, NOVO ŠPANSKO, Tavankutska 1, 41.000 ZAGREB. Cijena 1 ND.

Dva pisma...

ZA VRIJEME BORBE

Poštovana gospođo!

Najradije bih Vas nazvala »Draga moja sestro«, jer iako Vas ne poznam, ljubim Vas kao svoju rođenu sestru.

Saznala sam da ste majka petero djece, pa Vam želim od svega srca čestitati na toj velikoj časti, na tom rascvatu Vašega ženstva i Vašega majčinstva, i, ako hoćete, na tom junaštvu. Da, na tom junaštvu, na tom herojstvu, jer je Božji junak svaka žena i majka koja nesebično daje da se iz njezina života rađaju novi životi, novi članovi domovine, novi stanovnici neba.

Uvjerena sam da ste i sami osjetili sreću zbog te velikodušne plodnosti svaki put, kad su Vam nakon poroda na ruke položili malo nevinašce. Ta kako ne bi, kad je svako dijete obnavljanje, umnažanje i produženje Vašega života, kad je svako dijete učvršćenje veza ljubavi između Vas i Vašega muža. I svaka žena osjeća kad rodi dijete da nije postala samo njegovom majkom, nego majkom svih onih koji će iz tog djeteta poteći. Zato je njezina sreća tako velika — samo ako misliš na tu divnu istinu. A kako će tek biti velika njezina sreća u vječnosti, kad se svi oni koji su djeca njezine ljubavi okupe oko nje sa svim svojim potomcima, kličući joj hvala što ih je htjela roditi.

Zar ne, draga sestro, da je to divno, kad mislimo na to ovako u pojedinosti. I svaka bi žena, kad bi si bila toga svjesna, dobila srčanosti da rađa i da rodi svako čedo, koje joj dragi Bog dade kao plod njezine bračne ljubavi. Možda ni Vi niste svjesno o tom razmišljali, pa su Vam nekako klonule sile, kad ste osjetili da Vam pod srcem kuca srce šestog nevinašceta. Možda ste pomislili da će ovo djetešce biti suvišno, da će Vam biti na smetnju, da ćete bez njega lakše i bolje ostvariti svoju sreću. O ne, draga sestro, ne dajte se prevariti!

Ne gradi se sreća na kostima djece! I ne olakšava se život tovareći na dušu strašan teret ubojstva vlastitog djeteta.

Nedavno je jedna naša sestra, majka dvanaestero djece, liječniku, koji ju je pitao, zašto nije »uklonila« to dvanaesto dijete da joj bude lakše, divno odgovorila:

— Doktore, lakše mi je dijete na rukama nego na duši!

Uvjerena sam da ćete i Vi sami sebi i

svima onima koji bi Vas htjeli gurnuti u red takvih osoba isto tako odgovoriti. Uvjerena sam da nećete podnijeti misao da ste svome djetetu uskratili život.

Možda su Vas naveli da mislite da dijete još nema duše dok je u prvim mjesecima pod Vašim srcem? Lagali su Vam. Ono živi, ima besmrtnu dušu od prvog časa začeća. I pomislite da je možda baš ovo dijete od dragoga Boga određeno da bude najbolje, najpametnije, da bude možda najveći ponos Vaše obitelji, svoga naroda i možda cijeloga čovječanstva. Tko zna kakve je darove dragi Bog u njega stavio.

Jednom sam čitala pismo neke majk koju su nagovarali da ubije pod srcem svoje deveto čedo. Najprije je gotovo pristala, ali onda ju je strah Božji i majčinski ponos spriječio da izvrši taj čin. I što se dogodilo? Sve se u životu tako odvijalo da su joj djeca jedno za drugim pomrla, a ostao joj je hranitelj i sva radost njezina života, sin-svećenik — ono deveto dijete koje je isprva htjela u svom krilu uništiti. Tada je od srca zahvaljivala Bogu što ju je očuvao od čedomorstva.

Draga moja sestro, kako suosjećam s Vama zbog unutrašnjih kriza koje proživljavate. Dajte da pobijedi ono divno žensko i majčinsko, ne dajte da pobijedi zlo i da se to zlo sruši baš na život Vašega djeteta. Obećajem Vam da ću moliti za Vas da pobijedite u dobru, pa da i to djetešce bude blagoslov Vaše obitelji. Ako biste bili u bilo kakvoj materijalnoj neprilici, dođite, pa ćemo se porazgovoriti kako bi se tome dalo pomoći.

Sestrinski Vas pozdravlja i ljubi i stavlja pod okrilje Majke Brze Pomoći — M.

NAKON POBJEDE

Već sam dugo željela da Vas ponovo »posjetim« pisamcem. Danas je blagdan Majčinstva Blažene Djevice Marije, pa mi se čini, da je to i najprikladniji dan za »posjet« majci.

Možete li vjerovati kako sam se obradovala kad sam saznala da su uklonjene zapreke, koje su se počele dizati protiv života Vašega šestog čeda? Kako ste mi često u mislima zajedno sa svojim nevinašcem, koje ništa ne sluteći počiva u toj divnoj kolijevci Vašega majčinskog krila! Zar ne da ste i sami osjetili neko divno smirenje, radost kad ste odlučili da sretno dođe na svijet?

Radujem se zajedno s Vama, a Vi, draga sestro, nastojte da do iste sreće pomognete i drugim majkama za koje saznate da su se našle u krizi bi li donijele na svijet svoje dijete ili bi ga ugušile u njegovu začetku.

Vrlo bih se radovala da me jednom posjetite kad malo nevinašce bude već na Vašim rukama, jer nekako osjećam da i ja imam pravo na nj...

Razumijete me, zar ne? O, kolika je to radost za mene što sam smjela makar izdaleka sudjelovati u spasavanju njegova života! I ja sam majka! Ne doduše tjelesna — toga sam se odrekla samo zato da bih mogla biti majka tisućama djece koju treba odgajati za dragoga Boga. Ali to ne bih mogla kad ne bih u sebi nosila prave majčinske osjećaje. A čini mi se da sam ih naslijedila od svoje drage i dobre pokojne mame, koja nas je rodila četrnaestero, i za koju je moja najstarija seka svjedočila da joj je najveća radost bila kad se opet u obitelji rodio novi život... Nikad joj nije bilo previše djece — i sa sedamdeset godina je imala »sve živce« ili, bolje, nije ni znala što su to živci. Kad bi što više naših žena vjerovalo u tu tajnu vječne mladosti!

Evo, draga gospođo, osjećala sam potrebu da Vam to kažem, da nam zajednička radost poveća osobno veselje! U Majci Brze Pomoći poštuje Vas i voli MARIJA

RASPORED DUHOVNIH VJEŽBI ZA SVEĆENIKE U OPATIJI

Isusovačka kuća u Opatiji sasvim je obnovljena i uređena te će se u njoj držati tečajevi duhovnih vježbi ovim redom:

Kolovoz: Tečaj od pet dana: 26. uvečer do 31. Vodi o. Filip Johler

Rujan: Tri tečaja po 3 dana: 2. do 6., zatim 16. do 20. i 23. do 27. Sva tri tečaja vodi o. Filip Johler.

Listopad: 14. do 18. i 21. do 25. Vodi o. Ivan Kozelj

Studeni: Od 4. do 8. i 18. do 22.

Prosinac: Od 10. do 13. Kao i za studeni

Svaki tečaj počinje u ponedeljak uvečer vođa tečaja oglasit će se kasnije a svršava u petak ujutro, osim onoga od pet dana u rujnu i onoga u prosincu.

Osim brevira, za Misu ne treba ponijeti ništa. Tko dolazi do Rijeke vlakom, neka preko puta od kolodvora uzme autobus br. 32 i vozi se do centra Opatije kod hotela Slavije, a onda krene uz hotel do crkve Rakovčevom ul. br. 12

ISUSOVCI 51.000 OPATIJA
Rakovčeva 12

ZAVOLIMO SVOJE DIJETE OD POČETKA

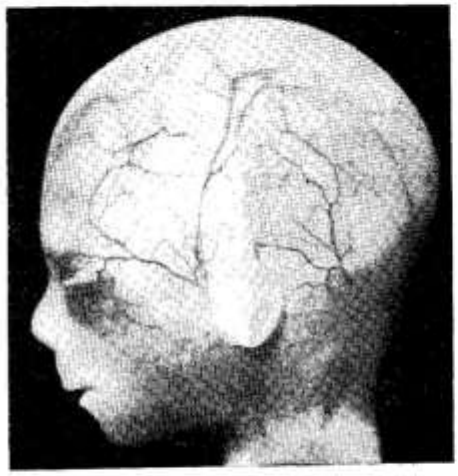

Naručuje se kod: **R. Breber,**
41.000 Zagreb
Palmotićeva 13

KNJIŽNICA od 16 stranica sa 11 slika u boji i u crno bijeloj tehnici. A cijena joj je samo 2 ND. No ta knjižica bi trebala ući u SVAKU NAŠU KRŠĆANSKU KUĆU! DA, BAŠ U SVAKU! Zašto?

Apsolutna je znanstvena sigurnost da ljudsko biće počinje začećem. Muškarac i žena još ni ne znaju da su već mjesec dana otac i majka, a dijete već ima glavu s očima, ušima, ustima i mozgom. Tu su već i bubrezi, jetra, probavna cijev i pupčana vrpca.

Takvo dijete je i Božje dijete. Bog voli naše dijete više nego što mi uopće možemo i zamisliti.

— Veselimo se zato njegovu životu!

— Pomozimo mu da živi! Bogu i nama!

— Pomozimo mu od početka! Gdjegod se ono pojavi.

TKO VOLI NAŠ NAROD — Tko želi da naš narod živi — Kome je uistinu na srcu naša budućnost — TKO SE VESELI NAŠOJ BUDUĆNOSTI: NEKA SE ZAUZME DA OVA BROŠURICA UĐE U SVAKU NAŠU KUĆU!

Kad pročitate ove retke, možda ćete zaželjeti iskazati joj svoju pažnju. Adresa: Uredništvo Glasnika S. I. i M. s oznakom »ZA MARIJU«.

VIDJELA SAM KRISTA RASPETOGA

Da, dobro ste pročitali. Pa zar vi niste nikada vidjeli Raspetoga? Ako niste, navratite se u ovaj naš mali grad...

Ali ne! Nemojte se truditi, nemojte misliti da propagiram neko novo hodočašće, jer onda biste mi mnogi rekli: »Gle, mislili smo vidjeti svetinju Ljubavi i Muke, a ti nam pokazala običnu ženu na invalidskim kolicima...«

Pa dobro, neka se radi o običnoj ženi, a to pitanje da li je netko uopće »običan« ostavimo za kasnije. No što biste vi učinili da idete ulicom, idete posrćući pod teretom briga, pa onda osjetite da vas nečiji blagi, patnički pogled dotiče, doziva, bratski, bezazleno? Da li biste prepoznali pogled raspetog Otkupitelja, pa makar navukao lik jadne i zapuštene žene? I vi biste, kao i ja, istog časa vidjeli mjesto onih trošnih kolica, pravi pravcati križ. Znali biste da je pod tankim prozirnim velom, bijelog, ženskog lica, zapravo ono okrvavljeno i ispopljuvano Lice, pred kojim se mora pokloniti.

Zato sam stala. Zato sam započela razgovor sa ženom koja se ne može kretati, kojoj je i glas već izgubio elastičnost i oštrinu. Ali, oči sjetne zelene oči odražavaju kristalno bistar razum, kao duboka, mirna zrcala.

— Imate li i vi djece? »Vidite, ono je moja djevojčica. Ima deset godina, a sve radi. Ona me njeguje, pomaže mi. Samo ona!

— A suprug? pitam oprezno. Bijela, lijepa ruka odmahne umorno i bez snage:

— On! Bio je dobar... Znate, idemo u kuću. Izvolite! Samo, ne ljutite se zbog nereda!

Pravim se da brišem znoj sa čela, ali zapravo skrivam suze. Iako ne bi bilo neprištojno zaplakati kao dijete pred ovim čudom smjernosti.

— Ostanite malo sa mnom! Pričat ću vam... Bolesna sam već dugo... Devet godina.

Sada, odjednom njezin slabi glas dobiva snagu i dubinu:

— Četvrto dijete nisam smjela roditi. Liječnici su rekli da će biti »posljedica«. Ali, zar je trebalo da ga ubijem? Što vi mislite o tome? I vi ste žena! I vi biste rodili, pa što god bude! Recite, jesam li u pravu? Recite vi, što ste mi u ovo kratko vrijeme postali draga prijateljica, zar ne bih ja uvijek za sobom vukla sam pakao? Što bi vrijedilo da mogu šetati, trčati, hodati? Od svoje savjesti ne bih pobjegla...

Dijete ne može tako lako oblikovati svoju savjest.

Obitelj dobiva mjesečnu plaću, koju su zaradili otac i majka. Nema pouzdanja u Boga ni u molitvu.

Onda se osmjehnu, toplo, ljudski, svetački:

— Ovako sam mirna. Dobro mi je, vjerujte i unatoč svim mukama. Znam da on živi, da ima šanse da bude sretan...

Toga časa je on uletio u kuću. Divan dječak! Tople, bezazlene oči kao u njegove majke, garantirale su da će već pronaći sreću u šarenilu života.

— Molim vas samo jedno: Recite... čekajte, vjerujete li vi?

— Naravno, vjerujem. A i da nisam vjerovala, sada bih se zamislila...

— Onda vas molim: recite župniku da bih se ja češće pričestila. Vidite i sami kako živim. Moje prirodne snage su već odavno potrošene.

— Razumijem: samo neiscrpiva, nadnaravna Snaga može vas održati. Ali, ako je tako...

Sada je pogledam pravo i čvrsto u oči, čiju sam jasnoću dotada izbjegavala:

— Ako je tako, onda morate imati snage da spasite svoga muža. On je teži bolesnik nego vi. Nije li tako?

A to je bilo isto kao da pitam: »Gospodine, da li je ovo probodeno srce zaista Tvoje? Krije li se pod ranom ostavljene ženske ljubavi, zapravo, Tvoje oproštenje«? I slika najvećeg Mučenika, koja više otkriva nego pokriva, odgovara:

— Naravno da je bolestan! Svaki dan molim za njegovu sreću...

Umorila se. Ruke su joj klonule u krilo, tih dubok uzdah oteo joj se iz grla:

— Bar da imam mineralne vode! Ponekad bih tako rado pila prave, zdrave vode!

Gospodine, jesi li rekao: »Žedan sam!?«

— A tako volim čitati. Nemam ni dinara za novine, a vrijeme bi mi prije prošlo...

Invalid koji se jedva usuđuje poželjeti najskromnije od najskromnijega! A čak ni toga nema!

Recite sada, poštovani čitaoci, da li je ta »obična« žena heroj? I još više i slika raspetoga Krista?! Njegova vjerna učenica, koja žeđa mineralne vode, jer nije htjela proliti krv svoga djeteta. Mučenica koja čezne za novinama, jer nije potpisivala molbu za pobačaj?! Supruga, lišena ljubavi, jer nije uništila plod ljubavi. Ali ako joj se križ svojom težinom urezao do krvi, do srca, njezin siguran i miran pogled već sada svijetli sjajem Uskrsnuća...

Što sam joj drugo mogla reći na rastanku, nego da nije sama, da neće ostati sama? Obećala sam da ću o njoj pisati, a vas molim da mi pomognete iskupiti riječ! Neka dobra žena ne ostane sama! Neka zna da cijenimo njezinu patnju, to će nju učiniti samo još boljom!

Najljepše molim cijenjeno uredništvo da primi pisma ljubaznih čitalaca za gospođu. Budite sigurni da je za nju svaka lijepa riječ neprocjenjiv poklon.

Jelica

Kuda ideš vjero...

Obitelj porijeklom sa sela živi u predgrađu našega glavnoga grada Zagreba. Više godina su u župi, no s crkvom i sa župnikom još nisu došli u vezu. Onda im se rodilo dijete. A dijete treba krstiti, tako to žele i njegovi i njeni roditelji sa sela. To je običaj!

I došao otac djeteta sav smeten k župniku da najavi krštenje. Župnik ga je lijepo primio, uzeo podatke i zapitao župljanina:

— Koliko ste već godina u ovoj župi?

— Pet, odgovara župljanin, i odmah nastavlja: Iskreno priznajem da još nisam bio u ovoj crkvi, a znate, kao dijete sam uvijek išao u crkvu. Čak sam i posluživao u crkvi, bio sam ministrant.

— Imate li starije djece?, pita župnik da bi popunio podatke za obiteljski karton.

— Imam curicu, koja je svršila prvi razred.

— Niste je slali na vjeronauk ni na Misu? — opet pita župnik, premda i sam zna da mala nije išla na vjeronauk.

— Nismo je slali, ali obećajem da će, čim počne slijedeća školska godina, ići na Misu i na vjeronauk.

Župnik ih je, prije krštenja djeteta, pohodio u njihovu stanu da bi upoznao i suprugu svoga župljanina i njihovu malu kćerku i mališana, koji će se doskora krstiti.

Ondje, u njihovu stanu, našao je tri generacije. Baka došla sa sela da bi pomogla kćeri nakon poroda. Priča baka kako je imala puno djece, kako na selu stanuju blizu crkve, kako su joj djeca, dok su bila na selu uvijek išla u crkvu, kako dobro poznaje župnika... Onda su se djeca raspršila, najviše po Zagrebu. Jedna kćerka nije u crkvi vjenčana, ima već dvoje velike djece što idu u školu.

I ta su djeca — treća generacija — tu, kod tete, u društvu s bakom i sa župnikom. Već bi ta djeca davno trebala primiti sv. pričest, no na vjeronauk nisu išla pa onda nema ni prve pričesti. Starije dijete veli da njega crkva i vjeronauk ne zanimaju. Baka i ostali čude se kako dijete tako slobodno govori pred župnikom. No župnik hvali iskrenost djeteta, a čudi se dvoličnosti starijih, osobito dvoličnosti te druge generacije, koja ne riječima, nego životom pokazuje da je vjera ne zanima. I to, tobože, nije ništa strašno! Samo je strašno što dijete, promatrajući vjerski život roditelja i rodbine — druge generacije — iskreno priznaje što u duši osjeća.

Župnik se vratio kući i otišao na razgovor s Isusom u crkvu. Osjeća da mu je potrebno Isusovo prosvjetljenje i snaga kako bi zaustavio taj hod vjerskog života u župi prema dolje, prema propasti i uništenju. I tada je zapitao Isusa i sebe uz Isusa: »A što će biti od vjere u četvrtoj generaciji, kad je drugu generaciju vjera prestala zanimati, i kada treća generacija ne ide ni u crkvu ni na vjeronauk, iskreno priznavajući da je vjera i sve što je s njom u vezi, već sada, u 14. godini, ne zanima?!

ŽUPNIK

RUDARSKI SAM UMIROVLJENIK

Rođen sam 1910. godine i imam jedanaestero žive djece, osam kćeri i tri sina. Svi su poženjeni i poudate te imamo 50 unučadi i 7 praunučadi. Unazad par godina svake godine na prvoj sv. Pričesti bude jedno do troje naše unučadi.

Ja, Marko Tolić, rudarski sam penzioner i osjećam se danas najradosniji čovjek kad me posjete moja djeca i unučad.

Fala dragom Bogu i Božjoj milosti, moja žena i ja osjećamo se sa zdravljem dobro. Naš protekli život, istina, bio je trnovita staza. Ali dragi Bog nam je dao svoju milost da sada u staračkim danima imamo vrlo udoban život. Istina, nismo sami u svojoj kući i u svom domu. Uvijek smo radosni što nam dođu naša djeca, pa i mi k njima odemo te nam tako prolazi vrijeme.

Sva se naša djeca i unučad nalaze u okolici Zenice. Danas smo posebno sretni uz naša tri prvopričesnika te želimo i našoj djeci da dožive ovako sretne staračke dane uz svoje brojno potomstvo.

Marko Tolić

Piše: Ivan Kukula DI

SEKULARIZACIJA OVOGA NARAŠTAJA

Možda gdjekojem čitatelju neće biti poznato značenje izraza »sekularizacija«. Ako se želimo priključiti molitvi na predloženu nakanu, onda u prvom redu moramo poznavati taj izraz. Naša nakana govori o onoj sekularizaciji, koja »želi Boga baciti u zaborav«, a takva je sekularizacija uvijek nepravedna.

»ZAŠTO SE BUNE NARODI PROTIV GOSPODA« (Ps 117,1)

Latinska riječ »saeculum« znači stoljeće, vijek, a u crkvenom jeziku označuje i svijet u kojem živimo. S druge strane, postoji već u ovom zemaljskom životu Kraljevstvo Božje, koje je Krist navijestio, o kojem govore Evanđelja, Kristova ga Crkva, prema izričitom mandatu svoga Božanskog Utemeljitelja, propovijeda i širi. U tom smislu dao je Gospodin svojim učenicima nalog da govore ljudima o Kraljevstvu Božjem, koje se približilo (Luk 10, 9) i koje je, po milosti Božjoj, u čovjeku (Luk 17, 21). U raznim prispodobama tumači Gospodin i svojstva toga Kraljevstva: uspoređuje ga s čovjekom, koji posije dobro sjeme na njivi svojoj, a neprijatelj (đavao) mu podmetne kukolj (Mat 13, 24); s gorušičnim zrnom, koje je najsitnije od svega sjemena, ali kad uzraste, bude veće od drugoga povrća (Mat 13, 31). Kraljevstvo je nebesko skupocjen biser, za koji trgovac daje sve što ima i kupi ga (Mat 13, 44).

Cijela crkvena predaja smatra Crkvu, koju je Isus osnovao, Kraljevstvom Božjim, koje se nalazi u ovom vidljivom svijetu, kao sastavni dio povijesti ljudskoga roda.

Kraljevstvo Božje u smislu sv. Evanđelja ima svoje neotuđivo pravo da postoji među ljudima i da nesmetano izvršuje svoj zadatak, koji se uglavnom sastoji u tome da ljudima najvećuje nevidljivoga, ali osobnog i prisutnog Boga, koji svojom Providnošću upravlja svijetom, čovjeka poučava o svrsi njegova života, a još napose o njegovu konačnom cilju, otkrivajući mu tajne prekogrobnog života. Svaki čovjek, a osobito svaki kršćanin, koji je upoznat s Evanđeljem, građanin je dvaju svjetova: zemaljskog, jer živi na zemlji, i nebeskog, jer je već za vrijeme zemaljskog života postao član Kraljevstva Božjega, koje na zemlji ostvaruje samo početnu fazu, a do potpunog razvoja dolazi istom u budućem životu.

Prema ovome što smo do sada rekli sekularizacija znači čovjekovo »posvjetovnjačenje«, naime odstranjenje Boga iz čovjekove nutrine i njegova vanjskog djelovanja, te uopće iz svega što se u svijetu zbiva. Sekularizacija promatra čovjeka samo kao pripadnika vidljivog svijeta, koji nema ništa očekivati od budućeg. U tom zemaljskom životu proglašuje čovjeka dostatnim samome sebi u svakom pogledu i potpuno neovisnim i neodgovornim Bogu, sve kad bi »kakav Bog« i postojao.

SEKULARIZACIJA U ŠIREM SMISLU

Osim sekularizacije u iznesenom smislu, naime ukoliko je izričito uperena protiv Boga, protiv Božjih prava nad čovjekom i nad cijelim svijetom, postoji i takva sekularizacija, koja ne smjera za nečim što bi se kosilo s načelima sv. Evanđelja ili s naukom svete Crkve. Tako se npr. govori o sekularizaciji velikih crkvenih posjeda, naime o prijelazu crkvenih dobara u ruke siromašnih zemljoradnika. U mnogim je zemljama ta sekularizacija već provedena, u drugima se sprema. No budući da su se prije agrarnih reformi i sekularizacije crkvenih dobara sve crkvene ustanove uzdržavale od prihoda tih dobara, kao npr. sjemeništa, bogoslovije, bolesni i stari svećenici, Crkva očekuje

da će joj se pri sekularizaciji njezinih posjeda na drugi način osigurati nužni prihodi za njene potrebe.

U srednjem i početkom novoga vijeka bila su gotovo sva sveučilišta u Evropi, a velikim dijelom i srednje i osnovne škole, u rukama Crkve. Prijelaz prosvjetnih ustanova iz crkvenih u državne ruke naziva se također sekularizacija. Crkva nije nikada sebi svojatala isključivo pravo na škole i nije nikada nijekala državama pravo da ih osnivaju i vode. Izrazom »sekularizacija« služi se i u slučaju kad neki svećenik, redovnik ili redovnica napuste duhovni stalež, te uz dispenzu crkvene vlasti prijeđu u svjetovno zvanje.

»JEDINOME BOGU ČAST I SLAVA« (I Tim 1, 17)

Kada čovjek vidi da može i bez prizivanja i zazivanja Božjega imena stvarati velika djela, krivo zaključuje da Boga uopće nema i da je on sam sebi dostatan. On ipak živi u Bogu: »U Bogu živimo, mičemo se i jesmo« (Dj Ap 17, 28). »Bog svima daje životni dah i sve ostalo« (Dj. Ap 17, 25). Čovjek stvara snagama i sposobnostima koje mu je Bog dao. Tim sposobnostima proučava i iskorišćuje elementarne snage, koje u Stvoritelju imaju svoj početak. Kao što Otac Nebeski čini da Njegovo sunce izlazi nad zlima i nad dobrima i daje kišu pravednima i nepravednima« (Mat 5, 45), tako ostavlja prirodne sposobnosti uma i volje i onima koji su svojevoljno rastrgali veze vjere i ljubavi s Njim, od koga su primili sve što imaju. Zato mogu nijekati Boga u svom javnom i privatnom životu, mogu postizavati i stanovite uspjehe, ali time Bog ne prestaje biti Bog, početak i svršetak svih stvorova, uključivši i razumnog čovjeka. I za one koji niječu Boga vrijede riječi sv. Pavla: »Svima nam se valja javiti na sudu Kristovu da primi svaki što je zaslužio: nagradu ili kaznu« (II Kor 5, 10).

Bog je po svojoj biti stalno prisutan svim svojim stvorovima i nikakva ga ljudska snaga ni mudrost ne može »prognati« iz svijeta. Ali čovjek može svoje misli i srce okrenuti od Boga i nijekati ga na svim područjima svoje djelatnosti. Naša molitvena nakana ide za tim da ljudima koji su pošli tim putem izmolimo unutrašnje svjetlo i jakost, da bi uvidjeli svoje zablude i opasni položaj, te vratili Bogu u svom srcu i u svom djelokrugu ono mjesto i ono značenje koje mu kao Stvoritelju i Nebeskom Ocu pripada.

Tako zvani »aggiornamento« (podanašnjenje), obnova crkve, ima dva težišta:

— s jedne strane povratak Kristu i

— osobita pažnja problemima našega vremena s druge strane.

Crkva dakle u neku ruku gleda unatrag, vraća se na prvotni izvor i istodobno pazi na »znakove vremena«.

Njoj se dakle radi o vjernosti Kristu i o vjernosti ljudima, o vjernosti prema njezinim počecima i o vjernosti prema svijetu danas.

Zanemarimo li ma koje od oba težišta ostajemo ili pri vječitoj jučerašnjosti ili pri pretjeranom traženju novoga, tada nema ni prave obnove, ni pravog podanašnjenja.

Do toga se pak dolazi samo ako se prošlost i sadašnjost izjednače u pogledu prema budućnosti.

A. Pronzato

Piše: S. Marija od Presv. Srca

(3)

ŽARKO OGNJIŠTE LJUBAVI

Po ljubavi SRCA utjelovljenoga Sina Božjega, tj. po sjedinjenju Druge Božanske Osobe s našom ljudskom naravi, sav je ljudski rod privučen u Božji zagrljaj; uzdignut u viši — nadnaravni red.

Po Srcu svoga Sina Bog je htio sva ljudska srca privući k sebi, da tako bude jedna jedinstvena ljubav na nebu i na zemlji. Jer gdje je ljubav tu je Bog, koji je ljubav. A gdje je prisutan Bog, tu je već vječno blaženstvo. Blaženstvo je ipak upravo život ljubavi.

Ovaj život ljubavi u trajnom je prelijevanju između Oca i Sina, po Duhu Ljubavi. On se prelijeva na sve stvorove, na sva bića i opet k Bogu ulazi, tako da se sav naš život odvija u znaku te Vječne Ljubavi.

I jer je ljubav bit Božja, to je onaj život ljubavi božanski život u nama. Po njemu postajemo dionici Vječne Ljubavi.

No jer je taj božanski život ljubavi — milosti bio izgubljen gubitkom prvotne pravednosti, obnovljen nam je i ponovo vraćen otkupiteljskom smrću i uskrsnućem Sina Božjega. Samo ga po njemu ponovo zadobivamo; samo po njemu postajemo dionici toga božanskoga života ljubavi.

Ljubav Božanskoga Srca želi i hoće da nam upravo taj **milosni-božanski** život u nama obnovi, preporodi; hoće da nas pobožanstveni po svojoj ljubavi; da nas pretopi u sebe i zaogrne u svoj božanski sjaj.

U tome se očitovala beskrajna ljubav Sina Božjega da se toliko snizio do naše ljudske naravi, zaogrnuvši se njome, da nas može izjednačiti sa sobom i uzdignuti k Bogu.

... Posvuda u prirodi susrećemo toliko »neplemenitih« stabala koja rađaju divljim plodovima, s okusom gorčine. No kad se takav plod nakalami na plemenito stablo, poprima sve njegove kvalitete, njegove sokove i umjesto gorkoga imamo sočan, sladak plod. Nastala je tajna preobrazba, proces asimilacije. . .

Tako je i s našom dušom, s njezinom naravi: kada je prožme i preobrazi milosni — božanski život, poprima božanske atribute; poprima ljepotu, sjaj i slatkoću Božanskoga Duha — Božanskoga Srca. Ili kad se komad željeza stavi u oganj, on se toliko usija, ražari da i sam postane oganj. . .

Božansko Srce može da našu dušu preobrazi svojom ljubavi, samo ako mu se ona posve preda, da je obasja svojim sjajem i ljepotom; da je učini odrazom svoga Srca. U njoj se tada odrazuje čudesni Božji svijet, sa svojom vrhunaravnom krasotom.

Kad su vode mora mirne i tihe, tada sunčane zrake padaju u dubinu i osvjetljuju je. Pogledu se ukazuje tajni, skriveni svijet pun čarobne ljepote. Koralji, školjke, morske zvijezde kao da snivaju... A ta se ljepota ne zamjećuje kad je more uzbibano. I što više poniremo u taj čudesni svijet, otkrivaju nam se to veće ljepote. Isto je tako i u podzemnim spiljama: Sva ljepota kristala i sunčanoga spektra kao da je ispunila unutrašnjost tih tajnih prirodnih hramova. Mramorne sige zadivljuju svojom krasotom. Kao da je ruka nevidljivog Umjetnika dugo klesala i izrađivala sve te raznovrsne oblike; prelijevala u njih svu raskošnu ljepotu čarobnih duga i kristalni sjaj...

A milost — ljubav Božanskoga Srca još ljepše može ukrasiti dušu, stvoriti od nje još čudesniju ljepotu kad je preobrazi. Kao da iščeznu sve njezine pogreške, mane, nesavršenosti, poput troske. Ostane samo čisto zlato... Bog posve prožme i obuzme dušu, preobrazi njezine moći većim sjajem, uzvišenijim spoznajama; zaogrne je ljepotom

svoga Duha, koji joj ulijeva svoje nadnaravne darove i kreposti. Duša odrazuje božansku ljepotu; ljubi na način samoga Boga i sve motri u njegovu svjetlu. I što se više Bogu predaje, što se više participira od njegove božanske ljubavi, postaje mu to sličnija; to vjernije odrazuje njegovu božansku bit — ljubav.

Postane kao kristal u kojemu se prelijevaju sve dugine boje, tj. boje sunčanoga spektra.

Što znači i kakva izgleda duša obuzeta ljubavlju Božanskoga Srca, najbolje će nam predočiti vodoskok u slapovima svjetla... On šikne iz jednoga izvora, a taj je izvor pun svjetlosti.

Bezbrojne kristalne kapljice prelivene su svjetlosnim bojama, bojama sunčanoga spektra, pa od tih kapljica i čudesne igre svjetla nastaje neviđeni, zatravljujući prizor.

I duša, kada je posve prožme ljubav njegova Srca, odrazuje božansku krasotu i sjaj. U njoj se tada u višem stupnju očituje i odrazuje ljepota Božjega Bića, njegovih savršenosti; njegove dobrote i ljubavi.

... U rano jutro našla sam se na uzvisini švicarskih Alpi... Preda mnom se prostirala snježna površina. Najednom je sunce izronilo i svu je obasjalo. Sada je preda mnom zablistala kristalna ljepota... Kao odjeća zaručnice... Svaku snježnu pahuljicu, svaku snježnu nit prožeo je sunčev sjaj ... To su bila obzorja Vječnosti...

I prolazila sam kroz redove visokih jela. Vitki vrhovi bili su ovjenčani snijegom i stvarali su divne kupole. Ukazala mi se sva ljepota čistoga, netaknutoga hrama. Najednom se na istoku ukazalo sunce... Sav taj čudesni hram najednom je zablistao u neviđenom sjaju. Pala sam na koljena. Nikoga na daleko nije bilo. Samo ovo Sunce i čista neoskvrnjena ljepota tog otajnog hrama prirode. Zastala sam zadivljena. Srce je zaustavilo svoj disaj. Htjelo je šaptati najuzvišeniju molitvu, u muku. Ali samo su mi se u zjenama zaiskrile suze... A sunčane zrake u njima su se prelamale i blistale.

Kad nam Bog otkriva već ovdje takvu ljepotu vidljivoga svijeta, kakva mora da je tek nevidljiva; kakva mora da je krasota Srca Onoga koji je stvorio svu tu ljepotu. A to Srce želi nam se posve otkriti — darovati!

To Srce ukrasuje sav svemir naše duše. Ono je žarište iz kojega izvire sva svjetlost, sva ljepota, sva ljubav.

Divno je motriti (a imala sam takvu prigodu u filmu) polarnu svjetlost... Kao da iz jednoga žarišta sva proistječe i rasiplje se u raznobojnim snopovima svjetla na sve strane... Čovjek zatravljen zamire od takve ljepote.

U vječnosti će nam se tek pravo otkriti ta nadnaravna ljepota milosti, ta krasota ljubavi Božanskoga Srca koja sve ispunja i u svemu se odrazuje, ljepota dragocjenija od dragih kamenova od kojih je sazdan nebeski Jeruzalem... Sada motrimo sve kao u ogledalu — kako kaže Apostol — a tada ćemo licem u lice.

Što prisnije surađujemo s milošću, u našoj se duši sve više oslobađaju prostori svjetla i nadnaravne ljepote; u nama se oslobađaju neizmjerne dimenzije božanskoga života; mi primamo sve više od Božje punine, od dubine bogatstva i ljubavi Božanskoga Srca. Uronjeni smo u čudesne rijeke milosti koje oživljavaju, preporađaju dušu, uronjeni u Ocean ljubavi koji u nama šumi i koji nas obuhvaća; koji se prelijeva u naše srce. Optočeni smo tim Oceanom, u svemu prepoznajemo jednu te istu ljubav, kojoj je izvor Božansko Srce. Poprimamo sjaj i krasotu toga Srca; u nama se očituje njegova privlačna božanska ljubav, koja nam već na zemlji daje osjetiti blaženstvo raja.

... Stare legende pričaju o redovniku koji je — razmišljajući o vječnosti — slušao pjev rajske ptice. Taj ga je pjev zatravio pa je slijedio tu ptičicu sve dublje i dalje, opojen rajskim melodijama. A kad je taj pjev iščezao, vratio se u svoj samostan. Tamo su u starim ljetopisima pronašli da je davno nestao... Osjetio je već na zemlji blaženstvo Vječnosti; Vječnosti koja ne podliježe vremenskom mjerilu.

I što više i dublje uranjamo u ljubav Božanskoga Srca, to više ćemo čutjeti blaženstvo ove božanske ljubavi koja opaja i ispunja cijelo naše biće; osjetjet ćemo da u nama samima šumi taj Ocean božanskoga života, u kojemu je sva radost, blaženstvo i mir. Osjetjet ćemo da ista Ljubav obuhvaća nebo i zemlju. A izvor joj je Njegovo SRCE

OVE GODINE ODRŽANA JE KATEHETSKA LJETNA ŠKOLA OD 2. DO 11. SRPNJA NA RIJECI. TEMA JE ŠKOLE BILA »ODGOJ DJECE U VJERI DO 12. GODINE U KRŠĆANSKOJ ZAJEDNICI.« ZNAČAJKA OVOGA VELIKOGA SKUPA BIO JE DUH SLOBODE I OTVORENA IZMJENA MIŠLJENJA.

I KATEHETE SE SPREMAJU ZA VJERONAUK

IŠLO SE ZA TIM DA SE KATEHETE ŠTO BOLJE SPREME ZA KONTAKT S MLADEŽI KOJU ODGAJA TELEVIZIJA, KINO I MNOŠTVO DRUGIH AUDIO-VIZUELNIH SREDSTAVA.

RAD NA KATEHET. LJETNOJ ŠKOLI: U PRVOM PLANU BISKUP Č. KOS, PREDSJEDNIK KATEHETSKOG VIJEĆA PRI BKJ

SESTRA RADOMIRA MEDVEN ZADIVILA JE SVE SLUŠAČE SVOJOM VRLO USPJELOM POKUSNOM KATEHEZOM

Da bi naši katehete što bolje i suvremenije mogli pristupiti tom poslu s našom djecom, održan je ove godine — početkom srpnja — poseban tečaj pod naslovom »Katehetska ljetna škola«. I to u Rijeci.

Već je počelo predavanje kad sam u ponedjeljak 8. srpnja ušao u salezijansku crkvu. Naprijed veliki crveni zastori zaklanjaju glavni oltar, ali ističu lijepi kip Gospe s Djetetom.

To je POMOĆNICA KRŠĆANA, koja je bdjela nad radom čitave škole.

Za predsjedničkim stolom drži mladi svećenik predavanje. Njemu je zdesna onaj koji će imati slijedeće predavanje, a slijeva časna sestra. Ona će također nastupiti sa svojim referatom.

Crkva je puna svećenika i časnih sestara. Upisanih je bilo službeno oko 250, ali je bilo sigurno i »padobranaca« od nekoliko dana. Tako se smatra da je toj ljetnoj školi prisustvovalo i do tri stotine osoba.

Malo je stado ako se gleda na potrebe i množinu onih koje treba katehezirati, ali i dobra, sačuvana i zdrava sol, koja može očuvati veliko mnoštvo od pokvarenosti i truleži.

Ozbiljno se sluša predavanje. Vidi se da postoji zajednički jezik između predavača i slušatelja. Spaja ih i zajednička briga i ljubav prema onoj djeci koja očekuju njihovu riječ i njihov primjer. Može se reći da su sva predavanja bila sadržajna, na liniji suvremene odgojiteljske znanosti i koncilske otvorenosti.

Slijedio je kratak odmor, da bi u točno vrijeme časna sestra prihvatila riječ. Zatim je počela diskusija. Veoma dobro organizirana i vođena od mladih svećenika ili iskusnih sestara. Raspravljanje je trajalo do 12 sati. Koncelebracija prisutnih svećenika uvijek je bio poseban doživljaj. Poslije u četiri sata rad po skupinama u Nadbiskupovoj palači, koju je Msgr. Pavlišić širom otvorio učesnicima škole. Objed i večera u jednom gradskom restoranu na principu samoposluživanja. Naveče u nadbiskupovu domu u 20,15 okrugli stol s predstavnicima pojedinih određenih oblika rada koji se odnose na katehezu djece. To je trajalo i do iza 22 sata.

I tako punih devet dana. Ne može se reći da su one stotine vjeroučitelja provele vrijeme na Rijeci na — odmoru.

OD ATEISTE

— IVANE, KOD TEBE VJERA NIJE BILA TRADICIJA, ZAR NE?

— Ni najmanje! Kazali ste da se čovjek može odlučiti i u zrelim godinama. Ja bih rekao da se MORA odlučiti. Unatoč tradiciji, unatoč vjerskom odgoju u mladosti, svatko treba da sam izabere. Naš odgoj je samo neka vrsta priprave, na kojoj ćemo zatim, kad postanemo zreli (16 do 18), graditi svoju slobodnu posvemašnju odluku za Krista. Inače je sve samo folklor ili običaj.

— STALNO NAGLAŠUJEMO DA VJERA U ČOVJEKU MORA DOZRETI. U TVOM POZIVU JE NAJČUDNIJE TO DA U MLADOSTI NISI IMAO BAŠ NIKAKVA DOTICAJA S VJEROM.

— Do dvadeset i prve godine nisam imao uopće nikakva vjerskoga odgoja i nisam išao u crkvu. Tek u dvadeset i prvoj godini, kad sam svršio srednju tehničku i bio već student arhitekture, počeo sam se zanimati za vjeru.

— ŠTO JE BIO ONDA POVOD DA SI PROMIJENIO SVOJE STANOVIŠTE?

— Na sveučilištu sam upoznao prijatelja koji je vjerovao. Naše prijateljstvo se produbljivalo. Po nekim putovima saznao sam da je vjernik. To mi nije išlo u račun, no ipak sam mislio u sebi: »No, ako nema veće opačine nego što je ova, ostat ćemo ipak dobri prijatelji.« Početkom 1967. godine pozvao me k sebi kući. Došao sam u subotu naveče. Kad smo sjeli večerati, odmah sam se prihvatio žlice. Oni su počeli moliti prije jela. Bilo mi je neugodno. Nisam znao kako da se vladam. Kradomice pogledah kolegu da li i on moli. Da, i on je molio. To je bio za mene pravi šok: kako je moguće da ljudi u 20. stoljeću još mole? Smatrao sam ih za pametne, poštene i normalne. Slijedećega dana pošao sam s njima u crkvu. Razumije se, iz solidarnosti. Za vrijeme Mise bio sam daleki promatrač i kritično sam gledao sve što me zanimalo. Taj je pohod na meni ostavio duboke tragove. Pitao sam se: »Kako mogu neki ove ljude podcjenjivati? Možda je ipak istina da se tu nešto krije?« Počeo sam čitati i studirati sve što mi je vjersko došlo u ruke.

— DOPUSTI DA TE PREKINEM. KAKVU SI LITERATURU UZEO U RUKE?

— Naše vjerske časopise: DRUŽINA, OGNJIŠTE, Janžekovićevu knjigu SMISAO ŽIVOTA, Lellotovu »NAŠLI SMO ODGOVOR.« Kad je 1967. godine bio teološki tečaj u Ljubljani za intelektualce, prisustvovao sam mu. Zatim sam pisao starijemu svećeniku neka mi objasni neke stvari. Prijazno mi je otpisao i poslao neke knjige. Među ostalima i koncilske dokumente: dogmatsku i pastoralnu konstituciju o Crkvi. Savjetovao mi je da se osobno povežem s kojim svećenikom, da mi ovaj pomogne pri razbistravanju nejasnoća.

— DO TADA NISI UOPĆE IMAO VEZE SA SVEĆENICIMA?

— Ne samo sam gutao literaturu. Studirao sam koncilske odluke, ali nisam znao osnovne istine i molitve. Rekao bih da sam počeo s univerzitetom mjesto s osnovnom školom. Ako neke stvari nisam razumio, pa sam pitao studente koji vjeruju, no najčešće mi nisu mogli razložiti. Uvidio sam da razmjerno malo poznaju svoju vjeru. I to mi nije išlo u glavu. Kročio sam usporedno dvostrukom stazom: čitao sam i dopisivao se sa svećenikom. Ja sam pitao, napadao, on je odgovarao. Izmijenili smo kojih 30 pisama. Poslao mi je teološka skripta i to sam marljivo studirao, a arhitektura je bila malo potisnuta u drugi plan. Ipak sam je apsolvirao. U Kranju sam došao u kontakt s kapelanom. Koliko sam se mučio prije nego sam pošao k njemu! Bilo me stid poniziti se i razgovarati sa svećenikom. Čekao sam na nj nekoliko večeri pred župnim stanom. U mraku sam gledao kad će doći i zapaliti svjetlo. A kad se zapalilo, nisam se usudio. Više puta sam stavio i prst na zvono, ali je naišao neki čovjek, pa sam pobjegao. Kad sam se ipak jednom ojunačio, upitah ga tako indiferentno kao da se to tiče nekoga trećega, što je mene zanimalo. Dao mi je nekoliko knjiga. Kad sam odlazio, rekao sam sebi: »Nikada više neću razgovarati sa svećenikom.« Pročitavši knjige, ostavio sam ih pred njegovim vratima. Kasnije me kompleks pred svećenicima ostavio, jer sam se uvjerio da su to normalni ljudi... No opet sam počeo sumnjati. Čitao sam protuvjerske knjige; mislio sam u sebi: »Ja sam slobodan čovjek, imam pravo čitati.« A čitao sam sebi na štetu, jer je pucalo ono što sam s tolikom mukom sagradio. Bez potrebe sam se mučio. Više puta sam htio sve skupa napustiti: »Dos-

ta mi je toga, govorio sam sebi, prije sam imao svoj mir, a sada nosim same probleme.« Ipak, jednostavno nisam mogao više to ostaviti. Počeo sam ići u crkvu na obrede, koji su me silno zanimali i nekako sam ih pače doživljavao. Kad sam bio 1968. godine kod procesije, mislio sam: »Sada vjerujem, sad sam siguran.« Već prije mi je izgledalo da su dani svi uvjeti — kao kod električnoga pogona — samo nije bilo struje, manjkala mi je vjera. Iste godine išao sam na ispovijed, pričest i krizmu. Kum mi je bio onaj pola godine mlađi prijatelj. S tim se smirilo moje traženje.

— ŠTO SI PRIPOVIJEDAO OTKRIVA MNOGE STVARI KOJE MI, VJERNICI OD MLADIH DANA, TEŠKO MOŽEMO ZAMISLITI.

— U meni se sve protivilo da se družim s katolicima: ljudima koje nisam baš mnogo cijenio.. Dugo vrijeme bilo mi je mrsko slušati riječi — katolik, Isus Krist, Crkva. Moji kod kuće nisu to mrzili, ali negativni odnos imao sam do svega toga.. Jako sam se mučio, sve se u meni tome protivilo. Ipak nisam mogao izdržati. Samo me je nešto vuklo u crkvu. Morao sam ići. Strašio sam se ljudi, hodao po trgu gore-dolje i gledao da nikoga nema. Onda sam uskočio u crkvu. Zaustavio se sasvim pri dnu. Osjećao sam se kao na sramotnom stupu... To se ne može ispripovijediti...

— TAKO JE KAD SE RADI O ŽIVOTNOJ ODLUCI! ČESTO GOVORE O SVEĆENICIMA: »TO JE ZVANJE KAO I DRUGA ZVANJA. ONI SLUŽE KRUH NA TAJ NAČIN. ONI MORAJU TAKO GOVORITI«...

— Taj se poziv ne može izjednačiti ni s kojim drugim. Druge ne podcjenjujem, ali kad bih bio inženjer, bio bih to osam sati na dan. A zatim slobodan od službenih dužnosti. No svećenik si 24 sata. I prije svega propovijedaš svojim životom. Za mladomisničko geslo izabrao sam misao apostola Pavla: »Život je meni Krist!« Nije nikakva oholost, no ipak mislim da to mora postati cilj svakome kršćaninu:

DO SVEĆENIKA

Oblikovati Krista. Jer Krist je ona točka dokaz koji je mene promijenio. Nisu me uvjerili filozofski dokazi u Božju opstojnost, nego Krist, koji je rekao da je Bog. On je fenomen, manifestacija Boga, ljudskoga Boga, koji je nešto sasvim drugo nego Bog filozofa. Ovaj je nekako udaljen, Bog Izaka i Jakova Bog je života, Bog Krista me je uistinu uvjerio. To je najpošteniji čovjek, taj nije mogao lagati, nije se mogao prevariti. Njegova osobnost koju nam ocrtavaju evanđelisti savršeni je sklad ljudskosti. Iz nje ižaruje smirenost, ravnoteža, mudrost, ljubav — i ne možeš drugo nego priznati: istina je što je o sebi rekao.

— SAD SI VEĆ POLA GODINE SVEĆENIK. KAKO SE OSJEĆAŠ?

Nedavno mi je neki dječak pisao i upitao me koji mi je dan bio najsretniji u životu. U pismu sam odgovorio da je to bio dan moga svećeničkog ređenja. A taj dan traje još i danas... Ako me netko upita kako je, odgovorim: »Bude li i ubuduće samo pola tako lijepo kao sada, bit će još uvijek predobro«. Tako sam zadovoljan da toga ne mogu ispričati. Iako znam da će doći križevi i teškoće, ipak, ako budem s Kristom povezan, ne trebam se ničega bojati. »I kad bih hodao po dolini sjene, neću se bojati neprijatelja,« ponavljam sa Psalmistom.

— KAKO MISLIŠ DRUGIMA PRUŽATI ONO ŠTO SI NAŠAO?

— Najprije da živim po onom što pripovijedam. Objavljujem pak ono što sam vjerujem iz svega svoga srca. Nikada neću reći ništa što sam ne bih vjerovao i o čemu ne bih bio stoposto uvjeren. Želim biti do kraja pošten. A Krista objavljivati želim prije svega dobrotom i ljubavlju.

— KAO ČOVJEK KOJI SI DOŠAO IZ POSVE DRUKČIJE SREDINE, RECI, IMA LI CRKVA, IMA LI VJERA BUDUĆNOST?

— Po meni jedino će Krist i u budućnosti davati zadovoljavajući odgovor na vječna pitanja o grijehu, smrti, trpljenju. On daje potpuno nov život. Mir što ga obećaje, Krist nam stvarno i daje. Ali to nije neki mir ustaljenosti, običaja, nego mir, koji mora provesti nemir u čovjeku da stalno traži Kristovu ljubav: u najmanjem bratu ili sestri, u Svetom pismu, u prirodi, u molitvi, u euharistiji, u sakramentima.

— ŠTO TI SE ČINI O VJERSKOJ SITUACIJI IDEMO LI K DUBLJEM KRŠĆANSTVU?

— Najviše ovisi o nama koji smo već kršćani da li će kršćanstvo postati razvojni put k produbljivanju...

POSUĐENA REPORTAŽA IZ »OGNJIŠĆA« 1974, g

NA OLIMPIJADI SU BILE ZASTUPANE MNOGE BISKUPIJE. OVO JE GRUPA IZ SARAJEVA KOJA JE DOŠLA DO FINALA.

VJERONAUČNA OLIMPIJADA

POBJEDNIČKA GRUPA OVOGODIŠNJE OLIMPIJADE: MLADI HERCEGOVCI. DODUŠE NISU IZ SAMOGA MOSTARA, NEGO IZ NJEGOVE OKOLICE, IZ ŽUPE ČERIN

ZADAR SE UKLJUČUJE U SVAKU INICIJATIVU KOJA PROSTRUJI NAŠIM KRŠĆANSKIM ZAJEDNICAMA

DNE 4. SRPNJA U RIJECI JE ODRŽANO FINALNO NATJECANJE VJERONAUČNE OLIMPIJADE POBJEDNIČKIH EKIPA IZ PREDNATJECANJA. BILE SU TO EKIPE IZ MOSTARSKE, HVARSKE I RIJEČKE BISKUPIJE. »ZLATO« JE PRIPALO MOSTARU, »SREBRO« HVARU, A RIJEKA SE MORALA ZADOVOLJITI S »BRONCOM«.

RIJEKA JE BILA DOMAĆIN OVOGA SLAVLJA I ZATO JE NJEZINA GRUPA BRALJNIJA I »DOTJERAJNIJA«.

O. Franjo Šipušić, koji je punih deset godina bio urednik Glasnika Srca Isusova, upravo je izdao originalno djelo pod naslovom

MOJA VJERA — KATEHEZE ZA VJERSKU POUKU ODRASLIH

Sadržaj ove knjige jesu članci koji su izlazili u našem Glasniku od listopada 1961. do srpnja 1973. Uz neke izmjene članci su ostali isti.

Ovaj niz od 86 pouka jedna je zaokružena cjelina. Pouke predstavljaju stavke dogmatskog dijela naše vjere.

Namijenjena je odraslima, koji osim informiranja o vjeri žele čuti i njeno obrazloženje.

Danas se mnogo govori o potrebi originalnih knjiga napisanih od ljudi koji žive kod nas. Ova je knjiga izvorna, samostalno napisana za naše potrebe. Nije prijevod i oponašanje tudine. Vrlo je lijepa i praktična za upotrebu kako osobnu tako i zajedničku. Najtoplije je preporučamo. Cijena 80 ND.

Naručuje se: R. Breber
Palmotićeva 33
41000 ZAGREB

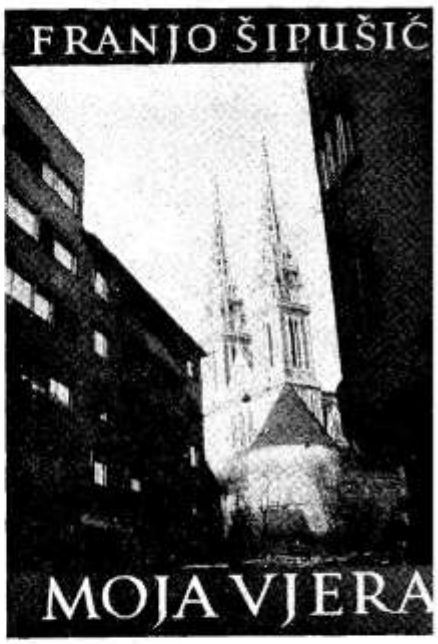

FRANJEVAČKA DUŠA SRCU ISUSOVU

O predragocjena Rano boka, koju ti je većma zadalo jamstvo tvoje ljubavi prema ljudima negoli neprijateljsko željezo!

O vrata neba, prozore raja, mjesto početka, kulo jakosti, svetište pravednika, gnijezdo bijelih golubica, grobe hodočasnika, cvjetna počivaljko zaručnice Salamonove!

Zdravo, Rano svetoga boka,
koja ranjavaš pobožna srca!
Zdravo otvore,
koji ranjavaš pravedničke duše!
Zdravo ružo, nevjerovatne ljepote!
Zdravo ognjoliki
neprocjenjive vrijednosti!
Zdravo vrata, koja nam pružaju
otvoren ulazak Srcu Kristovu,
dokaze njegove ljubavi prema nama i jamčevino vječne sreće i blaženstva«.

Ovi reci izvađeni su iz knjige velikog mistika franjevačkog reda sv. Petra Alkantarskoga, koja je upravo prevedena na hrvatski jezik pod naslovom »Rasprava o molitvi i razmatranju«. Naručuje se na adresu: — VICEPOSTULATURA — 4100 ZAGREB, Vrbanićeva 35, uz cijenu od 2 d.

Piše: Rudolf Brajčić

Duh Sveti daje život

U potvrdu da Duh Sveti daje život, Sabor upućuje na dva mjesta u Evanđelju sv. Ivana:

»Tko pije od vode koju ću mu ja dati sigurno neće nikada ožednjeti. Štoviše, voda koju ću mu ja dati postat će u njemu izvorom one vode što struji u život vječni« (4, 14).

»Ako je tko žedan, neka dođe k meni; neka pije tko vjeruje u me. Kako veli Pismo: Iz njegove će nutrine poteći potoci žive vode. To reče za Duha kojega su imali primiti oni koji vjeruju u njega. Duh, naime, ne bijaše još dat, jer Isus ne bi još proslavljen« (7, 38-39).

Sliku »živa voda« ili »voda života« Biblija često upotrebljava da označi mesijanska dobra koja gase svaku žeđu i ispunjavaju radošću. Istočnjaku u Palestini koji je oskudijevao vodom ta je slika dobro dočaravala obilje života u mesijjansko doba. Za sv. Ivana pojam života koji se skriva pod likom »živa voda« je sveobuhvatni pojam, koji sadrži sve što nam Krist kao otkupitelj daje. Sa životom nam se daju sva ostala spasonosna dobra, a nisu ona nešto uz njega. Radi se o životu koji originalno posjeduje Otac. Taj je život predan Sinu. Zato Krist može za se reći da je kruh života. Iz Krista po Duhu slijeva se u nas. Jedanput će se sliti i u naša mrtva tjelesa pa će i ona biti živa i duhovna. On u nama smiruje duhovnu žeđu za životom kao što voda iz naših bunara smiruje žeđu našega tijela.

Sv. Ignacije Antiohijski (umro 107.) piše o Kristu da je rođen i kršten da po svojoj muci posveti vodu. Ta sveta voda je Duh Sveti koji se daje u krštenju, a koji potječe s križa i veže čovjeka s Ocem. A onda nastavlja: »Moja je ljubav raspeta. U meni više nije oganj, koji gori prema zemlji, već u meni struji voda, koja mi šapuće, koja govori mojoj nutrini: K Ocu, k Ocu!«

U »Dijalogu s Trifonom« piše filozof — mučenik Justin (mučen 165. g.) da su kršćani postali djecom, kojoj pripada baština, jer smiju piti iz živih izvora Božjih. Nošeni snagom Duha kršćani idu za svoju vjeru u smrt »radi imena slavne pećine, iz koje u njihovim srcima protiče živa voda po kojoj oni ljube Oca svemira i tako nju piju oni koji hoće da piju vodu života«.

Za sv. Ireneja (živio 140 — 202), biskupa u današnjem Lionu, Duh koji oblikuje Crkvu spasonosni je izvor vode, koja ističe iz tijela Kristova. Tako su biskupi i bogoslovi onoga vremena mislili i učili, a tako su i kršćani osjećali. Euzebije (živio 265 — 340), prvi pisac crkvene povijesti, donosi izvještaj o mučenicima u starom Lugdunumu (danas Lion) u kojem se o đakonu Sanctusu kaže da je na mukama ostao jak i mio, jer je bio kršten i postao jak po nebeskom izvoru živih voda, koje izviru iz srca Kristova.

Duh Sveti je onaj koji Crkvi daje život, a s njim krepost i jakost. Označen je slikom vode, koja je bazični elemenat tjelesnog života. Bez vode na zemlji nema života. Nema ga bez ljubavi ni u predjelima duha. Duh Sveti je osobna ljubav u presv. Trojstvu. Bez tog bazičnog elementa nema duhovnog života u čovjeku. Radi se, dakle, o osobnom darivanju Duha i osobnom primanju toga Duha sa strane kršćanina. Duh Sveti je u nama toliko, koliko je od nas izabran, prihvaćen, primljen kao što se bira, prihvaća i prima onaj koga ljubimo.

Piše: Predrag Belić

U znaku obnove Crkve poslije Tridentskog sabora

Ko jaje jajetu sliče jedna drugoj jubilejske godine XVII. stoljeća. Uzor im je bila sveta godina 1575. pod Grgurom XIII. što smo je opširno opisali i suvremenim bakrorezom ilustrirali u prošlom, kolovoškom broju »Glasnika«. Zato ćemo danas biti kraći.

1600.: dvanaesta redovita sveta godina. Dobro je bila organizirana, putovi osigurani, gostinjci subvencionirani, zajamčeno žito iz Sicilije, tada pod vlašću španjolskih Habsburga. Bio je izgrađen poseban gostinjac za hodočasnike-svjetovnjake pretežno iz protestantskih zemalja. Papa Klement VIII. (1592-1605) učinio je sve da gramzivi gostioničari ne bi izrabljivali hodočasnika. Rim je morao dati primjer religiozne ozbiljnosti, pa je stoga bilo zabranjeno karnevalsko ludovanje, crkve su bile proviđene brojnim ispovjednicima i propovjednicima, a kardinali nisu smjeli u to pokorničko vrijeme nositi grimiza.

Zbog papine kostobolje sveta se vrata umjesto na Badnjak 1599. otvoriše tek na Silvestrovo u prisutnosti 80.000 vjernika. Da bi čovjek mogao dobiti oprost Nerimljani su trebali 15 puta pohoditi određene crkve, a Rimljani 30 puta. Sam (bolesni!) papa je šest puta hodočastio svetištima.

Prednjačio je pobožnošću svima: ne samo da je hodočasnicima češće prao noge, nego ih je i kod stola posluživao. U Velikom tjednu satima je sjedio u ispovjedaonici velikoga penitencijara i ispovijedao svakoga tko bi došao. Obilnom milostinjom neumorno je pomagao siromašne hodočasnike.

Talijanski hodočasnici dolažahu u Rim, kao i prije, organizirano po bratovštinama. Do srpnja 1600. nabrojali su ih 408! Odličnici iz cijeloga svijeta — kardinali, biskupi, velikaši... — našli su se tada u vječnome gradu: bilo ih je iz Austrije, Ugarske, Njemačke, Francuske, pa čak i iz Meksika. Mletačka plemkinja Katarina Zeno čak je pješice prešla taj ogromni put!

Našlo se i protestanata, koji su došli u Rim da se vlastitim očima uvjere o »financijskim spekulacijama«, a kad tamo upoznaše papu ne kao Antikrista, nego kao pobožna oca kršćanstva, koji nasljeduje Krista u pomiznom milosrđu — perući i cjelivajući noge hodočasnika, tješeći i bodreći u ispovjedaonici klonule, pomažući novcem i hranom siromašne. Nikakvo čudo da je u katoličku Crkvu tada, većinom uz pomoć isusovaca, prešlo više od 100 inovjeraca: 73 Nijemca, 23 iz Francuske i Genove (tada zasebna država), 12 Engleza, 9 Skota, po jedan iz Irske, Transilvanije i Ugarske. Bivši kalvinski predikant — po imenu Arnulf Martin — čak je svoj korak opravdao posebnom knjižicom. Krstilo se i nekoliko muslimana.

Statistika: najviše je hodočasnika bilo o Uskrsu u Rimu. Gostinjac Trinità de' Pellegrini, što ga je osnovao sv. Filip Neri, a bogato su ga pomagali pape i rimsko plemstvo, mogao je iznajmiti više kuća te je već do kraja siječnja 1600. ukonačio 8.000 hodočasnika. Ludwig von Pastor smatra da nije pretjeran broj od 1,200.000 poklonika za cijeli taj jubilej.

1625.: trinaesta redovita sveta godina. Ni Urban VIII. (1623-1644) nije htio zaostati za svojim prethodnicima u spremanju jubileja. Pomogao je starije ustanove za primanje i podvorbu hodočasnika i ustanovio nove. Tako je u blizini bazilike sv. Petra podigao novi gostinjac za strane prelate, te za obične hodočasnike Irce, Engleze, Škote. Drugi su narodi — pa i mi Hrvati — već odprije imali gdje da smjeste svoje hodočasnike.

Pri otvaranju sv. vrata na Badnjak 1624. bio je nazočan i Vladislav, sin poljskoga kralja Žigmunda, glasoviti pobjednik nad Turcima kod Hocima, o čemu je upravo u to vrijeme pjevao naš besmrtni Ivan Gun-

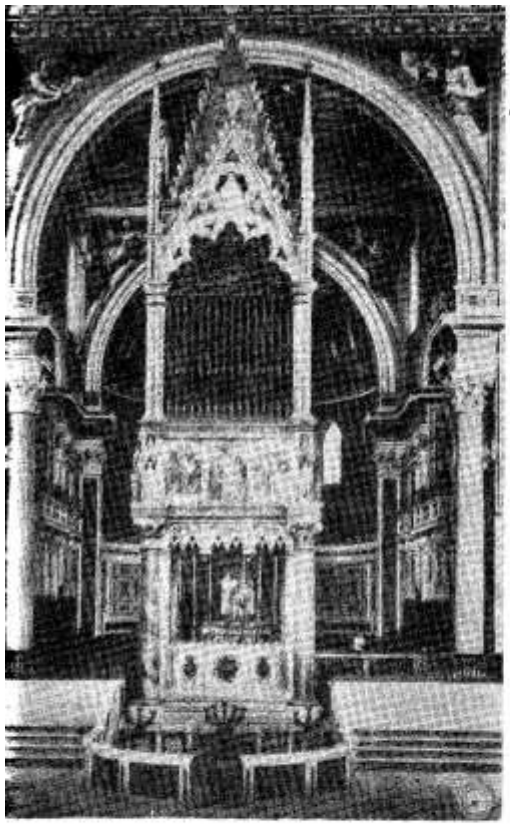

BAZILIKA SVETOG IVANA U LATERANU. OLTAR UZ T. ZV. KONFESIJU

dulić (»Osman«). Prigodom povratka iz Rima papa mu je dao blagoslovljen mač i šešir.

Mislim da nije potrebno isticati teološko značenje činjenice da je Urban VIII. i sam često pohađao rimske bazilike da bi i osobno postigao jubilejske oproste. Papinska nezabludivost ne znači njegovu osobnu nepogrešivost. I on je dugo ispovijedao, osobito na Veliku subotu. Svaki je dan bilo 12 hodočasnika u Vatikanu na ručku. Papa je dijelio obilnu milostinju, osobito bratovštini Trinità de' Pellegrini, gdje je čak dva puta prao hodočasnicima noge!

Unatoč trinaestgodišnjem ratu broj je hodočasnika ipak bio velik. Među njima bilo je i nekih istočnih episkopa, te Landgraf Georg von Sachsen (Saški) i nadvojvoda Leopold, brat našega tadašnjeg cara i kralja Ferdinanda II.

Papa je pozvao u Rim glasovite propovjednike iz raznih redova — kapucina, dominikanaca, isusovaca.Hodočasnici su se, doista, uzorno vladali i u velikom broju pristupali k svetim Tajnama. O tome je suvremenik — opat benediktinske opatije sv. Pavla u Južnoj Koruškoj, na tadašnjom etničkoj granici Austronijemaca i Slovenaca — zabilježeno ovo: »Osobito nas se dojmila pobožnost stranaca. Promatrali smo ih kako vruće mole, lijući obilno suze. No bilo je i plemića i klerika iz Rima, a osobito dama, koji su pješice, ne bojeći se znoja, posjećivali sv. mjesta, tako da ne bi bilo pravo reći onako općenito: Što bliže Rimu, to gore! Jer i među anđelima našao se jedan davo i Juda među apostolima, pa ipak njihova bezbožnost nije škodila ni anđelima ni apostolima! Ja osobno nisam vidio u Rimu ništa sablažnjivo, nego, naprotiv, mnogo primjera pobožnosti!« Kako lijepa lekcija i za naše hodočasnike!

1650.: četrnaesta redovita sveta godina. Za taj je jubilej papa Inocent X. (1644-1655) dao po glasovitom Borrominiju preoblikovati i dotjerati baziliku sv. Ivana na Lateranu, tu najstariju katoličku baziliku iz IV. stoljeća, »majku sviju crkvi«. Premda je papa već bio osamdesetgodišnji starac, ipak je 16 puta posjetio propisane crkve, i to pješice. Unatoč francusko-španjolskom ratu, koji se nužno odražavao i u Italiji (ona je tada najvećim dijelom bila pod španjolskom upravom), ipak su hodočasnici odasvud grnuli u Rim, i to iz svih društvenih razreda. Sinovi velikog toskanskog vojvode Matija i Leopold putovali su incognito. Margareta, savojska princeza, također bez pompe, obučena kao obična hodočasnica. Na Veliki četvrtak papa je oprao noge siromasima. Statistika veli da je te godine bilo u Rimu 700.000 hodočasnika, od kojih je svaki proveo ondje bar 14 dana.

1675.: petnaesta redovita sveta godina. Švedska obraćenica kraljica Kristina prisustvovala je otvaranju svetih vrata na Badnjak 1674. g. Tada su Rimljani i drugi prvi puta ugledali novi skupocjeni tabernakul u kapelici Sakramenta bazilike sv. Petra prema Berninijevu nacrtu. Koštao je »malenkost« — 40.000 škuda! I naši hodočasnici moći će ga vidjeti 1975.

Papa Klement X. (1670-1676) tom je zgodom poklonio bazilici sv. Petra prekrasan ćilim, koji se još i danas upotrebljava kod svečanosti.

Rimske su crkve za tu jubilarnu godinu bile restaurirane i barokno urešene. Ta je jubilarna godina bila povod da je opozvana dozvola za borbe s bikovima u Koloseju. Tu je dozvolu dao kardinal Altieri samo četiri godine prije (1671.). Za ogromno zdanje Koloseja mislilo se da je ondje veoma velik broj mučenika svjedočio za Krista. Papa je ondje 1675. dao staviti veliki križ i neke freske s prizorima mučeništva.

— Otac mi je vrlo samovoljan čovjek, grub, uvijek naređuje silovito, zahtjevno, pod prijetnjom kazne. Majka je, naprotiv, plaho, tužno, zastrašeno stvorenje. Moj župnik, koliko se sjećam od djetinjstva, gotovo svake nedjelje u propovijedima, pa i pod vjeronaukom samo zastrašuje kako ćemo svi propasti i poći u pakao, kako su razna Gospina ukazanja dokaz da će Bog strašno kazniti izopačeni svijet, osobito grešnu raspuštenu mladež... Tako sam i sama uvijek prepuna nekog straha i tjeskobe. Život mi je težak. Mislila sam da će mi česte ispovijedi pripomoći da se toga oslobodim, ali svako novo ispitivanje savjesti sve mi je teže i svaka nova ispovijed postaje mi pravom torturom. Htjela bih biti dobra, točno ispunjavati sve to mnoštvo zapovijedi, ali vidim da mi nije moguće. Došla sam do uvjerenja da ću i ja sigurno propasti, pa stoga da nema nikakva smisla dalje se ovako boriti i mučiti sa sobom. Nešto me tjera da sve odbacim pa da se tako konačno riješim nesnosnog tereta koji me pritišće kao mora.

Što kažete? Imam li bolesnu savjest? Što da radim jer mi je ovako dalje nepodnosivo?

Mirjana

Odgovara
prof. moralne teologije Ivan Fuček

Nemam li bolesnu savjest?

Imaš li bolesnu savjest? Nažalost, ti si u teškom stanju skrupuloznosti. Okolina u kojoj živiš stvorila je u tebi krivu predodžbu Boga i čovjeka — pogansku, a ne kršćansku. I otac, i majka, i župnik nisu pridonijeli da shvatiš da je Bog ljubav. Naprotiv, svojim jednostranim postupcima uništiše u tebi mogućnost za duhovni doživljaj radosne i privlačive Božje ljubavi. Ti si godinama sve više zapadala u »neurozu straha« i »neurozu prisile«. Prekomjerno ispitivanje savjesti prije čestog primanja sakramenta pomirenja samo je pogoršalo tvoje bolesno stanje. Svagdje si vidjela propise i zakone, ograničavanja i zabrane. Shvaćala si ih kao neku vrstu »tabua« — što se ne smije dirnuti a da čovjek ne riskira svoje vječno spasenje. Ispovijed si shvaćala kao »osiguranje«, kao neku obredno-magičnu radnju koja bi te imala sačuvati od Božje srdžbe. Bila si uvijek spremna na ponovno bolno ponižavanje, ali sad vidiš da je i to uzalud. Da, ti si u teškoj fazi bolesno-skrupulozne savjesti.

Ima li načina da ozdraviš? Ima, ali samo pod jednim uvjetom: da zaista poslušaš i hrabro počneš izvoditi ono što ću ti reći. Moraš se promijeniti! Jesi li spremna na to? Obećaješ li to čvrsto?

Korijen tvoje skrupuloznosti — pretjeranog straha i bolesnih prisila — u tome je što nisi uspjela pronaći svoj osobni kontakt ljubavi s Bogom i s ljudima. Bog nije Bog straha, nego Bog ljubavi i milosrđa. Mi kršćani ne stojimo pred tisućama, ili dapače pred milijunima velikih i malih zakonskih propisa i pravila, koje bismo sve morali utančine izvršavati, jer inače jao nama, nego stojimo pred živim osobnim Bogom, koji je u nama, koji nas neizmjerno voli, koji nam se u Kristu nevjerojatno približio kao Brat i Prijatelj, a u Duhu Svetom nas je nježno zagrlio, dajući nam sama sebe kao dar. Mi smo pozvani na taj dijalog ljubavi s Bogom i s bližnjim.

Promatramo li odviše sami sebe, svoje slabosti i padove, možemo veoma brzo postati bolesni i posve klonuti. No ako promatramo Boga i njegovu dobrotu, njegovu ljubav prema nama i njegov dar samoga sebe nama sve do smrti na križu, tada u tak-

vom Bogu svagda nalazimo osvježenje, ozdravljenje i radost. Stoga, ono što moraš učiniti svodim na pet točaka:

1. Osloboditi se svoje zatvorenosti u samu se; zatvorenosti pune straha i prisile, i, kao što se čaška cvijeta otvara zrakama jutarnjeg sunca, otvoriti se Bogu i bližnjemu. Treba se osunčati na Božjoj ljubavi i u tom ozračju Božjeg sunca i ljepote trajno ostati. Takav je naš Bog. Takve nas on hoće.

2. Želiš li čuti Božji zov za svoj život i pronaći pravu odgovornost, ne smiješ se nikad svojevoljno prepustiti kopkanju po svojim pogreškama iz prošlosti. Dopušteno ti je ispovijedati samo one grijehe za koje bi se mogla bez straha i bez dužeg razmišljanja pred Bogom zakleti da si ih s unutrašnjom slobodom počinila a da ih još nikada nisi ispovjedila. Broj ispovijedi s vremenom treba svesti na normalu. Priznavanje grijeha isto tako treba svesti na nekoliko bitnih stvari; sve ostalo ispustiti. Strogo se zabranjuje svako ponavljanje ispovijedi. Da se strah za spasenje svede u granice kao i prisila pretjeranog nabrajanja grijeha, preporučujem ti povjerljiv razgovor s razboritim svećenikom izvan sakramenta ispovijedi o stvarima u kojima se očituje tvoja skrupuloznost. Zbog sumnji jesi li u milosti Božjoj ili nisi nikako nije razborito odustati od svete pričesti; ako u takvom dvojbenom stanju primaš pričest, uvijek si na sigurnijem putu. To vrijedi za tebe, no ne mora vrijediti za svaki drugi slučaj.

3. Za tvoju skrupuloznost odgovornost snosi i tvoja okolina (otac, majka, župnik). Ali tu ne možeš ništa promijeniti. Treba da ti postane sve očevidnije da tvoja skrupuloznost i s time skopčano trpljenje imaju odličnu zadaću ovdje i sada pred Bogom i pred Božjim narodom. Ti treba da svoje trpljenje i patnju preuzmeš svojevoljno, da se s njima pomiriš. Tvoja je neminovna zadaća da svjesno i radosno prihvatiš sebe samu upravo takvom kakva jesi, da prihvatiš upravo to što je ovaj trenutak u tebi bolesno, pa da tako svojevoljno činiš zadovoljštinu za grijehe drugih. To je Božji glas, koji te poziva prema sve istinskijem životu; jer život je jedan i treba ga unovčiti pred Bogom ovakva kakva jest. Bog ga takva prima.

4. Posvemašnja poslušnost ovome što sam rekao uvjet je ozdravljenja. Ta poslušnost nije samo izvanjska, slijepa i od mene nametnuta. Ona se temelji na razlozima koje sam bar donekle uspio natuknuti, kao i na svestranom povjerenju koje želim imati prema tvojoj osobi, na punom shvaćanju tvojih duševnih patnji. Bio sam otvoren jer smatram da je potrebno da se upoznaš s uzrocima svoje bolesti, kao i s dubokim smislom koji tvoja bolest ima u crkvenom vidu i za tvoje vlastito spasenje. To je sada tvoj put. On nipošto nije mračan. Naprotiv, on je pun nade. Ti si vrijedna i veoma plemenita ličnost. Potičem te da pustiš svoje mnogobrojne molitve, koje zasigurno prakticiraš, pa da se prihvatiš nastojanja oko nutarnje osobne molitve na temelju čitanja nekog odlomka Biblije, laganog razmišljanja, nipošto kopkanja po sebi. To će djelovati kao osvježenje na tvoju bolnu dušu.

5. Oslobodit ćeš se pomalo čuvstva straha i prisila ako se prema svojim skrupulima postaviš kao prema nečemu tuđemu, prema onome što ne spada na te. Potrebno je da gajiš zdrav humor i radostan mir. »Kršćanin se može smijati svemu što nije grijeh« (Häring). Znaj da si veoma mnogo postigla ako se uspiješ smijati svojim skrupulima i praviti šale na taj račun. Inače postoji opasnost da se predaš grijehu umorna od borbe, pa da »sve odbaciš«.

Idi i ne griješi više!

Anicu sam upoznao na radnome mjestu u jednom švicarskom gradiću nedaleko od kneževine Lichtenstein i austrijske granice. Razgovarali smo dugo i otvoreno o njezinu djetinjstvu, o životu, o trenutku kad je spoznala ono »zanijela sam«...

Sjedila je u kutu osvijetljene prostorije na drugom katu zgrade u kojoj stanuju samo naše žene. Pričala je tiho, gotovo neosjetljivo, bez sustezanja, povišenog tona ili dramatiziranja; riječi padaju polako kao kapi kiše kada se cijede s oluka poslije oluje. Osjeti se njihova težina, čuje se pad.

— U djetinjstvu sam uvijek razmišljala kako ću upoznati mladića koji će me iskreno voljeti, zamišljala sam kako ću biti majka i sav život posvetiti djeci.

Prekide priču, a ja je usputno zapitah što to prekide to njezino sanjarenje.

— U Švicarsku sam došla prije 5 godina na privremeni rad. Dugo nisam hodala ni s jednim mladićem jer sam ih se nekako plašila. Možda je to posljedica odgoja. Najednom je došao on, bio je privlačan i dobar. Zavoljela sam ga. Počeli smo zajedno hodati, izlaziti na večernje šetnje. I poslije nekoliko mjeseci hodanja zaručili smo se. Bili smo sretni! Da je on glumio tu sreću, to nisam bila u stanju spoznati, ali je to za mene bilo gorko iskustvo.

U srpnju pošli smo zajedno na godišnji odmor. Osjetio je kad sam bila najslabija i iskoristio je tu moju slabost. Spoznala sam činjenicu: zanijela sam! Prestalo je moje sanjarenje jer sam bila suočena s novom činjenicom da pod svojim srcem nosim novi život. O čemu sam sanjala, a kakva se istina probudila?

Rekla sam to mladiću. Ciničkí se nasmijao i odgovorio: »Što se to mene tiče? To su tvoje stvari i radi kako najbolje znaš!« Poslije toga se razbjesnio, postao je grub i nesnosan. Izašao je ne rekavši mi ni »zbogom«; bacio je prsten. Plakala sam. Bio je to za mene težak udarac, čije posljedice još uvijek osjećam.

Došli su dugi sati razmišljanja, noći bez sna. Neprestano sam plakala. Kako to saopćiti roditeljima? Cijela zgrada u kojoj sam stanovala znala je za moj slučaj. Podrugljivo su o tome pričali na sve strane; osuđivanju i preziranju nema kraja. Mnogi su me nagovarali da uništim dijete, ali ona želja da budem majka bila je jača od svega. Borba je bila duga i teška. Trebalo je sve svladati, ostati vjerna Jedinome. Molila sam se, možda nikada sabranije negoli tada. I drugi su se molili za mene. Znam to dobro. To mi je pomoglo da sam nadvladala sve napasti.

Za božićne blagdane došla sam kući na kratak odmor i onda sve rekla roditeljima. Bilo im je teško. U početku su šutjeli, sažalno me gledali, ali bez ijednog znaka osuđivanja ili preziranja. Bilo mi je drago da me oni nisu osudili i odbacili. Plakali smo zajedno. Bilo im je lakše. Ispričala sam sve onako kako se zaista desilo.

Vratila sam se ponovno u ovaj grad, ali sam ubrzo promijenila radno mjesto i mjesto boravka. Zaposlila sam se u tvornici tekstila. No ubrzo sam morala poći u bolnicu, u rodilište. I u proljeće prošle godine rodila sam sretno zdravu djevojčicu.

— Kako ste primili činjenicu da ste majka, da se vaš davni san iz djetinjstva ipak ostvario, iako ste to sve suzama nebrojeno puta zalili?

— Kada su mi pokazali dijete, bila sam jako uzbuđena u dnu duše. Rekli su mi da je curica. Smirila sam se. Željela sam curicu jer sam u muškarcima vidjela svu onu grubost koji mi je pokazao B. Sutradan su mi donijeli dijete. Plave očice, koje još ne znaše za ljudski prezir i osudu, umiljato su me gledale. Gledala sam i ja i veselila se životu koji sam držala u rukama. Ubrzo sam izašla iz bolnice, sretna i smirena što se sve ovako na sretan način svršilo.

Na časak Anica prekide priču, htijući se valjda još nečega sjetiti. A onda opet nastavi svoju ispovijest, pri čemu joj ugledah neki posebni odsjev na licu.

— Moja vjera u Boga mnogo mi je pomogla. Znam da mi je On grijehe oprostio jer sam se kajala odmah od trenutka kad spoznah težinu svoga grijeha, jer se kajem i cijeli će moj život biti kajanje. Vjerujem da će mnogi gledati s prezirom i mene i dijete, ali ja otvoreno gledam životu u oči. Znam da sam pogriješila. Mogla sam odbiti napast, ali nisam mislila na gorku posljedicu. I to mi se osvetilo. No ipak, moj život ima smisla. Posvetit ću se samo djetetu i poslu. Veselim se što nisam podlegla napastima i nagova-

ranjima protivnika da učinim ono najgore — da ubijem dijete.

Anica prihvati glavu rukom, u desnu ruku uze olovku i poče pisati u otvoreni dnevnik. Polako je sricala riječi i rečenice. Čuo sam drhtav glas i isprekidane riječi... Podiže glavu:

— Razmišljam o susretu Krista i one grešnice... Žena pred Kristom, oko nje njezini tužitelji. Žena je priznala grijeh, Krist joj je oprostio jer se mnogo kajala, a one tužitelje osudio jer bijahu okorjeli u svojem grijehu.

— Nitko te ne osudi?

— Nitko, Gospodine, odgovori ona.

— Ni ja te, reče Isus, ne osuđujem. Idi i od sada ne griješi više« (Iv 8,11).

Marko Cvitkušić

WM '74

Pismo sa Svjetskog nogometnog prvenstva

(Iz lista »Duhovni plamen« župe Vrbanj)

Dragi moj prijatelju i brate!

Zadnji put sam ti pisao s trajekta. Moj doživljaj putovanja na relaciji Starigrad-Split. Ovaj put javljam ti nešto što sam doživio na dan odigravanja utakmice između Zapadne Njemačke i naših.

Idem ja iz crkve. Popodne je, tri i po. Na pijaci masa muškaraca, kao za miting. Čujem, vrlo živo raspravljaju. Kad su me ugledali — stali su, a trojicu guraju:

— Ajde, pojte sada! (odmah)

— Ma, nezgodno je, brž će i don Slobodan gledati utakmicu - odgovaraju oni.

CRUYFF

Toliko sam čuo. Nisam uopće shvatio o čemu se radi. Prošao sam. O četiri popodne upalio sam onu škatulu — znaš koju — televiziju. Početni udaraci, odmjeravanje snaga i . čujem netko kuca na ulazna vrata. Pođoh pogledati. Ona trojica s pijace što su ih prije dvadesetak minuta gurali da »pođu sada«.

— Izvolite!

— Ma, don Slobodane, ako vas ne smetamo...

— Zašto? Uđite!

— Mi smo mislili sada ne dolaziti. Skužajte (ispričajte) što vas smetamo!

Ušli smo u moj mali župski ured. Ja pridoh televiziji i ugasih je. A oni će već malo slobodnije:

— Mi smo mislili sada ne dolaziti — ponavljaju ono isto od prije.

— Ništa, ništa, vi ste vredniji pažnje nego li bilo koja utakmica. Nego, kako to da vi ne gledate?

Možda će vas začuditi, ali mi smo nešto odlučili. Ali ne samo nas trojica, nego i svi muškarci dole na pijaci.

— ?

— Pa, ako van ni teško, mi bismo svi sada došli u crikvu, a vi nam učinte vjeronauk o ispovijedi. Ima nas koji se već više vrimena nismo ispovidali, a sveti Petar je blizu...

Ostao sam zgranut. Dakako, pošao sam odmah. Pijaca prazna. Nikud žive duše! Mislim se što me ova trojka vuče za nos?

— Don Slobodane, oni su drugi u crikvi!

— Bože daj, pomislim i zaželim.

I zaista, nećeš mi vjerovati, bili su tamo. Prvi put sam imao ispred sebe tolik broj muškaraca. Kršni, ozbiljni, zreli, kleče, tihi, mole se. Ja naprosto ne vjerujem svojim očima.

Počeh odmah svoju pouku, a oni rek bi mirni ko jaganjci. Pitaju, spravljamo, ugovaramo ispovijed u petak popodne uoči sv. Petra. Ulazimo u sakristiju i probamo one duge bijele haljine, albe, kako bi im stale. Malo smo se kod toga i nasmijali. Dogovorismo se kako ćemo u Jelsi, Starigradu, Svirčima... po suditi sve albe da svi budu obučeni kao za prvu svetu Pričest, a za blagdan sv. Petra. Njih oko 280. Tko sretniji od mene?

Pošli smo opet na klupe, ja sam s vima podijelio bogoslužbenike i otvorili smo na strani gdje se nalazi ona pjesma »Tebe Boga hvalimo...« i taman ja htjedoh od sveg srca i iz svega glasa zapjevati — kad probudim se! Bilo je jutro, u petak 28. lipnja.

Za danas toliko. Ako Ti štogod slično sanjaš, javi se — bit će mi drago bar o snovima lijepo čuti. Želim Ti svako dobro. Odani u Kristu .

Don Slobodan

MISIJE

Uređuje: Juraj Gusić

MISIJSKA NAKANA AM

Sloboda naviještanja Evanđelja

Predsjednik Zambije dr. Kennet Kaunda upravio je g. 1967. vođama Crkve svoje zemlje ovu poruku: »Političke vode mogu možda odredivati i kontrolirati život i napredak na materijalnom području. Ali ono što se u našoj zemlji mora razvijati i obnavljati prije svega je unutrašnji, duhovni život naših ljudi. Naš narod je na putu napretka, on na njemu korača brzim korakom. Ali, na žalost, previše se zadržava samo na materijalnom. U čudorednom i duhovnom razvitku novoga čovjeka u zaostatku smo. U tom pogledu mi smo zakržljali. Stoga vas molim da pronađete nova sredstva i metode kako bismo mogli neprestano bolje voditi borbu u čudorednoj i duhovnoj pustoši. Zato su nam u povećanom broju potrebni vrijedni vode, koji će nam pokazivati duhovno-religiozni put.«

S tim se predsjednikovim riječima za Crkvu u Zambiji otvaraju velike mogućnosti rada, koji je baš njoj vlastit, a kojega je važnost prosvijetljen, inteligentan i širokih pogleda državnik tako oštroumno uočio i naglasio. Naša misijska nakana želi da bi takvo shvaćanje o radu Crkve imali svi zakonodavci mladih naroda i da bi joj zajamčenom slobodom i pomaganjem išli na ruku da svoje nezamjenljivo poslanje u čudorednom i duhovnom odgajanju naroda što bolje izvrši.

Molitva vjernika u duhu ove misijske nakane

Bože, ti nam nisi dao zapovijedi i zakone da na nas natovariš teret, već da nas učiniš sretnima. Stoga te molimo:

Ispuni odgovorne zakonodavce duhom pravednosti!

Oslobodi sve narode jarma nepravednih zakona koji muče rasnom diskriminacijom ili koji ograničuju vjersku slobodu!

Daj nama kršćanima više žara i hrabrosti da se zalažemo za obespravljene, zaboravljene i zanemarene u ljudskom društvu!

Daj da iskoristimo sve mogućnosti kako bismo pridonijeli konačnoj pobjedi prava, pravde i ravnopravnosti!

Gospodine Bože, ti si jedini potpuno pravedan. Ti si sama pravda. Pomozi nam da se na ovome svijetu borimo za onakav poredak u kojem će biti poštivano svačije pravo u ljubavi! Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Josip Antolović

UZ MAMU MI JE BOLJE NEGO U KOLIJEVCI

DJECA I MISIJE

Nalazimo se na početku nove školske godine, kad se opet i roditelji i odgojitelji izvan obitelji pitaju: kako da odgojimo djecu, i onu manju, i onu veću, i onu u mladenačkim godinama? I vjeroučitelji moraju na to pitanje dati sebi posve jasan odgovor ako žele da im trud tijekom vjeronaučne godine uistinu urodi plodom. No žele li djeci koja su im povjerena pružiti pravi vjerski odgoj i vjersku pouku, moraju u svoj vjeronaučni plan nelzostavno uvrstiti i upoznavanje djece s misijama i način kako će i oni sami raditi za proširivanje Kristova kraljevstva u tim krajevima.

Ima vjeroučitelja koji djeci povremeno prikazuju dijafilmove o radu misionara i onda ih potiču da svojim malim prinosima pomognu taj apostolat. No čini se da se možda previše naglašava materijalna pomoć misijama i prebraja se koliko je koje dijete skupilo dinara. Je li to pravo mjerilo? I je li to najbolji put da se djeca odgoje za misijsku ideju? I hoće li se samo preko toga među njima buditi misionarska zvanja? Ne bismo li morali najprije početi s duhovnom stranom: s redovitom molitvom za misije i misionare, s malim žrtvama svagdašnjeg života što će ih djeca svjesno prikazivati za misije i misionare, s češćim prisustvovanjem svetoj misi i preko tjedna, pa i onda kad je to teško, s češćim primanjem svetih sakramenata na tu veliku nakanu. A onda bi sama od sebe došla i želja djece da i materijalno pomognu misije. No u tom slučaju nikako ne smijemo sve stavljati na broj dinara, jer je siromašnije dijete za onih nekoliko dinara moralo prinijeti mnogo više žrtve negoli ono bogatije za deset puta veću svotu. I tu je opasnost da se baš toj siromašnijoj djeci učini velika nepravda, jer se kod svote ne može napisati dodatak »skupio siromašnije« i »skupio bogatije« U takvim slučajevima najbolje je sav skupljeni novac zajedno pred djecom oglasiti, a ne koliko je koje dijete dalo.

Ne preporučuje se čak ni to da se napišu imena djece koja su darovala novac, jer se može dogoditi da tu ima djece koja u svome siromaštvu nisu mogla ništa materijalno darovati, ali su se zato molila i žrtvovala, sudjelovala kod svete mise i primala svete sakramente.

Možda će netko prigovoriti da je tu riječ o odvraćanju djece od materijalnih darova. Nikako! No želimo li doista kršćanski odgojiti djecu i na tom području, moramo jasno postaviti red vrednota: najprije duhovno, a onda tek materijalno. No ovo posljednje nikad ne smije biti prilika za uzdizanje bilo kojeg djeteta, jer to više ne bi bio odgoj nego kvarenje djece.

Bilo bi veoma poželjno kod djece uvesti i misijske nedjelje svakog mjeseca kad će po mogućnosti za misije prikazati svetu misu i svetu pričest, a poslije svete mise neka bude ili malo predavanje o misijama ili male deklamacije ili možda dijafilm. U takvim zgodama veoma je prikladno govoriti i o tome kako je premalo misionara i stoga neka se oni mole da između njih dragi Bog pozove nekoga da kao misionar pođe jednom u te daleke krajeve naviještati I. susa. Plod neće izostati. Pa i naš će vjeronauk dobiti mnogo na životnosti i zanimljivosti. A tko to ne želi...

Juraj Gusić

BENGALIJA

Mala Torulota udovice Šušile

U ovoj crtici opisuje OTAC GABRIĆ ljubav jedne majke udovice prema bolešljivoj kćerki. Crtica je puna topline i neposrednosti i otkriva nam da je majčinska ljubav svugdje spremna na žrtvu kad se radi o sreći vlastite djece. No neka nam govori sam otac Gabrić.

»Mala Torulota udovice Šušile!« — Tako ju je majka predstavila pred kapelicom u našem najsiromašnijem selu Čunčuri. I to s kojim ponosom! Pogladila ju je po licu, punom znakova strašne bolesti ospica. Pogladila ju je i onda ju privinula na svoje srce.

Mala Torulota njoj je sve na svijetu: radost i tuga, sreća i nada budućnosti, njezina Torulota, Torulota majke udovice.

Udovica Šušila mi reče: »Nije više bilo nade. Čitavo joj je lice bilo puno rana, oči su joj bile već zaklopljene, kosa sva otpala!« — Svi su u očaju izgubili nadu osim majke, jer majkama je nada život i život im je nada. — »Ja sam došla u ovu kapelicu i rekla dragoj Gospi: 'Ma — Majko, Torulota je Tvoja, Ti je spasi!' I dnevno sam donijela pred oltar čašu vode, oprala Gospine noge, digla sam prašinu s Isusova oltara, pomiješala je s vodom, i to sam metnula na rane. I, oče, Torulota je evo pred nama živa i zdrava, slava Isusu, slava nebeskoj Majci!« završila je Šušila puna žive priproste vjere.

Jedno je Torulotino oko slabo, teško može čitati, no ona mora bar pučku školu svršiti da bude na ponos majci udovici.

»Ja ću od kuće do kuće za tebe prositi — govori majka Toruloti. — I knjige ću nabaviti, i pločicu, i novu haljinicu, i vrpcu za kosu. Onda će čitavo selo govoriti: 'Gledajte, gledajte, udovičina Torulota ide u školu! Torulota se lijepo vlada, lijepo uči'. I svi će je voljeti, svi će biti sretni, ali najviše tvoja majka!«.

I onda opet onaj majčinski ponosni pogled, pomiješan s nekom tugom, tako divan, nešto rajsko, daleko nad ovim svijetom, onaj vječno divni majčinski pogled.

I dok mi misli lete k mojoj majci, k onim najsretnijim pogledima djetinjstva, zadivljen sam gledao na tu junačku majku, i molio sam se da bi joj se želja majčinskog srca ispunila. I obećao sam joj da ću i ja njezinu Torulotu pomoći da jednom može biti na ponos svoje majke, da, ne samo selo Čunčura, nego i sva okolna sela i svatko tko se s njom sretne, može reći: »Gledaj, udovičina Torulota ide u školu, Torulota se lijepo vlada, lijepo uči!«

Pa i vi se u svojoj ljubavi sjetite kojom molitvicom i žrtvom udovice Šušile i njezine mezimice Torulote.

Hvala vam!

Pod ovim naslovom donosimo nekoliko odlomaka iz pisma OCA GABRIĆA, gdje opisuje svoje pohode selima novoobraćenika. Na tom području već se gradi nova misijska postaja u selu Kumrokhaliju, pod koju će potpasti sva sjeverna sela.

ČEŽNJA ZA ISUSOM

Dragi dobročinitelji, hvala vam na pomoći! Puno ste mi pomogli svojim velikodušnim darovima. A uvjeren sam da je svaki od tih darova popraćen molitvama i žrtvama. Nikad me ne zaboravite u molitvama. Mnogo mi trebaju. Od svećenika se danas traži njegov potpun život, život križa, život Kalvarije. Ako to ne dajemo, ništa ne dajemo. Vjerujte mi, bio sam tako sretan kad sam se vratio iz udaljenih sela. Mnogo puta je trebalo i postiti, glava je više puta od vrućine i slabosti htjela upravo puknuti. No ipak sam lijepo mogao obići sva sela.

Zadnju večer stigli smo pred kolibu mog starog prijatelja Motija. Tamno je. Petrolej je tako poskupio da ga mnogi ne mogu kupiti. A ni riže nije bilo u kolibi. A moj katehista Martin i ja od jutra na putu nismo nigdje mogli jesti. Prešli smo tri rijeke, napješačili smo se po suncu, zbilja smo bili umorni. No srce je bilo puno sreće kad smo sjeli na hasuru pred kapelicom. Starica Deasi po bengalskom je običaju oprala svećenikove noge. Onda smo zajednički izmolili krunicu. Zaboravio sam na sav umor.

Motiju sam dao nekoliko rupija da nabavi za sve nas kilogram riže, nekoliko krumpira i dva jaja. Poslije krunice počela je njegova Šušila kuhati. Ja sam od umora, a i od sreće, zaspao na hasuri pred kapelicom. Pred ponoć riža je bila gotova, i mi smo hvaleći Bogu na tom daru nešto založili. I svatko je bio sretan i zadovoljan. Na kraju smo izmolili molitvu za one koji ni toga noćas neće imati. O Bože moj, koliko li će gladnih ljudi, moje braće i sestara, bez ikakve hrane noćas poći spavati... Nahranila ih samilost naše djelotvorne ljubavi!

Po selima pouka lijepo napreduje. Jučer je bio kod mene glavar sela Boro Molakhalija, Sudhanno. On je još katekumen. Darovao je lijepo zemljište za crkvicu i dispanzer. Veli on meni: »Godine odmiču, dosad nisam baš mnogo učinio za Boga i svoju dušu. Ovo nešto vremena što mi preostaje, sve ću dati Isusu. Samo vi meni dajte Isusa što prije!«

Prisustvovao je večernjoj misi, pa je s drugima došao i pred oltar da primi svetu pričest. Lijepo sam mu rastumačio kako još treba da pričeka nekoliko dana. No, vjerujte mi, bilo mi je teško pri srcu. Mislio sam: koliko li kršćana, koji imaju pravo na ovaj Kruh nebeski, ne pristupa k oltaru, a evo, tu je katekumen, koji gori od želje da bi što prije primio Isusa. Kasnije mi Sudhanno reče: »A kad primim to svjetlo i Njegovu ljubav, svima ću ja to dati!« — I ja sam uvjeren da će on mnogo učiniti za proširenje Isusove ljubavi u ovim selima.

Toplo vam preporučujem u molitve i žrtve ovu veliku nakanu: pouku naših novoobraćenika i njihovu vjernost Isusu.

DIJETE SE BALUNI

NA GRADILISTU

ZAMBIJA

Gradnja crkve napreduje

Ovo je pismo stiglo, ne poštom, kao što to obično biva, nego po dvojici zambijskih crnih dječaka dvanaestgodišnjaka, Eduardu i Feliksu. Jedan je župnik zamolio časnog brata Iliju Dilbera da bi mu poslao dva dječaka koje je on spreman ovdje školovati. Kad je brat Ilija trebao da izabere koga će poslati, javilo mu se oko 200 dječaka, no, eto, izbor je pao na ovu dvojicu. Brat Ilija dopratio ih je do aviona, pobrinuvši se prije toga za sve dokumente i za avionsku kartu. Na ljubljanskom aerodromu dočekao ih je spomenuti župnik i doveo ih najprije ovamo u Zagreb, a dva dana kasnije poveo ih sa sobom u svoju župu. Tu će djeca najprije učiti hrvatski, a onda će nastaviti školovanje.

Dječaci su veoma društveni i odmah su se počeli družiti s ovdašnjim dječacima. Nerazumijevanje jezika nije smetalo ni njih ni njihove bijele drugove, nego su uhvatili loptu i zaigrali nogomet kao da su kod kuće među svojima u Zambiji.

Koliko smo čuli, to su djeca iz uzornih katoličkih obitelji, gdje se redovito zajednički moli krunica i obavljaju sve kršćanske dužnosti.

U pismu što su ga ti dječaci donijeli za Glasnik brat Ilija javlja:

Mumbwa, na blagdan Srca Isusova, 1974.

Prošle godine proslavio sam blagdan Srca Isusova, u dragoj domovini, a ove godine slavim ga ovdje na gradilištu crkve u Mumbwi. Uvjeren sam da bi i vaša srca bila razdragana kao što su i naša kad biste se nalazili ovdje s nama.

Na gradilištu je sve užurbano i u veselu raspoloženju. Zidari i njihovi pomoćnici, kao i župljani Mumbwe, svi rade s velikim oduševljenjem. Među svim tim ljudima ja sam jedini bijelac ovdje na gradilištu.

Gradnja crkve krasno napreduje. Sigurno se mnogi dobročinitelji mole Presvetom Srcu Isusovu da blagosiovi taj naš pothvat. Bude li ovako napredovalo, dok vi budete čitali ovaj izvještaj, već će se uzidavati željezni okviri vrata i prozora u zidove crkve.

Nastavljam pismo 6. srpnja:

Kako sam već spomenuo, gradnja crkve lijepo napreduje. No ljudi koji rade kod te gradnje nisu sveci. Imamo napose muke s dovozom materijala. Najmio sam jedan kamion od deset tona, da nam dovozi kamen, pijesak, betonske blokove i drugo. Vlasnik kamiona uposlio je jednog vozača. Nakon nekoliko dana došao mi je vlasnik kamiona i javio mi da je šofer s kamionom udario u veliko stablo. Bio je pijan i tako je, eto, vlasniku nanio štetu na kamionu u vrijednosti od kojih 2000 dolara. Ja nisam mogao čekati dok vlasnik popravi svoj kamion pa sam najmio drugi kamion, isto tako od deset tona. Nekoliko dana dovozili su drobljeni kamen. Ja sam za te usluge plaćao vlasniku kamiona, a on je naplaćivao šofera i pomoćnike. Onda su nastavili dovoziti betonske blokove za zidove crkve. No kako su šofer i njegovi pomoćnici imali novaca, pošli su u gostionicu i pili su tri sata domaće pivo. Kad su kasnije došli na gradilište po kamion bili su potpuno pijani. Upozorio sam ih da u takvu stanju ne idu nikuda s kamionom, ali tko će pijana čovjeka uvjeriti ...

BRAT ILIJA S PODUZETNIKOM

Sutradan, kad su dovezli betonske blokove, bili su trijezni. Ali poslije toga otišli su piti. Odatle su krenuli kamionom kući. Sutradan sam ja pošao u Lusaku po neki građevinski materijal. Kojih 20 km od Mumbwe prema Lusaki opazim kraj ceste mnoštvo svijeta. Kad sam se približio, vidio sam neki mali kamion slupan kraj ceste i neki veliki kamion slupan u jarku kraj ceste. Radnik koji je sa mnom putovao, upozori me da mu se čini da je onaj veliki kamion po svoj prilici naš. Vratim se natrag i imam što vidjeti! Pijani vozač naletio je na mali kamion doista onim kamionom koji nama dovozi materijal. Nitko nije stradao životom. Dvojica su bili lakše ozlijeđeni. No zato je vozač velikog kamiona u teškom stanju prevezen u bolnicu u Mumbwu. Putnici iz onog malog kamiona tako su ga isprebijali, da bi ga možda i ubili da se slučajno nije tu našla policija.

Kako vidite, s jedne strane oduševljenje naših vjernika daje lijepu sliku našeg pothvata, no takvi nam ljudi kao ti šoferi unose sjene u našu radost i polet. Ali uz Božju pomoć nećemo se dati zaustaviti na započetom poslu za Isusa Krista Kralja. A vi nas ne zaboravite u svojim molitvama i žrtvama. I tko želi uzidati nešto od svoje ljubavi prema dušama u ovim dalekim krajevima, još uvijek ima prilike da nam i materialno pomogne. Svima od srca hvala i od Boga plaća!

ZAIR

U MALEMBI ZIMA I EPIDEMIJA

MATURANTI UČITELJSKE ŠKOLE U MALEMBI

Sestra Sofija Novotny u svome pismu od 27. lipnja najprije zahvaljuje svim dobročiniteljima koji su svojim darovima pomogli njezin rad i rad sestre Miriam, a onda između ostaloga piše:

Čestitam na novom ruhu Glasnika! Uistinu se modernizirao. Dobivam ga redovito, iako sa zakašnjenjem. No to spada u program misijskog života i žrtvica. Ovdje u Malembi naši listovi dolaze kad se pruži koja prilika da u Manono stave poštu na neki kamion koji ide u Malembu. Ako te prilike nema, pošta čeka.

Drago mi je ako vam služi za Glasnikovu misijsku rubriku ono što koji put napišem. Ja se sjećam iz svojih mladih dana da su me u »Katoličkim misijama« najviše zanimala baš pisma misionara.

Ovdje u Malembi sada je »zima«. Ujutro termometar pokazuje +15 stupnjeva i onda svaka od nas obuče nešto vuneno. Ovaj list pišem ujutro oko osam sati, a prsti mi se koče od hladnoće. To je promjena kišne sezone u sušnu. Ta nam promjena, nažalost, donosi uvijek epidemije, napose kod djece. Među njima počinju harati kašalj hripavac i ospice. Ove godine navalile su ospice. Sestra Miriam ima svaki dan oko 300 djece na liječenju. U jednom selu nedaleko Malembe epidemija je toliko harala da su oci franjevci imali jedan dan molitve s klanjanjem Presvetom Sakramentu da bi se Gospodin Bog smilovao tom narodu i uklonio tu počast.

Naši su crnci u unutrašnjem Zairu još prožeti poganskim shvaćanjem bolesti. Kad se ona pojavi, umjesto da odmah potraže liječnika ili da dođu u dispanzer, oni idu k vraču da saznaju koji je to loši duh prouzročio dotičnu bolest. Tako gube puno novaca i vremena i često nam dođu prekasno.

Završavam s molbom da se molite za nas kako bismo ovdje izvršile ono što Bog i Crkva od nas očekuju. Ujedno sestra Miriam i ja puno pozdravljamo sve prijatelje i dobročinitelje naše misije.

ZAHVALNICE

ZAHVALJUJEM SE PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGRESNOM SRCU MARIJINU...

... i o. Leopoldu Mandiću na uspješno završenim ispitima mojih sinova i na ostalim milostima. — Mary Vidović, Split

.... uz preporuku za zdravlje i zaštitu. — Klara Pavlović

.... Kardinalu i majci Klaudiji na sretno uspjeloj operaciji bubrega. — Marija A., Ludbreg

... i Majci Božjoj od brze pomoći što mi je pomogla. — Urša Hofman

... i sv. Antunu na uspjehu u VIII. razr. — Josip I., Bački Breg

... i Kardinalu za uslišane molitve i za ozdravljenje kćeri. — Ljuba B., Zagreb

... sv. Judi Tadeju, sv. Anti i o. Leopoldu za zdravlje. — Lucija Vašić, Grude kod Dubrovnika

... i o. Leopoldu Mandiću za mnoge milosti što sam ih primila. — N.N., Zagreb

... Kraljici sv. Krunice i sv. Anti na uslišanoj molitvi. — Ante

... Gospi Lurdskoj i sv. Anti na uslišanoj moltvi. — Zora Ilić

... za ozdravljenje od teške bolesti. — Ivan Majer, Štefanje

... sv. Josipu i Petru Barbariću na uslišanoj molbi. — Štefanija Kučera

... za sve primljene milosti. — Ankica Daniel, Slav. Brod

... i preporučam svoje sinove da ostanu na pravom putu. — Zabrinuta majka

... za sinov uspjeh u gimnaziji. — Marija Frančišković, Subotica

... Ivanu Dobrome i majci Klaudiji za mnoge milosti. — Župljanka sv. Petra, Zagreb

... i Petru Barbariću za očitu pomoć u devetnici. — Zahvalna Bosanka

... i svim nebeskim zaštitnicima za kćerkin uspjeh na ispitima. — Zdenka Kovačević, Rudine

... sv. Ani, sv. Josipu i svim svetima na primljenim milostima, te preporučujem kćerku i unuka za posebne milosti. — A. S., Njemačka

... i o. Leopoldu na primljenim milostima. — Marija Cimerman

... i o. Leopoldu za ozdravljenje od kožne bolesti. — Divoševci

... i sv. Anti za mnoge primljene milosti. — Anica Kruder, Valpovo

... i o. Leopoldu na sretno položenim ispitima. — Zahvalna studentica

... uz preporuku da mi budu u pomoći u svim mojim duševnim potrebama. — N. N., Split

... Gospi od brze pomoći i m. Klaudiji za zdravlje. — M. P., Varaždin

... i sv. Nikoli Taveliću za ozdravljenje i za sretan uspjeh u školi. — H. M., Podravska Moslavina

... sv. Anti i o. Leopoldu na svim primljenim milostima. — Ljubica Vukadin, Ernestinovo

... i papi Ivanu na primljenoj milosti. — Antica Perkov, Tijesno (Šibenik)

... na primljenoj milosti. — D. A., Lipovljani

... Gospi od zdravlja, papi Ivanu i o. Leopoldu za zdravlje. — Kata Rebić, Forkuševci

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI!

OSTAVIŠE NAS DVA ISUSOVCA STAROGA KOVA

O. Stjepan Krizin Flodin

Dne 25. srpnja ujutro preselio se u vječne strane u 81. godini života o. Stjepan Flodin: muž duboke i žive vjere, koju je uza sve ljudske osobine i slabosti svjedočio čitava života svim bićem.

Od rane mladosti nije pomišljao ni na koji životni put osim na svećeništvo, koje je onda svim žarom ostvarivao u Đakovu, Osijeku, te kao novak i skolastik Družbe Isusove, u Ljubljani, Innsbrucku, a osobito odgajajući mlade levite u travničkom sjemeništu, pa kao dušobrižnik i župnik u Zagrebu, i napokon kao profesor u Dječačkom sjemeništu na Salati.

Bio je revan suradnik Glasnika i Kalendara Srca Isusova, a Srcu Marijinu na dirljiv način zahvaljuje život, zvanje i djelovanje.

Č. brat Jakov Novoselec

Samo dva dana iza smrti Oca Flodina preminuo je u 81. godini, u istoj kući, i brat pomoćnik Družbe Isusove, Jakov Novoselec.

Otkako se vratio iz zarobljeništva u Prvom svjetskom ratu do sada radio je kao majstor električar po različitim kućama Provincije. Odlikovao se velikom solidnošću u poslu i dubokom pobožnošću. Cijeli dan u poslu, a kasno u noć u molitvi: to je bio brat Jako.

Vjera mu je bila slična starozavjetnih patrijarha. On je i živio duhom Staroga Zavjeta. Kad je umirao rekao mu je superior O. Vinko Mioč:

— Brate, kako ćete se Vi uspeti uz Jakobove ljestve?

Stisnuo je križ u jednoj ruci, a u drugoj veliku krunicu, pokazao na škapular što ga je nosio oko vrata i odgovorio: »Ovako«!

IZ MOJE BILJEŽNICE

Piše: T. Trstenjak

VESELI SUSRET S GOSPODINOM

Možda ste, dragi čitaoci, čitali u Bibliji (II Sam 6) kako je kralj David, dok su nosili zavjetni kovčeg, od veselja što je Gospodin prisutan, plesao i pjevao, i to, kako kaže Pismo, »iz sve snage«. Našli su se tada neki koji su mu to jako zamjerili. »Saulova kći Mikala izađe ususret Davidu i reče mu: — Kako se nečasno danas ponio Izraelov kralj kad se otkrio pred očima sluškinja slugu svojih kao što se otkriva prost čovjek!

— Tako mi živoga Jahve, reče David, pred Jahvom ću igrati! I još ću se dublje poniziti. Bit ću neznatan u tvojim očima, ali pred sluškinjama o kojima govoriš, pred njima ću biti u časti.«

Nešto slično doživio sam nedavno na koncertu crnačkih duhovnih pjesama što ih je u Opatiji izvodio izvanredno dobar ženski kvintet iz SAD »THE STARS OF FAITH«. Te crnačke pjevačice veličanstvenih glasovnih mogućnosti, neke već u godinama, tako su radosno i veselo pjevale Gospodinu, tako spontano i ujedno dostojanstveno plesale pred Njegovim licem da je inače vrlo rezervirana i hladna publika, sastavljena od starijih ljudi — stranaca koji su se ovdje našli na odmoru, bila toliko ponesena radošću pjesama da su sijedi starci i starice ustajali sa svojih stolica i zajedno s mladima užarenih očiju njihali se u ritmu melodija. I dok je solistica spontanom temperamentnošću pozivala publiku da klekne zajedno s njome, da uzdigne svoje ruke na molitvu zajedničkom Ocu, dok je poskakivala i mahala rukama kao ptica u letu, pokazujući koliko je sretna dok je Gospodin u njenom srcu, nitko od nas nije mogao ostati hladan.

Pomislih tog trena koliko je David imao pravo što je ponesen Božjom prisutnošću pjevao i plesao pred Zavjetnim kovčegom, ne obazirući se na zlobna mišljenja oholih ljudi, koji su smatrali da se kralj ne bi smio tako spontano ponašati. Za sve je nas taj koncert bio veseo susret s Gospodinom Bogom, daleko od svake razuzdane profanosti kojom ljudi toliko puta izražavaju svoju radost pomognuti često euforijom alkoholnih isparavanja koje im služe kao zastor za skrivanje osobnih problema od kojih nastoje pobjeći. A te crnačke pjevačice nisu štedjele grla; iz tih je grla titrala izvorna, u nas davno zatomljena radost koju je civilizacija stoljećima proglašavala za divljačku i nepristojnu.

Pitao me netko da li je to pjevanje bilo najobičnije »divljačko deranje«? Vjerujte mi, nisam znao što da mu odgovorim. Možda bi neki slučajni namjernik to proglasio divljaštvom i nepristojnošću, ali bi mu svaki od nas to zamjerio kao uobraženo napucavanje civiliziranog farizeja.

Zašto ovo pišem u rubrici koja izdvaja zanimljive slučajeve? Smatram, naime, da bismo se malo trebali zamisliti nad sobom. Iz naše molitve izbacili smo spontanost, proglašujući je nedoličnom. Okružili smo se strogim ceremonijalom i čudimo se što više nismo sposobni ni pomoliti se, ni razgovarati s Bogom bez molitvenika i njegovih formula, čudimo se što tako snažno kao prije ne privlačimo mladiće i djevojke našega vremena. Bog je za nas postao strogi sudac kojim roditelji plaše djecu i još k tome prisiljavaju da ga ljube i da mu se mole. Nije li tu možda veliki razlog današnjem ateizmu i našoj nemoći? A naš je Bog zapravo dobri Otac, koji želi da se mi radujemo životu, da se ljubimo međusobno i pomažemo jedni druge, da se veselimo. On je onaj pastir koji je spreman napustiti i devedeset i devet ovaca da bi negdje u noći pošao tražiti jednu izgubljenu. On je uzeo od svoje bezdane dobrote i usadio je u naše srce. Nije li nas Isus, koji je postao našim bratom, a Njegov je Sin, učio da svoga Boga nazivamo »Oče naš«?

A kad neki kršćani ponekad uzmu u ruke demokratski instrument gitaru i zapjevaju spontano i radosno jednostavnijim riječima svome Isusu i Ocu, onda smo spremni da ih gledamo prijekim očima, da se zgražamo i da im prijetimo. I sve to u ime Radosne vijesti Evanđelja, koje nas poziva da se radujemo što imamo Oca. Možda bismo mi koji se nazivamo civiliziranima mogli nešto naučiti i od onih koje nazivamo divljacima, a koji se znaju tako iskreno radovati susretu s Gospodinom!

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. — Uredničko vijeće: Josip Antolović, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Ivan Knafljec, Rudolf Koprek, Antun Trstenjak. — Odgovorni urednik: Miro Jurić, Palmotićeva 31, 41001 ZAGREB, pp. 699. Tel. 441-636. — Grafički urednik: Ivo Vrtarić — Tisak »Plamen« Slav. Brod, Omladinska 24. — Izvanjski omot: Grafički zavod Hrvatske. — Cijena pojedinog broja 2,50 Din. — Godišnja pretplata 30 Din. Skupne narudžbe od deset primjeraka naviše dobiveju deset posto popusta. — Novac pretplate šaljite poštanskom uplatnicom: Uprava Glasnika, 41001 Zagreb, pp. 699. — Suradnju šaljite na latu adresu Uredništvu Glasnika. — Rukopise ne vraćamo.

CIJENA 2,5 DIN

Poštarina plaćena u gotovu

10

1974

GLASNIK

Srca Isusova i Marijina

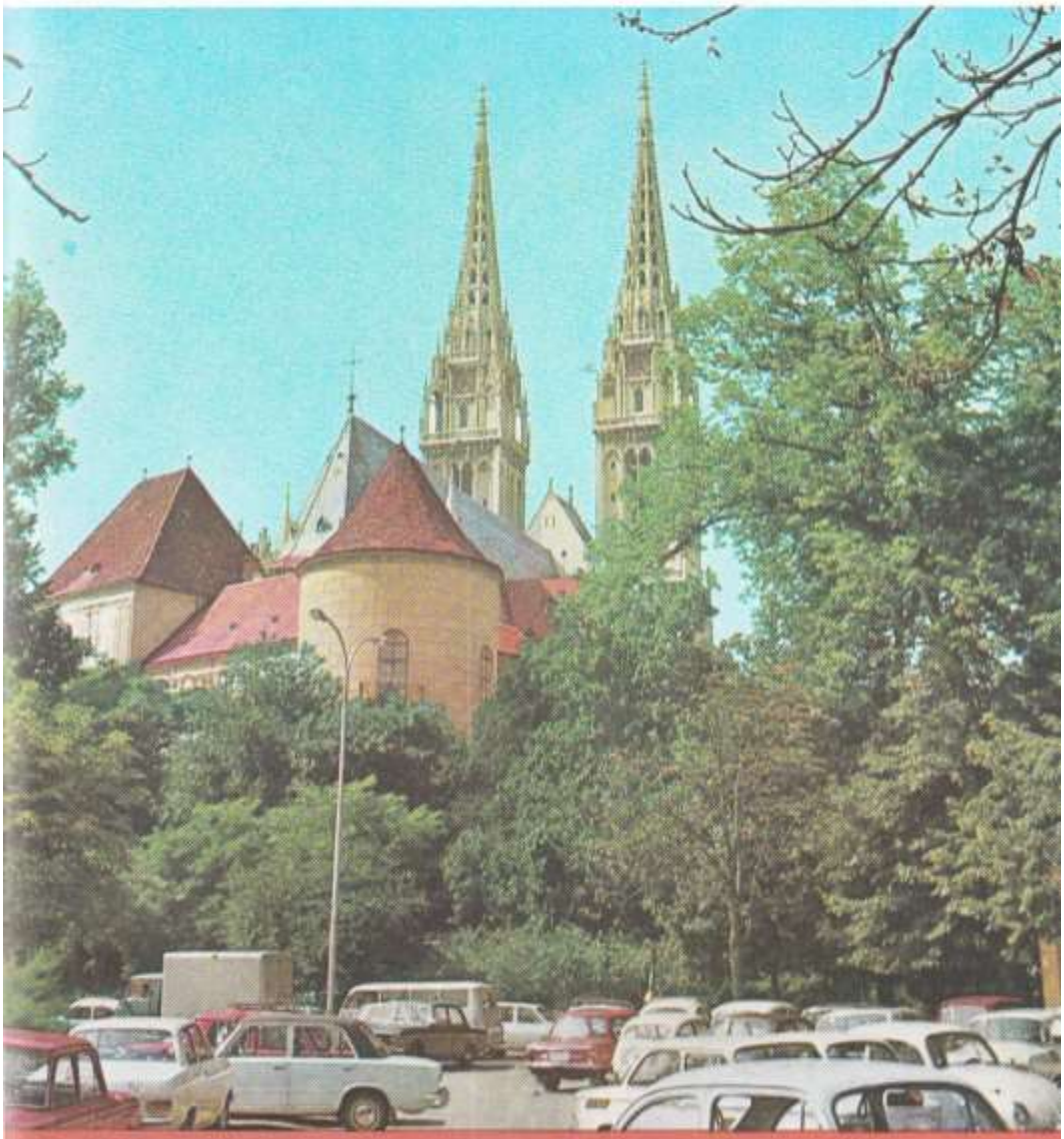

Vjerujem u svetu Crkvu katoličku

FATIMSKA GOSPA

Fatimska Gospo, pred tobom kleči
Roneći suze kažnjeni rod.
Moli te žarom iskrenih riječi:
Spasi nam, spasi kršćanski brod!

Mnogo je bilo suza i mraka,
Bijede i ropstva, grijeha i zla.
Marijo, tvoja desnica jaka
Svjetlost nek baci na naša tla.

Duše su prazne, kuće su puste.
Nestade Boga, došla je smrt.
Ti nas kroz tmine beskrajno guste
Vodi u vječni raskošni vrt.

Samo na tvojim rukama blista
Čedo Božansko, utjeho vir!
Marijo, vrati ljudima Krista!
Onda će opet vladati mir!

Mijo Škvorc

13. listopada 1917. godine sakupilo se u Irijskoj kotlini mnoštvo od kojih 70.000 ljudi. Svi su strpljivo čekali velik događaj.

Bilo je podne. Djeca — Lucija, Franjo i Hijacinta — stigla su na vrijeme. Odjednom se vidio bljesak s istočne strane. Zamalo poviče Lucija: »Eno je!« Gospa je promatrala ono silno mnoštvo. Kad je izmoljena krunica, nebeska je Prikaza rekla: »Ja sam Gospa od svete Krunice. Želim da se ovdje meni u čast podigne kapela!« Zatim je onima, koji budu rado molili krunicu, obećala mnoge milosti.

Napokon je pokazala prstom prema nebu. Tada je Lucija povikala: »Gledajte sunce!« Ljudi su sa čuđenjem opazili da su im odijela, prokisla od kiše, odjednom postala suha. Sunce je mirno stalo. Odjednom se počelo vrtjeti kao užareni kotač bacajući na sve strane snopove duginih boja. Narod je bio pod dojmom da će zemlja biti smrvljena . . .

Napokon je sunce stalo. Mnoštvo je s velikim olakšanjem u srcu zapjevalo »Vjerujem«. Čudo »ples sunca« vidjelo se do 35 km daleko od Irijske kotline.

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

LISTOPAD 1974. GODINA 65. BROJ 10

1675! 1900!

Dvije brojke. Mnogima one govore jako malo. No, mogle bi nam biti veliki poticaj i zadatak da u našem narodu ponovo raspirimo oganj Kristove ljubavi.

1675! Druga polovica 18. stoljeća. Tada je Isus Krist u malom mjestancu Paray-le-Monialu otvorio svoje grudi i pokazao jednoj svetoj osobi svoje Srce.

1900! Osvit ovoga XX. stoljeća. Cijeli se Hrvatski narod tada predao i posvetio Isusovu Srcu. Preko svojih biskupa koji su to učinili na razini svojih biskupija; preko svojih svećenika koji su svoje župe povjeravali Kristovoj ljubavi; preko svojih redovničkih zajednica, a najviše preko svoje mladeži. Više od 200.000 mladića stavilo je svoje živote u službu Kristu Gospodinu.

Ovaj dvostruki jubilej trebao bi poslužiti da u svima nama poraste ljubav Kristova.

Kako? Na koji način?

U ovom broju Glasniku ocrtan je put jedne obične redovničke zajednice, koja u svojim potrebama traži pomoć od Srca Isusova. Poput nje mogu i sve obiteljske zajednice — bilo bračne bilo redovničke — na poseban način sebe predati i posvetiti Kristu Gospodinu.

Na završetku ovogodišnje Obiteljske ljetne škole odlučili smo da ćemo življe i sistmatičnije raditi da naše obitelji žive od Kristove ljubavi i po Kristovoj ljubavi.

Vremena su ozbiljna. Dobro bi bilo da olako ne prelazimo i da ne zaboravljamo onoga obećanja što su ga naši očevi i majke dali Kristu baš na početku ovog sudbonosnoga stoljeća nadajući se posebnoj pomoći s neba:

»Isukrste Srcu Tvom
S nama naš se kune Dom:
Dušom, tijelom vijek sam Tvoj!«

SADRŽAJ:

JAVLJAJU SE GLASOVI I PROTIV DEVET PRVIH PETAKA, P. Bulat — — 356
DUH SVETI STANUJE U CRKVI, R. Brajčić — — — — — — 357
ČETIRI KRISTA, P. Žanić — — 358
MUŽU, ZNAŠ LI SE DIVITI, M. Stanić 360
ŠTO PRIJE NA KRIZMU, Župnik — 361
ZNAČENJE SV. KRUNICE DANAS, I. Kukula — — — — — — 362
PO ISUSOVU SRCU URONJENI U BIT BOŽANSTVA, S. Marija — — — 364
NENAPUČENA ZEMLJA, P. Bulat — 366
ODVJETNIK BOLJEGA SVIJETA P. B. 368
ZEMLJA MOŽE HRANITI STOTINU MILIJARDI — — — — — 370
NEKI JUBILEJI U STOLJEĆU »FILOZOFA«, P. Belić — — — — 372
ZNAK VREMENA, M. V. Čelkanović 374
ČUVANJE VLASTITOSTI MISIJSKIH USTANOVA, J. Antolović — — — 380
ISPITAJMO SAVJESTI, J. Gusić — 381
OBILAZIM SELA NOVOOBRAČENIKA, A. Gabrić — — — — — — 382
PISMO S. EMERIKE — — — — 384
ZIDOVI SE DIŽU, — — — — 385
IZLOG KNJIGA — ZAHVALNICE — 386

NASLOVNA STRANA: ZAGREBAČKA KATEDRALA (Foto: I. Knafeljc)

NA POLEĐINI OMOTA: O. A. GABRIĆ

»Obećajem milost pokore na smrtnom času: neće umrijeti u mojoj nemilosti«.

Javljaju se glasovi i protiv devet prvih petaka...

Potpuno se slažem sa suvremenim katoličkim piscem Juanom Ariasom kad tvrdi da Bog umire u svijetu jer ima kršćana koji se boje ODGOVORNOSTI. To već i nevjernici uvidaju i zato nam predbacuju:

— Vi kršćani nećete nikad moći ništa graditi jer uvijek morate čekati odgovor izvana. Vi ne možete biti stvaraoci, ne možete nikad stvarati svoju povijest jer niste sposobni da preuzmete odgovornost. Nikad nećete moći biti potpuni ljudi.

To je ozbiljna kritika. Mora nas potaknuti na razmišljanje, jer bi trebalo biti upravo drukčije. Čovjek koji zna da je Bog uz njega ne bi smio izgubiti odvažnost.

Možda su na ovo mislili neki — hvala Bogu, zasad rijetki — koji su na Ljetnoj katehetskoj školi govorili protiv pobožnosti devet prvih petaka. Boje se da ta pobožnost pogoduje formiranju, tobože, nesamostalnih kršćana, koji teže preranoj i pretjeranoj sigurnosti, bježeći od svjesne odgovornosti.

I ako su htjeli upozoriti na opasnost kod onih koji prve petke obavljaju u trgovačkom i magijskom smislu riječi »da se osiguraju za nebo«, dajem im potpuno pravo.

No sigurno je da to nije izvorna misao Crkve, a osobito da praksa ne dokazuje takve »ziheraške kršćane«.

Crkva je shvatila veliku korist toga da mladež — osobito u godinama sazrijevanja — izvan nedjelje i blagdana dolazi na svetu pričest kroz dulje vrijeme slobodno i samostalno; da, motivirana jakim svrhunaravnim poticajem ljubavi prema Srcu Isusovu, misli na svoju svrhu; da se upravo MUČI i BRINE oko toga kako bi izvršila određene uvjete i postigla određeni svrhunaravni rezultat. Crkva zna vrlo dobro da učinak tih pričesti neće nikada propasti, jer »tko jede moje Tijelo, živjet će uvijeke«.

A iskustvo pokazuje kako one župe koje se u prvi petak masovno pričešćuju očituju nešto posebno u svom vjerskom životu. Dobri ih Bog u svojoj ljubavi ne samo ne zaboravlja, nego ih obasipa izvanrednim blagoslovom. Kao pučki misionar mogao bih nabrojiti prvorazredne pastoralne svećenike koji su svoje župe obnovili preko Srca Isusova i pobožnosti prvih petaka. Osobito na najtežem području obiteljskoga života, posebno nataliteta i borbe protiv pobačaja.

I zato bi bila velika šteta kad bi se — u ime jedne NEDOKAZANE teorije — uništavala blagotvorna praksa i prihvatila onakva kritika pobožnosti prvih petaka. Usudujem se reći da bismo sebi uskratili jedan od najboljih načina za približavanje čestoj svetoj pričesti.

U priči o pet talenata krije se pojedinost na koju možda nismo mislili: ondje se ne spominje osoba koja bi, primivši deset, pet, dva talenta, s njima radila bez sreće pa ih izgubila. Zašto Krist nije uveo takvu osobu? Izgleda da to nije trebalo. Naime: tko s Kristom reskira, ako i sve izgubi, ništa nije izgubio. Kad čovjek s Kristom stavlja na kocku čak i svoj život te ga izgubi, nije ga izgubio.

Dobro shvaćena pobožnost prvih petaka jedan je rizik. Ali s — Kristom. I zato se tu ne može gubiti...

Pero Bulat

Piše: Rudolf Brajčić

Duh Sveti stanuje u Crkvi

Duh Sveti stanuje u Crkvi i u srcima vjernika kao u hramu. Nije ta misao jedanput izrečena u Sv. pismu niti je kazana usput. Sv. Ivan i Pavao neprestano je ponavljaju. Radi se o temeljnoj stvarnosti kršćanstva, pa kad je kršćani zaboravě, zaborave sami sebe. Radi se o korijenu kršćanskog bitka i izvora svega njihova kršćanskog nadahnuća.

Evo Ivanova i Pavlova neumornog jezika da nam to dozovu u pamet: Otac »daje« Duha; on ga »šalje«, nalaže mu da dođe. On ga je obilno »izlio na Crkvu i na one koji vjeruju«. Duh Sveti »ostaje«, »jest«, »prebiva« u Crkvi. Biti kršćanin po Pavlu znači: »biti u Duhu Svetome« (Rim 8, 15), »biti živi hram Duha Svetoga« (1 Kor 3, 16).

Duh Sveti je u cijeloj Crkvi pa je ona živi hram, jer se zgrada u kojoj stanuje Bog zove hram, svetište, svetinja, dok se zgrada u kojoj stanuju ljudi zove kuća, a u kojoj stanuju životinje štala. Božji narod je živi hram, jer u njemu prebiva Duh. I svaki je kršćanin živo svetište, jer u njemu prebiva taj isti Duh.

Duh Sveti ne ulazi u dušu bučno i mi ga u sebi nosimo neprimjetno. Svoju prisutnost on usklađuje prema našem načinu bivovanja. Boravi u nama u tišini. To je »tišina dobrote, koja se stavlja na raspolaganje drugima, a da pritom ne diže buke«. Svojom prisutnošću Duh stvara u duši »azil mira i skrovite sreće«, jer je ljubav pa ne može boraviti u duši a da joj kao »milošće ne donese nešto od nebeske sreće«.

Budući da je Duh u Bogu polet, zamah, žar i slatki drhtaj, »zato je već sada ono najdublje u nama osjećaj poezije i molitve, kako se izrazio Brentano, zato ćemo i mi svi, kad nas smrt povuče natrag u život, biti mistici, pjesnici (ako je slobodno tako reći), puni Duha, čija će osobnost biti kliktaj ljubavi«. Zar se ništa od toga ne može osjetiti već u ovom životu?

Ali, ne smijemo zaboraviti da je Duh Sveti u nama nešto vitalno, kao duša u čovjeku zato da ne bude nepokretan, nego da radi i djeluje, da stvara i izgrađuje. Nad veličanstvenom panoramom svakovrsnih radova koje danas čovjek izvodi na ogromnom radilištu naše Zemlje lebdi čovjekov duh, koji sav taj rad nadahnjuje. I Duh Sveti svojim silaskom na Zemlju lebdi nad tim istim radom da ga prožme Božjim životom.

Piše: Pavao Žanić, biskup

ČETIRI KRISTA

U mojoj negdašnjoj župi na ušću Neretve jedno naše veliko metalno poduzeće obavljalo je neke radove. Jednog dana stiže iz centralnog pogona službenik za neki posao i pošto je završio posao, dođe k župniku da malo ubije vrijeme. Predstavi se: diplomirani ekonomist, praktičan katolik, prati vjerski život... željan malo razgovora. Reče mi i to da vrlo često i rado čita Bibliju. U razgovoru opazim da ima neke čudne ideje o Duhu Svetom, o Isusu Kristu, — da je Isus naučio liječiti bolesnike u svojoj mladosti kad je boravio u Tibetu... Kad sam počeo jače protuslovit njegovim tvrdnjama, on je iz svog džepića izvadio veliki križ, desetak centimetara, i enfatično rekao: »Ja bez njega nigdje ne idem, Isus Krist je moj život, moja sreća, moja hamajlija.«

Nije nam bilo više moguće naći zajednički jezik o Isusu. Vidio sam da imam posla s potpuno praznovjernim čovjekom, koji je zanesen Isusom Kristom, ali on je njemu hamajlija, čarolija, koja čuva njegov život, ali nije njegov život. Često susrećemo one koji traže »moći«, neku blagoslovinu kojoj onda daju veću važnost nego li je ona ima i njihova vjera postaje magija. Oni mole Isusa da ih zagovara kod sv. Ante, njima su »moći« važnije od sv. mise i pričesti. Oni vjeruju, ali često idu gatalici i ciganki, idu na misu i čitaju horoskope, čitaju iz taloga crne kave. Kažu da u to ne vjeruju, ali kad im ciganka nešto lijepo kaže, davao im to još sto puta u pameti ponovi.

U istu moju župu došao je i beogradski advokat M . . . ć, sin pravoslavnog prote. Pčelar, pa doveo pčele na pašu. Vrlo ugodan subesjednik, fin čovjek. Rekao mi je da mu godi sa mnom razgovarati, jer o tome o čemu razgovaramo on nikada ne uspijeva ragovarati sa svojim kolegama, sa svojim društvom, koje se bavi tračevima, glupim vicevima, čaršijskim senzacijama . . . Prilično je poznavao Sv. Pismo, naveliko hvalio Isusa. Ipak me natjerao da ga upitam: »Recite mi, molim vas, ali iskreno, da li vi vjerujete da je Isus Krist pravi Bog i pravi čovjek.« Malo se zamislio a onda mi reče: »Da vam iskreno rečem, nisam nikad sebi do kraja postavio to pitanje. On je za mene veliki čovjek, humanista, dobrotvor . . . i što bi nam trebalo dalje dubiti to pitanje. Vjerujte mi, ako vi u propovijedanju vjere ne budete naglašavali Kristovo božanstvo, imat ćete više uspjeha kod ljudi . . .«

Eto, njegov Krist bio je nekako Renanov, ili teologije mrtvog Boga i današnjih katolika koji pokušavaju spasavati kršćanstvo dovodeći u sumnju božanstvo Kristovo »jer modernom čovjeku to ne ide u glavu«. Čini mi se to kao zadaviti čovjeka (kršćanstvo) pa ga onda spasavati umjetnim disanjem. Kršćanstvo bez vertikale jest izdaja Krista.

Pred malo vremena pričao je jedan mladi student, koji pohađa vjeronauk za studente, kako je tek sada u svojoj grupi otkrio Krista, pravog autentičnog Krista, Bibliju, svoje svećeništvo, misu kojoj ne treba ni crkva, ni misno ruho, otkrio mnogo toga . . . Kao da je dosad Katolička Crkva imala zavezane oči. Našao se u društvu jedan trijezan svećenik, kojemu je to pričanje bilo zanimljivo, pa je počela rasprava i potrajala duže vrijeme. Mladi svećenik je studentu »otkrio« kako je sve to o čemu on govori njemu njegova majka seljanka na mnogo ljepši način otkrila i da je onaj majčin Krist bio bez adventističkog fanatizma i strančarskog ekskluzivizma po kome »samo moja grupa poznaje autentičnog Krista« i »tek sada se počinje živjeti autentično kršćanstvo«. Prisjećam se jednog razreda maturanata u sjemeništu koji su pisali s visoka svom biskupu da im se već jednom počne davati »autentičnog Krista«, a malo kasnije su napustili sjemenište, a oni koji su ih huckali, svećeništvo. I mnogi apostate širom svijeta mahali su Biblijom i otkrićem »autentičnog« Krista koji je mirisao jakim fanatizmom i ekskluzivizmom vlastite grupe.

Pred nekoliko mjeseci gledao sam u Italiji film »Isus Krist — superstar«. Jedina svrha tog filma bila je zaraditi mnogo novaca, zato je taj Krist senzacija i pomodni krik. To je Krist hi-

pija, oko njega se pleše i pjeva, on je utopist, običan čovjek od krvi i mesa, zanesenjak, koji ljudima želi pomoći, ali bijedno završava kao razočaranje za one koji su se njime zanosili (Magdalena, Juda). Netko me uvjeravao da i u Vatikanu smatraju da je zanos hipija za Kristom velika nada Crkve. Nisam vjerovao. Hipijima je danas ideal seks i droga, sutra Krist, prekosutra ... Neki dan čitam: apatičnost prema svemu. Pomodari, kojima je Krist šansona, danas im ne silazi s usta, sutra kupuju »novu ploču«.

Kad je prošle godine jedan profesor maknut s jednog papinskog sveučilišta, čuo sam komentar: »Kako se to smjelo učiniti? Pa on svaki dan čita Bibliju i živi po njoj!« — Ali to je za sebe mogao reći i Luther. Treba čitati Bibliju, ali nisu iz samog čitanja izašla »četiri Krista« nego još više. Apostoli su molili Isusa: »Pokaži nam Oca« — »Filipe, tko vidi mene vidi i Oca.« Da upoznamo Krista, mi zamolimo: Crkvo, pokaži nam Isusa Krista. — A Crkva nam odgovara: Tko vidi i sluša mene, vidi i sluša Krista, onog pravog i jedinog Krista Spasitelja.

Zadovoljni ribič

Jedna od najvećih svjetskih korporacija jest ona što je sačinjavaju »registrirani« i »neregistrirani« ribiči koji love ribu uz obale rijeka, jezera i različitih mora.

Pobjedonosni smiješak ovoga sretnika na slici pokazuje sigurnost i samopouzdanje. »Ne bojte se vi za mene, gospodo profesori, ja ću naći za sebe dovoljno hrane. Ne samo za sebe, nego i za moga vjernoga psića!«

Ipak se za jedno brine: počinje školska obuka. A vjeronauk?!

Mužu, znaš li se diviti...?

Bile su prijateljice od djetinjstva. I udale se nekako u isto vrijeme. I stanovale blizu. Bile su zadovoljne što će im tako život i dalje biti povezan. Često se posjećivale i jedna drugoj iznosile i radosti i žalosti.

Jednog poslijepodneva bile su u sobi za dnevni boravak i ugodno čavrljale.

— Hvala ti što si me upozorila na onu divnu kućnu haljinu. I ja sam je kupila. Vidjet ćeš kako lijepo pristaje — rekla je domaćica.

Pošla je i za trenutak se vratila.

— Divno! Tebi pristaje još ljepše nego meni — rekla je prijateljica, koja je došla u pohode. Tvoja bujna kestenjsta kosa tako lijepo pristaje uz zelene šare haljine...

U taj čas otvore se vrata i u sobu uđe muž.

— Ženo, zakasnio sam na objed, mnogo. Neki izvanredni posao. Još ga nismo dovršili. Daj mi jesti, moram opet na posao.

— Evo, dragi, samo trenutak. Sve te spremno čeka.

Stala se, pripremajući stol, motati oko njega, ne bi li opazio njenu novu kućnu haljinu. Ali on ništa ne vidi. Prihvatio se novina i sav utonuo u njih.

— Dragi, zar ne vidiš ništa novo? — toplo će ona.

— Vidim tebe, ali ti mi nisi nova — tvrdo odgovori on.

— A ne vidiš na meni novu kućnu haljinu?

— Novu kućnu haljinu? Da, opet nova kućna haljina! Kao da ti stara nije bila dobra. Ti misliš da je naša kuća banka pa da možemo udovoljavati svim tvojim hirovima. — Daj, je li već podgrijan taj objed!

Donijela mu je jelo i ljubezno ga poslužila. Jeo je čitajući novine, gunđajući na novu haljinu. Ustao, pogledao ženu i njenu prijateljicu i dobacio prijateljici:

— Divite se novoj haljini moje žene! Znam da ona to očekuje, ali ja to ne znam.

— Bolje bi bilo da znate.

— Gluposti!

— Možda to i nisu gluposti.

— Ha!

Odmahne rukom na pozdrav, zalupne vratima i ode.

— Eto, takav je moj muž! Nema smisla da zapazi... Da pohvali... Da se zadivi... To mu ne zamjeram, takva mu je narav. Ali boli me što ne pokazuje ni najmanje volje da se u tome popravi. — Kad dođe večeras kući, reći će: Pa nije loša ta tvoja nova haljina. Drago mi je što si je kupila. A što mi koristi da me miluje, kad me je prije toga iščuškao? Pa jadno je to »milovanje«... Sve bih dala da se umije skupa sa mnom radovati. Zajedno sa mnom diviti se...

— Moj Ljubo je, ti to znaš, sasvim drukčiji. Htjela sam ti ispričati kako smo on i ja doživjeli moju novu kućnu haljinu.

— Ovako je to bilo. Došao je kući. Stol je bio pripravljen. Netom je došao u sobu, počeo je, tobože, zabrinuto govoriti kao da govori sam sebi: Što je moja žena neopreznal Dovodi mi u kuću ljepotice... A onda se trgnuo i »začuđeno« uskliknuo: A to si ti?! I vedro nastavio: Što netko ima profinjen ukus. Pa ti si pogriješila karijeru. Ti si trebala da budeš modistica! — Ma, te boje; taj kroj; ma taj divni pojas... Tada mi je pristupio i svu me posuo poljupcima. I haljina je dobila svoj dio.

— Sretnice...!

— Kad smo moj Ljubo i ja pred vjenčanje bili kod župnika na zaručničkom razgovoru, rekao nam je župnik na svršetku ovo: »Od onoga o čemu smo se razgovarali, vi ćete mnogo toga zaboraviti, ali ovo nemojte nikada zaboraviti: znajte zapaziti; znajte se radovati; znajte se diviti. I malim stvarima u zajedničkom životu, kojima želite obradovati jedan drugoga. Jer, zapamtite: nema u životu malih stvari — ima samo malih — ljudi!«

Marko Stanić

ŠTO PRIJE NA KRIZMU?

— Da li vas je, gospodine župniče, u vašoj službi ikad hvatao strah? zapita me župljanin poslije svete Mise.

— Jest! Najviše za blagdan Duhova!

— Zašto baš tada?

— Zato jer tada djeca i mladež primaju sakramenat zrelosti, svetu krizmu.

— A čega se vi bojite od tada mladeži i djece?

— Da, bojim se i djece i mladih, a još više njihovih roditelja. Strah me je njihovih nestalnih i laganih obećanja kad poštopoto žele da im se djeca što prije krizmaju, da što prije oni to »zbave«, kako se u Zagorju kaže.

* * *

Ljubica se spremala na krizmu. Nije redovito dolazila na vjeronauk, a još je neredovitije dolazila na nedjeljnu Misu. A opet, ne može se reći da nije nikako dolazila. Onako, na granici: i jest i nije. A ja na muci: da li da joj dadem krizmenu cedulju?

Kad je vidjela da oklijevam, okrenula se prema križu i liku raspetoga Isusa u vjeronaučnoj dvorani i ovako svečano počela:

»Velečasni, kunem vam se ovim križem i Isusom na križu raspetim da ću nakon krizme dolaziti na nedjeljnu Misu i na vjeronauk, i to bolje negoli dosad!«

Čuvši tu zakletvu, tako ozbiljno i samostalno izgovorenu, dao sam joj krizmenu cedulju.

I Ljubica se krizmala. Poslije krizme na vjeronauk više nikad nije došla, a na Misu nekoliko puta godišnje. E, kad bi Ljubica bila jedina...

Još je teže s roditeljima negoli s djecom. Jednoga dana sretnem na ulici župljanku. U crkvi ni nje ni muža! Nikad! A mali je išao već u šesti razred i još nije bio na svetoj prvoj pričesti. I tom prigodom će ona meni:

— Odlučila sam da moj sin Marko ide ove godine na krizmu. Već sam sve spremila. Nemojte da ga ne pustite.

— Gospođo, odgovorim joj. Sumnjam da će vaš Marko ove godine moći i na prvu pričest, a kamoli na krizmu.

— Ali, gospodine župniče, nemojte nas tjerati od vjere, moje dijete će to sve nadoknaditi. Ja ću se pobrinuti da ono dolazi na pouku poslije krizme..

— Pa, da li ste ga pustili ipak na krizmu?

— Ne, nije bio ni na prvoj pričesti, jer je prestao dolaziti na vjeronauk kad je bilo najpotrebnije — dva mjeseca prije prve pričesti.

* * *

Kad je jedan otac vidio da njegovo dijete neće moći ići na krizmu jer nikako nije ispunio ni najosnovnije uvjete za to, udario je bijesno šakom po stolu u kancelariji i zavikao:

— Vi više ne smijete stupiti ni u moju kuću, ni u našu ulicu!

* * *

Zagrebački župnici odlučili su ovo: na krizmu pripuštamo na kraju osmoga razreda, no samo one koji su poslije prve svete pričesti kroz nekoliko godina redovito išli na vjeronauk, na nedjeljnu Misu i pričešćivali se...

Jedan biskup je odredio da se za krizmu moraju roditelji javiti četiri godine prije primanja toga sakramenta. Kad su neki roditelji jednom našem nadbiskupu predložili da im se dijete odjednom i pričesti i krizma, kako bi se to obavilo »jednim troškom«, nadbiskup je odgovorio:

— Kandidata bismo onda mogli i vjenčati i pokopati, kad se već radi o »jednom trošku«.

* * *

Rekao bih da roditelji tu — i uopće u vjerskom odgoju svoje djece — igraju najveću ulogu. Iskustvo nam pokazuje: gdje roditelji nisu pravi kršćani, krizmenik gotovo uvijek nakon krizme prestaje obavljati svoje vjerske dužnosti. Kao da mu je taj sakramenat dao pravo da prekine svaku vezu s Bogom.

Volio bih biti na onoj dalmatinskoj župi gdje mogu doći na krizmu samo oni koje pusti župsko vijeće sa župnikom na čelu. A župsko vijeće brine se da roditelji i djeca izvršuju uvjete određene od Crkve za taj veliki sakramenat. Inače, kada je župnik prepušten sam sebi, jao i pomagaj... kad se radi o krizmi.

Često se uistinu najviše bojimo blagdana Duhova.

ŽUPNIK

Piše: Ivan Kukula DI

ZNAČENJE SVETE KRUNICE DANAS

Među mnogim molitvama koje su poslije II. vatikanskog sabora došle u pitanje — ne, doduše, zbog samog Koncila, nego zbog raznih drugih neopravdanih razloga — nalazi se i najomiljenija i najraširenija molitva — sveta Krunica. Neki su tvrdili da je ona nakon liturgijske obnove postala suvišna, drugi opet da bi je trebalo temeljito reformirati, jer litanijsko ponavljanje »Zdravo Marijo« i »Sveta Marijo« nikako ne odgovara psihi današnjeg čovjeka. Mnogi su se, međutim, iskreno zalagali da »spase« Krunicu od tolikih »učenih« protivnika: držali su predavanja, pisali članke, stavljali prijedloge. A mnogi vjernici, koji su ostali vjerni praksi svagdašnje molitve, mirno su i dalje prebirali zrnca blagoslovljene Krunce i brali preobilne plodove od te stare katoličke molitve.

U vremenu između Koncila i naših dana Sveti je Otac mnogo puta govorio i pisao o svetoj Krunici i očinski preporučivao njeno moljenje. No ipak se još nije znalo ne sprema li se možda ipak kakva radikalna reforma te molitve. U katoličkim časopisima, domaćim i inozemnim, nailazili smo na članke koji su takvu reformu navješćivali.

NE REFORMA, NEGO OBNOVA

Na blagdan Prikazanja Gospodinova, 2. veljače 1974., izdao je Papa Pavao VI. opširnu egzortu (duhovnu pouku) o kultu Blažene Djevice Marije, u kojoj posvećuje mnogo pažnje i svetoj Krunici. Općenito možemo reći da Papa nije išao za tim da Krunicu reformira, kako su gdjekoji željeli i očekivali, pa joj nije izmijenio ni vanjski oblik ni unutrašnji sadržaj, nego ju je sačuvao istu, kakvu smo je baštinili od ranijih stoljeća.

Papa je išao za temeljitom i svestranom obnovom Krunice. Nakana mu je bila da je oživi u svagdašnjoj molitvi vjernika, da naglasi njezinu povezanost s Evanđeljem i s liturgijom, te da upozori na neka kriva shvaćanja i nastranosti koje su se tijekom vremena uvukle u moljenje Krunice.

Ono što je Sveti Otac u spomenutoj egzorti učinio za Krunicu, možemo ukratko sabrati u nekoliko točaka.

Tradicionalnoj Krunici dao je stalnost i sigurnost. Ne prati nas više neizvjesnost o reformi, koja bi joj mijenjala oblik i preudesila Otajstva. Očekivanje reforme stvaralo je neko nepovjerenje prema samoj Krunici i zaustavljalo njezino moljenje i širenje.

Veoma je naglasio evanđeljsko i kristološko značenje Krunice. Mnogi su Krunicu smatrali samo marijanskom pobožnošću, a nisu posvetili dovoljno pažnje Otajstvima iz Isusova života, o kojima treba u moljenju Krunice razmišljati. Ta su Otajstva tako bitna za Krunicu da je u prvom redu treba smatrati molitvom posvećenom Isusu i cjelokupnom djelu našeg Otkupljenja — od Utjelovljenja Božje Riječi sve do dolaska Duha Svetoga i Uznesenja Gospina u nebo. Sva su ta Otajstva u najužoj vezi s Isusovom Majkom, pa nam Krunica bez prekida navješćuje da Isusa ne možemo dijeliti od Njegove Presvete Majke, ne samo pri Rođenju nego i u cijelom djelu Otkupljenja, te da samo po Mariji dolazimo k Isusu. Time što je Papa naglasio evanđeosku i kristološku oznaku Krunice, nije joj dao novi smisao, nego je samo obnovio i jače naglasio što je na narav Krunice uvijek spadalo i bez čega to ne bi bila Krunica. Tim je Papa ujedno izbio oružje iz ruku onih koji su nepravedno prigovarali da je Krunica čuvstveno i pretjerano štovanje Marijino, na račun kulta koji dugujemo Gospodinu.

Papa je, nadalje, u svojoj egzorti raščistio pitanje odnosa Krunice prema liturgi-

ji. Na tom području bilo je, bar u praksi, prilično mnogo nejasnoća. Prijatelji Krunice nisu mogli razumjeti zašto se ona »ne smije« moliti za vrijeme svete Mise, a oni, koji su i inače bili neraspoloženi prema Krunici, gledali su u tome neko službeno zapostavljanje ove molitve, pa su tim liturgijskim odredbama opravdavali svoj suzdržljiv stav prema Krunici.

ODNOS KRUNICE PREMA LITURGIJI

U svojoj egzorti Papa ovako uči: Obavljanje liturgije i pobožnost Krunice niti se međusobno isključuju, niti izjednačuju, jer svaka od njih ima svoju urođenu vrijednost i svaka valja da sačuva vlastite osobine. Premda liturgija i Krunica pripadaju različitim vrstama molitve, ipak se uspomena na Zadnju Večeru u liturgiji i kontemplacije u Krunici odnose na iste spasonosne događaje, kojima je autor Krist. Liturgija ostvaruje da se pod koprenom znakova obnavljaju najveće Tajne Otkupljenja, a Krunica po pobožnim razmatranjima dozivlje molitelju ove Tajne u pamet i potiče mu volju da iz njih crpi načela za život. Krunica je pobožna vježba koja crpi svoj izvor u Liturgiji i koja, ako se obavlja u svom izvornom duhu, po naravi vodi u liturgiju, i ako ne prelazi same njezine granice. Ali nije bez zablude, veli Papa, da se Krunica recitira (zajednički moli) za vrijeme liturgije.

U smislu Papinih pouka možemo reći ovo: kod svete Mise ne moli se Krunica — ne zato što bismo je omalovažavali ili zapostavljali, nego samo zato što se ne mogu u isto vrijeme obavljati dva posla, od kojih svaki traži punu pažnju. Sudjelovati kod svete Mise znači ići zajedno s liturgijom, odnosno sa svećenikom, koji prikazuje svetu Žrtvu, a to traži našu punu pažnju. Kao što, na primjer, nitko ne može zajedno moliti litanije Srca Isusova i Presv. Krvi Isusove, nego mora moliti najprije jedne, a onda druge — tako ne ide zajedno ni Krunica sa svetom Misom. No ako je netko već prisustvovao svetoj Misi liturgijski, a pruža mu se prilika da prisustvuje još jednoj svetoj Misi, nitko mu ne može zamjeriti ako na toj drugoj svetoj Misi moli svoju svagdašnju Krunicu, za koju bi inače kasnije teško našao vremena.

OŽIVLJAVANJE SV. KRUNICE U OBITELJIMA

Sveti Otac mnogo preporučuje da se Krunica moli zajedno u obiteljima. II. vatikanski sabor nazvao je obitelj »Domaćom Crkvom.« No kakva bi to bila »Crkva« u kojoj se ništa ne bi molilo zajednički? Sv. Krunica je vrlo prikladno sredstvo za takvu molitvu. Papa priznaje da su zajedničkoj molitvi danas na putu mnoge poteškoća, ali na kršćaninu je — veli Sveti Otac — da svladava poteškoće, a da se ne da od njih svladati. No za to treba snage, do koje se dolazi molitvom.

Hodočašće sestara u Svetoj godini

Ove Svete godine krenula je dosta brojna grupa časnih sestara iz Bačke u Beograd da posjete tamošnju katedralu. Ondje ih je dočekao nadbiskup Bukatko. Upravo ih je očinski primio. Sveta Misa je bila na istočnom obredu a pjevale su sestre Bazilijanke. Skupina od 200 sestara osjetila je ljepotu svoga redovničkoga staleža, kako ih spaja jedno Srce, iako su nošnjom različite.

Za vrijeme II svjetskog rata pronađen je u Sjevernom ledenom moru čamac za spasavanje. U njemu su sjedili mornari s veslima u rukama, ali - smrznuti. Bez života. To je najbolja slika čovjeka bez milosti...

Stvorivši iz ljubavi svoj najdivniji svijet, ljudsku besmrtnu dušu, Bog je htio da trajno u njoj boravi i nađe mjesto svoga počinka na zemlji, da podigne svoj šator među ljudima, da između njega i stvora bude neprekidno prelijevanje ljubavi kao među Božanskim Osobama.

Ljubavlju, koja je njegova bit, htio je da usreći čovjeka; da s njime dijeli svoj božanski — milosni život.

»... Iz mračnog ćemo doca na visove se peti...«
(Nazor: »Radost«)

To je naše najveće dostojanstvo, najuzvišeniji poziv, najdivniji život. Spoznati i shvatiti da smo sudionici života Trojedinoga Boga koji u nama prebiva po milosti, da smo njegov hram i šator na zemlji, velika je i neizreciva radost. A još veća: živjeti tim blaženim životom. Zato je razumljivo zašto su istočno-grčki Oci toliko naglašavali ljepotu toga božanskoga života milosti i naše POBOŽANSTVENJENJE po Duhu, jer su spoznali vrijednost toga života Vječne Ljubavi, koji u nama struji, a kojemu je izvor i središte Srce utjelovljenoga Sina Božjega.

OGNJENA SVJETLOST

To je onaj **Bijeli sjajan oblak**, i **Ognjena svjetlost** što je sjala svu noć pred Izraelcima dok su prolazili kroz pustinju... i vodila ih prema Obećanoj zemlji. To je ona uvijek ista milosna i prisutna Božja ljubav koja je od postanka bdjela nad čovjekom, nad svojim izabranim narodom.

»Obujmio ga, gajio ga
i čuvao ko zjenu oka svoga...
Jahve sâm njega je vodio,
tuđeg boga s njim ne bijaše...«
(Pon. zak. 32, 11—13)

Čovjek nosi u sebi božanski život koji daje njegovu životu svu uzvišenost i ljepotu. A budući da je čovjek stvoren po slici utjelovljenoga Sina Božjega, stvoren po Njemu, zbog Njega i za Njega, stvoren da participira na Utjelovljenju, to već od svoga postanka nosi na sebi Kristov znak, **kristični entitet i vrhunaravni egzistencijal,** kako će to razvijati u svojoj teoriji suvremeni katolički teolozi **K. Rahnerr** i **De Lubac.**

Od svoga je postanka, znači, upravljen Kristu — točki Omega, kojoj »smjeraju sve želje povijesti i civilizacija«, kako je to naglasio II. vatikanski sabor ili veliki **P. T. de Chardin.**

Svaki je čovjek, bio on grešnik ili pravednik, teist ili ateist, stvoren u **milosnome elementu,** nosi u sebi božanski znamen; njegov besmrtni duh svjedoči da je dio neizmjernoga Duha. Ali tek posvećujuća milost daje krasotu njegovu životu, milost koja je sam božanski život — nadnaravna stvarnost. Po milosti je sam Bog prisutan u ljudskoj duši.

Ova nam je milost darovana po Otkupiteljevim zaslugama; primjenjuje nam se po sakramentu sv. Krštenja i ostalim sakramentima, koji su vidljivi znakovi nevidljive — vrhunaravne stvarnosti. A ta stvarnost je sam Bog.

Piše: S. Marija od Presv. Srca

Po Isusovu Srcu uronjeni u bit božanstva

VJEČNA VALUTA

O našoj suradnji s molišću zavisi koliko ćemo u sebi razvijati taj božanski život; do koje ćemo ga ljepote i stupnja dovesti. Što je intenzivnija naša suradnja, tj. participiranje u Božjemu životu, to je ljepša i naša duša — Božji hram u nama.

Naša suradnja s milošću trajno uključuje u sebi borbu protiv zla, grijeha, zlih strasti, koje uništavaju ili sprečavaju razvitak milosti božanskoga života. Samo suzbijanjem te tame u nama osvajamo područja svjetla, dobra — ljubavi. I opet nam milost daje snagu da pobijedimo sebe, svoj egoizam i svoju oholost, te budemo sposobni za žrtve, pregaranja, ljubav prema Bogu i bližnjemu. Milost nam pomaže da posjedujemo Milost, tj. Boga. A vjerno slijediti Milost znači biti uvijek spreman na Božji zov, na ispunjavanje njegove božanske Volje, koja zahtijeva heroizam. Nije, naime, uvijek lako oprostiti uvrediteljU, onome koji nam je nanio zlo, štetu, koji nam je prigrabio vlastita dobra, zapalio rodno ognjište, oduzeo dobar glas; nije uvijek lako podnijeti nesreću, bolest, smrt i kušnje teže od same smrti. Nije uvijek lako smiješiti se kroz bol i suze i lažnome prijatelju te ljubiti čistom, iskrenom ljubavlju i one koji su nam prouzročili najteže nepravde. Za sve to potreban je kršćanski heroizam, a njega nema bez milosti. Samo milost, naime, preobražava čovjeka u njegovim **ontičkim dubinama.** Može, inače, čovjek bezvjerac i snagom svoje volje postići tobožnju hrabrost, ali dubine njegove duše ne mogu ostati mirne; ne može istinski ljubiti. Za to je potrebna jača snaga, koja ne samo daje čovjeku da pobijedi nego ga i preobražava, **izmjenjuje u njegovoj biti,** njegovim dubinama, te on ljubi Božjom ljubavi, vrhunaravnom, koja pobjeđuje narav.

Upravo taj milosni — božanski život, život Ljubavi, daje našim djelima veću vrijednost; ona su vrhunaravno zaslužna — uzdignuta u viši red. Dragocjena su valuta za Vječnost. Uronjena su u Otkupiteljeve zasluge, u samo Utjelovljenje — Otkupljenje, te imaju — po milosti — cijenu neizmjernosti.

Čovjek, znači, nosi na sebi crte Boga-Čovjeka. Nosi na sebi znak Križa; nosi pečat njegova Božanskoga Srca.

Kako je uzvišeno naše božansko porijeklo!

»Sinko — govorila je kralju Ljudevitu, koji je kasnije proglašen svetim, njegova majka — voljela bih te vidjeti mrtva nego da počiniš teški grijeh«, nego da se lišiš milosti, a po njoj Boga. Ta čovjek je bez posvećujuće milosti kao lešina u kojoj je umro ž i v o t.

Upravo ovaj božanski život milosti jest život Božanskoga Srca, koje hoće i želi da se očituje — odrazi u našemu srcu, našemu životu; koje hoće da živimo tim životom i da ne postanemo plijenom Smrti; koje želi da bude naš Izvor, iz kojega ćemo crpsti bez prestanka životvorne vode . . .

Samo po tome Srcu, po božanskome životu, koji nam izvire iz toga Srca, uronjeni smo u bit Božanstva, u život Trojedinoga Boga — u LJUBAV, bez kraja.

NENAPUČENA ZEMLJA

Piše: Pero Bulat

— Tko je prvi znanstveno počeo širiti pogubne ideje o tom da je zemlja prenapučena i da ljudskom rodu prijeti glad?

— Engleski pastor od Ailesburya, imenom Malthus. Na temelju seksualnoga nagona tvrdio je: rađanjem se ljudski rod razvija i raste brže negoli rastu prirodna dobra potrebna za uzdržavanje čovječanstva... Prema tome postavio je ovaj zaključak: da se osigura što više i bolje ekonomsko stanje, treba ograničiti rađanje djece. Smanjiti natalitet čovječanstva!

— Prošlo je već 150 godina otkako je Malthus iznio svoja opažanja. Nažalost, sve do u najnovije doba njegov je utjecaj velik i porazan.

— Ali danas ga pravi učenjaci sve manje cijene. Pobijaju ga najopasniji argumenti: CINJENICE. Naime, na temelju prakse dokazano je da se ljudski rod godišnje množi za 1,6%, a produkcija živežnih namirnica mogla bi se sada povećati, prema sadašnjem dostignuću znanosti, za 4%. Evropa i SAD proizvode previše. Francuska je još 1962. godine morala izdati 70 milijuna franaka da se uništi višak šećera i šećerne repe, a 390 milijuna da se uništi višak žitarica i njihovih proizvoda. Što to znači, jasno je: Francuska je premalo naseljena da bi joj se ti viški isplatili. Zato ih mora uništiti.

— Koliko se obrađuje obradive zemlje na čitavom svijetu?

— Samo 10% plodne zemlje! U bazenu rijeke Amazonke u Braziliji nalazi se 20% od ukupnog suhog tla na zemlji koji od postanka svijeta još nitko nije taknuo a kamoli iskoristio. Abesinija ima 72 milijuna hektara najplodnije zemlje, koja se još nije počela iskorištavati.

POMANJKANJE RADNE SNAGE

Industrijskim zemljama ne prijeti pogibao od prevelikog, nego od premalog broja pučanstva. Ljudi u nekim krajevima gladuju ne zato što ih ima previše, nego što ih je premalo.

— Imate li dokaza za te tvrdnje?

— U Evropi je radna snaga svuda potrebna. Francuska je u posljednjih nekoliko godina prebacila sa sela još tri milijuna radnika na industrijski sektor. Ne prestaje tražiti novu radnu snagu iz svih strana svijeta. Ali čini se bez uspjeha.

Premda je Zapadna Njemačka, razrušena i uništena, primila 11 milijuna izbjeglica iza rata, ona danas upošljava milijune stranih radnika da bi zadovoljila svojim industrijskim potrebama. Švicarska se ne iseljuje, nego naseljuje, premda je za polovicu gušće naseljena od Francuske, tj. ima 126 žitelja na četvorni kilometar. Zadnja petoljetka u Rusiji morala se umnogome promijeniti jer je uzmanjkalo radne snage.

Afrika traži radnu snagu. Postoje izvori metala fantastičnih razmjera, ali nedostaje radna snaga. Nigerija sa 36 milijuna stanovnika veoma se podigla upravo zbog svoga broja. A tek je počela s eksploatacijom šuma.

Nizozemska je najgušće naseljena u Evropi, tj. 340 žitelja na četvorni kilometar, a Japan u Aziji ih ima 250 na kvadratni kilometar. Iako je Nizozemska siromašna s obzirom na sirovine, iako se bori s morem za svaki četvorni metar, ona povećaje prihod više nego Belgija. Danas joj je glavna briga: odakle dobiti novu radnu snagu, jer o tom ovisi daljnji napredak. Japan je odnedavna počeo uvoziti rižu..

SIVA MATERIJA

Danas se mnogo govori o tako zvanoj »sivoj materiji«. Što je to?

— To znači: treba utažiti glad za znanjem da bi se uzmogla utažiti glad za kruhom. Najveći neprijatelj napretka je neprosvijećenost. Najveći izvor siromaštva i gladi je — nepoučenost.

— Kako to?

— Prosvjećenje radne snage, a napose ujedinjenje intelektualnih snaga, ujedinjenje mozgova, to dvoje neće nikada upropastiti narod, pa ne znam koliko ga bilo. To dvoje jedino može pomoći i Indiji — koja je danas »paradni konj« svih paničara zbog tobožnje

NA VELIKOM SVJETSKOM ZASIJEDANJU O PUČANSTVU ZEMLJE, KOJI SE ODRŽAO NEDAVNO U BUKUREŠTU, PALE SU MNOGE ZVUČNE FRAZE O PRENAPUČENOSTI ZEMALJSKE KUGLE. ALI ISTINA JE PROTIVNO: GLOBUS JE DANAS **NENAPUČEN!**

prenapučenosti Zemlje. Indiji treba samo kvalificiranih ljudi, a ne sterilizacija.

Važno je ipak naglasiti i ovo: ne može rasti nijedan narod koji ne vjeruje u svoj porast, u svoju vitalnu snagu. A samo onaj narod pokazuje da vjeruje u nj koji se svim silama bori da se zdrava i brojna djeca rađaju i odgajaju u njihovim obiteljima. »Ne bojmo se gladi«, uzviknuo je Eduard Faulkner, profesor agronomije i inženjer, koga nazivaju revolucionarnim agrikulturnim radnikom. On tvrdi da se već sada mogu proizvodi poljoprivrede povećati za deset posto ako se upotrijebe samo današnja poznata sredstva.

PREVELIKA ZEMLJA

— Ipak se čini kao da je Zemlja već sada pretijesna!

— Što se tiče prostora na njoj, ima ga previše. Kad nas bude na globusu punih 100 milijardi, onda će na svaki četvorni kilometar doći tek po 700 ljudi. A danas je na teritoriju departmenta Seine u Francuskoj na četvornom kilometru 10.000 žitelja. Pa tko je od nas čuo da Pariz i okolica nemaju hrane? Imaju je i previše! Da je Francuska naseljena kao Holandija, ona bi imala 350 milijuna žitelja. A zaista ih ima oko 50 milijuna. Pa ipak je Francuska prirodno bar deset puta plodnija negoli Holandija. Holandija ima na osam puta manjem i na mnogo puta siromašnijem teritoriju nego Jugoslavija 12 milijuna stanovnika. Da je Jugoslavija onako naseljena kao Nizozemska, morala bi imati 152 milijuna stanovnika. A ima ih jedva 20 milijuna.

— To znači da danas ima previše praznoga prostora na Zemlji?

— Tako je! Zato se već danas u tom smislu radi da se računa s onim prilikama kad će na Zemlji biti 100 milijardi ljudi, jer se s ove današnje tri milijarde osjeća da je Zemlja NENAPUĆENA. Danas je previše praznoga prostora, a sutra, kad se Zemlja više napuči, bit će previše kruha.

Klasičan je slučaj Belgije. Ona je imala prije stotinu i trideset godina, to jest 1846. godine — 4,337.000 stanovnika. Narodni imetak bio je tada oko 1 milijarde 159 milijuna predratnih franaka. To je iznosilo po pojedincu oko 270 franaka.

U godini 1913. pučanstvo se popelo na 7,630.757 stanovnika. Povećalo se, dakle, za tri četvrtine, to jest za 76%. Nacionalni imetak popeo se za to vrijeme na 6 milijardi 900 milijuna istih franaka. To je iznosilo po svakom pojedincu oko 850 franaka. Povećao se, dakle, narodni imetak tri puta više, tj. za 300%.

Pučanstvo se 1930. godine popelo na 12 milijuna. Gotovo dvostruko ili povećanje za daljnjih 86%. Narodni imetak popeo se na 9 milijardi 600 milijuna ili 1200 franaka po čovjeku, ili četiri puta više nego prije, tj. za 440%.

Tu ne treba komentara! Izvor bogatstva je radna snaga, čovjek, a ne mrtva materija. Nije siromaštvo uzrok bijeloj smrti, nego upravo — obilje. Materijalizacija života bez duhovne kulture, bez širokoga, opće ljudskoga, narodnoga, vjerskoga gledanja na stvarnost.

Još nikad nije propao nijedan narod od prenapučenosti. Nikad čovječanstvo nije stradalo zbog pretjeranoga životnoga poriva. Priroda se drži naroda koji život stječu putem napora i brige, a ne lagodno izobraženih klasa koje niječu prirodu i moral.

PLANIRAMO ZEMLJU!

Prema tome, krivo imaju svi oni današnji defetisti i dezerteri života koji još sviraju u iste Malthusove diple, stare blizu dvjesta godina.

Danas bismo morali prenositi kao najrašireniju parolu ovo: PLANIRAJMO ZEMLJU! Jedini, naime, zdravi put i izlaz u ovom trenutku nije da se ograniči rađanje djece, nego da se ograniči naoružavanje, dapače da se likvidira sve ono što vodi k ratu. Zar se sve to ne slaže s Božjim zakonom, koji kaže: »Množite se, plodite se i napučite ovaj svijet, pa ćete istom onda zavladati njime...«

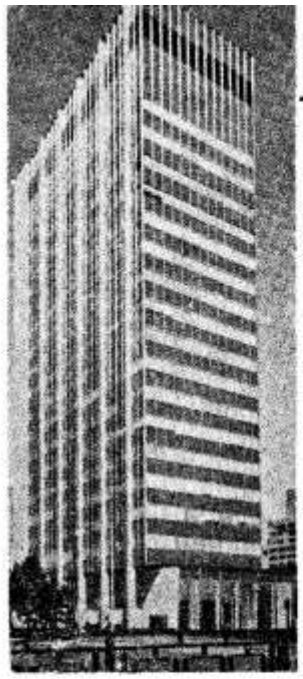

CENTRALNA ZGRADA PLANIRANJA SVJETSKE EKONOMIJE U NEW YORKU

ODVJETNIK BOLJEGA SVIJETA

Htio bih vam predstaviti današnjega najvećega branitelja i savjetnika obitelji. Čovjeka koji navješćuje život i budućnost čovječanstvu.

Zove se Collin Clark.

Navršio je 70 godina. Na slikama ga gledamo kao muža prosijede kose, puna dobrohotnosti,, čovjeka fina humora. Nasmijan je kao vedar dan, skroman i jednostavan. Neobično je zaljubljen u svoj posao i u svoju — obitelj.

— Gdje se rodio? Što je radio?

— Rodio se u Engleskoj. Studirao je na najvećim sveučilištima i već sa 25 godina postaje profesor na glasovitom sveučilištu u Cambridgeu. Kasnije će tu katedru zamijeniti drugima, važnijima. Čas brodom, čas avionom, hita iz Engleske u Australiju da bi ondje predavao. A ne smije zakasniti ni u New York. Trebaju ga istodobno na sve strane zbog njegovih sposobnosti i kvaliteta.

NE KRIJE ŠTO JE

Kad je tom sveučilišnom profesoru bilo 30 godina, oženio se.. Žena je revna katolikinja kao što je i on. Čovjek ne zna je li se njegova vjera ljepše rascvala u zatišju doma ili u vanjskoj borbi za katolicizam.

Žena mu hvali skromnost, ljubav, odanost, finoću i vjernost. Devetero njihove djece — osam dječaka i jedna djevojčica — ne mogu se načekati tate kad izbiva na dalekim službenim putovanjima. Čini se da on još više čezne za njima. Presretan je kad ih na povratku sve izgrli i izljubi...

— Što on zapravo radi? Zbog čega je glasovit?

— On proučava Zemlju, ljude, njihove nevolje, ekonomske probleme i socijalne krize. »Ne bojte se, veli, da će na nas udariti kakav planetoid ili nas bombardirati kiša bolida... Ali se isto tako ne strašite ni razvikanoga demografskog »buma« prenapučenosti i gladi zbog prirasta stanovništva.

— Znači da prema njemu zemlja nije prenapučena?

— »Nije istina, govori on smiono i stručno kao specijalista prvoga reda, da od trojice dvojica moraju uskoro umrijeti od gladi. Nije istina da nema dosta živeža, odijela, prostora... Svega toga ima i previše. Ali premalo je — ruku. Premalo je proizvođača.« Svojim jasnim i senzacionalnim dokazima Clark svima pokazuje dvije činjenice: Zemlja nije sva napučena i neće biti još kojih stotinjak godina. Još je važnija činjenica: mi još nismo sebi podvrgli Zemlju.

Nismo joj ni izdaleka istisli iz majčinskih grudiju sav sok, svu hranu, sve blago. Naš planet može prehraniti stotinu milijardi ljudi. Samo da je više ruku! Da je više mozgova koji misle. Kopna, oceani, laboratoriji, industrije, pronalasci — govore svima da se ne trebamo spremati na druge planete.

Collin spominje veliku izreku Svetoga Pisma, koju mnogi čitaju samo do pola: »Rastite i množite se!«

To ne bi bilo dovoljno. Nastavak je važan. Dosad još neostvaren. Ali ostvarljiv: »I NAPUČITE ZEMLJU I PODVRGNITE JE SEBI!« Time se izrađuje civilizacija i kultura, standard i blagostanje. A ne strahom od djeteta. Strahom od pameti i ruku...

ŽIVOTNA BITKA NA EKRANU

Najslavniju životnu bitku vodio je u Americi. Bio je to pravi »obiteljski meč«. Bitka za obitelj. U njegovu domu obitava devetero djece. Imao se Collin za što i boriti. A uz to on kao katolik misli na sve obitelji svijeta.

Uhvatio se ukoštac s profesorom Harrisonom Brownom. Family Planning Association, to je zloglasno anglosasko udruženje za ograničenje poroda, koje je u službi svoje politike izabralo Browna da brani njezine kontracepcijske interese.

— Kako se odvijala ta značajna bitka?

— Collin Clark je mirno, odvažno, realistički, s mnogo duha i takta rušio sve prigovore. Branio je svetost braka, njegovu nerazrješivu puninu. Plodnost i radost. Sve je potvrđivao statistikama, stvarnim dokazima i savršenim perspektivama. Milijuni gledalaca su priznavali pred ekranom svojih televizora da govori najveću istinu... O njihovoj sreći..

— Tko je pobijedio? Collin ili Brown?

— Collinova pobjeda bila je apsolutna. U njegov dom poče teći rijeka pisama i brzojava. Čestitali su mu sa svih strana. Na kraju programa morao je kratkim govorom nastupiti i protestantski biskup Pyke. Dugo vremena se Pyke česao o katoličku misao. Napadao je javno predsjednika Kennedyja jer nije htio odobriti službenu financijsku pomoć za kontracepciju u Trećem svijetu i u nerazvijenim zemljama. Kad je čuo Collinovo predavanje, Pyke je potpuno promijenio svoje mišljenje. Postao je sam zagovornik brojnih i zdravih obitelji. I sam Harrison Brown je priznao da su Collinovi dokazi i prirodniji i jači...

OBITELJSKI ADVOKAT

Koliko će mu obitelji zahvaliti svoju sreću i sklad! Kolika će mu djeca zahvaliti svoje rođenje i opstanak! Njegova slava raste. Ali i poniznost. Neki misle da je izbio na vrh svjetskih ekonomista. On se smatra slugom svoje obitelji i čovječanstva. Svakako je najodvažniji zagovornik prava svakog čovjeka na život, svakog djeteta na rođenje, svake sudbine na sreću.

Dilema je jasna: ili mora pobijediti Collinova misao o zdravlju čovječanstva ili će se naš rod utopiti i moralno bankrotirati u vlastitom harakiriju, u pokolju vlastita poroda...

P. B.

ELEKTRONSKI MOZAK — SIMBOL SUTRAŠNJEGA PLANIRANJA SVIJETA

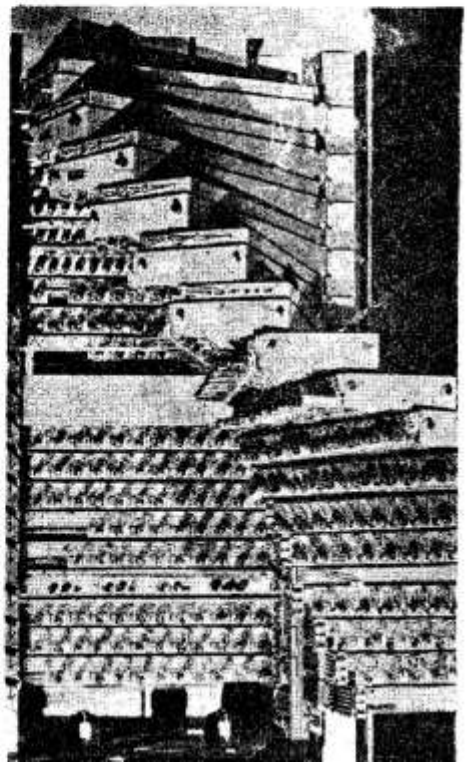

...NAS UPOTREBLJAVAMO
...ERGJE. Priložene sk...
...ent razmjer upotrebl...
...još čeka pritoke, centr...
...djeti da se samo u Ev...
...merici obilno upotreb...
...i da se u Aziji, i napos...
...vor prirodnih sila, koj...

Zemlja može hran
stotinu milija

TEK SMO »POČELI« UZGAJATI KRUMPIR. Krajem XVI. stoljeća krumpir su uočila i zapisala samo tri botaničara. Taj neprocjenjiv dar Amerike Evropi bio je vrlo negostoljubivo primljen i prihvaćen. Evropljani su gotova 200 godina potpuno odbacivali krumpir, pa i u vrijeme gladi. U budućnosti se predviđaju izvanredna mogućnosti gajenja i primjene krumpira. Prema sadašnjoj upotrebi mi smo još na prvim počecima...

BEZGRANIČNE MOGUĆNOSTI OCEANA. Prema sudu stručnjaka ribarsko »umiječe« je danas na onoj razini na kojoj se poljoprivreda nalazila 1700. godine. Sada sve ribarske flote ulove godišnje oko 18 milijuna tona ribe, dok je godišnji urod samo pšenice 250 milijuna tona. Oceani mogu postati neiscrpiva skladišta hrane, ali samo uz cijenu uzgoja ribe bar onoliko koliko se uzgaja pšenica ili krumpir.

DANAS UPOTREBLJAVAMO SAMO 5% VODENE ENERGIJE. Priložene skice označuju za svaki kontinent razmjer upotrebljene energije, kao i onu koja još čeka pritoke, centrale i brane. Lako se može vidjeti da se samo u Evropi i donekle u Sjevernoj Americi obilno upotrebljavaju rijeke i vodopadi, ali da se u Aziji, i napose u Africi, tek načeo taj izvor prirodnih sila, koje čekaju na ljudske ruke...

hraniti ilijardi

EUROPA

AFRIKA

AMERIKA Južna

Sjeverna

AZIJA

Piše: Predrag Belić

Neki jubileji u stoljeću »filozofa«

Kako su svete godine duboko ulazile u svijest katoličkoga kršćanstva, može vidjeti svatko koga sreća nanese u Split pa ondje — samo nekoliko desetaka metara od katedrale — pročita nad ulazom u jednu staru zgradu latinski natpis: »Splitsko sjemenište: jubilejske godine 1700.«. A sličnih datiranja ima posvuda sva sila.

Bilo je hodočasnika kojima se sreća nasmiješila te su u svome životu mogli doći u Rim za jubileje i 1725. i 1750. godine. Oni su bili ugodno iznenađeni kad su se u **osamnaestoj redovitoj svetoj godini (1750.)** ponovno našli pred velikom Gospinom bazilikom **Santa Maria Maggiore** na brežuljku Eskvilinu. Jedva su je mogli prepoznati zbog sasvim nove fasade (pročelja). Tu je fasadu 1742. izgradio slavni firentinski arhitekt Ferdinando Fuga. Pred njom se sada dizalo stubište i pet metara visoki trijem, nad kojim je bila loža s tri luka. Usporedite samo sliku reproduciranu u ovome broju **Glasnika** s izgledom iste bazilike u godini 1575. (vidi ovogodišnji **Glasnik** br. 8, str. 298-299., a na crtežu baziliku označenu cifrom 4). No ni najbolja reprodukcija ne može dočarati stvarnost te prekrasne bazilike: tko samo može, neka 1975. pođe u Rim: ne znam je li joj vanjština ljepša u dnevnom svjetlu ili pod noćnim reflektorima. A istom nutrina! To treba vidjeti!

Smatra se da je jubilej 1750. bio najbolje organiziran od svih u XVIII stoljeću. Papa Benedikt XIV. (1740-1758.) pokazao je veliku organizatorsku i pravničku sposobnost u pripravi i u ostvarenju svete godine 1750. Još 1748. dobro je proučio svu problematiku vezanu s takvim pothvatom. Tada je stao slati okružnice i druge dokumente svoje pastirske službe. Napisao je o jubileju čak tri enciklike (1749, 1750. i 1751.).

Ali taj je veliki papa imao pritom i nekoliko odličnih suradnika. Takav je bio npr. sveti franjevac Leonardo a Portu Maurizio. On je od srpnja 1749. pa dalje držao čitav niz dvotjednih pučkih misija, u kojima je sudjelovao i sam papa. Sveti Leonardo posebno je širio pobožnost križnoga puta. Podigao ih je (s postajama) tada »samo« 572, od kojih je najglasovitiji onaj usred rimskoga Koloseja, postavljen u studenom jubilarne godine 1750. U misioniranju Rima 1749. osobito su se istakli oci kapucini.

Papa je dne 5. svibnja 1749. pozvao cijeli katolički svijet: »Činite pokoru!« Tako neki označuju sadržaj Benediktove poslanice. No papa je dobro znao da čovjek nema samo dušu nego i tijelo i da tjelesnost nužno ulazi u religiju i liturgiju. Zato je u istoj poslanici pozvao vjernike neka dođu u Rim da im se ondje pruži prilika da promatraju sjaj kršćanstva u njegovu središtu. Negdašnji »Babilon« ne prijeti više ratovima i ropstvom, nego uči narode nebeskim istinama i kreposnom životu. U prvoj sedmici prosinca 1749. papa je davao osobne upute pučkim misionarima.

Sveta godina 1750. nalazi se usred stoljeća, kad su deizmom — tim prikrivenim ateizmom — zadojeni »filozofi« stali sve češće napadati vjeru i »besramnicu«, tj. katoličku Crkvu, kako ju je Voltaire »od milja« nazivao. No jubilej je pokazao da katolička vjera još živi u kršćanstvu. Još krajem 1749. stiglo je u Rim 30.000 stranaca. U siječnju našlo se u Vječnom gradu 200 Armenaca i Grka. Armenci, većinom trgovci, kasnije se ponovo vratiše u Rim: sada sa svojim ženama, ali one su bile stalno pokrivene. Njih su za vrijeme hodočaš-

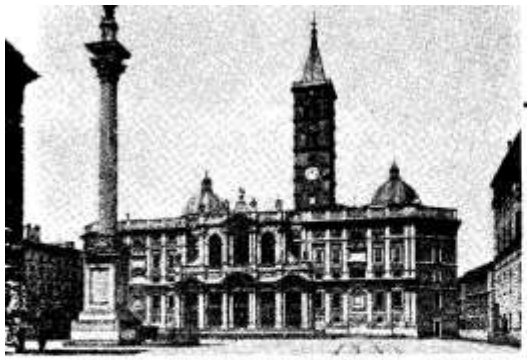

BAZILIKA SANTA MARIA MAGGIORE — DANAŠNJI IZGLED

ča kod stola dvorile supruge francuskog i mletačkog poslanika, kao i druge plemkinje, dok je njihove muževe posluživalo šest kardinala! U korizmi i u Svetom tjednu opet je zapljusnuo novi val hodočasnika: hoteli, gostinjci i privatne kuće bile su krcate tako da je 17.000 hodočasnika moralo kampirati izvan grada. Visok broj održao se i kasnije.

Na samu Novu godinu 1751. — baš kod bazilike Santa Maria Maggiore — Benedikt XV. izdao je encikliku CELEBRATIONEM MAGNI, kojom je proširio jubilej na katolički svijet izvan Rima. Zahvalio je Bogu za uspjeh jubileja u samom Rimu. O tome je govorio u pojedinosti, a onda je zamolio biskupe da slijede primjer sv. Karla Boromejskoga. Ovaj se 1575. nije zamorio osobnim hodočašćem u Rim i poticanjem svojih vjernika da i oni tamo hodočaste, nego je u Grgura XIII. umolio proširenje jubileja na milansku nadbiskupiju, te je ponovno stao propovijedati, organizirati pobožnosti i širiti među narodom spasonosne spise. Nije propustio ništa čime bi mogao potaknuti vjernike da se skruše, pokaju, poprave i tako postignu plodove jubileja.

Da su se naši stari u Hrvatskoj duhovno okoristili produbljenim jubilejem 1951., svjedoči kajkavska knjižica od 60 stranica u osmini. Napisao ju je, najvjerojatnije, sveti pučki misionar O. Juraj Mulih DI po nalogu zagrebačkoga biskupa Franje Klobušickog. Naslov glasi: »KRATEK NAVUK OD OBCINSKOGA JUBILEUMA ILITI VESELOGA SVETOGA OBILNOGA PROŠCENJA. Vu Zagrebu pri vdovici Marii Anni Weitz 1751.«

Posljednju sv. godinu u XVIII. stoljeću (19. redovita) navijestio je na Spasovo 1774. papa Klement XIV. (1769-1774.). Dne 31. srpnja — upravo na blagdan sv. Ignacija Lojolskoga, osnivača Družbe Isusove, koju je pred godinu dana, ucijenjen opasnim prijetnjama raskola sa strane burbonskih dvorova, bio ukinuo — papa je na četiri mjesta Rima dao držati dvotjedne pučke misije kao pripravu na jubilej. Ali smrt ga je spriječila da na Badnjak 1774. otvori sveta jubilejska vrata. Tu je ceremoniju obavio njegov nasljednik Pio VI. (1775--1799.) tek 26. veljače 1775., jer je za papu bio izabran samo 11 dana ranije. Istoga dana izdao je bulu o milosnoj godini. Njegovo pouzdanje u Providnost, koju su »filozofi« — deisti poricali, i te kako je bilo nagrađeno. Kad je, na sam Božić 1775., bulom SUMMA DEI produljio jubilej na 1776. godinu i proširio ga na cijeli katolički svijet, mogao je sa zadovoljstvom zabilježiti plodove prošle svete godine. Rimske su ulice bile prepune pobožnih hodočasnika, a sami su se rimski građani natjecali kako da što bolje izađu ususret stranim hodočasnicima. Bratovština presvetog Trojstva ukonačila je 130.390 hodočasnika — svakoga kroz tri dana — i ponudila 333.390 obroka.

Papa je bio potpuno svjestan opasnosti za vjeru zbog novih ideja, koje su sebi stale krčiti put ne samo u duhove običnih vjernika nego se čak probiše i u svetišta. O tome svjedoči bula INSCRUTABILI DIVINAE, koju je Pio VI. izdao istoga Božića 1775., osudivši spise enciklopedista, a da ipak nije izričito naveo imena Rousseaua, Voltairea i Diderota. Ipak papa nije gubio pouzdanja ni u neposrednu budućnost, koja je, kako je iz povijesti dobro poznato, bila i za Crkvu i za njega izvanredno teška i mračna. Zato je produljio jubilej, o kome je enciklopedist D'Alembert izrekao navodno ovakav sud: »Jubilej je zakočio Revoluciju za dvadeset godina!«

Na to možemo i moramo reći samo jedno: Život po Evanđelju — a to je upravo cilj svake svete godine — ne koči pravilan razvoj čovječanstva ni promjene koje teže za većom društvenom pravdom, slobodom i bratstvom; no on se uvijek opire — i mora se opirati — jedino onakvim društvenim promjenama koje ujedno nužno znače vjersku propast, a time i rušenje religiozne baze baš za slobodu, jednakost i bratstvo.

Ovaj članak objavljujemo ne samo zato što ocrtava jedan događaj nego jer je znak i putokaz vremena.

ZNAK VREMENA

Piše: M. V. Ćelkanović

Tko pronicavom osjetljivošću i prodornošću prati razvoj cjelokupne ljudske povijesti, napose tok i zbivanja povijesne zbilje u Bibliji, a nakon prijelomnog spasiteljskog zahvata u duhovnoj zajednici Kristove Crkve, ne može ostati bešćutan na očigledne činjenice izrazitih znakova vremena, koji nam se ukazuju kao rječiti miljokazi izravnog interveniranja Božje desnice u pojedinim vremenskim epohama. U tim znakovima, koji na očigled ne moraju biti ni neobično upadni niti stilizirani po shemi vremenitog - materijalnog vrednovanja, dolazi do izražaja stalno zasijecanje prisutnosti Prvog počela, koje sve pokreće a da samo nije pokrenuto izvana, sve režira prema određenom planu i sve vodi neizbježnom dosljednošću određenom cilju.

Biblija je toliko praktično razradila bitni sadržaj ove očigledne istine da su katolički teolozi bez poteškoće mogli dati svoje obrazloženje osmišljenju pravih znakova vremena kao stalnog zasijecanja Božjeg promisla u svim zbivanjima i tokovima čovječje zemaljske zbilje. Svako drugo gledanje vodi pogrešnim zaključcima.

Redovništvo u prvom planu!

Nepristrano promatranje povijesnih činjenica početka i razvoja pobožnosti Isusovu Srcu, vodi nas u redovničke zajednice Kristove Crkve. Tko shvaća s teološkog gledišta evanđeosku jezgru redovništva, njegovu asketsku i mističku tendiranost, tome je ovo sve na prvi mah jasno i razumljivo.

Stoga nas i ne čudi odluka božanske Volje da u novom vremenu izabere upravo jednu redovnicu, kojoj će biti povjerene božanske Tajne za dobrobit ljudi i obnovu kršćanske zajednice. Sv. Margarita-Marija Alacoque, kreposna i skromna redovnica iz Družbe Marijina pohođenja, spremno se odazvala Kristu da prenese njegove želje ljudima i da bude začetnik svojevrsnog duhovnog gibanja u njegovoj Crkvi, koje će i dušama i zajednici donijeti neslućenih duhovnih dobara. Tomu je svjedok nepristrana povijest, to mogu potvrditi i svi revni radnici u Božjem vinogradu.

Kršćanskoj je zajednici donijela više vrhunaravnih dobara istinski i proživljeno

prakticirana pobožnost probodenom srcu Bogo-Čovjeka negoli sva mutna napiranja smušenjaka, nedorečenih vodnih evangelizatora, prozeblih besadržajnih asketa, trulih samozvanih proroka i mesijanista, uzvitlanih novatora bez znanja, smisla za Božje i gladnih senzacija. Razlog je tome što je ta pobožnost u dogmatskom utemeljenju strogo kristocentrična, do vrha ispunjena evanđeoskim vrednotama, praktično bogatila duše nepatvorenim blagom vrednota iz sakramentalne riznice i molitvenog sadržajnog arsenala.

Krist je za prvog velikog ukazanja sv. Margariti 1673. godine rekao određeno: »Moje božansko Srce toliko ljubi ljude da ne može više u sebi zadržati plamenje žarke ljubavi. Treba ga raznijeti tvojom pomoći. Potrebno je da se očituje ljudima kako bi ih obogatilo svojim dragocjenim blagom, što ga otkrivam tebi, a koje sadržava sve posvećujuće i spasonosne misli koje su potrebne da se ljudi izvuku iz bezdana propasti...« Dakle, soteriološki cilj, motiv spasenja!

U drugom velikom ukazanju 1673. ili 1674. godine veli Isus Margariti u istom duhu kako je »zamislio objaviti ljudima svoje Srce i dati im u ovim posljednjim stoljećima ovaj posljednji napor svoje ljubavi, predmet i pomagalo tako prikladno da ih skloni na pravu ljubav prema sebi (tj. Kristu)...« Ne uznemiruju nas izrazi — posljednji — jer mi znamo iz Biblije, iz Pavlovih poslanica, i iz Ivanova Otkrivenja koji je njihov autentični smisao i značenje.

Za trećeg velikog ukazanja 1674. godine Krist traži naknadnu pričest u prve petke u mjesecu, održavanje getsemanske ure u noći između četvrtka i petka. Već je sv. Pavao stavio temeljno načelo o zadovoljštini s gledišta uzajamne povezanosti kršćana u sveobuhvatnom Kristovom otajstvenom Tijelu, njegovoj Crkvi. A Raoul Plus veli da zadovoljština nije savjet, već dogma naše praktične vjere i pobožnosti.

U posljednjem četvrtom velikom ukazanju 1675. Isus je ponovio svoje želje i obećao da će njegovo Srce »raširiti i izliti u obilju darove svoje božanske ljubavi na one, koji mu dadu čast i porade da mu se ona iskazuje.« (Usp. Mirko Validžić: Ranjeno Božje Srce, str. 28-30, Zagreb 1963.)

Redovništvo je, dakle, pozvano da raznosi svijetom Isusovu ljubav.

Josip Stadler i njegove Male sestre

Nije lako biti utemeljitelj redovničke zajednice. Osim dosluha pozivu Milosti, treba imati veliku dušu, ispunjenu Bogom i ljubavlju za braću ljude, čisto srce poput nebeskog kristala, Kristovu širinu i praktičnu mudrost snalaženja na valovima stvarnoti. A sve to imaju iskreni pobožnici baštine iz Srca Isusova.

Adekvatan dokaz tim tvrdnjama imamo u Josipu Stadleru, vrhbosanskom nadbiskupu, utemeljitelju redovnica pod sadržajnim imenom »Služavke Malog Isusa«. »Njegov duh i čitava njegova osoba ižaruju se velikom ljubavlju prema presvetom Srcu Isusovu. Svoju je prvu pastirsku poslanicu svome puku napisao pod naslovom: Pod zaštitom Srca Isusova. I kasnije u više svojih pastirskih pisama govori o velikoj koristi pobožnosti Srcu Isusovu. Zatim svoju prvostolnu crkvu — katedralu također posvećuje presv. Srcu Isusovu. Cijelu je svoju nadbiskupiju posvetio Srcu Isusovu. Čak je i u svoj biskupski grb stavio Srce Isusovo. Dva svoja julibeja slavi na blagdan Srca Isusova.

»EGIPAT« U SARAJEVU

Na blagdan Srca Isusova dao je našim sestrama redovničko odijelo. U svojoj je bolesti često govorio: Hvala presvetom Srcu Isusovu! Posljednju je svoju sv. Misu služio na prvi petak. Zadnji mu je uzdah bio: Isuse, Bože moj! O Marijo!« (S. Paula Šarić, Poslanica, Duhovi 1973.)

Takav »duhovni pastir sveta i kreposna života, želeći ublažiti patnje mnogobrojne siročadi, poslušao je milosni poticaj Duha Svetoga i, pouzdavajući se u Božju providnost, osnovao je u Sarajevu 24. X. 1890.

redovničku zajednicu i dao joj ime »Družba Služavki Maloga Isusa.«

Družbu je odobrio Sv. Zbor za širenje vjere dekretom pohvale 2. ožujka 1906., a konačno odobrenje dao je Sv. Zbor za redovnike 25. travnja 1912. (Usp. Konstitucije sestara Služavki Malog Isusa, str. 3-4, Zagreb 1971.)

Srce Božjeg sluge Josipa Stadlera, otkranjeno na svemoćnoj ljubavi Isusova Srca, postavilo je sigurne odrednice zajednici Malih Sestara i u općem okviru evanđeoskih smjernica i u posebnom konkretiziranju specifičnih potreba lokalne bosanske Crkve i njenih društveno-duhovnih zahtjeva.

»Nasljedovati Krista prema Evanđelju temeljno je pravilo Družbe Služavki Malog Isusa. Družba nastoji, uz pomoć milosti Božje, svoje članice privesti kršćanskoj savršenosti po zavjetima... (čl. 1.)

Posebna je svrha Družbe: sudjelovati u životu Crkve služeći Kristu u siromašnoj i izloženoj djeci, starima i nemoćnima, na različite načine kršćanske ljubavi pomagati širenje Kristova kraljevstva, uključujući rad na župama i misijskim područjima« (čl. 2; nav. Konstitucije, str. 6.).

U ozračju Isusova Srca

Iako se u Ustanovama Družbe Stadlerovih redovnica posebno ne ističe pobožnost Srcu našeg Otkupitelja i brata, sveta baština utemeljitelja prelivena je spontano u punoj otvorenosti. Stadlerove duhovne kćeri gajile su tu pobožnost u izrazitom formalnom obliku od prvih dana svoga života i kao zajednica i kao pojedine članice. Tome je dokaz njihova gotovo stoljetna povijest. Dovoljno je zaviriti u ljetopise njihovih brojnih kuća — samostana u domovini i izvan nje, u njihove kapele, vjesnik Družbe i slično.

Tako je potpuno ne forsiranom dosljednošću planula ideja na tristotu obljetnicu ukazanja Srca Isusova sv. Margareti da se čitava Družba posveti božanskom Srcu. Da bi se što dostojnije izvršio taj uzvišeni čin, vrhovna je glavarica uputila čitavoj zajednici na Duhove 1973. (već navedena Poslanica, br. 110) odlučan poziv za posvetu.

PROSLAVA U SARAJEVSKOJ KATEDRALI

U ZAJEDNISTVU S NARODOM BOŽJIM

»Potaknuta primjerom svetog Utemeljitelja... stavljam u ova velika i prijelomna vremena za Družbu svu svoju nadu u presveti Znak spasenja — u Srce Isusovo!... To će nas potaknuti da opet ukorijenjeni i utvrđeni u tom Srcu pronađemo put Ljubavi i razumijevanja za druge... Sve ovisi o našoj ljubavi prema Isusu. Što je ljudima nemoguće, moguće je... Bogu.

Želja mi je da se cijela naša Družba, počevši od ovogodišnjeg blagdana Srca Isusova — 29. lipnja 1973., kroz godinu dana pripravlja za posvetu..., koju ćemo svečano obaviti i proslaviti na blagdan Srca Isusova 1974.« (Str. 2.)

Da bi se priprava što solidnije izvela, određeno je da se u svaki prvi petak u svim kućama obavi razmatranje o Srcu Ljubavi.

U prve petke primala se i naknadna sv. pričest, točno prema željama ranjenoga Srca. Osobit apel bio je upravljen novakinjama da se u proljetnom otvaranju života »nauče svoj život i... svoje zvanje stavljati u presveto Srce« (str. 3.). Ujedno se sestre pozivaju na jedinstvo, na privatno moljenje Zlatne krunice, da se sve upišu u Počasnu stražu; katehiskinje i orguljašice da među djecom šire Apostolat molitve. U svakoj kući bio je odabran poseban dan, posvećen Euharistijskom žrtvom i klanjanjem, posebnim razmatranjem, a na počasnom mjestu bio je kip ili slika Srca Isusova, pred kojim je svakog petka gorjela »uljanica, kao simbol našeg izgaranja života pred Gospodinom« (str. 3., i passim).

Poziv za posvetu završava: »Neka presveto Srce blagoslovi naše napore i sve nas

još dublje upiše u sebe, kako se njegovoj Ljubavi ne bismo nikada iznevjerili..., da sve osjetimo preporod u svojim dušama...« (Str. 4.)

Dan posvete — 1974.

I tako je tekla godina priprave prema strogo ugovorenom programu. Kako je Družba Služavki Malog Isusa sastavljena od tri provincije, posveta se održavala sukcesivno u sjedištima — u Splitu 7., u Zagrebu 14., a za sarajevsku provinciju i za cijelu Družbu u Sarajevu na sam blagdan Srca Isusova 21. lipnja 1974., točno prema odredbi vrhovne glavarice, izraženoj u pslanici, koja nosi datum Spasova ove godine. Isti dan pridružile su se posveti sve sestre u svim kućama bilo u domovini ili izvan nje (u Belgiji, Njemačkoj, Austriji, Francuskoj, Italiji i Kanadi). U matičnim kućama provinicije prethodila je trodnevnica molitve, sabranosti, naknade i pobožnih čina.

U ZAGREBU POSVETU JE OBAVIO BISKUP O. MIJO SKVORC

AKADEMIJA S BOGATIM PROGRAMOM

U Zagrebu je cijelu svečanost predvodio biskup o. Mijo Škvorc uz sudjelovanje brojnih svećenika, a još više pobožnog Božjeg naroda. Crkva sv. Ivana oživjela je kao na najveća svoja slavlja. U homiliji biskup je znalački rastumačio značenje posvete i naglasio da to nije ni savez ni obećanje, već hotimično i svjesno priznanje određenog Božjeg odnosa prema nama izraženog kroz Srce Isusovo. Kćeri velikog duhovnog velikana Josipa Stadlera to ostvaruju slobodnim darivanjem svome izvorištu i žele to oživotvoriti kroz oblike žrtvovane Ljubavi.

U Sarajevu, u katedrali Srca Isusova, uz grob utemeljitelja Malih Sestara svečani čin vodio je sarajevski metropolit Smiljan Čekada i mostarski biskup Petar Čule, okruženi kanonicima i svećenicima, domaćim i gostima izvana. Gotovo polovina cjelokupnog broja sestara iz svih provincija slegla se tog dana u grad na Miljacki, gdje su nikle i odrasle i odakle su krenule na put ljubavi na sve strane svijeta. Dobro zapaža izvjestitelj u »Vrhbosni« (Službeni glasnik sarajevske nadbiskupije, br. 3, 1974., str. 173-174) da njihov grad nije nikada vidio tolik broj redovnica okupljenih u Božjem hramu. Očinska homilija bila je upravljena od srca k srcu. Nasljednik utemeljitelja — otac govorio je svojoj djeci iz punine duše, označivši taj veliki čin događajem od nedoglednog značenja. Rekli bismo — znakom vremena! Evocirao je zgode i nezgode iz bliže povijesne zbilje, koje su pratile Družbu na životnom putu, pozvao na vjernost idealima i obvezama, naglasio da je naša sigurnost u Bogu!

Katedrala je odjekivala od riječi posvete, raspjevanih grla, usrećenih duša i ponovljene vjernosti na grobu dičnog Utemeljitelja.

Družba Služavki Malog Isusa posvećena je neopozivo i u najvećoj odanosti božanskom Srcu Isusovu, izvoru našeg spasenja i života. Blagdan Kristova bogočovječanskog Srca 1974. ostaje za ovu redovničku zajednicu velikim danom sreće i sigurnosti!

Na isti dan pred četvrt stoljeća sestre su morale napustiti svoju maticu kuću u Sarajevu, svoj Betlehem, kako ju je ingeniozno okrstio pobožni utemeljitelj. Na isti dan nakon dvadeset pet godina blagoslovljen je novi Betlehem u istom gradu, ali na drugom području. Tko u tom ne vidi Božji prst?

Agapa koja je uslijedila poslije blagoslova novog Betlehema ujedinila je sve prisutne u jedinstvu proživljavanja velikog događaja i doživljene sreće. Okrunilo je slična raspoloženja sa slavlja u Splitu i Zagrebu.

Svako prigodno slovo odzvanjalo je posebnom punином. Vrhovna glavarica uzela je prva riječ i određenim govorom htjela osmisliti taj nezaboravni dan. U istom raspoloženju nadovezao je sarajevski nadbiskup. Mostarski briskup bacio je težište na vjernost Crkvi i Papi pozivajući sestre da zasuču rukave i prihvate srp žetve i u njegovoj biskupiji, na blagoslovljenom hercegovačkom tlu. I ostali svećenici natjecali su se da ispletu što bogatiji vijenac solidarnosti u tom svečanom trenutku, napose župnik sv. Josipa na Marindvoru u Sarajevu, radišni i okretni Mato Bičvić, koji je imao sreću pronaći zgradu za novi Betlehem na području svoje župe i na taj način biti izravno obdaren novim duhovnim žarištem, koje će zlata vrijediti za njegov dobri puk.

Ne plaši nas budućnost!

»Kad se jednom posveta obavi, — naglašava se u Poslanici od Spasova 1974. — time nije sve završeno, jer mi treba da svoju posvetu trajno proživljavamo. Na ovu posvetu Srcu Isusovu nastojale smo se ozbiljno pripraviti. Zato moramo stalno novim dokazima ljubavi prema svetom Srcu... podržavati taj sveti žar... Žar oduševljenja nakon posvete trne, ako ga ne budemo podržavale, i to ne riječima nego djelima i životom...

Učinimo sve koliko je do nas, koliko po svojim sposobnostima možemo, kako bismo kao zajednica pred Bogom i Crkvom odgovorile velikom zahtjevu našeg vremena, a taj je — da Bog kroz nas i po nama u ovom svijetu bude sve više prisutan...

Neka nas presveto Srce obnovi, posveti i ispuni svojom milošću, pa će i sama budućnost biti mnogo svjetlija, smirenija i ljepša!« (str. 3-6)

Određena je svake godine obnova posvete na blagdan Srca Isusova s prethodnom trodnevnicom, prigodnim propovijedima i adoracijom. Prvi petci uvijek će se održavati prema željama žrtvovanoga Srca i Getsemanska ura.

U istom raspoloženju govorila je č. m. Paula i na agapi-ručku u novom Betlehemu svima prisutnima:

»Vrijeme u kojem živimo diktira nam oblike obnavljanja i usavršavanja. Jubilejska godina koju smo doživjele u punini spoznaje potiče nas na temeljitu duhovnu i društvenu obnovu. Tristota obljetnica ukazanja Srca Isusova svetoj redovnici Margareti nadahnjuje nam usmjerenje prema ishodištu svjetla Istine i neprolaznog Dobra. Stoga mi i biramo božanski znak nade i uzrasta — otvoreno Srce Božjega Sina, da se u njemu i po njemu svestrano obnovimo kao zajednica i kao pojedinci, da se u vrtlogu nesigurnosti učvrstimo, usidrimo uz obalu stalnosti, da se što izrazitije posvetimo kroz ostvarenje kršćanskog i redovničkog uspona prema nebu, prema onom što je bolje. Mi smo svjesne da samo pomoću žrtvovanog Srca možemo računati na ostvarenje tog ideala.«

Obraćajući se izravno sestrama, naglasila je:

»Željela bih glasno istaknuti dužnost svih nas u temeljitoj vjernosti na stazi služenja Božjoj ljubavi u svestranom predanju kroz sve oblike našega rada, utemeljene u nepatvorenoj vjeri uvijek marljive graditeljice boljeg svijeta, svijeta Srca Isusova. Pune dosluha na Božja nadahnuća, neumorne uz golgotske visove. Samo oni mogu dono-

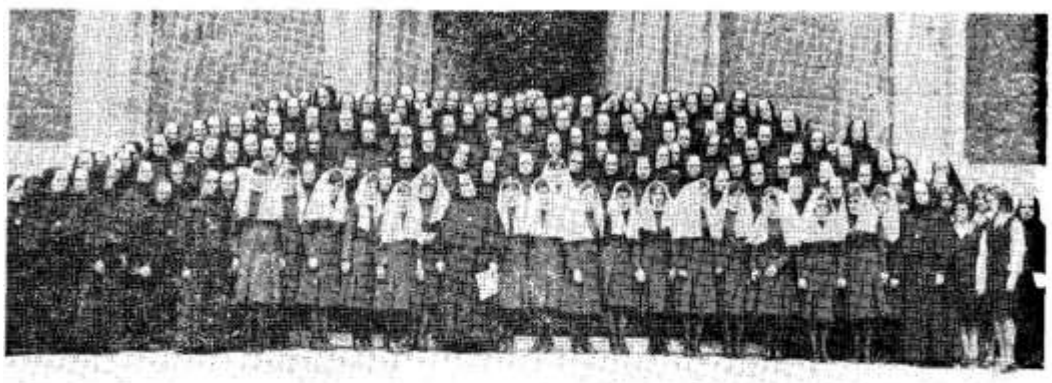

PRED KATEDRALOM U SARAJEVU

siti Krista ljudima koji su njime ispunjeni do vrha svoje osobe. Evanđeosko redovništvo jedino je u mogućnosti da suvremenom svijetu bude zov prema izvorištu života i istinske obnove. Daleko od formalizma, prekaljene u talionici dobrote, visoko sa zastavom istinske svetosti, pobornice jednostavnosti života i obnove Crkve u istinskom ozračju Kristovih načela. Ne uzmicati niti se nadmetati, za Božje pobjede u dušama!...

Mi smo se danas zavjetovale da ćemo revno širiti kraljevstvo ovog Srca na zemlji, među ljudima, u Božjoj zajednici, među našim pukom!«

Među nama je pun nade — Znak vremena!

Treba li još nešto dodati svemu ovome što smo opisali, citirali? Bolje da govore činjenice, i to govorom aktualne evanđeoske vjekovne poruke, sadržajnom jekom punine nedavno održanog sabora.

Uzimajući suztezljivo posljednji riječ na zajedničkom ručku u Sarajevu, jedan je svećenik pozdravio ovaj velebni trenutak u ime kršćana gornje Hrvatske, gdje tolike Služavke Malog Isusa raznose Kristovu ljubav milosrđa među defektnom djecom, starcima i bolesnima, i nadodao osobitim naglaskom otprilike ovako: Možda mi i nismo potpuno svjesni onog što je danas učinjeno, jer se stvarnosti iz blizine ne mogu sasvim izažeti. Usudio bih se kao poprilični poznavalac razvoja i sadržaja pobožnosti Srcu Isusovu ustvrditi da je današnja posveta naših sestara — veliki znak vremena među nama! Unutar redovničkih zajednica formirao se formalni kult Srca Isusova u davnim vremenima. Redovnica je bila odabrana da joj se objavi božansko Srce. I kao što je Srce Bogočovjeka u 17. stoljeću bilo znak ondašnjeg vremena, znak i putokaz boljim danima, jednako je i današnji čin posvete jedne naše hrvatske zajednice redovnica Kristovom Srcu — za nas znak nade i sigurnih boljih dana Crkve među našim narodom. Živjeli svi oni koji će ovaj primjer nasljedovati!

Tako budi!

U posvetnoj molitvi, koju je za tu svetu prigodu sastavio o. Albin Škrinjar, isusovac, sestre su i u Sarajevu i u Zagrebu i u Splitu puninom duše molile:

»Tebi se naša Družba danas potpuno predaje, neopizivo posvećuje, na slavu Tebi i spasenje duša koje Ti beskrajno ljubiš...

Molimo Te da naše žiće i biće bude sve više duhovno i nadnaravno...«

Dužijanca

Prastari je običaj u Stanom Žedniku da se što ljepše proslavi »d u ž i j a n c a« — zahvalnost Bogu za žetvu, za svagdašnji kruh. Taj je lijepi običaj iznikao iz zahvalnih srdaca. Svakako je najljepše što ogromna većina pristupa taj dan sv. Pričesti. Dostojanstveno slave u narodnim nošnjama.

Župnik Tuna Miloš i vrijedni crkveni odbor sve su bodrili i učinili da ove godine, 28. srpnja 1974., bude što bolje i ljepše. Pozvali su na proslavu pučkog misionara o. Zvonimira Majića. A on je kao povjerenik »Glasnika Srca Isusova i Marijina« iskoristio priliku i javno čestitao pobožnim starcima Paji i Đuli Vuković, koji čitaju Glasnik od mladih dana. Đulina je izjava: »Glasnik mi je u životu bio velika utjeha.« Rodili su osamnaestero djece. Osam ih je živih. U crkvi su obnovili ženidbenu vjernost nakon 55 godina zajedničkog života. »Moj Pajo, kad bi se nanovo mogla udati, otišla bi opet samo za tebe«. — »Đulo moja, kad bih se i ja mogao nanovo ženiti, uzeo bih opet samo tebe.«

Misionar

Uredništvo Glasnika također od srca čestita svojim dugogodišnjim pretplatnicima i sve pozdravlja u Starom Žedniku, gdje mnogi čitaju naš »Glasnik«.

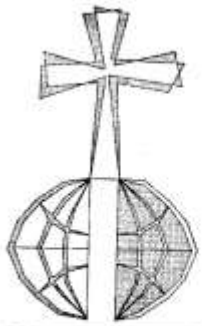

MISIJE

Uređuje: Juraj Gusić

MISIJSKA NAKANA AM

Čuvanje vlastitosti misijskih ustanova

II. vatikanski sabor u više je navrata opomenuo redovničke ustanove da se prilagode potrebama i zadacima našega vremena. Ta je opomena bila vrlo korisna i prikladna. Zašto? — Zato što su se u svijetu, pa i u Crkvi, posljednjih desetljeća dogodile tolike promjene da je danas nemoguće raditi i živjeti onim istim metodama koje su nastale prije 100 ili 400 ili čak 700 godina. Valja se, dakle, pošto-poto prilagoditi pastoralnim potrebama ovoga vremena, ovoga svijeta, koji je napretkom tehnike posve drukčiji nego što je to bio još prije kojih tridesetak godina.

Ta inače vrlo pametna norma, nažalost, često je bila krivo shvaćena. Mnogi su je tumačili tako da gotovo sve što se nalazi u ustanovama pojedinih redova valja staviti u pitanje ili promijeniti te ići za što većim prilagodivanjem ovome svijetu kako u načinu života, stanovanja tako i apostolskoga rada. Na taj je način došlo do zanemarivanja pravila i redovničkog načina života, a sve na veliku duhovnu štetu i samih redovnika i njihovih apostolskih pothvata.

Ako se pomno čitaju dokumenti II. vatikanskog sabora o prilagođenoj obnovi redovničkoga života, onda je posve jasno da sabor nije išao za tolikim promjenama da bi redovničke ustanove posve posvjetovnjačio. I kad god je govor o promjenama, uvijek je dodano neka se pazi na održavanje redovničkih ustanova. Nekoliko godina nakon sabora u apostolskoj pobudnici Pavao VI. upozorio je sve redovničke družbe da vjerno obdržavaju svoje ustanove i po njihovu smislu a još više po njihovu duhu.

Što vrijedi za čitavu Crkvu, valja primijeniti i na misije. Teško je reći gdje je prilagodivanje redovničkoga života izloženo većoj opasnosti: da li u našim zapadnim zemljama ili u misijama? Mladi u Crkvi imaju, doduše, s jedne strane često veliku revnost, ali, s druge, opet premalo životnog iskustva. Stoga često na laku ruku poduzimaju stvari koje se brzo pokažu kao posve neprikladne. Uvjeti su pojedinih redova prilično tankoćutni, pa ako se previše toga mijenja, u opasnoti su da posve izgube svoju samobitnost, ako se pak ništa ne promijeni, izlažu se drugoj opasnosti da lako izgube apostolsku prodornost i uspješnost. Stoga je neophodna vjernost ustanovama i duhu osnivača. Ona može biti vrlo dobro sredstvo da se u teškim pitanjima izabere ono pravo i krene dobrim putem. Vjernost nema ništa zajedničko s nepokretnim tradicionalizmom, koji već u načelu odbija svaku promjenu. Ona je više neka, uistinu, nadnaravna razboritost koja ide za očuvanjem karizme vlastitoga reda, ali i za izlaženjem u susret svim suvemenim potrebama.

Kako su redovnici i redovnice glavna udarna snaga na misijskoj fronti, i ako bi se ona slomila, misije bi pretrpjele neprocjenjive gubitke. Zato je i ova nakana, doista, važna pa za nju valja žarko i usrdno moliti. To će činiti osobito sami redovnici i redovnice, jer se tu radi upravo o njihovu izravnom dobru. Željeli bismo da se oni uopće pokažu najrevniji apostoli molitve i ostvarivatelji duhovnoga programa Apostolata molitve.

Josip Antolović

ČASNE SESTRE IZ BOSONTSKE ŽUPE

ISPITAJMO SAVJEST!

Kao i svake prijašnje godine, tako je i ove Papa za Misijsku nedjelju na cijelu Crkvu upravio svoje pastirsko pismo u kojem nas ponovo želi podsjetiti na naše dužnosti prema misijama. Kao temu ovogodišnjeg svog pisma uzeo je onu istu temu o kojoj ima raspravljati ovogodišnja sinoda biskupa u Rimu, a to je upravo evangelizacija svijeta. No budući da će o tom Papinom pismu opširno pisati posebno misijski časopis »Radosna vijest«, mi ovdje zbog ograničenog prostora iznosimo tek nekoliko refleksija uz Misijsku nedjelju.

Prošli je Koncil u svome Dekretu o misijama kazao: »Neka svi sinovi Crkve imaju živu svijest prema svijetu; neka gaje u sebi pravi katolički duh i neka ulažu sile u djelo evangelizacije. Ipak neka svi znaju da je njihova prva i najpreča dužnost glede širenja vjere to da duboko proživljavaju svoje kršćanstvo. Njihova, naime, revnost u Božjoj službi i ljubav prema drugima donijet će novo duhovno oživljavanje cijeloj Crkvi koja će se očitovati kao znak podignut za narode, kao svjetlo svijeta i sol zemlje.« (Br. 36)

Crkva, dakle, želi mnogo više od nas negoli što je neki materijalni dar za misije. Ona se čvrsto drži Isusovih riječi: »Vi ste svjetlost svijeta. Ne može se sakriti grad koji stoji na gori. Niti se upali svijeće i stavlja pod vagan, nego na svijećnjak da svijetli svima koji su u kući. Tako neka svijetli vaša svijetlost pred ljudima da vide vaša dobra djela i slave Oca vašega koji je na nebesima.«
(Mt 5, 14-16)

Može se nekome činiti malo pretjeranim to traženje potpunog kršćanskog života od onih koji žele ispuniti Kristovu zapovijed o evangelizaciji svijeta. A ipak je tako. Ondje gdje kršćani žive dubljim kršćanskim životom više se moli i žrtvuje za obraćenje pogana, više se moli i za nova misionarska zvanja, pa i konkretno se pomažu oni koji osjećaju Božji poziv da podu na Božju njivu u misijskim krajevima. A posebno je značajno to da se baš u takvim kršćanskim sredinama rađaju nova misionarska zvanja, da takvi roditelji velikodušno žrtvuju svoju djecu Bogu ako On koje od njih pozove u svoju službu. A takvom pozadinom podržavani misionari i sami su najprije svojim osobnim životom propovjednici Kristova Evanđelja. Ovdje mi pada na pamet već toliko poznat primjer našeg oca Gabrića i Majke Terezije. I on i ona potječu iz duboko kršćanskih obitelji, gdje vjera nije bila samo neka tradicija, nego život. I njihova vjera je takva. Oni na misijskom terenu najprije svjedoče za Krista svojim osobnim kršćanskim životom, koji je spreman za Krista i na najveće žrtve. I baš tim svojim osobnim primjerom i potpunim predanjem Kristu oni privlače u Božju službu, na Božju njivu nove radnike. Iz župa u kojima je djelovao otac Gabrić dosad je prihvatilo duhovni stalež nekoliko desetaka mladića i djevojaka. A nesebičnost Majke Terezije privlači u Božju službu na stotine djevojaka sa svih strana svijeta tako da njezina družba Misionarki ljubavi do danas broji već preko 800 sestara, a muška grana ima dosad preko 160 braće.

Kao i svake prijašnje godine, tako će i ove biti izrečeno na Misijsku nedjelju mnogo lijepih misli o misijama i našoj misijskoj dužnosti, bit će mnogo misijskih priredbi, skupit će se mnogo darova, izgovorit će se mnogo molitava, prikazat će se mnogo svetih misa i pričesti za uspjeh misija. Sve je to veoma pohvalno. No ako ne bismo dalje od toga pošli i potrudili se da svojim vlastitim životom postanemo Kristovi misionari ne samo jedan dan u godini, nego svih 365 dana, i ne samo jednu godinu, nego tijekom cijelog života, ne bismo mnogo učinili za misije.

Neka nam Misijska nedjelja svima posluži da ispitamo svoju kršćansku savjest na tom području! To vrijedi jednako za svećenike, redovnike i redovnice, kao i za vjernike svjetovnjake. Jednako za mlade i za starije. Na to nas mora poticati posebno misao da smo mi kao narod među zadnjima što se tiče rada za misije i što se tiče misionarskih zvanja. Samo na dobro obrađenoj njivi može uspijevati i plemenito sjeme duhovnih zvanja, pa i misionarskih.

Juraj Gusić

INDIJA

Obilazim sela novoobraćenika

Za listopadski broj »Glasnika« poslao je otac Gabrić podulji članak pod naslovom »U potrazi za dušama«. Napisao ga je na ladici dok je Gangesovim rukavima putovao od sela do sela, obilazeći posebno sela novoobraćenika.

Na rijeci Gangesu, srpanj, 1974.

Koljena su uistinu klecala kad sam se oko podne približavao selu Šobnomoškoru, gdje ću imati treću svetu misu. Prva je bila u Gosabi, i to misa, krštenja, bolesnici... Druga u Pakhirali.

Kišno je doba u punom jeku, putovi su uistinu strašni. Danas je 14. srpnja, spomen-dan smrti našeg velikog dobrotvora gospodina Antuna Schneidera iz Clevelanda u Americi, oca vrijedne braće svećenika Karla i Edija, i sestara Franciske i Dolores. Za njega i za njihovu dobru pokojnu majku Helenu bit će prikazane svete mise i sve poteškoće i križevi današnjeg dana kao mala zahvala za toliku njihovu ljubav i dobrotu.

Pred Šobnomoškarom put je jedna velika kaljuža, blato do koljena. Pljušti kiša kao iz kabla. Mokar sam ko pijevac, i to ne samo ja nego i misna torba.

U tom selu još nemamo kapelice pa će misa biti u kolibi katehista Kanaja. On i njegova žena Margareta pripravili su mali oltar na hasuri. Tu su svijeće, cvijeće i štapići mirisavog sandal-drveta.

Svećenik sjedi u sredini, svi ostali oko njega, kao ono na zadnjoj večeri. Svi su prije uredili svoje račune s Bogom u svetoj ispovijedi, a onda se molitvom i pjesmom pripravili za svetu žrtvu. Pri prikazanju molitva srdaca, nakane srdaca: za bolesnog Onila, za presadivanje riže, za katekumene, za dobročinitelje... I pruživši jedan drugome pozdrav mira, primiše svi u svoja srca Kralja mira. I uz pjesmu »Dhonobad, dhonobad — Hvala, hvala Ti« i uzevši svaki po jedan cvijet s oltara — njihov dar — sada blagoslovljen i posvećen, završismo svetu žrtvu. Proći će opet čitav mjesec dana do sljedeće svete mise.

Margareta je pripravila ručak. Posvuda je velika bijeda, no, hvala Bogu, bilo je nešto riže, nekoliko ribica skuhano s tikvama, sve lijepo pripravljeno. Danas smo imali čak i dobru pitku vodu, uhvatili su oni nešto kišnice. Inače u ovom selu valja piti vodu iz zajedničkog ribnjaka, gdje se svi kupaju. Voda je puna raznih »vitamina«! Prvorazredna »Coca-cola«. Hvala Bogu i na tom daru! Pomolili smo se za one koji ni toga neće imati.

Predvečer sam prešao Ganges i pošao u selo Biradnogor, gdje me je čekala ladica. S katehistima Martinom i Šontošom obići ću u devet dana naša udaljena sela. Opskrbili smo se pitkom vodom, s nekoliko kilograma riže, bražna i nešto ulja, te s nešto krumpira i jednom tikvom. Šontoš je donio i malu mrežu, pa ćemo uz džungle loviti rakove i račiće, kojih je sada u kišno doba prilično mnogo. Kako vidite — prava mala ekspedicija.

Uputili smo se poslije mise u Biranogoru. Do prvog sela Satdelija idu s nama žene i djevojke

TEŠKA SU PUTOVANJA U KIŠNO DOBA

Marijine kongregacije da prisustvuju blagoslovu nove kapelice. Uz molitvu, pjesmu i blagoslov ladar Rodot je po bengalskom običaju polio vodom ladicu na prednjem dijelu. Lijepo je to u Indiji: prije svakog posla je molitva, zazivanje Božje pomoći. Šofer će se dotaknuti svoga volana, naslonivši glavu u molitvi; dućandžija prvi novac dobiven u danu prikaže najprije svom božanstvu Gonešu i tek onda ga stavi u kasu; kovač prikaže svoj čekić, krojač svoje škare i iglu; svaki prikaže svoj alat, tek onda počne posao.

»Šabaš, šabaš!«, povika ladar Rodot i mi se uputismo prema Šodnaberiji u Sunderbanskim džunglama kroz koje ćemo put Satdelije i ostalih naših sela. Iznad džungla dizali su se tropski oblaci. U ovo doba treba uvijek biti pripravan na oluje. Valovi su bili sve veći, napose gdje se biradnogorski rukav izlijeva u veliku rijeku.

Oko podne stigli smo do »Ptičjeg carstva«, rezervata za ptice. Iz daljine već čuješ njihovu »radio-stanicu«, na tisuće i tisuće najrazličitijih popijevki. Oprezno smo se približili skelama i stepenicama napravljenim od šumskog drvlja. Ima tu ptica, ali ima i tigrova, koji vrebaju u

ARTEŠKI ZDENAC U NOVOM SELU GARBERIA

gustom grmlju na ptice koje padnu s drveta, pa i na ljude koji dolaze krasti ptice.

Pogled je bio uistinu krasan; koliko te oko nosi, vidiš samo ptice, ptice i ptice. Stabla su puna gnijezda. U blizini su većinom s dugim nogama i ogromnim kljunovima. Hrane se najviše ribom i puževima. Mladi čekaju u gnijezdima i okolnim granama — strpljivo, mirno. A njihove »mame« dolaze s rižinih polja onamo preko rijeke, kruže nad njima i onda se svaka kao neki mali zrakoplov spušta ravno u svoje gnijezdo, gdje je s »kva, kva« dočekuju veliki otvoreni kljunovi. I svaki će dobiti što mu treba, bez svade, bez prepirke, bez velikih mitinga o prehrani. A mi ljudi, eto, taj problem još nismo mogli riješiti — još milijuni gladuju. Mnogi gladuju jer su mnogi presiti svoje sebičnosti.

U Satdeliji čekao nas je stari Šadhu. Taj siromah iz urođeničkog plemena Šordar darovao je zemljište uz rijeku za kapelicu i groblje. Ispunila mu se želja njegova srca: danas će biti blagoslovljena mala kapelica. Žene i djevojke iz Marijine kongregacije dale su se odmah na posao. Zajedno s ukućanima Šadhunovim uresile su kapelicu raznim bojadisanim papirima, svijećem i svjećicama. A k tome je pridošlo veselje njihovih srdaca.

Slučajno su tu bili i Šadhunovi rođaci iz sela Dušnikhali, posebno glavar toga sela Lolit koji je gotovo slijep od katarakta na oba oka. Čuo je on pouku u kapelici pa me zamolio da pohodimo i njegovo selo. To je radin čovjek, no zbog bolesnih očiju ne može više raditi. Uredio sam i za njega i za dva gubavca da ih pošaljem u grad Kalkutu našoj Majci Tereziji.

U tom novom selu imamo tek četiri obitelji. Rekao sam im da sada uz posvetu ove male kapelice treba posvetiti i naša srca, naš život, postati živa svjetla Kristove ljubavi.

Rastanak je uvijek težak, no valja u druga sela. I Šadhu i djeca iz sela, svi su na obali Gangesa. Podigli su svoje ruke na »nomošKar — pozdrav«, podigao sam i ja svoje ruke na blagoslov — do slijedećeg pohoda za koja dva mjeseca.

Ranipur je selo »mućija — kožara«, najniže kaste u Indiji. Oni skidaju kožu s uginulih krava po ovim rijekama. Stoga ih ostale hinduističke kaste drže nečistima. Glavar njihova sela je Monohor. On čezne za tim da bude što prije poučen i primljen u svetu Crkvu. Sin mu Noren ide u sedmi razred visoke škole. On je jedino dijete školovano u čitavom selu. I s kolikom su ga mukom i žrtvama odgojili i školovali! U početku mu u školi drugi đaci nisu dali ni sjediti. No u tom pogledu vrlo su strogi i država i školske vlasti. Nigdje ne smije biti nikakve razlike što se tiče kasta i vjere. No često seljaci sami privatno još mnogo drže između sebe do razdiobe na kaste.

Noren će ovih praznika doći u Basanti da bude s nama, da vidi naš život, kako bi naskoro mogao poučavati svoju malu braću i sestre. Kad smo mi došli u selo, on je baš odlazio u školu. Bio je prvi dan ispita. Na oproštaju je

pokleknuo pred svećenikom, dotakao se njegovih nogu, po bengalskom običaju stavio je na čelo prašinu sa svećenikovih nogu, onda se dotaknuo nogu roditelja, primio njihov blagoslov, i, na kraju, blagoslov svih starijih prisutnih u kolibi. Ja sam pomislio: živjet će on i za Boga i za svoj će narod učiniti mnogo dobra dok bude u njegovu srcu živjelo ovo poštovanje i ljubav prema roditeljima i starijima.

Nadao sam se da ćemo s večernjom plimom stići do sela Molakhalija. Tu je između plime i oseke razlika oko sedam metara svakih šest sati, pa možete zamisliti kako su struje jake i kako su opasni virovi na zavojima tih nebrojenih rukava gangeške delte. A kad se još k tome sruče tropske oluje i cikloni nad te sunderbanske džungle, onda putovanja znaju biti i teška i opasna.

Idemo strujom upravo uz džunglu. Posvuda vlada mir i tišina. Meni je ta tišina rijeka i šuma tako draga. Ona toliko govori, podiže srca sve bliže i bliže k Bogu koji stvori sve te šume, sve te rijeke, Bogu kojeg slave i tihi mrmor Gangesovih valova i ova tajanstvena jeka sunderbanskih džungla...

Pismo s. Emerike na povratku u Indiju

Od travnja do konca srpnja bila je u pohodima domovini naša misionarka u Indiji časna sestra Emerika Šumak, koja je rodom iz Hrvatskog zagorja. Prije njezina odlaska zamolili smo je da za Glasnikove čitatelje i prijatelje misija napiše nekoliko riječi. Evo tog njezinog pisma!

Dragi moji prijatelji!

To je bio treći put što sam pohodila domovinu od svoga odlaska u misije u Indiju u u studenom 1933. godine. Sve me podsjeća na one moje mlade godine, osobito kad pohodim svoj rodni kraj, svoje drago selo. Sjećam se kao da je bilo jučer, kako sam bila tužna što ostavljam domovinu. Ali da mi je tko ponudio da se vratim, to ne! Odmah sam odbila tu pomisao. Mislila sam da nikome ne bih mogla pogledati u oči, pa ni vlastitoj familiji. Dragi Bog mi je dao snage da sam i tu žrtvu hrabro prinijela i nagradio me velikom srećom u mome svetom zvanju. Kao sestra uvijek sam i svagdje radila s uspjehom. Početak je uvijek težak, to svi znamo. Najprije je trebalo naučiti jezik. Proboravila sam u Engleskoj tri godine gdje sam položila redovničke zavjete. Tu sam bila od 1930. do 1933. godine. Te godine otišla sam u Indiju zajedno sa sestrom Silvinom Mužić i sestrom Ivanom Stakor i s još nekim drugim sestrama.

Kako smo bile sretne što smijemo ići u misije! Kad je čovjek mlad, ništa mu ne izgleda teško. Sjećam se dobro prve nedjelje u misijama. Bila je Cvjetnica. U crkvi se sakupilo veliko mnoštvo ljudi, svaki od njih imao je u ruci palmovu granu i s njima su mahali, kad je svećenik prolazio i škropio blagoslovljenom vodom.

Hvala Bogu, vjera se sve više širi, a ima i duhovnih zvanja. Sada je nas stranih misionara i misionarki počelo bivati sve manje, a njih sve više. Tako se u pojedinoj našoj kući nađe tek jedna ili druga Evropljanka. U nekim samostanima ima 15 i više sestara, sve do trideset.

Baš sam primila pismo iz Indije gdje mi javljaju da je zavladala velika bijeda. Za vrijeme praznika djeca obično idu kući k svojim roditeljima pa bili oni ne znam kako siromašni, jer se svaki veseli da vidi svoje. No ove godine su se neka djeca vratila k nama, jer kod kuće nisu imala što jesti.

Jedna djevojčica je došla s velikom vrućicom. Neprestano je spominjala svoga oca kojega je tigar rastrgao u šumi. Sestre misle da je dijete od toga i oboljelo što ga je potresao taj bolni događaj.

Ove godine je kiša počela dosta kasno, ali ako nastavi padati, mogli bismo se nadati dobroj žetvi riže. Riža je naša svagdašnja hrana.

Došlo je vrijeme da se ponovo vratim u Indiju. Sastanak je bio pun srdačnosti i topline i lijepo je bilo među svojima proboraviti nekoliko tjedana. No moramo se rastati u nadi da ćemo se ponovo vidjeti, ako Bog da.

Najsrdačnije i najljepše pozdrave šaljem svima.

Odana Vam u Isusu s. Emerika Šumak, FC

ZAMBIJA

ZIDOVI SE DIŽU

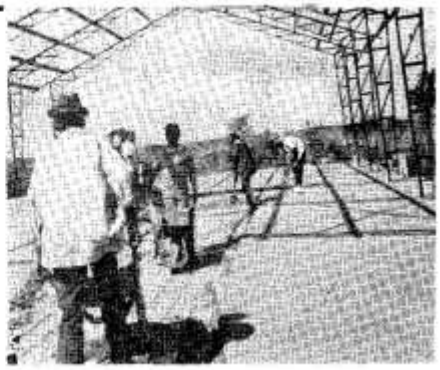

BETONIRANJE PODA U CRKVI

ZIDOVI SE POMALO DIŽU

Hvala dragome Bogu, gradnja crkve Krista Kralja u Mumbwi lijepo napreduju. Poteškoća je obilno, a i posla je dosta, ali — kako i sami vidite na slikama — zidovi se crkve dižu. I dok vi budete čitali ovih nekoliko redaka i promatrali slike mi se nadamo da će zidovi biti dovršeni, a možda i krov pokriven. Svaki dan radi 20 do 25 ljudi radnika, a pomažu im i naši vjernici. Vjernici se već sada hvale da će crkva biti najljepša građevina u Mumbwi. Temelji crkve su od armiranog betona, a sad smo postavili i armirani vijenac u zidove crkve.

Da radnici mogu bolje raditi, svaki dan im donesem kruha, jer se sami veoma slabo hrane. Tako su sposobniji za posao. Oni obično jedu samo jedamput na dan, pa stoga nemaju snage za tako teške poslove kao što je gradnja.

Pobrinuo sam se i za duhovnu hranu. Za svakog radnika nabavio Bibliju. To sam im poklonio kao uspomenu na gradnju ove crkve. Da vidite s kakvim oduševljenjem čitaju iz nje u slobodno vrijeme poslije posla. Dvojica su od njih bila nepismeni, ali su ipak molili da i njima dadem taj dar. Kažu da će im djeca čitati kod kuće. Razumije se da sam im dao.

Tako eto u isto vrijeme gradimo crkvu i pružamo duhovnu i materijalnu hranu ljudima. Hvala svima koji nam to svojim darovima omogućuju! Nadam se da nas nećete ni ubuduće ostaviti bez pomoći.

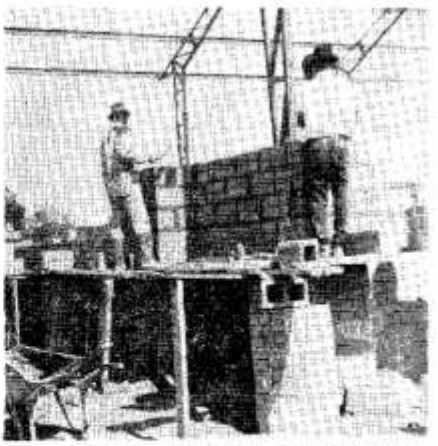

UZIDAVAMO U ZIDOVE KROVNU KONSTRUKCIJU

IZLOG KNJIGA

Kroz tri godine svoga opstanka Obiteljski Institut u Zagrebu izdao je ova originalna djela:

Dr Ivan Fuček, BRAČNA LJUBAV (252 str.) Zagreb 1974

Dr Ivan Fuček, PREDBRAČNA LJUBAV (189 str.) Zagreb 1974

Dr Stanko Kos, ŽENIDBENO PRAVO (71 str. skripta) Zagreb 1973
ZAKON O POBAČAJU (Dodatak 10 str. skripta)

Dr Ljudevit Plačko, STATISTIKA (30 str. skripta) Zagreb 1972

Dr Ljudevit Plačko, BILJEŠKE IZ DEMOGRAFIJE (18 str. skripta) Zagreb 1973

Dr Milutin Stanek, BRAČNA HIGIJENA I PEDIJATRIJA (30 str. skripta) Zagreb 1973

Dr Đuro Tomašić, POTSJETNIK PREDAVANJA (skripta) Zagreb 1972
FIZIOLOŠKE METODE REGULIRANJA PORODA (60 str.) Zagreb 1969

Dr Celstin Tomić, UZVIŠENA TAJNA (258 str.) Zagreb 1974

Dr Josip Weissgerber, ANTROPOLOGIJA (26 str. skripta) Zagreb 1972

Dr Josip Weissgerber, OSNOVNI ZAKON SVEMIRA (240 str.) Zagreb 1972

Dr Josip Weissgerber, U SVJETLU METAHISTORIJE (142 str.) Zagreb 1967

Dr Josip Weissgerber, SIR TOMAS MORE (304 str.) Zagreb 1974

Dr Josip Weissgerber, PSIHOLOGIJA I (109 str.), skripta
PSIHOLOGIJA II (107 str.), skripta, Zagreb 1974

Dr Josip Weissgerber (urednik) LJUBAV U OBITELJI — ZADATAK I RADOST (kolektivno izdanje, 194 str.) Zagreb 1974

Dr Josip Weissgerber, NAČINIMO ČOVJEKA (U pripremi oko 180 str.)

Petar Bulat, NEKI ASPEKTI DEPOPULACIONE MIGRACIJE I ALKOHOLIZMA U SR HRVATSKOJ (53 str. skripta) Zagreb 1973
OBITELJ MEĐU KAMERAMA (320 str.) Zagreb 1973

Naručuje se: OBITELJSKI INSTITUT
Palmotićeva 33
41000 ZAGREB.

ZAHVALNICE

ZAHVALJUJEM SE PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU...

... i sv. Antunu za primljene milosti. — Julka Vignjević, Ryde (Australija)

... i sv. Roku za primljene milosti. — Juro Kovačić, Vratno Gorje

... za sretno položeni ispit. — D. F., Zelina

... i sv. Antunu za sva dobročinstva i milosti u životu. — Marija Kovač, Virje

... i o. Leopoldu i preporučuje njihovu zagovoru. — Tonka Marević ž. Joze, Kula Norinska

... Gospi od brze pomoći, i sv Tereziji od Dj. Isusa na uspješno završenoj školi. — Ministant Miroslav, Petrovaradin

... Majci Božjoj Bistričkoj, sv. Josipu i sv. Antunu na uslišanoj molitvi. — Slava Bolkovec, Sv. Klara

... Mariji od brze pomoći, sv. Josipu i sv. Antunu za ozdravljenje. — Katica Tesar, Hrv. Leskovac

... za dobivene milosti. — E. Z., Zagreb

... sv. Antunu i o. Leopoldu na uslišanoj molbi i velikoj milosti — Obitelj Turk — Vukelić

... sv. Josipu, sv. Franji Asiškom i Petru Barbariću na primljenoj milosti. — K. P.

... presv. Trojstvu, Gospi Karavađa u Tjesnom i svima svetima. — M. H. G., Zagreb

... presv. Trojstvu i o. Leopoldu za primljene milosti. — Zahvalna Barbara

... i svima svetima za primljene milosti. — Katica Zoer, Ston

... i sv. Antunu na položenom ispitu. — M. C., Slav. Brod

... za namještenje — N.N., Dubrovnik

... i Majci od brze pomoći što nam je toliko puta pokazala svoju majčinsku ljubav i brigu, a posebno joj hvala što nam je preko dobrih ljudi pružila veliku materijalnu pomoć za apostolat. — Zahvalne sestre uršulinke iz Zenice

... i o Leopoldu za sretan porod. — N. B., Prelog

... na mnogim primljenim milostima — Barica Lipić, Zagreb

... i Gospi od brze pomoći što su mi pomogli u teškoj nesreći. — M. L., Virovitica.

... Duhu Svetomu, sv. Josipu i svima svecima, što su mi pomogli u jednoj obiteljskoj potrebi. — Zahvalna čitateljica

... i sv. Nikoli Taveliću za primljene milosti. — Marta st. Antolović, Privlaka

... sv. Obitelji, sv. Nikoli Taveliću i Petru Barbariću. — Julijana T., Sibinj

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI!

IZ MOJE BILJEŽNICE

Piše: T. Trstenjak

GOSPOĐICA SMIJEŠAK

Kako je to zapravo jednostavno — razveseliti čovjeka, unijeti mu malo radosti u rastuženo srce, malo sunčane svjetlosti u zamagljenu dušu, malo topline na ledenjake koji su se natisnuli svojom jezivom hladnoćom u njegovu nutrinu. Ona je to znala i zato je kavana u kojoj je radila kao konobarica bila uvijek puna stalnih gostiju, koji bi na časak-dva svraćali onamo na kavu ili na »gemišt«. S njezina lica, naime, nikad nije silazio smiješak, smiješak dalek svakoj prozirnoj i tankoj koketeriji, smiješak pun snage što je izvirala iz njene dubine, smiješak koji je i u najtmurnijim danima i najtamnijim časovima značio toplo sunce za svakoga komc bi ga velikodušno podarila. Njen lepršavi korak, bjelina uniforme koju je nosila, mladost kojom je zračila, radost kojom je sjala u svakom djeliću svoga bića, djelovali su zarazno na svakoga koji bi svratio da se na trenutak rastereti dnevnih briga kojima smo svi mi puni kao šipak koštica.

U danima kad bi se nekome u našoj četvrti smrkło, kad bi tmasti oblaci sakrili tračak svjetlosti toplog sunca, kad bi pritisle dnevne brige te poput mlinskog kamena drobile svojom neodoljivom snagom svaki ostatak životnog optimizma, ljudi bi se spuštali do kavane na obali znajući da će tamo biti ona, kako su je nazivali, gospođica »Smiješak«, da će bar ona imati ono što im je tog trenutka trebalo, mali srdačni smiješak, toplu usputnu riječ koja bi u svakim drugim ustima u tome času zvučila poput prazne konvencije. Kod nje je to bilo drukčije, iskreno. A ljudi bi tada i nehotice pogledavali kroz prozore kavane u natmureno nebo, tražeći tračak sunca, pukotinu u tmastim oblacima koji bi se nadvili nad grad. Pa iako te pukotine nigdje nije bilo, ipak su mnogi odlazili uvjereni i ohrabreni spoznajom koja bi ih sasvim zadovoljavala, da negdje iza svega tog smrdljivog smoga, iza svih tih zloćudno prijetećih oblačina postoji toplo sunce koje će jednoga dana ipak zasjati i nad gradom i nad njima. A kad su tek cijene postale paprenije, svak bi lakše vadio novčanice naplaćujući njoj.

Mnogo je vode proteklo ispred kavane na obali dok sam se ponovo obreo u tome gradu. Zaboravio sam odavno i na gospođicu »Smiješak«, na tmurne maglovite dane i na kavanu u kojoi je radila. Pozdravljajući puk koji se okupio na nedjeljnoj proslavi Euharistije, opazio sam u mnoštvu i jedno poznato lice. Nije bilo sumnje, bila je to ona — gospođica »Smiješak«. Poslije mise izašao sam da je pozdravim. Čovjeku je ipak drago da nakon dugog vremena sretne neko prijatno poznato lice.

— Oprostite za trenutak! Poznajem vas.

— Da? — izrekla je začuđeno me gledajući svojim prodornim i još uvijek radosnim očima.

— Vi ste »Gospođica smiješak« iz kavane na obali.

— Ha, a kako ste me prepoznali? Odakle vi znate za kavanu na obali? Davno je već nema.

— Nekad smo po tmurnom vremenu za dušu i tijelo dolazili k vama po čašicu smiješka. Vi ste ga uvijek dijelili besplatno. To je bilo opće poznato.

— Pa takav je to pasao. Gosti vole smiješak, vole da im se nasmijete, da im kažete koju prijaznu i toplu riječ.

— Ja, eto, danas osjećam potrebu da vam čestitam na tom smiješku i na toj vašoj toploj riječi.

Nasmijala se radosno, tako radosno i iskreno da su svi oko nas okrenuli glave i radoznalo nas promatrali. Smiješak još uvijek nije bio dalek njezinu licu, on se dapače tu udomio. Tako nekako zamišljam svakog dobrog kršćanina na njegovu radnom mjestu, tako nekako trebali bismo mi izgledati na svakom našem radnom mjestu, šireći oko sebe ozračje radosti koju smo baštinili od Krista. Smiješak je najvrednija moneta što ju je Bog darovao čovjeku i zato ne bi nikad trebalo škrtariti njime. Nije li u posljednje vrijeme Papa Ivan XXIII. svojim smiješkom i vedrinom uspio otopiti led i ondje gdje to nitko prije njega nije uspio?

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. — Uredničko vijeće: Josip Antolović, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Ivan Knafljec, Rudolf Koprek, Antun Trstenjak. — Odgovorni urednik: Miro Jurić, Palmotićeva 31, 41001 ZAGREB, pp. 699. Tel. 441-636. — Grafički urednik: Ivo Vrtarić — Tisak »Plamen« Slav. Brod, Omladinska 24. — Izvanjski omot: Grafički zavod Hrvatske. — Cijena pojedinog broja 2,50 Din. — Godišnja pretplata 30 Din. Skupne narudžbe od deset primjeraka naviše dobivaju deset posto popusta. — Novac pretplate šaljite poštanskom uplatnicom: Uprava Glasnika, 41001 Zagreb, pp. 699. — Suradnju šaljite na istu adresu Uredništvu Glasnika. — Rukopise ne vraćamo.

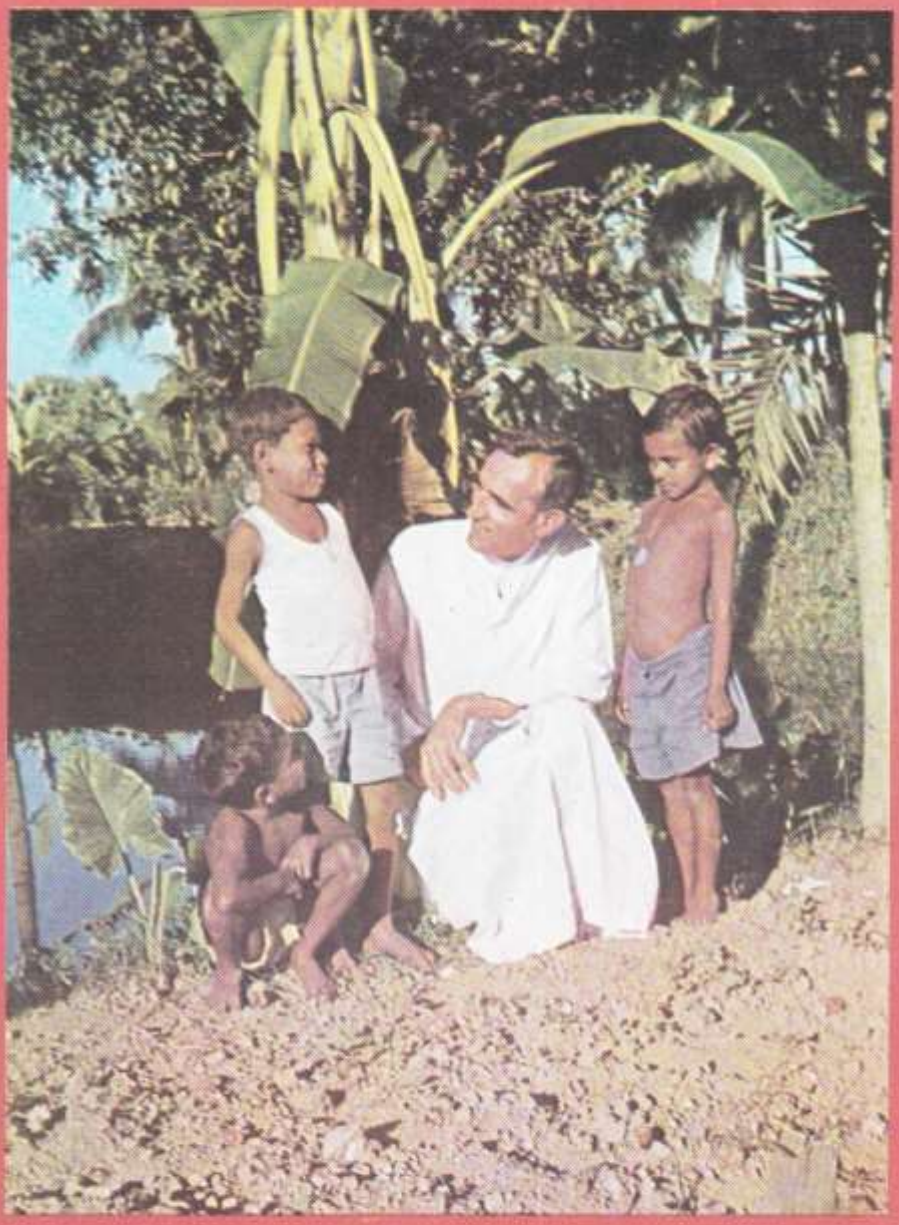

Samo to Te, Kriste, samo to te molim,
Da Ti služit smijem, da Te žarko volim.
Da se za čast Tvoju i borim i stradam.
A jedinoj plaći da se Tebi nadam.

(Izidor Poljak)

CIJENA 2,5 DIN

Poštarina plaćena u gotovu

11

1974

GLASNIK

Srca Isusova i Marijina

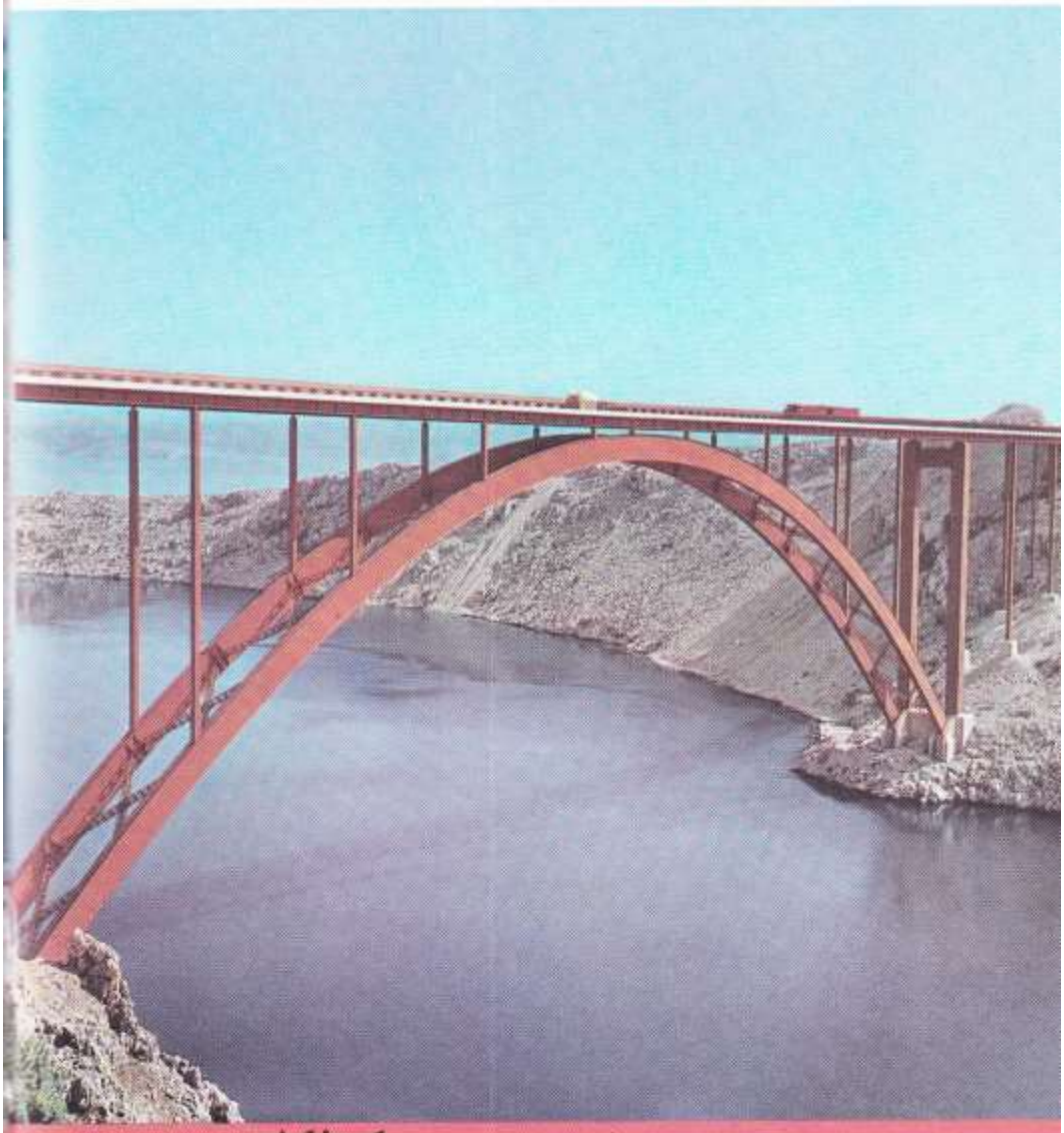

Ali drugog puta nema

KRALJICA SVIH SVETIH

Nebeske Ti kliču sve čete,
I njihov pijev hvalu ti plete.
Do tebe, do Majke se zbili
I sveci uz andele mili.
A pritječu sa sviju strana
I blaženi pojuć »Hosana«.
I sunce Ti, Kruno svih djeva,
U zlatne se zrake izlijeva
U pozdrav, a zvjezdice male
Treperit su od sreće stale.
Dopusti, o Majko svih slasti,
I nama do nogu Ti pasti,
Pa ručicom Božanskog Sina
Svoj blagoslov daj nam s visina!

Stjepan Šimeta

Bog Te je, Marijo, htio učiniti svojim remek-djelom. U Tebi je htio ostvariti ideal, koji je sjao u Njegovu božanskom umu već onda kad je stvarao svod nebeski i označivao granice zemlje. Htio je stvoriti Majku svih majki, svoju Majku. Stoga je prelio u Tebe rijeke svoje ljubavi, milosti, ljepote i sklada. Dao Ti je Srce koje kuca zajedno sa Srcem Utjelovljene Riječi.

Tvoj odgovor je bio izljev ljubavi prema Bogu, koja je uvijek rasla. Ona je učinila da je Isus postao Tvoj život i Tvoja ljubav. Divna je bila Tvoja vjernost . . . U čitavom svijetu nije bilo savršenijeg sklada od sklada Tvoga Srca sa Srcem Sinovim.

I baš ta Tvoja duboka povezanost s Isusom poziv lje svijet da pođe Tvojim tragom za Isusom, da bude vjeran Njegovoj nauci . . .

M. Giuliani, DI

RIJEČ UREDNIŠTVA

Tokom godine primali smo pisma napisana jednostavnom i drhtavom rukom. Sin je ocrtavao lik svoje pokojne majke, unuk svoga djeda, prijatelj izgubljenoga prjatelja. Većinom s molbom »stavite u Glasnik, jer je moja mama uvijek čitala Glasnik«. Čuvali smo posebno te dokaze velike ljubavi da ih objelodanimo u mjesecu studenom. I nastala je mala galerija naših pokojnih čitatelja ove godine. Znademo da nisu svi, ali su vrlo značajni.

Ako pročitate članak »Prepoznat ćete ih po njihovim plodovima«, otkrit ćete u njima neslućeno bogatstvo.

Mi smo ponosni da su oni čitatelji našega Glasnika. Za nas su dokaz da smo na dobrom putu.

Naši pokojni su obveza živima da drugog puta nema. U slijedećoj, svetoj 1975. godini, koja je na poseban način jubilarna godina Srca Isusova: 300-godišnjica ukazanja u Parayu, 100-godišnjica posvete Crkve i 75-godišnjica posvete Hrvata Srcu Isusovu:

Mi ćemo u Uredništvu učiniti sve da Glasnik oblikom i sadržajem ostane na svojoj liniji, ne želeći se gubiti u nesigurnom pomodarstvu.

Vas, dragi čitatelji, molimo imajte i dalje povjerenje u Glasnik. Budite tako dobri i namirite što prije dugove za ovu godinu i pošaljite nam pretplatu za novu, 1975. godinu.

Posebnu riječ upućujemo svećenicima, našim prijateljima poput Msgra Pajića i preč. Birača. Uredništvo Vam zahvaljuje što na svojim leđima nosite najveći teret širenja slave Srca Isusova. Uvjereni smo da vas Božja ljubav neće zaboraviti, nego da će se na vama ispuniti obećanje Srca Isusova: »Svećenicima ću dati milost da ganu i najokorjelija srca«. Polako već tražimo putove za slijedeću godinu. Ogledavamo se za suputnicima. Mi ostajemo na putu Srca Isusova. Pozivamo i vas: slijedite nas! Znamo kuda idemo i za kim stupamo...

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

STUDENI 1974. GODINA 65. BROJ 11

SADRŽAJ:

VIDIO SAM PARAY-LE-MONIAL I TAIZÉ, P. Bulat — — — — — 392
UZ KONGRES SVEĆENIKA U PARAY-LE-MONIALU, J. Antolović — — — — — — — — — 393
DUH SVJEDOČI DA SMO DJECA, R. Brajčić — — — — — — — 395
RUŽICA, J. Ivanuš — — — — — 396
PREPOZNAT ĆETE IH PO NJIHOVIM PLODOVIMA, — — — 398
POSVETA NOVOGA SVETIŠTA SV. JOSIPA — — — — — — — 408
OTVOTITE VRATA DA UĐE KRALJ SLAVE, I. Cindori — — 410
K DUBINAMA BOŽANSKOGA ŽIVOTA, S. Marija — — — — — 411
MI I NAŠI POKOJNICI, I. Kukula 412
IZMEĐU DVIJU VELIKIH REVOLUCIJA, P. Belić — — — — — 414
SRCE ISUSOVO NA AMERIKANSKI NAČIN, J. Antolović — — 417
ROSA NA ŽEZI, J. B. — — — 418
IZLOG KNJIGA — — — — — 419
LAICI I MISIJE, J. Antolović — 420
UZ DUŠNI DAN, J. Gusić — — 421
Uz stotu obljetnicu MORAPAJSKE ŽUPE, S. Polgar — — — 422
MAJKA TEREZIJA ZAHVALJUJE 424
RJEŠAVAMO PROBLEM VODE, B. Fostač — — — — — — — 425
ZAHVALNICE — — — — — — 426
ZAŠTO VJERUJEŠ, POPE? T. Trstenjak — — — — — — — — 427

Na naslovnoj stranici:
MASLENIČKI MOST

Na poleđini omota:
TV ANTENA NA SLJEMENU
(Snimio: Alfred Schneider)

»Tvoje Srce je probijeno da kroz vidljivu ranu ugledamo ranu nevidljive ljubavi«.

Sv. Bonaventura

Vidio sam Paray-le-Monial i Taizé

Dva su to mjesta u Francuskoj o kojima se danas govori. Udaljeni su jedno od drugoga oko 70 kilometara.

PARAY je gradić od kojih 20 tisuća stanovnika. Pun je tradicija Srca Isusova U njemu je održan veliki kongres za produbljivanje svećeničke duhovnosti pod vidikom Božje ljubavi. Taj je sastanak bio teološki ozbiljan i značajan. Na njemu su nastupile poznate ličnosti kardinalskoga zbora koje su vrlo bliske Papi. Duh povezanostii mladih i starijih svećenika, zajednička ljubav i osjećaj zabrinutosti za Crkvu — sve je to davalo znati da kroz Božje Srce ulazi nova struja preporoda Crkve.

Ali, osjetili smo svi: ni francuski kler, ni francuski biskupi nisu se previše angažirali na tom kongresu. Imali smo zajednički i svečani zaključak u velikom nacionalnom svetištu Srca Isusova na Montmatreu. Usred Pariza, na čelu s kardinalom Martyem. No i tu smo bili praktično bez ijedne značajnije skupine Francuza.

Gledao sam Paray-le-Monial i pitam se: Kad bismo promatrali Kristovu ljubav i štovanje Isusova Srca kroz prizme sadašnje Francuske, da li bismo dobili pravu sliku toga Srca? Kad bismo napuštali i tradicije Srca Isusova, kao što ih Francuska u ovom času napušta, a na koje će se ona, kakva već jest, danas-sutra sigurno vratiti — i zato što ih ona napušta, da li bismo činili pravo?

TAIZÉ je prilično malo selo. Pokraj njega na brežuljku podignuta je moderna crkva; mnoštvo velikih šatora, pučka kuhinja, zajednička molitva ujutro, u podne i navečer. Na molitvi sudjeluje oko 40 redovnika i — tada je bilo 700 do 900 mladića i djevojaka. U tom mjestancu odvija se još uvijek poznati »Koncil mladih«, koji je počeo krajem ovoga ljeta. Odvija se na sebi svojevrstan način.

Sigurno: ima ondje mnogo toga što je lijepo i sjajno. Osobito majstorsko organiziranje i odvijanje molitve mladih tri puta na dan, pa duh ekumenizma. Ali, ruku na srce, ima ondje prilično mnogo toga što začuđuje, što samostalnoga čovjeka pobuđuje na stanovit oprez. Na razmišljanje. Pitao sam jednoga gospodina, koji je bio oduševljen ličnošću priora Taizéa dra Schutza i koji nam se nije mogao dovoljno zahvaliti što smo ga dovezli u Taizé:

— Kad biste imali 16-godišnju kćerku, da li biste je poslali na osam dana u ovakav Taizé, da se izgradi u ovom skupnom načinu života pod zajedničkim šatorima?

On mi je smjesta odgovorio: Nikako!

Bio sam dva puta u Taizéu, jednom oko podneva, a drugi puta navečer, i pitao sam se: da li bismo se baš morali za Taizéom slijepo povoditi kao za nekim novim svetim mjestom kršćanstva? Može li nam on služiti kao siguran uzor? Bi li NAŠA mladež rješavala SVOJE probleme ukoliko bismo joj ocrtavali Taizé kao novu zvijezdu Danicu?

Pluralizam Crkve nipošto nas danas ne prisiljava da moramo svijet gledati uvijek kroz tuđe prizme. Pa ni kroz one iz Francuske, koje su možda dobre za Francuze. Ali ne bi odmah zbog toga morale biti najbolje i za nas. Duh Sveti može prozboriti i kroz naše vlastite hrvatske stvaralačke snage.

Pero Bulat

LIJEVO: BAZILIKA PRESVETOGA SRCA U PARIZU

NA SLIJEDEĆOJ STRANICI: KAPELICA UKAZANJA U PARAY-LE-MONIALU

Uz kongres svećenika u Paray-le-Monialu

I.

Prigodom 300. obljetnice objava Presv. Srca Isusova sv. Margareti Alacoque organizirala je Međunarodna marijanska svećenička liga, a pod vodstvom monsignora Novarese i pod pokroviteljstvom kardinala Wrighta, pročelnika Kongregacije za svećenike, međunarodni kongres svećenika u Paray-le-Monialu i Parizu s temom »Štovanje Srca Isusova u svećeničkom životu i pastoralnim zahtjevima našega vremena«. Kongres je održan od 13. do 19. rujna, a na njemu je sudjelovalo 9 kardinala, tridesetak biskupa i 400 svećenika. Zastupani su bili, doista, svi kontinenti, a od naroda najjače Talijani. Nas Hrvata bilo je 6, od toga jedan nadbiskup, tj. monsignor Josip Uhać, apostolski pronuncij u Pakistanu.

II.

Predavači su uglavnom bili kardinali i biskupi. Njemačkom solidnošću i teološkom dubinom bilo je vrlo zapaženo predavanje poznatoga teologa, biskupa iz Mainza, kardinala Hermana Volka, koji je obradio »Teologiju Srca Isusova«, razradivši osobito na temelju antropologije, Biblije i teološke spekulacije pojam »srce«. Toplinom duhovnog pastira i neposrednošću odlikovalo se predavanje crnačkog kardinala Emila Biayende, nadbiskupa Brazavilla. Njegovo je predavanje nosilo naslov »Presv. Srce — simbol našega kršćanskoga bratstva. Jedno srce« (veza među narodima). Na temelju Svetoga pisma pokazao je kako Isusovo Srce može biti simbol jedinstva i povezanosti ljudskoga roda, Srce, koje će biti daleko od svih ograda i nepravda.

III.

Uz predavanja bile su vrlo vrijedne i homilije, tako na primjer homilija kardinala Wrighta, koji je obradio temu »Srce Isusovo kao uvjerljivi znak za naše vrijeme«. P. Ladame, poglavar kapelana svetišta u Paray-le-Monialu, pisac brojnih knjiga o Srcu Isusovu, u svojoj homiliji razradio je važnost poruke Srca Isusova za svećeničko posvećenje i za dušobrižnički rad. Biskup Essena, monsignor Hengsbach razradio je u svojoj homiliji odnos Srca Isusova i svećenika, Božjeg čovjeka. Naglasio je kako zdrava pobožnost Srcu Isusovu može obogatiti i samu liturgiju toplinom koja joj često nedostaje. Pariski nadbiskup kardinal Marty naglasio je, citirajući Pavla VI., kako u cjelokupnom pastoralnom radu Crkve mora stajati Srce. Govoreći pak o temi biskupske sinode, kratko je sažeo da evangelizirati znači ljubiti, a to je baš ono što nas uči Isusovo

Srce. Španjolski primas kardinal Marcelo Gonzales Martin, govoreći o Srcu Isusovu i o Svetoj godini, pametno je naglasio kako smo nakon sabora potrošili mnogo energije u nasilno mijenjanje struktura, dok je kudikamo važnije promijeniti čovjeka. Bez te promjene promjena struktura je više štetna nego korisna.

IV.

Ozračje što je vladalo na kongresu bilo je ozračje bratske ljubavi, molitve i pobožnosti, pa je kandinal Wright u završnom govoru s pravom nazvao svetima te dane, koje nikad neće zaboraviti. Preporučio je svećenicima da ustraju u strpljivosti i nauci, jer je oboje važno i potrebno za svećenički život i rad. Misli da će kongres svima sudionicima dati mnogo poticaja za primjeran svećenički život i rad s Božjim narodom u duhu ljubavi koju nas uči Krist.

U najskorije vrijeme očekuje se i izdanje svih akata kongresa, a želja je da se slični kongresi održavaju svake tri godine. Dok su se u Paray-le-Monialu odvijali kogresni dani, redovnice slavnoga samostana od Pohođenja, u kojem je živjela i umrla Isusova odabranica sv. Margareta Alacoque, molile su za uspjeh kongresa. Već ondje osjećali smo blagoslov te molitve kao i osobitu blizinu Srca Isusova, jer je upravo to mjesto, kako je naglasio biskup Autuna, srce njegove biskupije.

Utješna je činjenica da toliko biskupa, svećenika, redovnika, redovnica i laika — sve smo to vidjeli i doživjeli na kogresu, — gori i danas od ljubavi i oduševljenja za Srce Isusovo i da žele raditi kako bi i današnji čovjek upoznao sve bogatstvo što se krije u Kristovoj tajni i njime se obogatio.

Na kraju ovoga kratkoga prikaza neka bude spomenuto da je kongresu preko kardinala Villota upravio poruku i sam Sveti Otac Pavao VI. pismom biskupu Autuna, koje je opet jedan novi važan crkveni dokument za potvrdu pobožnosti Srcu Isusovu, baš u današnjoj Crkvi, u ovom trenutku njezine povijesti i njezinih problema. Sudionici kongresa izglasali su i rezoluciju da se zamoli Sveti Otac da izda pastoralno-teološku pobudnicu o štovanju Srca Isusova u Crkvi. Ako se to ispuni, nadamo se da će se i teolozi i pastoralisti dati iznova na proučavanje tajne Božje ljubavi, koja nam je postala najopipljivija i najizražajnija baš u Isusovu Srcu, i da će na taj način baš po Srcu Isusovu doći do one toliko željene obnove Crkve. Nju svi očekujemo, a ne može je biti bez povratka izvoru odakle je i potekla, a to je Isusovo Srce, iz kojeg se prema naučavanju svetih otaca rodila Crkva, kad je na križu bilo probodeno vojnikovim kopljem.

Nadamo se da ćemo i naše čitatelje moći upoznati s aktima toga važnoga kongresa, tako da se njihovim duhovnim bogatstvom okoristimo i mi ovdje, u našoj domovini, gdje je još, Bogu hvala, pobožnost Srcu Isusovu živa u mnogim srcima i župama. Putem »Glasnika Srca Isusova i Marijina« i svega onoga što ćemo pisati i izdavati o Srcu Isusovu želimo u našoj Crkvi započeti Isusov pokret, koji će imati kao zadaću da nas uvodi u tajnu Kristove ljubavi, u sve ono bogatstvo što se u njoj krije. Kao i na početku ovoga našega stoljeća, pred nas se opet stavlja kao znak spasenja Isusovo Srce, u koje treba stavljati sve nade za Crkvu, za svijet, za domovinu, za obitelji i za pojedince.

Josip Antolović

Piše: Rudolf Brajčić

Duh svjedoči da smo djeca

Ovdje treba da se sjetimo jednog Pavlova teksta: »Vi, naime, niste primili duha ropstva da ponovo budete u strahu, već ste primili Duha posinjenja kojim vičemo: Abba-Oče! Sam Duh svjedoči s našim duhom da smo djeca Božja« (Rim 8, 15—16).

Duh Sveti je svjedok, vjesnik i jamac da smo sinovi Božji, da smo njegov rod.

Prvi su kršćani stavljali posebni naglasak na riječ »Abba-Oče!«. Tom je riječju Isus naslovljavao Boga u svom razgovoru s Njime. Stavljao je u nju svu nježnost i intimnost svoga srca i svu svoju vjernost. Znamo za početak njegove molitve u vrtu Getsemanskom: »Abba-Oče, sve je Tebi moguće... (Mk 16, 36). Apostoli su se negdje morali čuditi kad su slušali tu riječ s Isusovih ustiju. Obraćati se Bogu zoveći ga Ocem, i to ne u nekom prenesenom, dalekom i blijedom smislu, nego stvarno, tako kao što zemaljsko dijete svoga roditelja zove svojim ocem — za njih je bila novost i iznenađenje. No budući da su htjeli nasljedovati Učitelja, i oni su je počeli upotrebljavati. Čak je nisu ni prevodili nego su je izgovarali na aramejskom jeziku »Abba«, kao što je činio Isus. Htjeli su da pred Bogom izgledaju što više kao Isus. Zapravo, to je Krist po svom Duhu učinio da u dušama nanovo odjekuje njegova riječ kojom se obraćao Ocu. Ta riječ u sebi sadržava sve. Ona Ocu doziva u pamet njegov stvaralački čin kojim je sve stvorio i njegovu brigu kojom sve stvoreno upravlja. Doziva mu u pamet dramu otkupljenja, jer je po Kristovoj smrti i uskrsnuću postao naš otac. »Oče!« — u njemu izaziva uspomenu na cijenu kojom nas je stekao i na ljubav kojom nam je poklonio svoga Prvorođenoga, u kojem postadosmo njegovom djecom. Mi tom riječju namještamo njegove oči da na našem licu vidi Kristovo lice. Tako ne sluša samo Kristovu riječ »Abba« nego i gleda Spasiteljevo lice koje transparira u našem (Galot).

Izdižući iz dubina naše duše poklik »Abba-Oče«, Duh svjedoči da smo Božja djeca i kao takva **slobodna** duhovna bića, jer sin je slobodnjak, a ne sluga ili rob.

Što to znači?

Kristov zakon nije neosobna norma, nego se temelji na osobnom odnosu kršćanina s Kristom, kojemu kršćanin želi u Duhu Svetome postati sve sličnijim. Kršćanin nije pod zakonom kao neosobnom pisanom normom i propisom. Njegova je norma i propis sam živi Isus Krist. »Oni (pogani) su se predali raspuštenosti... A vi niste naučili takvog Krista, samo ako ste ga čuli i u njemu stojeći poučeni kako je u Isusu istina«, piše Pavao Efežanima (Ef 4, 20).

Pisani zakoni, a to posebno vidimo kod Mojsijeva zakona, traže pojedinosti, nabrajajući nam sve potanko što i kako moramo obdržavati razne stvari. Kristov je zakon, naprotiv, baš zato jer se temelji na osobnom odnosu prema Kristu, **zakon ljubavi u Duhu Svetome,** a ova iznutra, a ne izvana određuje kako se ponijeti u pojedinostima pa i u onima koje zakon i ne propisuje. »Nikome ništa ne budite dužni, osim da ljubite jedan drugoga, jer tko ljubi bližnjega, ispunio je zakon« (Rim 13, 8; usp. Gal 5, 14). Kršćani su, dakle, oslobođeni od zakona, koji propisuje pojedinosti kao što ih je propisivao židovski zakon, ali nisu od srži zakona, koja je ljubav, a ona u svoje vrijeme kaže što treba činiti. Stoga biti slobodan znači biti budan za djelovanje iz ljubavi do najdaljih granica ljubavi. Sa slobodom se proširio i produbio djelokrug našeg djelovanja, koji nas je prije ograničavao i stezao te tako držao u ropstvu unutrašnje snage našega duha. Kakva bi to bila sloboda djece Božje, za koju u nama svjedoči Duh, kad zajedno s njome ne bismo bili uvučeni u veću odgovornost? **Proklamacija slobode je proklamacija veće odgovornosti.**

Piše: Josip Ivanuš, župnik

Ružica

Bila je vesela djevojčica. Čistoća i nevinost zrcale joj iz njenih plavih očiju. Kad god sam došao u njeno selo na vjeronauk, Ružica je uvijek bila prisutna. Išla je u osmoljetku, ali svejedno nije nikada izostajala s vjeronauka. Na satu se uvijek isticala pred drugima znanjem i nekom ljubaznošću, koja je privlačila. Volio sam je kao rijetko koje dijete, baš zbog te njene ljubaznosti, a ipak nije bila nametljiva.

Jednoga dana dođem u selo na vjeronauk. Kao i obično, prozivam djecu. Ružica O . . . Nema je! povikaše djeca gotovo u jedan glas.

— Djeco, a gdje je Ružica?

— Velečasni, ona je bolesna i jučer su je odvezli u bolnicu.

— Bolesna? Zar tako bolesna da mora odmah u bolnicu?

— Da! Čuli smo da mora i na operaciju!

— Čudna stvar! Koliko sam je poznavao, nikad mi se dijete nije tužilo da je što boli, a niti sam kadgod čuo da je pobolijevala. Poznavao sam joj roditelje, jer sam često puta znao zaći u njihovu kuću, ali nikad mi nisu nijednom riječju spomenuli da bi Ružica od nečega bolovala.

Seljačka obitelj, koja se u duhu vremena odmetnula u »gospodu«. Otac joj je bio majstor »tišler« i tako su ih po selu i nazivali, ali pokraj svoga zanata ostao je seljak, imućan, vrijedan i dobro viđen u svome selu. Majka joj je bila malešna ženica, skromno seljački obučena, pobožna iz dna duše. Znala se žrtvovati za svoju djecu, koju je zaista ljubila. Nikada s Ružicom nije nedostajala na nedjeljnoj ili blagdanskoj svetoj Misi. Ružica je imala i brata, koji je bio mnogo stariji od nje.

Prošlo je nekoliko dana iza vjeronauka u tom selu. Jednoga dana iza jutarnje sv. Mise dočekala me je Ružičina majka.

— Velečasni, sigurno znate, da je moja Ružica u bolnici! Molila bih vas da mi pročitate ovo što su doktori napisali. To je latinski, a vi ćete to sigurno razumjeti.

Uzeo sam cedulju, bio je to nalaz specijaliste. Na njoj je pisalo: Carc. ovar. lat. dext. »Bože moj, zar je to moguće?«, pomislio sam u sebi.

— Snaša Evo, a što vam je doktor rekao?, upitao sam snašu.

— On je rekao da je to slijepo crijevo i da su Ružicu morali operirati.

— Da, upravo to vam tu i piše, morao sam slagati.

Rak! Zar da joj kažem? Ne, to ne mogu! Ta time bi joj ubio nadu u ozdravljenje njezine Ružice, koju je zaista voljela.

— Ne bojte se! Nije to danas tako opasno. Za deset do četrnaest dana Ružica će opet biti zdrava i vesela kao i prije, rekao sam joj.

— Daj Bože! Ali ja se ipak bojim.

— Nemate se čega bojati, to danas nije tako opasno, nastojao sam umiriti majku, a sam sam osjetio da se zaista treba bojati.

Dani su prolazili i jednoga dana Ružica se vratila kući. Bila je bljeđa nego inače, ali ipak vesela. Sa svojim drugaricama došla je na vjeronauk.

— Kako je, Ružice? pitao sam ja. Jesi li ozdravila?

— Jesam, velečasni, hvala Bogu sve je sretno prošlo, ali mi je doktor rekao da za mjesec dana moram opet na kontrolu.

— Dobro, pa ćeš ići, to nije tako strašno.

— To znam i ja, ali mama se boji. Ona misli da sam imala raka.

— Hajde, makar što! Kakav rak? Odakle bi to tvoja majka mogla znati?

— Ja ne znam, samo vidim da se ona jako brine. Cijelu noć samo plače i moli se Bogu. Više puta sam se u noći probudila i vidjela sam moju majku kako je uplakana stajala s krunicom u ruci kraj moga uzglavlja. Gledala me bolno svojim suznim očima. Ja ne znam zašto samo plače.

Opet je prošlo nekoliko nedjelja. Došao je kolovoz. Ružica je opet izostala s vjeronauka. Ponovo se razboljela i djeca su mi rekla da su je odvezli u bolnicu u Zagreb. Bilo mi je jasno. Metastaza raka, ali samo gdje je sada izbio?

Kada sam slijedeći puta došao u Ružičino selo na vjeronauk, dočekala me je njezina majka.

— Velečasni, moja strahovanja su se nažalost obistinila. Ružica ima sada rak na plućima. I doktori kažu neka je slobodno vodim kući, jer joj više nema spasa. Sve je badava, ja vidim da moje Ružice više nema. Molite se, velečasni, neka mi je dragi Bog sačuva, a ja ću mu ljubav vratiti. Odlučila sam, ako Ružica ozdravi, kupiti našoj crkvi jedan kalež, koji vi sami odaberete, pa koštao ne znam koliko. Samo da moja Ružica ozdravi!

Više puta sam posjetio Ružicu u njezinoj bolesti, koja je svakim danom sve više napredovala. Kad god sam došao, vidio sam na Ružičinu licu znatne promjene, koje je bolest nemilosrdnom rukom klesala u to mlado i nevino lice.

Bilo je 14. kolovoza. Dan prije Velike Gospe. Došla su kola po mene da idem ispovijedati bolesnika.

Tko bi se želio ispovijedati?

Ružica O . . .

— Zar joj je tako slabo? Jadno dijete!

— Da, velečasni, jako joj je loše. Samo uzdiše i jauče da se čuje upravo na drum. A snaša Eva, njezina majka, ne odvaja se od nje. I ona je već propala, nećete je ni prepoznati.

Uzeo sam svetu Poputbinu i pošao. Na vratima kuće dočekala me je majka klečeći, a očiju punih suza. Vidio sam da je jecala od plača, ali je suze nastojala uzdržati.

Na čistom krevetu ležala je Ružica. Ne, to nije više ona vesela i nasmijana Ružica, to je sada težak bolesnik. S njezinih usana su se neprestano otkidali teški uzdisaji:

— Ma-mo, ma-mo! Pogledala je u mene i rekla isprekidanim glasom:

— Velečasni, donijeli ste mi Isusa!

— Jesam, Ružice, samo budi mirna i nemoj se uzbuđivati. Isus je dobar, i on je mnogim bolesnicima vratio zdravlje, pa će pomoći i tebi. Samo ga usrdno moli.

— Znam ja to, velečasni, ali On će me ipak uzeti k sebi . . . To ja osjećam . . . Želim da što prije pođem k Njemu . . .

Majka više nije mogla zaustaviti suze, nego je počela glasno plakati. Bacila se preko Ružičina kreveta, zagrlila svoje dijete, dok su otac i brat klečali kraj vrata i brisali rukavom suze.

Iza ispovijedi Ružičina anđeoski čista duša primila je dobrog Isusa u svetoj Pričesti. Lice joj je bilo preporođeno. Nestalo je onoga isprekidanog disanja, bila je sada posve mirna i sklopljenih očiju tiho je molila.

Počeo sam molitve za bolesničko pomazanje.

— Nemojte, velečasni, Ružica će se uplašiti, rekla je Ružičina majka.

— Ne, mamo, neću se ja ništa uplašiti, jer ja moram umrijeti, a bolesničko pomazanje će mi samo olakšati moje boli.

Za vrijeme cijelog obreda snaša Eva je samo plakala. Ni poslije je nisam mogao utješiti. Njezina bol bila je prevelika.

Brzo sam se oprostio i pošao van. Kad sam bio na vratima, Ružica mi je doviknula svojim slabim glasom:

— Velečasni, zbogom! Više se nećemo vidjeti. Neće više vaša Ružica dolaziti na vjeronauk, jer idem dragom Isusu. Molite, velečasni, za mene!

Htio sam joj nešto odgovoriti, ali nisam mogao. Nešto me je uhvatilo za grlo, otvorio sam usta, da joj na rastanku reknem »zbogom«, ali ni to nisam mogao.

Velika Gospa. Prekrasan dan je osvanuo. Nebo je bilo čisto kao staklo, samo jedan mali, bijeli oblačić kao da se dizao prema suncu. Bilo je vrlo rano. Jedan čovjek iz Ružičina sela došao mi je javiti: »Ružica je umrla!« Nadao sam se tome. Taj mi je čovjek pričao:

— Jutros, kad je zvonila »Zdravo Marija«, Ružica je izdahnula. Njena duša je poletjela svome Stvoritelju uz pratnju Marijinog zvona, zajedno s njime moleći: »Zdravo Marijo, milosti puna — moli za nas grešnike!«

Svom svojom mladom dušom Ružica je ljubila Mariju, a Marija ju je na svoj dan uzela k sebi. Ružica je odnijela svoj kalež, koji je njezina majka obećala, da sama iz njega hvali neizmjerno milosrđe Božje kroz cijelu vječnost.

TOKOM GODINE UMIRALI SU MNOGI PTIJATELJI GLASNIKA. NEZAPAŽENI I TIHI. SKUPILI SMO PRIPROSTE OPISE NJIHOVIH ŽIVOTA KAO MALI ZNAK ZASTUPLJENOSTI UREDNIŠTVA GLASNIKA, A UJEDNO I KAO POTICAJ SVIMA DA SE ISPLATI STUPATI NJIHOVIM STAZAMA.

Prepoznat ćete ih po njihovim

Javljam vam radosnu vijest...

»... da polazim s ovoga svijeta. Žao mi je što vas ne mogu obavijestiti o točnom danu polaska. Liječnici to ne mogu predvidjeti. Ali bolest je takve naravi da mogu s velikom vjerojatnošću utvrditi: za dva, tri mjeseca. Nemojte mi zavidjeti. A ni žalostiti se što vi još ne odlazite. Tješite se, doći će i vaš dan...«

Kad bi takvo pismo netko dao umnožiti na ciklostilu i poslao ga rodbini i prijateljima, što bi mu oni rekli? — Da ga treba poslati psihijatru.

Neka bude tako!

A je li trebalo poslati psihijatru Pavla iz Tarza zbog njegove zanosne čežnje: »Kad ću se osloboditi ovoga tijela i sjediniti se s Kristom?« I zbog njegove odlučne tvrdnje: »Meni je smrt — dobitak!«

I Franju iz Asiza, koji je, misleći na smrt, pjevao: »Hvaljen budi moj Gospodine zbog naše sestre Smrti...!«

I Tereziju iz Lisieuxa, koja je duboko uvjerena napisala: »Ja ne umirem, ja ulazim u život!«

A je li trebalo poslati psihijatru Đuru Sudetu zbog njegovih riječi: »Svoj život strti, predajem tebi sestrice Smrti...«

Ili staricu iz Solina, koja je na pitanje: Je li ti teško poći s ovoga svijeta? — odlučno odgovorila: »Nije to meni teško, meni je drago poći k dragom Bogu; tamo je više mojih nego ovdje. Imala sam šesnaestero djece, devet ih je tamo, a ovdje samo sedam...«

Ili, tolike i tolike kroz sva stoljeća, koji su radosno polazili...

Istina, narav je narav i čvrsto se hvata za svaki hip života ovdje. I strepi pred odgovornošću i neizvjesnošću. Ali, tu je i — nadnarav. I ne lebdi ona negdje u zraku. Sagrađena je na čvrstim temeljima Kristova USKRSNUĆA i Njegovih riječi: »Tko vjeruje u mene i kad umre — živjet će!« Pa zašto ne bi ta nadnarav, to Kristovo uskrsnuće, progovorili i glasnije i jasnije! — I ako nam ne bi baš tako često uspijevalo da s ovoga svijeta polazimo radosno, polazili bismo s mnogo manje zebnje, a s mnogo više utjehe i pouzdanja. Ta cilj nam je da dođemo k Bogu i u Njemu da utažimo glad i žeđu za spoznajom, srećom i životom!

Marko Stanić

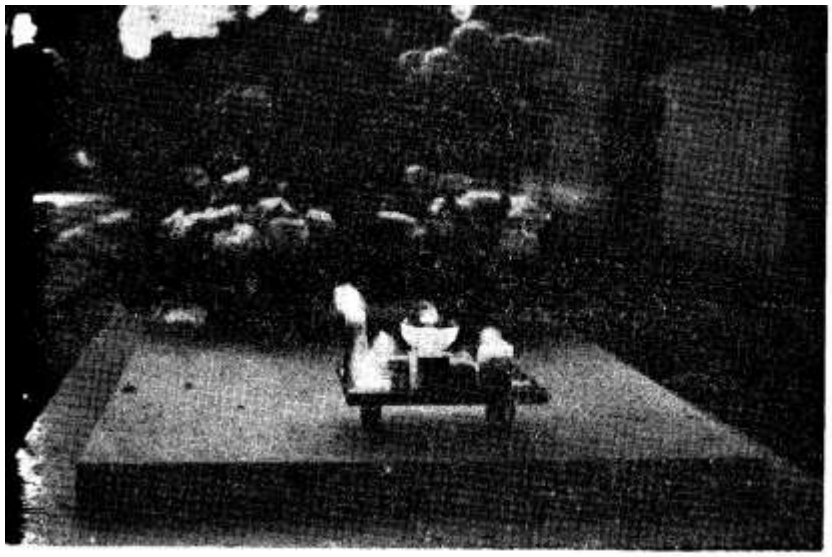

plodovima

Majka Magdalena živi

Tužno su zvonila zvona crkve u Zlataru, tužni su bili koraci žalosne povorke koja je otpratila majku Magdalenu na zadnji počinak.

Dok su se opraštali od tijela pokojne majke Magdalene Rogina, sve je prisutne tješila jedino misao izrečena davno, davno, misao drevna kao i ljudski rod, koja ulijeva nadu da život traje dalje nego što dopuštaju okovi tijela.

Rodivši se u skromnoj zagorskoj seljačkoj obitelji, nakon završene osnovne škole pomagala je roditeljima i braći. Udala se u 24. godini za skromnoga obrtnika i postala pravo vrelo života rodivši dvanaestero djece. U vremenu kad su mnoge majke plaćale rađanje novoga života vlastitim životom, majka Magdalena nije bila sebična — znala je svoju dužnost i svoj dug prema domovini i svom životnom nazoru — i ispunila ga do kraja.

U najboljoj životnoj dobi iskusila je svu teškoću udovišta. Ostala je bez životnog suputnika i oca mnogobrojne obitelji baš u času kad je djeci bio najpotrebniji. Trenutak je bio težak, ali se majka Magdalena, mada srvana bolju, nije pokolebala. Čitav teret brojne obitelji pao je na nju. Djecu je slala u zanate, u škole, učila ih riječima i djelima da služe istini i dobroti. Učila ih je putu poštenja i kreposti.

Danas uz njezino devetero žive djece, 21 unuka i unučica, 15 praunučadi, stoji i mnoštvo nas — rođaka, prijatelja, znanaca okupljenih iz Belca, Samobora, Zagreba i Zlatara — i drugih mjesta bližih i daljih. Stojimo nijemi u boli jer majke Magdalene nema više na zemnim stazama. Svjesni smo činjenice da je u toku svoga dugog života mnogo patila, mnogo davala, mnogo služila i sve nas zadužila svojom trajnom ljubavlju. Ljubavlju za svoju obitelj, za domovinu, prema našem rodnom Zagorju, ljubavlju prema svemu što je lijepo, dobro, pošteno i plemenito... Misao prevladava tugu — umiremo da bismo živjeli.

»Tvojim vjernima, Gospodine, život se mijenja a ne oduzima. Jer dok se raspada dom ovozemnoga boravišta, sprema se vječno prebivalište na nebesima.«

Mlada misa i sprovod majke zajedno

Soba je bila naložena za doček mame iz bolnice. Iz Štitara su pošli čak u Osijek po električnu grijalicu da mami bude toplo. Ta ona će doći ujutro iz osječke bolnice na mladu misu svome sinu Josipu.

No u pola šest javljaju telefonom iz Županje da je ona toga jutra umrla. Već u osam dovezli su je kući i preuredili joj sobu, kako je već običaj: tu je klupa s lijesom, pa cvijeće. Tu je ležala do deset prije podne.

— Zar mladomisnik nije bio kod kuće?

— Ne, on se odmarao u Oprisavcima da se duševno i tjelesno spremi za napor Mlade mise. I ne znajući ništa, on dolazi oko devet sati kući, a mama već mrtva leži u sobi. Računao je da će sve biti u redu. Htio je ići — kako je bilo dogovoreno — u utorak poslije podne po nju u bolnicu i dovesti je kući na Mladu misu.

Procesija od 25 bogoslova i isto toliko svećenika kreće iz župnog stana do mladomisnikove kuće. Čitavim putem svijet se uklapa u procesiju, jer se glas o tome pročuo po graničarskim selima i stanovima. Đakon, rođeni brat mladomisnikov, i mladomisnik obukli su se kod kuće. Dolaze bogoslovi i uzimaju lijes te ga iznose u dvorište. Ondje se obavlja prvi dio sprovoda. Mjesto da se daje mladomisniku, cvijeće se stavlja na lijes kao hvala Njoj što se toliko žrtvovala za njih.

Zatim je krenuo sprovod i mladomisnička procesija do temelja nove crkve. Bio je ondje postavljen velik oltar od onih skela koje su služile za gradnju. Oko oltara komotno se moglo smjestiti 30 osoba. S desne strane oltara postaviše lijes i svih jedanaestero žive djece stadoše oko njega. Ženske nadesno, muškarci nalijevo i ta dva brata, jedan mladomisnik, a drugi pred mladu misu.

Sveta misa počela je bez ikakvih pozdrava. Mladomisnik je govorio mirnim i umjerenim glasom. Samo se iz njegova lica mogla čitati unutrašnja bol i potištenost.

Propovijedao je Željko Pavličić, nekadašnji župnik u Štitaru, koji je uistinu sve ganuo do suza. Cijela je propovijed snimljena na magnetofon, pa i bol čitavoga naroda koji je jecao glasno u suzama. Pogotovo kad je počeo:

— Skupili smo se ovdje da budemo prisutni nesvakidašnjem prizoru: Jedan život se ugasio da bi drugi počeo. Jedan je križ zakopan, a iz te rake iznikao je novi križ, koji sada počinje za mladomisnika.. Netko bi mogao pitati: Pa, kako je Bog to mogao dopustiti? Njemu ja odgovaram: onome koji može podnijeti Bog daje udio u svom najvrednijem povjerenju... Ovo bi mjesto bilo sada prazno da ispred mene možda sjedi sada živa svjetska neka žena u 55. godini, ali pitanje je da li bismo ovdje bili sakupljeni da nema ovih jedanaestero braće i sestara i da nema sada ovih dasaka na desnoj strani pokraj mene.

MAJKA IDE SINU NA MLADU MISU

Pogledajte što je iza nje ostalo! Ne znate kojega bi čovjek prije zapazio. Vidite, za jedan život koliko života! Da nas nikoga nema, bilo bi ih dovoljno da se i Mlada misa proslavi samo s njima ...

Poslije mise mladomisnik je podijelio blagoslov najprije mrtvoj majci, zatim sestrama i braći i samo najužoj rodbini. I pokojnica je imala također jedanaestero braće i sestara. Njima posebno, a nakon toga zajednički blagoslov svima.

Čim je misa svršila, bogoslovi uzeše lijes i istim putem krenulo se prema groblju. Procesija dugačka sigurno dva kilometra, i to po četvero u redu. Štitar, to malo, ali vrijedno selo, nikad nije toga doživjelo. Svi đaci štitarske škole pod ravnanjem i vodstvom nastavnika i učitelja išli su za lijesom. Jedan brat ide u srednju školu u Županju, pa, iako je bio Prvi maj, svi su njegovi kolege došli autobusom, predvođeni svojom razrednicom i sa dva nastavnika.

S groblja krenula je povorka na mladomisnički ručak. On je bio miran i tih, ali otmjen i ozbiljan. Iza mladomisnika uvijek je neki natpis ili simbol. A ovdje su postavili dva mlada jablana u križ. Obični, neizrađeni, a oko njega ovio se zeleni asparagus. Još Papina zastava i ništa više. Svi kažu da je to bilo vrlo impresivno i da je tako djelovalo kao najsvečanija pozornica.

Na stolu je gorjela debela svijeća u njezin spomen. Sve se odvijalo lijepo i normalno, bez ikakvih govora. A bilo je kod stola 560 uzvanika.

— Kakva je inače obitelj Bernatović?

— Imaju jedanaestero žive djece. Od toga troje vani u inozemstvu, dvije kćerke i jedan sin. Najmanji sin ide u peti razred, jedna je kćerka sada završila osmi razred, u samostanu je, a jedan se sin školuje. Jedan je upravo oženjen, jer netko od ženskih mora doći u kuću. On je krojač, drugi je mesar, tada dolazi Joca svećenik, i Aca đakon. Prvi puta nakon trinaest godnna skupili se svi zajedno na Mladu misu, ne znajući da će se naći i na sprovodu svoje predobre majke.

Priopćio Stj. Belobrajdić, žpk., Oprisavci

PRVI PLODOVI PRETVORBE — MAJCI

S OPĆINSTVOM SVETIH I MAJKA NA MISI

Franjevac s odsječenim nogama

Fra Didak Burić, hercegovački franjevac, dugo je vrijeme ležao s nogama odsječenim iznad koljena u Mostaru, godinama je podnosio strpljivo najteže bolove. Kad su mu zbog neizlječive bolesti morali liječnici odrezati obje noge, i dalje je podnosio bolove strpljivo i smireno kao da su mu iznikle nove. Svi koji ga poznavahu divili se njegovoj smirenosti i predanju u Božju volju.

»Tek sada shvaćam koliko je Bog dobar, kad mi odrezaše noge. To se isto moglo desiti u četrdesetoj. Ali Bog je dobrostiv, pa mi to dade u osamdesetoj. I zato je to više milost nego križ, upozorenje na svršetak... Sve ovo prikazujem za mir i dobro Crkve u Hercegovini...« — to su bile njegove riječi.

Osobno sam poznavao fra Didaka. Krasila ga finoća, taktičnost, smirenost, ali nikako gluma. Jer nije podnosio glumu, nije volio ni razgovor o onom gdje bi morao glumiti. Tako nikada nije htio razgovarati o oblaku koji se prije nekoliko godina nadvio nad hercegovačkom Crkvom. Ali osjećalo se kako zbog toga pati i kako moli da prestanu muke i razdori, nesloga i razdvojenost u žilama, sve do nedavna tako snažne, zdrave i jedinstvene hergovačke Crkve.

Fra Didak bio je dugogodišnji profesor na Širokom Brijegu, provincijal hercegovačke provincije u najtežim časovima. Sprovod mu je bio u Konjicu. Uz mnoštvo vjernika bilo je prisutno 80 svećenika, klerika i do 60 časnih sestara.

Stjepan Džalto

Glasnikov veliki prijatelj

U nedjelju 28. travnja 1974. zadesio je našu stenjevačku zajednicu bolan događaj. Umro je naš dugogodišnji župnik preč. Stjepan Birač. Iznenadno, kad se nitko nije nadao, kada se njegovo zdravstveno stanje vidno počelo poboljšavati i kad se pun Duha Božjega počeo veseliti procvatu svoje župe.

Bio je čovjek koji je istinski proživljavao svoju vjeru i veselio se svakome napretku naše Crkve. Osobito mu je uvijek na duši ležala mladež. Ove godine je nakon 33 godine imala stenjevačka župa Mladu misu, koju je čitao nećak pokojnog župnika Željko Pavičić. Veselje pokojnog župnika zbog Mlade mise ne može se riječima izreći. No nije je dočekao. Gospodin Bog je imao s njime druge planove.

Sprovod je vodio zagrebački biskup o. Mijo Škvorc uz mnogo svećenika, časnih sestara i župljana. Biskup je ujedno ocrtao život pokojnoga župnika i u prekrasnoj homiliji oslikao život čovjeka, pitanje svećenika u današnjem društvu, patnju i na kraju beskrajnu radost koja nas očekuje u vječnosti, u susretu s Ocem i Sinom.

Pokojnik je radio osobito mnogo na širenju naše katoličke štampe. Bio je pravi apostol riječi i tiska. Njegov svećenički rad bio je veoma plodan. Pet godina bio je kapelan i kateheta u Varaždinu, zatim je bio 27 godina župnik u Stenjevcu i 18 godina dekan susedgradski. Živio je za svoj hrvatski narod i radio sve na slavu Trojedinoga Boga do posljednjeg daška svojega života.

Željko Jež, bogoslov

U SPOMEN MARIJANA JELENČIĆA, ĐAKOVAČKOG ŽUPNIKA, UMRO, 25. LIPNJA 1974.

Josip st. Ivić

Posljednja misa

Zapalite blagoslovljenu svijeću!
On umire . . .
Na tvrdom krevetu patnje
bez ljudske utjehe i pratnje.
Ispod slike Presvete Doloroze
drhćući od posljednje groze.

Čvrsto je stisnuo križ svoj,
niz lice mu klizi samrtni znoj . . .
Stigao je sad na vrh Kalvarije
svog križnog puta,
punog posrtaja i boja duga i ljuta.

On umire . . .
Ministrant njegov vjerni,
Andeo Božji, stoji uz oltar
umiruće žrtve — za žive i mrtve —
stoji i posljednje kucaje broji
i — moli . . .

U duši žrtvujućeg i žrtve —
za žive i mrtve —
podržaje Andeo njegov misao
njemu uvijek prisutnu,
uvijek živu i čistu:
»Po Kristu i s Kristom i u Kristu!«

Patnik, gle, odjednom rastvori oči,
tako umorne od duge boli,
kao da nekog u zanosu gleda,
koji mu sustati ne da . . .

I s blagim osmjehom —
sjajnim od sreće,
motri časkom viziju onu . . .
Nešto nečujno suzom u očima šapće
i — klonu!

To Krist sam došao,
da dušu njegovu smjernu,
pozivu svetom dokraja vjernu,
povede k vječnom, blaženom cilju . . .

Idite u miru! . . .

Svaki dan na Pričest kroz 50 godina

Jerko Brajević, rodom iz Splita, izgubio je kao četirigodišnji dječak svoju majku pri porodu dvanaestoga djeteta. To je utjecalo da je vrlo rano prihvatio blaženu Djevicu kao svoju majku, te se stavio pod njezinu zaštitu kao član kongregacije Bl. Djevice Marije, »Majke dobrog savjeta« u Sarajevu, gdje je tada službovao.

Tom prilikom odlučio je da će svakodnevno pristupati stolu Gospodnjem, te je više od 50 godina tu svoju odluku revno ispunjavao, sve dok ga bolest nije privezala uz krevet. Isto tako bila mu je najljepša zabava razmatranje svih 15 otajstava krunice, koju je dnevno molio.

Po zanimanju je bio službenik osiguravajućeg zavoda »Croatia« sve do 1946. godine, kad je bio penzioniran. Od tada odlazi dnevno u zagrebačku katedralu, gdje ministrira i na nekoliko misa svaki dan više od 18 godina. Kako ga noge sve teže nose, ostavlja katedralu, pa veći dio dana provodi u bližoj Bazilici presvetog Srca Isusova.

Iako ga je bolest vezala uz krevet i više od dvije godine, ipak se redovito svakog tjedna pričešćivao, a posebno je bio radostan što je g. Nadbiskup dozvolio da se od vremena na vrijeme u njegovoj sobi služi Sv. Misa.

Strpljivo je ležao i »čeznuo za lijepim nebom«, kako je često znao reći. Konačno, okrijepljen svetim Otajstvima preselio se tiho u vječnost 7. kolovoza 1974.

Neću vas ostaviti sirotama...

Na Spasovo, 23. svibnja po podne sahranili smo na župnom groblju na Vinagori majku, koju bi, kako reče jedan liječnik u bolnici u Zajčevoj ulici u Zagrebu, trebalo proglasiti narodnim herojem. Istu je misao u svojoj propovijedi pod svetom Misom prigodom sprovoda izrazio i župnik vlč. Josip Belavić, rekavši da bismo o pokojnici opravdano mogli pisati kao o majci velikanu i heroju.

Pokojnica je Viktorija Bosnar rođ. Antonić iz župe Vinagora, sela Melovice. Proživjela je nepune 72 godine, od toga 53 u braku sa suprugom Franjom, rodivši dvadesetero djece. Osmero ih je Bog uzeo k sebi u nevinoj dobi, da dočekaju svoju majku, a dvanaestero ju je živih s ocem, suprugom, svećenicima, brojnim redovnicama i vjernicima zadnji puta ispratilo u svetište Majke Božje Vinagorske i na groblje. Među njima sin svećenik i kćerka redovnica.

Sav je svoj vijek od djevojaštva proživjela izgarajući tiho kao svijeća u živoj vjeri, ljubavi i nadi, u predanju u volju Božju i žrtvi za svoju brojnu obitelj. Koliko je samo neugodnosti, podsmijavanja i boli doživljavala dok je nosila i rađala brojnu djecu! Kolike su joj »dobronamjerne« prijateljice i rođakinje savjetovale kako da si »pomogne«! Nazivale su je pogrdnim životinjskim imenima, prstom upirale u nju, ali je ona odgovarala:

— Smatrale su da sam bedastija od njih, ali kako bih mogla nešto tako pred Bogom učiniti? Zapamtila sam iz jedne propovijedi da će se žena spasiti rađanjem djece. Zato sam u svojoj plodnosti gledala volju Božju. Kad god sam u propovijedima i svećenikovim poukama slušala govoriti o problemima rađanja i bračnog života, mogla sam i svećeniku i svakome drugom vedro i bez stida gledati u oči. Držala sam: i mojoj će plodnosti doći kraj, pa ću tada živjeti bez grižnje savjesti.

Za neke to zvuči kao fanatizam i ludost. Ali što je pred svijetom ludo, to Bog sebi izabra da posrami mudre, kako ističe sveti Pavao.

S kolikim žrtvama je i odricanjima bio skopčan takav život na škrtoj vinagorskoj ilovači i laporu, suvišno je i spominjati. Pa ipak je upravo s radošću spominjala koliko je bila sretna kad je mogla priprostom hranom nasititi brojna usta, a sebe namiriti najnužnijim. Koliko je noćnih sati probdjela kraj tako brojne djece u kolijevci, koja se godinama njihala — samo Bog znade. Veličina njena srca pokazala se ne samo prema djeci nego i prema sirotama i potrebnima. Mnogima je sirotama i potrebnima, ako ne drugo, a ono bar komad kruha kriomice gurnula u njedra..

Snagu i volju za takav život crpila je iz žive vjere i pobožnosti prema Srcu Isusovu i zaufanju u Marijin zagovor. Pobožnost prvih petaka obavljala je od svoga djetinjstva. Na prve petke, nedjelje i blagdane rano bi ustajala, posvršavala najnužnije poslove, uredila sitnu djecu do drugoga zvona, da onda požuri na svetu misu i sakramente.

KRIŽ NA SPROVODU — ZNAK ŽIVOTA

Djecu je s mužem odgajala i odgojila više svojim primjerom nego li riječima. Zajednička obiteljska molitva, redovita sveta misa, često primanje sakramenata u njenoj je obitelji bila normalna potreba.

Kad je u poratnim godinama oskudice uz majčinski blagoslov ispraćivala djecu zaredom u život, njena vjera u Providnost, njena pobožnost i molitve samo se povećavale i produbljivale. Iz crkve ne izlazi iz svete mise dok svako dijete u posebnoj molitvi ne obreda pred Bogom i Gospom. A djeca su uz pomoć i blagoslov tih njenih molitava osjećala, kako reče sin svećenik nad grobom:

»Kad smo se kao ptići iz obiteljskog gnijezda rasuli svijetom u burama i teškoćama života, znali smo — sve će dobro biti, jer ti, majko, moliš za nas i nižeš izlizana zrnca svoje krunice. Vjerujemo čvrsto da nas tvoje molitve i dalje prate. Danas, na Spasovo, sjećamo se onih Gospodinovih riječi apostolima: »Neću vas ostaviti sirotama... idem da vam pripravim mjesto.« Uvjereni smo da ni ti nas nećeš ostaviti sirotama, nego da ćeš nas iz neba više pomagati. Tebe je dočekalo osmero naše nevine braće i sestara, a ti s njima izmoli i pripravi svima nama mjesto da se opet jednom nađemo zajedno u tvom i Očevom zagrljaju«.

Od kuće su njeno mrtvo tijelo ponijela četiri sina, smijeniše ih zetovi i četiri brata, njena kumčad, da kao što je ona njih ponijela u crkvu na krštenje, oni nju iznesu iz crkve i spuste u grob, da čeka slavu uskrsnuća.

Vrhovljan

Životni put jedne majke

Na Duši dan god. 1973. obavljen je na Mirogoju u Zagrebu sprovod kakav se rijetko vidi. Pokopana je jedna čedna i požrtvovna majka, koja je i u javnom životu obnosila službu punu napora i odgovornosti.

Pokojničin odar na Mirogoju bio je okićen s više od dvadeset vijenaca, a u sprovodu je sudjelovalo mnogo znanaca i prijatelja. No najdirljivije bilo je na tom sprovodu to što su mu prisustvovala sva pokojničina djeca — **sedmero na broju:** svi su se sabrali da mrtvo tijelo svoje drage majke otprate do hladnoga groba. Za lijesom je stupao cijeli mali zbor mladih intelektualaca, što ih je pokojnica sa svojim vrijednim mužem uzgojila. Za kćerku Mariju nije ni Amerika bila predaleko da ne stigne majci na sprovod. Stigao je i sin iz Francuske, a dvije kćeri iz Njemačke.

Tko god znade koliko briga i napora iziskuje od majke odgoj makar samo jednog djeteta od rođenja do svršenog fakulteta, taj će lako razumjeti koliko je žrtava i napora pridonijela majka, koja je tolikom broju djece omogućila fakultetsku izobrazbu. Mnogo toga ne bi se u ovoj obitelji moglo protumačiti bez povezanosti s Presvetim Srcem, koje se u toj obitelji iskreno štovalo, osobito u prve petke u mjesecu.

Životni put ove majke neka bude svijetao primjer i jak poticaj mnogim mladim majkama, koje su još na početku svoga majčinskog poziva.

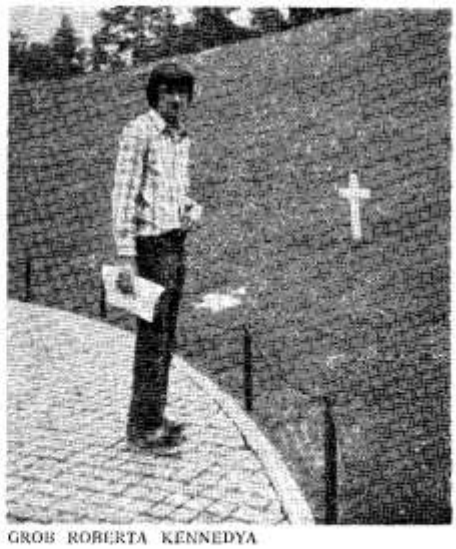

GROB ROBERTA KENNEDYA

Umro, a i dalje apostol molitve

Jednostavno je živio, jednostavno je i umro.

Kršćanski je živio, kršćanski je i umro.

Tko imalo poznaje našeg **Nikolu Marčinka**, zvanog Đuricu iz Čepikuća, župa Lisac, a poznaje ga velik dio Dubrovačkog primorja i Hercegovine oko Popova polja, odmah će osjetiti da je ovom rečenicom najbolje opisana sva njegova biografija, uokvirena u 85 godina, 2 mjeseca i 14 dana. Toliko je trajalo njegovo ovozemaljsko putovanje prema vječnosti.

Istinitijeg kršćanina nisam susreo, ljepše smrti nisam vidio, jednostavnijeg sprovoda nisam vodio. Tek poslije smrti, o njemu se počelo govoriti, tek sa svojom smrću on postaje velik.

Nitko mu na grob nije stavio ni grančicu ružmarina, niti kojeg drugog cvijeća, U sprovodu mu je bilo četrdesetak muškaraca, dva svećenika i desetak žena. Ljudi iz drugih sela i drugih župa žale što nisu na vrijeme saznali za njegovu smrt. I oni bi došli ispratiti ga na zadnji počinak.

Bio je u pravom smislu čovjek molitve. Davno je postao član Apostolata molitve, mnogo prije nego je doznao da postoji takvo udruženje. Da je Papa kojim slučajem saznao za njegove mnogobrojne molitve, davno bi ga odlikovao nekom nagradom. Molio je na nakane Papâ, više ih je upamtio. Molio je za Crkvu i za svećenike, molio je za svoj mir, za mir u selu i za mir u svijetu. Dok smo mi za dugih noći mirno spavali pod toplim pokrivačima, Đurica je u svojoj sobici na »šufitu« pod kupama nizao krunice i jurišao na nebo. Mi smo spavali, on je bdio; mi smo se zabavljali, on je molio. Zato smo danas puno siromašniji. Jer tko će ga od nas zamijeniti?

Don Grgo Tomić

Posvećivala je svoje patnje

IVKA NOVAKOVIĆ, udova Petra, iz župe TUGARE u POLJICIMA obična je žena iz puka. Sa svojim pokojnim mužem dala je na svijet sedmero djece. Petero ih je još na životu: Jedan sin i četiri kćeri. Smrt njezina trogodišnjeg Viktora nije je toliko ražalostila koliko nenadana smrt šesnaestgodišnjeg Tomislava.

Žalost za nastradalim sinom, bolest muža, kao i briga za brojnu obitelj učinili su svoje. Ivka je šlagirana u pola života. Uz to je pridošla i šećerna i srčana bolest, pa otvaranje gnojne rane na lijevoj uzetoj nozi.

Uza sve te križeve pokojnica se nije predala očaju. Nalazila je i našla utjehu u svetoj vjeri. U molitvi Gospodine krunice, u čestom i pobožnom primanju svete pričesti, u pobožnosti prema Božanskom Srcu Isusovu i sv. Josipu ona je, skupa sa svojom voljenom djecom, koja su je primjernom ljubavlju pazila, dvorila i liječila kroz punih šesnaest godina ležanja, nalazila k l j u č za rješenje problema svojih patnji.

Na znak crkvenog zvona koje dnevno javlja vjernicima čas posvećenja u sv. Misi pokojnica je uvijek svoje boli združila s Kristovom mukom i molila na čast njegovih sv. Rana pet puta Očenaš, Zdravomariju i Slava Ocu. Željela je posvetiti svoje boli, kao i brigu njezinih oko nje.

Njezina je radost bila na vrhuncu kad sam joj, dozvolom oca Nadbiskupa, jednom godišnje (u svemu četiri puta!) služio svetu Misu u njezinoj bolesničkoj sobi i pričestio nju i njezine ukućane. Shvatio sam ja, shvatila je i pokojnica, a razumjeli su i prisutni kako sveta Misa najbolje posvećuje patnje bolesnika, kao i trud onih koji vode brigu oko njega. Zato Krist i ne počiva na kamenu-grobiću sv. Mučenika. Taj posvećeni kamen ustupio je mjesta posvećenim bolima bolesnice!

Rastuženi njezinom smrću, ali ohrabreni primjerom Ivkina života, očima vjere posvećivat ćemo i mi svoje križeve.

Don Jozo Marendić

Ne smijemo ih zaboraviti!

Volimo uzdizati tuđe veličine, a isticati svoje mane. To je poznato, i to je valjda sklonost svih malih. Spominjati i nasljedovati velikane velikih, o njima pisati i razmišljati, to je velika mana malenih, to više jer se baš među malenima mogu sresti veći od najvećih.

Bog zna koliko je naših velikana samo u zadnje vrijeme palo u zaborav, a mnogima se ni ime spomenulo nije u javnosti. Evo samo jedan primjer: kad je prije nekoliko godina umro dr Ivan Rogić, profesor đakovačke bogoslovije, poznati pisac priručnika crkvenog prava, savjesni odgojitelj mnogih svećeničkih generacija, o njemu osim »Đakovačkog vjesnika« nijedne katoličke novine nisu donijele ni retka. U isto vrijeme pisalo se o nekoj seoskoj aferi u Italiji na prvim stranicama našeg tiska.

Zbog naše nepismenosti, a ponekad i oporosti koji se očituju u zavisti, obračunima, antagonizmu, nehaju, lijenosti i u komotnosti, zaboravljaju se kod nas ljudi koje bi Zapad žive proglasio svecima ili Istok herojima.

Stjepan Džalto

Posveta novog svetog

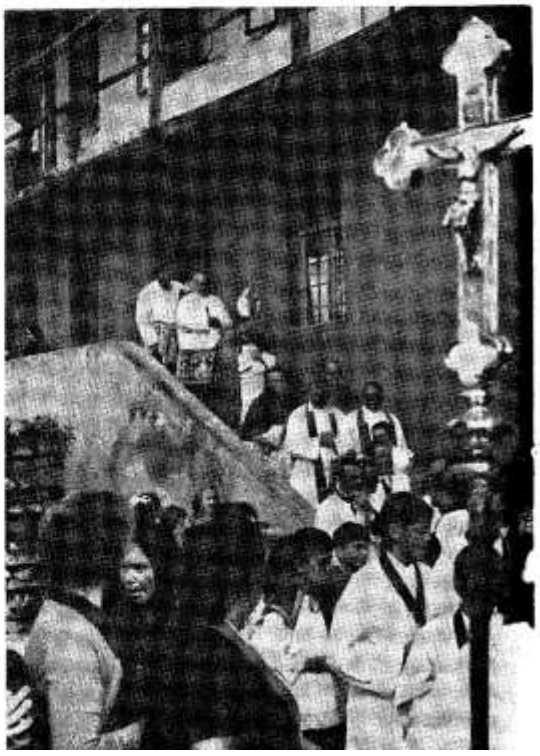

OPĆI POGLED NA CRKVU POKAZUJE DA JE MODERNA I PRAKTIČNA ZGRADA. NAŠ KARDINAL JE S VELIKOM LJUBAVLJU OBAVIO ČIN POSVETE. NADBISKUP DR. KUHARIĆ I BISKUP O. ŠKVORC VESELE SE NOVOM SVETIŠTU SV. JOSIPA. ČELO POVORKE OČITUJE DA MLADEŽ OSJEĆA CRKVU KAO SVOJ DOM. »ŽUPNIK MARIJAN« — U KARLOVCU SVI ZNAJU TKO JE TO! — U SVOM ELEMENTU TJ. MEDU DJECOM.

svetišta
ga Josipa
u Karlovcu, 15. rujna 1974.

Snimio: IVAN CINDORI

Posveta novog svetišta svetoga Josipa

„Otvorite vrata da uđe Kralj slave"

Posveta novosagrađene crkve u Karlovcu-Dubovcu bila je obavljena 15. rujna 1974. Crkva je sagrađena na močvarnom tlu. No, što je ljepše, ona je izrasla iz vjere i velikodušnosti vjernika. Vjernici su podmirili 60% cjelokupnih troškova. Sve se temeljilo na vjeri u Boga i na pouzdanju sv. Josipa. A niti Bog niti sveti Josip nisu zakazali, kako je to istakao kardinal Šeper u svojoj propovijedi.

Svečanost posvete crkve počela je u 10 sati. Njemačka televizija je sve snimila i cjelokupni program emitirala u nedjelju 22. rujna u 19,20 naveče na svom redovitom drugom programu.

Župnik Marijan Radanović pozdravio je kardinala Šepera, koji će posvetiti crkvu. Pozdravio je nadbiskupa Kuharića, koji je uvijek s razumijevanjem pratio tijek gradnje; pozdravio je i biskupa Škvorca, koji je prije dvije godine blagoslovio vjeronaučnu dvoranu. Nije mimoišao niti inženjerku Josipu Šponat, čiji je na crt za crkvu žiri usvojio. A njoj je toga dana bilo posebno drago što je svoje talente i sposobnosti mogla vidjeti ostvarene u crkvi podignutoj u čast sv. Josipa. Župnik Radanović je istakao da je i crkveni odbor podnio znatan dio tereta. Iz župnikovih riječi izbijala je iskrena i srdačna hvala svima onima koji su pomogli da se iz betona i željeza oblikuje skladna, jednostavna i funkcionalna crkva. Nadbiskup Kuharić je na kraju mise izrazio nadu da će ova crkva jednoga dana postati nacionalnc svetište sv. Josipa. Daj Bože!

Posebnim osjećajem radosti župnik je pozdravio dra Bayera iz Austrije, preko kojega je bio poslan u Karlovac dio pomoći za gradnju

Obred je bio prilično dugačak, no crkva se posvećuje samo jedanput, a onda ostaje stoljećima. Vjernici Karlovca-Dubovca ponosni su što će budućim naraštajima moći ostaviti ovu crkvu kao uklesani dokaz svoje vjere i ljubavi prema Bogu i sv. Josipu.

Osobito je bio lijep prizor kad je kardinal Šeper kao voda Božjega naroda stao pred zatvorena vrata i svojim biskupskim štapom pokucao na vrata s molbom: »Otvorite vrata da uđe Kralj slave«, Krist Gospodin, Gospodar nad vojskama. I vrata su se otvorila, a Božji puk je ušao u kuću svoga Oca da mu se po prvi put pokloni i prinese žrtvu Novoga i vječnoga Saveza.

Na 12 mjesta iznutra posvetitelj crkve je svetim uljem pomazao crkvu, a 12 svijeća gorjelo je kao znak da se plamen vjere apostola nije ugasio.

Do sada je posvetitelj crkve imao na sebi štolu i plašt ljubičaste boje, a sada uzima štolu i plašt bijele boje jer će sada posvetiti oltar. Crkva je zaručnica Krista. Ona nastoji postati što sličnija svome Zaručniku. Crkva je ideal na poseban način postigla u svojim svetima. Prije nego li će se na novome oltaru prikazivati misa posvetitelj crkve je u oltar ugradio moći sveca. Zatim ga je pomazao svetim uljem, okadio ga i na njemu zapalio za tu svrhu pripravljene svjećice.

I tako je sve bilo pripravljeno za susret Oca sa svojom djecom u Euharistijskom slavlju. S uzoritim kardinalom Šeperom koncelebrirali su zagrebački nadbiskup Franjo Kuharić, njegov pomoćni biskup Mijo Škvorc, provincijali isusovaca i franjevaca, pavlinski prior, župnik Marijan Radanović i neki okolni župnici.

U svojoj propovijedi kardinal Šeper je među ostalim rekao da vjeruje da ova crkve neće ostati pusta i prazna. Ovdje će se djeca učiti zasadama vjere. Crkva nije definitivno završena pa će trebati još žrtava i velikodušnosti.

Na svršetku mise zagrebački nadbiskup Franjo Kuharić zahvalio se kardinalu što je došao posvetiti ovu crkvu. Zahvalio je svima koji su na bilo koji način pomogli da se crkva mogla podići. I na kraju je pročitao pismo sv. Oca Pape, kojim imenuje župnika Marijana Radanovića svojim posebnim kućnim prelatom.

Uzoriti kardinal donio je vlč. Radanoviću i osobni dar sv. Oca: krunicu i jednu medalju pontifikata Pavla VI.

Ivan Cindori

Piše: S. Marija od Presv. Srca

K DUBINAMA BOŽANSKOGA ŽIVOTA

Dušu koja je očutjela u sebi svu dubinu božanskoga života, svu krasotu i puninu ljubavi Njegova Srca, ne mogu zanijeti niti očarati druge manje »ljepote« toliko da bi joj postale sadržajem života, jer dobro zna što joj donosi pravi život i mir, zna da samo Bog može ispuniti svojom ljubavlju njenu bit.

Sve je oko nas, u Kozmosu vidljivi odraz nevidljive stvarnosti; sve je kao sakramenat, simbol — znak koji nam otkriva pravu našu Stvarnost, koja je u nama i koja nas ispunja. I kada se smiješimo proljetnome oblaku koji nestaje, čeznemo za onim što nikad ne prestaje; kojega nam simbolizira i odrazuje taj oblak. Ali mi tek živimo svojim pravim životom kada poniremo svojim bitkom u Bitak, kada izrastamo iz toga Bitka, kada je on sadržaj našega života; kada od njega primamo svu puninu. A sam Bog je naš bitak, naša stvarnost, naš život. I mi jedino pravo živimo kada smo jedno sa **ovim Životom**; kada se on u nama očituje u svojoj uzvišenosti i u svojoj dubini.

. . . Uspinjala sam se brijegom, prema Steinhofu u Beču, gdje se izdizala velebna crkva, zavjetni dar austrijskih careva. Posvuda unaokolo šuma i — tišina. Večernje sunce obasjavalo je kupolu i pročelje crkve, koja je blistala sva u mozaiku. Netko je upravljao mojim hodom . . . Zašto baš ovamo dođoh? A duša mi žeđa za svojim pravim životom, za dubokim sadržajima; za vječnošću. Žalosna je i potištena, jer njezin izvor nisu i ne mogu biti prolazne, osjetne radosti, i od njih se uklanja, a onaj duboki pravi život za kojim žeđa kao da joj je sakriven.

I sunce je zašlo, a ja sam još stajala nepomično pred crkvom. Suton se spuštao u blagome velu. Zašutio je pjev ptica. Najednom mi pogled pade na divno pročelje bazilike. Ugledah u polutami uspravne likove anđela uzdignutih krila, a pogleda uronjena u dubinu, u šutnju. Polutama je još više pojačavala ovu mističnu atmosferu. Činilo mi se da sam prenesena u neki drugi, viši svijet. Likovi su mi anđela šutljivo zborili o mome pravome životu: On se mora uzdizati u visine, biti upravljen prema Vječnosti; uronjen u Dubinu, u Bitak, u Ljubav. — I udaljih se smirena i radosna srca, sva obasjana nekim tajanstvenim svjetlom. Dok su likovi anđela šuteći molili pod zvijezdama . . .

A mi u sebi nosimo svu uzvišenost i tajanstvo ovoga dubokoga i vječnoga Života, kojega treba da otkrijemo — prepoznamo. Sam Bog je naš bitak, naš pravi život. On nas je stvorio, On je u nama; On nas vodi k svome Otkrivenju.

Nadnaravni život, život milosti struji našim bićem; u nama šumi Vječno More . . . Naša duša je sam božanski Ocean; mi u sebi nosimo Neizmjernost.

I nije svejedno da li ili ne posjedujemo ovaj milosni-nadnaravni život. Jer samo po njemu mi živimo vječnim životom Boga, živimo njegovom biti. A ona je — ljubav.

Turski sultan Muhamed II, osvojivši god. 1453. Carigrad, dao je poubijati mnoge kršćane. Među njima bijaše jedna veoma lijepa djevojka, kojoj sultan obeća da će biti njegova žena samo ako se odvrati od svoje vjere i prijeđe na islamsku. Omamljena ovim obećanjima i raskošima života koji joj se nuđa, pristane da se odreče svoje vjere. Kad je došao dan vjenčanja, zbila se ova »svečanost«: Usred carigradskoga trga bijaše podignuta jedna loža, a oko nje sve najuglednije ličnosti kraljevstva. U označeno vrijeme pokaza se na loži djevojka, ukrašena draguljima. Sultan je predstavi narodu i upita je da li se javno odiče kršćanstva. Ona izjavi da se odriče. Tada joj sultan Muhamed stavi na glavu krunu. Ali u trenutku kada je imala učiniti korak da je narod bolje vidi kao svoju kraljicu, sultan silovito trgne sablju i odsječe joj glavu, koja se skotrlja zajedno s krunom. Zatim gurajući njeno truplo nogom, zaviče strašnim glasom: narodu:

»Evo, kako vaš Sultan zna gospodariti s vama . . .«

I Sotona, bilo pod kojim likom i oblikom, stasom i glasom, zna primamljivati dušu, uz pomoć svojih saveznika a njenih zavodnika vlastitih požuda, obećavajući joj osjetne radosti i naslade. I ako duša ne prezre njegov zov, ako se ne bori, ako mu se pusti — zbit će joj se kao i toj nesretnoj djevojci: ubit će je. Ubit će joj božanski — milosni život po kojemu jedino živi i odgurnut će je od sebe kao lešinu.

»Zato, kršćanine, spoznaj dostojanstveno svoje . .« Dostojanstvo koje jedino Bog može dati. Pred nama su i u nama trajno dva puta: široki put posut ružama, ali koji završava u plaču i vječnome ognju i uski trnoviti, ali na kraju kojega nas čeka Ljubav.

Piše: Ivan Kukula DI

MI I NAŠI POKOJNICI

Kad govorimo o dušama preminulih, onda obično mislimo na one duše koje se još nalaze u stanju čišćenja, a mi im možemo molitvama i dobrim djelima pomoći da se što prije oslobode čistilišnih muka i zadobiju radosti vječnog života.

I kod ove mjesečne nakane imamo u prvom redu na umu duše vjernih mrtvih, koje su još u čistilištu. Ipak ne isključujemo iz razmatranja duše koje su već u nebeskoj slavi, a osvrnut ćemo se i na one koje su vlastitom krivnjom zauvijek isključene od blaženog gledanja Lica Božjega.

Vjerujem u život budućega vijeka

Kad god se sjetimo naših pokojnika, a to biva napose na Dušni dan, svagda stojimo pred velikom tajnom prekogrobnog života. Da taj život postoji, to nije tajna, jer nam Objava Božja, a napose sam naš Gospodin, preobilno govori o prekogrobnom životu. Nije tajna da duša ne umire kad tijelo mrtvo klone: »Koji tuguju zbog neizbježne smrti, njih neka tješi obećanje buduće besmrtnosti. Jer tvojim se vjernima, Gospodine, život mijenja, a ne oduzima« (Predslovlje u Misi za pokojne). Nije tajna da svaki čovjek u času preminuća biva suđen. »Jer nam se svima treba pojaviti pred sudom Kristovim, da svaki primi što je zaslužio: nagradu ili kaznu, već prema tome, što je za zemaljskog života činio« (II. Kor. 5,10). Nije tajna, nego činjenica: tko premine u milosti Božjoj, bit će spašen za sve vijeke, a tko se preseli u vječnost u stanju nemilosti, neće nikada ugledati Božjega lica. Nije tajna ni sam opstanak čistilišta, naime mjesta u kojem se duše preminulih čiste od grijeha i ljaga i neotplaćenog duga Božjoj Pravdi. Kad ne bi bilo čistilišta, ne bi se Crkva tako svesrdno i ustrajno molila za pokojne, a ne bi ni Objava Božja poticala da se za pokojne prikazuju molitve i žrtve: »Sveta je i spasonosna misao moliti za pokojne da im se oproste grijesi« (II. Makab. 12,44).

Ali ipak stojimo pred velikom tajnom, kad god se nađemo na grobovima dragih pokojnika. U neizvjesnosti smo kako su prošli na Božjem sudu, pred kojim su se našli u samom smrtnom času. Ne znamo jesu li umrli u stanju milosti ili nemilosti. Kod onih koji su kršćanski živjeli i skrušeno primili svete sakramente možemo s moralnom sigurnošću držati da su se spasili. No ne možemo s istom sigurnošću smatrati da su osuđeni oni koji su umrli bez znakova pomirenja s Bogom jer ne znamo što se u njihovoj nutrini zbilo neposredno prije negoli se duša odijelila od tijela. Ni za one koji su preminuli na glasu svetosti ne možemo sa sigurnošću tvrditi da nisu prije ulaza u nebesku slavu prošli kroz čistilišne muke. Većina vjernika polazi s ovoga svijeta s još neotplaćenim dugovima Pravdi Božjoj, pa ih čeka duže ili kraće, teže ili manje teško čistilište.

Crkva moli za sve pokojne

Crkva ne isključuje iz svojih molitava nijednog pokojnika. Ona se, doduše, u prvom redu moli za »vjerne mrtve«, naime za one koji su za vrijeme života bili urešeni sakramentom svetog krštenja i blagovali Gospodinovo Tijelo, kao zalog vječnog života. No ona zapravo moli za sve duše u čistilištu, bez obzira na vjersku zajednicu kojoj su za života pripadale ili su se tek u zadnjim trenucima života opredijelile za Boga, unutrašnjim činom vjere i ljubavi. U čistilište, naime, može doći samo ona duša koja je bar na smrtnom času uredila račune s Bogom, pa tako stupila na Gospodinovo sudište kao »vjerna« te po zaslugama Gospodinovim vrijedna nagrade vječnog života.

Premda je moguće da se čovjek u zadnjim časovima pomiri s Bogom, ipak bi bila velika nerazboritost odgađati pomirenje na zadnji rok. Bog, naime, nije dužan čovjeku koji je cijeli život odbijao milosti još u zadnjem času dati djelotvornu milost obraćenja. Sveto Pismo Staroga i No-

voga Zavjeta puno je ozbiljnih opomena da se djela spasenja čine dok je prikladno vrijeme. »Sad je pravo vrijeme, sad je dan spasenja«, piše sv. Pavao Korinćanima (II. Kor. 6,2). Tko odgađa na zadnje časove, mogao bi proći kao »lude djevice« (Mat. 25, 2).

II. vatikanski koncil potiče nas na molitvu za pokojne, polazeći sa stanovišta da Mistično (Otajstveno) Tijelo Kristovo čine sva tri dijela Kraljevstva Božjega: vjernici na zemlji, kao putujući Narod Božji; duše vjernih mrtvih u čistilištu, te duše svetaca u nebu, koje jasno gledaju trojednog Boga kakav jest« (LG 49). Briga za pokojne »da se od grijeha očiste« postojala je već u Starom Zavjetu i prešla u Crkvu od prvih kršćanskih vremena (LG 50).

Razmjena duhovnih dobara

Duše u čistilištu vrlo su zahvalne onima koji im molitvama, svetim Misama i dobrim djelima pomažu da se što prije oslobode čistilišnih muka. Mnogi vjernici zazivaju duše u čistilištu u raznim svojim potrebama i čine za te duše mnoga dobra djela upravo s nakanom da im one uzvrate zagovorom.

Dušama pokojnika koje se već nalaze u radostima vječnoga života nije potrebna naša duhovna pomoć. Ali kako nikada nismo posve sigurni da su te duše već prešle iz mjesta očišćenja u vječni pokoj — osim za one koje je Crkva, nakon brižnog ispitivanja, prglasila blaženima i svetima — zato se po općem kršćanskom običaju molimo i za one pokojne koji su uzorno kršćanski živjeli. Postoji razmjena dobara i sa svetima u nebu. Pri tome smo, dakako, korisnici u punom smislu, mi na zemlji. Oni za nas posreduju i pokazuju nam put u nebeski Jeruzalem: »Dok, naime, promatramo život onih koji su vjerno slijedili Krista, dobivamo novi poticaj da tražimo budući Grad i uočimo koji je najsigurniji put po kojem ćemo među promjenljivim stvarima svijeta moći doći do savršenog jedinstva s Kristom« (LG 50).

Osim neba i čistilišta postoji i pakao. O toj činjenici Gospodin obilno govori, a Crkva dogmatskom sigurnošću uči. Ni II. vatikanski koncil nije prešutio pakla. Opominje nas »da ne budemo kao zli i lijeni sluge potjerani u vječni oganj, u vanjske tmine gdje će biti plač i škrgut zuba« (LG 48). Ako su duše za koje molimo u paklenim mukama, naše im molitve ne mogu koristiti, ali će biti od koristi drugim dušama kojima ih Providnost namijeni.

Mjesec studeni započinje mislima na drage pokojnike. Na Dušni dan, i već dan prije, mase vjernika pohađaju njihove grobove. Nemojmo se zadovoljiti samo time, da im grobove okitimo krizantemama i da ih poškropimo blagoslovljenom vodom, nego se i pomolimo za njihov pokoj i razmislimo o porukama, koje nam šalju iz prekogrobnog života.

PEĆNIK: GROBLJANSKA KAPELA BLAGOSLOVLJENA 4. SRPNJA 1974.

Piše: Predrag Belić

Između dviju velikih revolucija

Ako je istinita navodna D'Alembertova tvrdnja, da je jubilej 1775/6. zakočio Revoluciju za dvadeset godina, onda je još veća istina, da su razne revolucije — ne samo ova Velika francuska od 1789. — obratno ili sasvim onemogućile ili barem znatno oslabile milosne jubileje u XIX. i našem XX. stoljeću smanjivši broj hodočasnika ili, u stanovitim zemljama, svevši ga na ništicu. Tako godine 1800. — to je zapravo posljednja godina XVIII. stoljeća — uopće nije bilo jubileja, jer je patnički papa Pijo VI., kao zarobljenik Direktorija, umro još u kolovozu 1799. u francuskom gradu Valence. Njegov nasljednik Pijo VII. (1800. — 1823.), što ga je za petrovsku službu Crkvi kardinali izabraše u tada austrijskoj Veneciji u ožujku 1800., nije htio, jer je to smatrao nemogućim, da proglasi svetu godinu na pragu XIX. stoljeća. Meta je naime hodočasnika — apostolski Rim — bila još od god. 1797. u stvarnoj vlasti Francuza kao tzv. »Rimska republika« (1798-1807), a zatim pod okupacijom Napuljaca, dok je ostali svijet krvario od napoleonskih ratova ili je pred njihovom neposrednom opasnošću strepio. To su razlozi, zašto je godine 1800. potpuno izostao sveti jubilej.

Mirnija su — barem izvana — bila vremena, kada je Crkvom upravljao neposredni nasljednik Pija VII. papa Leon XII. (1823-1829). On je, prema već uvriježenom običaju baš na Spasovo 1824. proglasio dvadesetu redovitu svetu godinu, a na Badnjak je svečano otvorio sveta vrata, koja se, eto preko 49 godina nisu otvarala — sve od kraja veljače 1775.

U bazilici sv. Pavla izvan zidina, koje sliku donosimo u ovom broju, hodočasnici su mogli vidjeti nemile tragove strašnoga požara, što je pred dvije godine gotovo uništio taj prekrasni spomenik kršćanstva. Umirućem papi Piju VII. okolina nije ništa ni rekla, kako mu užasnom viješću ne bi uskorila smrti. Popravak je trajao kroz četiri slijedeća pontifikata: Leona XII, Pija VIII, Grgura XVI i Pija IX. Ovaj je tek godine 1854., prigodom dogmatizacije Bezgrešnog Začeća, mogao pred brojnim biskupima svijeta ponovno posvetiti ovu divnu baziliku.

Tijekom čitave jubilarne godine 1835. samo bratovština Presvetog Trojstva ugostila je 98.595 stranaca.

Svetu godinu 1825. papa je smatrao polazištem duhovne obnove za samu crkvenu državu i za ostali katolički svijet. Unatoč svojim bolestima, išao je bosonog i moleći se na čelu procesije kroz rimske ulice, služio je redovito misijske propovijedi te je svaki dan dvorio u svojoj palači dvanaest hodočasnika. Te godine nije bilo karnevala u Rimu. Uspjeh je svete godine u moralnoj obnovi naroda bio tako velik u Rimu, da su to morali priznati i oni iz okoline Leona XII., koji su se najprije bili protivili svetoj godini kao tobože nesuvremenoj. Završivši jubilej u Vječnom gradu, papa je proširio svetu godinu na ostali katolički svijet (1826).

Opet je prošlo pola stoljeća do slijedeće svete godine, jer je burna revolucionarna godina 1848. sa svojim posljedicama onemogućila jubilej 1850. Papa Pijo IX. (1846-1878) koji je pred pobunjenicima morao preobučen bježati u Gaetu (u Napuljskome kraljevstvu), nije poslije stišane oluje, što je po gotovo čitavoj Evropi imala mnogo žrtava, smatrao zgodnim da se na veliko »slavi« — pa makar i sveta godina.

Kada je 1874. kucnuo čas, da se najavi novi jubilej, Pijo IX. koji je, prema tradicionalnom računanju, najdulje od svih papa sjedio na Petrovu prijestolju i koji je trideset i dvije godine imao prilike za dvije redovite svete godine (1850. i 1875.), mada nije promašio ovu drugu. Naime od 20. rujna 1870, kada je Kraljevina Italija osvojila posljednji ostatak crkvene države, tj. sam grad Rim, papa je povukao u »svojevoljno zatočeništvo« u Vatikan, iz kojega je do svoje smrti samo dva puta izišao, da uđe u baziliku sv. Petra. Proglasio je, istina, pred Božić 1874. svetu godinu enciklikom GRAVIBUS ECCLESIAE, u kojoj je spomenuo i onaj propust 1850. »zbog žalosnih prilika vremena«, ali su vanjske svečanosti bi-

le jako ograničene zbog gubitka crkvene države. Tako se nisu otvarala sveta vrata, malo je bilo hodočasnika itd. Zato je jače bila naglašena nutarnja strana, što je dobi-

BAZILIKA SVETOGA PAVLA APOSTOLA U RIMU

la naročiti izražaj dne 16. lipnja 1875., kada je Pijo IX. posvetio zemaljsku Crkvu Presvetom Srcu Isusovu. Bilo je pisaca, koji ovaj jubilej nisu računali među redovite svete godine baš zbog manjka vanjskih svečanosti, ali mi ga ipak računamo kao 21. redovitu svetu godinu, jer je Pijo XI. svoju jubilejsku godinu 1925. zvao 23. redovitom.

Dvadeset i druga je, dakle, redovita sveta godina pala na kraj XIX. i na prag XX. stoljeća 1900. Ni papa Leon XIII. (1878-1903) nije nipošto bio oduševljen talijanskom »pljačkom« crkvene države, ali je ipak bio realističniji od svoga predšasnika Pija IX.: htio se pomiriti s vremenom, u prvom redu pomiriti Crkvu i suvremenu kulturu. Isto tako Crkvu i suvremenu Italiju, što ju je zamišljao kao savez državica kojima bi predsjedao papa (stara Giobertijeva i Rosminijeva ideja). Kasnije se zadovoljavao samo uskim pojasom do mora, i napokon tek vatikanskim vrtovima. Premda se ni ovaj minimum nije ostvario u Leonovo doba, ipak je jubilejska godina 1900. slavljena sa svim sjajem. Papa je katolički svijet pripravio apostolskim pismom, kojim najavljuje svetu godinu i enciklikom ANNUM SACRUM kojom poziva na posvećenje ljudskoga roda Presvetom Srcu Isusovu. Zagrebački Katolički List donio je samo kratak sažetak obaju dokumenata, dok je u sarajevskoj Vrhbosni izišao potpuni prijevod iz pera tadašnjega kanonika Ivana Šarića. Odaziv je bio golem. S ponosom možemo reći, da Hrvati nisu htjeli zaostati za drugim katoličkim narodima. O tome svjedoče svečanosti po domovini, a osobito posveta mladeži po raznim hrvatskim krajevima. O svemu je opširno pisao tadašnji katolički tisak. Tko ima u obiteljskoj knjižici ili posudbenoj župnoj knjižici stara godišta Glasnika Srca Isusova (1899. i 1900.), Kršćansku Školu, Vrhbosnu i sl., neka samo posegne za onim pobudnim izvještajima. Još će nas bolje informirati knjižica Slavlje hrvatske omladine (1900) i knjiga Hrvatska omladina pod zastavom Srca Isusova (1901).

Kod hodočašća u Rim, papa je primio pedeset mladih Hrvata i Hrvatica koji su mu predali zlatno srce, album sa preko 160.000 potpisa naših tadašnjih učenika i učenica svih mogućih škola i tzv. »Petrov novčić« — novčani dar vladaru, kome je bila oteta država.

Jedan od dvojice sretnika, koji su ispred sviju uručili Leonu XIII. taj album, bio je tadanji travnički učenik V. razreda gimnazije (danas bi to bio prvi) Petar Kačić-Perica, potonji isusovac, pučki misionar i pjesnik. On je upravo za svetu godinu 1900. i njen vrhunac — posvetu Srcu Isusovu — spjevao svakom hrvatskom katoliku poznatu davoriju »Do nebesa nek se ori«, bez koje — kao i bez one »Zdravo Djevo« također od istog pjesnika o. Perice — ne može se ni zamisliti kakova veća vjerska svečanost u našem narodu. Budući da pripjev davorije svršava stihom: ». . . za krst časni bijuć boj«, budući da je te iste svete 1900. godine u Zagrebu održan Prvi katolički kongres a po svoj se domovini omladina posvetila Presvetome Srcu, to onda Crkvi neskloni pisci zovu tu godinu početkom hrvatskoga militantnoga (tj. borbenoga) katolicizma. Tim se izrazom za Mahničev pokret i kasniju katoličku akciju znadu gdjekada s notom omalovažavanja služiti, možda u najboljoj vjeri, i neki katolici današnjice, kojima je nekako simpatičniji dijalog II. Vatikanskog sabora. Samo, ne smijemo nipošto zaboraviti, da je ona borbenost bila u prvome redu defenzivna, tj. upravljena na obranu od tzv. »naprednjaka«, koji su imali namjeru ne samo ukloniti tobože »mračne« ideje Srednjega vijeka, nego i sam katolicizam kao takav. Tek u drugotnom smislu »militantnost« je mogla imati za cilj ponovno vraćanje zalutalih . . .

Da svetom godinom 1900. i posvetom ljudskoga roda Srcu Isusovu na pragu XX. stoljeća nije naviješten rat slobodi čovječanstva, nego naprotiv duhovni pokret za njegovo oslobođenje, prekrasno je pokazao sada već pokojni francuski povjesničar i akademik Daniel-Rops. U uvodnom poglavlju knjige Borba za Boga (Un combat pour Dieu) gdje obrađuje povijest Crkve od 1870.

do 1939. autor suprostavlja njemačkog pjesnika Fridrika Nietzsche-a, koji je upravo 1900. umro, papi Leonu XIII., koji je također stajao pred otvorenim grobom.

U jednom spisu preteča nacističke etike Nietzsche priča o luđaku, koji je usred bijela dana došao na trg vičući: »Tražim Boga! Tražim Boga! Ljudi su se sjatili i stali najprije smijati. Ali ih ludi čovjek probode pogledom te uze govoriti:

»Kuda se djenuo Bog? — Ja ću vam to reći: Mi smo ga ubili: Vi i ja! Mi smo svi njegove ubojice . . . Ali kako smo to učinili? Kako smo mogli ispiti more? Tko nam je dao spužvu, da zbrišemo čitav horizont? Što smo učinili, kad smo Zemlju oslobodili od Sunca? Kuda se ona sada kreće? Kamo se krećemo mi? Dalje od svih Sunaca? Ne rušimo li se neprestance? Natrag, u stranu, naprijed — u svim smerovima. Postoji li još jedno 'gore' i 'dolje'? Ne lutamo li kroz beskonačno ništavilo? . . . Ne pada li noć i sve gušća noć? Ne moraju li svjetiljke već prije podne biti upaljene? Ne čujemo li još buku grobara koji pokapaju Boga? Zar ne njušimo ništa od Božjega raspadanja — da, i bogovi se raspadaju! Bog je mrtav! Bog ostaje mrtav! I mi smo ga ubili! Kako ćemo se utješiti mi ubojice svih ubojica?«

Baš u vrijeme, kada je Nietzsche odlazio s ovoga svijeta, Leon XIII. davao je katolicima sasvim drugačiju poruku. »Enciklikom ANNUM SACRUM posvećivao je sav ljudski rod Presvetom Isusovu Srcu, tom simbolu ljubavi, kojom Bogočovjek ljubi sve, čak i one koji ga ignoriraju, čak i one koji ga napadaju, čak i one koji ga poriču«. A enciklikom TAMETSI FUTURA od 1. studenog 1901. pokazivao je »u otkupiteljskoj Kristovoj žrtvi najdublji smisao svega što se događa na zemlji, alfu i omegu čovjeka i njegove sudbine«. Ako približimo te suprotne tekstove Nietzschea i pape, otkrit ćemo duhovnu dramu, kojoj su XIX. stoljeće i njegov nasljednik XX. ujedno i sadržaj i pozornica. Na jednoj strani pobuna inteligencije protiv Boga kao lešine što kvari zrak u našem društvu. Na drugoj spoznaja upravo na temelju alarmantne situacije kršćanstva, da se moramo usuditi biti aktivniji i vjerniji, te da na mjesto čovječanstva bez Boga, proglasimo Njegovu apsolutnu vlast!« Kao da su se ljudi okladili! Crkva Isusa Krista prkosi onima koji je niječu. Njena povijest već skoro čitavo stoljeće nije drugo nego povijest toga prkosa«. Kakovu je slobodu nacizam, taj najbolji Nietzscheov učenik, donio čovječanstvu, svima je poznato . . .

DŽEPNI KALENDAR
ZA 1975. GODINU

— na omotnoj stranici vrlo lijepa slika Meštrovićeve skulpture »Povijest Hrvata« s posebnim osvrtom na naše iseljenike.

Cijena 3 dinara

Narudžbe: Franjo Birek
Palmotićeva 33
41 000 Zagreb

U
JUBILARNOJ
GODINI
SRCA ISUSOVA

GLASNIK — sadržajniji
ljepši
kvalitetniji

ČITAJTE I ŠIRITE GA!

SRCE ISUSOVO NA AMERIKANSKI NACIN

Glasoviti reklamni fotograf Bob Arteaga u St. Louisu vjeruje u obećanja Srca Isusova. Zato je svoju obitelj i svoje poduzeće davno već posvetio Srcu Isusovu Kad je 6. ožujka 1946. otvorio svoj studio upravo nasuprot stare katedrale u St. Louisu stavio je na počasno mjesto u dvorani za primanje sliku Srca Isusova od glasovitog meksičkog umjetnika Ibarrana. Tada je njegov prijatelj isusovac o. Eugen Murphy, osnivač radio i televizijskoga »Programa Srca Isusova« njegovu obitelj i poduzeće posvetio Srcu Isusovu. Devet godina kasnije o. Eugne Murphy opet blagosliva njegov novi studio. G. 1972. Bobov se posao tako razvio da je izgradio nove prostorije i opet dolazi o. Murphy da blagoslovi njegovu obitelj i njegovo poduzeće. Izvorna slika prve obiteljske posvete nalazi se opet u salonu za primanje, i to na istaknutom mjestu, da je mogu vidjeti svi posjetioci.

U privatnoj objavi sv. Margareti Alacoque Isus je obećao štovateljima svoga Srca: »Izlit ću obilje blagoslova na sve njihove pothvate. Blagoslovit ću također i kuće gdje bude izložena i čašćena slika moga Presv. Srca.«

Možda nam sve to skupa može izgledati malo proračunano, trgovački i daleko od evanđeoskoga duha. Da, kad bi glavni motiv naše posvete obitelji, ili u ovome slučaju poduzeća, bila samo materijalna korist, onda bi to tako i bilo. Ali ako je glavni motiv posvete Srcu Isusovu ispovijedanje, očitovanje i priznavanje pripadnosti Isusu Kristu, onda su uspjesi i blagoslovi koji prate posvetu samo posljedica onoga prvoga i glavnoga.

Mislim da se takvo ponašanje može i biblijski opravdati. Bog je starozavjetne pravednike: Abrahama, Izaka, Jakova, Joba, Tobiju blagoslovio i materijalnim dobrima, koja su bila slika onih duhovnih dobara što će ih donijeti mesijanska vremena. Zato ako je blagoslovio i poduzeće Boba Arteage uspjehom i procvatom, to je samo znak onih daleko većih duhovnih dobara koja po posveti obitelji Srcu Isusovu izlijeva na sve njezine članove.

II vatikanski sabor jasno uči: »Za vjernike je jedno sigurno: pojedinačna i kolektivna ljudska djelatnost, taj divovski napor kojim ljudi tijekom vjekova nastoje da poboljšavaju svoje životne uvjete, promatran u sebi, odgovara Božjoj zamisli. . . To vrijedi i za najobičnije dnevne poslove . . .« (Usp. Uredbu o Crkvi u suvremenom svijetu »Radost i nada« broj 34). Tko će onda zamjeriti čovjeku koji i svoj rad i svoje poslovanje posvećuje Srcu Isusovu? Čitav kršćanski život, ne samo onaj strogo vjerski, treba da pripada Gospodinu. I kad govorimo o posveti obitelji ili ustanova Srcu Isusovu, onda baš to želimo postići.

Američki katolicizam mnogi nazivaju tradicionalnim. Možda je zato u njemu pobožnost Srcu Isusovu još uvijek tako živa. Ali to je, uvjeren sam duboko, i njegova prednost i njegov blagoslov. Isus je središte, početak i svršetak svega. Zato sve ono što nas dovodi bliže k njemu ima uvijek veliku vrijednost, pa tako i pobožnost Srcu Isusovu. Ona nije ništa drugo već životna povezanost s osobom Isusa Krista u ljubavi i povjerenju. Zato i traži od kršćanina daleko više od nekih pobožnih vježbi.

Josip Antolović, DI

Rosa na žezi

Ljetno jutro u glasovitom kupalištu, u kojem vlada potpuno svjetski duh, a traži se samo radost i užitak.

Iza burne noći s treskom gromova i okrepnom kišom, u zabitnom parku, na klupi, okruženoj suncem i zelenilom, sjedi žena srednjih godina. Drži u ruci knjižicu i zadubeno čita. Ne! Ona MOLI. Knjiga u ruci pravi je pravcati molitvenik.

— Ujutro nisam imala vremena, nego sada, pošto sam nakupovala dnevne namirnice, želim se povući u ovaj miran kutić i — moliti ...

Dok toliki drugi jure za užicima, ona u parku slavi Boga za sebe i za druge, hrani dušu Božjom snagom. Zaziva Božji blagoslov na cijelu okolinu, da svijet bude ljepši, bolji i sretniji.

Svijet neće propasti dok ima samo nekoliko takvih molitelja, a ima ih diljem svijeta više nego što se misli ... J. B.

Duhovne vježbe za svećenike

od 4. do 8. studenog, vodi o. Petar Ribinski

od 18. do 22. studenog, vodi o. Aleksandar Barbalić

U prosincu tečaj od 10. do 14. vodi o. Vladimir Pribanić, a počinje, izuzetno, u utorak navečer te završava u petak uvečer.

ISUSOVCI
Rakovčeva 12
51410 OPATIJA

Glas nam dolazi od naše MARIJE o kojoj smo pisali u posljednjem broju

Poštovana redakcijo!

Molim malo prostora da izrazim zahvalnost našim poštovanim čitateljima. Stavljajući onaj snažni naslov »Vidjela sam Krista raspetoga«, računala sam s tim da križ nikoga nije mimoišao, da vjernici, ukoliko su više patili, više prepoznavaju Krista u braći koja pate.

I zaista: Gospođa »Marija«, prikovana uz invalidska kolica, zapuštena, i gotovo ostavljena od najbližih, nije ostala sama! Stigla su pisma ohrabrenja, i novčani prilozi iz raznih mjesta. Pošto darovatelji nisu naveli svoje adrese, želimo se preko našega lista zahvaliti: katolikinji iz Karlovca, s. Davorini, M. P. iz V. Gorice, E. F. iz Belišća, B. P. iz Carevdara, zatim časnim sestrama sv. Križa, i mnogim susjedama, koje su pomogle nemoćnoj ženi, koliko su mogle.

Pokazalo se da vjernici ipak visoko cijene i ozbiljno shvaćaju besmrtne ideale trpljenja, žrtve i odricanja. Tim više, što je u ovom slučaju mlada i poletna žena žrtvovala svoje zdravlje i pokretljivost svetinji zdravog materinstva, privrženosti Raspetom, neuništivoj i silnoj Ljubavi.

Budući da bolest gospođe Marije ne izgleda neizlječiva, naše časne sestre su je otpremile u bolnicu u N. Za sakupljeni novac su joj kupile sve što je potrebno, jer je zaista na svemu oskudijevala.

Njezina radost zbog ukazane pažnje, bila je nevjerojatna. Ali kad je prošao prvi taj val sreće, Marija je stvorila čvrstu odluku: sve pokušati da ozdravi, da se vrati iz bolnice izliječena i pokuša sakupiti svoju gotovo rasutu obitelj.

Ne moramo biti stručnjaci za medicinu da bi znali koliko je važno bolesnika ohrabriti, dati mu do znanja da mislimo na njega, da računamo s njim. Osobno sam uvjerena koliko koristi nekoliko toplih, jezgrovitih pisama, koliko daje sigurnosti i samopouzdanja, spoznaja da nismo zaboravljeni.

Marija mnogo misli na svoje nove prijatelje i pita da li je neskromno ako zamoli da joj čitaoci i dalje pišu? Osobito sada, kad je u bolnici, odvojena od svoje djece, od svih poznatih. Nisu li joj sada naše molitve i riječi ohrabrenja vrlo potrebne? Isto kao što je njezina žrtva potrebna u nedokučivim planovima Providnosti.

Jelica

IZLOG KNJIGA

Žarko Ilić: HERCEGOVINA U CRKVI. Izdavač »Naša ognjišta«, Duvno 1974. Posvećeno utemeljitenjima Hercegovačke franjevačke provincije i Mostarske biskupije uz 130-obljetnicu utemeljenja.

Josip Antolović: S DUHOVNIM VELIKANIMA KROZ ADVENT i BOŽIĆ, Zagreb 1974. Izdao i odgovara J. Antolović. Kratki prikazi svetaca označenoga vremena. Cijena Naručuje se kod: R. Breber, Zagreb, Palmotićeva 33

Andrija Vranc: KURSILJO, mali tečaj radosnog naviještanja kršćanstva. Izdaje Kršćanska sadašnjost, Zagreb, Marulićev trg 14. Cijena 10 dinara.

Josip St. Ivić: U SUSRET VJEČNOSTI. Pobožne popijevke. Izdaje Biskupski ordinarijat Đakovo, 1973.

DANICA 1975. — Najstariji i najpoznatiji hrvatski katolički kalendar, najraširenija i najčitanija knjiga Hrvata katolika. Oprema: Alfred Pal, 224 str. — Cijena 20 d. Narudžbe: H. K. Društvo sv. Ćirila i Metoda. Trg kralja Tomislava 21

Sv. BONAVENTURA: PUT DUHA K BOGU. Izd. Kršćanska sadašnjost. Cijena 25 d. Izdano u povodu 700 obljetnice smrti sv. Bonaventure

SNAGA SUSRETA: Činiti istinu. Izrađeno prema kanadskom originalu. Priredila skupina suradnika PAKSA. Izdaje Kršćanska sadašnjost. Cijena 40 ND

SNAGA SUSRETA: MUŠKO I ŽENSKO STVORI IH. Katehetski priručnici Pastoralno-katehetske službe Kršćanske sadašnjosti. Cijena 40 d.

MISIJE

Uređuje: Juraj Gusić

MISIJSKA NAKANA AM

LAICI I MISIJE

Poziv laicima da aktivno sudjeluju u apostolskom radu Crkve ne smijemo shvatiti kao očajni krik za posljednjim četama Božjega naroda. Taj poziv je prije posve obična i redovita dužnost koja se tiče svakog svjesnog kršćanina. II. vatikanski sabor govori vrlo često, a osobito u dekretu o apostolatu laika, o sveopćoj dužnosti apostolata. Sudjelovanje laika u misijskom apostolatu ne temelji se samo na pozivu Crkve, već je i izričita volja i nakana Isusa Krista.

Po sakramentu krštenja svaki je kršćanin pridružen Kristu te na svoj način sudjeluje u trostrukoj Gospodinovoj misiji: svećeničkoj, kraljevskoj i proročkoj. Iako svećenici i laici na različite načine sudjeluju u Kristovu mesijanskom poslanju, ipak i laici imaju od samoga Krista poziv da sudjeluju na proširenju Božjega kraljevstva na zemlji.

Naša misijska nakana na općenit način govori o sudjelovanju u naviještanju Evanđelja. To se može shvatiti u vrlo širokom smislu, tj. da svatko prema svojim mogućnostima sudjeluje u misijskom apostolatu. To može biti primjerom istinskoga kršćanskoga života, molitvom, žrtvom, milostinjom, djelima kršćanske ljubavi.

Nakanu možemo shvatiti u užem smislu, da, na primjer, laici poučavaju u katekizmu, da odgajaju bilo mlade bilo starije u pravom kršćanskom životu. Ako se sve to čini savjesno, odgovorno, u suradnji i u poslušnosti s hijerarhijom, mogućnosti su rada vrlo velike, a mogu donijeti i obilne plodove.

Dakako da se laici koji će sudjelovati u izravnom naviještanju Evanđelja moraju za tu službu dobro i pripraviti, osobito temeljitim proučavanjem Svetoga pisma, dogmatike i moralke. Uz znanje moraju gajiti i razvijati i veliku ljubav prema Isusu Kristu i dušama, jer će samo ta ljubav biti pravi i djelotvorni pokretač njihova rada. Svaki pravi apostol po primjeru sv. Pavla ili sv. Franje Ksaverskoga mora prvo sam gorjeti za Krista i njegovo djelo. Ima divnih primjera i laika koji su se istaknuli u naviještanju Evanđelja, ali je njihov broj još uvijek premalen. Stoga valja moliti Gospodara žetve da pošalje i radnike laike u svoju žetvu.

Josip Antolović

KRALJICA I MAJKA INDIJSKE CRKVE

UZ DUŠNI DAN

Blagdan Svih Svetih i Dušni dan jesu dani kad se sjećamo svih onih koji su nas već ostavili prešavši iz smrtnosti u besmrtnost, iz vremena u vječnost, iz vjere u blaženo gledanje Boga licem u lice ili se bar pripravljajući kroz čistilište očekuju sa sigurnošću svoj vječni susret sa svojim Stvoriteljem.

U te dane svaki od nas sjetit će se svojih dragih i nastojat će im pohoditi grob, na njemu zapaliti koju svjećicu i staviti koju kitu cvijeća, te pomoliti se za ispokoj njihovih duša.

Prijatelji misija tih će se dana sjetiti prije svega naših dragih pokojnih misionara koji su svoj život i svoje sile i sposobnosti žrtvovali za spas mnoge braće u dalekim krajevima. Zaslužili su da za njihove duše sklopimo ruke i izmolimo koji Očenaš. Ta oni su pošli na tu Božju njivu kao zastupnici naše mjesne Crkve u ime svih nas. Preko njih smo mi svjedočili da je naša Crkva shvatila Kristovu riječ: »Idite po svem svijetu i propovijedajte Evanđelje svakom stvorenju!« Po njima smo se bar djelomično oduživali Bogu i Crkvi za dar svete vjere.

No isto tako to su dani kad se moramo sjetiti i svih onih pozadinskih misionara i misionarki koji su pomagali naše misionare i misionarke u dalekim misijskim zemljama molitvom, žrtvom i materijalnim prilozima. I oni su zaslužili da ih u ove dane ne zaboravimo, jer su mnogi od njih svojim primjerom poticali druge da se jednako žrtvuju za misije i misionare. Oni su svojim pozadinskim radom za misije omogućivali da se u tim dalekim misijskim krajevima odgoji koje svećeničko ili redovničko zvanje, da se spasi koje zapušteno dijete, da gdjekoja obitelj po njihovim dobrim djelima upozna Kristovu ljubav.

Zar nije zaslužila takvu molitvu i sjećanje pokojna **Draga Glavović** iz Janjine, o kojoj je njezin bivši župnik napisao ovo divno priznanje:

»Molila je, radila i žrtvovala se za misije. U duši je živo proživljavala sudbinu tolikih misionara. Dopisivala se s ocem **Antom Gabrićem** i čitala njegove izvještaje iz misija kao da čita pisma svoje djece iz tuđine. Mnogima je čitala ta pisma i propagirala misije.

Bolovala je na bubrezima, ali je sve to strpljivo podnosila prikazujući boli i patnje za misije. Odvezli su je u bolnicu u Dubrovnik. I tu je mislila na misionare. Primila je zadnju socijalnu pomoć i sve je to poslala za oca Gabrića. Nakon toga je sveto umrla kako je i živjela. Umrla je 20. svibnja ove godine«.

Takva je velika apostolska duša bio i **Petar Dicca** i njegova žena Marija, koji su velikodušnim darovima pomagali ne samo oca Gabrića nego i mnoge druge misionare i misionarke. On je bio rodom iz Konjica.

A koliko još ima nepoznatih pozadinskih misionara i misionarki koji su već ostavili ovaj svijet i kojima je potrebna molitva da što prije prime vječnu plaću u Božjem zagrljaju! Pomozimo im u ime misija i misionara i tolikih duša kojima su pomogli doći do svjetla vjere. Onda će se jednom naći drugi koji će se isto tako pomoliti za nas i u domovini i u misijskim krajevima.

Da, pokoj vječni daruj, Gospodine, i pokojnim misionarima i prijateljima misija . . .

Juraj Gusić

INDIJA

UMRLA JE MAJKA GABRIJELA

Već je »Blagovijest« javila o smrti Majke Gabrijele Mihillit, zemljakinje i sunarodnjakinje Majke Terezije. No o tome nam javlja i otac Gabrić nekoliko redaka, pa ih ovdje donosimo da i čitatelji našeg Glasnika upoznaju tu pokojnu misionarku. Otac Gabrić piše o njoj:

Umrla je dobra Majka Gabrijela mirno i potiho, kako je i živjela. Radila je i žrtvovala se do kraja za siročad u raznim školama i sirotištima svoga Reda Lorentinki, za siromahe i bijednike gdje god bi ih srela. Radina i praktična, i u najtežim časovima prošlog rata ona je uspjela nabaviti i isprositi hrane, odijela i goriva. Nikakve poteškoće nisu je mogle zaustaviti. Sa smiješkom na usnama i s pouzdanjem u srcu išla je junački naprijed. Iako slaba zdravlja, bila je radina kao pčela.

Rođena je u Skoplju 14. kolovoza 1914. Krsnim imenom se zvala Anastazija ili Nasta. U osamnaestoj godini, privučena primjerom Majke Terezije, ostavlja domovinu i stupa u red Lorentinski u Irskoj. Nekoliko mjeseci ostaje u Loreto Abbey, Rathfarnam nedaleko Dublina. Iza toga odlazi u Indiju u novicijat u Darjeelingu. Prije nje su tamo došle Majka Terezija i Majka Magdalena.

Poslije novicijata najprije je radila s Majkom Terezijom u velikom lorentinskom kolegiju St. Mary's u Kalkuti. Taj samostan ima dva dijela: jedan za bengalske i jedan za angloindijske djevojke. Samo Isus zna koliko se Majka Gabrijela tu žrtvovala za svu tu djecu, koje je u dvije škole bilo oko 700.

Radila je također u samostanima u Simli, Lucknowu, Asansolu i Delhiju.

Početkom ove godine bila je teško ozlijeđena u prometnoj nesreći u Kalkuti. Dok je bila na oporavku u Simli, oboli i morala je biti operirana. Posljedice operacije njezino krhko zdravlje nije podnijelo. Umrla je u svojoj 60. godini, dana 23. lipnja ove godine, na misijskoj postaji Simla. Tu je i pokopana.

Dobra Majko Gabrijelo, počivaj u miru Božjem i blagoslovi nas iz lijepoga neba da bismo Te mogli nasljedovati u ljubavi i samilosti prema siročadi i siromasima!

Uz stotu obljetnicu morapajske župe

Otac Stjepan Polgar, misionar u Bengaliji, poslao nam je za »Glasnik« odulji dopis o svojoj župi Morapai, koja će 1975. godine proslaviti svoju stotu godišnjicu. Iz tog njegova pisma vadimo najzanimljivije stvari.

Morapai, 11. rujna 1974

Misijska postaja Morapai osnovana je 1875. godine, pa bi prema tome, slijedeće godine morala proslaviti svoju stotu godišnjicu.

Ovdje iznosimo neke podatke o toj našoj misiji, koja je od oko 1930. godine bila povjerena našim misionarima.

Brojčano stanje župe. Ove 1974. godine imali smo na području naše župe 3.769 katolika raštrkanih u 16 sela. Neka od tih sela udaljena su od Morapaja i do tri sata hoda. U kišno doba možemo ih obilaziti samo u čamcima, dok u suho doba idemo pješice ili biciklom.

Imamo 11 kapelica, uključivši tu i dvije crkve u Morapaju, od kojih je jedna časnih sestara. Kapelice su od cigala, samo su četiri sa zidovima od nabijenog blata. Nadam se da će nova zidana kapelica i dispenzarij u Diamond Harbouru biti svršeni oko Božića ili Nove godine. Tako ćemo imati 12 kapelica.

Brojčano imamo najviše katolika u ovim selima: Morapai 759, Lokhikantipur 585, Dhanghata 488, Radhanagor 293, Magrahat 275, Banspalla 243, Išoripur 219, Doričok 210 duša.

Sirotišta. U župi imamo dva sirotišta: jedno za djevojke u zavodu časnih sestara, a drugo za dječake, ovdje u župnom dvoru. Kako država Zapadni Bengal plaća za tu siročad, to od prošle godine šalje ovamo ne samo kršćane,

nego i hinduse i muslimane. Ti dečki idu s drugom djecom u našu crkvu i lijepo se ponašaju. Nikome od njih ne govorimo da postane katolik. Ali ako ih dragi Bog zove, On će naći načina da ih privuče k sebi.

Škole. U osnovnoj školi imamo više od 150 dječaka, a časne sestre imaju oko 170 djevojčica. U srednju školu u Lokhikantipuru ide 30 dječaka i desetak djevojčica.

Industrijska škola. Ovdje u Morapaju već mnogo godina vrlo lijepo radi industrijska škola. Vode je časne sestre. To je škola za djevojke. Tu one uče tkati, šivati i plesti. Kada dođe tim djevojkama vrijeme za udaju, mnogi ih traže zbog njihova znanja.

Redovnička zvanja. Ove godine je nekoliko mladića iz naše župe položilo svoje prve zavjete u muškoj grani kongregacije Majke Terezije »Misionara ljubavi«. Drugi su pak stupili u isti novicijat. Tri su mladića iz našeg sirotišta otišla na tri tjedna da vide što rade redovnici Majke Terezije, »Braća kršćanske ljubavi«.

Neke djevojke iz ove župe stupile su u novicijat domaće kongregacije sv. Ante, a druge se spremaju da nakon svršetka školske godine stupe u druge redovničke zajednice.

Dispenzarij. Prije nekoliko godina, kad su Loretinke napustile Morapai, preuzele su dispanzarij domaće sestre iz kongregacije Kćeri sv. Ane. Lijepo rade i uvijek imaju koga liječiti.

Školske stipendije. Ove godine imamo 37 stipendija za mladiće i djevojke. To je mjesečna pomoć za školovanje naše mladeži koja nije ni u kakvom institutu nego kod roditelja. Svaka obitelj kojoj pripadaju ta djeca dobiva 300 rupija godišnje. A to znači za te ljude veoma mnogo, kad imaju jedva najnužnije, da baš ne umru od gladi.

UNUTRAŠNJOST MORAPAJSKE ŽUPNE CRKVE

Ako bi me netko pitao kako sam došao do tih stipendija, onda odgovaram: preko kongregacije Majke Terezije. Ona ima po raznim državama pomoćnike svoga djela. Tako ti pomagači nadu dobročinitelje za stipendije koje onda dostave raznim misijskim ustanovama i župama. I baš smo joj za to veoma zahvalni. Tako ćemo s vremenom moći odgojiti inteligenciju naših, inače siromašnih katolika. A to znači povećati ugled i utjecaj Katoličke Crkve u Indiji, napose ovdje u Bengaliji.

Kad već spominjem Majku Tereziju, onda moram o njoj još nešto reći. Dana 8. svibnja ove godine jaka oluja odnijela nam je cijeli krov s jedne zgrade i bacila ga na staru školu, a odanle ga prebacila na župni stan i razbila oko 50 azbestnih ploča. Šteta je iznosila oko 5.000 rupija. Kad sam nakon toga zamolio nadbiskupa da mi pomogne popraviti tu štetu, on me uputio k Majci Tereziji. Onda još nisam znao da je i ona tog istog dana pretrpjela veliku štetu u Dum Dumi. Oluja je srušila na njezinu sirotištu krov i ubila jednu osobu koja se nije na vrijeme sklonila. Tako je Majka Terezija zamolila za pomoć i ona joj je stigla iz inozemstva i tuzemstva. Kad sam, dakle, ja došao k njoj i objasnio joj čitavu situaciju, ona mi samo reče da malo pričekam. Otišla je i malo zatim mi donijela čitavu svotu i k tome pridodala još sto rupija. Tako sam s tim novcem mogao nabaviti nove ploče od azbesta i grede i platiti radnike.

No istog dana ona mi reče da u nekim njenim ustanovama u Kalkuti nemaju dosta riže i šećera. Radi toga je dala obavijest u novine. I kao čudom, u samostan su stizale pošiljke riže i šećera. A meni su se orosile oči suzama kad sam vidio kako jedan siromah pomaže drugom siromahu . . .

Ekonomsko-socijalna pomoć. U dvije zadnje godine dobili smo preko indijskog Caritasa pšenice i ulja, pa smo s tom pomoći mogli iskopati oko 200 većinom novih ribnjaka. To je silna pomoć narodu, jer su ribe prilično skupe i donesu ljudima priličnu svotu novca. Druga je pomoć od tih ribnjaka što se iz njih mogu navodnjavati vrtovi i riža za sušne sezone.

Sagradili smo i tri milje nasipa od Morapaja do Magrahata. To će nam olakšati put do željezničke stanice u Magrahatu.

Sad se spremamo na samu proslavu stogodišnjice misije. Prije svega nastojat ćemo održati misije po svim selima i duhovne vježbe za razne skupine vjernika. A sama proslava imala bi kao svoj vrhunac blagoslov crkvice i

dispenzarija u Diamond Harbouru. Stoga se moramo žuriti s gradnjom tih objekata. No za to nam treba još sredstava. Svim dobročiniteljima već unaprijed od srca zahvaljujem na dobroti.

Darove možete slati na urednika misijske rubrike. Adresa je ista kao i »Glasnikova«.

Želim Vam sve najbolje od Gospodina! Odani Vam u Isusu

Stjepan Polgar, DI

Majka Terezija zahvaljuje . . .

Neki su dobročinitelji misija poslali svoje priloge za Majku Tereziju i njezin karitativni rad među gubavcima, umirućima, zapuštenom djecom i ostalima kojima je potrebna pomoć. Da se prijatelji te velike misionarke ljubavi osvjedoče svojim očima, ovdje donosimo kliširanu zahvalnicu i prijevod. Zahvalnicu je potpisala Majka Terezija osobno svojom rukom.

SENDER:
MISSIONARIES OF CHARITY
54 A, LOWER CIRCULAR ROAD,
CALCUTTA 16.

21st May, 74.

Dear Friends in Yugoslavia,

On behalf of the poor, we wish to thank you for your generous donation, for which please find enclosed of Official receipt.

We will continue to remember you with thankgiving and prayer in our witness of Christ here.

God bless you
M. Teresa r

Hrvatski tekst zahvalnice:

21. svibnja 1974.

Pošiljalac: Misionarke Ljubavi
54 A Lower Cercular Road
Calcutta 16

Dragi prijatelji u Jugoslaviji!

U ime siromaha želimo vam zahvaliti za vaš velikodušni dar, za koji izvolite službenu potvrdu primitka.

I nadalje ćemo vas se sjećati sa zahvalnošću u molitvi i u svjedočanju za Krista ovdje.

Bog vas blagoslovio
M. Tereza

Na poleđini te potvrde otisnute su riječi:

... Bijah gladan, i dadoste mi jesti;
bijah žedan, i napojiste me;
bijah putnik, i primiste me;
bijah gol, i obukoste me.

ŠTOGOD STE UČINILI JEDNOME OD MOJE NAJMANJE BRAĆE, MENI STE UČINILI.

Riječi našega Gospodina Isusa Krista

S velikom zahvalnošću i obećanjem da ćemo se moliti za vas.

ZAMBIJA

RJEŠAVAMO PROBLEM VODE

Časni brat Benedikt Fostač ponovo se javio jednim svojim dopisom, u kojem nam opisuje problem vode u sušno doba i što su oni učinili da taj problem riješe.

Lusaka, 10 kolovoza 1974.

Želim vam napisati nekoliko riječi o našoj žeđi i vrućini.

U našoj misiji ima mnogo mjesta gdje se voda cijeni kao kod nas dobra šljivovica. U kišno doba, koje traje od prosinca do početka travnja, jeftina je jer je ima na svakom koraku. Ali od travnja do prosinca nema tu kiše, a sunce grije i sve osuši, pa tako na mnogim mjestima voda postaje pravi problem.

Obilazio sam mnoge udaljene škole, pa sam vidio kako tamo cijene vodu, jer je treba donositi iz udaljenosti od tri i više kilometara. Upravo sam nedavno bio u posjetu jednoj takvoj »suhoj« školi. Opazio sam kako oveća posuda visi na drvetu. Upitao sam učitelja da li je to u posudi »kaćasu«. Kaćasu je doista prava paklena voda koju narod kuha i peče. To je jaka rakija. Od nje neki upravo polude ili čak i umru. Učitelj mi reče: »To je voda za piće, koju djeca donose iz prilično velike udaljenosti. Kad je potrebno, mi iz te posude uzimamo vodu i pijemo, ali pazimo da se ni jedna čaša ne prolije uzalud.«

Nekoliko riječi o tom drvetu. U tome mjestu vlada nesnosna vrućina. I eto, dragi Bog im je dao tako dobro i lijepo drvo. Kad nije kišno doba, sva se školska obuka odvija pod tim drvetom. To je golemo drvo koje svoje grane pušta vodoravno sve naokolo, a jedva dva metra od zemlje. Izmjerio sam njegovu širinu. Od stabla na jednu stranu grane pružaju se 25 koraka, a tako i na drugu, što znači promjer od 50 koraka. Tako svi mogu stati u hlad tog jedinog drveta.

Na misijskoj postaji Kasisi mi smo upravo riješili problem vode. Tu ima oko 400 djece u dvije škole, a tolika grla treba napojiti i oprati tolika tjelesa. A odakle tolika voda? Dva kilometra od škole nalazi se oveći potok iz kojeg se pumpala voda, ali i on u sušno doba ima tek neznatno vode. Mi smo, dakle, na željeznu konstrukciju podigli tankove u visinu. Njih punimo vodom iz bunara što smo ga provrtali cijevima. Išli smo u dubinu 240 stopa. Vrtalo se gotovo dva mjeseca, jer smo više puta naišli na pećinu, pa je bilo muke i nevolje dok smo je probušili. Sada nitko ne žali tog truda, jer imamo obilno vode i u sušno doba. Sadržaj jednog tanka iznosi 2.000 galona. Električna pumpa napuni oba tanka za nepuna dva sata.

Dok sam podizao tu željeznu konstrukciju, pomogao mi je jedan mladić koji je neustrašiv i ne boji se penjati, pa je on stavljao šarafe po toj konstrukciji. Upravo taj mladić zaželio je da postane isusovac kao časni brat pomoćnik. Rekao sam mu neka dobro razmisli i neka razgovara s majkom. Tjedan dana kasnije eto njega s majkom k meni. Pitao sam je o toj stvari. Ona je bila sretna što joj sin to želi i ponosna je što joj je dragi Bog iskazao tu milost. Vas pak molim da to zvanje svojim molitvama potpomognete. Tako će me imati netko naslijediti u mome poslu.

Puno iskrenih pozdrava svima! Odani Vam i zahvalni

Br. Benedikt Fostač, DI

PRIJATELJI MISIJA

Tko od Vas još nije nabavio knjigu ŽIVOTNI PUT JEDNOG MISIONARA, neka to učini što prije. Tu ćete iz sakupljenih pisama i članaka oca Ante Gabrića, našeg bengalskog misionara, upoznati kolike napore mora podnijeti jedan misionar ako želi s uspjehom donositi Radosnu vijest Kristovu dušama koje Krista još ne poznaju. Knjiga ima dva dijela. Prvi dio stoji 50 dinara, a drugi 60 dinara. Naručuje se na adresu: Rudolf Breber, Palmotićeva 33., 41001 Zagreb, pp. 699.

ZAHVALNICE

ZAHVALJUJEM PRESVETOM SRCU ISUSOVU, PREČISTOM SRCU MARIJINU

... za sve primljene milosti. — T. D., Petrovaradin
... za milosti i pomoći udijeljenoj na završnom ispitu. — Maturantica Marija, Kaptol
... sv. Josipu i sv. Antunu za zdravlje. — Julijana Jagodić, Paljevina
... Gospi od brze pomoći, sv. Josipu i sv. Antunu na pomoći obitelji i na uspjehu unuka u školi. — P. K., Piškorevci
... na uslišanoj molbi za spas moje duše i preporučam jednu osobu, koja je u opasnosti. — N. N.
... Gospi od brze pomoći, o Leopoldu, o. Antiću i dušama u čistilištu na ukazanoj pomoći. — Z. V.
... na primljenoj milosti. — F. J., Varaždinske Toplice
... i o. Leopoldu na primljenoj milosti i za dobar uspjeh u školi. — D. A., Cres
... za sretan porod kćeri. — Kćer mi je dva puta rodila mrtvo dijete. Onda smo se zavjetovali Srcu Isusovu i Majci Božjoj i kćer je sretno rodila. — Drago Boričević, Cvetković
... i sv. Anti na primljenim milostima. — Magdalena Dančuo, Ogulin
... sv. Josipu, sv. Anti i sv. Nikoli Tav. na svim milostima. — Ana Bandov, Žabljak
... na uslišanoj molitvi. — I. C., Križanec
... sv. Josipu i m. Klaudiji za tri uslišane molbe. — N. N., Varaždin
... Majci Božjoj Svetogorskoj, sv. Nikoli Taveliću i sv. Antunu za mnoge milosti i za uspjeh mojih đaka na ispitima. — Jelena Malnar, Steklice, Hrib
... na uslišanim molitvama i na sretno položenom ispitu moje kćeri. — Anka Martinović, Bos. Šamac
... o. Antiću, o. Mandiću i Petru Barbariću na mnogim milostima. — V. i Đ., Split
... i Gospi od brze pomoći za dobar uspjeh djece u školi. — N. N.
... za sve primljene milosti. Ljubica Javor, Brinje
... na mnogim milostima i za ozdravljenje moje kćerke. — Elizabeta Glavanović, Zagreb
... Gospi Sinjskoj, sv. Anti, sv. Ivanu, sv. Nikoli Putniku i o. Leopoldu na uslišanim molitvama. — Anka
... za sve primljene milosti u životu. — Filka Cerova, Vranjic kod Splita
... sv. Nikoli Taveliću i o. Leopoldu za primljene milosti. — V. Lukšić, Gornja Jelenska
... i Duhu Svetome za očitu pomoć u devetnici. — Marija
... i m. Klaudiji za zdravlje. — B. L.
... i m. Klaudiji za zdravlje. — S. I. M., Varaždin
... Sv. Maloj Tereziji, sv. Antunu, sv. Duhu i o. Leopoldu na velikoj milosti. — Katarina B.
... na pomoći. — V. Cigrovski
... sv. Judi Tadeju, Kardinalu i m. Klaudiji uz preporuku. — V. Z., Zagreb
... sv. Nikoli Taveliću, bl. Maksimilijanu Kolbe i dušama u čistilištu na uslišanoj molitvi. — N. N.
... i sv. Josipu na uslišanoj molbi. — Marica Delić, Velika
... i svetim zaštitnicima za sretnu operaciju i uspješno ozdravljenje moga muža. — Zlata B., Vel. Trnovitica
... i sv. zaštitnicima na položenom ispitu moga sina. — Kata N., Vođinci
... sv. Antunu i o. Leopoldu na velikoj milosti. — A. O., Zagreb
... sv. Antunu i papi Ivanu 23. za pomoć u teškoj bolesti. — Ana Kovačević, Pitomača
... za sretan uspjeh operacije i na svim udijeljenim milostima. — Obitelj Đakovac, Sušine-Đurđenovac
... Majci Božjoj od brze pomoći i sv. Anti za primljene milosti. — Zlata
... i M. Božjoj od brze pomoći za zdravlje. — Marija Birtić, Stari Perkovci
... i sv. Tereziji od malog Isusa za sretno uspjelu operaciju. — Vlatko Iveković, Dubrovnik
... i Petru Barbariću za namještenje unuka. — Agata Ceranić, Zagreb
... i o. Antiću na primljenim milostima. — V. i Đ. Paškov, Split
... za primljenu milost. — Mande Bogdanović, Seaca
... i Gospi od brze pomoći za primljenu milost. — R. P., Ruščica
... na uslišanoj molbi. — Obitelj Vlašić, Jastrebarsko
... za primljene milosti. — Obitelj Gaščić iz Virja
... za sretnu operaciju moje majke. — Eva Kovanđić, Vođinci
... sv. Nikoli Taveliću i o. Leopoldu na svim milostima a osobito na ozdravljenju unučice. — Milka Klepac, Zagreb
... sv. Josipu, sv. Anti i svima svetim što mi je unuk sretno položio ispit. — M. M., B.
... sv. Franji i sv. Nikoli Taveliću za ozdravljenje unuka. — Zahvalna baka
... na primljenoj milosti. — Milka Lipovac, Budžak
... i Gospi od brze pomoći uz posebnu preporuku za sina Vladimira i Lidiju. — Majka, Zagreb
... sv. Josipu i sv. Antunu Padovanskom za zdravlje. — J. Dragojević, Vela Luka
... Gospi od brze pomoći i svetim Zaštitnicima za primljene milosti i što je kćerka sretno rodila. — Anka
... Gospi od brze pomoći za ozdravljenje kćerke i za druge primljene milosti. — Kata Pavlović, Đakovački Selci

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI!

IZ MOJE BILJEŽNICE

Piše: T. Trstenjak

ZAŠTO VJERUJEŠ, POPE?

Jeste li se ikada upitali zašto vi vjerujete u Boga, a vaš prijatelj ne vjeruje? Kako jednostavno pitanje, a kako težak odgovor!

Poslije večernje mise u jednom našem gradu žurio sam se da stignem na autobus za Zagreb. U sakristiju gdje sam se raspremao odjednom banuše dvojica mladića.

— Tko je tu svećenik? — upita jedan.

Ljudi što su ondje stajali razmaknu se, a ja shvatim da se pitanje tiče mene. Željeli su razgovarati, i to nasamo. Pošli smo u obližnji park jer je u sakristiji bilo više ljudi. Vani je bio mrak, a samo su kroz maglu dopirala slaba svjetla iz okolnih stanova. Odjednom mladići stadoše, okrenu se prema meni i jedan od njih, pošto me je dobro odmjerio, upita me strogim glasom:

— Pope, vjeruješ li ti u Boga?

Pitanje me zaista zateklo. Šutio sam iznenađeno, naziruć neku zamku, kojoj nisam mogao dokučiti kraja.

— Pope, pitam te, vjeruješ li ti u Boga? — ponovo će mladić.

— Ja sam svećenik i moje zvanje pretpostavlja vjeru u Boga.

— Zaista? — podrugljivo će on. — Zaista vjeruješ?

— Nema problema. — rekoh odrešito, žaleći u duši što sam se dao navući u tu noćnu avanturu s dvojicom nepoznatih mladića. Nisu li me ljudi nekako čudno gledali dok sam s ovima izlazio iz sakristije u tu debelu tamu parka u nepoznatom gradu? E sad, šta je, tu je.

— Pa kako to da vjeruješ?, upita opet isti mladić.

— Što kako?, upitam ja tražeći vremena da sredim zbrkane misli u svojoj glavi.

— Kako možeš vjerovati u postojanje Boga? Ja ne vjerujem niti sam ikada vjerovao. Objasni mi zašto ti vjeruješ?

— Ja, eto, vjerujem i oduvijek sam vjerovao. Vjerovali su moji pradjedovi, djedovi, roditelji... Svi, eto, vjerujemo, pa i ja. To je kao baština. Nikad mi se još nije desilo da bih posumnjao u Boga.

— Ali zašto, zašto?, pitao je mladić u sve višoj gradaciji glasa, mrveći svojim tankim prstima filtar dogorjele cigarete.

Što da mu odgovorim? Da mu nabrajam pet Tominih dokaza o postojanju Boga? Nema svrhe. Da se uvrijeđen povučem? Ne smijem ostati dužan odgovora mladiću koji me tako zainteresirano pita. Tko li je on i zašto je baš na mene naletio? Stvarno, zašto ja vjerujem, a on ne vjeruje? Konačno mi je sinulo.

— Imaš li ti djevojku?, upitao sam ga iznenada.

— Imam.

— Voliš li ti nju?

— Jasno da je volim.

— Poznaš li još djevojaka?

— Normalno da poznam. Poznam mnogo djevojaka.

— Zašto baš voliš tu svoju? Da li je ona ljepša od drugih, ima li zgodniji stas, ljepši nos, ugodniji glas?

— Pa nema. Ali to je ljubav. Ja je volim, eto.

Taj »eto« rekao je nekako bojažljivo, osjećajući zamku u mom pitanju. On je omladinski aktivist, apsolvent filozofije, i došao je da svome kolegi koji je neprestano šutio dokaže svoju superiornost. Sad pop kao da nešto sprema. On se ne smije osramotiti.

— Eto vidiš, prijatelju, rekoh s olakšanjem, ti ne znaš odgovora na pitanje zašto ljubiš svoju djevojku. Pitanje ti izgleda čudno i glupo. Ono to i jest Ljubav nije znanstvena disciplina i ne traži odgovore i ne postavlja pitanja. Ona je, jednostavno, ljubav. A ljubav i vjera dvije su riječi za gotovo istu stvar. Ja vjerujem u Boga, ti ne, ti ljubiš određenu djevojku, ja ne. Vjera je milost i poticaj Duha koji u meni jest, a u tebi nije. Zato ja vjerujem, a ti ne.

Razišli smo se kao prijatelji. Dao sam mu i svoju adresu da mi se javi. Do danas se nije javio, milost još nije dotakla njegovo srce. Skoro zaboravih: odvezao me svojim autom na autobusnu stanicu da ne zakasnim u Zagreb.

Izdaje: Hrvatska pokrajinska Družbe Isusove. — Uredničko vijeće: Josip Antolović, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Ivan Knafeljc, Rudolf Koprek, Antun Trstenjak. — Odgovorni urednik: Miro Jurić, Palmotićeva 31, 41001 ZAGREB, pp. 699. Tel. 441-636. — Grafički urednik: Ivo Vrtarić — Tisak »Plamen« Slav. Brod, Omladinska 24. — Izvanjski omot: Grafički zavod Hrvatske. — Cijena pojedinog broja 2,50 Din. — Godišnja pretplata 30 Din. Skupne narudžbe od deset primjeraka naviše dobivaju deset posto popusta. — Novac pretplate šaljite poštanskom uplatnicom: Uprava Glasnika, 41001 Zagreb, pp. 699. — Suradnju šaljite na istu adresu Uredništvu Glasnika. — Rukopise ne vraćamo.

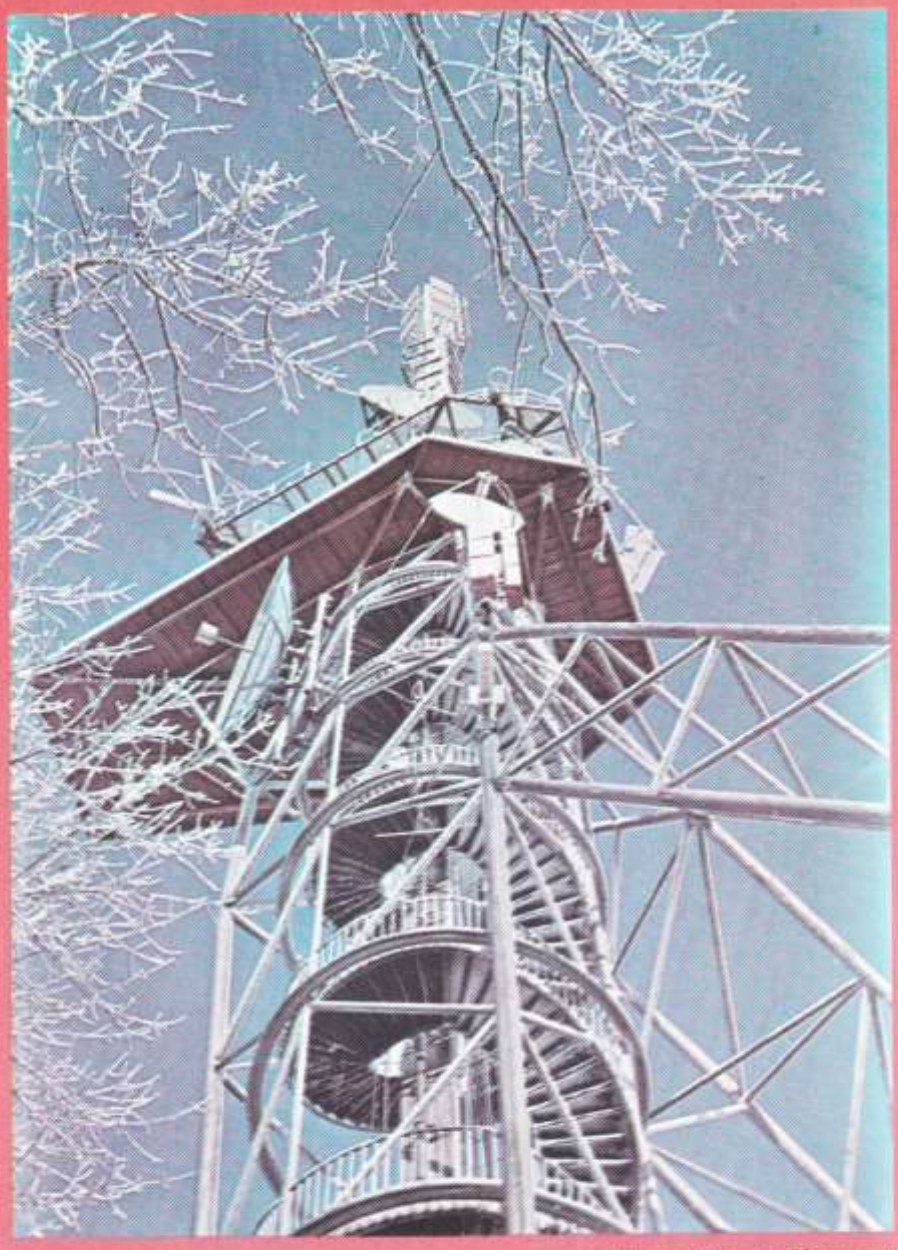

TV antena na Sljemenu

Ljudi su neizbježivo povezani jedni s drugima
u jedinstvenoj sudbini planeta
za kojeg moraju zajednički snositi odgovornost.
(Papa Pavao VI)

CIJENA 2,5 DIN

Poštarina plaćena u gotovu

12
1974

GLASNIK

Srca Isusova i Marijina

Tek kod kuće je blagoslov

BEZ GRIJEHA ZAČETA

Početak svijeta boljega
U ovaj dan se začinje
Jer život poče Djevica
Božanske Riječi Rodilja.

Ti, Kćeri Višnje svjetlosti,
Ti, Diko roda ljudskoga,
Tvoj Sin te, evo, sačuva
Od ljage grijeha istočnog.

Grijeh iskonski sve zarazi
I u zlo svijet sunovrati,
A s Kristom ti si jedina
Od svakog grijeha slobodna.

Ti zgazi glavu Zmijinu
Božanskim svojim Porodom,
Ko David ti si skršila
Davolski bijes i oholost.

Golubice ti ponizna,
Sva čista, sveta, nevina,
Ti budi blagovjesnica
Svem svijetu mira Božjega.

Himan

Sveta je Bogorodica već u prvom času, kad je bila začeta, ispunjena tolikim obiljem milosti da je milošću nadvisivala sve svete. I zato je Nju predobri Bog daleko prije svih anđeoskih duhova i svih svetaca, obiljem uzetim iz božanske riznice, tako čudesno obasuo da je Ona, uvijek posve slobodna od svake grješne ljage, i sva čista i savršena, posjedovala u sebi toliku puninu nevinosti i svetosti, od koje se veća pod Bogom ne može ni zamisliti i koju nitko osim Boga ne može ni mislima postići.

Iz enciklike Pija XII. »Ad Caeli Reginam«

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

PROSINAC 1974. GODINA 65. BROJ 12

RIJEČ UREDNIŠTVA

»Neobično me obradovao i iznenadio već i vanjski izgled novog Glasnika s onom naslovnom slikom »Dijete je ljubav među nama«.

To je mnoga srca razveselilo kao pozdrav na početku Nove godine i još u božićnom raspoloženju. Brzo poslije toga dobismo i drugi broj Glasnika! I opet naslovna slika koja potiče na razmišljanje: »Na koljenima čovjek je najveći«. A što čovjeka potiče da se spušta na koljena, da se zna poniziti pred Bogom i sklapati ruke u usrdnoj molitvi? Primjer samoga Kristova Namjesnika.

Vrlo rado čitamo izvještaje naših misionara i misionarki. Naš dragi otac Gabrić drži se obećanja i stalno nas izvješćuje o svojim dragim vjernicima, o svom kršćanskom neumornom radu punom ljubavi i žrtve za one najpotrebnije: gole, gladne, bolesne, gubave, zaboravljene.

Potresla nas je »Molitva za gladne«. Otac Gabrić moli iz dubine srca za gladnu dječicu, starce, majke. Za sve, jer on ima srce na pravom mjestu, dijeleći šaku riže gladnima ...

I članci naših misionara u domovini vrlo nas zanimaju. Vode nas u domove sreće, ali i u puste domove. Neka Bog pomogne da naš narod opet zavoli dom u kome će odjekivati i obiteljska molitva roditelja i djece.

Štivo je bogato i različito. A to je potrebno. O djeci, o odgoju, o pouci mladim roditeljima. Toga nikada dosta. I mladi roditelji su vam vrlo zahvalni za to štivo. Toliko raznih članaka vode nas u bujan kršćanski život, pun radosti i nade. Potičite nas svojim pisanjem da postanemo misionari, apostoli na našem životnom putu. Jer svatko nam je brat u Kristu i treba našu pomoć«.

Ovakvih priznanja Glasniku bilo je tokom ove godine mnogo. Nastojat ćemo sve učiniti, da Glasnik dogodine bude ljepši i draži prijatelj svima štovateljima Srca Isusa i Marijina.

SADRŽAJ:

SINODA NE OSTAJE U HORIZONTALI, P. Bulat — — — — — 432
POMIRENJE — PUT DO PRAVOG MIRA, I. Kukula — — — — 434
MILOSNI JUBILEJI NAŠEGA STOLJEĆA, P. Belić — — — — — 436
VJERSKI ŽIVOT NAŠIH LJUDI U SVIJETU, V. Stanković — — — — 438
NEDJELJNI »POČINAK« JEDNOG MISIONARA, P. Galauner — — — 444
DUŠOBRIŽNICI — SOCIJALNI RADNICI, M. Jurić — — — — — 445
DODI BAR ZA BOŽIĆ, SINE! — — 450
DUH CRKVU UVODI U SVU ISTINU, R. Brajčić — — — — — 450
SAMO JE BOG MARI NADA, A. Babić — — — — — 451
PEĆNIK: POVOLJNA BILANCA ŽUPSKE ZAJEDNICE, R. Karaman — 454
SOLIDARNOST SA SIROMAŠNIM NARODIMA, J. Antolović — — — 456
MISIJSKI ADVENAT, J. Gusić — 456
POHODILA NAS JE VELIKA BIJEDA A. Gabrić — — — — — — 475
PRIPRAVLJAMO SE ZA POSVETU CRKVE, I. Dilber — — — — — 459
SESTRA EMICA O SVOJIM PACIJENTIMA — — — — — — 460
DOBRO JE DOŠLA VAŠA POMOĆ, S. Mijrajm i S. Sofija — — — 461
ZAHVALNICE — — — — 462
DJECA, AH TA DJECA!, T. Trstenjak 463

Naslovna stranica:

K SVOJIMA ZA BLAGDANE
(Snimio: Alfred Schnelder)

Na poledini omota:

I. MEŠTROVIĆ: POVIJEST HRVATA
(Snimio: I. Knafeljc)

»Propovijedati raspetoga Krista, koji je »sablazan« Židovima, a »ludost« za druge, ne može biti samo ljudsko uvjerenje«.

Osservat. Romano

Sinoda ne ostaje u horizontali

Na blagdan sv. Vinka 27. rujna ove godine počela je u Rimu rad biskupska sinoda u kojoj je zasjedalo 207 kardinala, biskupa, viših redovničkih poglavara i stručnjaka, na čelu s Papom Pavlom VI. Glavna tema je — evangelizacija svijeta.

Po riječima samoga Pape Sinoda je skup koji je po broju i sastavu, kao i po načinu rada, od goleme važnosti u Crkvi Božjoj, to više što se tema o kojoj se raspravljalo odnosi na životna pitanja crkvene nauke i crkvene prakse.

Očito je da se na Sinodi raspravljalo i radilo iskreno i otvoreno. Nitko nije sputavao slobodu riječi i djelovanja tako da se čuju glasovi kako je Sinoda zapravo primjer prave parlamentarne demokracije. Govorilo se o problemima ovoga svijeta, počevši od pitanja razvijenosti do obespravljenosti siromašnih i nemoćnih, o rasnoj diskriminaciji i kolonijalizmu, o reformi Crkve i njezinih struktura.

Nema sumnje da je Sinoda bila okrenuta prema čovjeku i njegovim zemaljskim problemima.

Ali bi bilo opasno ne vidjeti i ne uočiti i drugo lice Sinode. Ona je ipak prije svega bila usmjerena prema onom što je »gore«, prema vertikali. Iz riječi i djela sinodalnih otaca izlazi jasno ovo: evangelizacija, o kojoj se govorilo može imati korijen samo u živoj vjeri po ljubavi. Drugim riječima, ako netko želi biti blagovjesnik, a nema čvrste vjere u Krista, mrtvoga i uskrsloga, u Njegovo Evanđelje i u Crkvu, ako nije u osobnom životu prožet vjerom koja se očituje u ljubavi, blagosti, poniznosti, siromaštvu, poslušnosti, njegovo propovijedanje bit će jalovo.

Po Koncilu vjera je temelj obnove svijeta. Tako je i ovoj Sinodi vjera temelj evangelizacije.

I to ona vjera koja je prije svega dar Božji i koja svoju sigurnost i snagu dobiva kao dar Duha, a ne kao plod samo ljudskog nastojanja. Doduše, ona se povezuje s ljudskom sigurnošću, jer gleda i brani mogućnost i potrebu vjere prema razmjerima ljudskog duha. Ali ona je uvijek dar odozgo, a putovi koji vode do nje jesu poniznost, poslušnost, molitva i euharistija.

Dobro je to uočiti već sada kako ne bismo upali u pogrešku pretjeranoga horizontalizma. Lako bi se moglo dogoditi da će neki govoriti kako je Sinoda naglasila samo ovozemaljske probleme i da je mimoišla ili stavila u drugi plan ono što je nadzemaljsko i vječno.

Pero BULAT

Sinoda je tražila nove puteve

Što su radili biskupi na Sinodi? Slikovito je izraženo na ovoj stranici Glasnika. Papa za vrijeme ceremonije otvorenja Sinode biskupa u Sikstinskoj kapeli pod zaštitom svetoga Križa, koji strši prema gore i koji garantira pomoć odozgora. Dolje brojke i statistike svijeta kao područja iztraživanja novih putova i načina evangelizacije.

Kršćani na pet kontinenata

Na svijetu ima 1,085,532.000 kršćana. Od toga otpada na KATOLIKE 664,388.000. Evo njihove zemljopisne podjele:

kontinenti	pučanstvo	katolici	postotak
AFRIKA	359,910.000	41,746.000	11,6%
AMERIKA	513,028.000	308,746.000	60,2%
AZIJA	2,105,749.000	49,045.000	2,3%
EVROPA	647,691.000	260,303.000	40,2%
OCEANIA	19,645.000	4,548.000	23,1%
s v e g a:	3,635,829.000	664,388.000	18,2%

Piše: Ivan Kukula DI

POMIRENJE — PUT DO PRAVOG MIRA

Ovo je osnovna misao ili tema za Dan mira u 1975. god. Prije osam godina predložio je Papa Pavao VI. svim narodima svijeta da se prvi dan u godini posveti propagandi za pravedni i trajni mir. Velik broj upravljača naroda i država prihvatio je taj prijedlog i od onda se svaka Nova godina smatra »Svjetskim danom mira«. Papa se svake godine uoči toga Dana obraća državnicima, crkvenim zajednicama, a prije svega cijeloj Crkvi, posebnom okružnicom, kojom podsjeća na potrebu zajedničkog rada za mir i predlaže prikladan motiv, o kojem da se na Dan mira razmišlja, govori i piše i moli.

Da bismo se što svjesnije pripravili na Dan mira, Apostolat molitve predlaže nam već u prosincu ove godine nakanu: »Da mir bude plod ljubavi, koja ide dalje od onoga što sama pravda može dati«.

PRAVDA I LJUBAV TRAŽE POMIRENJE

Svi koji prate crkveni život, odmah će zapaziti, zašto je Sveti Otac odabrao za budući Svjetski dan mira kao središnju misao »pomirenje«. Očito je da je Sveti Otac htio usko povezati rad i propagandu za mir s ciljevima Svete godine. Svi znamo da je Sveta godina posvećena unutrašnjoj obnovi i pomirenju svakog pojedinog vjernika s Bogom i s ljudima. U koliko vjernici uspiju ostvariti nakane Svete godine, u tolikoj će mjeri pridonijeti promicanju općeg mira u svijetu. Papa je cijelu Svetu godinu stavio u službu iskrenog i ustrajnog traženja i ostvarivanja mira u svijetu.

Unutrašnja obnova, za kojom Sveta godina ide, stvar je pojedinaca. Najprije se pojedini članovi obitelji moraju izmiriti s Bogom, a onda je istom cijela obitelj spremna da se pomiri s Njime. Jedino u sebi pomirena obitelj bit će sposobna da podržava mir i s ostalim obiteljima, s kojima dolazi u vezu.

Kad gledamo na ljudsku slabost i na poteškoće u osobnom saobraćaju s bližnjima, ne znači li za nas svaki pojedini dan neprekidni lanac neke napetosti, sukoba i sporova između žene i muža, djece i roditelja, braće i sestara? A još napose valja spomenuti sukobe sa susjedima, sa suradnicima u poduzećima, s drugovima u školi. Ne bismo li i mi mogli staviti na Gospodina pitanje, kao što je postavio sv. Petar: »Koliko puta treba da oprostim svome bratu ako sagriješi protiv mene: do sedam puta?« Isus mu reče: »Ne velim ti do sedam puta, nego sedamdeset puta sedam« (Mt 18, 20). Međusobno izmirenje je tako važno da se bez njega ne može ni žrtveni dar tako prinijeti da bude mio Bogu: »Ako se, prinoseći svoj dar, sjetiš da brat tvoj ima nešto protiv tebe, ostavi svoj dar pred oltarom, pa pođi prije nego dar prineseš, da se pomiriš s bratom, pa onda dođi i prinesi dar svoj« (Mt 5, 23-24).

Ali kad govorimo o miru u svijetu, o miru među narodima i državama, onda je pojedinačno izmirenje samo početak onog velikog nastojanja oko mira u najširim omjerima.

IZBJEGAVANJE I RJEŠAVANJE SUKOBA

Nije nesreća za ljude i društvo u tome što među njima tako lako dođe do sukoba, koji se nerijetko i dobronamjerno pojavljuju kad, naime, obadvije stranke smatraju da su u pravu. Samom pojavom sukoba još nije mir među ljudima pomućen, nego istom onda kad je izazvan zlonamjerno ili kad makar samo na jednoj strani nema pripravnosti da se sukob iskreno i pošteno razmotri te da se bez bojazni za neki tašti prestiž prizna vlastita zabluda i pravo drugoga. Do likvidacije sukoba može doći samo ondje gdje ima poniznosti u karakteru i lju-

bavi prema istini i pravdi. Ako toga nema, nastupa zaslijepljenost i okorjelost, sukobi ostaju otvoreni i rađaju teškim posljedicama u moralnom i u materijalnom pogledu. Zavedene stranke radije trpe, idu kad što i do međusobnog uništenja, samo da ne moraju »protivniku« priznati da ima pravo.

Oni koji poznaju Objavu i koji vjeruju u Riječ Božju vide one najdublje temelje neslogama i razdorima, koji nam bez Objave ne bi bili poznati. Sve te bolne pojave vuku svoj korijen iz čovjekova iskonskog otpada od Boga. U tom otpadu, koji zovemo »istočni grijeh«, čovjek je izgubio sve svrhunaravne darove i mimonaravne darove, a ranjen je u naravnim. To znači da je i sam čovjekov razum »oštećen« jer čovjek samo s naporom upoznaje istinu, a lako upada u zablude, iz kojih se teško diže. Mnogo puta on pod vidom istine prihvaća neistinu i uporno je brani, dok napokon ne uvidi da je imao krivo. Mnogo puta i umire držeći neistinu za istinu. To su pojave s kojima se svaki dan susrećemo. Nije bolje ni s obzirom na čovjekovu volju: više smo skloni na zlo nego li na dobro, pa i onda kad jasno vidimo što je dobro, a što zlo. Tu je činjenicu zapazio već i stari rimski pjesnik Ovidije, kad je napisao: »Vidim što je dobro i odobravam, a činim što je zlo«. O ljudskim slabostima obilno raspravlja i sv. Pavao u Poslanici Rimljana pogl. 7.

NAJDUBLJI POTICAJ ZA POMIRENJE

Nitko nam ne može dati dublji poticaj za pomirenje od samoga Nebeskog Oca, koji nam govori ne samo zapovijedima nego i vlastitim postupkom prema čovjeku, opterećenu grijehom. Po zakonu pravde Bog je mogao ostaviti čovjeka u palom stanju i osuditi ga. No on je odabrao put ljubavi i praštanja, i to na način od kojega ni Njegova Svemogućnost ne bi mogla pronaći velikodušniji i podatljiviji. Sam Sin Božji postaje čovjekom da bi Bog u ljudskoj naravi mogao za čovjeka trpjeti i umrijeti, da bi tako pomirenje s Božje strane bilo najočitije, najuvjerljivije i najopćenitije: »Bog je tako ljubio svijet da je dao svoga Jedinorođenca da ne pogine nijedan koji u nj vjeruje, već da ima život vječni« (Iv 3, 16). Zapanjen nad tom činjenicom, sv. Pavao kaže: »Bog pokaza svoju ljubav prema nama time što je Krist, dok smo još bili grešnici, umro za nas ... Izmireni smo s Bogom smrću njegova Sina dok smo još bili neprijatelji ...« (Rim 5,8-10).

Pravi mir u svijetu zavladat će istom onda kad se sukobi među zajednicama, narodima i državama budu rješavali ne samo na temelju pravde nego mnogo više u duhu ljubavi — naime onim putem kojim se i Bog izmirio s rodom ljudskim i kojim se neprestano izmiruje s grešnicima: izlazi im u susret svojim milosrđem ponudnom ljubavi i oproštenja. Zbog tvrdokornosti ljudskog srca Bog biva mnogo puta odbijen, ali On ne mijenja svoje taktike: »Evo stojim na vratima i kucam. Ako tko čuje moj glas i otvori vrata, ući ću k njemu i večerati s njim i on sa mnom« (Apok 3, 19). To može shvatiti samo onaj graditelj mira koji se moli i koji u prvom redu molitvom želi ostvariti mir u svijetu. No mi znamo da se molitvom može pomoći i onima koji se sami ne mole. Zato je ne samo korisna nego i potrebna molitva za pravedni i trajni mir u svijetu.

GLASNIK
SRCA ISUSOVA
I MARIJINA

U
JUBILARNOJ GODINI
SRCA ISUSOVA

GLASNIK — sadržajniji
ljepši
kvalitetniji

CIJENA PO KOMADU 4 D — GODIŠNJA PRETPLATA 48 D

Piše: Predrag Belić

MILOSNI JUBILEJI NAŠEGA STOLJEĆA

Ovim trinaestim člankom završavam niz povijesnih prikaza redovitih svetih godina sve od prve Bonifacija VIII. u 1300. pa do dvadeset i pete Pavla VI. u 1974/75.

Pio XI. proglasio je opći jubilej prema prastarim običajima na blagdan Uzašašća Gospodnjeg dne 19. svibnja 1924. U apostolskom pismu određuje kao posebnu nakanu jubileja — zajedničku molitvu za mir: »Govorimo o miru, ali o onom koji je u srcima uležen. Taj mir treba vratiti narodima...« Papa je nadalje preporučio obnovu kršćanskog jedinstva i smirenje sukoba u Palestini. Buduće hodočasnike u Vječni grad poticao je, da svoj rimski boravak iskoriste, kako bi im vjera porasla. Neka izbjegavaju profani i naturalistički Rim, nego neka borave na svetim mjestima: »...Ako ove spomenike kršćanske umjetnosti pobožno moleći i prema propisu pohodite, vjera će se vaša divotno pridignuti i srca će dobru prikloniti i tako ćete se mnogo bolji vratiti svaki u svoj kraj...« (Prema hrvatskom prijevodu u KL 75, 1924, 271).

Na Badnjak 1924. Papa je otvorio sveta vrata, koja su ostala upravo godinu dana otvorenima. A onda je, također na Badnjak 1925. zadovoljan uspjehom prošle godine i držeći se primjera svojih predšasnika, proširio jubilej na cijeli katolički svijet izvan Rima produljivši ga na godinu 1926.

Uz obične jubilejske obrede, pobožnosti i zanosne govore skupinama hodočasnika, Pijo XI. naročito je iskoristio njihovu brojnu nazočnost, da svečanim kanonizacijama i beatifikacijama potakne vjernike iz sviju krajeva svijeta, kako bi životom nasljedovali svoju svetu braću i sestre koji su već na nebesima. Tako je svete godine 1925. proglasio svetom u prvom redu »Zvijezdu svoga pontifikata« poniznu karmelićanku iz Lisieuxa — Tereziju od Djeteta Isusa.

Dne 11. prosinca 1925. dogmatski dubokom enciklikom QUAS PRIMAS Pijo XI. ustanovio je za cijelu katoličku Crkvu liturgijski blagdan Krista Kralja. Smatrao je to najprikladnijim završetkom svete godine, njenim sažetkom i trajnom uspomenom. Što su naime oni bezbrojni vjernici, koji pod vodstvom svojih pastira dođoše u Rim moliti se na apostolskim grobovima, što su drugo svojim hodočašćem htjeli reći, nego da jesu i da ostaju vjerni podanici Kraljevstva Kristova? Zar nije mnoštvo, poslije svake kanonizacije i beatifikacije, oduševljeno pjevalo u Tedeumu: **»Tu rex gloriae, Criste!«** (Ti si kralj slave, Kriste)? Nije li i 1600. obljetnica I. Općeg Sabora u Nikeji (325), što se također u Vatikanskoj bazilici slavila u vrijeme 23. redovite svete godine, svojim sadržajem, tj. vjerskom istinom o jednosućnosti Sina s Ocem, isto tako propovijedala vječno Kristovo kraljevstvo? Napokon, velika misijska izložba, što ju je Pijo XI. otvorio 1925., s eksponatima izloženim u 26 dvorana Lateranskoga Etnološkog muzeja govorila je o neumornom radu i naporima najboljih sinova i kćeri katoličke Crkve, da se Kraljevstvo Kristovo, prema Spasiteljevoj zapovijedi, po čitavom svijetu i u svakom narodu raširi i utvrdi.

Dok je za svete godine 1900. u Rim hodočastilo samo kojih 1000 Hrvata, dotle ih je 1925. bilo barem četiri puta više. Vjerojatno je to bio najveći broj hrvatskih rimskih hodočasnika u jednoj godini do tog vremena. Naš je naime narod slavio te iste godine tisućutu obljetnicu hrvatskoga kraljevstva. Zagrebački nadbiskup Dr Antun Bauer poveo je u svibnju 3.500 naših vjernika u Rim. Kroz usta svog metropolite čitav je hrvatski katolički narod izjavio pred Kristovim namjesnikom na zemlji svoju vjernost, poslušnost, zahvalnost i djetinjsku odanost svetoj Crkvi. Hrvati su tom zgodom poklonili Papi spomen-kalež, što ga je bio umjetnički izradio naš kipar Ivan Kerdić iz Zagreba. Sveti je Otac u svom odgovoru uz ostalo izrekao i ove riječi:« ... Ono, što je papa Ivan VIII. pisao Vašem knezu Branimiru: 'Na dan Uzašašća Gospodnjega prikazat ćemo na žrtveniku Apostolskoga prvaka svetu Žrtvu, da vas Bog blagoslovi u budućnosti kao i u prošlosti' — to kažemo i Mi svima vama: Na dan Duhova, tj. sutra, prikazat ćemo Bogu na žrtveniku Apostolskog prvaka s vašim kaležem svetu žrtvu, da vas Bog blagoslovi u budućnosti kao i u prošlosti.«

U jesen iste godine pošla su u Rim dva manja hrvatska hodočašća. U njima se osobito istaklo 118 Hrvatskih Orlova, od kojih

HRVATSKI ORLOVI NA HODOČAŠĆU U RIMU 1925.

su mnogi bili u krasnoj uniformi. Vodio ih je Dr Ivan Merz — profesor svjetovnjak, danas kandidat oltara. On je već u svibnju bio u Rimu sa glavnim hodočašćem. Pijo XI. primio je hrvatske Orlove u posebnu audijenciju dne 18. rujna, te im u zanosnom govoru, što ga je prevodio šibenski biskup O. Jerolim Mileta, izrekao i ove riječi: »Orlovi! Vaše ime divno je i plemenito. Vaša je zadaća, da budete vjerni domovini i obitelji, Crkvi i vjeri katoličkoj!... Blagosivamo čitavu dragu Hrvatsku i sve naše mile hrvatske sinove!«

Ako je jubilej 1925. imao dotada najveći broj svetogodišnjih hodočasnika u Rim iz Hrvatske, onda — obratno — u slijedećoj jubilejskoj godini 1950., nije možda nitko iz naše domovine doputovao u Vječni grad. Bilo je tada ondje, mislim da se ne varam, naših sunarodnjaka, što ih je bilo ekonomska nužda bilo ratni vihor bio pomeo u sve strane velikoga svijeta, ali iz Hrvatske nije putovao nikakav hodočasnički autobus, a još manje čitavi vlak kao ono 1925...

Papa Pijo XII, koji je na Spasovo 1949. (26. V) navijestio 24. redovitu Svetu godinu (od Božića 1949. do Božića 1950), ujedno joj je odredio i cilj, što ga možemo najkraće formulirati kao: **opći povratak sviju ka Kristu!** Tom cilju, imale bi voditi molitva, pokora, čudoredni popravak i napredak u krepostima. Pijo XII. pozivao je vjernike, da se mole za vjernost i slične nakane: da se prava Crkve očuvaju pred navalama njenih neprijatelja, da se obrate poricatelji i mrzitelji Boga, da svijetom zavlada mir (osobito u Palestini!) da nezaposleni dođu do kruha, da »progonjeni pravde radi« (Mt 5,10) budu nepokolebivo čvrsti, da se izbjeglice i ratni zarobljenici (1949!!!) mognu mirno vratiti svojim kućama, da se žalosni utješe, da mladež svijetli kršćanskom stidljivošću i vrlinom, a da im u tome primjerom prednjače stariji, i da, napokon, svi postignu Božju Milost! (Cf. AAS 31, 1949, 257—261). Tim je mislima bio prožet više-manje svaki od brojnih govora jednoga od najvećih govornika katoličanstva, pape Pija XII. u 1950. godini. Isto tako i njegova prilično duga molitva za uspjeh jubileja, što ju je toplo preporučivao vjernicima. I pisac ovih skromnih redaka, koji ju je onda kao mladi svećenik svaki dan molio, sačuvao je do danas već požutjeli listić sa ciklostilski umnoženim tekstom (takova je naime bila naša katolička »štampa« u ono vrijeme).

Kao i Pijo XI. tako je i Pijo XII. izvanrednim svečanostima uljepšao jubilej. Kanonizirao je 1950. i beatificirao više svetih osoba, koje su živjele većinom u prošlom, XIX. stoljeću, pa nam je njihova poruka bliska. Ali najveći je utisak izvela ne samo na prisutne mase u Rimu nego i na cijeli katolički svijet svečana kanonizacija dvoje mladih: petnaestogodišnjeg salezijanskog pitomca Dominika Savio (1842—1857) i dvanaestogodišnje djevojčice — mučenice Marije Goretti (1890—1902). Papa nije mogao dati bolje eksorte svima nama: »Nemojte se ispričavati svojom moralnom slabošću! Gledajte ova dva mlada i krhka ljudska života: što sve ne može Milost Božja! I za vas vrijedi kao što je i za njih vrijedila Apostolova riječ: 'Sve mogu u Onome koji me krijepi!'«

Svetu godinu 1950. Pijo XII. je na blagdan Sviju svetih okrunio svečanom dogmatizacijom Bogorodičina Na-nebo-uznesenja. U našoj štampi neki je novinar sadržaj dogme »moderno« i »adekvatno« usporedio s avijatičarkom, koja se diže i diže da se nikad ne vrati. Ali naši su vjernici, kao i njihova katolička braća po svijetu, stvar drukčije primili. Ovom istinom, u koju su oni i prije uvijek vjerovali, Papa je htio svima nama reći, da Bogorodica »svojim Usnućem (tj. smrću) nije svijeta ostavila« — kako se na Veliku Gospu pjeva u Istočnim crkvama — nego među nama boravi, sokoli i pomaže naš, da svladavamo zlo u sebi i oko sebe i neprestance težimo k vječnim dobrima. Nije li i svaka sveta jubilejska godina novi poticaj, novi pritok božanske pomoći da budemo bolji, da budemo više djeca Božja i međusobno braća i sestre koji se uistinu vole.

I 25. redovitom jubilejskom godinom 1974/5. treba da svijet postane nešto bolji. Ali nju tek proživljujemo, ona još nije povijest, pa zato i nije predmetom ovih napisa.

ZAMOLILI SMO RAVNATELJA ZA DUHOVNU PAŠTVU NAŠIH RADNIKA U INOZEMSTVU MSGRA **VLADU STANKOVIĆA** DA NAM DADE NEKOLIKO SVOJIH ZAPAŽANJA O VJERSKOM ŽIVOTU NAŠIH LJUDI IZVAN DOMOVINE. ON NAM JE NE SAMO ZNALAČKI NEGO I S NAJVEĆOM SPREMNOŠĆU DAO OVE INFORMACIJE ZA GLASNIK.

Vjerski život naših lju

Imaju li naši radnici u svijetu mogućnosti za ispunjavanje svojih vjerskih dužnosti? — Gdje i na koliko mjesta? — Da li te prilike iskorištavaju?

Za hrvatske katolike izvan domovine na svim kontinetima danas se u duhovnom smislu brine oko 250 hrvatskih svećenika, od kojih je njih oko stotinu u posljednjih deset godina otišlo iz domovine. Najstarije hrvatske župe izvan domovine nalaze se u Sjedinjenim Američkim Državama, a ima ih 33, dok takvih župa u Kanadi ima deset. U Australiji imamo devet dušobrižničkih centara, nekoliko u Južnoj Americi, a također jedan u Južnoj Africi. Ovi prekomorski dušobrižnički centri imaju svoje specifičnosti.

NAŠI LJUDI U EINSIEDELNU

Zadržat ću se na opisu prilika u zemljama zapadne i sjeverne Evrope. Tu trenutno imamo 97 hrvatskih katoličkih misija u kojima djeluje 122 svećenika i 130 što socijalnih radnika, što župskih pomoćnika i pomoćnica od kojih su najbrojniji, laici, ali ima i 34 časne sestre i 11 Suradnica Krista Kralja. Već iz ovih podataka vidi se da hrvatski vjernici u tom dijelu svijeta imaju velike mogućnosti u vršenju vjerskih dužnosti. K tome treba dodati da nijedan naš svećenik nema svetu misu na hrvatskom jeziku samo na jednom mjestu. U tim zapadnoevropskim zemljama se hrvatska misa čita u preko pet stotina različitih gradova. Znači da u svim tim mjestima naši vjernici mogu relativno lako doći na hrvatsku misu, u skoro stotinu gradova svake nedjelje, a u ostalima barem jedanput mjesečno. Naravno, mreža hrvatskih misija i organiziranih misa je najgušća u Njemačkoj, gdje sada imamo 83 svećenika, ali u tom pogledu je isti sistem rada i u drugim zemljama. Ipak treba reći da naših ljudi ima tako reći u svakom selu u Njemačkoj, a malih gru-

pica ima u zabačenim planinskim hotelima u Austriji i Švicarskoj, pa je naprosto nemoguće za svaku od tih grupa organizirati misu. Dakle, prilike i mogućnosti za ispunjavanje vjerskih dužnosti su tu. Da li naši radnici te prilike iskorištavaju? Da i ne. U svakom slučaju su naši vjernici među svim stranim katoličkim radnicima u tim zemljama najrevniji posjetioci crkava. To je poznato svima u tim zemljama, a u Vatikanu, pri Papinskoj komisiji za dušobrižništvo emigranata i turista smatraju da 32,5% hrvatskih vjernika u zapadnoevropskim zemljama

di u svijetu

ZA VRIJEME MISE U BUENOS AIRESU

redovno dolazi na misu. Možda je ta brojka malo previše optimistička, ali je značajno da drugi o nama tako sude. Ipak treba reći da je još uvijek premalen broj vjernika koji redovno pohađaju nedjeljnu misu. Dakako, mnogi su ispričani jer postoje premnogi razlozi, ali bi ipak mnogi i mnogi lako mogli doći.

Kako naši svećenici nastoje pomagati našim ljudima? Ima li junačkih primjera vjernika i vjernosti kršćanskoj praksi?

Nikako naše misionare ne bih želio proglasiti nekim herojima niti vjernike nazvati svecima, no ipak treba istaknuti da se u cijelom tom našem radu ipak nešto događa. Sâm sam znao pratiti po kojeg našeg misionara na njegovu redovnom dušobrižničkom putovanju subotom i nedjeljom. Ima ih dosta koji svake subote poslije podne imaju po dvije mise, a nedjeljom po tri, naravno sve u raznim mjestima. Nije rijetka pojava da misionar subotom i nedjeljom prevali svojim autom čak do pet stotina kilometara. Već sama ta vožnja umara, a kamo još mise, propovijedi, ispovijedanje, krštenja, davanje savjeta u raznim socijalnim pitanjima. Naravno, nije to svuda tako; u velikim gradovima je drugačiji sistem rada, ali tu su veće mogućnosti i obaveze svećenika i laičkih suradnika da organiziraju razne priredbe, koncerte, zabave, predavanja. To se nastoji provoditi i u manjim misijama, no u njima nema na raspolaganju toliko pomoćnih sila nego sve stoji na svećeniku. Uopće jako je teško dati jednu opću sliku našeg rada. Ne samo da on varira od zemlje do zemlje, nego u istoj zemlji svaka misija ima svoje specifičnosti.

Što se tiče požrtvovnosti samih vjernika i tu treba voditi računa o njihovoj koncentraciji, o prometnim sredstvima, o radnom vremenu, o tome da li su pretežno muški ili ženske, da li su iz ovog ili onog kraja naše domovine, da li su već dulje vremena vani ili tek novodošli, da li su familijarni ili samci, imaju li sa sobom djecu ili ne, jesu li se već asimilirali u novu domovinu ili se tome odupiru i slično.

Iako sam uvjeren da velika većina posjetilaca hrvatskih misa dolazi iz isključivo religioznih motiva i za to moraju podnijeti velike žrtve, ipak ima dosta i drugih, uostalom sasvim plemenitih, mo-

tiva dolaženja. Sastanak kod mise u tuđini nadomješta mnogo toga što čovjeku u tuđini nedostaje: da se nekuda izađe, da se nađe sa poznatima, da se nabavi vjerski časopis ili knjiga, da se kod svećenika ili socijalnog radnika dobije neka informacija, da se iza mise na plesu malo pozabavi i još štošta drugo. Mislim da bi često trebalo imati na pameti i ovu socijalnu, a možda čak i psihoterapeutsku dimenziju nedjeljnog okupljanja na hrvatskim misama u inozemstvu. Kad u Beču, Frankfurtu, Münchenu i drugim velikim evropskim gradovima u našim crkvama gledamo i do 2.000 prisutnih vjernika, ne pomišljamo uvijek na to koliko je većina njih morala žrtvovati da dođe na misu.

Kad sam u kolovozu bio na otvaranju novih prostorija naše misije u Hamburgu, pričali su mi ljudi da moraju upotrijebiti tri prevozna sredstva da bi došli na misu: najprije autobus koji ih od mjesta stanovanja doveze do rijeke Elbe, onda se ukrcaju na brod da prijeđu rijeku, pa u samom Hamburgu tramvajem do crkve. Ne samo da za to potroše mnogo vremena, nego to košta i novaca. Neki zbog nedjeljne mise praktički cijelu nedjelju izgube. A poznato je što našem čovjeku znači nedjelja! Osim što bi se trebao pošteno odmoriti od naporna rada, on si u nedjelju mora i rublje oprati, nastambu urediti, malo bolji obrok pripremiti i još koješta drugo. Dakako, ima i onih koji svojim kolima lako mogu doći na misu, ima ih koji blizu stanuju, ali sve u svemu dolazak na misu za veliku većinu predstavlja veliku žrtvu.

Da li naši ljudi u inozemstvu, osim novca, dobivaju i nešto drugo pozitivno što će im koristiti?

Naravno, bili bismo nepravedni i jednostrani kad bismo boravak izvan domovine žigosali kao stvar koja je u sebi loša. Najprije, htjeli mi to ili ne htjeli,

VIS »CRNI BISERI« PRI HRVATSKOJ MISIJI U BASELU

današnje društvo u cjelini sve više postaje onim što se u engleskoj terminologiji naziva »people on the move« — svijet u pokretu. Danas u cijelom svijetu ima oko 50 milijuna ljudi koji se privremeno ili

MLADE SESTRE SPREMAJU SE U ZAGREBU DA PODU ZA NAŠIM RADNICIMA U SLUŽBI CRKVE

trajno nalaze izvan granica svoje domovine. I ne radi se samo o zapadnoj Evropi u kojoj sada ima oko 13 milijuna stranaca. Selilačka pojava je znak našeg vremena. Netko će se začuditi na podatak da u jednoj Argentini ima oko 600.000 radnika iz Paragvaja, 450.000 iz Bolivije, 350.000 iz Čilea itd. Pa i neke naprednije zemlje u Africi primaju strane radnike, posebno Obala slonove kosti i Gana, dok u Južnoj Rodeziji i Južnoafričkoj republici ima oko trista tisuća useljenika. Čini se da će taj trend lakog prelaženja granica država i prelaženja s kontinenta na kontinent u budućnosti biti još intenzivniji. Vidite, to miješanje pučanstva može voditi do veoma pozitivnih posljedica: ukidaju se rasne barijere, smanjuju se nacionalističke tendencije, smanjuju se napetosti među državama, stvara se jedno univerzalno humanističko društvo, jedna jedinstvena ljudska obitelj, sve se više približavamo kršćanskoj viziji čovječanstva gdje su svi ljudi djeca jednog zajedničkog Oca.

Ovom najvažnijem i najvišem dobru koje proizlazi iz tih velikih svjetskih seoba treba nadodati mnogo pojedinačnih pozitivnih strana: obogaćenje ljudske ličnosti koja proširuje svoje horizonte, učenje stranih jezika, svladavanje novih vještina, stjecanje novih, često kulturnijih navika života, opće podizanje materijalnog standarda.

Ipak treba reći da u ovom času ta selilačka gibanja uzevši u cjelini možda još uvijek imaju više neku negativnu nego pozitivnu notu. Mi koji iseljujemo mislimo da je to neko nužno zlo i da bi bilo daleko bolje ostati u svojoj domovini i da bi naša domovina morala svima svojim građanima omogućiti pristojan život. Zemlje useljenja, zapravo javno mnijenje u tim zemljama, misli da su stranci nužno zlo, primaju ih da rade najteže i najniže poslove koje domaći često više neće raditi, a kad se broj stranaca toliko povećao i prijeti da poremeti neka ravnovjesja u dotičnoj zemlji, onda znade dolaziti do nevjerovatno oštrih i neljudskih akcija uperenih protiv stranaca, bilo u pojedinačnim međuljudskim odnosima, bilo u tisku, bilo u raznim restrikcionim i diskriminatorskim mjerama, bilo čak u parlamentima. Ipak, kraj svih teškoća u kojima se stranci nalaze, oni se ipak pribojavaju prisilnog vraćanja u domovinu, radije trpe, samo da bi nekako ostvarili planove koje su si postavili kad su pošli u tuđinu. Naravno, mi Hrvati smo u cijeloj toj iseljeničkoj problematici posebno osjetljivi zbog toga što nam je zbog masovnog iseljavanja stavljeno u pitanje i samo nacionalno biće. Da, niski natalitet i neprirodno visoka stopa migracije su dvije velike prijetnje i ne samo prijetnje, nego se već vide pogubne posljedice — cijela područja ostaju nam prazna, a stanovništvo naglo stari. U svakom slučaju, kako god ta selilačka gibanja, gledajući općenito, imaju svoje mjesto u današnjem industrijaliziranom društvu, našem hrvatskom narodu donose više zla nego dobra.

Vladimir Stanković

OVA DIZALICA PODSJEĆA MNOGE NAŠE LJUDE NA NJIHOVO »BAUSTELE«

Mome sinu Mati da
mi se vrne doma
mater Ana Krolo

„kući šalje samo 300 maraka"

»Jozo je oženjen i otac šestero djece. Obitelj mu je ostala u domovini.

On je zidarski majstor i zarađuje svaki mjesec preko 2000 maraka. Kući šalje samo 300 maraka mjesečno. Ostali novac troši po gostionicama. Prijatelji su ga koji put vidjeli gdje ulazi u noćne lokale koji ne uživaju baš dobar glas«.

U PROSTORIJAMA HRVATSKOG CENTRA U ULMU

VLČ. IVO MILALOVIĆ SLAVONAC IZ ĐAKOVŠTINE MEĐU SVOJIMA IZ SVIH KRAJEVA

„na obali rijeka"

»Na obali rijeka babilonskih, sjeđasmo i plakasmo spominjući se Siona; o vrbe naokolo harfe svoje bijasmo povješali. Kako da pjesmu Gospodinu pjevamo u zemlji tuđinskoj! Nek se osuši desnica moja, Jeruzaleme, ako tebe zaboravim!«

„ne žele da mi dolaze u goste"

»Moja gazdarica ne želi da mi sunarodnjaci dolaze u goste. Kaže da mi mnogo galamimo i preglasno se zabavljamo.«

STUTTGART
München-Salzburg-Villach-
Jesenice-Ljubljana-Zagreb Gl.Kol.-
Bosanski Novi-
SARAJEVO

„opet mi krunica ulijeva snagu"

»Opet sam pronašla molitvu. Istina, u selu sam išla redovito na misu, ne samo nedjeljom i blagdanom. Kod kuće sam dnevno molila krunicu i češće čitala Sveto Pismo. Samu sebe sam smatrala pobožnom djevojkom. Došavši u Austriju, zanemarila sam vjerske dužnosti. Brige ovoga svijeta sasvim su me zaokupile. Istina, nije bilo hrvatskog svećenika u mjestu gdje radim. Kad je prvi put došao k nama iskoristila sam priliku da se nakon nekoliko godina opet ispovjedim. Otada redovito idem na svetu misu svake nedjelje. Kad je naš svećenik odsutan, idem na austrijsku misu. Već znam toliko njemački, da razumijem veći dio mise. Kad sam uveče sama u svojoj sobici, molim krunicu. Ona mi opet ulijeva snagu i radost. Kad mi je i muž došao ovamo na rad, prvi put smo zajedno čitali iz džepnog izdanja »Evanđelja« koje nam je ponudio naš pater«.

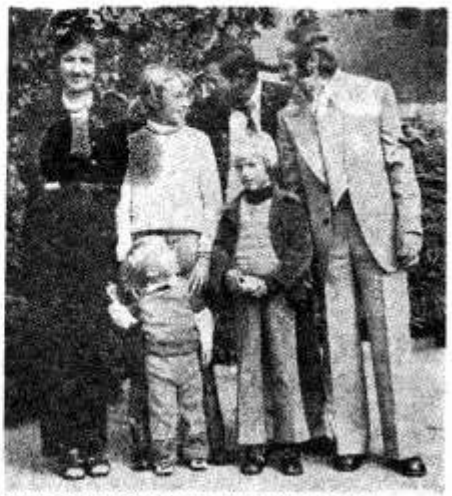

TUĐINU IM OLAKŠAVA ZAJEDNIŠTVO SA SVEĆENIKOM

IZA SV. MISE U PROSTORIJAMA CENTRA »OSTRA« PARTIJA ŠAHA

„nama se život ovdje ne sviđa"

»Već smo sazidali kuću u domovini. Kao i drugi, šaljemo našu štednju kući. Već osam godina sanjamo o povratku. Ali djeca su nam u Njemačkoj. Stariji sin ide u njemačku školu. Ako se vratimo u naše selo, hoće li se djeca priviknuti na tamošnje prilike? To nas pitanje muči. Da budemo iskreni, nama se život ovdje ne sviđa ... Veliko je zlo napustiti svoju domovinu«.

Mome mužu Ivanu dao se vrne
svojon dici i meni.
ženva Ivka Rapić

NEDJELJNI »POČINAK« JEDNOG MISIONARA

KASSEL: CRKVE SU ZA NAŠE RADNIKE HRAMOVI BOŽJE KULTURE

Putujući Njemačkom, posjetio sam isusovca o. Josipa Rožmarića. Njegovo je sjedište u Freudenstadtu, vrlo lijepom gradiću u Schwarzwaldu. Došao sam k njemu kasno naveče u subotu. Njega nije bilo kod kuće. Imao je tog poslije podneva na dva mjesta svetu misu. A navečer, poslije mise, imao je sastanak s jednom skupinom svojih vjernika tako da je došao kući iza ponoći. No kako smo se prije telefonski dogovorili, ušao sam u njegov stan iako njega nije bilo kod kuće.

Sutradan ujutro, u nedjelju, nastojao sam se tiho spremiti da ga prerano ne probudim. No prije nego sam očekivao, on je već potpuno uređen izišao iz svoje sobe. Nedjelja, treba se spremiti na put. Tri svete mise u tri različita mjesta. Prije toga treba spremiti i doručak. Misionar je i ovdje često kuharica. O Rožmarić se pokazao vrlo vještim u tom poslu. Brzo je spremio doručak, pred kojim bi se i pokoja bolja domaćica morala zastidjeti.

Krenuli smo u Nagold. O. Rožmarić ima misu i propovijed. Ja sam sjeo u ispovjedaonicu. Naši su radnici zapjevali našu domaću pjesmu. Bilo je tu raznih varijanata, međimurskih, slavonskih, bosanskih i drugih. Ali sve se te varijante slijevahu u jednu zajedničku pjesmu vjere i molitve, koja je izražavala čežnju za domovinom, vapaj za blagoslovom i u njoj je umorno srce tražilo svoje smirenje.

Poslije svete mise radosni susret s našim ljudima, od kojih je ipak najsretnija bila ona obitelj koja je najavila svoj konačni povratak u domovinu.

Iz Nagolda smo krenuli u Calw. Usput smo ručali u jednoj našoj obitelji iz okolice Karlovca. Dobri ljudi i privrženi Crkvi. Sretni su što mogu pogostiti svećenika. Pomalo smo gledali na sat kako dugo smijemo jesti. U 13,30 je sveta misa u Calwu. Preuzeo sam tu misu i propovijed, kao i navečer u Freudenstadtu. Teško je govoriti tom narodu. Čeznutljivo upiru svoje oči u svećenika, pogotovo kad je on tek prekjuče stigao iz domovine. Oni u njemu gledaju dijelak domovine. Puno očekuju od njega. A opet lako je govoriti upravo tim ljudima, jer oni gutaju svaku riječ, svećenik za njih nosi poruku za život.

Poslije večernje svete mise susret s najbližima iz misije. Svi su oni kod župnika kao kod kuće. Vlada prisno i iskreno raspoloženje. Mnogo tome doprinosi i način rada i pristup o. Rožmarića ljudima. Uvijek je spreman pomoći. Pametno odmjeri gdje što i treba reći, poduzeti, priskočiti. Zato ima i dobre kontakte sa svim župnicima na svom terenu i u cijelom dekanatu, kao i s domaćim ljudima s kojima surađuje.

Petar Galauner

Dušobrižnici -socijalni radnici

Naši radnici u inozemstvu većinom dovoljno ne poznaju strani jezik, a u svojem svakidašnjem životu, bilo na poslu, bilo drugdje, nailaze na probleme, koje sami niti mogu niti znaju riješiti. U takovim okolnostima obraćaju se svojim dušobrižnicima za pomoć. Evo samo nekoliko od tih problema: netko je prikraćen bilo kod posla bilo kod plaće, nekome treba sastaviti kakovu molbu ili dokumenat, nekome treba nešto prevesti, nekome napisati ili prepisati i tko bi sve to mogao nabrojati... Stotine i tisuće stranaka obreda se kroz naše centre u inozemstvu.

U rujnu ove godine navratio sam se kod o. Alojzija Hartlia, dušobrižnika za naše radnike u Kasselu i okolici. Samo od 1972. pa do kolovoza 1974. kroz hrvatski centar u Kasselu prodefiliralo je 10.968 raznih stranaka. Od toga je bilo 4.290 katolika, 3.356 muslimana i 2.485 pravoslavaca.

P. Hartli sa socijalnim pomoćnikom svaki dan dežura u centru po četiri sata. Dvije kancelarije su na raspolaganju našim ljudima bez obzira na njihovu vjersku i nacionalnu pripadnost. Ako je koji puta potreba, radi se i preko vremena.

Preostali dio dana valja upotrijebiti također za dobro naših radnika; valja obići mnoge urede i ustanove, posjetiti bolnice i zatvore. O. Hartli ima posebnu iskaznicu, koja mu otvara vrata do svakog našeg čovjeka i u zatvoru.

Povrh svega toga mnogovrsnog socijalnog rada dolazi na red onaj glavni — pastoralni. Na više udaljenih mjesta sveta misa a uz nju i sve ostalo. Godišnje zna biti i do 80 krštenja. Ove godine bilo je sve uređeno i za vjeronauk u školi, ali... — U novom centru nalazi se i lijepa i prostrana dvorana, pa se treba pobrinuti i za društveni život naših ljudi, da se bar na nekom mjestu mogu osjećati kao kod svoje kuće. — Eto to bi samo bio letimičan pogled na život i rad jednoga od naših brojnih misionara-dušobrižnika u inozemstvu.

Miro Jurić

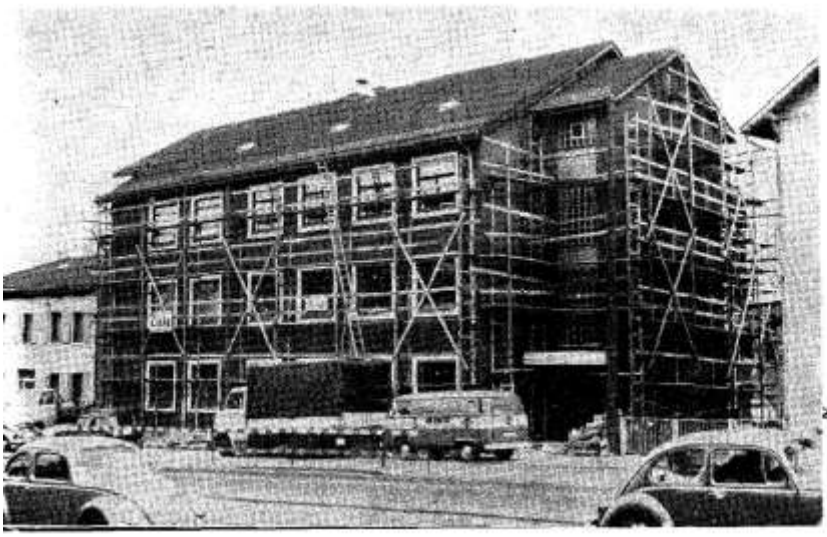

KASSEL: NOVI CENTAR PRI ZAVRŠETKU U KOLOVOZU 1974.

Mome čakanu Juri Vukić na vadu u Njemačkoj da mi se vrati jer mi je teško biti bez oca Trpimir Vukić
ćak

Vjera smanjuje gorčinu pečalbarskog kruha

IZA NEKOLIKO NAPORNIH GODINA PROVEDENIH U TUDINI VEĆINA NAŠIH LJUDI, NA POZIV SVOJIH NAJBLIŽIH, POKUPI ONO MALO SVOJE SIROTINJE I VRAĆA SE DOMAĆEM OGNJIŠTU (slika lijevo).

NAŠI LJUDI S VESELJEM SUSREĆU SVOJE SVEĆENIKE U TUĐEM SVIJETU. NO ZA NJIH JE POSEBNA ČAST I RADOST KADA SE SUSRETNU SA SVOJIM NATPASTIRIMA. TAKAV SUSRET BIO JE POSJET NADB. FRANIĆA NAŠIMA U DOLEKOJ AUSTRALIJI I POSJET NADB. KUHARIĆA NAŠIMA U BELGIJI (slika lijevo dolje).

U KRATKOM PREDAHU OD POSLA PO NAŠIM DUŠEBRIŽNIČKIM CENTRIMA NAŠI SE LJUDI SASTAJU DA U POUCI, ODMORU I ZAJEDNIČKOJ ZABAVI DOŽIVE BAR JEDAN KUTIĆ DOMOVINE (slika dolje).

Dodi bar za Božić, sine!

Majka:

Dodi bar za Božić sine
ložit ćemo badnjak
i zapivat' pisme
ljubit se uz kolače i vino
i ići na misu svetu.
Ti se nisi već godinama ispovjedio
a da to tvoj pokojni otac znade
nesritan bi bio, dite.

Sin:

Oženio sam se majko
Imam i sina
žao mi je što ti dugo nisam pisa
on je lip sliči ćaći pokojnom
ima plave oči
još je mal
nemiran
plače.

Žena mi je Njemica
dobro je čeljade
volimo se majko
sretni smo.

Za Božić me opet nema
brata mi pozdravi
drugi put kad sin poraste
doću kući iz Njemačke.

Majka:
Tvoj brat je daleko
iša je i on u svit
nije te volio
nikad mu nisi pisa
svaki misec mi šalje
pedeset dolara
i piše mi da me voli
adresu mi ne šalje nikada

Sad sam ti sine sama
umorna i bolesna
mučno mi je što vas nema
udem u sobu i plačem
noću ne spavam
duša mi je tužna.

Sin:

Majko nemoj biti tužna
ja ću doći
dovesti ću ti unuka
da se igraš s njim
po našim šumama
brati ćete cvijeće
zobati gražde i ići na more.

Tvoja nevista je dobro čeljade
pomalo uči da govori po naški
kada dode kući reći će znati
majko kako si.

Nemoj biti tužna
doći će tvoj sin
šaljem ti novaca
budi mi vesela
sve će lipo biti

Majka:

Sine sve više sam bolesna
dušu mi nešto bolno izjeda
osjećam da vas više vidjeti neću
suze majke su teške
kad vidim da loze u ledini rastu
stara trišnja je usala
a ja bidna sama i nemoćna.

Da dode sa onog svita tvoj ćaća
što bi reka
prokleo bi vas dico
zar ne čujete glas mu iz groba
Ja ga svake noći sanjam
čini mi se da ima tužan pogled
kao da me jedino on zove
osjećam da ću k njemu poći.

Sin:

Majko nemoj biti tužna
reka sam ženi
za Uskrs triba li bi doć
donit ćemo ti šudata i veša
unuka ćemo dovesti
kupit ćemo ti sve što triba
ne plači majko
sin te voli.

Neću zaboraviti očeva truda

posadit ću lozu di kupina raste
živiti tamo na pragu otačkome
di more naše vikovima
zapljuskuje kamene školjke.
Budi mirna majko
tvoj sin tebi poljubac šalje
i znaj da ni njemu nije lako
živit di tudi je hrid
di tuda je zemlja
di tude je veselje.

M a j k a:

Sine ja sam bolesna
kupila sam crnu robu
kad umrem da me lipo pokopaju
a ti kada dođeš kući
pomoli se u staroj crkvi
za mene Bogu
i stavi na grob buket cvića
i zapali jednu sviću.

Brod tvog ćaće se jučer potopio
svu večer sam nad morem plakala
govorila sam ljudima da ga izvuku
rekoše da ništa ne vridi
da je šupalj i da ga je izila starina.
Znala sam da je to brod ćaćin
mira nisam imala
boli me još duša
nigdi nema mi ni jednog sina
a prokleta da bude ta tudina.

S i n:

Majko ja ću kupiti drugi brod
novi i lipi sa motorom
ići ćemo na Brač i Hvar
u Split i Dubrovnik
istićemo ribu i piti vina.

Tvoja ćete nevista majko slušati
dobra je to duša
voli da joj pričam o tebi
plače kad joj čitam tvoje pismo
mali je počeo da muca
mama
baba
i ona te ljubi

doći ćemo za Uskrs
isti jaja i sirnice
pivat sa prijateljima
jučer sam platio za tatu pet misa.

M a j k a: Umire

U staroj kući na odru
ležala je žena stara
puna bora, mrtva blida
u naručju stajao joj križ
a okolo crkvenih kapsela
sviće u žmulima
iz kojih je gorilo svito ulje.

Judi su pričali sudbinu žene
kako nema na pogrebu
ni jednog sina
da triba kuću zatvoriti
i molili su litanije svete
a dica su oko kapsela zvirkala.

i odnesoše je do groblja
uz molitve mrtvačke i psalme
sa kitama maslina
bršćana i cvića
uz zov ojadenih zvona.

S i n o v i d o l a z e:

Na grobu su stajali buketi cvijeća
dva sina su plakala
nijedan riječi nije progovorio
nevista je gledala
s malim djetetom u naručju
a kamen i spomenik
i sliku svog pokojnog svekra.

Odoše bez pozdrava
u crnim odjelima i kravatama
kući
da vide što tu još ima
od oca im i majke.

Kuća stara sva u umidi
čekala je uskrsnuće
braća odoše opet u svit
ostaviše zakrakunana vrata
i zatvoriše škure.

DUH CRKVU UVODI U SVU ISTINU

Piše: Rudolf Brajčić

O tome govori Isus: »Imao bih vam još mnogo reći, ali sada ne možete nositi. A kada dođe on, Duh istine, **uvest će vas u svu istinu.** On neće govoriti sam od sebe, već će govoriti što čuje i objavit će vam buduće. On će mene proslaviti jer će uzeti od onoga što je moje i to objaviti vama. Zato vam rekoh da će uzeti od onoga što je moje i da će to objaviti vama« (15, 12-15).

Glavne misli tog Ivanova odlomka jesu:

Isus je objavio apostolima sve što je primio od Oca, no oni to još ne mogu za njegova života »nositi« (razumjeti). Duh će ih uvesti u punu spoznaju Isusove osobe i poruke. Ne radi se o novom nauku, nego o dubljoj spoznaji Isusove osobe, njegova života, njegovih djela, njegovih riječi. Duh će navraćati apostole k djelima i riječima Gospodinovim i dati im da ih razumiju. Duh ne govori, on daje Isusovim riječima snagu. Tek u njemu Krist postaje shvatljiv.

Duh je siguran vodič k punoj istini. On uvodi u svu istinu. Psalmista je molio: »Vodi me k svojoj istini i pouči me« (Ps 25, 5). Ovom zgodom molio je savršeniju spoznaju Božje istine, Božjih zapovijedi i Božjega zakona te se izrazio riječima: vodi me k svojoj istini i pouči me. Po sv. Ivanu Duh Sveti će voditi k Isusovu nauku, njegovu djelu i čitavoj njegovoj osobi da u dušu unese savršenu spoznaju o njima.

Duh ne objavljuje. On govori ono što čuje od Krista, kao što je Krist govorio ono što je čuo od Oca. Objava je nedjeljiva stvarnost, ali trojstvenog porijekla: izvor joj je Otac, Sin je proglašuje, a usavršuje se u Duhu Svetome.

Duh »objavljuje buduće«. Time Isus učenicima ne obećaje dar prorokovanja budućih stvari. Značenje je toga izraza ovo: Duh će pri svjetlu Isusova djela dati učenicima razumijevanje eshatološkog poretka, novoga poretka spasenja, tj. spoznaju poretka stvari koji je započeo Kristovom smrću i uskrsnućem. Duh daje kršćanski osjećaj za povijest, uči otkrivati u svim stvarima crte Božjega plana, baca na svaki događaj, na svaku epohu živu svjetlost objave. To je uloga povijesne prisutnosti Duha Svetoga u učenicima.

Iz te uloge Duha da rasvijetli Crkvu za potrebe vremena vidljivo je da je Duh Sveti kao »voditelj u istinu« dan svim vjernicima, jer je na njima kršćanska izgradnja svijeta. Sv. Pavao stoga naglašava da »kršćane vodi Duh Sveti« (Rim 8, 14), a sv. Ivan piše vjernicima: »Ovo vam pišem o onima koji vas kušaju zavesti. Što se vas tiče, pomazanje (Duha) koje ste od njega primili ostaje u vama i nemate potrebe da vas tko uči. Već, jer vas njegovo pomazanje uči o svemu, jer je istinito, ne lažno, kako vas je naučilo, tako ostanite u njemu (1 Iv 2, 26-27). No time nije kazano da se uloga poučavanja Duha Svetoga u Crkvi tim nutarnjim rasvjetljenjem vjernika iscrpljuje i da ne prodire u vidljivost, u vidljivo učiteljstvo.

Na uredništvo »Glasnika« prispjelo je nekoliko pitanja savjesti za koja držimo da će ih dotične osobe konkretnije i korisnije riješiti, ako se o tom pitanju savjesti porazgovore sa svojim ispovjednikom ili s kojim drugim svećenikom. Neka općenita rješenja ne bi, jamačno, zadovoljila ni dotične, a još manje druge koji bi imali slične probleme. Budući da su pisma anonimna, ne možemo dotičnima ni pojedinačno odgovoriti.

Uredništvo

Samo je Bog Mari nada

Mara je već prevalila šezdesetu. Sigurno je u životu imala mnogo želja, ali nikad takvu želju da bude junak neke pripovijetke. A sad će to biti. Ona neće za to ni znati, neće po svoj prilici ovo ni pročitati. Ali, ako i pročita, neće biti baš sigurna da se o njoj radi, jer — razumljivo je — njoj je drukčije ime.

Rodila se u jednom hercegovačkom selu, u kući koja nije bila ni siromašnija ni bogatija od drugih. Podugo je hodala bosa, a kad se obula i malo snagom opasala, ta se snaga prelijevala na motiku, na teške posle seoske djevojke, koja nema brata da je u naporima zamijeni. Pleća su prenijela puno duhana s njive i drva iz brda i vreća đubra na njivu. U ovoj bi pripovijetki sad bila poslastica kad bih rekao da je od siromašne seljanke Mare postala neka ugledna dama. Ali čitatelj to neće ovdje naći. Mara se udala, ali se teretnog života nije otresla. Naprotiv, što je život tekao dalje, jadi su se samo gomilali. Kad je izgledalo da će se izvedriti i sunce zasjati, najednom bi se ponovo naoblačilo i smračilo. Ponovimo da Mara neće lako sebe ovdje prepoznati jer ima mnogo takvih Mara u ovom dijelu svijeta.

Rat joj je sažgao kuću, uništio sve što je imala u njoj i oko nje, a nju bacio ovdale s juga čak tamo preko Save u mučno trogodišnje izbjeglištvo. No to je samo mali djelić jada što su se naslagali na njezina pleća, koja nevolja pegla od kada Mara zna za se. Naime, još prije izbjeglištva rat joj je odnio čovjeka. — Ali u toj crnoj olujnoj sudbini imala je ipak i tračak svjetla, maloga sinčića, koji za nju bijaše veliko sunce, koje ju je i grijalo i odgonilo mrak očaja. Uza nj su joj rasle nade. Za nj su njezine ruke radile bez umora. Gledajući ga, potiskivala je lako u sebi svoju tužnu stvarnost i gledala s velikom nadom u vedriju budućnost.

Pošto je svršio rat, vratila se u svoj krševiti zavičaj, na svoje spaljeno i porušeno ognjište. Malo-pomalo popravila je kuću, podgojila nešto stoke, uredila zapuštenu zemlju i život joj je počeo teći mirnijim tokom. Računala je da joj je počelo ponovo granjivati sunce. Ivo je već svršio osnovnu školu i počeo odmjenjivati majku u svakom poslu. I zlatan joj bijaše. Što god je više rastao, sve je više shvaćao majčine minule tegobe, sve joj je češće govorio:

— Majko, dosta si se namučila. Sad počini! Tvoje su ruke dosad dosta uradile za me. Sad su moje u stanju da rade za te.

Zaista. Ivi je sve više prolazila kroz svijest spoznaja koliko je majka suza slila niz svoje udovičke obraze, kroz kakva je potiskivanja i poniženja morala proći u dotadašnjem životu uz one koji imadoše jače lakte i bezobzirnije srce nego što je imala jedna slaba žena udovica. Doznavao je Ivo kako je majka u poratnim danima, dok on bijaše sasvim mali, dok još bijaše kuća na zgarištu, molila i kumila ljude da joj za plaću pomognu u poslima za koje njezine ženske ruke nisu bile stvorene. Pa kako su je izrabljivali i oštećivali, a ipak se pravili nekakvi dobročinitelji, kojima je jedna sirota vazda trebala iskazivati zahvalnost. Ivo je sve te sitne zelenaše postepeno udaljio od svoje kuće i od svojih njiva, a sam se prihvatio i zidanja i oranja i svih drugih poslova. Sve je to činio mirno, trijezno bez buke, galame i svađe. Nikom nije Ivo rekao nikad prkosnu riječ, premda je nekad imao razloga i za to. Majka je osjetila kako uza nju ponovo stoji zaštitnik. I vrati joj se volja za život.

Samo je Bog Mari nada

Kako je Ivo bio spretan i okretan, a uz to radin i marljiv, sredio je kuću, nabavio u nju što i drugi susjedi imaju, premda su drugi počeli puno prije njega. Služenje u vojsci malo je zaustavilo njegov ekonomski uspon, ali je zato poslije vojske nastavio s još većim elanom i radom tako da je konačno sebe i majku izvukao iz sloja seoske sirotinje.

Sad je Mara radosno očekivala još jedno životno razdoblje. Očekivala je da će u kući vidjeti nevjestu. Veselila se kao dijete kad se, iza mnogo godina u njezinoj kući ponovo začula pjesma — svatovska pjesma. Bila je kao pomlađena, vesela lica, hitrog koraka i radosne duše. Sve se to još pojačalo, kad se pojavio i prvi unuk. A Ivo? I nadalje prema majci pažljiv, pun poštovanja i brige za nju. Takva se pokazivala i nevjesta. Bit će da je to Ivo tražio od nje.

Nevjesta je ipak računala da je ona došla Ivi, a ne njegovoj majci. I čim se ponešto udomaćila, stvorila je sebi životni program: sa svojim Ivom negdje se udaljiti i osloboditi se majke. Ali, kako kad Ivo voli i cijeni majku? Nikad se nije usuđivala Ivi ništa reći na majku, nego mu je najprije dodijavala pritužbama: »Trebalo bi nam u kući još ovo... Trebalo bi ono... Evo, tu radiš, a što možeš s tom zaradom? Moralo bi se otići dalje, pa zaraditi. Vidiš kako drugi odoše u Njemačku. Ode sve redom... I donose velike pare...«

Ivo je imao i kod kuće lijepu zaradu. S tim je mogao živjeti sad već i kao oni bolji u selu, ali bojao se da mu žena ne rekne kako je smeten i neokretan, pa je zbilja uredio papire i otišao u Njemačku.

Kad mu je majka govorila: »Kud sad, moj sine, pa vidiš da imamo, hvala Bogu što nam treba, a što nemamo, bez toga nam sad može biti. Nabavit ćemo kasnije... Kad ću jadna dočekati da te opet vidim?« Ivo bi odgovarao: »Mama, dok sam mlad, želio bih nešto malo novaca skucati. A neću se ja tamo zadržati. Godinu, dvije najviše!«

Ivo je u Njemačkoj radio i štedio, ženi slao i donosio novce, ali njezine golleme prohtjeve to nije moglo zadovoljiti. Kad bi se iz Njemačke našao kod kuće, ona bi nasamo ovako Ivi navaljivala: »Nema ni u Njemačkoj sreće. Nešto se zaradi, ali nikad dočekati da te vidim.«

U međuvremenu se Ivi rodi drugi dječak. Sad su dva. Oba jedra ko drenovina. Ivo ih je volio kao svoje oči, a uživao je i u tom što ih mama Mara voli još više od njega. I to je žena iskoristila za ostvarenje svojih snova, pa bi Ivi malko podjarila roditeljsko srce:

— Vidiš, ti nam dođeš poslije desetak mjeseci. Djeca te se zažele i vazda pitaju: kako ovo naš tata nije s nama? Najbolje bi bilo da odemo u ... (i tu spomenu jednu prekomorsku zemlju). Tamo se dobro zarađuje i lijepo živi. Znam ih nekoliko koji su odavle otišli s tašnicom u ruci, a danas imaju i kuću i auto i šeću svijetom ko gospoda. Mi ćemo mamu otud lijepo gledati i slati joj novaca da živi ko bubreg u loju. Tamo bi i ja mogla raditi pa bi nam lakše bilo ustati na noge i progledati...«

Dan po dan i slomila Ivu. Kad je u Njemačkoj sredio sve potrebne papire za odlazak u daleku tuđinu, tek je onda došao kući i majku obavijestio o svom naumu.

— Kud, moj sine?, zaprepastila se Mara. Da vas imam dvojicu, trojicu i onda bih žalila da mi koji ode u nepovrat, a kamoli ti jedini da mi odeš preko bijela svijeta, pa da te više nikad ne vidim. Pa još ćeš mi i djecu odvesti, jadna ti sam«, tugovala je majka.

— Majko, mi ćemo samo dvije-tri godine, pa ćemo ti se vratiti, tješi je sin. Živjet ćemo onda lijepo kad se vratim s parama iz svijeta.

Mara nije puno vjerovala takvim obećanjima. Intuicijom zdrave seoske pameti, pa i po iskustvu drugih, osjećala je da nema nade u povratak. Žao joj je bilo sina, a žalila je isto toliko i svoja dva unuka, dva divna dječačića, koji su joj bili i razgovor, i utjeha, i nada.

Ali što je imalo doći, došlo je. Jednog se dana morala pozdraviti sa sinom, s nevjestom i s unucima. Suzama je okvasila i svoje i njihova lica na rastanku.

Sad se tek osjeti pravom sirotom.

Samo je Bog Mari nada

Ipak se nijednom riječju nikom ne potuži na svoje sirotinjstvo, niti je ikoga okrivljivala. Ali njezine su susjede ipak naslutile zašto Mara doživje potkraj života težu samoću i ostavljenost nego ikada prije. Govorile su joj:

»Vidiš, moja Mare, odgajaš sina dvadeset i pet godina, oko njega se mučiš i posrćeš i lomiš se, a kad ga podigneš i kad bi od njega trebala doživjeti radost i odmjenu, dođe ti u kuću tuđica, koja se oko njega nije nimalo trudila, pa ga ote... Tako će ti biti i nama...«

Mara je osjećala da je nekako tako, ali nije to dala drugima znati. Govorila bi: »Vazda mi pišu, pa i pošalju mi koliko meni treba... A šta ćeš? Dok su mladi neka štogod zarade, pa će opet, ako Bog da, doći k meni.«

I stvarno su Mari redovito pisali. I slali joj ponešto. I vazda joj obećaju da će se vratiti »za godinu-dvije«. A Mara zna da je time samo tješe, pa kopni... Samo ovih nekoliko godina sruši je toliko koliko ne bi u redovitim prilikama ostarjela za desetljeće i po. Svaki dan sve više gubi nadu da će ikada ugledati sina i dragu unučad. Nada joj je svaki dan sve manja, a tuga sve veća... Računa da će s tom tugom otići i pod zemlju.

Možda će se i njezin Ivo, kad začuje da je majka već u zemlji, osjetiti tužan i pobrinuti se da joj postavi lijep spomenik, kao što je to učinio jedan od onih mnogih kad je u toj dalekoj zemlji saznao za smrt roditelja u domovini, pa im dao napraviti lijep spomenik i na nj stavio ovakav tužni natpis:

Ne mogoh vam stavit na odar cvijeće
Ni na vašem grobu zapaliti svijeće.
Suza oka moga nek vam bude svijeća
Ovo malo slova mjesto kite cvijeća.

Što će Mara imati od tog spomenika? Zato ovoj Mari i mnogim majkama sa sličnom sudbinom zaželjeh postaviti ovakav skroman spomenik na tiskanom papiru. Još za života!

Anđelko Babić

DŽEPNI KALENDAR ZA 1975. GODINU

— **na omotnoj stranici vrlo lijepa slika Meštrovićeve skulpture »Povijest Hrvata« s posebnim osvrtom na naše iseljenike.**

Cijena 3 dinara

Narudžbe: Franjo Birek
Palmotićeva 33
41 000 Zagreb

Mirko Validžić, S MOJIH STRNIŠTA, Zagreb 1974.

Iza životne žetve pokupio je pjesnik Mirko Validžić »Sa svojih strništa« još plodove koji su niknuli posljednjih godina te ih izdao u ukusno opremljenoj zbirci i podijelio u 7 odsjeka.

U prvom odjelu »Jeka moga srca« vidi osamljena stvorenja; školjku, ljubicu i zvijezde, snažno se u njih uživljava kao same i sretan u carstvu duha »božanske osame«. Iznosi također svoje rodoljubne, religiozne i svećeničke osjećaje.

Pjesnikov je krug misli širok — zahvaća čitav svemir, ali se spušta i u svagdanje zgode života. Validžić je pjesnik zdravog klasičnog stiha, većinom s ritmom, iznosi misao, doživljava je osjećajno, zaodijeva u slike te prikazuje vješto u blistavom jeziku, koji prelazi kadgod u retoriku.

Pjesnik živi većinom u svijetu plemenitih i uzvišenih misli i zanosa, sve nadahnjuje krepkim optimizmom te budi osjećaje nade i sigurnosti. **N. D.**

NEUMORNI PASTIR BOSANSKOGA PUKA NADB. DR SMILJAN ČEKADA

Pećnik: povoljna bilanca župske zajednice

Nije senzacija, ali je vrijedno pažnje. Uostalom, Krist jasno reče da njegovo Kraljevstvo nije senzacija (Lk 17,20). Upoznat ćemo Crkvu u Pećniku, selu bosanske Posavine. Župniku vlč. g. Vladimiru Boriću postavili smo nekoliko pitanja.

— Predstavite nam svoju župnu zajednicu.

— Pećnik se nalazi blizu Modriče, nedaleko stare srednjovjekovne Dobor-kule. Župa ima nešto više od 2000 vjernika, najvećim dijelom Pećničana, koji su isključivo katolici. Ostali župljani žive u susjednim selima u neznatnoj dijaspori među muslimanima i pravoslavcima. To je pretežno poljoprivredni kraj. Mnogo muškaraca, pa i žena, odlazi za zaradom u veće gradove i u inozemstvo. Gradska civilizacija polako prodire i mijenja mnogo toga.

— Čuli smo da je ovogodišnja bilanca župe bila veoma povoljna u materijalnom i u duhovnom pogledu. Što nam možete o tome reći?

MNOGO JE SIMBOLIKE NA OVOJ FOTOGRAFIJI BOSANSKIH MISNIKA OKO SVOGA NADBISKUPA

— Da, Bogu hvala! Davno planirane i započete poslove uspjeli smo ove godine završiti. Zahvaljujući novčanoj pomoći vjernika, a još više dobrovoljnom radu mladih i starijih, temeljito smo obnovili crkvu izvana i iznutra, postavili novi oltar, svetohranište, krstionicu i sjedala u svetištu — sve od mramora. Podignuta je betonska ograda oko crkve i uređen betonski pristup. S posebnim marom vjernici su radili na uređenju groblja. Iskrčeno je šikarje i korov te podignuta nova grobljanska kapela. U nedjelju 4. kolovoza čitava je župa slavila posvetu crkve, blagoslov kapele i krizmu preko stotridesetorice mladih. Naš nadbiskup dr Smiljan Fr. Čekada junački je izdržao taj naporni dan, radujući se s narodom i svećenicima nad djelom završenim s Božjom pomoću. — Mladi su na svoj način ponosni uspjehom na vjeronaučnoj olimpijadi. U vrhbosanskoj nadbiskupiji osvojili su prvo mjesto, a u finalu solidno peto mjesto. Popularnost nešto znači,

ali mnogo više čvrsta vjera obogaćena znanjem. Mladi su Pećničani dobro to shvatili.

Zadnjih godina Bog nas je blagoslovio duhovnim zvanjima: šest svećenika, petnaest redovnica, četiri bogoslova i šestorica sjemeništaraca.

— Dakle obilan Božji blagoslov! Kako to tumačite?

— Plod je to višegodišnjeg rada mojih prethodnika. Pećnik je poslije rata proživljavao teške dane — od 360 kuća 296 ostale su bez oca! Srećom dobio je mlade i revne župnike. Najprije današnjeg kanonika Miru Petrovića, a zatim dra Antu Lutera, sada dušobrižnika naših radnika u Mannheimu. Njih su dvojica živjeli s narodom i za narod. Osobito su nastojali da ustrajno i sistematski katehiziraju mladež i djecu, što je bilo izuzetno teško. Pa i misije su u dva navrata pridonijele produbljivanju vjerskog života. U tom smislu mnogo su značila i duhovna zvanja. Svaki mladić ili djevojka koji se odazovu Božjem pozivu znače obogaćenje u duhovnom smislu za vlastitu obitelj i za čitavu župsku zajednicu.

— Pogled u budućnost! Kakve vas nade i kakve strepnje obuzimaju?

— Iste teškoće koje danas tište naša sela tište i Pećnik. Depopulacija raste zbog iseljavanja i opadanja broja djece. Tu je i pijanstvo, kao i neki drugi poroci što ih donosi suvremena cvilizacija. Istaknuo bih kartanje; uhvatilo je korijena tamo od prvog svjetskog rata. Za mnogu obitelj pravo je prokletstvo. — Ipak nisam pesimista. Mladi naraštaj dublje proživljava svoju vjeru i prožet je zdravim ponosom. Dosadašnje iskustvo ulijeva nadu da će uporan rad s djecom i mladima donijeti svoje plodove. »Tko primi radi mene malo dijete... mene prima. Pazite da ne prezrete ni jednoga od onih malenih...« — rekao je Krist Gospodin.

Radojko Karaman

MIJEŠA SE NOVO I STARO — NE SAMO U NOSNJI

Možda i mene Gospodin zove u duhovni stalež?

Na to pitanje nikome nije lako samome odgovoriti. Do jasnog odgovora najlakše je i najpouzdanije doći u duhovnim vježbama.

Od 28. do 30. siječnja 1975. održat će se takve duhovne vježbe za učenike osmog razreda osnovne škole u zgradi Sjemeništa »Augustin Bea« u Zagrebu, Fratrovac 38. Za prijavu i obavijesti obratite se na adresu:

o. Radojko Karaman
Fratrovac 38
41000 Zagreb

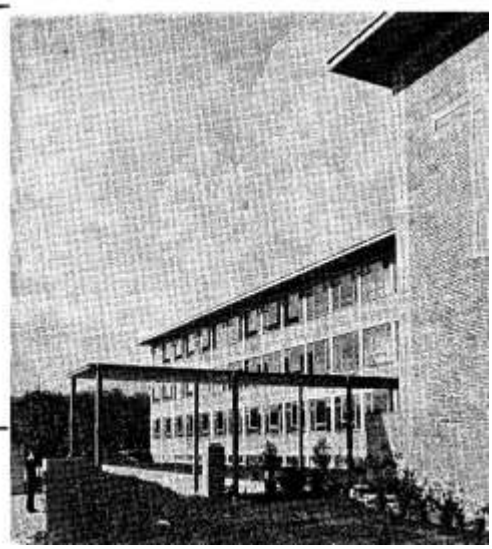

MISIJE

Uređuje: Juraj Gusić

MISIJSKA NAKANA AM

Solidarnost sa siromašnim narodima

Ekonomski nerazvijeni jesu oni narodi kod kojih je prema normama Organizacije ujedinjenih naroda godišnji dohodak po stanovniku manji od 50 dolara. Sjeverna Amerika, veći dio Evrope, Japan i Južna Afrika uživaju dohodak veći od spomenutoga. Najmanji dohodak imaju ove misijske zemlje: Malawi (40 dolara), Visoka Volta (45 dolara), Burundi i Ruanda (50 dolara), Laos i Angola (60 dolara), Indokina, Nepal, Tanzanija (75 dolara), Indija (90 dolara) itd.

Osim godišnjeg dohotka postoje i druga mjerila, kao npr. školstvo, tehnika, industrija, po kojima možemo prosuditi da li je neka zemlja razvijena ili ne. I porast pučanstva baš u nerazvijenim zemljama još pogoršava ekonomsku situaciju jer je demografski rast u Africi i u Aziji dvostruko viši nego npr. u Evropi ili Sjevernoj Americi.

Stoga nije čudo da u društvenim pitanjima danas mnogo toga zapinje, nije u redu i vapi za rješenjima. Neki vide rješenje jedino u revoluciji, u nasilju, ali nas povijest, osobito posljednjih 100 godina, uči da se na taj način suprotnosti samo još povećavaju a bijeda i poteškoće umnožavaju te izazivaju nove sukobe.

Mora se priznati da je danas vrlo teško rješavati društvena pitanja jer se na ekonomskom polju Bog i njegovi zakoni pravde i ljubavi posve zanemaruju i isključuju. Papine socijalne enciklike velikim dijelom ostaju glas vapijućega u pustinji. No kraj svih dosadašnjih neuspjeha Crkva i kršćani ne smiju se dati smesti, već se moraju svim silama zalagati za pravedna i miroljubiva rješenja društvenih pitanja. To je naša velika odgovornost u ovom času ljudske povijesti, koje moramo iz dana u dan biti sve svjesniji. Za nju se traži mnogo ljudske i kršćanske hrabrosti, za nju se kroz ovaj mjesec kao apostoli molitve nastojmo i moliti.

U sebi i oko sebe odgajajmo smisao za društvenu solidarnost na narodnom i na međunarodnom planu. Njoj prinesimo svaki mjesec svoj stvarni obol. Znajmo da nas Evanđelje i na to obvezuje.

Josip Antolović

MISIJSKI ADVENAT

S kolikom čežnjom svako kršćansko srce očekuje blagdan Božića! A da ga što dublje doživi, Crkva mu pruža priliku da se na nj pripravi kroz sveto adventsko vrijeme. No dok se mi tako nastojimo pripraviti za taj veliki i svima tako dragi blagdan, Crkva nam neprestano stavlja pred oči istinu da Isus Krist nije došao na svijet samo za nas nego za sve ljude. A koliko ih danas još ima koji za Njega nisu čuli! Više od dvije i pol milijarde još čeka da se na njima ispuni Izaijino proročanstvo što se čita na treću adventsku nedjelju: »Neka se uzraduje pustinja i zemlja sasušena, neka kliče stepa i neka procvjeta! Ko ljiljan nek bujno cvatom cvate, neka od veselja kliče i neka se raduje ... Oni će vidjeti slavu Gospodnju, divotu Boga našega ...« (Iz 35, 1-2).

Da bi se to moglo dogoditi, potrebno je prije toga ispuniti drugo Izaijino proročanstvo: »Pripravite put Gospodnji, poravnite staze njegove! Sve doline neka se ispune i svaka gora i brežuljak neka se slegne; i što je krivo neka

bude ravno, i hrapavi putovi neka budu glatki. I svako će tijelo vidjeti spasenje Božje« (Lk 3, 5-6; Iz 40, 3-5).

A tko pripravlja put Božjem Sinu u ljudska srca? Sveti apostol Pavao piše u svojoj poslanici Rimljanima: »Koji god priziva Ime Gospodnje, spasit će se. Ali kako će prizvati onoga, u koga ne vjeruju? Ali kako će vjerovati u onoga, za koga nisu čuli? Ali kako će čuti bez propovjednika? A kako će propovijedati, ako ne budu poslani? Kao što je pisano: 'Kako su krasne noge onih koji propovijedaju radosnu vijest!'« (Rim 10, 13-15).

Mi, dakle, kršćani pred Bogom smo obvezani da od Njega izmolimo tim ljudima što veći broj navjestitelja Radosne vijesti. Naš advenat mora biti ispunjen apostolskom, misijskom molitvom: »O slavni Jesin korijene, — što narodâ si barjak svih, — pred kojim tih će postati — i glas sa usta kraljevskih, — kog molit svi će narodi: — Ne kasni, dođi, izbavi — iz nevolja nas premnogih!«

Na ovogodišnjoj biskupskoj sinodi u Rimu kao glavna tema bilo je pitanje evangelizacije svijeta. Biskupi su na početku sinode iznosili kakvo je danas stvarno stanje na tom području. Čulo se prilično mnogo lijepih stvari, ali kao da je ipak prevagnuo bolni vapaj mnogih biskupa da se i svećenici i vjernici mnogo više zauzmu za stvar Evanđelja. Za Kristom i Njegovom istinom i ljubavlju gladuju i ljudi stare kršćanske Evrope koju je preplavio val materijalizacije života, tehnicizma, indiferentizma, i sve više se pokazuju znakovi da sve više njih osjeća prazninu života uza sve svoje bogatstvo i da čeznu za istinskim vrednotama. Čekaju Božje glasnike koji će im ponovo navijestiti Radosnu vijest. Isto susrećemo u Americi Azija i Afrika upravo vapiju za misionarima, a njih je sve manje. Zato je sada vrijeme da žarko molimo adventsku molitvu: »O Istoče, o sjaju svet — u svjetlosti vjekovitoj, — Ti sunce pravde istinske: — ograni bijedi čovječjoj, — što tumara po tminama! — Prosvijetli sve, što gube se — u smrtnoj sjeni nemilosti!«

Dajmo da naš advent urodi Božićem u mnogim dušama, napose u onima kojima propovijedaju naši misionari. Onda će i naš Božić biti bogat i radostan . . .

Juraj Gusić

BENGALIJA

Od oca Gabrića stiglo je tijekom kolovoza i rujna više pisama. U njima piše o gradnji nove misijske postaje u selu Kumrokhaliju i o velikoj bijedi koja je pohodila taj siromašni narod. Iz tih pisama donosimo neke najzanimljivije dijelove.

POPRAVILI SMO PUT

POHODILA NAS JE VELIKA BIJEDA

Basanti, kolovoz — rujan 1974.

Vratio sam se s teškog putovanja. Sva sreća da sam se rodio u lipoj žabarskoj Neretvi, inače bi bilo uistinu teško u ovim močvarama delte rijeke Gangesa. Tu je na stotine kanala i rukavaca, pa i rižina polja su pod vodom, te i do pojasa treba gaziti kroz vodu. Ima tu mnogo zmija i pijavica, no neće one na suhog Antu. Danas sam malo i umoran. Pola dana ostao sam u Basantiju, a onda popodne opet moram u sela. Ne znam hoće li to biti moguće. Poslije ponoći počela je strašna ciklonska oluja. Radio je javio da će se svom silom sručiti na nas možda pred noć. Osobito je to opasno za naše

male lade. Pokušat ću poći do Gosabe jer sam ljudima obećao da ću doći. (Ipak sam nekako stigao u selo Gosabu, no bilo je strašno.)

21. kolovoza vratio sam se kući s putovanja — još živ, ali zbilja izmoren. Napatio sam se (pa i napostio!) na putu. Bože moj, kolika je bijeda posvuda! Sutra idem u Kalkutu da isprosim nešto hrane. Dobra će se srca sigurno odazvati.

Strašna je ciklonska oluja nanijela veliku štetu.

27. kolovoza išao sam u selo Bhorotghor, uhvatila me jaka kiša, pa sam se sklonio u malu seosku školu. No tu pade preda me s krova velika zmija. Kako se one samo penju po skelama i po slamnatom krovu!

20. rujna sam došao ponovo u Kalkutu da prosim. Guverner bengalske vlade, gospodin Antun Dias — veoma revan katolik, pa i ime mu je lijepo! — pozvao je Nadbiskupa na dogovor s drugim državnim činovnicima kako bi se narodu pomoglo u toj bijedi. Nestašica je hrane i bijeda posvuda. Nadbiskup se, dakako, odazvao tom pozivu i sada mi preko naše katoličke organizacije Karitasa pomažemo na sve strane. Ja sam baš natovario jedan veliki kamion od 11 tona pšenicom, kukuruzom, uljem, odijelima i drugim stvarima.

Poslanik skupštine, naš prijatelj gospodin Panchanan Sinha uvijek s nama surađuje. Odgojen je u našim školama.

NOVA KAPELICA U SELU RAMCHANDRAKHALIJU

SVEĆENIČKI KANDIDATI IZ BASANTSKE ŽUPE

Ljudima većinom pomažemo na taj način da im dademo posla: popravljamo s njima putove, čistimo kanale, popravljamo kolibe. Taj zajednički rad nas zbližuje, stvara jedno srce i jednu dušu.

Nova sela javljaju se da stupe u svetu Crkvu, pa sam gotovo neprestano na putovanju.

Po želji guvernera otvorili smo po selima pomoćne kuhinje da na taj način ublažimo bijedu i glad ovog siromašnog naroda.

Sad mi je velika briga i novi centar što ga gradimo u selu Kumrokhaliju. O tome sam već pisao. Kad je Majka Terezija došla da vidi novo mjesto gdje će biti njezin samostan i dispanzer, narod ju je oduševljeno dočekao. A ona im je tako dirljivo i priprosto govorila o križu, o žrtvi. Govorila im je da se i oni, iako sami bili siromasi, bolesni, gubavci, moraju žrtvovati za druge. To je čitav njezin život: život darivanja drugima, život žrtve. I sve to ona čini uz onaj svoj tipičan smiješak. To je uistinu tajna, radost križa i žrtve ...

U Basantiju je sada sa mnom jedan mladi dijecezanski svećenik. Zaređen je lani. Ovu je župu osnovala i uzdržava je Družba Isusova, no mi ćemo sve to s velikom radošću predati biskupijskim svećenicima. I ovu župu i novu župu koju sada osnivamo u Kumrokhaliju. Ja ću ostati ondje koju godinu, pa onda neka oni preuzmu. Bit ću njihov kapelan. Glavno je da se širi ljubav Isusova, da sve više duša privedemo k Njegovu Srcu.

Sve Vas srdačno pozdravlja u Presvetom Srcu odani Vam o. Ante Gabrić.

ZAMBIJA

Pripravljamo se za posvetu crkve

Iz Zambije javlja časni brat Ilija Dilber radosnu vijest da se glavni radovi na gradnji crkve u Mumbwi privode kraju, dok će uređenje unutrašnjosti ostaviti da se prema mogućnostima postepeno dovršuje. Nadbiskup Lusake želi da crkva bude posvećena na blagdan Krista Kralja, pa će to biti i učinjeno. No neka nam sam brat Ilija kaže malo potanje o tome.

Mumbwa, 6. listopada 1974.

Dragi naši prijatelji!

Javljamo vam radosnu vijest: na blagdan Krista Kralja, 24. studenoga ove godine, bit će svečana posveta crkve Krista Kralja ovdje u Mumbwi. Obred posvete i otvorenje crkve obavit će naš nadbiskup Lusake Emanuel Millingo.

To otvorenje i posvetu planirali smo za slijedeću godinu. No kako naš građevinski poduzetnik koji gradi ovu crkvu radi s velikom skupinom majstora i radnika, a uz to velikodušno pomažu i vjernici Mumbwe, gradnja crkve ide prema kraju.

Vrlo nam je drago što nam je crkva već pod krovom, jer će ovdje uskoro početi kišno doba. Do blagdana Krista Kralja imamo još nekoliko tjedana pa ćemo sve poduzeti da crkva bude spremna za posvetu.

Danas sam kod dviju svetih misa propovijedao vjernicima Mumbwe. Poticao sam ih da se i duhovno spreme za tu proslavu. Neka Krist Kralj zavlada ne samo Mumbwom, nego i našim srcima. Kad sam im nagovijestio da će slijedeći mjesec biti otvorenje crkve, sve je obuzela radost, pa su počeli pljeskati. Poslije svete mise pošli su u novu, još nedovršenu crkvu, i ostali su u njoj bar jedan sat u molitvi i pjesmi uz pratnju bubnjeva.

Zamolio sam sve vjernike da se udružimo u zajedničku molitvu za naše dobročinitelje u mojoj domovini. Ujedno sam im preporučio da ih što više pomogne pri dovršenju crkve tijekom ovih tjedana.

Kad sam ih obavijestio da ćemo već ove godine otvoriti crkvu, rekao sam im i to da zasad nemamo mogućnosti da nabavimo klupe i kip Krista Kralja. Crkvu ćemo otvoriti bez kipa i bez klupa. To ćemo nabaviti kasnije. Rekao sam im da je sav novac potrošen za crkvu. Neka sada oni sami nastoje da sakupe nešto novaca za tu svrhu. Neka sakupe bar polovicu potrebne svote, a drugu polovicu nastojat ćemo izmoliti od dobročinitelja u mojoj domovini. Oni su to ozbiljno shvatili i već je počela akcija skupljanja priloga za tu svrhu. To je veoma odgojno za njih i bolje je za budućnost domaće Crkve.

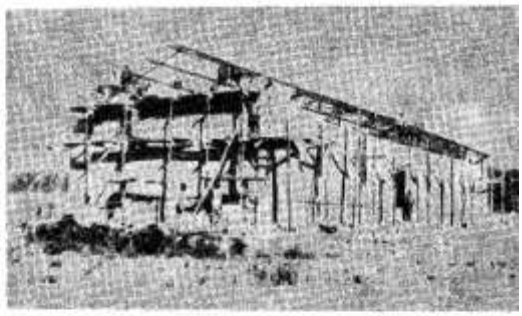

CRKVA U MUMBWI U GRADNJI

Kod prve svete mise bilo je oko stotinu gimnazijalaca i gimnazijalki, dok je kod druge bilo oko 200 osoba.

O samoj proslavi javit ćemo vam kasnije. Međutim, zahvaljujem dragom Bogu i svima vama da smo u kratkom roku dogurali tako daleko.

Srdačno vas pozdravljamo naši vjernici i ja odavde iz Mumbwe.

Odani vam i zahvalni
br. Ilija Dilber, DI

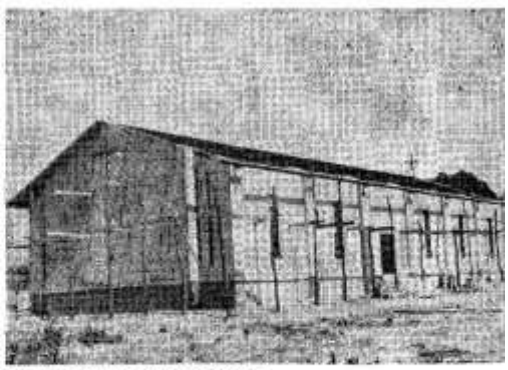

CRKVA JE VEĆ POD KROVOM

SESTRA EMICA O SVOJIM PACIJENTIMA

Nakon podulje stanke ponovo se javila naša zambijska misionarka sestra Emica Verlić. Pismo je potresno i mora dirnuti svako plemenito kršćansko srce.

Liteta, 2. listopada 1974.

Dragi u Isusu prijatelji!

Dugo vam se nisam javila. Oprostite mi! Ovdje vrijeme nije novac, kao što je kod vas. A ono i ovdje zaista leti. Ne mogu ni zamisliti da je mjesec listopad, jer ovdje je sada prava afrička vrućina po danu, dok je preko noći nešto svježije. Ipak nema dana da moje misli nisu u dragoj domovini.

Kad sam se vratila s odmora u domovini, ovdje se izmijenio način rada. Razdijeljeni su odjeli, ali i raspored rada. Prema tom novom rasporedu imam tek jedan radni dan u mjesecu slobodan. Tada mi ne preostaje drugo nego da taj dan otidem u grad Kabwe i nabavim sebi živežne namirnice za mjesec dana. U nedjelju, kad sam slobodna, odem na svetu misu u Kabwe, a to znači da treba putovati 60 km. Nakon mise obično produljim u Mpimu da tamo u sjemeništu pohodim oca Lučića i da se s njim porazgovorim. Kupiti tada ne mogu ništa, jer su trgovine nedjeljom i blagdanom ovdje zatvorene.

Meni je dodijeljen peti odjel. Tu se nalaze žene i dječica. To je posebna zgrada, udaljena od ordinacije, laboratorija i ostalih odjela oko stotinu metara. Koliko puta preko dana prođem taj put ne znam, ali znam samo to da se svaku večer osjećam kao da sam pješačila od Zagreba do Marije Bistrice. Kad naveče dođem u svoju sobu, odlučim da ću pisati pisma u domovinu, a onda te moje noge traže odmora. Legnem na krevet obučena s nakanom da se malo odmorim, ali prevari me san i ja se probudim ujutro . . .

No, pođimo malo po mome odjelu! Tu se nalazi više od 30 žena i 10 dječice. Sve ih znam po imenu i po bolesti, jer sve imam na brizi počevši od davanja transfuzije krvi, infuzije, injekcija, tableta, kapljica za oči, nos, zatim previjanje rana . . .

Pogledajmo one najteže. To je najprije Emilija Kaparo. Tako je mršava da su joj samo kosti prekrivene kožom; ruke i noge ima, ali njima ne može kretati, jer su joj uništeni živci. Nekako na silu pomiče ruke i dlanovima nešto uhvati, dok joj prsti ostaju labavi, mrtvi, pa njima ne može ništa uhvatiti. Grlo joj je također zahvaćeno bolešću, pa kada pije vodu, digne glavu kao kokoš kad pije, jer nema osjećaja za gutanje, a želudac joj kruli tražeći neprestano hranu.

Do nje se nalazi Adesi Jinga u isto takvom stanju, samo su joj noge u gipsu, i to bez stopala.

Onda dolazi Elika Machalilma u još gorem stanju nego ove dvije i čini mi se da je mršavija od njih. Ona ima akutnu upalu živaca. To je baca po krevetu.

Do nje je Derina Ngulube bez nogu, zatim Maggie Syjala, koja je bez nogu i bez prstiju na rukama, te Mulando Mooya, kojoj su ruke i noge pune rana što ih je zadobila kad se opekla kraj vatre. Mecea Noalu ima čitavo lice, ruke i noge u ranama, a sedmi je mjesec u blagoslovljenom stanju. I tako bismo mogli ići redom.

Jedne sam nedjelje ispekla pile nadajući se da će mi netko od naših doći u pohode. Međutim, nitko nije došao. Činilo mi se nekako prevelik luksuz da to sama pojedem, pa sam batke odnijela u bolnicu za one dvije najmršavije bolesnice, Emiliju i Eliku. O, draga moja braćo, to se ne može opisati, to treba vidjeti! Kad sam im stavila na one kljakave dlanove batak, njihove su oči zasjale kao da su ugledale komadić neba. Meni su suze navrle na

oči, okrenula sam se da one to ne vide, i obrisala sam oči, a zatim sam htjela da im pomognem pri jelu, no na dlanovima su već bile samo kosti. U tren oka sve su pojele.

I drugi sam dan ostatak pileta donijela u bolnicu i to sam ponovila i dalje tako činim, jer su ostale bolesnice tako tužno gledale. Kupim im i margarina i kruha, pa onda koju bananu za majke koje imaju dijete koje još doje. A za te male anđelčiće nabavljam pelene i najlon-gaćice. A jedne pelene stoje u našem novcu 20 novih dinara, dok gačice stoje 15 novih dinara. A zatim majkama treba nabaviti i deterdženta da mogu prati pelene.

Zahvaljujući vašoj pomoći što ste mi dali prigodom moga boravka u domovini, ja nastojim olakšati bijedu toj našoj gubavoj braći.

Preporučujem vam u molitve našeg Sandforda Ngomu o kojem sam pisala odmah na početku svog boravka među gubavcima. Umro je 7. rujna ove godine. On je bio praktičan katolik. Posebno je štovao Majku Božju i umro je na Njezin dan, u prvu subotu. Svaki je dan molio svetu krunicu, a molio se i za moju dragu domovinu i dobročinitelje u njoj.

Približuje se blagdan Gospodinova rođenja, pa vam svima tom prigodom želim obilje milosti, mira i utjehe od Onoga koji je radi nas postao čovjekom.

Srdačan pozdrav svima! U Presvetom Srcu odana i zahvalna

Sestra Emica Verlić

ZAIR

Iz Zaira se kratkim pismom javlja sestra Sofija Novotny. Ona prije svega zahvaljuje u svoje ime i u ime sestre Miriam svim dobročiniteljima.

Dobro je došla naša pomoć

Malemba, 29. rujna 1974.

Dragi dobročinitelji!

Hvala vam na daru što ste ga poslali za naše gubavce i za druge bolesnike i potrebne! Ove godine je sestra Miriam imala silno mnogo posla jer je pet mjeseci ovdje harala epidemija ospica. Već dugo nismo imali tako velik broj djece koja bi bila pogođena tom bolešću. Sestra Miriam bila je na nogama od jutra do mraka, a često su je zvali još i noću.

Naš misijski rad obuhvaća ovdje školsku mladež, bolesnike, starce, gubavce i pohađanje ljudi po selima. U početku misijskog rada taj je razgovor s ljudima po selima bio jedina mogućnost da misionar naviješta Krista. Vjerska pouka držala se u selu u sjeni kojeg drveta. Sestre su obilazile sela, liječile bolesnike i malo pomalo sprijateljile se s roditeljima i s djecom. Na taj način pripravljao se teren za školu. Ti pohodi ljudima u selima još su i sada u programu misijskog rada. No prošlo je vrijeme kad je sestra misionarka tražila djecu za školu. Danas su naše škole prepune djece. A pohodi selima imaju sada više socijalni karakter.

STICENIK S. MIRJAM KAO DIJETE! SAD JE VEC UCITELJ

Nažalost, otkad radimo u srednjim školama, preostaje nam veoma malo vremena za te pohode selima. Sva sreća što postoje školski praznici, jer nam oni omogućuju da posvetimo nekoliko sati tom radu na selu.

Početak je školske godine, pa nemam mnogo vremena za dulje pismo.

Pozdravljamo vas sve i još vam jednom zahvaljujemo na pomoći!

U Kristu odane

S. Miriam i S. Sofija

ZAHVALNICE

ZAHVALJUJEM SE PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU...

... na milosti da sam uza svu starost i nemoć mogla pohoditi Mariju Bistricu i grob Kardinala čijem se zagovoru preporučujem. — Mara Knežević, Vajevo

... za primljene milosti i za uslišane molitve. — Mandica Kovačević, Brođanci

... za sve primljene milosti. — I. M., Zapolje

... uz preporuku obitelji u zagovor Petra Barbarića. — Tomislav Milinović, Trpanj

... za ozdravljenje uz preporuku za blagoslov u obitelji — Roza Takač, Ivankovo

... Majci Božjoj Bistričkoj i o. Leopoldu što mi se sin vratio kući. — K. Lj., Bjelovar

... Gospi od brze pomoći, sv. Franji Ksaverskom i sv. Antunu na primljenim milostima. — Jalžabet

... Majci Božjoj Svetogorskoj, sv. Josipu, sv. Judi Tadeju i sv. Antunu za uslišane molitve i za ozdravljenje. — V. Janeš, Gerovo

... Majci Božjoj Bistričkoj i svima svetima za sve uslišane molitve uz preporuku za duševno i tjelesno zdravlje u obitelji. — O. G., Potok.

...biskupu Langu i drugim zaštitnicima za zdravlje i za druge primljene milosti. — Mercede Budan, Kamnik

...i sv. Ani na udijeljenim milostima. — J. M., Moste

...sv. Josipu i sv. Antonu za zdravlje u kući i uspjeh u školi. — Katica Mauhar, Delnice

...i svima svetima na svim milostima a napose na uspjehu unuka u školi. — Fila Šešelj, Opuzen

...sv. Josipu, sv. Antunu i Anđelima čuvarima na uspješnoj operaciji moga sina. Obitelj F.

...za sretan uspjeh operacije. — Magdalena Hočevar, Zagreb

...na primljenim darovima. — M. P., Vrbnik

...Gospi od brze pomoći i svima svetim što su mi pomogli u bolesti. — J. O., Bučje

...i o. Leopoldu na milosti ozdravljenja. — Sestra sv. Križa s Krka

...Gospi Trsatskoj i Svetogorskoj i sv. Antunu što su mi pomogli u bolesti. — Zdenka Štimac, Kalić (Gorski Kotar)

...Duhu Svetome, Gospi od brze pomoći i svim zaštitnicima na sretno položenom diplomskom ispitu moga unuka. — K. Matošević, Sl. Brod

...i sv. Vinku Paulskom, što me je mimoišla nesreća. — A. K., Karlovac

...i Majci Božjoj Bistričkoj na uspješnoj trećoj operaciji. — Marta Vincelj, Krapina

...sv. Josipu, sv. Antunu i drugim ugodnicima Božjim za sretnu operaciju moga sina. — H. G.

...za ozdravljenje. — Manda Gašparović, Cerovac

...za sretnu operaciju. — Marija Pleše, Gornja Vlahinička (Ludina)

...i Gospi od brze pomoći na uspjehu u školi. — Katica Gugić, Privlaka

...i sv. Josipu na udijeljenoj milosti. — — Barica B., Desinić

...i Gospi Lurdskoj na uspjehu unuka u školi. — K. G. Đ.

...i sv. Nikoli Taveliću za primljene milosti. — Liza Kovačić, Rajevo Selo

...na uslišanoj molbi i posebnoj milosti. — K. K., Zagreb

...i Kardinalu Stepincu za sretnu operaciju sina. — Eva Ilakovac, Vel. Kopanica

...sv. Josipu i sv. Antunu na pomoći u bolesti. — K. N., Ludbreg

...za sve primljene milosti. — Franjica Radišić, Zagreb

...i sv. Nikoli Taveliću na primljenim milostima. — Ivka Crnić, Mrkopalj

...Gospi Lurdskoj, o. Leopoldu, Ivanu XXIII i drugim zagovornicima za primljene milosti. — Kata Z., Mrkopalj

...Petru Barbariću i Ivanu XXIII za neočekivano ozdravljenje. — Š. P., Zagreb

...na mnogim milostima a osobito na položenim ispitima moje djece. — N. N., Murter kod Šibenika

...sv. Roku i sv. Barbari za ozdravljenje noge. — Ferdo, Suš. Đurđenovac

...za pomoć na teškom putovanju u Francusku. — Evica Malnar, Tršće

...i sv. Andriji za milosti i za zdravlje u obitelji. — Štefanija Klepac, Sokoli (Tršće)

...za ozdravljenje iza operacije. — Marica i Antun Barićić

...za sretan povratak s vojne vježbe. — N. N.

...za uslišanje u važnoj stvari i za zdravlje u dubokoj starosti. — V. R., Pribislavec (Međimurje)

...na primljenim milostima. — Katica Kolundija, Hodilje (Ston)

S. Pankracija Štamberger, upraviteljica »Marianuma« zahvaljuje m. Klaudiji na očitoj pomoći u svim velikim potrebama Srednje Vjerske škole.

Gđa M. Lj. zahvaljuje m. Klaudiji što joj je pomogla u velikoj neprilici.

A. M., Varaždin zahvaljuje m. Klaudiji na pomoći u raznim potrebama.

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI!

IZ MOJE BILJEŽNICE

Piše: T. Trstenjak

DJECA, AH TA DJECA!

Slika prva

Zamotana u tople kaputiće, veselo podcikujući na vjetru što je nemilosrdno zviždukao među neuredno poslaganim kućama predgrađa, gdje je još do jučer rastao kukuruz, izlazila su djeca iz naše skromne vjeronaučne dvoranice. Peć što je stajala u kutu do vratiju kao da je željela sudjelovati u toj radosti malenih, hučeći radosno raspirivana bjesnoćom zimskog vjetra. Kad sam se vratio u dvoranu, njih troje sjedilo je oko tople peći, neuredni i s očima iz kojih je izbijala neka neizvjesnost i neodređeni strah. Prvi put vidio sam ih na vjeronauku. Njih troje, dva brata i sestrica od 7 godina. Najstarijemu je 12 godina.

— Što vi ne idete kući?

Pogledali su se kao lopov kad ga uhvate na djelu, zgureni jedno uz drugo, uplašeni mojim pitanjem.

— Noć je djeco blizu. Morate kući. Što će reći vaši roditelji kad vas tako dugo nema?

— Nisu doma — odgovori najstariji dječak.

— Pa gdje su?

— U Njemačkoi su... rade. Mi smo sami kod kuće. Nemamo drva pa nam je hladno. Smijemo li doći k vama grijati se?

Sumrak se naglo spuštao na blatnjavu koru zemlje, a vjetar kao da je pojačao svoj jezoviti noćni zvižduk. Prestala je cika djece na ulici — otišla su svojim toplim kućama, gdje ih je čekala večera i toplo srce tate i mame. Samo je njih troje gacalo sumračnom ulicom, cvokoćući od hladnoće na tijelu i srcu. Njih nitko nije čekao kod kuće. Njihovi su roditelji skupljali Deutschmarke.

Slika druga

Elegantni novi bijeli Opel dostojanstveno je škripio po neravnom putu seoske ulice. Zaustavio se pred novom kućom, na kojoj još nije bilo vanjske žbuke. Ponosno se dizala ljepotica među oniskim seoskim kućercima, poput guske kad vodi mlade na pašu. Sirena je zaparala ustajalom seoskom ulicom svojim prodornim i milozvučnim glasom limuzine. Iz nove kuće izađoše dvoje razdraganih staraca, šireći ruke u zagrljaj sinu i snahi. Grljenju kao da nema kraja. A onda iz kola izlazi dječak od nekih 7 godina u sivozelenom tirolskom kaputiću:

— Komm, Gustav, komm! — viknuo je otac. Das sind Grossmutter und Grossvater.

Dječak je zbunjeno pružio svoju malu ruku djedu i baki.

— Guten Tag. Ich bin Gustav.

Starci su zbunjeno stali zabezeknuti spoznajom da im unuk ne zna ni riječi hrvatskog jezika, dok je sin tumačio kako mali nema kad naučiti hrvatski, a i što će mu.

Slika treća

Mala kućica na rubu jedne velike gradske prometnice, okružena novogradnjama od stakla i betona. U malom dvorištu oko rascvjetale trešnje skakuće troje vesele djece. Kućica je pomalo vlažna i tijesna, bez vode i bez drugih prednosti modernog stanovanja. Domaćin kuće je zadovoljan četrdesetgodišnjak, radnik u jednoj javnoj ustanovi. Ima prilično staž, i to uvijek u istoj ustanovi, no još nije dobio stan. Živi skromno ali ne siromašno, i u prvom redu zadovoljno. Djeca su odlični đaci s perspektivom budućnosti.

— Ništa mi nije teško dok vidim da mi djeca radosno rastu i napreduju u školi. Ne bih ih nikad mogao napustiti zbog veće zarade, bio bih nesretan i ja i oni — govori ponosni otac.

* * *

Svaka od tih triju slika ima svoju duboku poruku, poštovani čitaoci. Na vama je da ih pronađete i ocijenite. S njima se ja opraštam od svoje rubrike. Hvala vam na strpljivom čitanju!

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. — Uredničko vijeće: Josip Antolović, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Ivan Knafeljc, Rudolf Koprek, Antun Trstenjak. — Odgovorni urednik: Miro Jurić, Palmotićeva 31, 41001 ZAGREB, pp. 699. Tel. 441-636. — Grafički urednik: Ivo Vrtarić — Tisak »Plamen« Slav. Brod, Omladinska 24. — Izvanjski omot: Grafički zavod Hrvatske. — Cijena pojedinog broja 2,50 Din. — Godišnja pretplata 30 Din. Skupne narudžbe od deset primjeraka naviše dobivaju deset posto popusta. — Novac pretplate šaljite poštanskom uplatnicom: Uprava Glasnika, 41001 Zagreb, pp. 699. — Suradnju šaljite na istu adresu Uredništvu Glasnika. — Rukopise ne vraćamo.

Pređoh svijeta na sve četri strane.
Vidjeh kraje toli opjevane.
Svi su lijepi u svojemu resu,
Svi su lijepi al svi skupa nijesu
Što si, majko, meni samo TI.

(Petar Preradović)

Ivan Meštrović: Povijest Hrvata